ſ tractatus de ſucceſſionibus ab inteſtato
ſ de p[illegible]tatione bonorum
ſ de inſtitutione [illegible]
ſ de pertinentia dotium [illegible]
ſ de tormentis
ſ ~~de emptione et venditione~~.
ſ de executione inſtrumentorum
ſ una lectura de alberici de roſate ſup[er] vii de l[illegible] .C.
ſ tractatus de h[illegible]
de [illegible]

VNiVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

¶ Reuerendo in xp̃o patri ⁊ dño.d. Aloyſio capre
mediolanenſi : Doctori eminentiſſimo: Prothono
notario Apoſtolico benemerito:⁊ indite ciuitatis
bononie loci tenenti digniſſimo pro Reuerẽdiſſimo
in xp̃o patre:⁊ dño.d. Aſcanio maria ſanctorũ viti
⁊ Modeſti in macello martirum:ſancte romane ec
cleſie Diacono Cardinali : Sfortia vicecomite bo
nonie exarcatus Rauẽne:ac prouincie romandiole:
apoſtolice ſedis legato. ⁊c.domino ſuo precipuo.
Ludouic⁹ bologni⁹ minimus īter alios iuris vtri
uſqȝ doctor ⁊ eques ſe plurimũ comendat ¶ Cuȝ de
quarunda lucubrationuȝ meaꝝ in ea que hic ſubij
ciunt vtiliſſima ac celebratiſſima opera:dedicatione
ad probatum aliquem ⁊ in iure pontificio ceſareoqȝ
diſertiſſimuȝ virum ad earum correctionem ac emẽ
dationem mecuȝ ipſe cogitarem. R. preſul: cũ nihil
ſit tam perfectum in humanis adinuentionib⁹:qn ex
aliqua ſui parte defectum aliquẽ patiatur.l.ij.§. ſed
quia.C.de vet.iur.enu.⁊.c.de occidendiſ.xxiij.q.v:
Se mihi in primis obtulit.R.D.T.que lucerna ar
dens eſt:que lucet ſuper candelabrum dñi.c.i.de re
li.⁊ vene.ſanct.Et que tanq̃ ſplendor firmamenti p
vniuerſum refulget:tanq̃ ſtella in perpetuas eterni
tates.c.ſuper ſpecula.extra de magiſtris.Et a qua mõ
tes reſplendent.c.ſcriptũ extra de elect.⁊ que tandeȝ
omnia recondita iura in ſcrinio pectoris habet.c.i.d
de conſti.li.vi.l.omniũ.C.de teſta.¶ Ipſa igiť.R.
D.T.ſolita humanitate ſua captato otio videre
dignabitur quid . hij celeberrimi iuris interpre
tes ⁊ in vtraqȝ cenſura doct in eorum neceſſariis trac
tatibus ſenſerint:Et qd ego vt ita dicã minimus ho
muncio in eorumdem dictis interpetrandis declarã
dis ⁊ ſi liȝ loqui corrigendis vbi viſuȝ fuit cenſueri.
Que omnia poſtremo iuditio.R.D.T.vt veriſſi
mo:⁊ vt cognitori cenſoriqȝ iuſtiſſimo ſubiicere de
liberaui veſtigia iuriſlatoris ſequutus in.l. claudi⁹
ſoelix.ff.qui poti.in pigno.hab.vt ea vbi opus eſſe
videbitur addat corrigat ⁊ emendet cui me iterum
atqȝ iterꝝ humiliter comẽdo. Datum in feliciſſimo
bon ſtudio.Anno dñi.M.cccc.lxxxviij.die.xv.nouẽ
bris.Sanct.dño.d. noſtro Innocentio pon.Max.
viij.benemerito regnante.Ludouicus bologninus

¶ Incipiunt Aurei:Utiles:⁊ non cõtemnendi tra
ctatus Excellentiſſimorũ in vtraqȝ cenſura doctoꝝ.vȝ.
Dñi Mathei de Mathaſellanis de bononia: De
ſucceſſionib⁹ ab īteſtato. ¶ Dñi Petri de vbaldis
de peruſio De Bñficioꝝ pmutatione. ¶ Dñi Ca
taldini de boncompagnis de viſſo. De tranſlatione
Sacri concilij Baſilee ad Inclitam ciuitateȝ fera
rie ⁊ de robore effectu importantiaqȝ litterarũ ⁊ ca
pitulorũ eiuſdẽ. ¶ Dñi Signorelli de Homodeis
de mediolano De pcedentia doctoris ⁊ militis cuȝ
aliquib⁹ additionib⁹. Dñi Ludouici bolognini de
bononia ſup hoc. ¶ Dñi Guidonis de ſuzaria. De
materia tormentoꝝ cum aliquibus etiã additionib⁹
pfati dñi Ludouici:qui opus hoc diligẽter emen
dauit ⁊ ad lucẽ edidit in Uetuſtiſſimo bononie ſtu
dio. Anno dñi.M.cccc.lxxxviij.die.xxij.octobris.
Innocentio pon. Max.viij. Benemerito regnãte.

¶ Tractatus excellentiſſimi Iuris vtriuſqȝ docto
ris Domini Mathei de Mathaſellanis ſucceſſio
num ab inteſtato. Utilis:⁊ neceſſarius.

C Irca mate
riã ſucceſſionis ab īteſta
to hodie tenendũ.obmiſ
ſa recitatione varioꝝ iu
riũ antiquorũ. p ius no
uiſſimũ autẽticoꝝ correc
toruȝ videtur mihi bre
uiter diſtinguendaȝ hac
forma . Aut nos tracta
mus de ſucceſſione eius
q ab inteſtato ſuccedit.ideo quia nullũ teſtator cõdi
dit teſtamentũ: vel condidit taliter ꝙ aliquo modo
erat inualidũ a principio vel ex poſt facto. Aut loq
mur de ſucceſſione alicuius:qui venit cõtra teſtamẽ
tum.ſ.quãdo ipſe deceſſit cõdito aliquo teſtamento
valido.quod tamẽ poteſt impugnari p bo.poſſ. ꝯtra
tab.vel p querelã. ¶ Primo caſu diſtingue aut tra
ctamus de ſucceſſione deſcendentiuȝ.ſ. qualiter ipſi
aſcẽdentibus ſuccedãt. Aut ecõuerſo qualiter ipſi aſ
cendentes ſuccedãt deſcẽdentibus. Aut tractam⁹ de
ſucceſſione tranſuerſaliũ agnatorũ vel cognatorum.
Aut tractamus de ſucceſſiõe viri ⁊ vxoris vel alio
ruȝ de quibus dubitatur. ¶ Primo caſu diſtingue
aut queriť qualiter ab inteſtato ſuccedãt parentibus
liberi naturales ⁊ legittimi ex legittimo matrimo
nio nati. Aut queritur de liberis naturalibus tantũ.
Aut de legitimis tantũ . Aut de liberis naturalib⁹
legitimatis tamẽ poſtea . ⁊ ſic i effectu ſunt quatuor
caſus. ¶ Primo caſu diſtingue.aut preſunt filij tan
tũ primi gradus.⁊ tũc equaliter omẽs ſuccedunt pa
tri vel matri de iure ciuili nouiſſimo ſublata quali
bet differentia ſexus ⁊ patrie poteſtatis.⁊ tales pre
feruntur omnib⁹ aſcendẽtibus ⁊ trãſuerſalibus. vt ī
auten . de heredi.ab inteſtato.§.j. coll.viij.⁊.C. de
ſuiſ.⁊ leg.autẽ.in ſucceſſione . Unde quomodocũqȝ
filius vel filia exiuerit patris pt̃atem nihilominus
poteſt hodie ei ſuccedere ab inteſtato de iure ciuili.
Ex hoc inferť ꝙ ſi fili⁹ fuit emãcipatus a patre ⁊ po
ſtea p reſcriptũ pricipis ſe dedit ī arrogationẽ alicui
extraneo.nihilominus ipſe poterit ſuccedere ab inte
ſtato de iure ciuili patri legittimo ⁊ naturali ei⁹ ſi
mul cuȝ alijs filijs in pt̃ate exiſtẽtibus. ¶ Itẽ infer
tur ꝙ ſi pater dedit filiũ ſuum in adoptioneȝ auo ma
terno vel pro auo.nihilominus ipſe poterit ſuccede
re patri legittimo ⁊ naturali ab inteſtato. etiã ſimul
cum alijs in pt̃ate exiſtẽtibus. ⁊ hec duo ꝓbat text⁹
in autẽ.de heredi.ab inteſtato.§.j.ibi.ſiue ſue pote
ſtatis ſint.ſiue ſub pt̃ate ſint cõſtituti.⁊ videꝫ tex. in
ſti.de ſerui.cog.§.j.ibi. nec intereſt in pt̃ate ⁊c. nam
ibi loquiť indiſtincte.ſiue illi ſint in pt̃ate patris ad
optiui ſiue patris naturalis.⁊ idẽ ponit tex.in.§.nul
la in dicto.autẽ. ¶ Ex quibus inferť ꝙ correctus eſt
tex.in.§.at hi qui ⁊ in.§.admonẽdi.inſti. de heredi.
que ab īteſt.⁊ tex.i.l.fi.§.ſi vero.pater naturalis.C.
de adop.inquantũ ſentit filiũ datũ in adoptionẽ auo
materno.non poſſe ſuccedere patri legittimo ⁊ natu
rali ab inteſtato. ¶ Item inferť ꝙ etiã ſi filius vel
filia alicuius factus eſt monacus vel monaca . nihil
ominus ab inteſtato ſuccedit de iure ciuili.ſimiliter
vna cum alijs. vt.l.fi.§. hoc aũt cognitum.C.de epi.
⁊ cle.. Fallit in filio maſculo ingrediẽte religioneȝ
fratrũ minorũ.nam poſt factã profeſſioneȝ legittime
īcapax eſt.q: nulli poteſt ab inteſtato ſuccedere . vt
in cle.exiui.§.q: ergo i ſucceſſione.de ver.ſig. ⁊ hoc
tenet bar.in prin.iiij.libri minoricarũ. ¶ Quid au
tem ſit in ꝓfeſſione aliorũ ordinũ mendicantiũ . di
cam infra in examinatione tertie ptis tertij articuli.
In vno tamen hodie remanet differẽtia inter filiuȝ
qui erat in pt̃ate parentis.⁊ filiũ qui nõ erat in pt̃ate
tpe mortis q: primus ſuccedit vt ſuus ⁊ neceſſarius.
Secũdus lȝ ſuccedat de iure ciuili tamẽ ſuccedit vt
extraneus ⁊ volũtarius.⁊ hoc probatur inſti.de he
re.qua. ⁊ diffi.§.ſui autem.nam in dicto.§. ponitur
hec regula ꝙ quilibet qui nõ eſt ſubiectus iuri ſiue
poteſtati defuncti.dicitur eſſe heres extraneus ⁊ vo
luntarius. Nec ob.ſi dicatur ꝙ hodie nulla eſt diffe
rentia ſiue ſit in pt̃ate ſiue nõ.vt in dicto.§.j.de he
re.ab inteſtato.q: rñdeo ꝙ tex.ponderauit effectuȝ.
nã voluit facere reciprocã in hoc.q: tantã ptem ha
bet vnus ſicut alius.⁊ ita poteſt de iure ciuili ſucce
dere vnus ſicut alius . De qualitatibus autẽ an ſint
ſui vel voluntarij ibi nil diſputať. In hac igiť mate
ria iura antiqua remanẽt incorrecta vt euitetur cor
rectio.l.precipimus in fi.C.de appella.⁊ ꝙ differen
tiam circa generalitatẽ ſuitatis nõ voluerit tollere.
ille tex.pȝ ibi vlla introducẽda differẽtia ſiue maſcu
li ſiue filie ſint.⁊ ſiue ex maſculorũ prole ſiue femi
narũ deſcendãt.ſiue ſue pt̃atis.ſiue ſub pt̃ate ſint con
ſtituti. vñ ſi diceremus tex. voluiſſe tollere differen
tias.etiã quo ad qualitatẽ heredũ ſequereť ꝙ filius
matri eſſet ſuus heres vel nepos ex filia auo mater
no qđ eſt abſurduȝ.⁊ contra multa iura. vt in dcõ.§.
¶ Dicã igiť iſtas differẽtias in qualitatib⁹ heredũ
īncorrectas remãſiſſe.nõ eni eſt veriſimile ꝙ impa
tor vnico verbo voluiſſet tollere.iura ſup hoc mul
tis vigilijs excogitata.ar.l.ſi qs in prin.C.de inoffi.
te.⁊.c.eccle.el.ij.extra de elect. ¶ Itẽ nõ ob.tex.l.
fi.C.de legit.heredi.dũ dicit emãcipatus filius vel
filia.non ſolũ paternis bonis ad ſuoꝝ ſimilitudinem
ſuccedũt q: rñdeo ꝙ īpator põderat ſimilitudinẽ ad
effectũ.ſ.vt ita ſuccedere poſſint de iure ciuili perpe
tuo ⁊ adire hereditatẽ nudo aĩo abſqȝ agnitione bo
norũ poſſeſſionis corã iudice ⁊ filij emancipati ſicut
poſſunt filij in pt̃ate.ſed nõ iam ſunt ſimiles in quali
tate.ſ.vt ita emãcipati vocenť.⁊ ſint heredeſ neceſſa
rij.ſicut nominanť filij in pt̃ate.⁊ pro iſta ſolutiõe fa
cit glo.in.c.nõ põt.de prebẽ.in vj. Itẽ facit euãgeliũ
eſtote pfecti ſicut pater veſter pfectus eſt. Nã hec di
ctio ſicut nõ notat oĩmodã ſimilitudinẽ. vt extra de

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſum.tri.c.dānamꝰ. ¶ Bar.tū hoc tāq̄ dubiuꝫ indiſ-
cuſſum relinquit in l.vētre.de acquirē.heredi. Sed
ipſe idē in.l.gallus.§.quid ſi tantū.ff.de li.⁊ poſ.⁊ in
autē.ſi qua mulier.de ſac.ſan.eccle.potius inclinare
videt̄ in contraria.opi.ſ.ꝙ hodie filius emancipatꝰ
ab inteſtato patri ſuccedat vt ſuus.⁊ ſic habet oīa pri
uilegia que habet ſuus in ptāte. Sed hec opinio mi
hi nō placet ꝑ rationes ſupradictas.dico tū paſſuꝫ fo
re dubiū ⁊ egere deciſione pricipis. ¶ Et effectꝰ hu
ius queſtionis ē valde magnus ꝓpter multa que ha
bent ſui ⁊ neceſſarij heredes. Inter que ē illud potiſ
ſime.ꝙ ipſi trāſmittūt ad quoſcūqꝫ hereditatē.nō ag
nitā ſcdm rectā opi.vt.l.ſi fratris.C.de iure.deli.et.
l.ex militari.§.fi.ff.de teſta.mili.⁊.l.heredi.§.fi.de
caſ.pecu.⁊.l.liber homo.§.fi.de fti.ſer.⁊.l.j.§.ibidē
de coll.bo.quā opi.tenet Bar.⁊ Ange.in dcā.l.ven
tre. Itē alius magnus effectus pꝫ in caſu.§.fin autē.
inſti.de here.que ab inteſtato.⁊ in.l.fi.§.j.de cura.
fur. ¶ Notandū eſt tamē ꝙ p̄dicta regula qua ca-
uetur ꝙ quilibet qui nō eſt ſubiectꝰ iuri vel poteſta
ti defuncti dicit̄ eſſe heres extraneus.vt in.§.ſui in-
ſti.de heredi.qua.⁊ diff. Fallit in tribus caſibus in
quibus quis dicitur eſſe ſuus heres patri vel auo pa
terno licet nō ſit in eius ptāte cōſtitutus.⁊ primo i il
lo q liberatus ē a patria ptāte per aliquā dignitateꝫ.
vt epiſcopalem.vel aliaꝫ de quibus apparet in autē.
conſtitut.que de dignitatibꝰ.§.j.coll.vj.⁊ nota inſti.
quibus modis ius pa.po.ſol.§.Filius hi eni filij ſūt
ſui iuris.ſolū quo ad eorū commodū ⁊ vtilitatē ſed
nō quo ad eorū dampnū. Unde dicā eos retinere pri
uilegia ſuitatis inquantū eoꝝ fauorē reſpiciūt. ⁊ hoc
ꝓbat tex.in dcō autē.cōſtitutio.q̄ de digni.§.id quo-
qꝫ coll.vj.facit.l.ꝙ fauore.c.de legi. ¶ Scdo fallit
in filijs adoptiuis.eo caſu quo nō tranſeūt in poteſta
tem adoptiui.vt quādo dant̄ in adoptionē.extraneo.
nā nihilominus ipſi ab inteſtato.illi patri adoptiuo
ſuccedūt vt ſui heredes. vt eſt caſus ſingu.in.l.pe.§.
ſed ſiquidē.C.d adop.ibi.tamē ſi inteſtatus pater ex
traneus adoptiuus deceſſerit ⁊c.⁊ ſic in iſto haberet
locū caſus.§.ſin autē inſti.de heredi.qua.ab inteſta.
¶ Tertio fallit ſcdm aliquos in filiofa.qui efficitur
monacꝰ.nā licet liberet̄ a prima ptāte.qꝛ tranſit i po
teſtatem abbatis. vt notat̄ glo.l.ſi ex cauſa.§.papi-
ff.de minor. Nihilominus ipſe ſuccedit ab inteſtato
patri.vt ſuus heres.vt dcā.l.fi.§.hoc.C.d epi.⁊ cle.
Sed tamē hoc dicūt glo.⁊ bar.et mihi nō placet.nā
credo ſiue efficiat̄ filiꝰ fa.monacꝰ.ipſe nō liberat̄ a pa
tria ptāte ſiue cōtra.pater efficiat̄ monacꝰ. filius nō
efficit̄ ſui iuris.ſed potius remanet i ptāte patris mo
naci ⁊ iſte modus ſoluēdi patriā ptāteꝫ. nō probatur
aliquo iure.ergo ⁊c. ⁊ hoc tenet ſpe.in titu.de tuto.
§.ſin auteꝫ tutor.ver.ſed quare querit̄. Item hoc te
net Jaco.bu.in dcā autē.ſi qua mulier.c.de ſac.ſanc.
eccle.⁊ bene.⁊ mouet̄. qꝛ nullo iure cautū eſt de in-
grediente monaſteriū per aliquā capitis diminutio-
nem.nā licet monacus dicatur eſſe ſeruus vel eſſe in
ptāte abbatis vel monaſterij.illa ptās vel ſeruitus ē
ſpūalis.nam nulla libertas eſt maior q̄ ſeruire deo.
⁊ ideo talis poteſtas vel ſeruitꝰ ſpūalis nō debet ſol
uere patriā ptātem que eſt cauſa ciuilis vel tpalis. ⁊ ꝑ
hoc tex.in.l.dicta.l.fi.§.hoc niſi.de epi.⁊ cle. Itē fa-
cit tex.in autē.de monacis.§.j.⁊.§.cogitandū.coll.j.
¶ Predicta oīa ſunt vera.niſi pp delictū ſuū filius
vel filia impediat̄ ſuccedere.vt qꝛ ſit paſſus maxiaꝫ
vel mediā capitis diminutionē.talis eni perdit om-
nia beneficia iuris ciuilis vel pretorij.⁊ ſic nulli poſ

ſunt ab inteſtato ſuccedere .nec etiā ex teſtamēto.vt.
l.j.c.de here.inſti.⁊.l.ſi neceſſe.§.deportato.de bonis
li.⁊ inſti.de capi.di.§.ꝙ autē. ¶ Quādoqꝫ nos loq-
mur de liberis ſecūdi gradus vel vlterioris.vt nepo
tibus vel.ꝓ nepotibus.⁊ tūc aut ſunt ꝯcepti viuo eo
de cuius hereditate agitur aut nō. Primo caſu. aut
ſupereſt ille per quē ipſi defuncto cōiungunt̄. ⁊ ꝯſtat
eos excludi ſi illi velint hereditatē adire.qꝛ eos pre
cedunt in gradu. Aut non ſupereſt ille ꝑ quē ipſi de-
functo coniungebantur ⁊ tunc ipſi reputantur.perſo-
na illius.⁊ ſuccedūt auo vel auie ꝓ auo vel pro auie
⁊ excludūt oēs aſcēdentes.qđ limita.vt no.ꝑ caſuꝫ.l.
iij.c.de bo.mat.⁊ ibi caſum.etiam ſimul cum alijs li
beris etiā prioribus in gradu.⁊ ſit tūc ſucceſſio i ſtir
pes.non in capita vt inſti.de heredi.que ab inteſt.§.
cū filius.⁊ in autē.de heredi.que ab inteſt.§.j. Unde
ſi moriatur aliquis vel aliqua ſuperſtite vno filio.⁊
duobus nepotibus ex alio filio premortuo. ⁊ quatu
or ꝓ nepotibus ex alio filio premortuo.fiūt de here
ditate tres ptes.⁊ vnā habebit filius.aliā duo nepo-
tes.aliā vero illi quatuor pro nepotes. Sic ergo iſto
caſu ablata eſt differētia ſexus ⁊ patrie ptātis. Item
eſt ſublata differētia an defuncto iſti liberi coniungā
tur per maſculū an per feminā . qđ intellige niſi quo
ad qualitatē illaꝫ.an ſint ſui ⁊ neceſſarij heredes .an
vero vt dixi volūtarij ⁊ dic vt in precedenti mēbro.
Quādoqꝫ ſupereſt etiā ille per quē defuncto iſti iun
gebantur.ſed ipſe hereditatē repudiat. ⁊ tunc adhuc
puto iſtos liberos ſuccedere in locū illius ſui ptis re
pudiantis.quia quo ad effectū paria ſunt nō eſſe vel
eſſe ⁊ repudiare.facit.l.j.c.qñ nō per partes. Unde ſi
mater moriatur relictis duobus filijs ⁊ vnus adeat
alter vero repudiet hereditatē.filij iſtius repudian-
tis hereditatē poterūt eā adire.⁊ ſic habere medieta
tem ⁊ cōcurrere cū auunculo ſuo.⁊ hoc ſentit notabi
liter Cy.in autē.itaqꝫ.C.cōia de ſucceſſ. ¶ Sꝫ iuxta
hoc poteſt queri an ſi pater decedat ſuperſtite filio ⁊
nepote in eius ptāte conſtituto. ⁊ poſtea abſtineat ſe
filius.nepos ille ſuccedat vt ſuus ⁊ neceſſarius auo
paterno. Rñdeo ꝙ non . vt inſti.de here.que ab in-
teſt.§.ita demū . Succedit ergo hodie de iure ciuili
vt heres volūtarius. vt inſti.de leg.agn.ſuc.§. place
bat.⁊ in autē.de here.ab inteſt.§.j. ſecus autē ſi ne-
pos fuit retētus in poteſtate aui paterni. filius auteꝫ
fuit emācipatus.nā tunc licet hodie.ille filius eman
cipatus poſſit adire de iure ciuili. ⁊ per ꝯſequens in
totū nepotē qui eſt eius filius.excludit vt in autē.de
heredi.que ab inteſt.§.j.⁊ no.glo.in autē.in ſucceſſi-
one.C.de ſuis ⁊ legit.⁊.l.j.i pri.ff.de ꝯiung.cū emā
ci.l.⁊ inſti.de here.qua.⁊ diffi.§.ſui autē. tamē ſi il-
le filius emācipatus hereditatē repudiat.dicam ſta-
tim habere locū iura antiqua.⁊ ſic nepoteꝫ ex illo fi
lio admitti ad hereditatē.vt ſuū heredē ⁊ neceſſariū
⁊ ſic iſto caſu erit incorrectꝰ.§.ita demū.inſti. de he
re.ab inteſt. ¶ Quādoqꝫ ille per quē iſti liberi ſecū
di vel vlterioris gradus defuncto cōiungebant̄.mor
tuus fuit poſt mortē primi parētis ante aditā heredi
tatē vt quia poſt mortē patris vel matris mortuus ē
filius ſuperſtitibus ex ſe filijs vel nepotibus. ⁊ tūc eſt
in electione illorū liberoꝝ an velint hereditatē parē
tis primo mortui adire.ex perſona filij vel filie mor
tui.tāq̄ ad eos tranſmiſſum ꝑ beneficiū.l.j.C.de his
qui ante apertas tab.vel ꝑ beneficiū ſuitatis. An ve
ro velint repudiare eam ex pſona illius defuncti et
adire eam ex pſona ꝓpria.facit.l.ſi quis filiū.§.j.de
acqui.here.⁊.l.recuſare.§.ticius.ff.ad treb. ⁊ vtili-

tas huius erit ꝓpter id qđ not.l.ſi mihi.⁊ tibi.ff.de
leg.j. Scdo caſu quādo liberi ſecūdi vel vlterioris
gradus vt nepotes vel ꝓ nepotes ſunt concepti poſt
mortē eius de cuius hereditate agit̄. tūc nec de iure
ciuili.nec de iure p̄torio vocant̄ ex pſona propria ad
ſuccedendū nec habent excludere agnatos vel cogna
tos.vt inſti.de here.qua.⁊ diff.§.pl'ne.⁊.l.ſi quis fi
lio exheredato.§.j.ff.de in iuſ.rup.⁊.irri.teſta.cū ſi.
Sed ex pſona patris vel matris bene poſſet vocari
ad ſucceſſionē per beneficiū.d.l.j.C.de his qui ante
aptas tab.vel per beneficiū ſuitatis . vnde nepos ex
filio vel filia cōceptus poſt mortē aui vel auie pater
ni vel materni.ſi poſt moriatur filius vel filia here-
ditate nō adita poterit ex pſona patris ſui vel ſue ma
tris.illā hereditatē adire vt ibi dicit̄. ¶ Scdꝫ mem
brum erat qualiter ſuccedāt naturales tantū liberi ⁊
in hoc diſtinguo. Aut ſunt nati ex coitu dāpnato ab
aliqua.l.tēporali. Aut ſunt nati ex coitu nō dāpnato.
ab aliqua.l.tēporali. ¶ Primo caſu dico eos nullo
modo ab inteſtato poſſe ſuccedere patri vel matri vel
alijs aſcēdentibus.qꝛ ſunt indigni omni legis benefi
cio.vt in autē.qui.mo.na.effi.ſui.§.fi.coll.vij.⁊ ꝙ ēt
matri tales nō poſſint ſuccedere.tenet glo.inſti.ad or
fi.§.nouiſſime.⁊.l.ſi qua illuſtris.C.ad orfi. ⁊ in au
tē.quo na.effi.le.§.vlti.⁊.xv.q.vlti.cū multe . ⁊ hoc
clare probatur.nam ſcdm ius ciuile pater ⁊ mater ta
les filios alere nō tenentur.vt ē caſus in dicto.§.fi.i
autē.qui.mo.na.effi.ſui.ergo mlto minꝰ debet poſſe
talis filius matri ſue ſuccedere. Sed de equitate ca
nonica inductū ē ꝙ tales filij a parētibꝰ ſunt alēdi.c.
cū haberet extra de eo.qui.du.i ma.quā.pol.ꝑ adul.
Quo āt ad ſucceſſionē nihil ē imutatū. ¶ Scdo caſu
quādo filij tales ſunt nati ex coitu nō dāpnato a.l.ꝑ
quo nulla pena tēporalis ab aliqua lege tēporali im
ponitur.tūc ſubdiſtingue.aut queritur an iſti poſſint
ſuccedere matri vel aſcēdentibus ꝑ lineā maternaꝫ.
Aut queritur an poſſint ſuccedere patri vel aſcendē-
tibus per lineā paternam. Primo caſu dico eos poſ
ſe ſuccedere ab inteſtato matri vel alijs aſcēdentibꝰ
per lineā maternam.pinde ac ſi nati eſſent ex legiti̇o
matrimonio. ⁊ ſic per ꝯſequens dico eos ſuccedere
etiā ſimul cū alijs filijs ex legitimo matrimonio na
tis.⁊ hec ꝓbātur inſti.ad orfici.§.nouiſſime.⁊.l.mo
deſtinus.⁊.l.hac pte.⁊.l.ſi ſpurius.ff.vñ cogna. Iſta
autē regula fallit quando mulier ē illuſtris.qꝛ tūc di
ſtinguit̄.aut habet filios naturales tantū ex amaſio
ſuo cū quo ſtabat vt cōcubina. ita ꝙ talis cōcubinatꝰ
erat a iure ciuili pmiſſus.vt quia vir ⁊ mulier ſoluti
erant.⁊ tunc tales filij naturales tantū ſuccedūt ma-
tri ab inteſtato.etiā cum alijs filijs legitimis ⁊ na-
turalibꝰ.quos dicta mater habuiſſet ante vel poſtea.
aut ipſa mulier illuſtris habꝫ filios naturales vt me
retrix.⁊ tunc ſi ipſa habet filios legitimos ⁊ natura
les.plures vel vnū tantū.nō poſſunt ſuccedere matri
illi ſpurij.alias ſic vt hec oīa probant̄.in.l.ſi qua illu
ſtris.C.ad orfi. Ideo dico ſi tales filij nati ex coitu
meretricali.talis mater illuſtris veniret ab inteſta-
to patri ⁊ matri talis mulieris. ea premortua vel re
pudiāte.talē hereditatē nanciſci non poſſent ſi ſupeſ
ſēt aliqui ex legitimis ⁊ naturalibus dicte mulieris
illuſtris.quia ſicut matri ſuccedere nō poſſūt. ita nec
auo vel auie.⁊ multo fortius.vt inſti.ad orfi.§.j. ali
as autē poſſent per dictā.l.modeſtinus. ¶ Secundo
caſu quādo queritur an filij naturales tantuꝫ nati ex
coitu nō dampnato poſſint ſuccedere patri ab inteſta
to vel aſcēdenti per lineā paternā.diſtingue. aut pa-

ter eſt penitus incertus quod eſt quādo mulier erat
publica meretrix.⁊ tūc planū eſt ꝙ alicui tanq̄ patri
ab inteſtato nō poſſunt ſuccedere licet aliquis qui ha
buit rem cū dicta matre ſit ita fatuus ꝙ illos tractet
pro ſuis filijs vt inſti.de le.ſuc.co.§.vulgo cū ſi.⁊ ſic
patet ꝙ multo minus agnatis vel cognatis patris po
terunt ſuccedere tales. Aut pater eſt bene certus ⁊
tunc diſtingue.aut tales filij ſunt nati ex libero ⁊ li-
bera.aut ex libero ⁊ ancilla.aut ex ſuo ⁊ libera. aut
ex ſeruo ⁊ ſerua. Primo caſu quādo ſunt nati ex li-
bero ⁊ libera tūc iſti poſſunt patri naturali tātū ab in
teſtato ſuccedere ſolū in duabus vncijs.⁊ ſic.vj.par-
te totius hereditatis cōcurrentibus iſtis tribus. pri-
mo ꝙ iſta cōcubina eorū mater in dubitato affectu tē
ta fuerit.⁊ habitauerit in eadē domo ſimul cuꝫ ama
ſio ſuo alias ſi habitauerit ſeorſum filij ex hoc coi-
tu nati non habēt hoc priuilegiū ſuccedēdi qđ proba
tur in autē.qui.mo.na.effi.ſui.§.ſi quis autē defunc-
tus coll.vij.⁊ no.glo.i.l.pe.ff.de ꝯcu.⁊ ibi hoc tenet
bar.⁊ dy.⁊ bene. Scdo ꝙ huic patri nō ſupſit tempo
re mortis ſue aliquis de liberis legitimis ⁊ natura-
libus. Tertio ꝙ tēpore mortis huic patri non ſupſit
vxor legitima vt eſt caſus in dcō.§.ſi quis auteꝫ de-
functus.⁊.§ hoc ipſo cuſtodiēdo in autē.qui.mo.na.
effi.ſui.⁊ i autē.lꝫ.c.d natura.lib. deficiētē ergo vno
de iſtis tribꝰ nō poſſunt ab inteſtato ſuccedere iſti fi-
lij naturales.⁊ hec procedūt in naturalibꝰ liberis pri
mi gradꝰ.i.filijs. ¶ In liberis autē naturalibꝰ ſecū-
di gradus vel vlterioris vt nepotibus.⁊ ꝓ nepotibꝰ
ſecus eſt.qꝛ illi nunq̄ poſſunt auo vel ꝓ auo paterno
ab inteſtato ſuccedere.immo plus eſt qꝛ filius natu-
ralis ⁊ legitimus ꝓcreatus ex filio naturali tantum
nō poteſt auo paterno ab inteſtato ſuccedere. vt.l.fi.
in fi.C.de natura.li.que.l.hodie etiā manet incorrec
ta.vt in dicto.§.de nepotibus in autē.qui.mo.natura
li.effi.ſui.coll.vij.quod ē bene notandū. qꝛ multi di
cerent contrariū inter quos videt̄ eſſe glo . in verbo
diſpoſita in dicto.§.de nepotibus. ⁊ dy.in ſecūda co
lumna in tractatu ſucceſſionum ab inteſtato . ⁊ quod
dixi de filijs videtur ſentire ꝙ in illis caſibus i qui
bus naturales liberi poſſunt ſuccedere patri ab inte-
ſtato poſſunt nepotes naturales ⁊ legitimi. vel natu
rales tantū nati ex filio naturali ſuccedere ab inteſta
to tali auo naturali.quod nō placet qꝛ nō videtur iu
re cautū.⁊ qꝛ correctio eſt euitāda inquantū fieri po
teſt. Itē pro mea opi.eſt tex.in autē.qui.na. effi.ſui.
§.filiū vero ibi nullū tamē habet participiū ad aſcen
dētes. ¶ Scdo caſu pricipali quādo ſunt nati ex libe
ro.⁊ ancilla eius cōcubina tenta in eadē domo indu
bitato affectu tūc aut iſti filij nō ſunt manumiſſi ⁊ re
manent ſerui ⁊ ſic ſuccedere ab inteſtato nō poſſunt.
l.ptuꝫ.C.de rei vēdi.⁊ inſti.de ſerui.co.in prin. Aut
ſunt manumiſſi ⁊ tūc poſſunt ab inteſtato ſuccedere
matri ſi moriat̄ manumiſſa. Itē etiam poſſunt patri
naturali.⁊ parētibus patris naturalis inſolidū ab i
teſtato ſuccedere etiā ſimul cū alijs filijs conceptis
⁊ natis ex legiti̇o matrimonio.vt inſti. de ſerui.co.
in prin. Sic ergo in illo caſu ſunt multa priuilegia.
⁊ primo ꝙ filij naturales tantū patri ſuccedūt ab in-
teſtato inſolidū.ſcdo ꝙ ſuccedūt cū alijs filijs natis
poſtea ex legitimo matrimonio etiā cum alia mu-
liere cōtracto.tertio ꝙ tales liberi naturales tantuꝫ
ſuccedūt ab inteſtato etiā parētibus patris vt auo et
auie paterne et ꝓauo ⁊ proauie.vt inſti . de ſerui.
co.§.j.ibi hoc ⁊ etiā liberos non ſolū in ſuorū cōiun
cta regula.§.fi.inſti.qui.da.tuto.poſſ.⁊ tū in omni-

VNIVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſum.tri.c.dānam⁹. ¶ Bar.tñ hoc tāq̄ dubiū indiſcuſſum relinquit in l.vētre.de acquirē.heredi. Sed ipſe idē in.l.gallus.§.quid ſi tantū.ff.de li.⁊ poſ.⁊ in autē.ſi qua mulier.de ſac.ſan.eccle.potius inclinare videt̄ in contraria.opi.ſ.ꝙ hodie filius emancipat⁹ ab inteſtato patri ſuccedat vt ſuus.⁊ ſic habet oīa priuilegia que habet ſuus in ptāte. Sed hec opinio mihi nō placet ꝑ rationes ſupradictas.dico tñ paſſuʒ fore dubiū ⁊ egere deciſione pricipis. ¶ Et effect⁹ huius queſtionis ē valde magnus ꝓpter multa que habent ſui ⁊ neceſſarij heredes. Inter que ē illud potiſſime.ꝙ ipſi trāſmittūt ad quoſcūqʒ hereditatē.nō agnitā ſcḋm rectā opi.vt.l.ſi fratris.C.de iure.deli.et.l.ex militari.§.ſi.ff.de teſta.mili.⁊.l.heredi.§.ſi.de caſ.pecu.⁊.l.liber homo.§.ſi.de ſti.ſer.⁊.l.j.§. ibidē de coll.bo.quā opi.tenet Bar.⁊ Ange.in dcā.l. ventre. Itē alius magnus effectus pʒ in caſu.§.ſin autē.inſti.de here.que ab inteſtato.⁊ in.l.ſi.§.j.de cura.fur. ¶ Notandū eſt tamē ꝙ predicta regula qua cauetur ꝙ quilibet qui nō eſt ſubiect⁹ iuri vel poteſtati defuncti dicit̄ eſſe heres extraneus.vt in.§.ſui inſti.de heredi.qua.⁊ diff. Fallit in tribus caſibus in quibus quis dicitur eſſe ſuus heres patri vel auo paterno licet nō ſit in eius ptāte cōſtitutus.⁊ primo ī illo q̄ liberatus ē a patria ptāte per aliquā dignitateʒ.vt epiſcopalem.vel aliaʒ de quibus apparet in autē.conſtitut.que de dignitatib⁹.§.j.coll.vj.⁊ nota inſti.quibus modis ius pa.po.ſol.§.Filius hi eni filij ſūt ſui iuris.ſolū quo ad eoꝝ commodū ⁊ vtilitatē ſed nō quo ad eoꝝ dampnū. Unde dicā eos retinere priuilegia ſuitatis inquantū eoꝝ fauorē reſpiciūt. ⁊ hec ꝓbat tex.in dcō autē.cōſtitutio.q̄ de digni.§.id quoqʒ coll.vj.facit.l.ꝙ fauore.c.de legi. ¶ Scḋo fallit in filijs adoptiuis.eo caſu quo nō tranſeūt in poteſtatem adoptiui.vt quādo dant̄ in adoptionē.extraneo.nā nihilominus ipſi ab inteſtato.illi patri adoptiuo ſuccedūt vt ſui heredes. vt eſt caſus ſingu.in.l.pe.§.ſed ſiquidē.C.ḋ adop.ibi.tamē ſi inteſtatus pater extraneus adoptiuus deceſſerit ⁊c.⁊ ſic in iſto haberet locū caſus.§.ſin autē inſti.de heredi.qua.ab inteſta. ¶ Tertio fallit ſcḋm aliquos in filiofa.qui efficitur monac⁹.nā licet liberet̄ a prima ptāte.q: tranſit ī poteſtatem abbatis. vt notat̄ glo.l.ſi ex cauſa.§.papi.ff.de minor. Nihilominus ipſe ſuccedit ab inteſtato patri.vt ſuus heres.vt dcā.l.ſi.§.hoc.C.ḋ epi.⁊ cle. Sed tamē hoc dicēti glo.⁊ bar.et mihi nō placet. nā credo ſiue efficiat̄ fili⁹ fa.monac⁹.ipe nō liberat̄ a patria ptāte ſiue ecōtra.pater efficiat̄ monac⁹. filius nō efficit̄ ſui iuris.ſed potius remanet ī ptāte patris monaci ⁊ iſte modus ſoluēdi patriā ptāteʒ.nō probatur aliquo iure.ergo ⁊c. ⁊ hoc tenet ſpe.in titu.de tuto.§.ſin auteʒ tutor.ver.ſed quare querit̄. Item hoc tenet Iaco.bu.in dcā autē.ſi qua mulier.c.de ſac.ſanc.eccle.⁊ bene.⁊ mouet̄. q: nullo iure cautū eſt de ingrediente monaſteriū per aliquā capitis diminutionem.nā licet monacus dicatur eſſe ſeruus vel eſſe in ptāte abbatis vel monaſterij.illa ptās vel ſeruitus ē ſpūalis.nam nulla libertas eſt maior q̄ ſeruire deo.⁊ ideo talis poteſtas vel ſeruit⁹ ſpūalis nō debet ſoluere patriā ptātem que eſt cauſa ciuilis vl̄ tpalis. ⁊ ꝓ hoc tex.in.l.dicta.l.ſi.§.hoc niſi.de epi.⁊ cle. Itē facit tex.in autē.de monachis.§.j.⁊.§. cogitandū.coll.j. ¶ Predicta oīa ſunt vera.niſi ꝓ delicto ſuo filius vel filia impediat̄ ſuccedere.vt q: ſit paſſus maximā vel mediā capitis diminutionē.talis eni perdit omnia beneficia iuris ciuilis vel pretorij.⁊ ſic nulli poſſunt ab inteſtato ſuccedere .nec etiā ex teſtamēto.vt.l.j.c.de here.inſti.⁊.l.ſi neceſſe.§.deportato.de bonis li.⁊ inſti.de capi.di.§.ꝙ autē. ¶ Quādoqʒ nos loquimur de liberis ſecūdi gradus vel vlterioris.vt nepotibus vel.ꝓ nepotibus.⁊ tūc aut ſunt ꝯcepti viuo eo de cuius hereditate agitur aut nō. Primo caſu. aut ſupereſt ille per quē ipſi defuncto cōiungunt̄. ⁊ ꝯſtat eos excludi ſi illi velint hereditatē adire.q: eos precedunt in gradu. Aut non ſupereſt ille ꝑ quē ipſi defuncto coniungebantur ⁊ tunc ipſi reputantur.perſona illius.⁊ ſuccedūt auo vel auie ꝓ auo vel pro auie ⁊ excludūt oēs aſcēdentes.qḋ limita.vt no.ꝑ caſuʒ.l.iij.c.de bo.mat.⁊ ibi caſum.etiam ſimul cum alijs liberis etiā prioribus in gradu.⁊ fit tūc ſucceſſio ī ſtirpes.non in capita vt inſti.de heredi.que ab inteſt.§.cū filius.⁊ in autē.de heredi.que ab inteſt.§.j.Unde ſi moriatur aliquis vel aliqua ſuperſtite vno filio.⁊ duobus nepotibus ex alio filio premortuo. ⁊ quatuor ꝓ nepotibus ex alio filio premortuo.ſiūt de hereditate tres ptes.⁊ vnā habebit filius.aliā duo nepotes.aliā vero illi quatuor pro nepotes.Sic ergo iſto caſu ablata eſt differētia ſexus ⁊ patrie ptātis. Item eſt ſublata differētia an defuncto iſti liberi coniungātur per maſculū an per feminā. qḋ intellige niſi quo ad qualitatē illaʒ.an ſint ſui ⁊ neceſſarij heredes .an vero vt dixi volūtarij ⁊ dic vt in precedenti mēbro. Quādoqʒ ſupereſt etiā ille per quē defuncto iſti iungebantur.ſed ipſe hereditatē repudiat. ⁊ tunc adhuc puto iſtos liberos ſuccedere in locū illius ſui ptis repudiantis.quia quo ad effectū paria ſunt nō eſſe vel eſſe ⁊ repudiare.facit.l.j.c.qñ nō per partes.Unde ſi mater moriatur relictis duobus filijs ⁊ vnus adeat alter vero repudiet hereditatē.filij iſtius repudiantis hereditatē poterūt eā adire.⁊ ſic habere medietatem ⁊ cōcurrere cū auunculo ſuo.⁊ hoc ſentit notabiliter Cy.in autē.itaqʒ.C.cōia de ſucceſſ. ¶ Sʒ iuxta hoc poteſt queri an ſi pater decedat ſuperſtite filio ⁊ nepote in eius ptāte conſtituto. ⁊ poſtea abſtineat ſe filius.nepos ille ſuccedat vt ſuus ⁊ neceſſarius auo paterno. Rñdeo ꝙ non. vt inſti.de here.que ab inteſt.§.ita demū. Succedit ergo hodie de iure ciuili vt heres volūtarius. vt inſti.de leg.agn.ſuc.§. placebat.⁊ in autē.de here.ab inteſt.§.j. ſecus autē ſi nepos fuit retētus in poteſtate aui paterni. filius auteʒ fuit emācipatus.nā tunc licet hodie.ille filius emancipatus poſſit adire de iure ciuili. ⁊ per ꝯſequens in totū nepotē qui eſt eius filius.excludit vt in autē.de heredi.que ab inteſt.§.j.⁊ no.glo.in autē.in ſucceſſione.C.de ſuis ⁊ legit.⁊.l.j.ī pri.ff.de ꝯiung.cū emāci.l.⁊ inſti.de here.qua.⁊ diffi.§.ſui autē. tamē ſi ille filius emācipatus hereditatē repudiat.dicam ſtatim habere locū iura antiqua.⁊ ſic nepoteʒ ex illo filio admitti ad hereditatē.vt ſuū heredē ⁊ neceſſariū ⁊ ſic iſto caſu erit incorrect⁹.§.ita demū.inſti.de here.ab inteſt. ¶ Quādoqʒ ille per quē iſti liberi ſecūdi vel vlterioris gradus defuncto cōiungebant̄.mortuus fuit poſt mortē primi parētis ante aditā hereditatē vt quia poſt mortē patris vel matris mortuus ē filius ſupſtitibus ex ſe filijs vel nepotibus. ⁊ tūc eſt in electione illoꝝ liberoꝝ an velint hereditatē parētis primo mortui adire.ex perſona filij vel filie mortui.tāq̄ ad eos tranſmiſſum ꝑ beneficiū.l.j.C.de his qui ante apertas tab.vel ꝑ beneficiū ſuitatis. An vero velint repudiare eam ex pſona illius defuncti et adire eam ex pſona ꝓpria.facit.l.ſi quis filiū.§.j.de acqui.here.⁊.l.recuſare.§.ticius.ff.ad treb. ⁊ vtilitas huius erit ꝓpter id qḋ not.l.ſi mihi.⁊ tibi.ff.de leg.j. Scḋo caſu quādo liberi ſecūdi vel vlterioris gradus vt nepotes vel ꝓ nepotes ſunt concepti poſt mortē eius de cuius hereditate agit̄. tūc nec de iure ciuili.nec de iure pretorio vocant̄ ex pſona propria ad ſuccedendū nec habent excludere agnatos vel cognatos.vt inſti.de here.qua.⁊ diff.§.pl ine.⁊.l.ſi quis filio exheredato.§.j.ff.de in iuſ.rup.⁊.irri.teſta.cū ſi. Sed ex pſona patris vel matris bene poſſet vocari ad ſucceſſionē per beneficiū.d.l.j.C.de his qui ante aptas tab.vel per beneficiū ſuitatis . vnde nepos ex filio vel filia cōceptus poſt mortē aui vel auie paterni vel materni.ſi poſt moriatur filius vel filia hereditate nō adita poterit ex pſona patris ſui vl̄ ſue matris.illā hereditatē adire vt ibi dicit̄. ¶ Scḋʒ membrum erat qualiter ſuccedat naturales tantū liberi ⁊ in hoc diſtinguo. Aut ſunt nati ex coitu dāpnato ab aliqua.l.tēporali. Aut ſunt nati ex coitu nō dāpnato. ab aliqua.l.tēporali. ¶ Primo caſu dico eos nullo modo ab inteſtato poſſe ſuccedere patri vel matri vl̄ alijs aſcēdentibus.q: ſunt indigni omni legis beneficio.vt in autē.qui.mo.na.effi.ſui.§.ſi.coll.vij.⁊ ꝙ etiā matri tales nō poſſint ſuccedere.tenet glo.inſti.ad orfi.§.nouiſſime.⁊.l.ſi qua illuſtris.C.ad orfi. ⁊ in autē.qūo na.effi.le.§.vlti.⁊.xv.q.vlti.cū multe . ⁊ hoc clare probatur.nam ſcḋm ius ciuile pater ⁊ mater tales filios alere nō tenentur.vt ē caſus in dicto.§.ſi.ī autē.qui.mo.na.effi.ſui.ergo mlto min⁹ debet poſſe talis filius matri ſue ſuccedere. Sed de equitate canonica inductū ē ꝙ tales filij a parētib⁹ ſunt alēdi.c.cū haberet extra de eo.qui.du.ī ma.quā.pol.ꝑ adul. Quo āt ad ſucceſſionē nihil ē īmutatū. ¶ Scḋo caſu quādo filij tales ſunt nati ex coitu nō dāpnato a.l.ꝑ quo nulla pena tēporalis ab aliqua lege tēporali imponitur.tūc ſubdiſtingue.aut queritur an iſti poſſint ſuccedere matri vel aſcēdentibus ꝑ lineā maternaʒ. Aut queritur an poſſint ſuccedere patri vel aſcendētibus per lineā paternam. Primo caſu dico eos poſſe ſuccedere ab inteſtato matri vel alijs aſcēdentib⁹ per lineā maternam.ꝑinde ac ſi nati eſſent ex legitio matrimonio. ⁊ ſic per ꝯſequens dico eos ſuccedere etiā ſimul cū alijs filijs ex legitimo matrimonio natis.⁊ hec ꝓbātur inſti.ad orfici.§.nouiſſime.⁊.l.modeſtinus.⁊.l.hac pte.⁊.l.ſi ſpurius.ff.vñ cogna. Iſta autē regula fallit quando mulier ē illuſtris.q: tūc diſtinguit̄.aut habet filios naturales tantū ex amaſio ſuo cū quo ſtabat vt cōcubina. ita ꝙ talis cōcubinat⁹ erat a iure ciuili pmiſſus.vt quia vir ⁊ mulier ſoluti erant.⁊ tunc tales filij naturales tantū ſuccedūt matri ab inteſtato.etiā cum alijs filijs legitimis ⁊ naturalib⁹.quos dicta mater habuiſſet ante vel poſtea. aut ipſa mulier illuſtris habʒ filios naturales vt meretrix.⁊ tunc ſi ipſa habet filios legitimos ⁊ naturales.plures vel vnū tantū.nō poſſunt ſuccedere matri illi ſpurij.alias ſic vt hec oia probant̄.in.l.ſi qua illuſtris.C.ad orfi. Ideo dico ſi tales filij nati ex coitu meretricali.talis mater illuſtris veniret ab inteſtato patri ⁊ matri talis mulieris. ea premortua vel repudiāte.talē hereditatē nanciſci non poſſent ſi ſupereſſet aliqui ex legitimis ⁊ naturalibus dicte mulieris illuſtris.quia ſicut matri ſuccedere nō poſſūt. ita nec auo vel auie.⁊ multo fortius.vt inſti.ad orfi.§.j. alias autē poſſent per dictā.l.modeſtinus. ¶ Secundo caſu quādo queritur an filij naturales tantuʒ nati ex coitu nō dampnato poſſint ſuccedere patri ab inteſtato vel aſcēdenti per lineā paternā.diſtingue. aut pater eſt penitus incertus quod eſt quādo mulier erat publica meretrix.⁊ tūc planū eſt ꝙ alicui tanq̄ patri ab inteſtato nō poſſunt ſuccedere licet aliquis qui habuit rem cū dicta matre ſit ita fatuus ꝙ illos tractet pro ſuis filijs vt inſti.de le.ſuc.co.§.vulgo cū ſi.⁊ ſic patet ꝙ multo minus agnatis vel cognatis patris poterunt ſuccedere tales. Aut pater eſt bene certus ⁊ tunc diſtingue.aut tales filij ſunt nati ex libero ⁊ libera.aut ex libero ⁊ ancilla.aut ex ſeruo ⁊ libera. aut ex ſeruo ⁊ ſerua. Primo caſu quādo ſunt nati ex libero ⁊ libera tūc iſti poſſunt patri naturali tātū ab inteſtato ſuccedere ſolū in duabus vncijs.⁊ ſic.vj.parte totius hereditatis cōcurrentibus iſtis tribus. primo ꝙ iſta cōcubina eoꝝ mater in dubitato affectu tēta fuerit.⁊ habitauerit in eadē domo ſimul cuʒ amaſio ſuo alias ſi habitauerit ſeorſum filij ex hoc coitu nati non habēt hoc priuilegiū ſuccedēdi qḋ probatur in autē.qui.mo.na.effi.ſui.§ ſi quis autē defunctus coll.vij.⁊ no.glo.ī.l.pe.ff.de ꝯcu .⁊ ibi hoc tenet bar.⁊ dy.⁊ bene. Scḋo ꝙ huic patri nō ſupſit tempore mortis ſue aliquis de liberis legitimis ⁊ naturalibus. Tertio ꝙ tēpore mortis huic patri non ſupſit vxor legitima vt eſt caſus in dcō.§.ſi quis auteʒ defunctus.⁊.§ hoc ipſo cuſtodiēdo in autē.qui.mo.na.effi.ſui.⁊ ī autē.lʒ.c.ḋ natura.lib. deficiēte ergo vno de iſtis trib⁹ nō poſſunt ab inteſtato ſuccedere iſti filij naturales.⁊ hec procedūt in naturalib⁹ liberis primi grad⁹.i.filijs. ¶ In liberis autē naturalib⁹ ſecūdi gradus vel vlterioris vt nepotibus.⁊ ꝓ nepotib⁹ ſecus eſt.q: illi nunq̄ poſſunt auo vel ꝓ auo paterno ab inteſtato ſuccedere.immo plus eſt q: filius naturalis ⁊ legitimus ꝓcreatus ex filio naturali tantum nō poteſt auo paterno ab inteſtato ſuccedere. vt.l.ſi.in ſi.C.de natura.li.que.l.hodie etiā manet incorrecta.vt in dicto.§.de nepotibus in autē.qui.mo.naturali.effi.ſui.coll.vij.quod ē bene notandū. q: multi dicerent contrariū inter quos videt̄ eſſe glo . in verbo diſpoſita in dicto.§.de nepotibus. ⁊ dy.in ſecūda columna in tractatu ſucceſſionum ab inteſtato .⁊ quod dixi de filijs videtur ſentire ꝙ in illis caſibus ī quibus naturales liberi poſſunt ſuccedere patri ab inteſtato poſſunt nepotes naturales ⁊ legitimi. vel naturales tantū nati ex filio naturali ſuccedere ab inteſtato tali auo naturali.quod nō placet q: nō videtur iure cautū.⁊ q: correctio eſt euitāda inquantū fieri poteſt. Itē pro mea opi.eſt tex.in autē.qui.na. effi.ſui.§.filiū vero ibi nullū tamē habet participiū ad aſcendētes. ¶ Scḋo caſu pricipali quādo ſunt nati ex libero.⁊ ancilla eius cōcubina tenta in eadē domo indubitato affectu tūc aut iſti filij nō ſunt manumiſſi ⁊ remanent ſerui ⁊ ſic ſuccedere ab inteſtato nō poſſunt.l.ptuʒ.C.de rei vēdi.⁊ inſti.de ſerui.co.in prin. Aut ſunt manumiſſi ⁊ tūc poſſunt ab inteſtato ſuccedere matri ſi moriat̄ manumiſſa. Itē etiam poſſunt patri naturali.⁊ parētibus patris naturalis inſolidū ab inteſtato ſuccedere etiā ſimul cū alijs filijs conceptis ⁊ natis ex legitio matrimonio.vt inſti. de ſerui.co.in prin. Sic ergo in illo caſu ſunt multa priuilegia. ⁊ primo ꝙ filij naturales tantū patri ſuccedūt ab inteſtato inſolidū.ſcḋo ꝙ ſuccedūt cū alijs filijs natis poſtea ex legitimo matrimonio etiā cum alia muliere cōtracto.tertio ꝙ tales liberi naturales tantuʒ ſuccedūt ab inteſtato etiā parētibus patris vt auo et auie paterne et ꝓauo ⁊ proauie.vt inſti . de ſerui.co.§.j.ibi hoc ⁊ etiā liberos non ſolū in ſuoꝝ cōiuncta regula.§.ſi.inſti.qui.da.tuto.poſſ.⁊ tñ in omni

VNiVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

bus iſtis ſecus eſt in liberis naturalibus tantū voca
tis ex libero ⁊ libera vt ſupra dixi. Tertio caſu quā
do ſunt nati ex ſeruo ⁊ libera idem penitꝰ. dico quod
dixi in proximo caſu. ⁊ idē dico in quarto caſu. ſi ex
ſeruo ⁊ ancilla eius ↄcubina naſcantur filij. ⁊ poſtea
tam parentes ꝙ̄ filij manumittant. vt probat in dicto
titu. inſti. de ſerui. co. Que autem ſit ratio diuerſita
tis inter primū caſum ⁊ iſtos vltimos tres etiā ꝓba
bile eſt dubium nec etiā tactū a glo. nec doc. ſed poſ-
ſet dici ꝙ ratio ſit q: ſcdm leges nō poterat eſſe ma-
trimonium quādo vir ⁊ mulier erant ſerui vel alter
eorū tantū. l. cū ancillis. C. de in ceſ. nup. ⁊ ideo lex ꝓ
ſumpſit i benigniorē ptē. ſ. ꝙ talis vir ⁊ mulier ↄtra
xiſſent matrimoniū ſi potuiſſent. ⁊ ideo voluit filios
ingenuos ſuccedere vt legitimi ⁊ naturales. Sꝫ hoc
hodie non eſt verū de iure canonico cū poſſit eē ma-
trimoniū non ſolū quando alter ex cōiugibus ē in ſer
uitute. ſed etiā quando vterqꝫ extra de cōiu. ſeruoꝝ
per totū. quod iure preualet cum matrimoniū ſit res
ſpiritualis. ⁊ ideo videtur ꝙ tex. inſti. de ſerui. co. eſ
ſet hodie correctꝰ. quia ceſſante rōe legis ceſſat legis
diſpoſitio. l. adigere. §. quāuis de iure patro. Sꝫ hoc
dictū nō credo eſſe tutū quia iſta ratio ibi non ē ex-
preſſa in tex. tum etiā quia correctio eſt vitāda inq̄-
tum fieri poteſt. ⁊ pro hoc facit quod dicit Jo. an. c.
poſt trāſmiſſionē extra de elec. i glo. q̄ incipit articu-
luꝫ vbi dicit ꝙ correpta ratione legis non propterea
dicitur ipſa. l. eſſe correpta. An autem hoc dictū indi
ſtincte ſit verum pro modo non ex animo. ſaltꝫ pu-
to id verū quando ratio legis nō colligitur expreſſe.
ex tex. illius. l. vel alterius. ſed eſt ratio magiſtralis
poteſt etiā in caſu noſtro alia ratio aſſignari. quia ma
gis eſt imputandū libero viro ⁊ mulieri libere que
imediate non cōtrahunt matrimonium ꝙ̄ ſit quando
vterqꝫ eſt in ſeruitute vel alter tantū. cū metu domi
noꝝ ſerui ſepius abſtineant ſe ad contrahendū ma-
trimoniū. vt de facto quotidie videt. vnde cum iſta
ratio hodie duret adhuc planū erit dicere correctum
eſſe dictū tex. inſti. de ſerui. co. ¶ Uerū enim reſtat
videre pro huius mēbri expeditione. ſ. qñ coitus di-
citur eſſe dampnatus ab aliqua. l. tēporali. Et dic ꝙ
ē vbicūqꝫ aliqua pena tēporalis imponit per aliquā
conſtitutionē iuris ciuilis. vt patet quādo pro tali co
itu habet locū pena adulterij vel inceſtus vel ſtupri.
vt inſti. de pu. iudi. §. item. l. iulia de adul. ⁊ in autē.
qui. mo. na. eff. ſui. §. fi. coll. vij. imo etiā idem dico
quādo pro tali coitu non imponitur pena ordinaria
adulterij vel inceſtus vel ſtupri. ſꝫ imponitur extra
ordinaria. ⁊ extraordinaria poteſt imponi quādo ali
quis ſimul tenuit plures cōcubinas. nam tunc coitus
iſte eſt dampnatus pena temporali quo ad vtrūqꝫ. et
ideo tales filij nullo modo ſuccedūt ab inteſtato pa-
tri. nec etiā matri vt in autē. qui. mo. na. eff. ſui. §. ſi
vero effuſa. ⁊ ibi videtur de mente glo. in ver. inte-
ſtatus in fi. coll. vij. Item facit in autē. de tri. ⁊ ſe. §.
cōſideremus coll. iij. nam tales cōcubine ⁊ eoꝝ ama
ſij ſaltim extra ordinem puniri poterūt. quia hec eſt
res mali exempli. ff. de extraor. cri. per totū. ⁊ l. iij.
§. j. ff. de cri. ſtel. bar. tamen tꝫ contra. in. l. fi. ff. de his
qui. vt in di. ſ. ꝙ tales poſſunt matribus ſuccedere ab
īteſtato. ꝑ. §. vltimū. inſti. de ſucceſ. co. quod mihi nō
placet. Et per hoc dici poteſt ꝙ ſi habens vxorem ac
cipiat etiā concubinā in domo tales filij non poterūt
etiā matri ſuccedere cū ille coitus ſit dampnatus. l.
j. C. de concu. Uerū tamen ſciendū eſt ꝙ licet coitꝰ cō
cubinarius vel meretricalis nullam penā temporalē

patiatur ſecundū leges. l. iij. ff. de cōcu. ⁊ l. ſi ca. ⁊ l. q
adulteriū. C. de adulte. tamen ſecus eſt quo ad penā
ſpūalē. vnde iure diuino ⁊ canonico mortaliter pec
cant ſic quoquomodo preter quā cum vxore propria
xxxvij. q. iij. c. noſtro. ⁊ ca. meretricis. ⁊ glo. pulcra
in clemen. ad noſtram. §. vij. de hereti. ¶ Tertium
membrum erat quando loquimur de liberis legiti-
mis tantū. ⁊ tunc diſtinguo. aut loquimur de adop-
tiuis. aut de filijs arogatis. ¶ Primo caſu diſtin-
guo. aut non tranſiuit in ꝑ̄ſtatem adoptātis. vt quia
fuit ab extraneo adoptatus. ⁊ tunc nihilominus ſuc-
cedit illi ab inteſtato. vt ſuus heres. vt. l. penul. §. ſed
⁊ ſiquidē. C. de adop. ⁊ ſicꝰ ſuccedit etiā ſimul cū filijs
legitimis ⁊ naturalibus. vt ibi dicitur. ⁊ in. l. ſi te. C.
de ſuis ⁊ legi. ⁊ no. glo. in. §. aliquē in ver. ſi ab inte
ſtato. inſti. de heredi. ab inteſtato. ⁊ hoc hodie nō eſt
correctū. vt in autē. in ſucceſſione. C. de ſuis ⁊ legit.
Et tunc occurrit mirabiliter ꝙ per tales adoptiuos
detrahitur legitima filioꝝ legitimoꝝ ⁊ naturaliū.
nam ſi pater habens duos filios legitimos ⁊ natura
les adoptauit ſibi alios duos extraneos in filios et
fecit codicillos ab inteſtato. in quibus multa legata
reliquit legitimā illorum duoꝝ filioꝝ legitimoꝝ
⁊ naturaliū. in qua ipſi nullo modo grauari poſſunt.
capiunt ſolū duas vntias hereditatis cum ipſi debe
ant habere pro legitima. ſolum tertiā ptem illius qd
fuiſſent habituri ab inteſtato. l. paretibus. C. de inoffi.
teſta. ⁊ auten. nouiſſima. C. e. ti. Sed illi duo habu-
iſſent ab inteſtato. ſolū duas vntias pro quolibet er-
go ⁊c. Puto tamen ꝙ vbi probaret adoptionē factā
eſſe in fraudē ſubueniretur illis filijs legitimis ⁊ na
turalibꝰ ꝑ remedia poſita i. l. j. c. de ioffi. doā. ¶ Hic
poſſet queri quid ſi pater habens duos filios legiti-
mos ⁊ naturales adoptauit ſibi quatuor extraneos.
in filios ⁊ deceſſit ab inteſtato. relictis codicillis. q̄-
tum erit legitima illoꝝ duoꝝ filiorum legitimoꝝ
⁊ naturaliū. Rñdeo ⁊ puto ꝙ ſit ſolū tertia pars eiꝰ
quod fuiſſent habituri ab inteſtato. ⁊ ſic inter ambos
habebūt pro legitima tertiā partem quatuor vntiaꝝ
id eſt vnā vntiam ⁊ tertiā ptem vnius vntie. non enī
debent illi quatuor filij adoptiui cōputari in nume-
ro ſex liberoꝝ. vt probat in autē. de tri. ⁊ ſe. §. hoc ſer
uando. cū. l. penul. §. ſed ⁊ qdē. C. de adop. ¶ Itē du
bitatur an tales filij adoptiui ſuccedant ab inteſtato
patri adoptiuo. excluſis aſcēdentibus vt patre ⁊ ma
tre ⁊ auia ⁊ vxore. ⁊ videt ꝙ ſic per dictā. l. penul.
§. ſed ⁊ ſiquidē. Nam ibi tex. vult ſuccedere eos. vt
ſuos heredes. Sed ita eſt ꝙ ſui heredes preferunt
aſcēdentibus. vt inſti. de heredi. ab inteſt. §. j. ⁊ inſti.
de ſerui. co. §. repetiꝰ. ⁊c. Item caſus eſt in. l. ij. §. li-
beri. ff. ad tertu. ⁊ no. glo. inſti. ad tertu. §. preferūtur
Et hoc credo verū de rigore iuris licet equitas faci-
at in contrariū. puto tamen ꝙ ſi adoptio fuit facta in
fraudem habeat locū ti. de inoffi. doā. ¶ Et ꝑ predi
cta etiam dico ꝙ ſi libertus aliquos ſibi adoptauit ī
filios ⁊ moriatur ab inteſtato iſti ſuccedūt vt ſui he
redes ⁊ excludunt patronū. inſti. de ſucce. li. §. ſꝫ no-
ſtra. ibi ſi heredes ſuos. cū. l. penul. §. ſed ⁊ ſiquidē.
C. de adop. ⁊ ſic dicitur eſſe correctꝰ. §. qua. de cā. in
ſti. de ſucceſ. libe. Si tamen patronus hoc poſſet ꝓ-
bare eſſe factum in fraudē ſuā ſibi cōſuleretur. ff. ſi-
quid in frau. pa. ꝑ totum. iſte tamen paſſus ⁊ prece-
dens eſt dubiꝰ valde. ¶ Quādoqꝫ filij adoptiui trā
ſeunt in ꝑ̄ſtatem adoptātis. vt quia adoptatus ab ali-
quo de ſuis aſcēdentibus. ⁊ tunc planū eſt eos ab in-
teſtato ſuccedere vt ſuos. vt. l. penul. §. ſi vero pater

naturalis. C. de adop. ¶ Aut loquitur de filijs aro
gatis ⁊ planū eſt eos ſuccedere ab inteſtato. vt ſuos.
l. j. §. ſuos de ſuis ⁊ legitimis. nec de facili preſumit
eſſe facta fraus in arogationē factam per pricipē. cum
iſta fiat cā cognita. l. ſi pater. §. fi. ff. de adop. ¶ Quar
tum membrū erat de filijs naturalibus tantū legiti-
matis mī poſtea. ⁊ tunc dico iſtos ab inteſtato ſucce-
dere vt ſuos. vt inſti. de heredita. que ab inteſtato.
Hoc autē membrū pro nunc nō proſequor quia ē val
de prolixū ⁊ de ipſo habemus lōgos titulos in. C. in
autē. ⁊ in decreta.

Additio Domini Ludouici
bolognini De bononia.

¶ Circa hunc primū articulū ſucceſſionis deſcenden
tiuꝫ aſcēdentibus vltra dicta per dn̄m Matheuꝫ au
ctorem dicebam aliqua. Primo premittēdo vnum
pro intelligentia in hac vtili ⁊ quotidiana materia
ſucceſſionis ab inteſtato ſcilicet vt ſcias quis dicatur
ꝓprie inteſtatꝰ ſeu ab inteſtato decedere. In quo dic
qđ puberes dicuntur ꝓprie decedere inteſtati ſeu ab
inteſtato. non autē impuberes qui potius dicunt in-
teſtabiles. tex. eſt i. l. j. in prin. in ver. plane. ff. de ſuis
⁊ legitimis per quē tex. ita voluit ibi bar. ⁊ idem vo
luit glo. in. l. cum antiquitatibus in verbo fuiſſe. C. de
iure delibe. ⁊ glo. inſtitu. de hered. que ab inteſta. in
prin. quod diligēter notandū eſt maxime pro ſtatutiſ
loquētibus de ſucceſſi. ab inteſtato. Nā non verifica
rent in pupillo decedēte cum non dicatur proprie in-
teſtatus ſed inteſtabilis cū ſtatuta debeāt intelligi ꝓ
prie ⁊ vere ⁊ in ꝓprio ſignificatu. l. iij. §. hec verba.
ff. de nego. geſt. l. j. §. is qui nauē. ff. de exerci. Et ita
in ꝓpoſito noſtro voluit pe. ⁊ bar. in dicta. l. j. de ſuiſ
⁊ legitimis ⁊ idem voluit Cy. Ray. ⁊ bal. in. l. inte-
ſtamēto. ff. de legitimis tuto. ⁊ bal. in ſuo. con. incipi
endū. Si mater nō extat. ⁊c. Et bal. in. l. ſi arrogator
in penul. coll. ff. de adop. ⁊ pe. de anc. in ſolēni repe-
titione. C. canonū ſtatuta poſt mediū in ver. quid di-
cea ⁊c. extra de conſtitu. vbi refert ſe cōſuluiſſe ſuper
hoc. ⁊ Jo. de imo. i. l. cēturio. in. xviij. coll. ff. de vul.
pupillari. ⁊ Jo. de Imo. in. c. cū tibi in fine extra de
teſtamē. ⁊ de Jo. de Imo. in ſuo con. incipien. In ca
ſu premiſſo primo diſcutiendū eſt ⁊c. ⁊ Aug. in con.
xxvj. incipien. in dei nomine excludēs ſtatutū ⁊c. et
hec prima eſt vera ⁊ cōis ſententia a qua nullus diſ
crepat. ¶ Tamen limita predicta niſi cōis vſus lo-
quendi eſſet incontrariū quia tunc ſtatutū loquēs de
inteſtato. haberet locū etiā in pupillo inteſtabili ſe-
cundū petrū ⁊ bar. in dicta. l. j. de ſuis ⁊ legitimis. et
bal. in dicta con. incipien. ſi mater nō extat. ⁊c. ⁊ pe. de
anc. in repeti. d. c. canonū ſtatuta vbi ſupra ⁊ Joh. de
imo. in dicta. l. centurio vbi dicit ꝙ iſte cōis vſus lo
quendi eſt maxime in ptibus tuſcie. ⁊ Jo. de imo. in
dicto. c. cum tibi in fine. ⁊ ita dicit tenere bal. in. c. j. i
prin. de ſucceſſione feudi vbi dicit hoc eſſe verū ſi ꝓ
betur talis cōis vſus loquendi peritoꝝ ita ſe habe-
re. alias autē nō. Scdo limita predictā concluſionē
niſi eſſemus in ſtatuto munito ratione naturali quia
tunc haberet locū etiā in inteſtabili. Ita voluit bal. i
l. iij. in fi. C. ſi pendē. appella. mors inter. ⁊ idem cō-
probauit Jo. de imo. in conſi. preallegato incipien. i
caſu premiſſo ⁊c. ſtatuta ergo que ſunt contra natura
lem rationē puta ꝙ femina ab inteſtato nō ſuccedat
que vigēt hodie per italiā non vendicabūt ſibi locū
in inteſtabili. ita dixit bal. in dicta. l. iij. in fi. allegat

glo. in dicta. l. cū antiquioribuſ de iure delibe. ꝓ quo
faciat q: in ſtatutis correctorijs ⁊ exorbitātibus a iu
re cōi non debet fieri extenſio de vno caſu ad aliū. ſi
non ſit eadē ratio in caſu non expreſſo que in expreſ
ſo. vt eſt glo. in clemē. ij. in verbo in his dicbꝰ de eta
te ⁊ qualitate ⁊ glo. in. clemē. j. de elect. ⁊ bal. ⁊ Jo.
de imola. in. l. fi. ff. de here. inſti. ⁊ Jo. de imola late
in. l. ſi vero. §. de viro maxime in. vij. coll. ff. ſo. ma.
Sed ita eſt ꝙ diuerſa eſt ratio in decedēte inteſtabi
li. ⁊ in decedēte ab inteſtato vt ſtatim oſtendā ergo.
⁊c. ¶ Nam vbi quis poteſt teſtari ſi non teſtat vide
tur velle in dubio vocare ſuccedētes ab inteſtato et
tacite admittere eos. l. ſi quis cum nulluꝫ. ff. de iure
codici. ſecus eſt in decedēte inteſtabili q: non videt
velle vocare veniētes ab inteſtato cum etiā ſi vellet
teſtari nō poſſit de qua materia inteſtati vel inteſta-
bilis vltra ſupradicta poſuit etiā aliquid Cy. in. l. ij.
in vltima queſt. C. qui teſta. facere poſſ. ⁊ Guliel. de
cunio in. l. vnica. C. quādo impera. iter pupi. ⁊ vidu.
⁊ bar. in con. cxlj. Incipiēte ſtatuto vrbis veteris ⁊c.
vbi dicit ꝓprie ꝙ ſtatutū predictū non habet locū in
pupillo niſi cōis vſus loquendi extaret incontrariū.
nam ſcdm cum ꝑualeret omni ꝓprie ſignificatiōi. l.
liberoꝝ. §. ꝙ tamē caſſius. ff. de leg. iij. l. cū delaniōis.
§. aſinā molēdinariā. ff. de fun. inſtr. l. labeo. ff. de ſup-
pell. lega. ¶ Scdo principaliter ꝑmitto ꝙ ſucceſſio
ab inteſtato dicit actus legitimus tex. eſt. in. l. iij. §. de
illo. ff. ꝓ ſocio vbi appellat legitima ſucceſſio ſeu he
reditas oīs obueniens ab inteſtato ⁊ plus dixit ibi
glo. in verbo inteſtato ꝙ etiā hereditas que defert
ex teſtamēto poteſt dici legitima ſucceſſio ꝓpter cō-
firmationē legis. l. verbis. ⁊ l. lege obuenire. ff. de
ver. ſig. ¶ Scdo ꝓ hoc facit tex. in. §. j. inſti. de he-
re ab inteſtato. vbi hereditas inteſtati ptinet ad ſuoſ
heredes ex. l. duodecim tabularū ſed nulli dubiū ꝙ
lex duodecim tabularū eſt ps iuris ciuilis. l. ij. §. j.
cū ſeq. ff. de origine iur. Ergo ſucceſſio inteſtati dici-
tur eſſe legitimus actus cū omnes illi dicant eſſe le-
gitimi actus qui ſunt inducti ab aliqua lege vel iure
ſcripto. l. legitima cū glo. ff. de pactis ⁊ notat glo. i. l.
actus legitimi. ff. de regulis iuris. Ad idē faciat tex.
in dicta. l. actus legitimi. vbi aditio hereditatis di-
citur actus legitimus. ¶ Preterea hoc idē probat
in. c. j. in verbo legitimꝰ heres. xviij. q. j. Et ideo di
cebat dy. in regula indultū de reg. iuris. li. vj. qđ iure
ciuili poſitiuo eſt introductū ꝙ portio bonoꝝ pater-
noꝝ debeat filio nō autē iure nature per tex. in. §. j.
in autē. de trien. ⁊ ſe. ⁊ in. §. j. in autē. de here. ⁊ falci.
⁊ in lege. l. duodecim tabulaꝝ. C. de legitimis here.
Eſt verū ꝙ legitima eſt debita iure nature id eſt ꝑ-
ſuadēte cōiunctione naturali ſed tamē debita eſt de
iure ciuili. l. ſcripto. ff. vnde lib. l. cum ratio. ff. de bo-
nis damna. iuncta. l. ꝓnunciatio. §. familie. in expoſi
tione ſua. ff. de ver. ſig. ¶ Itaqꝫ ſucceſſio ab inteſta-
to eſt actus legitimus id eſt iure ciuili inductus qđ
nota ꝓ ſtatutis excludētibus quē ab actu legitio vel
admittētibus qui ē ad actū legitimū de qua materia
vide dn̄s paulū de caſtro in con. cclxj. incipien. Nos
primo loco ꝙ quis ſuccedit. ⁊c. ¶ Tertio principali
ter premitto ꝙ ab inteſtato ⁊ etiā ex teſtamēto here
ditas delata poteſt adiri cōtinue infra. xxx. annos. l.
ſꝫ cū materia ſua. C. de iure deli. ⁊ l. q̄diu la pria. ff.
de acqui. here. ⁊ notat bar. in. l. vnica. ff. de cōdi. ex le
ge adeo ꝙ dicebat multū ſingulariter bal. ang. ⁊ pau
lus de caſtro. in. d. l. licet ꝙ ſi quis ſtetit ꝑ. xxx. ānos
quibus nō adiuit hereditatē ex capite liberoꝝ quan-

UNIVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

do eſt de liberiſ. poterit poſtea etiã adire infra alios xxx. annos ex capite. vnde agnati ⁊ preferẽ omnibuſ alijs per. l. j. §. videndũ. ff. de ſucceſ. edicto. ⁊ idẽ reaſſumpſit pau. de caſtro. in dicta. l. q̃diu dicens hoc eſſe mirabile ⁊ ſe alias habuiſſe de facto ⁊ idem cõſulẽdo cõprobauit dñs meꝰ Alex. de imo. in con. lxxxix. in. ij. colũ. in. ij. volu. incipiẽ. An ſi filius hereditatẽ ⁊c. ⁊ in con. lxxxx. ibidẽ imediate ſequẽti incipiente q̃o publiciana ⁊c. quod perpetuo tenemẽti q: domi nus meus facit magnum feſtum de hoc.

¶ His breuiter premiſſis pro intelligentia dicendorum nunc agredior primũ articulum hunc quottidianum de ſucceſſionibus deſcendentium ab inteſtato ipſis aſcendentibus in quo vt ſupra vidiſti. auctor fecit quattuor gradus primo liberorum ligitimorũ ⁊ naturalium natorũ ex legitimo matrimonio. ¶ Secundo liberorũ naturalium tantũ. ¶ Tertio liberorũ legitimorũ tantum. ¶ Quarto liberorum naturaliũ q̃ poſtea legitimi fuerunt. Ex quibus quattuor gradibus duo alij ſi recte conſideras per auctorẽ. inſerti ⁊ contexti fuere vz ſpuriorũ natorũ ex coitu non tñ damnato ſeu reprobato. ab aliqua lege tẽporali nec non alium gradum ſpuriorũ natorum ex damnato coitu ⁊ reprobato. a lege temporali ⁊ ſic ſunt ſex gradus principales. Circa quos ſex gradus mature diligenter ⁊ recte auctor loquutus eſt. tñ in primo gradu adde tu vnum verbũ. Nã verũ eſt ꝙ hodie filij legitimi ⁊ naturales. ſuccedunt parentibus ab inteſtato. ſiue ſint maſculi ſiue femine ⁊ ſiue ſint in poteſtate ſiue emancipati vt in. §. j. ⁊ i. §. ſi quis igitur in autẽ. de heredita. ab iteſt. coll. viiij. ⁊ in autẽ. i ſucceſſiõe. C. de ſuis ⁊ legitimis traſiũcta. ex. d. §. ſi qs igiſ. tñ inter alia differunt emancipati a filijs in poteſtate. Nam emancipati ſuccedunt patri reſeruata dimidia vſufructus bonorũ auo ſuo viuenti. l. cũ oportet. §. cũ autẽ. C. de boniſq; libe. ſz filij i poteſtate ſuccedũt pr̃i reſeruato integro ⁊ totali vſufructu oiũ bonorũ auo ſuo. tex. eſt in. d. §. ſi quis igiſ. Ex quo infertur. quod in hoc melioris ſunt cõditiõis emãcipati q̃ exiſtentes in poteſtate. Et hec ẽ prima ꝯcluſio in hoc primo gradu. ¶ Scđa ẽ ꝯcluſio alia notabilis circa iſtũ eundem primũ gradũ quod licet filij in ptãte de iure ciuili eſſent ſui ⁊ neceſſarij vt in. §. ſui autẽ inſti. de here. quali. ⁊ diſ. ⁊ in. l. in ſuis. ff. de libe. ⁊ poſtu. ⁊ i. l. ex teſto. C. vñ liberi ⁊ i. l. i teſto. C. de ſuis ⁊ legitimis niſi pretor indulſiſſet eis beneficiũ abſtinẽdi vt i. §. Sed hijs pretor inſtit. d. here. quali. ⁊ diſ. Nihilominus predicta non habent locũ i filijs legitimatis. Nam ex quo paſſi ſunt ſe legitimari nõ poſſunt ſe abſtinere ſed omnino ſũt ſui ⁊ neceſſarij tex. eſt notandus in. §. ⁊ quoniã in auten. quibus. mõis naturales effi. ſui coll. vj. in ver. cum ſemel ⁊c. ⁊ hec eſt noua ſecũda concluſio quã facio in hoc p̃io gradu. ¶ Tertia concluſio in codẽ p̃io. gradu eſt ꝙ dicta in filijs vendicant ſibi locũ in nepotibus ⁊ i alijs deſcendentibus vlterioribus in gradu ſiue ſint maſculi ſiue femine tex. eſt in ſepius allegato. §. ſi quis igitur. tñ ſcias ꝙ ſi concurrunt cũ patruis ſuccedunt i ſtirpes ⁊ non in capita licet filij primi gradus admitterentur in capita. tex. eſt in. §. cũ filius iſti. de here. ab inteſt. ⁊ in. d. §. ſi quis igitur. Que omnia ꝓcedũt ſiue ſuccedant aſcendentibus maſculis ⁊ per lineam maſculinam ſiue feminis ſiue per lineam femininã d. §. ſi quis igitur ⁊. l. ſi mr̃e. C. de ſuis ⁊ legi. quem tex reputat Bal. ibi ſingularẽ i verbo ipſo iure dũ loquitur de hereditate mr̃is ⁊ hec eſt tertia concluſio quã facio in hoc primo gradu primi articuli principalis.

¶ Secundo principaliter cõdeſcendo ad ſecundũ gradũ primi articuli vz filiorũ naturalium tantũ natorum. ſ. ex ſoluto ⁊ ſoluta ⁊ retenta in dubitato affectu ⁊ in eadẽ domo concurrentibus alijs de q̃bus hic per auctorem ⁊ inter alia ꝙ non ſuperſint tempore mortis filij legitimi ⁊ naturales prout ſupra p cũ nã ſuccedũt patri ſecus ſi illi extãt. ¶ Cuiꝰ dictis addẽ ꝙ ſecus eſt ſi extarent legitimi tantũ puta adoptiui. nã tunc naturales tantũ nõ excludunt ab eis. Ita voluit ange. in. §. pen. in autẽ. qui. mo. na. effi. ſui. idẽ dico vbi non extãt legitimi ⁊ naturales. nã tales ſuccedunt cum eorũ matre in duabus vntijs. autẽ. lz ⁊ i corpore. vnde ſumiſ. C. de na. lib. ⁊ hec eſt p̃ia cõcluſio in hoc ſecũdo gradu quã primo limita multũ ſingulariter niſi eſſet cõcubina clerici etiã in minoribꝰ cõſtituti. nã hoc caſu non poſſunt eius filij ſuccedere nedũ in duabus vntijs. ſed nec in aliquo ſcđm bal. i. l. quiq;. ff. de in ius vocã. ¶ Scđo limita predictã cõcluſionẽ nõ habere locũ in filijs natis ex his q̃ ſũt ex ſancti frãciſci tertio ordine. ita voluit bal. vbi ſupra ꝓxime. ⁊ ratio eſt q: cõcubinatus in his eſt magis deteſtãdus q̃ in alijs mere laicis ⁊ ideo nõ ſuccedunt in aliquo. ¶ Tertio limita p̃dictã concluſionẽ nõ habere locũ ſi loq̃mur de iure canonico. quo iure ois coitus excepto matrimonio ꝓhibitus ẽ. c. i. ter opera. extra de ſponſa. ⁊ ita voluit gofre. i termiſ in. c. lator extra qui filij ſint legi. Aſt hoſtienſis ⁊. d. Anto. ibidẽ. ⁊ dominꝰ abbas modernꝰ i. c. tãta. c. co. ri. tenent contrariũ dicẽtes ꝙ ſiue loquamur de iure canonico ſiue ciuili naturalis tantũ ſuccedit ꝓut ſupradixi. ⁊ ita tenendũ puto in hoc paſſu q: licet coitꝰ iſte ſit magis deteſtatus apud ius canonicũ q̃ ciuile: tamen nõ ſequitur ꝙ filius naturalis ſuccedere non poſſit in illis duabus vntijs cũ ius ciuile nõ reperiatur expreſſe correctũ in hoc per ius canonicũ. c. i. ex de noui ope. nunci. cũ ſimilibus. ¶ Et hec procedũt in deſcẽdentibus naturalibus tantũ ſuccedẽtibus aſcendẽtibus maſculis ⁊ per lineã maſculinã. Sz aſcẽdentibus feminis abſq; dubio ſuccedũt pariter cum aliis filiis legitimis naturalibꝰ. l. ſi qua illuſtris. C. ad orfi. in fi. ⁊ in. §. nouiſſime inſti. e. ti. ⁊ hec ſufficiant quo ad hũc ſcđm gradũ primi articuli pricipalis.

¶ Tertio pricipaliter capio tertiũ gradũ huius primi articuli vz ſpuriorũ natorũ nõ tamẽ ex coitu reprobato ab aliqua lege tẽporali. vt ſunt vulgo queſiti q̃ abſq; dubio ſuccedere nõ poſſunt patri vel aliis aſcendẽtibus. vt in. l. ſi ſpurius. ff. vnde cognati. ⁊ i. l. hac pte. co. ti. tamen intellige hoc ꝓcedere ſi tractamus de ſuccedẽdo aſcendẽtibus per lineã maſculinã ſecus ſi aſcẽdentibus per lineam femininã. tex. eſt in dicto. §. nouiſſime iſti. ad orfi. ⁊ i. l. i. §. ſz ſi vulgo. ff. eo. titu. ⁊ in dicta. l. ſi qua illuſtris: vbi plus diciſ ꝙ etiã ſi mater ſit illuſtris ſuccedũt ei dũmodo alii liberi nõ extent. ⁊ voluit glo. i dicto. §. nouiſſime. Sz vbi nõ eſt illuſtris tales vulgo queſiti ſuccedũt ſiue extẽt alii legitimi ⁊ naturales ſiue nõ ſcđm ang. i. §. fi. in autẽ. qui. mo. na. effi. ſui. ¶ Secũdo limita niſi ſtatutũ admitteret talẽ filium ad ſucceſſionẽ etiã in bonis patris quia tunc bene ſuccedere poſſet ſcđm bal. in. l. i. C. de iure annu. aureo. ⁊ Jo. cal. in cõ. iiij. incipiẽ. an valeat ⁊c. ſub rubri. de conſtitu. ⁊. d. abbat. in. c. per venerabilẽ in. viii. q. extra qui filii ſint legi. ⁊ ita teneas licet pe. de anc. in regula poſſeſſor de regulis iuris lib. vi. tenuit contrarium ⁊ non bene.

¶ Quarto principaliter capio quartum gradum filiorum vz natorum ex coitu penitus reprobato ⁊ hij ꝓhibentur omnino a ſucceſſione aſcendentium tam maſculorũ q̃ feminarum. tex. eſt in. §. fi. in auten. qui mo. natu. effi. legi. coll. vj. ⁊ in. §. fi. in auten. qui. mo. natu. effi. ſui coll. vij. ⁊ in auten. ex complexu. C. de incep. nup. ⁊ in. d. c. lator. Plus dico ꝙ nedum. ꝓhibentur a ſucceſſione ſed etiã alimentari non poſſunt de iur. ciuili a parentibus tex. eſt i. d. auten. ex complexu ⁊ in auten. lz. C. de na. libe. tñ in hoc ſecuſ eſt. d. iur. cano. c. cũ haberet extra de eo qui duxit i ma. quã pol. per adul. Adeo qꝺ eo iure cano. poſſunt nedum in vita parẽtis preſtari alimẽta eis. ſed etiã poſſunt eis relinqui in teſtamẽto. ⁊ ſic poſt mortẽ parentis ſcđm bar. in. d. autẽ. ex cõplexu ex ratione. d. c. cũ haberet dũmodo relinquant cõueniẽtia alimẽta. attenta qualitate pſone ⁊ quãtitate alimentorũ. Secus ſi reliquereſ magnũ quid ꝓ alimẽtis. ¶ Tamẽ limita ſupradictã concluſionẽ nõ procedere in filijs natis ex coitu reprobato. quorũ mater credidiſſet coire cũ marito ſuo. qui vere nõ erat. nam tales poſſunt ſuccedere matri. ꝓ nota. in. c. cũ inhibitio. extra de clã. de ſpon. ¶ Secũdo limita niſi mulier fuiſſet violẽter cognita quia tunc poſſunt filij nati ex illo coitu quãtumcũq; reprobato ſuccedere matri ſcđm bal. in. l. cã quã. C. de fideico. vbi dicit de virgine cognita p viz a thirãno qui erat vxoratus. Nã talis filiuſ ſuccedit matri. ſcđm eũ ⁊ facit. l. vim. paſſã. ff. d adul. ⁊ l. fediſſimã. C. eo. ti. ¶ Quinto principaliter capio quintũ gradũ vz filiorũ legitimorũ tantũ vt ſunt arrogati et adoptiui. qui ſuccedũt aſcendẽtibus ſcđm ⁊ prout tradidit auctor qui diligẽter examinauit iſtum paſſum. ¶ Cuiꝰ dictis adde ⁊ ꝙ dicta per eũ in filijs habẽt locum etiã in nepotibus ⁊ alijs inferioribus niſi pater eos precedat. nã ſuccedunt etiã ipſi tex. eſt in. d. l. cũ in adoptiuis. §. cũ filio. C. de adop. ⁊ in. §. aliqua inſtitu. de here. ab inteſta. Tamen ſcias ꝙ multũ intereſt vtrũ quis adopteſ a ꝯiuncta pſona puta ab auo paterno vel materno. Nã talis filius adoptiuus ſuccedit adoptãti ⁊ etiã ei qui dedit eum in adoptionẽ ⁊ non ſolũ ab inteſtato ſed etiã contra teſtamentũ ſicut alij filij legitimi ⁊ naturales. d. l. cum in adoptiuis. §. cũ vero. C. de adop. vbi glo. idẽ cõprobauit ⁊ multũ ſingulariter limitauit hoc ꝓcedere ſi datus ẽ in adoptionẽ aſcendẽtibus. ſecus ſi collateralibus. ¶ Sed ſi quis adoptatur ab extraneo tũc bene ſuccedit adoptanti pariter cũ alijs filijs ſuis. ſed ab inteſtato tantũ ⁊ nõ contra eius teſtamentũ. ſed patri naturali ois ſuccedit cum alijs. tex. eſt in. §. ſed hec oia inſtitu. de heredi. ab inteſta. ⁊ hec procedũt circa filios adoptiuos. ¶ Sed filius arrogatus ſuccedit ab inteſtato patri arrogatori pariter cũ alijs eius filijs ſed ſi in teſtamẽto eſſet preteritus vel ſine cã exheredatus debet habere quartã eius quod habiturus fuiſſet ſuccedẽs ab inteſtato. l. ſi arrogator. ff. de adop. vbi dicitur ꝙ vltra hoc debet habere etiã omnia bona ſua que dediſſet patri arrogatori. ¶ Sexto et vltimo principaliter aſſumo ſextum gradũ vz filiorum naturaliũ tantũ ⁊ poſtea legitimatorũ. ⁊ in hoc auctor cõcluſit eos ſuccedere ab inteſtato. vt ſuos ſubdẽs ꝙ hoc membrũ tanq̃ valde prolixũ non proſequebaſ.

¶ Sed tu adde ꝙ ſi quis fuit legitimatꝰ ad petitionẽ ſeu inſtantiã patris vel ad petitionẽ ipſiꝰ filij patre tamen cõſentiente valet talis legitimatio ⁊ nõ requiritur in ea. Citatio agnatorũ ⁊ talis omis ſuccedit patri. tex. eſt in. §. hinc nobis in autẽ. de nup. ⁊ voluit pau. de ca. i con. cccxx. in. ij. col. incipi. dubitaſ primo an comes palatinus ⁊c. Idem dico ſi pater diſpoſuiſſet in teſtamẽto filiũ debere legitimari q: non requiritur etiã iſto caſu citatio alicuius in eius legitimati. tex. eſt in autẽ. Item ſi quis. C. de natu. libe. ⁊ hec prima cõcluſio clara eſt ⁊ fundata in iuribus predictis. ¶ Sed maius dubiũ eſt ſi princeps legitimaret aliquẽ inſcio patre quo caſu dicas ꝙ ſi princeps ſciuit ignorantia patris tamen eũ legitimauit ⁊ poſtea ante mortẽ pater ſciuit ſi moritur ab inteſtato ſuccedit iſte cum alijs filijs legitimis ⁊ naturalibus quia ex quo pater alios non inſtituit. videtur eis voluiſſe eũ etiam dimittere cum alijs. ita ſignanter voluit Jo. an. in addi. ſpecu. in titu. de ſucceſſio. ab inteſta. ⁊ pau. de caſt. i con. cxxiij. incipiẽ ſuper eo ꝙ primo loco queriſ ⁊c. ¶ Si vero princeps nõ ſciuit ignorãtiam paternã. ⁊ tunc legitimatio nõ valet in preiudicium aliorũ. tex. eſt in. §. ſi vero in autẽ. qui. mo. na. effi. legi. ⁊ voluit Jo. an. vbi ſupra ꝓxime. ¶ Quid autẽ ſi nõ extarẽt alij filij legitimi ⁊ naturales ⁊ princepſ legitimauit viuẽte patre. dic ꝙ valz legitimatio nec in ea requiriſ citatio agnatorũ ex quo pater tunc viuebat ſiue ſciret legitimationẽ ſiue nõ. ita voluit gaſpar de cal. i ſuo con. Incip. legitimatio ⁊c. ſub rubri. qui filij ſint legit. dũmodo conſtet principi an pater cõſenſerit poſtea vel non. ¶ Sed vbi poſt mortem patris fieret legitimatio non valeret in preiudicium agnatorũ quibus iã ius queſitũ eſt ab inteſtato niſi citarenſ in ea. l. pe. de nata. reſti. ⁊ voluit bar. in. l. gallus. §. quid ſi tantum. ff. de lib. ⁊ poſtu. vbi ſubdit ꝙ princeps poſſet tamẽ hoc facere ſi vult vt ſi appareret de certa ſcientia ipſius de qua materia. vide ois per. d. meum Alex. in ſuo con. xxxviij. in. ij. col. in primo volu. incip. in cauſa mota p angelũ. ⁊c. ⁊ in con. lxxxxiiii. in. vij. col. conſequẽti. in. i. volu. incip. ticius ſolutus ex ſoluta ⁊c. ⁊ in con. lxviij. in. vj. col. conſequẽti in p̃io volu. incip. conſideratis his que i tematẽ ⁊c. ⁊ in con. cxxviii. i p̃io volu. incip. an ſufficiat quẽ diu ſe geſſiſſe ⁊c. In quibus locis. d. meus late explicat iſtum paſſum ad quẽ in hoc me remitto ⁊ etiã ad pau. de caſt. in con. cxxv. incipit videndũ ẽ p̃io de ipſo. ⁊c. in vl. i. col. ⁊ pau. de caſt. i cõ. cxxvii. incip. ſuper primo dubio videtur dicendũ in. iij. col. in ver. ij. ⁊c. vbi poſuit etiam quãdo legitimaſ natus ex damnato ⁊ punibili coitu que clauſule requirantur. ⁊ in con. cxxviii. circa mediũ vbi ponit an tales poſſint legitimari vel non. ¶ Ex quibus omnibꝰ redditur expeditus iſte primus articulus principaliſ cum ſex gradibus eius circa ſucceſſionẽ deſcendentium aſcendẽtibus ab inteſtato decedentibus.

¶ Ludouicus bologninus. v. i. doctor.

Matheus mathaſelanus

¶ Secũdus articulus principalis eſt. videre qualiter aſcẽdentes hodie ſuccedant deſcẽdentibus ⁊ hic ſimiliter capio quatuor mẽbra aut loquimur in aſcẽdentibus legitimis ⁊ naturalibus aut naturalibꝰ tantum aut legitimus tantũ aut naturalibus tantũ q̃ tamen poſtea facti ſunt legitimi parẽtes. ¶ Primo caſu dico ꝙ ſi non preſunt pſone defuncte aliqui liberi legitimi ⁊ naturales vel legitimi tantũ vt adoptiui: vel tantũ naturales qui ſint tales qui poſſint ab inteſtato inſolidũ ſuccedere excluſis aſcẽdẽtibus qꝺ q̃liter ſit patet ex ſupradictis in alio mẽbro: tunc vocantur parentes ꝓximi in gradu ad ſucceſſionẽ ab inte-

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſtato vel ſint parētes qui habuerūt tales liberos ſic
defunctos in eoꝝ poteſtate vel nunꝗ̄ habuerunt vel
aliqñ hūerūt: ſꝫ aliquo mō exiuerāt patriā ptāt vt i
autē.ō hereditā.ab inte.§.i.ꝛ.§.nulla ꝛ ſic correctus
ē tex. in.l.penul.§.ſi vero paterna naturaſ.C.de ad/
op. vt dixi.ſ.in caſu eꝫ in principio huius tractatus.
Matheus mathaſelanus vtriuſqꝫ iuris interpres.

Additio Domini Ludouici

bolognini de bononia clariſſimi interpretis iuris.
C Admittūtur ergo parentes legitimi ꝛ naturales
ad ſucceſſionē deſcendentiū ab inteſtato morentium
ſicut ecōtra per ea que ſuperius dicta fuere in primo
articulo ſcdm auctorē.d.matheū. Cu ius dictis adde
in hac prima cōcluſione ꝙ procedit niſi aſcendentes
luxurioſe viuerēt quia tunc priuanſ beneficio ſucce/
dendi deſcēdentibus hoc ꝓbatur arguendo a maio/
ri iuxta autenticā multo magis.C.de ſacro ſan.eccl.
ꝛ in.l.quāto magis.ff.de iure iur. ꝛ in.c.cū in functi.
C.extra de elect. Naꝫ ſi aſcēdētes ꝑ tranſitū ad ſecū/
da vota priuanſ ſucceſſione deſcēdentiuꝫ vt infra di
cam in loco ſuo.in hoc ſecūdo articulo pricipali quā
to magis debent priuari luxurioſe viuētes. Nec lu/
xuria habeat plus ꝗ̄ caſtitas.vt in.§.cum igitur i au
ten.de non alie.ſcdo nub.ꝛ in.§.vnum quidē in au/
ten.de reſti.ꝛ ea que parit.ꝛ i autē ijſdem penis.C.
de ſcdis nup. C Secūdo fallit predicta cōcluſio vbi
mater nō petijſſet tutorē dari filio pupillo infra annū
qui in pupillari etate mortuus fuiſſet. Nā eius ſuc/
ceſſione indigna eſt.l.ſciant.C.de legi. here.ꝛ in.§.
fi.inſti.ad tertu.ꝛ poſuit Bar.in.in.l.ij.§.ꝙ ſi forte
ff.ad tertu.vbi dixit plus ꝙ nedū priuatur heredita
te filij delata a lege.ſed etiā delata a ſtatuto vel etiā
ab homine puta ſi fuiſſet ſubſtituta per teſtatorem fi
lio. C Tertio limita predictā concluſionē niſi paren
tes aſſumpſiſſet tutelā filij ꝛ poſtea tranſiuiſſent ad
ſecūda vota nō petendo dari tutorē filio. Nā nō ſuc/
cedunt ei ab inteſtato.tex eſt in.§.ſin autē tutelaꝫ in
autē.de nup.coll.iiij.ꝛ ita per illū tex. determinauit
ibi ang. C Quarto limita qñ parētes tranſeūt ad ſe/
cunda vota.l.femine.§.illud.C.de ſecūdis nup.ꝛ in
fra latius dicā de hoc prout pollicitus ſum. Sed ꝑ
nunc ſcias vnū ꝙ hoc ꝓcediſſi loquimur i bonis ad
filium prouētis a patre ꝛ etiaꝫ in alijs lucris nuptia
libus que mulier lucraſſet ꝛ poſtea dediſſet ea filio.
Nā i his nō ſuccedit niſi i vſufructu ſꝫ i bonis ꝗuis
ipſi filij hīi ſuccedit ſiue trāſeat ad ſcda vota ſiue nō
tex.eſt in.d.§.cum igiſ in autē.de nō ali.ſecūdo nub.
ꝛ in.§.hinc nos in autē.de nup. C Quinto limita ꝑ/
dictam concluſionē non procedere quādo mater non
petijt dari curatorē ventri ſuo.tex.eſt in.l.ij §.ꝙ ſi ꝑ
gnans.ff.ad tertu.ꝛ voluit bal.in.l.matres.C.co.ti.
C Ludouicus bolognini.

Matheus mathaſelanus

C Clarius tamen diſtinguēdo dico ſic aut ſupereſt
pater ꝛ mater defuncte perſone ꝛ ipſi ab iteſtato. eꝗ
liter ſuccedūt.vt in autē.de here.ab inteſta.in.§. con
ſequens. Si tamen filius vel filia qui deceſſit erat i
patria ptāte per eius mortē non extinguiſ vſufruct⁹
bonorū aduentitiorū qui erat penes patrem qꝛ mor/
te proprietarij nō extinguitur vſufructus ſed vſufru
ctuarij morte ſic vt inſti.de vſufruct.§.finitur ꝛ nota
tur.in.l.ij.C.de bonis mater. C Et hec procedūt in
acquiſitis ab extraneis in bonis autem que a patre

tantū vel ab aliquo aſcendente de linea paterna per/
uenerunt ad filium:ſolus pater ſuccedit excluſa ma/
tre ꝛ ecōuerſo ſola mater ſuccedit excluſo patre i bo
nis queſitis a matre vel ab alio aſcendēte per lineaꝫ
maternā.nam hic eſt penitus eadem ratio:que eſt in
caſu.l.quod ſcitis.C.de bonis qꝫ libe.ſcdm intellec/
tum bar. C Aut ſuperſunt parentes diſpares in gra/
du ꝛ clarum eſt ꝙ preferatur proximior..vnde mater
excludit auum paternuꝫ etiam quo ad bona queſita
a patre vel linea paterna.vt in dicto.§.conſequens ꝛ
in auten.defuncto.C.ad tertul.ꝛ ibi notaſ in glo.ij.
quā doctores ſequunſ ꝛ bene :licet Iaco.but.teneat
contrariū ꝛ non bene:Matheus de mathaſſelanis.

Additio Domini Ludouici

C Circa hunc ſecundū pricipalē articulū de ſucceſſi
one aſcendentiū deſcendentibus ab inteſtato morien/
tibus prima cōcluſio eſt ꝙ ꝓximior excludit remo/
tiorem in gradu.vt mater auum paternū ſecundū.d.
matheū auctoreꝫ. C Aſt contra hoc mihi inſurgit ra
tio vrgens.cur tam varie.nam in ſucceſſionibus ip/
ſorum deſcendentiū ad deſcendētes proximior i gra
du nō excludit remotiorē vt ſi extat filius ꝛ ex alio
filio premortuo.nepos. Nam ſuccedunt pariter aſcē
dentibus ꝛ nepos intrat locum patris ſui predefun/
cti.vt in.§.cum filius inſti.de here.ab inteſt.vñ auuſ
paternus ſimiliter deberet intrare locum filij ſui pre
mortui.ꝛ ſic ſub intrādo ſuccedere pariter cū matre.
ꝛ eo maxime cum in correlatiuis ſtatutū in vno ven
dicat ſibi locum in alio.l.fi.ff.de accep.l.fi.C.de iu/
dic.vidu.toll. Ergo illud ꝙ dicimus in deſcendenti
bus deberet dici in aſcēdentibus. Et propter hoc Ia
co.but.in dicta autē.defuncto ad tertul.i terminis no
ſtris.ita dicebat pro quo facit etiā quia nepos etiam
viuente patre ſuo eſt in poteſtate aui : ꝛ auus habet
vſumfructū.ꝛ adminiſtrationē bonorū ſuorum. ꝛ ꝙ
plus eſt:olim acquirebat nepos omnia auo.l.placet.
ff.de acqui.here. C Nihilominus bal.in dicta autē.
defuncto tenuit contrariū volens ꝙ mater ōīo prefe
ratur auo paterno.ꝛ ratio eſt ſcdm eum quia heredi
tas aſcendentiū eſt magis debita deſcēdētibus ꝗ̄ ecō
tra. Sed tu in hoc paſſu dicas.ꝙ vera eſt ſententia.
glo.ꝛ aliorum in dicta autē.defuncto.ꝛ bal. ibidem
tamen eius ratio mihi non placet. Nam ſi bene deſ/
cendentibus debita eſt hereditas aſcendentiū tamen
plus iuris habent aſcendētes in bonis deſcendētium
ꝛ etiam in perſonis eorū. Nam auus paternus habꝫ
nepotem in ptāte ꝛ habet adminiſtrationē ꝛ vſum/
fructum in bonis eius.ꝛ ſic habet ius de preſenti ra
dicatum in illis bonis qui vſufructus non extingui
tur regulariter niſi per mortē vſufructuarij.vt in.§.
finif.inſti.de vſufruc. Qua ꝓpter cogitabā ꝙ com/
muni ſētētia alia ratio forte poteſt aſſignari qre aſcē
dens non intrat locum filij mortui.ſed nepos bene i
trat locum patris ſui premortui quia nepos recto or
dine aſſenſiue capit locū patris.ꝛ hoc ꝯuenit proprie
in gradibus:ſed pater peruerſo imo precipiti ordine
caperet locum filij qđ abſonum eſt ꝙ aqua retro flu
at. Et ideo vera eſt cōcluſio ꝙ mater ſola ſuccedit fi
lio excluſo auo paterno qui vlterior eſt in gradu nec
poteſt intrare locum filij ſui mortui per ſupradicta.
ꝛ ita in terminis noſtris voluit dñs meus Alex.de
imola in ſuo conſilio.cxiiij.in principio in ſcdo volu
mine incipiē. Ser Anto.ꝛc.vbi dixit ꝙ mater pre
fertur auo paterno per tex.in.d.autē.defuncto in ver

ſ.ſalua gradus prerogatiua ꝛc.vbi loquitur etiaꝫ in
terminis ſtrictioribus cuiuſdā ſtatuti excludētis ma
trem. Et ideꝫ voluit in conſi.lxxx.in prima col.i pri
mo volu.incipiē.viſo ꝛ oportune animaduerſo ꝛc.
vbi dicit idē de auia materna vt pferatur ei mater.
C De qua materia poſuit etiam pau.de caſt.in con.
ccclviij.incip. Primuꝫ eſt de intellectu dicti ſtatuti
ꝛc.in.ij.col.in ver.preterea etc.vbi in ſpecie dicit ꝙ
mater prefertur auo paterno.

Matheus mathaſelanus

C Aut ſuperſunt parentes ſcdi vel tertij graduſ ꝗ
tamen inuicem ſunt equales in gradu. ꝛ tūc ſūt due
partes. Nam vnā habent parētes ex linea paterna ſi
ue ſint plures ſiue vnus.aliam habent parētes ex li/
nea materna ſiue ſit vn⁹ ſiue plures. vnde ſi quis ab
inteſtato.deceſſit ſupſtitibus duobus ꝓauis vel dua
bus proauis ex linea patris ꝛ ſola proauia materna
ea ſola habebit dimidiā.ꝛ alij proaui aliā dimidiaꝫ
vt.d.§.conſequēs.hoc tamē fallit in queſitis ex vna
linea quia tunc in illis bonis ſuccedūt tantū parenteſ
ex illa linea.vt eſt caſus ſingularis ſcdm bar.in.d.l.
ꝙ ſcitis de bonis qꝫ libe.ꝛ hoc tenet bar.in autē. ita
qꝫ.C.com de ſucceſſ.ꝛ fran.de rampo.in.d.l.ꝙ ſcitis
Matheus de mathaſelanis.

Additio Domini Ludouici

C Hoc placet:ꝙ aſcendētes preferantur in bonis ꝓ
uentis a linea ſua alijs aſcendētibus.licet bal. in dic
ta.l.ꝙ ſcitis.ꝛ in dicta autē.defuncto teneat contra/
rium.l.ꝙ vndecūqꝫ bona peruenerit: debeant diuidi
inter aſcendētes preterquā in lucris nuptialibus : in
quibus ſcdm eum ſeruatur prerogatiua illa. ꝛ in eis
procedit diſpoſitio.d.l.ꝙ ſcitis. Et non bene ꝛ cōtra
bal.adduco. Nam inter trāſuerſales quibus non ſūt
ita debita bona noſtra ſicut aſcendētibus habet locū
prerogatiua illa. Nam fratres cōſanguinei in bonis
ꝓuenientibus a patre preferunſ fratribus. vterinis
ꝛ ecōtra fratres vterini preferunſ. Conſanguineis in
bonis prouenientibus a matre caſus eſt ſingularis i.l.
de emāci.patrone.§.exceptis.C. de legi.here.ꝛ vo/
luit glo.ꝛ magis cōmuniter ſcribētes in dicta auten.
itaqꝫ ꝛ voluit.d.matheus auctor infra in tertio arti/
culo principali dum tractat de ſucceſſione tranſuerſa
lium in ver.ꝛ hoc procedit quo ad bona extrinſecus
ꝗſita .ꝛc.vbi allegat illum tex.ꝙ ſingulari in.d.§.ex
ceptis. De quo dicā infra latius in predicto loco poſt
eum. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

C Quomodo autē aſſumatur iſta linea dicam in ſe/
cunda pte ſequētis articuli in ver.ſcdo dubitari po/
teſt ꝛc. C Predicta omnia procedūt quādo defunc
to non ſupereſt aliquis frater vel ſoror vtrinqꝫ cōiun
cti.vel filius vel filia fratris vel ſororis vtrinqꝫ cō/
iuncti.vbi autem preſunt fratres vel ſorores vtriqꝫ
cōiuncti plures vel vnus:vel preſunt filij fratris vel
ſororis vtrinqꝫ cōiuncti.tunc ipſi faciunt alterari to/
taliter formā ſuccedēdi.nam tunc fit ſucceſſio in capi
ta ſecundū numerū perſonarū.ꝛ non inſtirpes niſi qñ
preſunt plures filij ex fratre vel ſorore vtrinqꝫ con/
iunctis.nam illi omnes reputanſ pro vno.vt in autē.
vt fratrū filij i prin.coll.ix.ꝛ ſic quo ad eos tantū fit
ſucceſſio in ſtirpes. C Sic ergo predicti tranſuerſa/
les admittunſ ad ſuccedendū ſimul cum patre ꝛ ma
tre. C Similiter etiam quando non preſunt pater et

mater admittunſ tranſuerſales ad ſuccedendū ſimul
cum auo ꝛ auia paternis vel maternis. Et ſimiliter
vbi ſoli proaui vel proauie preeſſent.vt.d.§.ꝯſequēſ
ſcdm.verum intellectū quem ibi ponit glo.in verbo
proximis que cōiter tenetur a doctoribus ibidem.
C Matheus de mathaſelanis doctor.

Additio Domini Ludouici

C Dominus auctor multuꝫ in trepide iudicio meo
firmat hanc concluſioneꝫ ꝙ frater vel ſoror vtrinqꝫ
coniuncti ſuccedūt fratri ab inteſtato cum patre ꝛ ma
tre.vel auo vel auia paterna ꝛ auo vel auia mater/
na.vel cum proauis.per tex.in dicto.§.conſequēs ſe
cundū verum intellectū glo.in verbo proximis ꝛc.
C Sed tu aduerte in hoc paſſu multū arduo ꝛ diffi
cili. Nam primo ſpecu.in ti.de ſuc.ab inteſtato.§.ſe/
quitur verſi.i.formauit hanc queſtionē ꝛ non eſt au/
ſus eam decidere. Sed Iac.de beluiſo cō.bononeñ.
in.§.ſi vero in autē.de here.ab inteſtato decidit ꝛ de
directo ꝯ.glo.in dicto.§.cōſequēs volēs ꝙ licet fra/
ter vel ſoror vtrinqꝫ cōiuncti cōcurrant cum patre et
matre tamen excludūt auum ꝛ auiam ꝛ alios aſcen/
dentes ſuperiores per illū tex.ex quo ſumpta eſt au
ten. defuncto ad tertu. C Hoſtien.vero in ſūma de
ſucceſſ.ab inteſt.§.ſic vidiſti.ꝛc.ꝛ bal.in dicta auten.
defuncto tenent ꝙ imo admittātur omēs ſimul ꝛ ſic
cum glo.in dicto.§.conſequens. C Itaqꝫ iſte paſſus
non eſt ita apertus prout dicebat auctor. Quaprop/
ter operepreciū eſt attingere veritatem ꝛ medullam
huius notabilis queſtionis.in qua reperio glo.in.d.
autē defuncto.tenentē ꝙ fratres vel ſorores non ex/
cludunt auum vel auiā vel alios ſuperiores. Sed ſi
mul admittunſ in viriles portiōes ꝓ ꝗ̄ opiniōe pōde
ro.tex.ibidē in verbo cum aſcendentibus etiaꝫ gradu
proximis.nā illa dictio ēt implicat.l.j.ꝛ ibi bar.C.ēt
per procu.ꝛ bar.in.l.ſuus quoqꝫ.ff.de here.inſti. im
perator ergo admittēs fratres cum aſcēdētibus etiā
ꝓximis.multo magis ſentit aperte admitti poſſe cū
vlterioribus in gradu. Et iudicio meo recte pōderā
do tex.non erat dubium de admiſſione aſcendentiū.
nam ipſi ōīo ſuccedebant deſcēdentibus. ſed dubiuꝫ
erat de excluſione fratrum ꝛ ſororū quos videbātur
excludi per omnes aſcēdētes:quibus magis erat de
bita hereditas deſcendentiū ꝗ̄ collateralib⁹. C Se
cundo pondero tex. in.d.§.conſequens in verſi. aut
alij parentes iuncto ver. exceptis ſolis fratribus ꝛc.
arguendo prout modo dixi in proximo precedēti ar
gumento. C Tertio allego caſū in.§.ſi vero in ver.
cum proximis gradu aſcēdentibuſ vocabunſ.ꝛ ſi ma
ter vel pater ſit. ꝛc.vbi impator non dubitabat quin
aſcendentes admitti deberent ad bona deſcendentiū
Sed de excluſione collateraliū quos vocat etiaꝫ cū
patre ꝛ matre.quaſi dicat ſuccedunt etiam cum alijs
aſcēdentibus:ꝛ ſic ſucceſſio aſcendentiuꝫ firma erat.
Sed non eorum qui qñ de gratia admittunſ cuꝫ ꝓ/
ximis.vtꝫ patre ꝛ matre:ꝛ iſte eſt verus intellect⁹
dictorū iurium:in quibus fundatur hec concluſio ꝓ
qua facit etiaꝫ quod ſtatim dicam in duobus vel tri
bus articulis examinandis. C Plus dico ꝙ nedūꝫ
fratres ꝛ ſorores vtrinqꝫ coniuncti admittunſ cuꝫ aſ
cendentibus omnibus in bonis fratris premortui.
Sed etiam filij eorum admittunſ :cum aſcendenti/
bus ꝛ patruis fratribus defunctis.tex.eſt i.§.hoc ita
qꝫ in autē.vt fratruꝫ filij coll.ix.ex quo tex.infero ēt
ad firmandū concluſionē ꝓxime precedentem. nam
dubium erat de admiſſione iſtorum.non autē de ip/

VNiVERSiDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

ſis aſcendẽtibus. ¶ Ad idem facit tex. ibi in ver. fra
tres qui poſſunt cũ parentibus vocari. ⁊c. non autem
dicit ꝙ aſcendentes poſſint vocari cum fratribus. et
ſic eſt ibi optimus tex. pro opinione quã tenui in p̃
cedenti articulo. pro qua etiam facit ꝙ infra dicam ĩ
proxima additiõe ſequenti dum attingam. an frater
ex vno latere tantũ excludatur a parentibus in bonis
fratris premortui in additione incipi. hec concluſio.
⁊c. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Fratres autem vel ſorores coniuncti ex vno late
re tantũ vt ex patre tantũ vel ex matre tantũ vel filij
eorum nullo modo vocantur ad ſucceſſionem ab in-
teſta. ſimul cum aliquo de aſcendentibus per lineam
paternam vel maternã. vt. d. §. conſequens. Mathe⁹
mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Hec concluſio ꝙ frater ex vno latere tantũ cõiun
ctus excludatur a parentibus fratris premortui fun-
data eſt in dicto. §. conſequens quem. d. auctor alle-
gat. ¶ Sed tu dicas idem probari in. §. ſi vero co.
ti. in ver. ex vtriſq; parentibus coniuncti ⁊c. ⁊ in dic
ta autẽ. defuncto. C. ad tertul. tranſumpta ex dictis
iuribus. ⁊ idem voluit ibi bal. ⁊ ang. in autẽ. de nou
eligẽ. ij. nub. coll. i. Tamẽ in contrariũ facit caſus in.
l. ſi quis vel ſi qua. C. ad tertul. in prin. in ver. ſola co
gnationis iura habente. ⁊c. vbi dicitur ꝙ frater etiã
ex vno latere tantũ coniunctus admittitur cum matre
⁊ ſic cum aſcẽdẽtibus. ſed dicas ꝙ ille tex. hodie cor
rectus eſt per iura preallegata que requirunt vtrun-
q; vinculũ ad hoc vt fratres vel ſorores admittãtur
cum aſcendẽtibus. Et ex hoc etiam elitio aliud fun-
damentum p eo ꝙ dixi ſupra de fratre vtrinq; con-
iuncto non excludẽte aſcendentes vlteriores. Nam
difficultas fit magis circa fratres ⁊ eorum filios. in
quibus iura requirunt illas qualitates ad hoc vt ip-
ſi ſint habiles ad ſuccedendũ nedum ꝙ dicamus eos
excludere aliquos aſcendẽtes. Ludouic⁹ bolognin⁹

Matheus mathaſelanus

¶ Secundũ hoc ergo occurrit mirabile nam ſi quis
mortuus eſt ſuperſtitibus duobus proauis ⁊ duab⁹
proauis ex linea patris ⁊ vna proauia tantũ ex linea
matris ⁊ vno fratre vtrinq; coniuncto propter perſo
nam iſtius fratris efficitur melior conditio proauo-
rum paternorũ. nam hereditas diuiditur in ſex ptes
prout ſex ſunt perſone. vt. d. §. conſequens. etiã tamen
ſi non ſuperſtitiſſet ille frater: ſola proauia materna
habuiſſet tantũ quantũ omnes illi quatuor ꝙ eſt no-
tandum nec mirũ quia hoc ſepe accidit ꝙ ex perſona
alterius habeo id quod ex perſona mea habere non
poſſum. ut. l. fi. C. ad tertu. ⁊. c. penul. de preben. i. vj.
⁊. l. ij. §. ſi ſunt agnati. ⁊ in. §. ſi ſit conſanguineus. ff.
ad tertu. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Pro hoc faciat quod dixit pet. de anc. in ſolenni
repeti. c. canonũ ſtatuta in ver. Item conſulo que ha
bes ⁊c. de conſti. vbi dixit ꝙ ſi ſtatuto cauetur ꝙ ſtã
te patruo. mater non ſuccedat filio. ⁊ contingat ex ſta
re patruum ⁊ matrem ⁊ ſororẽ de qua in ſtatuto nõ
erat facta mentio quod iſto caſu propter ſororem nõ
excluditur mater a patruo imo admittitur mater et
ſoror iuxta autẽticã defũcto. C. ad tertu. ⁊ dicit ita fu
iſſe conſultũ de facto per collegium paſinum. ¶ Ad
idem adduco quod voluit bal. in. l. illã in prima col.
C. d colla. vbi dixit ꝙ ſi ſtatuto cauetur quod ex ſtã
tibus agnatis defuncti mater non ſuccedat ſi contin-
gat extare agnatos ⁊ matrẽ ⁊ aliquos cognatos trãſ
uerſales puta nepotem ſororis tunc nõ repellitur ma-
ter propter exiſtentiã agnatorum: ⁊ idem comproba
uit bal. in. l. quicũq; in. iiij. col. C. de ſer. fugi. dũ po
nit de patruo ⁊ tante ⁊ excludẽte auũ paternũ ſi cõ
tingat ꝙ eſſet patruus ⁊ auus maternus ⁊ auia ma-
terna admittitur auus ⁊ auia excluſo patruo ⁊ ſic qſ
conſequitur beneficiũ ex pſona alterius quod ex ſua
habere non poterat. Ludouicus bologninus. v. l.

Matheus mathaſelanus

¶ Predicta tamen vera niſi bona queſita ex vna li
nea tantũ vt paterna tantũ. Nam in illis ſuccederent
parentes paterni. ⁊ cum illis ſecundũ numerũ perſo
narum partirentur illa bona fratri vtriũq; cõiuncto. vt.
d. l. ꝙ ſcitis. nullam ergo particulã de his habebunt
parentes ex linea materna. ¶ Sed quid ſi non ſup-
eſt deſcendẽs ex linea paterna tunc puto ꝙ veniẽt aſ
cendẽtes ex linea materna ſimul cũ fratre. Mathe⁹.

Additio Domini Ludouici

¶ Pro hoc facit ꝙ ſupra dixi dum poſt auctorẽ po
ſui de queſitis a patre vel matre uel eorum lineis.
ut parentes ex vna preferantur in illis bonis parenti
bus ex alia. vbi reprobaui bal. tenentẽ contrarium ⁊
diuerſimode intelligentẽ tex. in dicta. l. ꝙ ſcitis d bo
nis q; libe. ⁊ ad ibi dicta me remitto. Ludo. bolog.

Matheus mathaſelanus

¶ Similiter infertur ex predictis quod ſi quis mor-
tuus eſt ſuperſtitibus quatuor filijs ⁊ fratre vtrinq;
cõiuncto ⁊ duobus proauis ⁊ duabus proauis ex li-
nea patris ⁊ vna pro auia tantũ ex linea matris fie-
rent ſex partes de tota hereditate ⁊ vnam habebunt
illi quatuor filij: aliam proauia materna ⁊ alie qua-
tuor diuident inter illos quatuor parentes equaliter
ex linea paterna Ray. de forli. in addi. ad lecturam.
Cy. in autẽ. defuncto. C. ad tertu. videtur ſentire opi
nionẽ contrariam. ſ. ꝙ debeant fieri de tota heredita
te tres partes tantũ. ⁊ vnã habebunt illi quatuor pa-
rentes per lineam paternã ⁊ aliam pro auia paterna
⁊ aliam frater vtrinq; cõiunctus vel filius eius: ſed
hec opinio mihi non placet per rationes ſupradictas
¶ Et nota ꝙ in omnibus iſtis caſibus in quib⁹ fra-
tres ⁊ ſorores ⁊ eorum filij ſuccedũt defuncto. ſimul
cum aſcẽdentibus nunq̃ partium tangentiũ eos acq-
ritur vſufruc. parẽtibus. In quorum ꝑſte conſtituũ-
tur. vt. d. §. cõſequens ⁊ ratio ſpecialitatis ibi ponitur i
tex. ¶ Item nota ꝙ priuilegiũ datũ filijs vel filia-
bus fratris uel ſororis utrinq; cõiuncti ut poſſunt ſi-
mul cum aſcẽdent ibus ⁊ cum fratribus uel ſororib⁹
defuncte perſone ab inteſtato ſuccedere nõ debet ex
tendi ad nepotes uel pro nepotes fratris uel ſororis
utrinq; ꝯiuncti premortui. ut eſt glo. in autẽ. poſt fra
tres. C. de legi. heredi. ⁊ bene. nam appellatione filij
non cõtinentur nepos maxime in materia exorbitanti
prout eſt iſta inſti. qui dari tuto. poſſ. §. fi. ⁊ inſti. ad
orfi. §. i. Matheus mathaſelanis.

Additio Domini Ludouici

¶ Mirum profecto eſt ꝙ nepos uel pnepos ex fra
tre utrinq; cõiuncto non admittatur cum parentibus in
bonis fratris premortui cum filius fratris utrinq; cõ
iuncti admittatur per tex. in dicto. §. itaq; in autẽ. ut
fratrum filij colla. ix. ⁊ ſupra ſepe dictum fuit. Et cũ
etiam nepos cõſueuerit intrare locum patris ſui. ut i
§. cũ filius inſti. de here. ab inteſta. Sed lex noluit
ꝙ regula. d. §. cum filius procedat in caſu noſtro cũ
tractemus de bonis non aſcẽdentiũ ſed tranſuerſaliũ
conſiderata perſona nepotis ⁊ pro nepotis ex fratre
utrinq; cõiuncto. ¶ Et ex hoc etiam infero ꝙ frater
non excludit in bonis fratris. aſcendẽtes ulteriores
ultra patrem ⁊ matrem exiſtentes quorũ aſcendẽtiũ
ut uides ex hoc cauſa eſt melior q̃ fratrum ⁊ eorum
deſcendentiũ. Nam ſolũ fratres ⁊ eorum filij admit
tuntur cum aſcẽdentibus ſed nepotes uel pronepotes
ex fratribus nõ: ⁊ per conſequens lex plus fauet aſcẽ
dentibus cum hoc caſu uocet omẽs in infinitũ ſ; col-
laterales non niſi uſq; ad filios fratris incluſiue. et
hanc rationem adde ad ea que ſupra dixi in illo arti
culo. ſ. an frater utrinq; cõiunctus excludat aſcenden
tes vlteriores vltra patrem ⁊ matrem exiſtentes. nã
hec ratio ſatis facit ꝙ non. ¶ Omitto redeũdo ad
principale propoſitũ noſtrum de quo nunc agim⁹ de
nepote ⁊ pro nepote fratris vtrinq; cõiuncti qui ex-
cluditur an excludatur ex eo ꝙ in materia exorbitã
ti appellatione filij non comprehenditur nepos. vt i. d.
§. fi. qui. da. tu. poſſ. prout dixit. d. auctor hic. Nã hec
non eſt ꝓprie materia noſtra ſed ſi vnquã de ea vi-
dere contingeret recurre ad dñm meum Alex. in cõ
ſi. j. in. xij. col. conſequenti in primo volu. incipi. per
ſpectis verbis teſtamenti. ⁊c. vbi dixit idem quãdo
ſequeretur abſurdum ſi appellatione filij comprehẽ
deretur nepos. ⁊ ibi etiam ponit quid in diſpoſitiõe
legis ⁊ hominis. ⁊ Alex. in con. lxj. per totum. in. iij.
col. maxime incip. an ſi alicui conceſſa eſt. ⁊c. in prio
volu. ⁊ in con. lxxxx. in. j. col. in eodem primo volu.
incip. põderatis his de quibus in themate. ⁊c. ⁊ i cõ.
lxxx. in penul. col. in codẽ. i. volu. incip. viſo ⁊ opor
tune animaduerſo. ⁊c. ⁊ in con. cj. in. iij. col. in ſecun-
do volu. incip. quãdo in feudo cõceſſo ⁊c. In quibus
locis ponit quid in cõtractibus ⁊ quid in vltimis vo
lũtatibus ⁊ quid in reſcriptis. ⁊ ſimilib⁹ ⁊ more ſuo
luculẽter examinat hãc materiã ⁊ ad eũ me remitto
cum intrare hec eſſet extra meſſes noſtras.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed hic poſſet dubitari qđ ſi. preeſt pater ⁊ auus
⁊ auia ⁊ frater vtrinq; cõiunct⁹ ⁊ pater repudiat: an
tota eius pars accreſcat fratri an. vero cũ fratre voca
bitur auus. ⁊ auia credo. hoc vltimum eſſe verũ. qr
paria ſunt repudiare ⁊ mortuum eſſe vel nunq̃ fuiſſe
argu. l. i. C. qñ non peten. partes ⁊ inſti. d bono. poſſ.
in. §. i. ⁊ bene facit. l. ij. §. ii conſanguinea. ff. ad tertu.
ſimile no. Cy. C. cõia de ſucceſ. in aucten. itaq; ⁊ di-
xi ſupra in primo membro. ſimiliter etiã no. p doc. ⁊
max. p bar. in. l. quotiens. ff. de here. inſti. Matheus
mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Pondera quia auctor videtur inclinare in ea opi
nione: ꝙ frater vtrinq; cõiunctus excludat aſcenden
tes vlteriores vltra patrem ⁊ matrem exiſtentes ⁊c.
dum dicit an cum fratre vocetur ſimul auus ⁊ auia.
⁊c. ſed pro certo cõuenientius erat dicere an frater vo
caretur ſimul cum auo ⁊ auia. put ſupra pbaui ⁊ ip
ſe met auctor in hoc rectius locutus ſenſit ſuperius i
§. quo autem aſſumatur iſta linea. ⁊c. in fine in ver. ſi
militer etiam quando non preſunt pater ⁊ mater ad-
mittuntur tranſuerſales ad ſuccedendũ ſimul cũ auo
⁊ auia. ⁊c. ⁊ in. §. ſimiliter in ver. item nota ꝙ priui-
legium. ⁊c. tamen teneas in hoc cum auctore ſalua.
recta ſemper locutiõe ⁊ iuris miſterio in hoc. ¶ Lu
douicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Et per eaſdem rationes. ſecũdo dico ꝙ ſi qs mor
tuus eſt ſuperſtite fratre vtrinq; cõiuncto: ⁊ duobus
proauis: ⁊ duabus proauis ex linea paterna. ⁊ vna p
auia ex linea materna: ⁊ repudiet ille frater: per hoc
valde efficietur melior conditio pro auie materne.
quia ipſa ſola habebit tantũ quantum illi quatuor ſe
cus ſi ille frater nunq̃ fuiſſet i medio. Mathe⁹ mat.

Additio Domini Ludouici

¶ Aduerte quia. d. auctor in hoc fallitur. nã ſiue fue
rit frater ſuperſtes tẽpore mortis fratris: qui poſtea
repudiet: ſiue ipſe premortuus eſſet ante fratrem de
cuius bonis agimus pro auia vna ⁊ ſola ex linea ma
terna tantum conſequitur in bonis defuncti quantum
illi quatuor proaui ⁊ proauie per caſum in terminis
in. §. conſequens de here. ab inteſta. contra quem di
xit auctor inanimaduertẽter ⁊ etiã contra dicta p ſe
ipſum in terminis in hoc exemplo ꝓprie de duobus
proauis ⁊ duabus proauis ex linea patris ⁊ ſola pro
auia materna ſupra in. §. clarius tñ diſtinguẽdo ⁊c.
circa finem in verſi. vnde ſi quis ab inteſta. deceſſit.
⁊c. ⁊ idem voluit etiã in. §. ſecundũ hoc ergo vtimur
⁊c. in fi. ⁊ ita teneas cum ibi dictis per eũ quicquid
ipſe dixerit hic. ¶ Ludouicus bologninus. v. i.

Matheus mathaſelanus

¶ Item omnia predicta procedũt quando parens il
le qui vult ab inteſtato ſuccedere non tranſiuit ad ſe
cundas nuptias ſiue ad aliud matrimoniũ poſt factũ
illud matrimoniũ: ex quo ſunt nati illi liberi defun-
cti de quorum ſucceſſione agitur: vbi autem trãſiuit
ad ſecundas nuptias occurrunt plures caſus diffici-
les. ¶ Et ideo p clariori doctrina ſic diſtinguo. aut
nos loquimur in patre: aut in matre: aut in alijs aſcẽ
dentibus maribus vel feminis. ¶ Primo caſu di-
co ꝙ aut mater habebat vnum ſolũ filium ⁊ illi ſuc-
cedit ab inteſtato pleno iure etiam quo ad ꝓprieta-
tem. etiam ſi ipſa viuente filio tranſiuerat ad ſecun-
das nuptias. vt. l. femine in fi. C. de ſecũdis nup. quã
uis quedam glo. paruula ſentiat contrariũ in autẽ. ex
teſtamẽto. C. de ſecũdis nup. ⁊ ibi bar. reprobat illã
glo. dicens ſe plures cõtrariũ cõſuluiſſe. ¶ Aut ma
ter habebat plures filios vel filias ex eodem matri
monio genitos: ⁊ tunc hodie ſecundũ ius nouiſſimũ
ſiue ipſa tranſiuit ad ſecundũ matrimoniũ ante mor
tem alicuius filiorũ ſiue poſt mortem vnius ipſa trã
ſiuit. poteſt filio morienti ab inteſtato ſuccedere ple
no iure quo ad omnia bona: que ad filiũ perueniſſet
aliunde q̃ ex ſubſtãtia paterna: illorum autẽ que ad
eum perueniſſent ex ſubſtantia paterna: ipſa ſolũ de
bet habere vſumfructũ. vt in autẽ. de nup. §. ſin autẽ
in teſtatus coll. iiij. Nam licet textus ibi dicat vſum
tamen large debet intelligi. vt exponatur vſum id ẽ
vſumfructũ. vt ibi i glo. pro qua ẽ tex. in. l. mater. C.
ad tertul. ¶ Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Vera pro certo eſt hec concluſio ꝙ trãſiens ad ſe

cunda vota. ſuccedit filio ab inteſtato decedenti et hoc in bonis ipſius filij ſed in bonis a patre ꝓuenientis ſuccedit quo ad vſumfructum tantū de quo ſupra aliquid dixi in principio huiꝰ ſecūdi articuli principalis nihilominꝰ nūc primo adde quod in tex. meo habeo iſta verba vſum ⁊ vſumfructū ⁊c. Et limita predictam concluſionē niſi filius conſenſiſſet matri ī trāſeundo ad ſecūdas nuptias quia tunc ſuccederet etiā in proprietate in omnibꝰ bonis vndecūqꝫ ꝓuenientibus glo. eſt ſingu. in. §. hoc conſtitu. in autē. de non eligē. ij. nub. ī verbo copulaſ de qua glo. facit ibi maximū feſtū ang. reputans eam ad hoc ſingula. ¶ Secundo intellige ſanc predictam concluſionē: niſi omnes filij premorirenſ matri ſine deſcendentibꝰ: nam tunc ſuccederet eis in omnibus bonis vndecunqꝫ ꝓuenientibus etiā quo ad proprietatē tex. eſt in. §. hoc autem in autē. de nō eligē. ij. nub. per quem tex. Ita voluit ibi ang. ⁊ bal. in autē. ex teſtamēto. C. de ſecūdis nup. ⁊ idem voluit dominꝰ auctor infra in. §. itē dubitari poteſt ſi omnes filij nati ex primo matrimonio moriātur ⁊c. licet de predictis mentionē nō faciat. Cuiꝰ dictis adde etiam vnū in hac materia quod licet loquamur de ſecūdis nup. idem dicēdū eſt de tertijs ſeu quartis nuptijs ⁊ vlterioribꝰ per notata per glo. in rubri. C. de ſecūdis nup. in ver. omnes vlteriores dicunſ ⁊c. ¶ Ludouicus bologninus. v. l.

Matheus mathaſelanus

¶ Ex hoc ergo occurrit mirabile ꝙ ſi mater vidua habens duas filias ex eodem matrimonio ſucceſſit vni ex illis defuncte ab inteſtato pro dimidia ſimul cum alia filia ſuperſtite: ⁊ poſtea tranſiuit ad ſecūdū matrimoniū ipſa per illum tranſitū priuabitur ipſo iure nuda proprietate medietatis hereditatis illius filie defuncte. ſi ipſa non habebat aliud in bonis q̄ illud quod ad ipſam peruenerat ex hereditate paterna. vt. d. §. ſi quis autē ineſtatus ad quod bene facit tex. in autē. de nuptijs in. §. ſi vero expectet ibi ⁊ proprietas ⁊c. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Hoc iudicio meo non eſt ita mirabile ⁊ maxime cum ſint iura aperta de hoc ⁊ patet etiam ex his que ſupra dixi in proxima precedenti additione vbi concluſimus ꝙ per tranſitum ad ſecūda vota mulier nō poteſt habere niſi vſumfruc. bonorum ꝓuenientiū a marito. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Quid autem ſit de bonis que imediate ex ſubſtātia aui paterni peruenerūt ad iſtum filiū defunctum reſpōdeo ꝙ mater non priuabitur nuda proprietate illorū bonorum ⁊ ratio eſt quia ille §. ſin autem inteſtatus corrigit ius antiquū quod habetur in autē. de non Elig. ſecūdo nub. §. cuꝫ igitur reliquū. vnde appellatione ſubſtantie paterne nō debet comprehendi auita in materia correctoria que eſt odioſa. l. precipimus in fi. C. de appel. c. cum expediat de electiōe li. vj. ergo. ⁊c. ⁊ l. iuſta interpretiōe ⁊ l. libertorū cū materia ſua. ff. de ver. ſig. ⁊ inſti. qui da. tu. poſſ. in. §. fi. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Recte pro certo loquitur dominus auctor in hoc ō bonis aui vt nō ꝯprendanſ in hac materia: Cuiꝰ dictis adde vnū ꝙ tota vis ⁊ ratio odij cōſiſtit in ſubſtantia paterna. nam ea ꝓueniēs ad filium mediate vel immediate a patre premoriēte. iudicatur ſemper ſubſtātia paterna quo ad propoſitū de quo aginꝰ ſecundū bal. in. l. femine. C. de ſecūdis nup. ⁊ facit tex. in. l. generaliter in principio co. ti. iunctis notatis per auctorem inferius in. §. ſed nihilominus ⁊c. vbi conſiderat ſubſtantiā paternam ſiue mediate ſiue immediate. vt ibi per eum. itaqꝫ ſubſtātia aui paterni non eſt ea de qua agimus ergo. ⁊c. pro quo pondero tex. in dicto. §. ſin autem inteſtatus in ver. preter paternā ſucceſſionē ⁊c. vbi tex. nō ſolum in prin. ſed in medio cōſiderauit hanc tantū ſubſtantiā. ⁊ nota verbū ſucceſſionem quod magis reſtringit q̄ verbū ſubſtātia. naꝫ primū habet cauſaꝫ immediatā. Sed ſecundū poſſet habere ⁊ immediatā. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Item dubitari poteſt ſi omnes filij nati ex primo matrimonio moriantur viuente matre ⁊ forte vltimus inſtituit extraneum ⁊ matri reliquit ſolum legitimā an proprietas nuda bonoꝝ mariti qua erat priuata ipſo iure illa mater per tranſitū ad ſecundū matrimoniū ante mortē filij qui vltimo deceſſit reuertatur ipſo iure ad ipſaꝫ matrē. Et videtur ꝙ ſic quia fauore filiorum ipſius primi matrimonij fuit priuata nuda. proprietate bonorum mariti per tranſituꝫ ad ſecundū matrimoniū. ergo ceſſante cauſa. i. morientibus omnibus filijs vel liberis ſuperſtite matre debꝫ ceſſare effectus ⁊ ꝙ hoc ſit fauore filiorū primi matrimonij tenet Inno. in. c. cum ſcōm extra de ſecūdis nup. ⁊ facit. l. femine in fine. C. de ſecundis nup. ⁊ l. mater. C. ad tertul. ⁊ optime. l. hac editali. §. his illō C. de ſecūdis nup. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Concluſio auctoris in exemplo eiꝰ. Iudicio meo ſubſiſtere non poteſt. Nam ſi filiuſ vltimus inſtituit extraneum heredū ⁊ matri reliquit legitimā. iā erat conſolidata ⁊ radicata illa ꝓprietas in perſona illiuſ extranei heredis inſtituti a filio ⁊ qui extraneus eſt in locum ipſius filij ⁊ non eſt dubium ꝙ ſi filius viueret ꝓprietas ſemper fuiſſet apud eum nec illa extinguitur per mortem ſed bene vſuſfructus extinguitur. vt in. §. finitur. inſti. de vſufruc. vnde crederē conclusionem predictam poſſe procedere ſi filius mortuꝰ fuiſſet ⁊ ſine deſcēdētibꝰ ⁊ ab inteſtato ſꝫ ſi teſtaſ ē ſecꝰ ē dicendū. ¶ Nec obſtat ꝙ ceſſet cauſa fauoris filiorum quia eodem tempore militat alia cā multū vrgens. ſ. ꝙ vltimus filius teſtatus eſt ⁊ heres eius repreſentat eum. vt in autē. de iureiurā. a mori preſtito in prin. ⁊ l. hereditas. ff. de reg. iur. ⁊ in reg. cū qs eodē ti. lib. vj. cum ſimilibus. preterea militāt ⁊ alie ratiōes de quibus infra dicam in hoc eodē met loco. ¶ Pro quo facit etiaꝫ tex. in. §. ſi igitur legitime filius teſtatus fuit in autē. de nup. in prin. ⁊ in ver. ſic enim licebit relinquere alicui extraneorum ⁊c. ⁊ eo maxime cum cauſa dicte amiſſionis proprietatis fuerit non ſolum fauor filiorum prout dicit auctor ſꝫ ēt ꝓpter iniuriaꝫ filioꝝ ⁊ mariti. vt in. §. ſoluto igitur ī autē. de nup. ⁊ in. §. proſpeximus. in autē. de nō elig. ij. nub. que ratio iniurie illate adhuc durat cum durет matrimoniū non ergo ceſſat ratio. ⁊ per cōſequēs non debet ceſſare effectus. c. cum ceſſante extra de appella. l. adigere. §. q̄uis. ff. de iure patronatꝰ. Satis ergo erit mulieri habere bona filij ſi qua iam habebat apud ſe. ſed in his que remanſerāt apud filiū adhuc credo in illis extraneū inſtitutum heredem ꝓferri matri. ī bonis ēt mariti ſatis ei erit hēc vſufructū. ¶ Poſtrēo pro hoc allego caſū formalē ī. §. cū igitur in auten. de nō eli. ij. nub. in ver. ſiquidem filiꝰ maſculus aut femina forte teſteſ ſecūdum legem veniſ ad ſcriptos herēdes ⁊c. vbi tex. de directo ꝓſuppoīt ita demuꝫ matrem tranſeuntem ad ſecūda vota ſuccedere filio ſi loquimur ab inteſtato. ſecuſ ſi ex teſtamēto nec in hoc eſt correctus ille tex. p. §. hinc noſ in auten. de nup. Nā ſolum corrigit ī quātum loquitur de bonis ꝗſitis. per filium a patre. ſed nō quo ad caꝫ teſtati. Nō eſt ergo dubiū ꝙ ī boniſ ꝓprijs filij q̄ reperiūſ eſſe penes eū tempore mortis ſpectabūt ad heredē extraneū inſtitutum. Et ꝙ plus eſt etiā ſi non trāſiuiſſet mulier ad ſecūduꝫ matrimoniū ⁊ filius teſtatus eſſet relinquēdo ſolum legitimā matri potuiſſet eaꝫ priuare alijs bōis ſuis ⁊ hoc nēo inficiari pōt ſꝫ ab īteſtato hū ī eiſ ſucceſſiſſet aūt defūcto. C. ad tertul. ¶ Aut loquimur ī boniſ paternis ī q̄bus mater habebat vſūfructum tantum propter trāſitum ad ſecunda vota ⁊ dico ꝙ ab inteſtato ſuccederet filio dūmodo nō extent deſcendentes vel non deceſſerit teſtatus pro quo vltimo pondero tex. in. d. §. perſpeximus ⁊ ī. §. hoc autem in ver. ſi vero ꝓmoriantur omnes ⁊c. vbi tex. aperte probat hac cōcluſionem ꝙ ſi extaret legitimus heres vltimi filij mater non admittereſ ⁊ facit tex. in autē. defuncto. C. ad tertul. cum materia ſua ⁊ multomagis quādo filius iſtituiſſet heredem. Nā iſte ēt vocatur a lege. Et ī hoc iudicio meo fallitur auctor q tenuit cōtrariū ꝑ rationē ceſſationis cāe hoc eſt propter mortem omniū filiorum que ratio ſola nō fuit ſꝫ. alie ō quibus ſupra dixi ⁊ ſꝫ ceſſet vna non ceſſat diſpoſitio. §. affinitatis inſti. de nup. ludo. bologninus. v. j.

Matheus mathaſelanus

¶ Secundo cāu quando nos loquimur in patre qō ē ſatis dubia mihi ⁊ glo. ⁊ Bar. ponit cā in. d. l. ſcie ⁊ ibi tenet. glo. in verbo delata ꝙ ideꝫ ſit in patre qō in matre tranſeunte ad ſecūdū matrimoniū idē azo. in ſumma in fine in ver. item quecūqꝫ dicta ſunt de ſecūdis nup. ⁊ dicit Bar. ꝙ cū hec qō. fuiſſet de facto bononie fuit idem conſultum per. d. fran. de ghiſilerijs ⁊ hanc opi. ſequitur ibi Bar. non per tex. quem glo. ibi allegat quia nihil facit vt ibi dicit Bar. ⁊ hū quātuꝫ in hoc ſed fundamentum eorum p̄cipaliter eſt quia eadē ratio eſt in patre que in matre. ¶ Et ſi dicatur ꝙ leges. C. nō dixerūt expreſſe de patre ſicut de matre reſpōdeo ꝙ ratio eſt q: pater ab inteſtato. non poterat ſecūduꝫ ius. codicis ſuccedere in ꝓprietate filio. in ꝓtāte remanēte ſed ſoluꝫ in vſufructu. l. fi. C. ad tertul. vnde non poterat priuari proprietate nuda quaꝫ nō hēbat tranſeūdo ad ſecūdū matrimoniuꝫ ſed iſta ratio nō placet q: aū. l. fi. C. ad tertul. que eſt. l. iuſtiniāi pater bene ſuccedebat ab īteſtato pleno iure filio emācipato ⁊ ꝙ plus eſt excludebat fratres etiam vtrinqꝫ coniunctos argu. l. liberte. C. de bonis liber. ⁊ l. in teſtamēto. ff. de ſuis ⁊ legitimis cōiūcta. l. i. ff. ſi quis aparē. fuit māumi. imo etiam excludebat mrēm. l. ij. C. ad tertul. ⁊ l. ij. §. obijcitur. ff. ad tertul. ⁊ ñi notum eſt omnibus ꝙ. l. ij. C. de ſecūdis nup. ⁊ l. mater ad tertul. edite fuerunt ab alijs īperatoribus q̄ a iuſtiniano. Ergo coꝝ ratio non eſt bona. Sed nihilominus ſaltem in pratica ab auctoritate tāoꝝ doctoꝝ nō recederem. ⁊ per eis allego caſuꝫ in. l. generaliter. C. ō. ſcōis nup. ī pri. ibi ad eam ō volute ⁊c. Nam intelligo illū tex. large vel illa bona ſint deuoluta in mediate vel q: maritꝰ reliq̄t vxori vel e cōtra vel mediate vt q: peruenerunt ad filiū cui filio ſucceſſit poſtea pater vl mater ⁊ ſic iſta lex gloſat. l. mater. C. ad tertul. ⁊ l. ſcie ī fine prin. ⁊ ī. §. illud ēt ī quantum ille. §. loquitur de bonis mariti q̄ mediāte perſona filij deuenerunt ad matrem. ¶ Sꝫ cōtra dictā opi. glo. ⁊ Bar. multum facit tex. ī auctē. de non elig. ſecundo nub. §. cum igitur aliquando in ver. ſicut eniꝫ patres ſi ad ſecūdas veniunt nuptias ⁊c. videte iſte tex. facit me mutare multū in tāntuꝫ qō q̄nqꝫ volui reprobare opi. glo. ⁊ Bar. per illū tex. ⁊ per rationem. glo. in. §. mater nī ī auctē. ō nup. colla. iiij. Sed nihilominus reſpondeo ad iſtum tex. ⁊ dico ꝙ debet ſic intelligi ꝙ nunq̄ fuit reperta aliqua lex que priuaret patrem tranſeunteꝫ ad ſecūdas nuptias a ſucceſſione filij quo ad propria bona ipſius filij aliunde queſita q̄ a matre ſed quo ad bona que ad filium peruenerunt ex ſubſtantia materna bene reperiebat lex. vt patet in. d. l. generaliter. Marcus mataſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ In hoc articulo multum quotidiāo vt vides auctor ſatis elaborauit an pater tranſiens ad ſecūda vota priuetur ſucceſſione bonorum filij quo ad vſūfructum ſicut mater ⁊ tandem concluſit ꝙ ſic p̄cipaliter propter idemptitatē rationis militantis tā in patre q̄ in matre. ¶ Secundo ꝑ tex. in. d. l. gn̄alr. ¶ Sꝫ ꝓ certo ſi nunquā predicta eſſent adhuc hec cōcluſio clarius ⁊ apertius probatur ⁊ prio ꝑ tex. in. §. q: nō. cōtra binubos ī auten de nō. eli. ij. nub. ī, ver. ibi pene cōes ⁊ viri ſunt ⁊ mulieris ⁊c. vbi tex. aperte in hoc loquitur de patre ⁊ de matre. ¶ Secundo allego tex. in. §. ⁊ hec cōis in auten de nup. vbi eſt bonꝰ tex. ī materia. ¶ Preterea ad duco q: nō debet eſſe eiuſdē conditionis: pater inferens iniuriam filijs q̄ q̄ñ nō infert ſed debet eſſe deterioris cōdictiōis ſed quando non infert iniuriam nō nubendo ſuccedit in bonis filio ꝓueītis. vndecūqꝫ in vſufructu ⁊ ꝓprietate ergo non bebet eſſe eiuſdem condictionis q̄ñ nubit ⁊ infert iniuriaꝫ. Ad idem pondero tex. ī. §. ſi vero expectet in aucten. de nup. in ver. ⁊ hec communis mulieris ⁊ viri multa ⁊c. ⁊ in. §. ⁊ ſuper his quoqꝫ in ver. ad ſecunda venientibus vota parentibus ⁊c. ⁊ iſtam concluſionem inter minis confirmauit. Franciſcus aretinus in ſuo con. lxxij. ī. iiij. col. in princi. in ver. ſecunda ratio principaliſ incip. in xp̄i noīe amen ⁊ eius matris virginis glorioſiſſime ⁊ beati Auguſtini doctoris cuius hodie feſtum colitur ⁊c. ⁊ oldra in con. xxxiij. incip. Quidā. vxoreꝫ ⁊c. ⁊ Ludo. roma. in con. dxxxij. inc. in caſu propoſito. ⁊c. Plus dico ꝙ nedum in patre ⁊ matre predicta ꝓcedunt ſꝫ etiā in auo auia proauo proauia ſecundum hoſtieñ. in ſumma de ſecundis nup. in. § quare ver. ⁊ ꝙ dixit ⁊ hoc vltimuꝫ comprobat. d. auctor in. §. ſequenti incip. tertio quero ⁊c. put videre poteriſ ⁊ idem voluit in alio. §. ſequenti incip. ⁊ ex predictis. ergo infero ⁊c. in fina. verbis huius primi articuli p̄cipaliſ vbi dicit ꝙ hec ñi raro accidit Ludouicꝰ bologninꝰ. v. j.

Matheus mathaſelanus

¶ Tertio quero quando nos loquimur in alijs aſcēdentibus maribus vel feminis: adhuc videtur eſſe dubium: naꝫ prima facie videtur quod tales per tranſitum ad ſecunda vota non priuentur proprie

VNiVERSiDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

tate nuda aliquorum bonorum eis contingentium p ſucceſſionem ab inteſtato:q2 tex qui principaliter de hac materia loquitur:ſolum de matre ad ſecunda vota tranſeunte loquitur vt.l.femine.§.illud.C.de ſecundis nup.ꝛ.l.mater.C.ad tertul.ꝛ i auté.de nup.§.ſi aute inteſta.Sed cōtrariuꝫ puto verū per tex.i d.l.generaliter in pri.C.de ſcḋis nup.ꝛ ibi hoc videtur eſſe de mente glo.prime ꝛ induco illuꝫ tex.put ſupra feci in primo membro. ¶ Item ꝑ hoc facit tex.in.l.ſi mi ꝛ in auten.ex vxore.C.de ſcḋis nup. ꝛ in corpore vñ ſumit.Item quia in illo caſu eſt maior ratio cū magis ſit debita hereditas patri ꝛ matri quā auo ꝛ auie proauo proauie.vt in auten.defuncto.C.ad tertul.vñ ſi pena priuationis nude proprietatis imponit matri tranſeunti ad ſecunda vota.multo fortius credendum impoſitam fuiſſe auo ꝛ auie.

Additio Domini Ludouici

¶ Pro confirmatione huius concluſionis faciūt ea que dixi.ē.i.prima precedenti additione nā ea iura ꝛ rationes optime pbant vt ibi dixi de hoc allegando boſt.vt ibi videre poteris.nec idē repetā. Ludo.

Matheus mathaſelanus

¶ Ex predictis ergo infero q̄ ſi auia paterna vidua habens duos nepotes ex filio premortuo trāſiuit ad ſecundum matrimonium ꝛ poſt moriatur vnus ex illis nepotibus ab inteſtato ipſa auia ſuccedit ei ſimul cum alio nepote ſuperſtite ꝑ equis portionibus vt i auten.defuncto.C.ad tertul. Sed tñ iſta auia erit priuata nuda ꝓprietate bonorum mariti ſui.idest aui paterni huius nepotis ſui defuncti que mediante perſona huius nepotis ſui ad ipſam auiam peruenire debebat pleno iure ſi ad ſecundas nuptias non tranſiuiſſet.Et pro hoc facit.d.l.generaliter in prin.Sed ñ iam credo iſtam auiā priuari nuda proprietate bonorum,que filius aquiſiuit aliunde q̄ ex ſubſtantia ſui premortui mariti dicte auie ꝛ hoc ſatis probat.d.l.generaliter a cōtrario ſenſu ſi recte inſpiciat ¶ Itēꝫ ꝓbatur quia ſicut mater tranſiens ad ſecūda vota priuat ſolū nuda proprietate.ſubſtātie paterne q̄ peruenit ad filium:qui ab inteſtato ſucceſſit nō aūt priuaṫ nuda ꝓprietate ſubāc auite vt notat Bar.in.d.auct.ex teſtō ꝛ ſupra dixi ita ꝛ eodem mō auia paterna tranſiens ad ſecunda vota priuari debet ſolum nuda proprietate.bonoꝝ ſubſtantie aui paterni qui marit⁹ ipſius auie fuit:que ad nepotes peruenerunt nō aūt priuari de proprietate bonoꝝ patris huius nepotis.que ad eum peruenerunt aliunde q̄ ab auo paterno Et idem ꝑ oīa dico in auo ꝛ ꝓauo ꝛ proauia tranſeūtibus ad ſecunda vota licet iſti caſus raro occurrant. Matheus.mata.ll.doctor clariſſimus.

Additio Domini Ludouici

¶ Auctor recte exemplificauit totaꝫ hāc materiam Ex cuius dictis elicitur concluſio q2 tranſitus ad ſecūda vota opaṫ priuationeꝫ proprietatis tantū:ꝛ eoruꝫ bonoꝝ tantum que a marito tranſeuntis peruenerunt ad eum de cuius ſucceſſione agitur.non aūt bonoruꝫ ipſius mortui: vel etiā alterius ēt aſcendentis q̄ deuenerunt ad eum.In quo adde tu q̄ hoc eſt ideo q2 per tranſitum illā afficitur principaliter aīa ꝛ memoria mariti premortui ꝛ non aliorum aſcendentiū vt i §.ꝑſpeximus in autent.de nō elig.ſcḋo nub.ꝛ in.§.ſoluto in autent.de nup.in ver.ſequitibus matrimonijs forſitan ꝯtriſtare ꝛc. ideo non mirū ſi nō priuaṫ proprietate bonoꝝ alteriuſq̄ mariti ſui.In qua materia quotidiana ꝛ vtili ꝑ complemento ēt ſcias velim q̄ ꝑdicta ꝓcedant ſi ſupeſt alius filius vel filia alias aūt ꝯiunt ſuperſtes habebit ēt proprietatem bonorū ꝯiugis ꝑmortui puenitoꝝ ad filium.l.ij.§.pe.C.de ſecun.nupt.ꝛ in.l.mater.C.ad tertul.ꝛ in autent.ex teſtamento de ſecun.nupt.ꝛ voluit Paul.de ca.in conſi.clxxxviij.in vlti.col.in prin.incip.Si teſtōr hñs filios ꝛc.ꝛ.ō.ēt hoc dixi in diſcurſu poſt auctorem ꝛ Jo.de Ana.in ꝯſi.ci.inci.viſiſ ꝛ ponderatis hijs ꝛc.ꝛ in addi.meis ibidē ꝛ Pe.de ancha.in conſ.cclxxi.in prin.incip.verū mlr irāſcundo ꝛc.ꝛ.Pau.de ca.i con.cclxiij.icip.Mater que tranſiuit ꝛc.ꝛ.d.meus i l.adoptiuū.§.patronum in.ſcḋa col.ff.de inius vocan.vbi ponit quid de filio poſtea nato.¶ Mō aūt ꝛ q̄liter hodie ſint ſublate pene iuris ciuilis introducte ꝯ ſcḋo nubentes:poſuerunt dñi cano.late in.c.cum ſecundū extra de ſecū.nupt.ꝛ Pau.de ca.i.d.con.cclxiij.incip.mater que tranſiuit ad ſcḋa vota ꝛc.ꝑ totū ꝛ do.meus Alex.in con.xiv.in vlt.col.in quarto vol.icip.Viſo themate ſupraſcrito ꝛc.ꝛ do Anto.de prato vetc.ibiō i cō.cxxxvj.icip.vere crudele vr̄ ꝛc.ꝛ Joā.d ana.in con.lxxiij.incip.ex hijſ que in facto ꝛc.ꝛ in additionibus meis ibi ꝛ Jo.de ana.in con.cij. incip.viſis ꝛ ponderatis hijs que ꝛc.ꝛ in addi.meis ibi.ꝛ ludo.roma.in con.clxxxij.icip.in caſu ꝓpoſito ꝛc. vbi ꝯcludunt q̄ ſunt ſublate quo ad infamiā que irrogabaṫ de iure ciuili nubendo infra tp̄s luct⁹: nam de iure canonico mortuo viro nubat in dño.d.c.cum ſcḋꝫ ꝛ idē videt ēt ō iur̄ ciuili autē.ꝑ tex.i.§.optimū i auten.de nupt.in ver.ſin aūt ſi inuenis eſt ꝛc.vbi imperator ſuadet capere viꝝ ſi ē iuuēis:iuxta illō miſeriſ ſuccurreṙ diſco ꝛc. Stāt ergo pene ciuiles quo ad ſuccedendū in bonis a marito ꝓuentis ad filium in vſufr.tantum ꝛ in lucris nuptialibus ꝛ ſimilibus ꝑ ut dicūt ſcribētes in locis ꝑdictiſ ꝛ ēt.ō.dixi.¶ Preterea nota tu in hac materia vnū q̄ ſcḋo nubēs ſi nō extant aliqui filij lucratur nō ſolum bona ꝓuenta a marito ad filium morientem ab inteſtato:ſꝫ ēt omnia data ꝛ legata a marito vel ab vxore ſi eſſemus i marito nubente ſcḋo tex.eſt in.l.femine in fi.C.de ſecun.nupt.ꝛ in.§.ſi vero expectet in autē.de nupt.coll.iiij.ꝛ in terminis voluit dñs meus Alex.in cō.cxi.in ſecundo volu.incip.Viſo themate ſupraſcripto ꝛc.ꝛ in dicto con.xlv.i.i.col.i quarto vol.incip.Viſo themate ſupraſcripto ꝛc.vbi eſt idēmet ꝯſiliū repertum de verbo ad verbū de qua materia vide ēt ꝑ Oldra. in con.xxxiij.incip.Quidam habuit vxorem ꝛc. ꝛ per Franc.areti.in con.xl.incip.ꝑſupponiṫ in ſcḋo q̄ quidam angel.vbi ponunt an perdat vſumfructum ſibi relictum a viro per tranſitum ad ſcḋa vota ꝛ quid ō hereditate filij.ꝛ ꝑ Ludo.roma.in con.dxxxx. inci.clarꝫ eſt ſolōe ꝛc.ꝛ in con.clxxxij.incip.in caſu ꝓpoſito aduertendū ꝛc.vbi ponit an ꝑ tranſitum ad ſecunda vota maritus perdat lucrum qō ꝓuenit ſibi ex dote vxoris ꝛ concludit q̄ ſic que omnia tene menti q2 iſta facient tibi honorem ſi dabitur q̄ occurrant prout ſepe occurrunt ꝛ non ſunt multi meſes quibus habui conſulere circa ꝑdicta in cauſa magne importantie.¶ Ludouicus bolo.clariſſimus doctor.

Matheus mathaſelanus

¶ Secundum membꝝ principale huius ſecundi articuli erit videre de parentibus naturalibus tantum qūo ſuccedāt ab inteſtato liberis ſuis. ꝛ hoc caſu diſtinguo:aut ſunt parentes qui habuerunt liberos ex coitu damnato ab aliqua lege temporali ꝛ nullo mō poſſunt ei ſuccedere vt in auten.qui.mo.naturaleſ eſſi.ſui.§.fi.¶ Matheus mathaſe.

Additio Domini Ludouici

¶ In hoc ſecundo gradu ſecūdi articuli principalis ꝯcluſio prima eſt fundata in dicto.§.fi. in auten.qui.mo.natu.eſſi.ſui in ver.neq2 participāda eſt ꝛc.q̄ parentes nō ſuccedunt natis ſuis ex damnato coitu reprobato ab aliqua lege temporali ſiue ſint parentes ꝑ lineam maſculinam ſiue ꝑ lineam femininā ꝛ ideꝫ ꝓbatur in autē.ex complexu.C.de inceſt.nup.ꝛ.l.ſi ſpurius.ff.vnde cognati ꝛ in hoc a pari ꝓcedunt parētes ꝛ liberi nec ſunt melioris ꝯditionis parentes q̄ liberi nam liberi ēt ex tali coitu damnato nati phibenṫ ſuccedere indiſtincte parentibus omnibus ꝓut dictum fuit ſupra in primo articulo principali ꝛ in parētibus ꝛ liberis ita in terminis voluit Azo.in ſumma.C.de legit.here.ꝛ Dy.in tractatu de ſucceſſi.ab inteſta.ꝛ Bar.in.l.ſi.in prima col.ff.de hijs quibus vt indig.ꝛ Bar.in.l.ſi quis ſub ꝯdict. circa medium ff.de teſtamen.tut.ꝛ Bar.in.l.i.in fine prīn.ff.de cōtratab.ꝛ Bal.in autē.lꝫ.C.de na.libe.ꝛ do.meus in con.cxlviij.in ſcḋa col.in ſcḋo vol.incip. ſi ſtatutum dicit q̄ muliere ꝛc. Plus dixit Lu.ro.in ſingl'i ſuo incip.adoptio ꝛc.q̄ nō pōt fili⁹ſpuri⁹ adoptari:vt ei ſuccedaṫ vel ipſe ſuccedat parentibus vel alijs ꝯſanguineis. Nihilominus bene tenēṫur tales filij alere parentes in caſu neceſſitatis ꝓut diximus ſupra cōtra ꝑ rationē.c.cum hr̄et de eo qui duxit i matri. quā polu.ꝑ adulte.ꝛ in.§.ſi vero in auten.de inceſt.nupt.in ver.paſcentes aūt ꝛc.ꝛ do.meus in con.lxxiij.ꝑ totū in tertio vol.incip.vtrum nepotes ex filio ſpurio nati ꝛc.¶ Et vt ſcias qs dicaṫ ſpuriuſ dic q̄ vbi quis ñ eſt natus ex ꝯcubina in domo retenta ꝑ ꝯcubina ſed ex ꝯiugata vel ſoluta ſcḋm Pau.de ca.in ꝯſ.cxxvij in.iiij.col.in ver.iiij.ꝛc.incip.ſup primo dubio videtur dicendū ꝛc.ꝛ do. meuſ Alex:imol.in ꝯſi.lx.in.iij col.in ſcḋo vol.incip.an legitimat⁹ ꝛc. ꝛ not.in.l.i.C de natu lib.¶ Et adeo eſt ꝓhibita ſucceſſio inter tales aſcendentes ꝛ deſcendentes q̄ ſi quis eoꝝ teneret bona alterius ſibi data ēt tanquā paup per teſtamentarios exequutores ꝛ ēt ꝑ.xxx.annos nō pōt preſcribere ſcḋꝫ Bal.in.l.id qō paupibus in penul. col.C.de epiſ.ꝛ cle.¶ Immo nō pōt imperator ꝑ nouā legem facere eos ſucceſſibiles ſcḋm bal.in.l.eam quaꝫ in.xiii.col.C.de fideicōmiſ.¶ Et ideo dicimus q̄ ñ pōt ſtatutum ēt facere eos habiles ad ſuccedendum ſcḋm bal.in.l.i.C.de iur.anu.au.ꝛ bal.in.l.i.in.xiiij.col.C.de ſacroſan.eccle.ꝛ bal.in.c.decedenti in pen.col.in titu.qui feu.da.poſ.in vſibus feudo. ¶ Et ſint cauti agnati ꝛ alij ad quos bona pertinent q̄ ſi nō vēdicarent a ſpurio bona ſibi data ab aſcendentibus ꝛ ſtarent ꝑ duos ānos pōt fiſcus exigere ꝛ auferre ab eis:ſbibus tanq̄ indignis ſcḋm bal.in.l. certum in vi.col.C.vñ cogna.ꝛ bal.in.l.i.C.de ſecun.nupt. Ultio ꝑ ꝯplemento hui⁹ materie nō obmitto vnū q̄ i tātū lex abhorret ſucceſſionem iſtoꝝ ſpurioꝝ q̄ ſi ex filio ſpurio meo extat nepos nō poſſum ego auus relinq̄re nepoti extante legitīa ſobole niſi ꝑ alimentis ſcḋm do.meum Alex.in con.lxxvij.incip. Utruꝫ nepotes nati ex filio ſpurio ꝛc.in.iij.col. vbi belliſſime examinat hanc materiam quem oīo videbis. Tamen limita ꝓut dixi ſupra in primo articulo in gradu ſuo maxime duꝫ dixi de ſuccedendo matri ab inteſtato. ¶ Ludouicus bologninus vtriuſq2 iur.doctor ꝛc.

Matheus mathaſelanus

¶ Aut ſunt parētes.qui hauerunt filios naturales tantū ex coitu nō dānato ab aliqua lege temporali:ꝛ tunc diſtingo aut queriṫ de matre vel de alijs aſcendentibuſ per lineā maternā. ¶ Primo caſu dico tales parentes poſſe ſuccedere ab inteſtato talibus liberis naturalibus tantum per īde ac ſi eſſent nati ex legitimo matrimonio vt inſti.ad tertul.§.fi.ꝛ inſti.de ſuc.cogna.§.vulgo ꝛ.l.ſi ſpurius.ff.vnde cogna.cōſimilibus.Et hoc puto verū ſiue mater que huit filium ex coitu meretricali ſit illuſtris ſiue nō lꝫ glo.dicat cōtrariū ꝛ male inſti.ad tertul.in.§.fi.ꝛ q̄ illa glo.male dicat pater ga filij ſpurij bene poſſunt ſuccedere matri illuſtri niſi hec mulier habeat filios legitimos ꝛ naturales talium eni fauore.filij ſpurij excluduntur.vt.l. ſi qua illuſtris.C.ad orficia.Sequitur ergo ex hoc q̄ ecōtra pōt mater illuſtris ſuccedere ab inteſtato filijs ſpurijs ſuis ꝛ ſi ipſa habeat filios legitimos ꝛ naturales quia abſurduꝫ eſſet hoc cāu matrem precedi ab illis legitimis:q quo ad illos ſpurios ſint fratres vterini tāñ vt in aucten.defuncto.C.ad tertul.ꝛ inſti.de ſucceſſ.cogna.§. vulgo. Matheus matalelanus.ll. doctor.

Additio Domini Ludouici

¶ Hec eſt ſecunda concluſio ſecūduꝫ auctorē q̄ mater ꝛ alij aſcendentes per lineā maternam ſuccedunt filio ſpurio.nō tñ nato ex dānato coitu ab aliqua lege temporali per inde.ac ſi eſſe natus ex legitio matrimonio.d.§.fi.inſti.ad tertul.cū ſimilibus.Et pluſ voluit auctor q̄ etiā ſi mater ſit illuſtris ſuccedit dicto ſpurio nō obſtante dignitate predicta ſicut filij ꝑdicti etiā ſuccedunt ei licet ſit illuſtris dūmodo non habeat filios legitimos ꝛ naturales. ꝛ in hoc plus habet q̄ ipſi quia abſurdum eſſet matrem ꝑcedi a filijs ſuis qui ſunt vterini frēs ꝑſone defuncte ꝯ auteꝫ defuncto.C.ad tertul.¶ Circa quod adde tu q̄ forte glo.i.d.§.fi.ad tertul.rectius dixit q̄ mater illuſtris non ſuccedat tali ſpurio ob denigratōeꝫ ꝯditionis ꝛ ſtatus ſui:ꝑ quo pondero rationem tex.in.l.ſi qua illuſtris.C.ad orfi.in ver.cuꝫ mulieribus ingenuis ꝛ illuſtribus acerbum ſit ſpurios nominari ꝛc.que ratio eſt generalior dcō ꝛ ideo magis attendenda eſt.l cum pater.§.dulciſſimis.ff.de leg.ij. ¶ Nec reperio tex.admittentem eam conſtitutam in dignitate nam tex.in dicto.§.fi.inſti.ad tertul. admittit matrem ad ſucceſſionem filij vulgo queſiti. Sꝫ nō facit mentionem de illuſtri vñ intelligo in alijs nō coruſcantib⁹ illuſtri dignitate.¶ Ad idem allego quia ſi pater nō ꝯſtitutus in aliqua dignitate.ꝛ alij aſcendentes ꝑ lineam maſculinā non poſſunt ſuccedere tali ſpurio nato ex coitu nō damnato.l.hac parte.ꝛ.l. ſi ſpurius.ff.vñ cognat.ꝛ voluit Hoſti.in ſumma de ſucceſ.ab inteſta.§.ſic vidiſti.ꝛc.ver.ꝛ nunquid pater ſpuriuſ ꝛc Uel ſi ſuccedunt admittuntur in duabus vncijs ſcḋꝫ ꝛ ꝓut dicam infra.dum attingā de patre naturali ſuccedēti filio ergo mlto min⁹ mr̄ illuſtris dꝫ poſſe admitti ad eius ſucceſſionem.¶ Ad ideꝫ conſidero aliud quia ſi ratione rei materialis talis filius repelliṫ ꝛ lex euꝫ abhorret vt in materia feudali in qua nō ſuccedit.vt in.c.naturales in titu ſi de feu.fuerit ꝯtro.inter do.ꝛ agna.multo magis ratione perſone: ꝛ maxime in ſuccedendo ei non debet tollerari ꝛ ſic vt mater illuſtris ei ſuccedat. Niſi tenendo opinionem cōtrariam dicamus q̄ ex quo lex ciuilis tollerat illu-

VNiVERSiDAD DSALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

ſtrem ꝑcreare tales filios ⁊ non damnant. Et pmit
tit tales filios ſpurios ſuccedere mr̄i illuſtri nō exi
ſtentibus legitimis ⁊ naturalibus:non eſt abſonum
ꝙ ipſa eis ſuccedat:quia magis eſt non ꝓhibuiſſe ex
preſſe illuſtri talem coitum:⁊ non impoſuiſſe ei pe
nam acerbiſſimaꝫ:q̄ ꝙ mater eis ſuccedat. ¶ Nec ob
ſtat rō.d.l.ſi qua illuſtris quia aſſignatur illa ratō ad
excluſionem talium filioꝝ ⁊ ob exiſtentiaꝫ legitioꝝ
⁊ naturalium:⁊ ſi non extarent legitimi illa ratō oīo
ceſſaret etiā in ſuccedēdo matri illuſtri:ergo quo ad
matrem volentem eis ſuccedere minus eſt illa ratio
in ꝯſideratione. ¶ Preterea non obſtat de patre quia
aut eſt oīo incertus ⁊ tunc ratio incertitudinis eſt il
la que eum excludit ab illius ſucceſſione.d.l.hac par
te.⁊.d.l.ſi ſpurius aut nō eſt oīo incertus ⁊ tunc ad
mittitur in duabus vncijs:⁊ ꝓut inferius dicam i lo
co ſuo ⁊ ſupra dixi cꝫ qn̄ tales filij ſuccedant patri er
go mater quantūcunqꝫ illuſtris poteſt eis ſuccedere
¶ Et ſi diceretur mihi amice ſubtilius inueſtigādo
cur tam varie ꝙ mater ſuccedit in decem vncijs pa
ter vero exiſtens ſuccedit in duabus vncijs vt in.§.i
quibus in auten.qui.mo.na.effi.ſui.dico ꝙ ratio eſt
quia lex abhorret magis vitium paternum q̄ maternū
⁊ maiori odio ꝓſequitur patrem ⁊ lineam totaꝫ ma
ſculinam q̄ matrem ⁊ lineam maſculinam ꝓut infra
ſtatim demonſtrabitur. ¶ Uerum eſt ꝙ vbi alter eo
rum extaret tunc admitterētur in totum.d.§.fi.inſti.
ad tertul.⁊.l.ſiue īgenua.ff.eo.ti. ¶ Alij aūt ꝯſangui
nei ex parte patris non ſuccedunt in aliquo dicto ſpu
rio nato ex coitu non damnato ſicut nec ipſe ſuccedit
eis vt not.in.§.filium in auten.qui.mo.na.effi.ſui.⁊
in.l.fi.C.de natu.libe. Secus eſt in ꝯſanguineis ex
parte matris nam bene ſuccedunt inuiceꝫ ipſi ⁊ talis
ſpurius.d.l.ſi qua illuſtris.C.ad orfic.⁊ in.l.ij.ff.vn̄
cognati de quo articulo latius dicam infra dum trac
tabo de tranſuerſalibus inuicem ſuccedentibus i ter
tio articulo principali in gradu ſuo ꝑ me poſt aucto
rem examinando. ¶ Ludouicus bolognīnus.

Matheus mathaſelanus

¶ Secundo caſu qn̄ queritur de patre vel alijs aſcē
dentibus per lineam paternam naturalibus. Tūc di
ſtinguo. aut pater eſt penitus incertus qđ eſt quando
mulier eſt publica meretrix ⁊ planum eſt ꝙ non pōt
ſuccedere. licet aliquis qui rem habuerit cum talibꝰ
meretricibus ſit adeo fatuus ꝙ tractet talem ꝓ ſuo
filio vt in.§ qđ vulgo. ¶ Aut eſt ortus ea certitudie
que pōt cōiter haberi.l.iurius.ff.de ꝯdict.⁊ demonſ.
⁊ tunc dico ꝙ eodem modo ⁊ eadem forma qua ſu
pra dictū eſt eos filios naturales ſuccedere poſſe pr̄i
⁊ econtra poterit talis pater eis ab inteſtatus ſucce
dere ⁊ eſt caſus inſti.de ſerui.cogna.§.i.ibi ſꝫ alterū
in alterius ⁊c.⁊ in auten.qui.mo.natu.effi.ſui.in.§.i
quibus enim caſibus ⁊c. vbi eſt optimus tex. Math.

Additio Domini Ludouici

¶ Poſtq̄ auctor dixerat de matre ſuccedēte ſpurio
nato ex coitu non damnato ſm ea que ſupra diximꝰ
nūc ponit qn̄o pater ſuccedat tali filio de quo ſupra a
liquid dixi in additione ꝑcedenti ⁊ nunc in loco pro
prio dico ꝙ ſicut tales filij excluduntur ⁊ admittun
tur in ⁊ a bonis paternis ⁊ alioꝝ aſcendentiū per li
neam patris ſm ea que diximus ſupra in primo arti
culo principali in gradu ſuo.ita ipſe pater ⁊ alij aſcē
dentes ꝑ lineam ſuam admittunt ⁊ excluduntur i bo
nis talis filij.l.hac pte.⁊.l.ſi ſpurius.ff.vn̄.cogna.cū
ibi nota. ¶ Plus dico ꝙ ſicut filij legitimi ⁊ natura
les excludunt talem filium a ſucceſſione patris iux
ta ea que habentur in auten.lꝫ.C.de na.libe.⁊ in cor
pore vnde ſumunt ⁊ dixi.ſ.in primo articulo princi
pali in gradu ſuo. Ita obſtabunt filij ꝓprij legitimi
⁊ naturales pr̄i in ſucceſſione talis filij ſpurij ⁊ mul
tomagis ꝑ rationem aſſignatam per imparatorem i au
ten.de ince.nup.circa principiū in ver.eos quidē qui
peccant ſine reatu eos eſſe aūt innoxij ſunt tanquam
peccantes puniri ⁊c.vbi tex.loquitur de patre ⁊ filio
ſpurio damnans magis reatum paternuꝫ q̄ filij de q̄
materia poſuit aliquid do.meus in con.cxlviij.in.ij.
col.in ſcđo volumine incip.ſi ſtatutum dicit ꝙ mul
ere ꝑdecedente ⁊c.vbi concludit ꝙ ſicut filia ſpuria
non pōt ſuccedere patri ita nec econtra pater pōt ſuc
cedere ei ⁊ a pari ꝓcedunt vt ibi ꝑ eum multum lu
culenter examinantem iſtum paſſum ⁊ maxime i ca
ſu cuiuſdam ſtatuti de quo ibi ꝑ eum ⁊ in con.c.xxx
viij.ꝑ totū in primo vol.incip.an neptis ſuccedat ex
teſtamento ⁊c.in ſ'a col.vbi dixit ꝙ reciproca eſt rō
inter iſtos vt non ſuccedant ad inuicem ⁊ in con.xxx
in.iiij.vol.incip.iuxta ea que alias conſulendo ſcrip
ſi ⁊c.de quo ēt dicam inferius in addi.mea incip.hec
illatio ⁊c.vbi latius exordiar in hac materia. Lud.

Matheus mathaſelanus

¶ Et ex hoc infertur mirabiliter ꝙ ſi aliquis ſolutꝰ
habuerit vnum filium ex ꝯcubina ſoluta.⁊ poſt acce
pit vxorem ⁊ habuit vnum filium ex ea ⁊ tempore
mortis talis filius naturalis reperiatur ſuperuiuere
vel vxor illa vł filius ille legitimuſ nō poterit pater
ſuccedere ab inteſtato tali filio naturali quia in codē
gradu ſi pater deceſſiſſet nō potuiſſet filius naturalis
in aliquo ſibi ſuccedere ⁊ tn̄ nō eſt aliqua ſpes ꝙ ēt i
ſubſidium vltimo loco talis vxor vel talis filius le
gitimus poſſint ſuccedere ab inteſtato tali filio natu
rali tantum ipſe enim nō eſt ei agnatus vel cognatus
vt infra latius dicam. Matheus matha.

Additio Domini Ludouici

¶ Hec illatio vera eſt nam ad hoc vt ipſe filius poſ
ſit ſuccedere patri ⁊ nedum in omnibus bonis ſed in
duabus vncijs tātū ꝓut iura ꝯcedunt tria ſunt neceſ
ſaria copulatiue primo ꝙ illa ex qua talis natus eſt
fuerit ꝯcubina indubitato affectu in domo retenta.⁊
ꝙ tempore mortis patris nō ſint aliqui filij legitimi
⁊ naturales ⁊ ꝙ tp̄e mortis nō ſupſit vxor legitima
ꝓut.ſ.ꝯcluſum fuit in primo articulo pꝛicipali i gra
du ſuo ergo cum par ſit ſucceſſio patris ad filium ſpu
rium non mirum eſt ſi non poteſt ei ſuccedere in caſu
ꝑmiſſo ꝑ auctorem. Tamen iudicio meo in vno falli
tur auctor dum dixit ꝙ in aliquo non poteſt pater ei
ſuccedere nam imo ſuccedit i duabus vncijs ſicut ſuc
cedit ei filius niſi ſaluando eū dicamus ꝙ ſtāte exē
plo.ſ.per eum poſito recte auctor loquutus eſt:qꝛ pa
ter habebat vxorem legitimam ⁊ filiū legitimū quo
caſu ſicut tunc non ſuccedit ei filius in aliquo:ita idē
dicendū eſt eꝯ. Sed vbi pater non haberet vxorem
nec filios legitimos:tūc bene admitteretur in duabꝰ
vncijs in bonis dicti filij ab inteſtato.⁊ hoc eſt ꝙ vo
luit ipſemet auctor infra ſtatim in ver.ꝓxime ſeq̄n
ti inci.item ⁊ ex iſtis.infertur ⁊c. Et nota tu vnū mi
randum in hoc articulo ꝙ filij legitimi ⁊ naturales
vel vxor legitima que repitur eſſe tp̄e mortis patris
ſicut eſt cauſa ꝙ dicti ſpurij non ſuccedunt in aliquo
patri:ita ipſimet filij vel vxor operanť eundē effectū
in patre volente ſuccedere filio ſpurio:qđ videť mul
tū extraneum:nam de filio qui ꝓpter alterū predic
torum ſuccedere non poſſit habet in ſe rationeꝫ quia
damus patri tunc legitimā ſucceſſionē.ſ.vel filioꝝ le
gitimoꝝ ſi extant vel vxoris ſi non extant ⁊ que ſunt
ſucceſſiones legitime a iure introducte ſꝫ ꝙ alterum
iſtoꝝ impediat prēm ſuccedere huic filio neſcio quo
ſpū nam non videnť ad rem niſi dicamus ꝙ principa
lis ratio eſt huius ꝓhibitionis tam in filio q̄ in prē
quia mr̄ filij non fuit retenta in domo indubitato af
fectu vn̄ lex fingit iſtum non eſſe patrem ⁊ eꝯ iſtum
nō eſſe filium ⁊ ideo nō ſuccedunt ad inuicem ſꝫ vbi
quis primo tenuiſſet ꝯcubinam affectu indubitato in
domo ex qua habuiſſet filiuꝫ ⁊ poſtea cepiſſet aliam
vxorē legitiaꝫ ex q̄ habuiſſe filiū demū filius ꝯcubie
mortuus fuiſſet ab inteſtato relicto patre cum vxore
⁊ filio certe neſcio videre cur pater nō ſuccederet di
cto filio ſaltem in duabus vncijs:⁊ forte in totū: nec
dicatur mihi ꝙ filius non ſuccederet patri qn̄ habet
filios legitimos ⁊ naturales: nam tūc cauſa eſt i ꝓm
ptu quia extant filij legitimi quoꝝ ſucceſſio eſt.⁊ idē
qn̄ nō extant filij:ſed vxor: nam vxoris ſucceſſio eſt
⁊ ideo ſpurius iſte repellitur a ſuccedendo patri qa
habet habiles ⁊ reſiſtentes in ſuccedendo patri. Sꝫ
nō eſt ſic in filio ſpurio decedente vt pater ei ſuccede
re ꝓhibeatur:nam filij ipſiuſmet patris nō obſtāt pa
tri nec vxor:nam.filij vel vxor nihil habent commune
vel agere cuꝫ filio ſpurio nec in ſuccedēdo ſpurio ob
ſtant patri vel marito vxor vnde cogitabis ſup hoc:
quia forte pater ſuccedit huic filio niſi dicamus ꝙ ꝯ
cubinatus reqrit eundē affectū quē reqrit matrionīū
⁊ alia que voluit Bar.in.l.pe.ff.de ꝯcub.⁊ Bal.i.l.
eam quam in.xiij.col.C.de fideicōmiſ.⁊ i.§.fi.in au
ten.qui mo.na.effi.ſui.⁊ ſic ſicut matrimoniuꝫ durat
vſqꝫ ad mortem alterius ex ꝯiugibus ita pater non
debet dimittere ꝯcubinam ſꝫ tenere eā vſqꝫ ad mor
tem. Sꝫ cum auctor in exemplo ſuo dicit ꝙ quis ha
bebat ꝯcubinam ⁊ poſtea cepit aliam vxorem vn̄ nō
mirum ſi non poteſt ſuccedere filio ex ꝯcubina nato
quia non fuit verus ꝯcubinatus.ſꝫ vbi tenuiſſet eam
vſqꝫ ad mortem eius ⁊ poſtea cepiſſet vxorem:for
te ſuccederet filio ab inteſtato morienti ⁊ in totū tn̄
cogitabis vt dixi ſuper hijs quia ſcrib.non ponunt.⁊
hec ꝓcedunt de iure ciuili ſꝫ de iure canonico.ſecus
eſt quo iure omnis ꝯcubinatus eſt ꝓhibitus.xxxij.
q.iiij.c.nemo.⁊.c.meretrices:⁊ poſuit Alex. in con.
cxxviij.in penultima colum.in primo volumi.incip.
Conſideratis verbis inſtrumenti conceſſionis ⁊c.
¶ Plus dico ꝙ tali ſpurio nato ex coitu non dam
nato nec conſanguinei patris nec ip̄e illis ſuccedere
poſſunt per not.in.l.fi.C.de natura.lib.⁊ in.§.filiū in
auten.qui.mo.nat.effi.ſui de quo vltimo ēt ſupra a
liquid dixi ⁊ ratio eſt qꝛ ſolum agnoſcitur matri ⁊ e
ius ꝯſanguineis .ſꝫ nō patri ⁊ eius ꝯſanguineis.l.cū
legitime.ff.de ſtatu hominum. ¶ Ludo.bol.

Matheus mathaſelanus

¶ Item ex iſtis infertur ꝙ ſi deceſſit filius natura
lis tātuꝫ ab inteſtato ſuperſtite patre ⁊ matre ⁊ non
ſuperſtite vxore legitima nec aliquo filio patris le
gitimo ⁊ naturali mater.ſ.concubina ſuccedit ei i de
cem vncijs vt.d.§.fi.inſti.ad tertul. Pater autē ſuc
cedit in duabuſ vncijs tātū vt.d.§.in quibus Mathe
us mataſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ De hac deciſione dn̄i Mathei ſupra feci memōꝫ
in proxima ꝑcedenti addictione mea vbi examina
ui hec ſatis ad longū ⁊ ſtantibus his terminis ſto.
cum dicto auctore. ¶ Sed dubium eſt quid ſi filius
deceſſit ab inteſtato ſuperſtite patre ⁊ mortua matre
concubina an pater ſuccedat in totuꝫ vł qn̄o de quo.
dixi in additione predicta iđ non repeto hic. ¶ Sꝫ
nunc occurrit ⁊ non ab re dubitatio quid ſi pater pre
moritur:demū mater concubina relicto filio ab inte
ſtato:an ei ſucceda mater in totuꝫ ⁊ breuiter dico ꝙ
ſic per tex.in.d.§.fi.ad tertul.⁊ i.l.ſiue īgenua.ff.eo:
ti.⁊ ſupra etiam diximus vbi etiā dixi quid in con
ſanguineis matris ⁊ etiā patris. Ludo.bol.

Matheus mathaſelanus

¶ Tertium membrum huius articuli eſt videre de
patribus legitimis tantuꝫ qn̄o ab inteſtato ſuccedāt
liberis ſuis.⁊ tunc diſtinguo aut nos loqmur de pa
tre adoptiuo aut de arrogatore primo caſu dic ſi eſt
talis.pater adoptiuus ꝙ in eius poteſtate ñ tranſi
uit filius adoptatuſ ꝓut eſt regulariter ⁊ tūc ip̄e nul
lo mō poteſt ei ab inteſtato ſuccedere nam talis ad
optiuo hodie opeť tantū vnū effectuꝫ.ſ.ꝙ ſp adopta
tus pōt adoptato ſuccedere ab inteſtato non aūt eꝯ
vt inſti.de here.ab iteſtato.§.nr̄a āt ⁊ ibi notat glo.
verbo tātūmodo ⁊.l.pe.§.ſꝫ nec articulū.C.đ adopt.
⁊ hoc tenet Dy .in tract.ſucceſſionum ab inteſtato.
Mathēꝰ mataſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ In hoc tertio mēbro ſeu gradu ſcđi articuli prin
cipalis.cōcluſiō ſit ꝑ auctorē.poſt Dy.ꝙ pater adop
tiuus q̄ nō habet filium in poteſtate non ſuccedit ei
ab inteſtato hodie ⁊ vltra iura allegata per eum hēs
tex.in.§.ſi vero pater inſti.de here.ab inteſt. Ex quo
infero ꝙ multo magis idem dicendum eſt in matre
adoptāte i caſibus in quibuſ ex pmittitur ſibi adopta
re vt eſt quando a principe ob ſolatium filioꝝ amiſ
ſoꝝ vt in.§.femine inſti.de adopt.nam non ſuccedet
ipſa filio adoptiuo ab inteſtato eadēmet ratiōe qua
pater. ¶ Sꝫ iuxta hoc occurrit mihi dubiuꝫ cur tam
varie ꝙ filius adoptiuus etiam non exiſtens in ptā
te ſuccedat patri adoptāti ab inteſtato. vt.d.l.pen.§.
⁊ ſiq̄dem.C.de adopt.ēt cum filijs legitimis ⁊ natu
ralibus vt ibi dr̄.⁊ in.l.ſi te.C.de ſuis ⁊ legit. ⁊ vo
luit glo.in.§.aliquam inſti de here.ab inteſt.in ver
bo ab inteſtato.⁊.ſ.dictum fuit in primo articulo pꝛī
cipali.⁊ pater ei non ſuccedit.⁊ ſic ſucceſſio videtur
in hijs correlatiuis claudicare ꝯ naturam omniuꝫ fe
re ſucceſſionum ad hoc dico ꝙ non oīuꝫ ⁊c.l.nō oīm
ff.de.legi.vel ſi non volum[illegible] initi in refugio miſe
roꝝ dicamus ꝙ pōt ratio ciuilis ſola tollere natura
lem.nam pater naturalis ſeu filij illius adoptati non
debet ꝑ ſimplicem actum ciuilem priuari ſucceſſione
eis debita.qđ eſſet ſi adoptiuꝰ pater ei ſuccederet ab
inteſtato.ſꝫ non eſt ſic eꝯ:nam ſi bene filius ſuccedit
pr̄i ab inteſtato cum alijs:non ita tolluntur iura ſuc
ceſſionis niſi ꝓ parte ꝓ qua ſuccedit in qua etiam vi
detur accedere ꝯſenſus patris qui non teſtatus ē ex
quo dat itelligeř ꝙ voluit euꝫ ſibi ſuccedeř.ſꝫ non ē
in filio qui ſi moritur ab inteſtato eſt ſibi hoc neceſ
ſarium cum teſtari non poſſet poſitus in poteſtate pa
terna.l. qui in poteſtate.ff.de teſtib. ⁊ ſic non mili
tat ratio illa volūtatis reſultantis que militat in prē
adoptiuo inteſtato. Ex quo infero correlarium ꝙ ſi
filius eſſet in caſu quo teſtari poſſet idem dicendum

VNiVERSiDAD D SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

eſſet i eo inteſtato mortuo vt pater adoptiuus ei ſuc
cederet cum alijs eodem modo quo ipſe pr̃ ex identi
tate rõis ⁊ ne ſucceſſio claudicet tñ cogita ſuper pre
dictis. ¶ Ludo.bolo.v.i.doctor ⁊ eques.

Matheus mathaſelanus

¶ Aut eſt parens adoptiuus in cuius ptãte adopta
tus tranſit qđ eſt qñ aliquis adoptatur ab aliquo ſuo
aſcendente per lineam paternam vel maternaꝫ ⁊ tũc
planum ẽ talem parentem poſſe ab inteſtato ſuccede
re.l.pe.§.ſi vero pater naturalis.C.de adopt. Mat.

Additio Domini Ludouici

¶ Hec cõcluſio clara eſt ⁊ vltra illũ tex.i.§.ſi vero
pater naturalis ꝓbatur i.§.ſed hodie inſti.de adop.
⁊ quia tunc duo vincula ꝯcurrunt naturale ⁊ ciuile.
vnde magis operãtur aũt itaqꝫ cũ vul.C.cõia de ſuc
ceſſo vbi funiculus duplex plus operat̃ q̃ ſimplex.tñ
ſcias vnũ in hac materia ꝙ adoptio eſt debilior q̃ le
gitimatio ſcđm Alex.in con.ij.i.xv.col.in pri.vol.
inci.an legitiatus ⁊c.tñ inducit ꝯiũctiõꝫ ſanguinis ſe
cundũ eundẽ in con.xxv.i vlti.col.i.iiij.vol.inci.v i
ſo themate ⁊c. que oĩa notabis in hac materia ⁊ ad
de.his que dixi ſupra i primo articulo dicti gradus
de legitimatis Ludo.bol.v.i.

Matheus mathaſelanus

¶ Secundo gradu qñ loquimur de patre arrogato
re tunc dico bene talem poſſe ſuccedere ab inteſtato
filio arrogato in peculio caſtrenſi vel q̃ſi ⁊ i ꝓprieta
te bonoꝝ aduẽtitioꝝ.l.pe.§.fi.C.de adopt.⁊ inſti.de
here.ab inteſtato.§.noſtra aũt vbi dr̃ ꝙ pater arro
gator habet illud ius i bonis filij ⁊ eõtra ꝙ habꝫ pa
ter naturalis ⁊ legitimus.durante pria poteſtate fa
cit.l.ſi arrogator.ff.de adopt.Sed ꝯſtat ꝙ ẽt ſcđm ius
C.filiuſfa.poterat habere heredeꝫ ab inteſtato.l.fi.
C.ad tertul.vñ per illos tex.⁊ hodie p tex.in auten.
de heredi ab inteſt.§.ꝯſequens correcta eſt.l.i.⁊.ij.
ff.de caſt.pecul.Et p hoc dico ꝙ tex.de acq.p arrog.
inſti.i.§.ãnotato debet intelligi p tranſitum.ſ.ad eum
tanq̃ heredem nõ autem occupat arrogator illam nu
dam ꝓprietatem iure peculij vt ꝓbatur in.d.l.fi.C.
cõia de ſucceſ. ¶ Matheus matha.

Additio Domini Ludouici

¶ Patri arrogatori ergo ſucceſſio in bonis filij ꝯce
dit ſicut patri legitimo ⁊ naturali:tñ itellige licet au
ctor hoc non dicat ſi moritur filiꝰ i pubertate alias ñ
ſꝫ ad eos quibus venirent ſi arrogatio facta non eſ
ſet defertur ſucceſſio tex.ẽ in.§.mortuo inſti.de acq.
p arro.⁊ not.in.§.cũ aũt inſti.de adopt.quod nota ꝓ
limitõe.ã.dcõe p dñm auctorẽ.Ex quo infero ad cor
roborandum illud quod ſupra dixi aſſignandõ ratõꝫ
diuerſitatis inter patrem adoptiuum ⁊ filium adop
tiuum ꝙ magis ſuccedit filius pri q̃ eõ nam ex quo
filius teſtari non poteſt nõ teſtando nõ iducit̃ illa vo
luntas de inſtituendo pr̃em ſicut eõ:nam ideo impu
beri arogato morieñti non ſuccedit pater quia non da
mus eius voluntatẽ fuiſſe admittere vel non admit
tere patrẽ arrogantẽ ſꝫ vbi pubes factus moritur ab
inteſtato non inſtituto aliquo vr̃ admittere eum ⁊
hec eſt ratio quam aſſigno tibi ẽt in hoc paſſu multuꝫ
quottidiano:quam tene menti quia forte non audiui
ſti eam vnq̃.⁊ tanto magis hoc nota quia talis impu
bes arrogatus moriens tranſmittit quartam.ſibi de
bitam in bonis patris arrogatoris ſcđm Bal.in.l.cum

antiquioribus in.vij.q.C.de iure deli. Ludo.bolo.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed hic dicendum occurrit quid erit ſi moriatur
ab inteſtato ſuperſtite pr̃e legitimo ⁊ naturali ⁊ ma
tre video ꝙ plac.dixit hoc caſu excludi pr̃eꝫ legitiꝫ
vt not.glo.i.d.§.mortuo.Et illaꝫ opi.glo.ibi nõ ap
probat nec improbat.⁊ forte hoc dixit plac. quia ſibi
placet opĩo quorundaꝫ que ponitur in autẽ.in ſucceſ
ſione.C.de ſuiſ ⁊ legit.in prin.glo.ij.⁊ quia iſta opi
nio quorũdam reprobatur ibi p glo.⁊ doct. cõiter vt
correctio euitetur inquantum fieri põt ideo opinõeꝫ
plac.nõ credo veram nam tex.in auten.de here.ab in
teſt.in prin.§.i.qñ dicit vocandos eſſe filios ⁊ nepo
tes per patrem ⁊ auum ⁊c.debet intelligi large ſiue
ue ipſi ſint legitimi ⁊ naturales ſiue legitimi tantuꝫ
vt ibi not.glo.in verbo poteſtatis.Dicam ergo in ca
ſu p̃dicto matrẽ ſuccedere in medietate totius here
ditatis ⁊ illos duos pr̃es ſuccedere ſimul in alia me
dietate ſicut eſt qñ quis decedit ab inteſtato ſuperſti
tibus auo ⁊ auia paterna.⁊ auia materna.tantũ ha
bet auia materna ſola quantum alij duo. vt dicto.§.
conſequens.ita dꝫ dici i ꝓpoſito eadem rõe. Math.

Additio Domini Ludouici

¶ Nota bene quia queſtio iſta formata p dñm auc
torem debet intelligi in patre arrogatore:nam adop
tiuus pater non ſuccedit vt.ſ.dixi. ⁊ tãto minus ſuc
cederet exiſtente pr̃e ⁊ matre. Item intellige quan
do filius iſte moritur iam pubes nam ſi in pupillari
etate decederet tunc etiam non ꝓcederet hec qđ cuꝫ
arrogator tunc ei nõ ſuccedat per ea que.ſ. ꝓxime
dixi in addi.p̃cedenti reſtat ergo vt intelligamus ſa
ne qñ filius pubes arrogatus moritur relictis patre
⁊ matre legitimis ⁊ naturalibus ⁊ patre arrogatore
qũo ſuccedant ⁊ iſte eſt paſſus de quo do.auctor loq
voluit in quo ꝯcludit matrem ſuccedere in dimidia
omnium bonoruꝫ eius ⁊ duos pr̃es in alia dimidia
inter eos duos partienda p arg.de auo ⁊ auia pater
na ⁊ auia materna vt primi duo dimidiaꝫ hẽant ⁊ ſo
la auia materna aliaꝫ dimidiaꝫ. ¶ Aſt ego i hoc paſ
ſu multũ ſubſiſto ⁊ nõ ſum eius opĩõis imo alio ten
do.⁊ dico ꝙ ſi impubes moritur abſqꝫ dubio pater
arrogator i nullo ſuccedit tex.ẽ in.d.§.mortuo inſtit.
de acq.per arroga.in ver.mortuo aũt filio ⁊c.⁊ not.
glo.in.§.cum autem inſti.de adopt.ſꝫ difficultas ſtat
quid ſi moritur pubes factus ⁊ adhuc ſentio heredi
tatem non eſſe partiendã eo mõ quo dixit auctor. Sꝫ
ꝙ ſuccedant iſti omnes parentes viril̃r in capita cũ
omnes eodem iur̃ muniti ſint.parentes eniꝫ natura
les iur̃ naturali ⁊ ciuili.Et iſte eodem gaudet priui
legio.vt in dicto.§.mortuo ergo in capita ⁊ nõ in ſtir
pes admitti debent. Et hoc videtur fuiſſe de mente
eius ab inteſtato morientis vt omnes parentes adit
tantur in capita cum omnes eodeꝫ loco haberet. nec
obſtat illud đ auo ⁊ auia paterna ⁊ materna quia di
uerſitas linee ibi illud inducit ⁊ linee naturalis ſꝫ
hec ratio linee hic ceſſat vt de ſe patet ergo ⁊c. ita
qꝫ nihil hꝫ cõe vnus caſus cum alio ⁊ ex diuerſis ñ
infertur .l.pap.exuli .ff.de mino.l.fi.ff.de calũ. cum
ſimilibus tamen cogitabis ſuper hoc paſſu quia auc
toritas dñi Mathei apud omnes maxima eſt ⁊ pre
ſertim apud me qui eum multum obſeruo. maxime
vbi firmat pedem ꝓut hic. ¶ Et ꝓ hoc faciat ẽt deci
ſio multũ notabiliſ ipſiuſmet auctoris quã poſuit.ĩ.i
ver.immediate ſequenti incip.⁊ p̃dicta intellige vbi

dixit ꝙ vbicunqꝫ arrogator arrogaſſet quẽm non in
filium:ſed in nepotem ⁊ ſic foret ſibi in ſđo gradu nũc
pater legitimus ⁊ naturalis ⁊ mater excluderent dic
tum patrem arrogatorem.ergo ſentit aperte ꝙ vbi
arrogaſſet eum in filium omnes parentes ſunt in eo
dem gradu primo ⁊ per conſequens omnes debẽt eſ
ſe eiuſdem potentie:⁊ ſic ſuccedere in capita ⁊ non i
ſtirpes. ¶ Ad idem cõſidero quia ſicut legitima de
betur huic filio legitimo ⁊ naturali in bonis parẽtuꝫ
ita debetur in bonis patris arrogatoris ex ꝯſtitutiõe
diui pij ⁊ non põt ſine cauſa exheredari vel preteriri
quin habeat quartaꝫ vt in.l.ſi arrogator.ff.de adopt.
⁊.l.papi.§.ſi quis impubes.ff.de inofficio.teſtamẽto
⁊ ab inteſtato habet eandem facultatem quaꝫ habẽt
alij filij legitimi ⁊ naturaleſ ⁊ pariter cũ eis ſuccedit
Ergo non eſt abſurdum ꝙ arrogator pater habeat ẽt
ab inteſtato eam facultatem quam habent alij paren
tes ⁊ maxime cum arrogator haberet nũc eum in po
teſtate tempore mortis.⁊ ſic habebat maiorem auc
toritatem in eo q̃ alij parentes legitimi ⁊ naturales
¶ Et aduerte ad vnum ne errares:nam dominus auc
tor p̃ſupponit in caſu ſuo extare ambos parentes na
turales ⁊ patrem arrogatoreꝫ quo caſu iudicio meo
ꝓcedere non põt exemplum eius:nam arrogatio nõ
fit de eo qui eſt in poteſtate alterius.ſꝫ de eo qui eſt
ſui iuris .l.i.ff.de adopt.ſꝫ ſi habebat patrem ꝓut p̃
ſupponit auctor ergo non ꝯuenit exemplum poſitum
de filio arrogato.niſi dicamus ꝙ filius erat emanci
patus a patre ⁊ poſtea fuit arrogatus vel alio modo
exiuerat patriam poteſtatem añ arrogatõeꝫ. ¶ Pre
terea opus eſt alio ſupplemento ad hoc vt exempluꝫ
dñi auctoris ꝓcedat.vꝫ vt intelligamus eum loqui
de iure nouiſſimo quo iur̃ pater ſuccedit ei ſicut ſi eſ
ſet in poteſtate vt in auten.de heredit.ab inteſt.circa
principium ſed ante illud tempus non ſuccedebat pr̃
filio emancipato niſi ꝯcta fiducia expreſſe.vt in.§.fi.
inſti.de legit.agna.ſucceſ. ⁊ in.§.emancipati inſti.de
here.ab inteſt.Et hec ſufficiant quo ad filiuꝫ arroga
tuꝫ. ¶ Inſup dñs auctor in hoc exemplo videtur in
alio defeciſſe dum dicit poſtea declarando ſemetipſꝫ
in.§.ſequenti incipi.⁊ p̃dicta intellige ⁊c. ꝙ hoc exẽ
plum de quo loquimur põt verificari in filio dato in
adoptionem vt patet in.d.ver.⁊ p̃dicta intellige ⁊c.
ibi illum adoptauerat ⁊c:Nam iudicio meo non po
teſt in hoc ꝓcedere exemplum poſitum:nam ſi p̃ſup
ponimus filium datum in adoptionem tãtũ non poſ
ſet ſuccedere ab inteſtato ei pater adoptiuus cum pa
rentibus legitimis ⁊ naturalibus ad quos oĩs ſucceſ
ſio ſpectat ⁊ ptinet excluſo pr̃e adoptiuo p tex. in.§.
aliquam inſti.de here.ab inteſt.⁊ p ea que.ſ. dixi in
gradu ſuo in hoc ſđo articulo principali vbi ꝯcluſi ꝙ
patri adoptiuo non datur ſucceſſio ab inteſtato in bo
nis filij adoptiui:ſꝫ bene datur filio adoptiuo in bo
nis eiuſ.Ergo dũ auctor dixit ꝙ p̃dicta ꝓcedũt i ado
ptiuo ⁊ in arrogato.de arrogato verum dicit ſed de
adoptiuo minime ⁊ ex lapſu forte hoc dixit.Cogita
bam tamen ꝙ poſſemus in vno caſu ſaluare dñꝫ auc
torem in exemplo ſuo de filio adoptiuo quando da
tus eſſet in adoptionem alicui aſcendẽti.puta auo pa
terno vel materno.⁊ ſic tranſiuiſſet in eius poteſtatẽ
⁊ ei ſuccedeꝛ pt.l.pe.§.ſi vero pr̃ naturali.C.đ adop.
⁊ p ea que.ſ.diximus in hoc ſđo articulo principali
circa principium.Tamen vt video auctor multũ ge
neraliter ⁊ abſolute loquutus eſt ⁊ opus eſt intelli
gere predicta omnia ꝓut dixi ea ꝓcunctando non in
ſubtili rõe. ¶ Ludo.bolog.

Matheus mathaſelanus

¶ Et p̃dicta intellige quando pater legitimus illum
adoptauit vel arrogauit tanquam filium ſi aũt tanq̃
nepotem tunc cenſetur in ſecundo gradu ſibi.⁊ ſic eũ
p̃cederet pater legitimus ⁊ naturalis ⁊ mater vt.d.
§.conſequens ⁊ ſic in hoc caſu ſaluari poteſt dictum
Placen. ¶ Matheus mathaſelanus.ll. ſplendor.

Additio Domini Ludouici

¶ Hic eſt ille.§.de quo in p̃cedenti additione feci ti
bi mentionem dum dixi ꝙ auctor faciendo mentõm
de adoptione.non recte ſenſit.nam dicta p eum i exẽ
plo ſuo ñ poſſunt adaptari ad filium adoptiuum ꝓut
ibi dixi. Ideo non repeto nũc ne fruſtra occupemus
membranas. Solum diſcutiendũ eſt nũc de veritate
huius ꝯcluſionis.vꝫ an ſi quis fuit arrogatus ab ali
quo tanquam nepos.⁊ arrogatus vt nepos moritur
ab inteſtato.an pater legitimus ⁊ naturalis ⁊ mater
p̃ferantur patri arroganti tanquam nepotem ⁊ vt vi
des dñs auctor ꝯcludit ꝙ ſic quia cenſetur eſſe in ſđo
gradu parentes autem ſunt in primo . ergo p̃ferendi
ſunt. ¶ Profecto hec deciſio notabilis eſſet ſi vera
eſſet ſꝫ non placet:nam negare non poſſumus ꝙ ſi ar
rogator decederet ab inteſtato admitteret̃ nepos ar
rogatus pariter cuꝫ filijs arrogatoris legitimis ⁊ na
turalibus ⁊ tanquam ſuus.l.i.§.ſuos ff.de ſuis ⁊ le
git.⁊.ſ.ſepius diximus nec poſſet p̃teriri vel exhere
dari ſine cã.d.l.ſi arrogator de adop.Ergo debet dic
tus arrogator cõcurrere cum parentibus legitimis ⁊
naturalibus.nec obſtat prioritas graduum. nam illa
ꝯſideratur inter legitimos ⁊ naturales quibꝰ ex pri
oritate graduum debetur ſucceſſio.⁊ quibus etiã nõ
ſuccedebant niſi ſecundum p̃rogatiuam graduum ſꝫ
in ꝓpoſito de quo agimus nõ eſt dubium ꝙ mortuo
arrogatore p̃dicto iſte arrogatus tanq̃ nepos ei ſucce
debat niſi p̃ſupponeremus forte ꝙ arrogator habe
ret filium legitimum ⁊ naturalem qui p̃cederet ne
potem arrogatum quo caſu bene ꝓcederet dictũ dñi
auctoris:nam ſicut nepos non poſſet ſuccedere arro
gatori ob exiſtentiã filij legitimi ⁊ naturalis ita hoc
caſu pater arrogator non ſuccederet huic nepoti exi
ſtentibus pr̃e ⁊ matre eius legitimis ⁊ naturalibus
alias autem ſecus.Et ideo auctor debuit dicere ꝙ ſi
quis arrogauit tanq̃ nepotem ⁊c. non autem debuit
dicere ꝙ pr̃ legitimus eum arrogauit nam non ẽ pa
ter quo ad eum ſꝫ eſt auus. ¶ Preterea in alio non
recte ſenſit auctor duꝫ dixit de adoptione facta đ ali
quo vt nepote ⁊c. ¶ Nam ſi p̃ſupponimus adoptõeꝫ
caſus non habet dubium.nam adoptiuus pater ⁊ mlt̃
to minus adoptiuus auus non poteſt ab inteſtato ſuc
cedere filio vel nepoti adoptiuo ⁊ multo minus exi
ſtente patre vel matre legitimis ⁊ naturalibꝰ niſi di
camus ꝙ auctor intellexit de adoptione facta ab ali
quo aſcendente quo caſu tranſit in eius poteſtateꝫ et
eo caſu datur ei ſucceſſio i bonis filij vel nepotis ad
optiui.d.l.pe.§.ſi vero pater naturalis.C. de adopt.
de quo etiam.ſ.dixi in ꝓxima additõe vbi feci mẽ
tionem de hijs in alio tamen ꝓpoſito ꝓut ibi vider̃
poteris:que omnia tene menti quia non ſunt ita de
clarata ab aliquo in locis ſuis ⁊ ſunt quottidiana ⁊ đ
pane lucrando. ¶ Ludo.bol.iuris vtr. p̃clariſſimus.

Matheus mathaſelanus

¶ Quartum articulum huius ſđi membri de parenti
bus naturalibus tantum qui tamen poſtea facti ſunt

legitimi parentes ⁊ tunc dico illos ſuccedere eo mo
do quo ſuccedunt parentes qui liberos ꝓcrearunt ex
legitimo matrimonio .vt inſti.de heredi.ab inteſta
to.§.⁊ qb⁹ ⁊ .c.lator qui filij ſint legiti.ſed iſtuȝ arti
culum amplius non proſequor. Matheus matafel.

Additio Domini Ludouici

¶ Ultimus gradus huius ſecundi articuli principa
lis vt vides breuiter expedit̃ ꝑ dñuȝ auctorem cum
quo pertranſeo aliquibus ſuperadditis. Nã ſi paren
tes ſunt effecti legitimi ꝑ ſubſequens matrimoniuȝ
res clariſſima eſt vt in .d.c.lator. Secus ſi legitima
rentur per oblationem curie Nã tunc ſolum paren
tes ſuccedunt illis ſed nõ alij agnati vel cognati tex.
eſt in.§.filium vero i auctẽ.qui.mo.na.effi.ſui. Sȝ
ſi aliter legitimati ſunt tunc attendenda eſt ſeries re
ſcripti. Nã ſi ſunt natalibus reſtituti parentes ſucce
dunt ⁊ omnes alij ac ſi forent per omnia legitimati
l.ij.C.de iur.ãnu.aureo⁊ cũ ibi not.ꝑ Bal.aĩs autẽ
ꝯſidera tenorẽ reſcripti ad quẽ recurrimus. ¶ Et qa
dixi de legiptimato.per oblationeȝ curie ſcias quod
tales nõ efficiunt̃ legitimi niſi filius patri ⁊ pater fi
lio.tex.eſt notandus in auctẽ.qui.mo.na.effi. ſui ⁊
ibi ſenſit ang.in fine principalis queſtiõis ⁊.pau. de
ca.i ſuo con.cccxv.incip.ſupra primo dubio videtur
dicendum ⁊c.in iij.col.⁊ dñus meuſ i con.cccxviij.
i pe.col.ip̃rimo vol.icip.an nepotis ſuccedat vbi dicit
hanc eſſe magis cõeȝ opinionem. ¶ Quid aũt in fi
lijs ſpiritualibus an parentes ſuccedant eis ⁊ ipſi pa
rentibus hoc eſt de leuatis ex ſacro fonte breuiter
dicas ꝙ non ſecundum .d. anto.in.c.trãſmiſſe extra
qui filij ſint legitimi. Nã inter iſtos non eſt conſan
guinitas ſed potius quedam comunio ſancta.c.inter
xxx..queſt.iij.verum eſt ꝙ tales filij ſunt alendi in
ſubſidium ſcðm Bal.in auctẽ.niſi rogati in penul.
col.C.ad trebel.que omnia notabis ⁊ ex hiſ ẽdditur
expeditus iſte ſcðdus articuluſ principalis cũ addi
tionibus ꝑ nunc oportunis ⁊ ſi tẽpus dabitur alias
lõgiores crimus quia materia ꝑfecto vtilis eſt ⁊ ne
ceſſaria Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Tertius articulus principalis eſt videre de ſucceſ
ſione tranſuerſalium agnato⁊ vel cognato⁊. ¶ Et i
hoc ſimiliter capio quattuor membra. Nam aut loq
mur intranſuerſalibus natis ex legitimo matrimo
nio ⁊ ſic ſunt legitimi ⁊ naturales aut loquimur in
tranſuerſalibus qui oẽs ſunt naturales tãtũ iter quoſ
de mutua ſucceſſione tractat̃ vel qñ vnus traſuerſal̃
naturalis ⁊ legitimus vult ſuccedere alteri trãſuer
ſali legitimo ⁊ econtra aut loquimur de legitĩs trãſ
uerſalibus tantuȝ aut loquimur de tranuerſalib⁹ na
turalibus tãtum legitimatis tñ poſtea Primo caſu
ſicut dico cũ perſona ab inteſtato defuncta erat ſine d
ſcendentibus ⁊ aſcendentibus vel habet eos ſed ipſi
repudiauerũt hẽditatẽ vl̃ ea ñ adita nec trãſmiſſa de
ceſſerũt vocari debent fratreſ vtriqȝ coniuncti ⁊ filij
vtriuſqȝ coniũcti ⁊ iſti vocãt̃ i ſtirpeſ q: ſoluȝ tantam
partem debent habere q̃tam habuiſſet pater coruȝ
ſi viuerent vt in auctent.d hereditatibus ab iteſtato
§.reliquuȝ .Mathe⁹ mataſelanus .

Additio Domini Ludouici

¶ Hic eſt tertius articulus principalis de ſucceſſio
ne tranſuerſalium ⁊ primo de tranſuerſalibus natis
ex legitimo matrimonio:in quibuſ auctor concludit
ꝙ frẽs vtriqȝ ꝯiũcti ⁊ filij frũȝ vtriqȝ cõiũcto⁊ vocãt̃
ceſſãtib⁹ deſcẽdẽtib⁹ ⁊ aſcẽdẽtib⁹ ad hẽditatẽ i frĩs ꝓ
mortui in ſtirpes ⁊ nõ in capita vt ſi eſſent duo frẽs
ſuperſtites : et ex alio premortuo fratre quattuor
vel quinqȝ nepotes ſuccedentes vna cum patruis
ad bõa alteri⁹ ꝓmortui ab iteſtato nũc tãtũ hẽbũt q̃tũ
habiturus fuiſſet eorum pater ſi viueret vt eſt ca
ſus in.d.§.reliquum verſiculo ſin autem ⁊c.⁊ in au
tentica.poſt fratres.C.de ſuis ⁊ legitimis ⁊ vtro
biqȝ notant ſcribentes ⁊ i auctẽ.itaqȝ.C.cõunia de
ſucceſ.⁊ hec eſt prima concluſio circa fratres trãſuer
ſales ⁊ eorum filios ſimul cõcurrentes que non ha
bet dubium cũ ſit fundata i predictis iurib⁹. ¶ Sed
tu adde vnum ꝙ eſt plus ⁊ hic aduerte queſo nam
adeo poſt aſcendentes ⁊ deſcendenteſ admittuntur
fratres ⁊ frat⁊ premortuo⁊ filij in ſtirpes vt modo
dixi quod ſi extaret ſtatutũ diſponẽs ꝙ ſuccedant a
gnati maſculi ꝓut in gradu ſunt primiores vel con
currentes vſqȝ ad quartum gradum nihilominuſ ad
mittetur filius fratris cũ patruis ſuis ⁊ dicitur ꝯcur
rere in gradu quo ad hoc tex.eſt iuncta glo.i.l.cũ ita
§.in fideicommiſſo .in verbo proximo .ff. de leg.ij.
quam glo.magis comuniter approbant ſcribentes
ibidem maxime Johannes.de imola ⁊ idem voluit
Bal.in ſuo con.incip.in nomine domini caſus talis
eſt.Quidam deceſſit ⁊c. ¶ Accedat ad confirmatio
neȝ predicto⁊ doctrina Bar.in.l.prima.§. ſi filius
ff.de ꝯiun.cum emancipato liberis vbi dixit ꝙ iu
ra que dicunt ꝙ in materia ſucceſſionis hereditatis
nepos ſuccedit in locum patris debet intelligi ideſt i
gradu patris quo ad effectum ſuccedendi ergo filiuſ
fratris debet ſucceder̃ ſicut pater ſuus ¶ Preterea
pro hoc faciat quia extenſio paſſiua procedens ab ali
qua regula iuris comunis habet locum in ſtatutis.
l.prima.ff.de munc.⁊ hono.l.i.§.lex falcidia cũ ibi
not.ff.ad legẽ falci.⁊ not.Bar.i.l.ſi q̃ſ ſuo.C.d fur.
ꝑ no.ibi i.glo.iũcta.l.id tñ.§.i.ff.d ſuo corrupto. Sȝ
d iure cõi habet̃ ꝙ ſuccedẽs ſeu ſubrogat⁹ i locũ alte
rius ſapit eius naturam.l.ſi cũ.§.q iniuria⁊.ff.ſi qs
cautionibus ſed filij fratrũ ſuccedũt ⁊ ſubrogantur i
locum patris ſui.d.§.reliquũ.Ergo ſicut ſtatutũ ad
mittit co⁊ patrem ita cenſet admittere ſubrogatos ⁊
ſuccedentes in eius locũ ⁊ ita reperio i terminis con
ſuluiſſe dñm meuȝ in con.cccxviij.i.i.volu.icip.vt⁊
filius fratris ⁊c.ꝙ conſilium eſt repertum de verbo
ad verbũ in codẽ primo volu.i ordine ibi.lxxxvij.
incip.vt ſupra prox.vbi dñus meus proprie in caſu
dicti ſtatuti habuit conſulere ⁊ ita firmauit faciendo
magnũ feſtuȝ de glo.in.d..l.cũ ita.§.infideicom.ta
men limita predicta procedere qñ ſumus in diſpoſi
tione legis ſecus ſi in diſpoſitione hõis q: tũc nepos
non intrat locũ patris ſcðm Bal.i.d.§.i fideicõ.⁊ vo
luit dñs meus in con.ſupra allegatis ⁊ ipſemet cla ri
us i con.cci.i.iij.col.in.ij.vol.icip.qñ i feudo ⁊c.⁊ ꝑ
ꝑdicta his diebus obtinui i cã magne iportãtie i cãu
ſanc occurrenti ⁊ multũ acõmodato nunc ad hãc ma
teriam de qua tractamus in preſentia in hoc tertio
principali articulo trãſuerſaliũ. ¶ Statuto indite ci
uitatis bononie cauetur ſub rubrica de doti. reſti
tuẽn. ⁊c.i.§.item dicimus ꝙ mulier ꝓ qua dos eſt
data vel fuerit cõfeſſata dos vel eius augmentuȝ ex
tantibus liberis vel non a quocunqȝ vel vbicũqȝ da
ta vel confeſſata fuerit lucretur dictam doteȝ ⁊ eius
augmentum non obſtãte ꝙ alius qui dotem vel ei⁹
augmentum dederit vel ꝓmiſerit ſeu ꝯfeſſionem a
parte viri receperit illam ⁊ illud ſibi reddi fuerit
ſtipulatus ex eis teſtari poſſit ẽt nõ obſtante ꝙ talis
mulier ſit in poteſtate alterius ⁊ ẽt non obſtãte ꝙ ta
lis mulier liberos habeat ex quocunqȝ matrimonio
dum tamen ipſis liberis ⁊ ſeu aſcendentibus reſeru
etur legitima totius dotis ⁊ eius augmenti ⁊ alio⁊ũ
bono⁊ ſm formam iur̃.⁊ noſtro⁊ ſtatuto⁊ ⁊ marito
pars quam lucrari debet ſm formam p̃ntis ſtatuti.⁊
ſi deceſſerit dicta mulier nõ extantibus aſcendentib⁹
nec liberis fratribus vtriuſqȝ cõiunctis : vel ex patre
tãtũ tertiam dotis ⁊ eius augmenti ⁊ alio⁊ bonoruȝ
ipſius relinquere teneatur. Et fratribus nõ extantib⁹
tertiam vt.ſ.totius dotis ⁊ eius augmenti ⁊ alio⁊ũ
bono⁊ patruis vni vel pluribus ꝓ dimidia ⁊ filijs
maſculis dicto⁊ fratrum vni vel pluribus ſi extarẽt
ꝓ reliqua dimidia dicte tertie partis relinquere te
neatur inter eos vt ſupra in capita diuidenda. Et nõ
extante aliquo ex dictis patruis dictam tertiam dic
tis filijs fratrum ⁊ eõ non extãte aliquo ex dictis fi
lijs fratrum dictis patruis relinquere teneatur:quaȝ
tertiam petere poſſint ẽt ſi non ſit relicta ꝑ dictaȝ mu
lierem ⁊c. ¶ Stantibus ꝑdictis verbis ſtatuti. Con
tingit ꝙ ſoror non habẽs filios vel aſcendẽtes mor
tua eſt:⁊ prius teſtata eſt inſtituto ſolo quodam fra
tre ſuo herede in teſtamento.ſȝ de filio ex altero fra
tre ſuo iam ꝑmortuo nullam penitus fecerat mentio
nem niſi relinquendo ſibi libr.quinque ꝓ omni eo ⁊
toto qd̃ petere poſſet in bonis ſuis . ¶ Dubitatuȝ fu
it an iſte nepos ſororis tanq̃ ſuccedens in locum p̃riſ
ſui ꝑmortui poſſet agere ad partem debitam ex for
ma ſtatuti ꝑdicti p̃ri ſuo:ſi viueret vt patet in dicto
ver.⁊ ſi deceſſerit ⁊c. In quo paſſu multa hincinde di
cta ⁊ allegata fuerũt ꝑ vtraqȝ pte. Corã reuerẽdis au
ditorib⁹ ⁊ iudicib⁹ cõmiſſarijſ doctrĩa maxĩa eminẽ
tiſſimis ⁊ ꝓbatiſſimis q deo ⁊ iuſtitie cõſentiẽte ad
fauorẽ p̃tis noſtre iudicarunt tãdem. Et inter alia q̃
adducebã ad oſtendendũ ꝙ iſte nepos intrare debe
bat locũ patris ſui ⁊ per ꝯñs ſicut ſoror tenebatur re
relinquere tertiã partẽ fratri ſuo ita ⁊ filio fratris ꝓ
ponebã illõ conſ. dñi mei Alex.d quo ſupra feci mẽ
tionem. ¶ Sed vltra predicta cõſiderabã alia q̃ ad
ꝓpoſitũ de quo agimus nunc:ſunt multũ appropriata
Et primo quia ratio dicti ſtatuti fuit ratio agnatio
nis cõſeruande prout interminis huius ſtatuti alle
gauit ⁊ voluit dominus meus in con.xliij.in primo
volu.incip.qualiter mulier teneat̃ rliquere tertiã ⁊c.
in vltima col.ergo ius idem dici debet in filijs frũȝ
qd̃ in ipſo frẽ cũ in eiſ militet eadem ratio agnatiõiſ
conſeruande.l.illã.ff.ad.l.acqui.l.a ticio cum uul.ff.
de verbo.obli. ¶ Nec obſtat ꝙ ſtatutũ vocauit fili
os fratrum cũ patruis ⁊ per ꝯñs non videt̃ voluiſſe
vocare cũ fratrib⁹ ꝓut dicebat̃ ꝑ dños aduocatos ꝑ
tis aduerſe: quia ad hoc reſpõdebat̃ ꝑ me qd̃ ſtatutũ
põt intelligi de patruis nepotũ ⁊ ſic filio⁊ fratris pre
mortui ⁊ tunc habemus intentũ ꝙ filij fratris ſucce
dit cũ patruis ſuis vel ſi intelligim⁹ de patruis mu
lieris:adhuc non obſtat obiectũ q: non ſequitur ſta
tutuȝ vocauit filios fratrũ cuȝ patruis mulieris ergo
excluſit eos cum fratribus mulieris nec debet fieri
hec iterpetratõ ad ſtatutum cũ ſi fieret eſſet ꝯtra ius
cõe quo filius fratris intrat locũ patris vt ſupra ꝓba
tuȝ eſt Et ſtatutũ ſi non vocauit filios fratrum cũ fra
tribus habuit per cõſtãti tunc fratres omnes extare:
quo caſu nulli dubium ꝙ filij co⁊ eo cãu nõ poſſunt
admitti vt patet in verſ. fratribus non extãtibuſ ⁊c.
ibi immediate ſequenti. Sed ſi contingeret fratres
⁊ filios ex aliq̃b⁹ fratrib⁹ ꝑmortuis extar̃ non exclu
dit filios nec voluit excludere cũ excludendo eſſet d
directo ꝯ ius cõe.d.§.reliquũ:⁊ aũt poſt fratres.l.i.
⁊.l.ij.C.de ſuis ⁊ legitimis cũ ibi p̃ſe not.⁊ ꝓut ſu
pra firmaui ſcðȝ auctorẽ ⁊ cõeȝ theoricã ſtrib. ¶ Et
ſic ſtatutum veriſimiliter voluit admittere dictos
filios fratrũ cum patruis ſuis vel ſi volumus dicere
ꝙ non voluit admittere:ſaltem neceſſarium eſt dice
re ꝙ iſte eſt caſus obmiſſus a ſtatuto q remanet i di
ſpoſitione iuris cõis.l.comodiſſiẽ.ff.de libe.⁊ poſtu
l.ſi extraneus.ff.de ꝯdic..ob cãm.l.ſi cũ dotem i pri.
ff.ſolut mat.cũ ſi. ¶ Plus dico ꝙ licet ſtatutuȝ ex
cluderet eos tñ vbi ſunt patrui dicto⁊ filio⁊ debent
ſecũ ꝯcurrere Naȝ ſtante ſtatuto ꝙ exiſtente patruo
mater non ſuccedat ſi contingat extare patruũ ⁊ ma
trem ⁊ ſororem perſone defuncte de qua ſorore ſta
tutum non faciebat mentionẽ hoc cãu non excludit̃
mater per patruũ ꝑ not.ꝑ pet.de anc.in repe.c.cãnuȝ
ſtatuta de conſti.i. ver.item conſulo de quo.ſupra di
xi in alio ꝓpoſito.ideo nõ repeto nũc. ¶ Preterea
nõ obſtat aliud ꝙ adducebatur ꝓ parte aduerſa ar
guendo.a maiori Nam ſi ſoror poſſet relinquere di
ctam tertiã partẽ vni ex fratrib⁹ excluſis aliiſ q̃to ma
gis debet poſſe relinquere vni ex fratribus excluſis
filijs fratruȝ premortuo⁊. Quod aũt poſſit relinque
re vni fratri alijs excluſis ꝓbatur in.l.filius famili
as.§.cũ pater.ff.de legat.primo in ver.ſȝ vt in fami
lia relinqueret ⁊c. In quo tex.potiſſime ſe fundabãt
¶ Sȝ ad illum tex.rñdeo ꝙ loquit̃ in terminis val
de remotis a noſtris:nam aliud eſt dicere quid re
linquat̃ in familia ⁊ tunc poſſum relinquer̃ vni de fa
milia tãtũ ⁊ dico: ſatiſfeciſſe:⁊ aliud eſt ꝙ relinqua
tur familie nam non poſſet tunc relinqui vni de fami
lia ⁊ relinquendo vni non dicitur ſatiſfactuȝ.vt ꝓba
tur in.d.§.cum pater ſaltem a cõtrario ſenſu.⁊ hoc ꝓ
bat̃ in.d.l.cum ita.§.in fideicõ.de leg.ij.vbi qñ relin
quit̃ familie non põt vnus eligi tantũ.nã ex illis ver
bis oſtendit̃ collectio plurium perſonarum.vt in.l.fi
C.de verbo.ſigni.eſt enim verbum collectiuuȝ vt di
xit ibi Bar.⁊ Bar.in.l.ſcire debemus in prin.ff. de
verbo.obli.⁊ Bal.in.d.l.fi.⁊ Bal.in.l. iubemus.§
ſin aũt in fine.C.ad trebel. ¶ Ergo in ꝓpoſito nr̃o cũ
ſtatutũ diſponat ꝙ ſoror teneat̃ relinquere tertiã par
tem fratribus loquit̃ ꝑ nomen collectiuum nõ auteȝ
dixit ꝙ teneatur relinquere in fratres vel in fratrib⁹
ꝓut loquitur caſus in.d.§.cũ pater. Et ꝓ hoc eſt etiã
optimus tex.in dicta.l.fi.C.d verb.ſigni.in ver.hoc
eodem valente ⁊ ſi quis rem imobilem ⁊c. ¶ Pre
terea oſtendo ꝙ non poſſet ſoror relinquere dictam
tertiam partem vni ex fratribus. Nam ponamus ca
ſum in quo non extant fratres mulieris nec patrui.ſȝ
ſoluȝ extent duo vel tres filij ex duobus vel tribus
fratribus eius qui debent inter ſe diuidere tertiam i
capita:dicemus ne ꝙ ſufficiat vni co⁊ relinquere to
tam tertiam certe nõ vt ſtatim ſubtiliter ꝓbabo. naȝ
ſtatutum vocat filios fratrum in dimidia tertie par
tis qñ ꝯcurrunt cũ patruis mulieris ⁊ tñ melius fuiſ
ſet vt vni relinqui potuiſſet:⁊ tñ ſtatutũ hoc nõ volu
it.ergo qñ non ſunt patrui multo magis debent om
nes admitti nec põt relinqui vni:⁊ ſi lex vocat omẽs
ad minus multo magis ad plus vbi cõmodior ⁊ vti
lior ſit diuiſio. ¶ Accedat ꝓ ꝯfirmatione.naȝ ſtat cõ
munis theorica doctorum in locis.ĩ.ꝓxime allegã
dis qd̃ vbicunqȝ pater ſtipulatus eſt emphiteoſiȝ ab
eccleſia ꝓ ſe ⁊ filijſ ⁊ nepotibuſ ⁊c.nõ poteſt pater le
gare dictam rem ꝯductam ꝓut ſupra vni cum fuerit
ſtipulatus nomine collectiuo vȝ ꝓ filijs ⁊ nepotib⁹

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ita voluit Bar. in. l. vt iuriſiur. §. ſi liberi i p̄ria col. in fine. ff. de operis lib. ⁊ ſede. ꝺ ſenis i con. cccxvij. incip. factum eſt tale duo fratres ⁊c. ⁊ Bart. in con. lx. incip queſtio iſta habet duo dubia ⁊c. ⁊ Bal. in. c. p̄io i p̄in. in. v. col. i ver. quero nūquid pater ⁊c. in ti. de phi. feu. aliena. ꝑ fed. ⁊ Bal. Ang. ⁊ pau. de ca. in. l. apud Julianū. §. ſi quid alicui. ff. de leg. i. ⁊ Sali. cōbononienſiſ in. l. fi. C. ꝺ iur. emphi. ⁊ Ludo. ro. i l. vnica in. xij. q. C. qñ nō peten. partes ⁊ voluit dñs meus Alex. in con. lxxxvj. in iiij. vol. incip. viſo in ſtō ⁊ themate cōceſſionis in emphiteoſim factē ꝑ abbatē nōantulanū ⁊c. in penul. col. ⁊ in con. lxxxvij. in. i. col. in p̄in. incip. in cauſa Nicholai de cāpezio i. iiij. vol. vbi atteſtaſ hāc eſſe cōez ſententiā ⁊ in con. viij. in. vj. col. in. iij. vol. incip. viſis ſubtiliſſimiſ dubitationibus ⁊c. ⁊ pet. de anc. in con. cccvij. incip. thémate p̄ſuppoſito tria ſunt ⁊c. ¶ Si ergo in diſpoſitō ne cauſata ⁊ ꝓueniente ab ipſomet p̄re nō poteſt ipſe legare vni filioꝝ ex quo collectiue ꝓuidit eis multo minus debet poſſe ſoror relinquere vni ex fratribus iſtā tertiā ptem bonoꝝ ꝓuenientiū ad fratres nō ex diſpoſitione ipſius ſororis ſ; ſtatuti ⁊ ſic ab alio fonte q̄ a ſuo. ¶ Ulterius adducebaſ ad corroborañ iurīū partis aduerſe quia verbū relinquere referſ ad vltimā voluntatem. l. i. §. fi. ff. de tab. exhi. ⁊ not. i. l. iubemus. la ſecunda. §. fi. in fine. C. de ſacroſa. eccle. ⁊ voluit Bar. i. l. cū hij in prin. ff. de tranſ. ⁊ in. l. vnū ex familiā. §. ſi fundū. ff. de leg. ij. ergo ſequeretur qꝺ ſtatutū induceret neceſſitatē teſtādi certo modo et ſic auferret liberā teſtamēti factionez mulieri ꝯ. l. i. C. de ſacroſan. eccle. ¶ Sz ad hoc reſpondeo qꝫ non eſt inconueniens qꝺ ſtatutū tollat arbitriū teſtādi ꝑ tertia parte eius qꝫ quis lucraſ ex prouiſione eiuſdē met ſtatuti. Nam ſtatutum diſponit qꝺ mulier lucretur dotē ſibi datā vel promiſſaz a quocūqꝫ ⁊ augmētum eius non obſtante qꝺ alius q̄ dotem vel eiꝰ augmentū dederit ſtipulatꝰ fuerit ſibi redidi ⁊ ſic ꝯ ius cōe inducit qꝫ mulier lucri faciat illa bona vñ modo non eſt abſurdum qꝺ grauet eā in relinquendo tertiam ptem dictoꝝ bonoꝝ fratribus ſuis. iuxta. l. ab co. C. de fideicom. ⁊ in regu. qui ſentit ꝺ regu. iur. li. vj. ⁊ in. l. ſecūdum naturam. ff. eo. ti. ¶ Nec dicaſ mihi amice ſtatutum p̄dictū grauat mulierē et i alijs bonis ipſius vt in ver. tertia tocius dotis ⁊ eiꝰ augmēti ⁊ alioꝝ bonoꝝ ipſius relinq̄re teneaſ ⁊c. ergo grauat extra bona lucrata. Nam dico qꝺ hoc ñ ē abſonū cum ſit in arbitrio mulieris diſponere de bonis ipſius ꝓprijs ⁊ non lucrari dotem ⁊ eius augmentū et hoc caſu non tenebitur relinquere tertiaz partem bonoꝝ ſuoꝝ fratribus ſ; vbi mulier acceptauit dotem ⁊ augmētum ⁊ voluit ea lucrari conueniens eſt qꝺ relinquat tertiam partem oīuz q̄ ſi voluit antecedens dz velle ꝯſequēs neceſſarium ad illud. l. ad rem mobilē. l. ad legatū cū ſi. ff. de ꝓcur. Ex quibuſ oībus dicebaz tunc ⁊ nunc repeto in ꝓpoſito noſtro qꝺ dicti filij fratrum debebant ſuccedere i dicta tertia pte vna cum patruis ſuis non obſtante diſpoſitione ſororis i contrarium. ⁊ ita iudicatum fuit: tenementi quia hec ſunt de pane lucrando. Ludouicus bologninus. v. j. doctor excellētiſſimus.

Matheus mathaſelanus

¶ Et ſi nullus frater vtrinqꝫ coniūctus ſupeſſet: adhuc vocantur ſoli filij fratrum vtrinqꝫ ꝯiūctoꝝ ⁊ excludunt fratres ex vno latere tāū ꝯiunctos ⁊ multo fortius filios fratruz ex vno latere ꝯiunctoꝝ vt eſt caſus in. d. §. reliquū in ver. item conſequens ⁊c. Matheus mathaſelanus. v. j.

Additio Domini Ludouici

¶ Uera eſt hec deciſio dñi auctoris: ⁊ vltra tex. in. §. reliquū eſt tex. in auten. poſt fratres. C. ꝺ legi. he. ⁊ ratio eſt etiā quia nepos intrat locū patris ſui p̄mortui vt iam ſepius diximus vñ tū ex pſona paterna tū etiā ex propria excludit patruū ex vno latere tātū cū ſit munitus ipſe pluribꝰ vinculis q̄ patruus ſuus tñ in ꝯtrarium facit tex. vnus in. §. ſi vero neqꝫ fratres in auten. de here. ab inteſt. vbi in ſuccedendo ꝓximior in gradu p̄fertur. ergo patruus dz p̄ferri nepoti ſuo cum ille ſit in primo quo ad fratrem ſuum nepos vero in ꝺo gradu. Sed rñde qꝺ ille tex. intelligitur in alijs cognatis vlterioribus non autez in fratribus fratrūqꝫ filijs de quibus nos loquimur. ¶ Et in tantum frater ⁊ filius fratris qui ſunt vtrinqꝫ ꝯiuncti p̄feruntur in ſucceſſione fratris alteri fratri ex vno latere tātū ꝯiuncto vt dicto. §. reliquum cum ſi. qꝫ et in bonis ꝓuenientibus a patre vel a matre dicto fratri p̄mortuo p̄fertur ſm Dy. in ſuo tractatu de ſucce. ab inte. circa finem ⁊ Bal. in auten itaqꝫ. C. cōia de ſucceſ. ꝑ tex. in. l. de mancipatōe. C. ꝺ legi. here. ⁊ ita firmat ſcriben. in. d. auten. poſt fratres ⁊ glo. ⁊ doc. in. d. auten. itaqꝫ. Sed vbi non extarēt frēs vtrinqꝫ cōiuncti tunc bene fratres ꝯiuncti ex vno latere admittunſ pariter ad bona fratris p̄mortui ſed in boniſ a patre ꝓuentis frater ex latere patris p̄ferſ ⁊ in bonis a matre ꝓuentis p̄ferſ frater veterinus cāus eſt ſing. in. d. l. de emancipatōe. §. excep. ⁊ voluit ipſe auctor infra in. §. ⁊ hoc ꝓcedit quo ad bona extrinſecuſ queſita ⁊c. de quo ibi dicam poſt eū. ¶ Sed redeundo ad ꝓpoſitū dico qꝫ frater vtrinqꝫ ꝯiunctus vel filius eius regulariter p̄ferſ fratri ex vno latere tātuz vt in p̄allegatis iuribꝰ ex quo iſero qꝺ ſi extaret frater vtrinqꝫ ꝯiunctus ⁊ nepos ex vno latere tātum p̄fereref frater vtrinqꝫ ꝯiūctus dicto nepoti q non habet maiorez facultatem q̄ pater ſuus ex vno lateſ cōiūctus in cuius locū intrat ita ꝓbatur in. d. §. reliquū in ver. ex diuerſo ⁊c. ¶ Tamen intellige p̄dicta ꝓcedere in fratribus ⁊ filijs fratrū. Nam bene conſideramꝰ in eis vinculoꝝ duplicitatē ſed in alijs vlterioribus nō. glo. eſt in. d. auten poſt fratres. ſi recte ponderef tñ cōtrarium voluit Jaco. de beluiſo cōbononienſis in. §. ſi vero neqꝫ fratres in auten. de hereditā. ab inteſt. ⁊ hec eſt veritas quā nota Ludo. bol.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed hic dubium occurrit qꝺ ſi quis deceſſit ſupſtitibus duobus fratribus vtrinqꝫ ꝯiunctis. ⁊ vnus eorum repudiauit: an pars ſua acreſcat fratri ſuo an vero poterunt adire filij huius repudiātis ꝑ inde ac ſi ipſe fuiſſet p̄mortuus. reſpondeo ſecunda parſ eſt vera quia paria ſunt repudiare: ⁊ p̄mortuuz eſſe vt inſti. de bonoꝝ poſſeſ. §. pe. ⁊. l. i. C. qñ non peten. partes ⁊. l. ij. §. ſi conſanguinea. ff. ad tertul. ⁊ not. Cy. in auten. itaqꝫ. C. de cōia de ſucceſ. ⁊ iā his ſupra hāc regulam poſui. Matheus mataſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Hec deciſio vera eſt Nam iſti frēs non ſunt ꝯiūcti ea coniunctione vt inter eos habeat locuz ius acreſcēdi ꝺ quo in. l. re ꝯiūcti. ff. de leg. iij. ⁊ in. l. plane. §. ſi duobꝰ. ff. de lega. primo. ¶ Sed contra hoc poſſit inſtari. Nam nepos admittitur ad bona patrui cum alio patruo tāq̄ ſubrogatus in locum patris vt ſupra diximus ergo ſi ſubrogatus eſt debet ſapere eius naturā. l. ſi eū. §. q iniuriaꝝ. ff. ſi quis cautionibus ſed ſi pater repudiauit ergo nepos debet ſapere eius naturaz ⁊ ſic ex quo ille repudiauit ipſe dz ꝑ cōſequens haberi ꝓ repudiante ⁊ ſic non debet poſſe ſuccedere Sed dicas qꝺ ſubrogaſ quo ad ſuccedēdū nō aūt vt rep̄ſentet patrez in qualitate illa. Nam ſi pater eſſet mortuus admittiſ nepos qui non admittereſ ſi rep̄ſentaret patrē quo ad illā qualitatē mortis ⁊ ita tenes i hoc cū dño auctore nā ſuccedit in locū eius nō in perſonā eiꝰ cui perſone inheret qualitates ⁊ nō loco

Matheus mathaſelanus

¶ Secundo dubitaſ an qñ vocantur ad ſucceſſione ab inteſtato ſolū filij fratrum vtrinqꝫ cōiunctoꝝ pſone defuncte ipſi vocenſ in ſtirpes an vero in capita: reſpondeo circa hunc paſſuz opiniones ſunt: nā Azo tenet qꝺ ſuccedant in capita ⁊ cū eo ꝯcordat Rofre. ⁊ Jaco butrig. in auten. ceſſante. C. de legi. here. ¶ Sed contrariā ptem. ſ. qꝺ ſuccedant in ſtirpes tenet acur. ſ. d. auten ceſſante ⁊ in. l. i. in fine. ff. ſi pa here. ⁊ ſic de facto cōſuluit ⁊ idez tenet Dy. Jacob. de are. ⁊ Cy. i. d. auten. ceſſante ⁊ Bar. in. l. poſt conſanguineos. §. primo. ff. de ſuis ⁊ legi. ⁊ Fran. de rāpo. in. d. auten. ceſſante ⁊ hec eſt cōis opinio ⁊ mihi placet Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Queſtio hec quotidiana ꝑfecto eſt ⁊ quotidie verſatur in palatijs ⁊ hec fuit mihi p̄ia queſtō i qua cōſului p̄io poſt q̄ fui doctor ꝺ anno. Mºcccclxviij. in qua queſtione habui tūc cōſulere in partibus romandiole. Et in ea vt video doctores fuerunt contrarij. Nam Azo in. §. item iure nouiſſimo ver. item illud in ſumma de legi. here. lz auctor hic non allegetvbi voluit qꝺ iſti filij fratrū ſuccedant i capita ⁊ idez voluit etiā hoſtieñ. cuius magna eſt auctoritas in. §. viſo ver. ꝺo quid ſi fratrum ⁊c. in ſumma de ſucceſ. ab inteſt. ⁊ Bal. in. d. auten. ceſſante vbi dicit qꝺ hec opinio ſibi videtur magis amica lr̄e ⁊ nature lz aliaſ ꝓpter auctorē glo. conſulendo tenuerit ꝯrium ¶ Nihilominus glo. in. d. auten. ceſſante ⁊ glo. in. §. reliquū de hereditā. ab iteſt. ⁊ vbiqꝫ tenuit quod admittantur in ſtirpes ⁊ idem voluit Jaco. de beluiſo cōbononienſis meus ⁊ Ang. ibi ⁊ ibi videtur etiaz de hoc eſſe caſus in ver. ſi vero neqꝫ fratres non cauillādo ibi quando non ſuperſunt fratres nec filij fratruz alij agnati ⁊ cognati ſuccedunt in capita ⁊c. ergo alij ſuccedunt in ſtirpes Nam certum eſt de fratribus et idem de nepotibus ſuccedentibus cum patruis vt ſupra cōcluſum eſt ſecundum iura ⁊ cōes ſentētias ergo idem dicendum eſt quando ſuccedunt etiā ſoliꝰ filij fratrum vt admittāſ in ſtirpes ⁊ eo maxīe cū quilibet repreſentet perſonam patris ſui vt ſuperius ſepe dixi. Sed patres coꝝ ſuccedebat in ſtirpes ergo ⁊ ipſi eodem modo ſuccedere debēt vt in. c. cuz quis de re. iur. li. vj. ⁊ ita tenui vt. ꝯ. in illo primo meo cōſilio edito ⁊ idem etiā voluit auctor infra in ver. qñ aūt ⁊c. vbi atteſtaſ hanc eſſe cōem opinionem ꝓut et ſupra dixi in. §. ij. dubitaſ ⁊c. ⁊ idem atteſtatꝰ eſt etiā infra in. §. iiij. dubitari poteſt ⁊c. in fine vbi allegat tex. in. d. §. reliquū eſt veruz qꝫ Bal. in. d. auten. ceſſante reſpondet ad contraria que faciunt pro cōi opi. Sz iudicio meo nō bñ ꝓut videſ poteris iō ñ refero

Matheus mathaſelanus

¶ Et vt eam declarem aſſummo caſuſ mihi dubioſ. vtrum aūt ſoli filij fratruz vtrinqꝫ ꝯiunctoꝝ ſuccedāt ab inteſtato excluſis fratribus ex vno latere tātuz cōiunctis ⁊ planum eſt eos in ſtirpē ſuccedere cuz ipſi ſoluz ſuccedant ex ſpeciali beneficio iuris nouiſſimi Nam cum ipſi ſint in tertio gradu excludunt fratrez qui eſt in ſecundo ⁊ hoc ideo quia finguntſ eſſe i ꝺo gradu ⁊ repreſentant perſonā patrū ſuoꝝ defunctoꝝ vnde ꝑ ꝯñs debent per ſtirpes ſuccedere vt eſt cāus in. d. §. reliquū. Et idez dico qñ tales filij fratrū vtriqꝫ ꝯiunctoꝝ ſuccedunt excluſis filijs fratruz ex vno latere tantū coniunctoꝝ vel excluſis patruis vel auūculis defuncte perſone: tunc enim adhuc dicunſ ipſi ſuccedere de iure ſpeciali ex priuilegio iuris nouiſſimi cum ipſi qui ſunt in tertio gradu excludat alios vt in auten. de heredita. ab inteſt. §. illud palam ⁊c.

Additio Domini Ludouici

¶ De his omnibus ſupra latius dixi in prima additione mea huius tertij articuli principalis ideo non inſiſto ſuper his ⁊ hic dicta ꝑ auctorem tendunt ad fundanda cōez opi. ſupra relatā que hz qꝫ filij fratrū p̄mortuoꝝ ſuccedunt in ſtirpes. ⁊ nō in capita ꝓut ſupra firmaui in additione mea proxīe p̄cedenti ad quā in hoc me remitto Ludo.

Matheus mathaſelanus

¶ Qñ aūt ſuccedunt ſibi filij fratrum nec ſuper ē aliquis de ſecundo gradu vel tertio quē ipſi poſſint excludere ⁊ tunc maius eſt dubium. Sed tñ adhuc teneo cōem opi. qꝫ. ſ. ſuccedunt in ſtirpeſ per rationē generalez quā ponit tex. in. d. §. reliquū ver. huiuſmōi ⁊ ibi vt in ſuoꝝ parentū locū ſuccedunt ⁊c. ⁊ per. §. ſi vero neqꝫ fratres a contrario ſenſu q tex. videſ multum declarare mētem. §. p̄cedentis item qꝫ hoc facit qꝫ ſupra dixi in ver. quero dubitari poteſt ⁊c.

Additio Domini Ludouici

¶ Iſte eſt ille verſus ꝺ quo ſupra tibi feci mentiōz in ſecunda additione proxīe p̄cedenti in eo articulo an filij fratrum ſuccedant in ſtirpes omnibus eoꝝ patruis an vero in capita ⁊ dixi qꝫ in ſtirpes dicens qꝫ auctor hic atteſtebaſ hāc eſſe comunē opi. ꝓut videſ nec hic opus eſt alia additione cuz ſupra de hoc late dixeriz in loco ſuo ne idem repetaz ⁊ fruſtra occupemus membranas

Matheus mathaſelanus

¶ Ubicunqꝫ aūt in hac materia dico de fratribus ⁊ patruis ⁊ auūculis idem intelligo de ſororibus amitis ⁊ materteris cum hodie ſit ſublata omnis differentia ſexus Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Licet auctor non dicat vbi ꝓbaſ ſublatā eſſe omnē differentiam ſexus dic qꝫ in. §. nullaz in auten. de here. ab inteſt. ⁊ in auten. defuncto in fi. C. ad tertul. Et intellige qꝫ fratres patrui ⁊ auūculi pariſicantur cum ſororibus amitis ⁊ materteris. ſ. ſingula ſingulis referendo. Nam fratres cum ſororibus patrui cum amitis auunculi cum materteris prout infra et magis in ſpetie dicemus. Ludo. bolo.

¶ Matheus mathaſelanꝰ.

¶ Item predicta omnia habēt locum ſiue tales fra

VNiVERSiDAD DE SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

tres vel filij fratrum fuerit in patris poteſtate conſti tuti ſiue exiuerint prias poteſtatem per emancipatio nem adoptionē arogatorez vel alium modū vt in au ten.de hereditа.ab iteſt.in.§.nullā vero Mat.mata.

Additio Domini Ludouici

¶ Non habet dubiuz concluſio precedens quia ca/ ſus eſt in.d.§.nullā vero.tñ nota vnū dñ auctor dicit qđ quis exit patriā poteſtatez per adoptionē. Nam i tellige hoc ſane qñ daſ in adoptionez aſcendenti ſe cus ſi extraneo vt.l.pe.§.ſi uero pater.naturalis.C.đ adopti.ꝛ ſupra latius dixi in primo ꝛ in ſecundo arti culo principali dum poſui de gradu filiorum legiti/ morum tantum.Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Secundo caſu poſt fratres vtrinqz coniunctos ꝛ taliuz fratrum filios vocantur ad ſucceſſionē fratres coniuncti ex vno latere tātū vt ex patre tātuz. vel ex matre tantum:ꝛ ſimul cū eis vocantur filij fratruz ꝑ mortuorum ex vno latere coniunctorum iſti tñ filij fratrū vocantur in ſtirpeſ ſolum quia ſolū tantā ptem debēt habere omnes q̄tam habuiſſet pr̄ eorum ſi viueret i.d. §.reliquum Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Vera eſt concluſio domini auctoris ꝛ nō hz dubi uz pro quo facit qđ ſupra diximus in filijs fratrū vtri qz coniunctorum. Nam ſuccedunt in ſtirpez vt ſupra di ximus in principio huius tertij articuli principalis ideo non repeto nunc.Ludouicus bolognínus.

Matheus mathaſelanus

¶ hoc ꝓcedit quo ad bona extrinſecus queſita.ſ.ali unde q̄ a patre vel a matre in bonis autem queſitiſ ex matre ꝓfertur frater vterinus tantum fratri ꝯſan/ guineo tātū vt eſt caſus ſingularis in.l.de emancipa tione.§.exceptis.C.de legi.here.ꝛ idem dico ecõ q in bonis a patre queſitis ꝓfertur frater conſanguine⁹ tātum fratri vterino tātum ꝛ hoc tenet glo.ꝛ doc.cõi ter in auten.itaqz.C.cõia de ſucceſ.ꝛ bene nam lz hoc non ſit iure cautū expreſſe.tñ eſt eadem ratio que eſt in caſu .d.§.exceptis.vnde ꝛ ille.§.non corrigit iura antiqua .ſed illa limitat ꝛ ſuper magna equitate fun datus debet.ex idēptitate ratōis extendi.l.nō poſſunt ff.de legibuſ ꝛ notat Bar.in.l.ſi conſtante ſolu.mat. in.i.viij.queſtione ergo per illum .§.exceptis.debet limitari.d.§.reliquum in vno quia iura noua debēt diſtingui ꝛ limitari per iura antiqua.l.non eſt nouū ff.de legibus ꝛ.l.ſequenti' ꝛ notat.in auten. offe. de lit.conte. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Non ſunt multi menſes quibus habui conſulere in cauſa maxie importantie an in bonis ꝓuenientib⁹ a matre vel coniuncta perſona per matrē ꝓferrentur materterе in ſucceſſione nepotis ꝛ eõ in bonis ꝓuēi entibus a patre vel coniuncta perſona per patrez pre fererenſ patrui.ex eqtate ꝛ ex ratione.d.§. exceptis concluſi tunc qđ ille tex.qui loquitur in fratribus et extenditur etiā ad filios fratrum ꝓut voluerunt ſcri bentes ibi ꝛ ſcrib.poſt glo.in auten.itaqz .C.cõia de ſucceſ.tñ non habet locū in alijs tranſuerſalibus vlte rioribuſ in gradu ꝛ ita voluit Bal.in.auten.itaqz in ver.ꝛ eſt quidē ordo ꝛc.ꝛ Sali.cõbonoñ.in.d.autē. itaqz in ver.quero ab extra ꝛc.per tex.i.§.cõſequenſ de here.ab inteſt.ꝛ idem etiā ſentit tacite auctor hic dum facit mentionem de fratribus ꝛ eorum filijs ſz eiſ exceptis non cõmemorat vlteriores in gradu ſed di cit qđ alij agnati ꝛ cognati ſuccedunt,in capita ſerua/ ta ſola prerogatiua gradus per tex.in.§.ſi vero neqz fratres ꝛ in.§.illud in auten.de heredita.ab inteſt. Sed clare hoc firmauit infra i.§.iiij.dubitari poteſt ꝛc. Pro quo ego adduco ꝛ tunc adducebā arguen/ do de re ad perſonā qđ argumentum in iure valet.l. q liberoſ plures ꝛibi hoc not.Bar.ff.de vulg.ꝛ pu/ pi.ꝛ Bar.i.l.miles.§.ꝛ qua diximꝰ.ff.de teſta.mili. ſed ita eſt qđ diſpoſitio .d.§.exceptis qui loquitur đ bonis paternis ꝛ maternis ꝛ extenditur ex idēptita/ te rationis ad bona prouenientia ab alijs aſcendenti bus tam ex linea paterna q̄ materna vt dicunt ſcribē tes in locis preallegatis ꝛ hoc voluit auctor infra i §.ſed hic dubium occurrit ꝛc.ſed nō extendiſ ad bo na ꝓuenientia a tranſuerſalibus quia non reperitur hoc iure cautum ꝛ in ſpetie hoc firmauit auctor ifra in ver.ſecūdo dubitari ſolet circa hoc vtruz frater cõ ſanguineus ꝛc.qđ diſpoſitio .d.§.exceptis nō habet locum in bonis ꝓuenientibus a tranſuerſalibus a li nea paterna vel materna ꝯiunctis ergo ſi non ſit extē ſio in bonis.ſ.de bonis aſcendentium ad bona tranſ/ uerſalium ꝛ ſic in rebus non debet etiā fieri extēſio de perſonis ad perſonas cū ergo ille tex.loquaſ i fra tribus ꝛ extendatur per doctores ad filios fratrum non debet extendi nec habere locū in alijs trāſuerſa libus vlterioribꝰ vt ſunt patrui ꝛ matertere iter quoſ de iure cõi ſucceſſio habet locuz in bonis ꝓuenienti bus nepoti vndecūqz ꝛ qualitercūqz ꝛ pariter ſucce/ dunt ꝛ in capita ſeruata ſolum ꝓrogatiua graduuz vt eſt tex.in.d.§.ſi vero neqz fratres ꝛ.§.ꝯñs ꝛ.§.reli/ quum de here.ab iteſt.ꝛ voluit etiā Bal.i.l. patruo C.de legi.here.ꝛ ita tenui in con.ꝑdicto q̄num eſt de iure cõi ꝛ allegaui dñz auctorē in hac materia ſepe/ nūo. Naz ipſe diligenter loquutus eſt Ludo.bolo·

Matheus mathaſelanus

¶ Sed hic dubium occurrit vtrū frater ꝯſanguine⁹ tantum preferatur fratri vterino in bonis que adꝰ fra trem defunctum peruenerunt ab auo paterno vel ab auia paterna ꝛ idem quero de caſu ꝛ contra an frater vterinus ꝓferaſ fratri conſanguineo in bonis que ad defunctum peruenerūt ab auo materno vel auia ma terna ꝛ puto quod ſic cum ſit eadem ratio vnde illa verba maternis rebus ꝛc.pōita in.d.§.exceptis intel ligo large vt omneſ res cõprehēdantur.que peruene runt ad defunctum ab aſcendentibus p lineam mater naz pro quo facit.l.ij.C.de bonis mater.ꝛ.l.q ſcitis C.de boniſqz libe.ibi ex mr̄e vel eiuſ linea peruene runt Nam debet intelligi vel ei⁹ linea.ſ.aſcẽdẽti:ꝛ idem dico eõ.ſ.in bonis que peruenerunt ad defunc tum ab auo paterno cum ſit eadem ratio nec obſtat qđ notat Bar.i auten.ex teſtamēto.C.de ſcõis nup. quia ibi loquitur in materia odioſa quia eſt iuris an tiqui correctoria ꝛ ideo appl'oe ſubſtãtie pr̄ne nō cõ prehēdiſ ſubſtantia auita:hic autē in materia nullo modo odioſa q.§.exceptis non corrigit:ſed limitat iura antiqua vt ſupra dixi vnde debet fieri extenſio per idemptitatē rationis ꝛ ſic appl'oe matris comꝑ/ hendiſ auuſ ꝛ auia.l.iuſta interꝑtatõe.ff.de ver.ſig. Matheus mathaſelanus.v.j.

Additio Domini Ludouici

¶ Vera eſt ꝓ certo concluſio dñi auctoris ex cuius dictis elitio alia ꝯcluſionē quā firmaui in additione precedenti:q diſpoſitio dicti.§.exceptis q̄ loquiſ de bonis maternis ꝛ extendiſ ad bona ꝓuenientia ab a ſcendentibus p lineā maternā ꝛ ſimiliter in paternis nō hñt locū in bonis ꝓuenientibus a tranſuerſalibus ꝛ ita auctor ſi bñ ponderef.ſenſit hoc expreſſe i ver. Nam debet intelligi vel eius linea.ſcilicz aſcenden ti ꝛc.ꝛ ſic excludit oēs alioſ ab oibꝰ alijſ ꝓueniētia ꝛ apertius auctor hoc voluit infra in.§.ꝑxio incip. ſo dubitari ſolet ꝛc.ꝓ quo facit quia ſi ſecuſ diceremuſ ſequereſ q.§.exceptis nō iduceret limitat.ad iura ā tiqua ſz correctionē ꝛ ita teneaſ vltra iā dicta. ¶ Ta men ad vnū aduerte dum dñs auctor reſpõdet ad do ctrinā Bar.in.auten.ex teſtamēto đ ſcõis nup.quod loquitur i materia odioſa ꝛc. Naz alia ratio iudicio meo reddi poteſt. Nam ideo ſubſtantiam paternam non poteſt habere quo ad ꝓprietatem mulier tranſi ens ad ſecunda vota ſed ſubſtantiam auitā ſic :quia nubendo affert iniuriaz memorie ꝛ anime mariti q̄ ratio ceſſat in auo ꝓut ſupra latiꝰ diximus in ſo arti culo principali dum poſui de ſucceſſione aſcendenti/ um ad deſcendentes ꝛ ita voluit in ſpē auctor lz non alleget hanc rationem ſupra in dicto ſecundo articu/ lo in.§.ex hoc ergo occurrit mirabile ꝛc.vbi tantum allegat rationem materie correctorie i qua ſz cū nō debet fieri extenſio Ludouicus bolognínus.

Matheus mathaſelanus

¶ Secundo dubitari ſolet circa hoc vtruz frater cõ ſanguineus ꝓferatur fratri vterino in bonis que ad đ functum ꝓuenerunt a tranſuerſalibus ſibi coniunctis ex linea paterna tantū vt a patruo vel amita vel ex fratre conſanguineo mortuo reſpondeo q non quia hoc non eſt iure cautū itez hoc ꝓbaſ. argumēto .d.l. qđ ſcitis in fi.ibi ex matre vel eius linea. Nam intel ligitur aſcendenti vt ꝓbatur.C.de bonis mat.l.ij. ¶ Preterea etiā quia iſto tēpore an iuſtinianuz bo na que acquirebanſ filio a tranſuerſalibus ſibi coniū ctis ex linea materna patri acquirebanſ pleno iure li cet ſecus eſſet in linea aſcendenti vt.d.l.ij.ꝛ notat i. l.cū oportet in glo.prima.C.de boniſqz libe. ¶ Itez hoc ꝓbaſ quia magna eſt ratio diuerſi atis. Naz bo na aſcendentium ſunt quaſi debita deſcendentibuſ.l. ij.ff.de bonis liber.ſecus in bonis tranſuerſalium .l. i.ꝛ ſequenti .ff.de inofficio.teſtamento ꝛ .l. fratres. co.ti.cum ſimilibus Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Concurro in eadem ſententia ꝛ vltra allegata ꝑ dñm auctorē ad i'em facit qđ ſupra dixi arguendo de re ad perſonā. Nam ſi diſpoſitio.d.l.de emãcipa/ tione.§.exceptis non intelligitur niſi in fratribus et eorum filijs tantum vt bona ꝓueniētia a lineis aſcē dentium non concedantur vlterioribus i gradu ſimi liter ergo cū iſte tex.loquaſ de certis bonis nō debz extendi ad bona tranſuerſalium ꝛ ita alias conſulen do dixi ꝛ non ſunt multi menſes ꝛ quia cauſa adhuc pendet non affero in medium ea que tunc ſcripſi i il/ la materia que eſſent hic multum accomodata ne ar ma partis noſtre eſſent comūia aduerſarijs eius ſed ſi vñ quā dabitur itelligeſ titulum queſtionis ꝛ fun damenta pro hoc faciētia ad intellectū ſtatuti ſub ru brica de ſucceſ.ab inteſt. aſcendentium vel collatera lium Ludouicus bolognínuſ.

Matheus mathaſelanus

¶ Tertio dubitari pōt pone q fratri defuncto ꝯpete bant multe actiões contra debitores paternos ꝛ ei ab inteſtato ſucceſſerunt duo .ſ. frater. cõſanguineus ꝛ frater vterinus quo formabit libellum frater con/ ſanguineus vt excludat actiones in ſoliduz in eum tranſlatas ꝯ debitores paternos reſpondeo dici poſ/ ſe q re vera vterqz iſtorum eſt heres naturalis ꝓ ſemiſ ſe totius hereditatis defuncti ꝛ ſic directe actiones actiue ꝛ paſſiue inter eos diuidunſ ꝑ hereditarijs ac tionibꝰ.l.i.C.ſi cer.pet.ꝛ.l.ꝓ hereditarijs ꝛ.l.ſi .C. de here.act.Sed ad inſtar ꝓlegati dici pōt de eqtate ipſo iure eſſe tranſlatas in fratrem conſanguineuz ꝓ ſemiſſe ꝛ ſpectare debēt ad fratrem vterinū ſ.hi cohe redem argumento ex legato.C.de leg.ꝯiuncta.l. ex facto proponebatur .ff.de here. inſti. ¶ Vel poſſet dici iſtū fratrem conſanguineum quo ad bona pater/ na fingi a lege eſſe ſolum heredem naturalem ab in teſtato ꝛ ſic in euz tranſire actiue ꝛ paſſiue actiones directas que ad defunctuz ꝓuenerunt de boniſ patriſ ꝛ hoc mihi nō placet quia hoc nullo iure cautū eſt đ tali fictione Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Dñs auctor in queſtione ꝓpōita iudicio meo ſe inuoluit ꝛ eius opi.vltima relata per cū que ſibi nō placet omnino mihi placet Nam non eſt inconueni/ ens q actiones paterne actiue ꝛ paſſiue ꝯpetāt ſoluz fratri conſanguineo in illis bonis declaris ad eum in quibus nullum ius competit alteri fratri vterino qui in illis bonis ꝓuenientibus a patre penitus reputaſ extraneus ſicut econtra in bonis maternis frater vte rinꝰ ꝓferſ cõſanguineo qui in bonis maternis ꝓ nllo habeſ.d.l.de emancipatione.§.exceptis ꝛ voluit ſcri ben.in.d.auten.itaqz de quo ſupra latiꝰ dixi poſt do minum auctorem in.§.ij.caſu ꝛc. ꝛ i.§.ꝛ hoc ꝓcedit ꝛc.itaqz ſum huius propoſiti qđ actiones actie ꝛ paſ ſiue ſiue in bonis paternis ſint apud fratrē cõſangui neum tantum ꝛ eõ in bonis maternis apud frēz vte/ rinū in bonis ꝓueniētibus a matre. ¶ Pro quo ad duco illud qđ voluit ipſemet auctor ifra i.§.verū tñ iter iſtos duos caſus ꝛc.vbi cõcludit q adeo bōa pa terna deferūſ conſanguineo fratri ꝛ radicātur i eius perſona ꝛ eõ bona materna i perſonā fratris vterini quod nō poſſunt recuſare totā hereditatē paternā vł maternā ergo preſuponit ea bōa ꝛ obligatões eorum eſ ſe affixa oſſibus vnius nō aūt vtriꝰqz. ¶ Nec obſtat l.i.ſi certū pet.ꝛ.l.ꝓ hereditarijs de here.actio.quia loquūtur in terminis valde diuerſis ſcilicet qñ bōa deferūſ ad aliquos eodem iure habito reſpectu ad đ functum ꝛ ad eos quibus deferſ ſed non eſt ſic i pa ternis vel maternis cum obligatõe paterna vel ma/ terna defariſ ad fratres de quibus nos loquimur q̄ diuerſimode deferunſ ad eos vt ꝓbatur in.d.§. ex/ ceptis in ver.eos ſolos vocari oportet ꝛc.que verba diligenter notanda ſunt: Nam iudicio meo apponūt gladium ad radicē huius queſtionis ꝛ contra illum tex.forte nō conſiderādo.dixit dñs auctor qui ſi illū caſuz vidiſſet non dubitaſſet āplecti vltimā opinionē per cū relatam quā reprobauit ꝛ nō bñ Ludo.bolo.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed nūc quero in caſu predicto cõtra quem agunt creditores qui habebant directas actiones in ſolidū contra hunc defunctum qui fuit heres naturalis pa/ tris reſpondeo q ipſi debent agere pro ſemiſſe cõtra vtrunqz iſtorum heredū cū re vera ambo ſint here/

VNiVERSIDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

vt dixi ſed frater ꝯſanguineꝰ tenebitur defendere ⁊ ſubleuare ab omni onere huius hereditatis paterne iſtam fratrem vterinū. Matheus mathaſelanus

Additio Domini Ludouici

¶ Dominus auctor iudicio meo fallitur in hac cōcluſiōe ſicut i ꝑcedēti nā vtraqȝ morbo eodē laborat Nam creditores paterni reſpectu bonoꝝ paternoꝝ debent oīo agere de directo ꝯ fratrem conſanguineum ad quē ſolū dicta bona deferunt ⁊ creditores materni contra fratrem vterinū vt in.d.l.de emancipatō rc.§.exceptiſ in ver.eos ſoloſ vocari ⁊c.⁊ ſic reputātur due hereditates penitus diuerſe ⁊ duo patrimonia oīo ſeperata ⁊ ideo creditores paterni agere debent ꝯ fratrem conſanguineum in quem de iure radicata ſunt dicta bona ⁊ obligationes reſpectu illoꝝ nō aūt poteſt agere contra eum:qui non habet aliqđ ius in eis bonis Nam pone ꝙ ego habeo fratrem vterinum ⁊ fratrem conſanguineū ⁊ habeo bona a patre ⁊ etiam a matre ⁊ habeo paternum debitorem obligatum in centum vel creditorem eius in centū decedo ab inteſtato:ꝑfecto in bonis meis pariter ſuccedant fratres ⁊ tunc creditores ⁊ debitores mei ꝓprij reſpectu bonoꝝ meoꝝ ſpectant ad vtrunqȝ fratrem ꝓ dimidia ⁊ iſto caſu pōt ſaluari dñſ auctor:⁊ ē cāuſ diuerſus ab iſtis. ¶ Et ſimiliter ſi in bōis paternis vł maternis feci obligationē aliquā illa bona tranſeunt actiue ⁊ paſſiue cum obligationibus ſed ſi obligatō mea forte erat perſonalis:tunc actiones ⁊ obligationes actiue ⁊ paſſiue tranſeunt ad vtrunqȝ equaliter ⁊ ꝓ hereditarijs portionibus. Et hoc mō pōt itelligere.l.ꝓ hereditarijſ.C.de here.act.vnde faciaſ tu hāc nouā ꝯſiderationem ꝙ aut erat obligatō paterna vł materna. Et tunc ego filius poſſum agere cōtra debitores indiſtincte ⁊ creditores contra me indiſtincte niſi obligationes eſſent reales quia paterni agere debent ad bōa paterna ⁊ materni ad materna ſed ſi ego morior ab inteſtato relictis fratribus conſanguineo ⁊ vterino ⁊ tunc dico etiā ꝙ āt erat obligatio paterna realis ⁊ illa ſequitur bona ⁊ vnus non tenetur ꝓ alterius obligatione aut perſonalis paterna ⁊ tunc qlibet tenetur ꝓ rata bonoꝝ habito reſpectu ad valorē bonoꝝ. Nam ſi debebat pater .x.ducatos ⁊ obligatio eſt pſonalis ⁊ bona ad me ꝑuenta a matre valent.xx.Bona vero ꝑuenta a patre valent.xl.debet ſolui creditori paterno ſecūdū ratas ⁊ ille q minꝰ hȝ minꝰ tenebitur ad rōēȝ rate ⁊ ſic.ꝓ hereditarijs portionibus.d.l.ꝓ hereditarijs ita intelligo hanc materiaȝ ⁊ hoc ideo quia ego fui heres pria ⁊ ille actiōeſ in me tranſlate ſunt ⁊ mutarunt naturā ſed ſi ego feciſſeȝ debitū tunc indiſtincte fratres mei in bōis meis ꝓprij ſunt obligati ꝓ hereditarijs portionibus. Sed in alijs ꝓ rata.itaqȝ ego facio lungā differētiā an ſit debitū patris vel filij. Ludouicus bologninus

Matheus mathaſelanus

¶ Et ſic iſtum caſuȝ eqꝑabo alteri caſui ſimili ſi ponamus ꝙ defunctus inſtituiſſet fatrem conſanguineum ⁊ fratrem vterinum. Sed hereditatem patris ſui prelegaſſet conſanguineo:quo caſu conſtaret creditores paternos habere actiones diuerſas ꝯ vtrūqȝ heredē vt.d.l.ꝓ hereditarijs ſed ille coheres cui factam eſt prelegatum teneretur agnoſcere omnia alia onera in.effectu.l.cū ꝓ.§.m:ſſeȝ.ff.de leg.ij.l.qui cōcubini.§.ita.ff.de leg iij. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Bene verum eſt hoc caſu vtrunqȝ fratrem teneri ꝓ portionibus hereditatis quia pariter ſunt inſtituti a fratre in omnibus bonis pariter ⁊ hoc cāu habet locū.l.ꝓ hereditarijs de here.act. Sed vbi bona ꝑdicta deferuntur ab inteſtato magis vni q̄ alteri tunc recurre ad ea que ſupra dixi in duabus ꝓximis meis additionibus ad quas me remitto. ¶ In eo vero ꝙ dicit auctor de prelegato facto vni vt teneatur ſubſtituere onera ⁊c.hoc non credo verum quouſqȝ ſufficiunt bona alia hereditaria creditoribꝰ paternis vel maternis.ſed vbi deſerunt tunc poſſent habere recurſuȝ ad ea inſi.obligatio eſſet realis qa tunc ante ⁊ poſt ſequeretur bona.l.i.§.ſi fundū.ff.ad treb. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Uerum mī inter iſtos duos caſus puto eſſe differentia quia qñ ſuccedittur ab inteſtato non poſſet frater vterinus recuſare totā hereditatem maternā que peruenerat defuncto licet eſſet non ſoluendo nec ecōtra conſanguineus paternā vt.d.§.exceptis qui indiſtincte loquitur ⁊ facit.d.l.ꝙ ſcitiſ ſed in cāu quo eēt factum teſtamentum ea forma qua ꝑdixi poſſet frater conſanguineus repudiare prelegatam hereditatis paterne facit.l.qui filiabus.§.ſi.cū.l.ſe quenti.ff.de leg.i.⁊.l.ſed duobus.ff.ð leg.ij.⁊ nota quia ab alijs doctoribꝰ ſunt in tacta Matheus mathaſelanꝰ.

Additio Domini Ludouici

¶ Ex hac differentia facta ꝑ auctorē colligitur verū eſſe illud ꝙ ſupra dixi in additione ꝑcedenti ꝙ creditores debent agere contra fratres inſtitutos:⁊ ꝙ ille cui eſt factum prelegatū in prelegato non reputaſ heres Nam ſi eſſet in eo heres non poſſet repudiare prelegatuȝ ⁊ retinere aliam partem hereditatis cuȝ non poſſit quis eſſe pro parte heres ⁊ pro parte nō iuribus .vul. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Quarto dubitari poteſt vtruȝ filij fratris vterini preferātur fratri conſanguineo vel eius filijs in bonis maternis vł econtra reſpondeo ſic:quia qđ dicit in.§.exceptis de fratribus extendi debet ad eorum filios per tex.in auten.de heredita.ab inteſt.§.reliquuȝ ibi ſicut eorum parens ſi viueret ⁊c.⁊ ibi vt in ſuoꝝ parentum iure ſuccedāt ⁊ nota hoc quia multū facit ꝓ opi. Acur.not.in auten.ceſſante.C.de legiti. here.que cōis eſt vt ꝑdixi. Matheus mataſelanuſ

Additio Domini Ludouici

¶ Hec concluſio de filijs fratruȝ vera eſt:de qua ſupra etiā diximus dum tractaui an diſpoſitio.d.§.exceptis extendatur vltra filios fratrum ⁊ concluſimꝰ ꝙ non ⁊ feci mentionē de doctrina dñi auctoris hic ideo non repeto vlterius nunc ne occupemuſ fruſtra membranas Ludo. bolo·v.j.docto:.⁊ eques

Matheus mathaſelanus

¶ Quinto circa hec poſſunt formari alia duo dubia que ſupra formaui circa filios fratrum vtriqȝ cōiunctoꝝ ſed non inſiſto quia illud idem ꝙ dixi in illis inter ſe dico etiā in iſtis inter ſe ꝑ eadem iura ⁊ eaſdem rationes. Matheus mathaſelanus

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Nota vnam regulam multuȝ notabilem ⁊ quotidianam ꝙ dicta in filijs fratrū vtrinqȝ cōiunctorum inter ſe habent ēt locum in filijs fratrum ex vno latere tantū.inter ſe. Nam filius fratris vterini ꝑfertur filio fratris conſanguinei.in bonis maternis.⁊ econtra. Et illud qđ diximus de bonis alioꝝ aſcendentiū inter fratres idem dico in eoꝝ filijs ⁊ ſi vnuſ repudiauit accreſcet alteri ⁊ ſuccedent in ſtirpes iuxta ea q̄ ſupra latius circa predicta oīa diximus. Nam vt videsꝰ dñs auctor preſupponit ꝙ dicta in filijs fratrum vtrinqȝ ꝯiunctoꝝ habent locuȝ etiam in iſtis inter ſe Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Tertio loco poſt fratres fratrum qȝ filios vocanē agnati ⁊ cognati ſcdm ordinem graduſ ſui q prior in gradu vocatur ⁊ ſi ſunt plures pares i gradu pariter vocantur ⁊ ſucceſſio fit in capita.i.ſecunduȝ numerū perſonarum nō aūt in ſtirpes vt in auten.de heredita.ab inteſt.§.ſi vero neqȝ fratres vnde ſiquis ab inteſtato deceſſit ſuperſtite vno patruo ⁊ fribus auiculis oēs iſti pariter ſuccedūt.ſ.quilibet ꝓ quarta pte.

Additio Domini Ludouici

¶ Iſta ꝯcluſio ꝓprobaſ cū exēplo i auten.poſt frēs la prima ⁊ la ſecunda.C.de legi.here.que ſunt trāſumte ex illo.d.§.ſi vero nȝ frēs ⁊ in.§.illō co.ti.de here. ab inteſt.⁊ eſt ſublata oīs differentia ſexus ⁊ ſola cognatio cōſideratur in iſtis tranſuerſalibus vlterioribus a filijs ⁊ fratruȝ filijs vt ibi dicitur ⁊ firmant ēt ſcribentes ibidem nemie diſcrepāte:⁊ in hoc nō eſt difficultas iō non inſiſto.

Matheus mathaſelanus

¶ Et vocantur omnes agnati ad ſuccedendū ab inteſtato vſqȝ ad decimū gradū incluſiue cāus eſt ſingu. inſti.de ſucceſ.cogna.⁊ ſilr hodie cognati qui ſunt equiperati.agnatis poſſunt ſuccedere de iure ciuili vſqȝ ad decimuȝ gradum nam ſucceſſiones ſunt potiuſ ampliande q̄ reſtrigende vt inſti.de bono.poſſeſ.§. adhuc autem ⁊ pro hoc facit doctri. Bar.in.l.i.ff.de legibus ⁊ hec eſt comunis opinio glo.⁊ doc.in.d.§. ſi.inſti.de ſucceſ.cogna.⁊ in auten.in ſucceſſione.C. de ſuis ⁊ legi.⁊ idem voluit ipſemet auctor infra in §.⁊ hec puto vera ⁊c.dicenſ ideȝ i clericis ſecularibꝰ Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Pro hac affirmata cōi opiniōe glo.⁊ doc.q habent agnati ⁊ cognati hodie ſuccedunt vſqȝ ad decimum gradum adde tu tex.optimū.inducendo ſubtiliter in §.conſequens in auten.de here.ab inteſt.i verbo hereditas diuidatur ⁊c.vbi tex.vocat agnatos ⁊ cognatos ſimul ⁊ dicit inter eos diuidendā eſſe hereditatem ſed ſi cognati non ſuccederent vſqȝ ad eūdeȝ decimum gradum non poſſet inter eos diuidi hereditas. Nam priuatio preſuponit habitū.l.x.ff.ð verbo. obli.c.ad diſſoluenduȝ de deſponſa.impub.

¶ Secundo ad idem pondero tex.in.d.auten. poſt fratres la ſecunda in ver.ſola. Namqȝ cognatio ⁊c. vbi tex.in ſucceſſione agnatoꝝ ⁊ cognatoꝝ cōſiderat ſolum prioritatē graduū ⁊ ſic tollit omnia alia obſtacula que olim erant Nam illud verbum ſola eſt verbum taxatiuū.l.hijs ſolis.C.de reuo.dona.⁊ voluit Bal.in.l.i.C.de ꝯtrab.⁊ Bal.in.l.cū notiſſi.C. de preſcri.longi.tēporis. Ad idē facit cāus in.§.nullam in autē.de heredita.ab inteſta.in vēr ꝑ quēlibȝ alium modum prioribus legibus ⁊c.vbi tollit omnis differentia inter agnatos ⁊ cognatos que quolibet mō inter eos fuiſſet ſed inter alias erat hec ꝙ agnati ſuccedebant vſqȝ ad decimum gradum cognati vero vſqȝ ad ſeptimum vt in.d.§.ſi.de ſucceſ. cogna. Ergo ſi ſūt ſublate hodie admittūſ omneſ vſqȝ ad eundem decimum gradum. Ludouicꝰ bologninꝰ

Matheus mathaſelanus

¶ Gradus autem numerari debent ſecundum formā que legitur inſti.de gradibus ꝑ totum etiā de iure cano.quia quo ad materiā ſucceſſionum ab inteſtato fit de iure ꝯnatio graduū ſecūdū doctrinā legaleȝ ſed quo ad matrimonium aliter fit.xxxv.q.v.c.ad ſedem. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Connūatio gradus vt vides in ſucceſſionibus fit ſecūdū ius ciuile ſiue ſimꝰ in terris impij ſiue eccle. ſed quo ad matrimoniū fit ſecundum ius canonicuȝ ita reſidet dñs auctor hic. ¶ Cuius dictis adde tu quia hec eſt materia multum frequēſ ⁊ neceſſaria:ꝙ de iure canonico ⁊ ciuili non eſt differentia in aſcendentibus ⁊ deſcendentibus. Nam non diſcrepāt hec iura inter ſe in hoc. Nam quelibet perſona facit vnū gradum tam aſcendendo quā deſcendendo.l.iuris ꝯſultus.§.gradꝰð grad. Nā ſtipes hoc eſt pater facit vnum gradū:filij vero aliū ⁊ ſic deinceps vt ibi dicitur ⁊ voluit gloſa.⁊ ſcri.in.l.ſi.C.de ſucceſ. edctō in glo.in verbo nepoti ⁊ glo. in.d.l.iuris conſultus in glo.magna ⁊ glo.inſti.ð gradi.i.§.actenꝰ ⁊ glo.in.c. ſi.extra de conſan.⁊ affini.⁊ Jo.calda.combononienſis in arbore conſanguinitatis in qbus lociſ tradiſ ꝙ quo ad tranſuerſales bene diſcrepat ius canonicuȝ a iure ciuili Naȝ de iure canonico due perſone faciūt vnum gradum vnde duo fratres ſunt in primo gradu ⁊ filij duoꝝ fratruȝ ſunt in ſecūdo ⁊ ipſi non computant ſtipitem ⁊ ſic cōputatur gradus ſecūdū ius canonicū non ad inſtar ſcale ꝑut eſt de iure ciuili ſȝ cōputaſ ꝑ ſaltus de vna linea in aliā ſaltando de quo etiam poſuit Bal.in.d.l.ſi.⁊ Bar.in con.incip.queritur vtrū gradus ⁊c.⁊ Jo.and.in adict.ſpecu.in ti.de ſucceſ.ab inteſt.§.i.in quibus.locis ponunt doc. quō in ſtatutis fiat computatio graduum ⁊ concludūt ꝙ ſecundum ius ciuile preter q̄ in matrimonijs ⁊ ꝑter q̄ in ſtatutis conditis i foro epāli in materia indifferenti ꝓ quo bene facit ꝙ voluit Bal.in.l.ſi qñ in fine principij.C.de in offō. teſtamento ⁊ Bal.in.l.i. C.q. bonis poſſunt. Ludouicus bologninus.v.j.

Matheus mathaſelanus

¶ Et hec puto vera quo ad ſucceſſioneȝ clericorum ſecularium Nam clericis ſecularibus ab inteſtato ð functis in bonis eoꝝ patrimonialibus ſuccedūt agnati ⁊ cognati eoꝝ vſqȝ ad decimū gradum vt in autē. ð eccle.titu.§.ſi quis aūt ipſe cū.§.ſi.inſti. de ſucceſ. cogna.⁊.xij.q.v.c.ſi.⁊ hec ſūt de mēte Dy.in tractatu ſucceſ ab inteſt.in vltima col.ver.de clericis ⁊c. q̄uis ino.iñ duobus lociſ in hoc paſſu peſſime loquutuſ ſit vno in.c.cū in off.in glo.magna circa mediuȝ ver.⁊ ſi clericus nullum habet de teſtamentiſ vbi tenet ꝙ cognati poſſunt ſuccedere clericis ab inteſtato in bonis patrimonialibus ſolum quo ad ſeptimū gradum quibus non extantibus ſuccedit eccſa.arg. xij.q.v.c.penul.⁊ ſi.⁊ illud dictum recitat ibi Jo.

VNiVERSiDAD D SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

and. ⁊ hoc nõ approbando nec iprobando de quibus miror. ¶ Sed in.c.requiſiſti de teſtamẽ.circa finẽ i ver.ſi in vita Inno.tenet ꝙ agnati ſuccederẽt clericiſ vſq; ad ſeptimũ gradũ cognati vero vſq; ad quartũ ar.extra de ſucceſ.ab inteſta.c.cũ dilec.xij .q. iij .c.i. ¶ Et hoc dictũ Io.and.recitat in.d.c. requiſiſti ſup glo.fi.nõ improbãdo nec approbando.de quo miror: cũ prius ſit hoc dictũ cũ ſublata ſit omnis differentia agnatoꝝ ⁊ cognatoꝝ vt in auten.de here.ab inteſt.§. nullã vero.item precedens dictũ Innocentij eſt falſuꝫ Nam aut conſideratur ſeptimus gradus ſcḋm ꝙ fit in cõputatione graduũ quo ad matrimoniũ ⁊ tunc cũ repiaẽ eſſe quartuſdecimus ſcḋm ꝯputationem legalem.xij.q.v.c.ſedẽ falſum eſt etiaꝫ dictũ Innocentij p dictũ.§.fi.inſti.de ſucceſ.cogna. Aut conſideratẽ ſeptimus gradus ſecundũ cõputationem legalẽ ⁊ tũc adhuc eſt falſum dictũ innocentij quia ipſe videẽ voluiſſe reſtringerẽ ſucceſſiões ⁊ ſic trahere reſtringendo agnatos ad cognatos ꝙ eſſet abſurdũ ⁊ cõiter teneẽ contrarium vt predixi nec obſtant iura allegata per Inno.quia nihil in mũdo faciant vñ non merentur habere reſponſum. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Paſſus iſte per dñm auctorem multũ ſerioſe examinatꝰ eſt ⁊ pro certo nõ ſine miniſterio. Nã quotidie occurrit ⁊ vltra allegata p eũ reſidẽtem in hoc ꝙ agnati ⁊ cognati hodie ſuccedunt vſq; ad decimũ gradum in bonis patrimonialibus clericorum ſecularium p.§.fi.inſti.ḋ cogna.ſucceſ.adde tu ꝙ hec eſt vera concluſio Nam nedũ ꝙ in bonis patrimonialibuſ habeaẽ reſpectus quo ad alios ſed nec habetur cõſideratio quo ad eũ etiã ſi ſit clericuſ nõ ſecularis Nã in eis bonis patrimonialibus non eſt priuilegiatus. niſi i caſibus a iure expſſis glo.eſt i.c.poſſeſſiõẽ.xvj. q.iiij.⁊ i.c.q̄q̄ de ꝯſtibus li.vj.⁊ do.anto.⁊ do abb. in.c.ſi diligenti extra de preſcript.⁊ Imol.in.c.fi.extra de pſcript.cũ mltis alijs que breuitatis cã obmitto .Ergo non mirum eſt ſi agnati ⁊ cognati vſq; ad decimum gradũ ſuccedunt dictis clericis in eis bõis pro quo adduco aliud quia talis clericuſ ſecularis volens admitti ad tutelam agnatorũ põt admitti ſcḋm Bar.in.l.legitioſ.§.fi.ff.ḋ legi.tuto.⁊ Bal.⁊ ange. in.l.ad agnatos.C.co.ti.Ergo non eſt veruꝫ ſi ei ſuccedẽẽ poſſunt vſq; ad gradũ a iure pmiſſum vt in.d. §.fi.inſti.de ſucceſ.cogna. ¶ Ad idem allego glo.in. c.tranſmiſſa extra de elect.q̄ dixit ꝙ talis clericus ſecularis iudicaẽ laycus ergo ſi diſpoſitio.d.§.fi.habꝫ locũ in layco idem dicendum eſt in iſtis clericis ſecularibuſ. ¶ Ad idẽ adduco tex.in auten. ḋ eccſia.titu. in.§.preſbiteros ⁊ in auten.licentiã.C.de ep̄is ⁊ cle. ¶ Alio ꝓ confirmatione predictoꝝ faciat quia i bonis patrimonialibus de quibus loquimur aſcendentes eoꝝ ⁊ deſcendẽtes legitimi ⁊ naturales ſuccedũt eis in omnibꝰ ⁊ p omnia iuxta ⁊ ſecundũ ordinẽ iuris ciuilis tex.eſt in.c.vltio.xij.q.vltia ⁊ in.c.i. eadẽ cã.q.iij.Ergo idem eſt dicendũ in alijs tranſuerſalibus coꝝ. Plus dico ꝙ predicta ꝓcedũt non ſolum i bonis patrimonialibus ſed etiam i alijs bonis p eos queſitis ex doctria vel officijs vel ſeruitijs vel exartificio licito ⁊ honeſto. Nam conſanguinei ſuccedũt ab inteſtato in eis eodẽ mõ quo ſupra tex.eſt in.c. relatũ.§.ceterũ ⁊ in.c.quia nos extra de teſtamentis ⁊ idẽ voluit ibi hoſtieñ.⁊ alij ſcribẽtes magis cõiter ⁊ i.c.cũ i officijs co.ti.⁊ Iaco.butriga.⁊ Bal. in .l. ſacroſctẽ .C.de ep̄is ⁊ cleri.⁊ ita tenendũ puto in hoc paſſu i quo multa alia adducerẽ poſſemꝰ ſꝫ nõ ſumuſ comentatores ſed declarantes ſimpliciter dicta per dñm auctorem. Ludouicus bolognius .

Matheus mathaſelanus

¶ Conclude ergo ꝙ admituntur de iure ciuili pariter oẽs agnati ⁊ cognati ab inteſtato ſublata oĩ differentia ſexus ⁊ pt̄ie poteſtatis nec eſt facienda vis ſi ue aliqui deſierint eſſe agnati p emãcipatõẽ adoptõ neq; arogationẽ vel per aliũ quẽuis modũ vt.d.§.nullaꝫ vero:qḋ intellige niſi ſit talis modus p quẽ qs ẽ effectꝰ oĩs inhabilis ad ſuccedendũ tunc enim repellitur. ¶ Qui aũt ſint iſti modi hic ſigilatiꝫ enũabo. primꝰ eſt qñ quis paſſus eſt maxiaꝫ vel mediã capitis diminutionem inſti.de capi.dimi.§.qḋ aũt ⁊ l.quedam ſunt ſerui.ff.de penis. Matheus mathaſelanus

Additio Domini Ludouici

¶ Multis modis priuãtur agnati ⁊ cognati ſucceſſione quoſ enumerat.d.auctor hic ⁊ i hoc verum dicit de capite minuto maxia vel media diminutõe capitis Nã priuãẽ oĩbuſ comodis ciuitatiſ ſue.l.amiſſione.§.q deficiũt.ff.ḋ capi.dimi.⁊ reputaẽ hoſtes.l. i metallũ.ff.ḋ hiſ q p nõ ſcript.l.i.§. pe.ff.ḋ ꝯ tabul. ¶ Et ex hoc non ab re poſſimus dubitare quid ſi agnati vel cognati ſunt bãniti an priuenẽ hodie ſucceſſione i quo paſſu multũ vtili dico ꝙ ſi ẽ bãnitꝰ etiam cũ hoc ꝙ poſſit ipane offendi ꝑut cõiter ſunt ſtatuta per italiam amittit tãtũ mõ beneficia ciuitatis:a qua bãnitus eſt non autem alia beneficia ſibi conceſſa a iure cõi.Et ideo non eſt capax eaꝝ ſucceſſionũ que in loco illo eiſ deſererẽẽ ex forma ſtatutoꝝ illiuſ ciuitatiſ ſecus ſi deſererẽẽ ſucceſſio ex teſtamẽto valido ḋ iure cõi vel alia ſucceſſione data de iure cõi nã bene ſunt habiles in hijs ita voluit Bar.⁊ bal.in.d.l. amiſſione.§.qui deficiunt ⁊ bar.in.l.i.C.de here.inſti.⁊ bar.in ſua diſputatione incip.lucane ciuitatiſ ſtatuto.⁊c.⁊ Ange.in.l.ex facto.§.ex facto.ff.ad trebel. ⁊ bar.in.l.certa forma p illũ tex.optimũ ad hoc quẽ oĩs videbis.C.de iure fiſci li.x.⁊ bar.bal. ⁊ Io. de imol.in.l.cius.§.i.ff.de teſta.⁊ bal.in.l.gallus.§.qd ſi tãtũ.ff.ḋ liber.⁊ poſtu.⁊ ãge.i.l.gallus.§.ille cãus ⁊ ange.i.l.ſi cũ dotẽ.§.ſi pater.ff.ſolu.matri. ¶ Nec obſtat ꝙ equiperenẽ deportatis ſeu tranſfugis .d.§. qui deficiunt. Nam verum eſt quo ad beneficia ciuitatis ſue ꝓueniẽtia a ſtatutis eiuſdem ciuitatis ſecus eſt in beneficijs iuris cõis:ſicut dicimus in deportatis Nam ipſi etiã amittebant oĩa beneficia ciuium romanoꝝ ⁊ ſic iura ciuilia nõ autem amittebant ea que introducta erãt de iure gentiũ.⁊ ſic ea que ñ erant beneficia ciuitatis romane tex.eſt in.d.l.q̄daꝫ ſunt ſerui de penis ⁊ not.in.d.§.qui deficiunt ⁊ ideꝫ voluit etiam auctor infra in.§.q̄ntus modus qñ quiſ eſt legitie ex bãnituſ ⁊c.vbi etiã aliquid dicemꝰ poſt euꝫ ⁊ hãc etiã verã ⁊ cõeꝫ opi.a qua in iudicando diſcedere nõ lꝫ atteſtatus eſt et ſequiẽ dñs meꝰ Alex. de imo.in ſuo con.xxvj.in primo volu.in.ij col.conſequẽti icip.An bannitus ſit capax ⁊c.⁊ in con.lxxv. in.v.col.in eoḋ .i.volu.incip.an bannitus ſit capax. ſucceſſionis paterne ⁊c.in con.cxv.i.ij.col.in.ij.vol. incip.an in criminalibuſ poſſit cõpere ⁊c.vbi etiã ponit an bona talium bãnitoꝝ ſint confiſcãda vel nõ de quo vltimo non dico nunc q: eẽt vagari ab extra. ¶ Ex quo iſero ꝙ dñs auctor nimis large loquutꝰ ẽ dum dixit ꝙ paſſus maximã vel mediam capitis diminutionem ⁊ ſic deportatus ⁊ relegatuſ ſunt inhabiles ad ſuccedendum. Nam intelligo quo ad ea que ꝓcedunt a ciuitate romana ⁊ ſic quo ad iura ciuilia non aũt beneficia iuriſgentium.que intelligunẽ oĩs ſibi reſeruata ⁊ p̄ter q̄ i bannitis quibꝰ ſeruãtur ſucceſſiones ſcḋm ⁊ ꝑut ſupra dixi. Ludouicus bolo.

Mathues mathaſelanus

¶ Secundus modus eſt qñ aliquis comiſit crimẽ leſe maieſtatis contra imperatorem vel ſuos conſiliarios ſibi aſiſtentes. Nam tunc eius filij efficiunẽ incapaces ita ꝙ nulli poſſunt ab inteſtato ſuccedere l.quiſq;.C.ad.l.iuliam maieſtatis. Matheus ma.

Additio Domini Ludouici

¶ Iſte eſt ſcḋus mõus ſcḋm auctorem quo quis priuatur a ſucceſſione.ſ.qñ leſa eſt maieſtas impatoris ſeu principis ꝙ qualiter fiat poſuit bar.in ſuo tractatu qui ſint rebelles ⁊ ponitur late per omnes in.d.l. quiſq; ad.l.iuliã maie.⁊ in cle.i.de re iudi.in q̄bus locis tractatur in quos ⁊ p quos poſſit comitti tale crimen ⁊ quõ de q̄bus quia ſunt extra ꝓpoſituꝫ noſtrũ non dico hic ne excamus ab extra. Ludo.bolo.

Matheus mathaſelanus

¶ Tertius modus eſt qñ factus eſt credens acceptator fautor vel defenſor hereticoꝝ:⁊ ſic ipſo facto factus eſt excõicatꝰ ⁊ cõtẽpſit ſatiſfacere infra annũ talis enim qui p annũ in excomunicatõẽ perſeuerauit eſt effectus ipſo iure incapax ex teſtamẽto vel ab inteſtato.alicui.c.excõicamus.§.credẽtes de hereticiſ.

Additio Domini Ludouici

¶ Fautor hereticoꝝ priuaẽ ergo ſucceſſione ⁊ pro certo non ab re: Nam ſi fautor ꝯſpirãtiũ cõtra maieſtatẽ pricipis ſecularis priuaẽ ꝑut ſupra dctũ eſt q̄to magis veniẽs ꝯ maieſtatẽ ſupmi tonãtis:⁊ hoc ñ me latet ſꝫ nota vnũ qḋ dicit auctor ꝙ ſtans per annũ in excõe efficiẽ inhabilis ad ſuccedendum ⁊ auctor ſenſit de pſeuerãte in excõe ex eo q: fauit hereticis. ¶ Et hoc ẽt non ẽ mihi dubiũ. ¶ Sꝫ quid ſi ex alia cã fuit excõicatꝰ.⁊ pſeuerauit in excõicatione p ãnũ an ſit ſucceſſibilis in hoc dicas tu ꝙ ſic. Nam ⁊ ipẽ teſtari põt tex.eſt in.c.decernimus de ſentẽtia excõicationis li.vj.⁊ voluit bar.in auten. credẽtes.C. de hereticis ⁊ bar.in.l.ſi queramus ff.de teſtamẽtis. ⁊ bal.in.l.prima in.v.col.C.de iuris ⁊ fac.igno.⁊ bal. in.l.i.C.de ſcḋis nup.⁊ bal.in.l.i.in.x.col .C.de hẽ. inſti.⁊ bal.in.l.i.§.ij.ff.de lega.iij. ¶ Preterea excõicatus cõtrahere põt tex.eſt i.c.felicis extra de penis li.vj.⁊ voluit Inno.in.c.veritatiſ ḋ dolo ⁊ ꝯtũa. ⁊ i.c.ſi vero de ſententia excõica.. Tamẽ limita hoc niſi eſſet excõicatus ꝓ hẽſi.⁊ ſtetiſſet in ea per annũ Nam non poſſet teſtari ſecũdũ Bar.in.d.auten.credentes ⁊ Bal.in.d.l.i.§.ij.de lega.iij.⁊ ſic actiue ⁊ paſſiue priuatus eſt ſucceſſione.de qua materia poſuit etiã Bal.in.l.eã quã in.xvj.col.C.de fideicõ.vbi ſubdit vnũ verbũ ꝙ teſtamẽtũ excõicati reeõualeſcit ſequuta abſolutõne qḋ.nota. Ludouicus bologninꝰ

Matheus mathaſelanus

¶ Quartus modus:qñ quis eſt effectus frater minor talis enim poſt legitimã ꝓfeſſionem effectus eſt ipſo iure incapax ad ſuccedendũ ab inteſtato cle.exiui.§.quia ergo de verbo.ſigni.⁊ hoc tenet Bar.in li.minoricaꝝ ſecus aũt videtur in alijs religioſis vt l.deo nobis.§.hoc cognitũ.C.ḋ ep̄is ⁊ cle.⁊ ibi glo. dona tales eniꝫ poſſunt ab inteſtato ſuccedere oĩbus agnatis ſuis ⁊ cognatis vt ibi nota.qḋ plane ꝓcedit i religioſis ⁊ mẽdicãtibus. ¶ Quid aũt ſit i alijs mẽdicãtibus. Nam poſt fratres minores repiũtur tres ordines mẽdicantes quibus in certa mendicitas per queſtũ publicũ ſolet tribuere victũ ita ꝙ ex ſua regula in conſtitutionibus etiam ſunt ꝓhibiti habere p̄dia vrbana vel ruſtica ⁊ redditꝰ annuos.c.i.de.reli. domi.li.vj.⁊ iſti ſunt predicatores ⁊ heremitani ſancti auguſtini vt.d.c.i.⁊.c.quorũdaꝫ de elec.li.vj.reſpondeo ꝙ iſta queſtio eſt valde dubia. Math.ma.

Additio Domini Ludouici

¶ Ex predictis vt vides dñs auctor aneẽit quartuꝫ caſum principalem in quo quis efficitur incapax ſucceſſionis.ſ.per profeſſionem ordinis fratrũ minoruꝫ ſed in alijs mẽdicantibus vt ſunt predicatores.⁊ heremitani dominus auctor non decidit ĩmo dicit ꝙ hec queſtio eſt valde dubia. Sed tu ne dubius remaneas ⁊ ne ambules in tenebris in hijs queſtionibus iudicio meo multũ neceſſarijſ aduerte ⁊ primo circa fratres minores dicas audacter ꝙ oĩs ſunt icapaces vt eſt caſus in dicta cle.exiui de verbo.ſigni. ⁊ in .c. erit qui ſeminat.§.ad hec co.ti.li.vj.vbi ſunt caſus expreſſi de hoc ⁊ voluit bar.in.d.tractatu minoricarum.⁊ dñs auctor ſupra in primo articulo pricipali. Adeo ꝙ dicuntur mortui mundo ſecũdũ Bal.in auten.ingreſſi in fine.C.de ſacroſanctis eccle. ¶ Pluſ dico ꝙ adeo fratres minores poſt profeſſionem efficiuntur incapaces ꝙ ſi ꝓmouerenẽ ad ep̄alem dignitatem vel aliam ꝑut de iure poſſunt vt in.c. quorundam de electione li.vj.non efficiuntur pp hoc capaces ſcḋm glo.in.d.c.quorũdã in verbo.mẽdicantium ⁊ bona ꝓuenientia eis poſt dignitatem aſumptã cẽnt illius eccleſie ad quã aſumpti fuerunt . Nec hoc eſt miruꝫ.quia illa dignitas ſuperueniens non liberat. fratres minores a continentia ſeu voto pauptatis ſecundum glo.in.c.iij.xvj.q.i.nec etiam liberat ab habitu.c.nona eaḋ cã ⁊ qõe vltima vbi glo.multũ notabilis in hoc. ¶ Plus dicas ꝙ etiam ſi efficerentur cardinales adhuc non poſſunt ſuccedere ⁊ ſunt obligati hijs de quibus ſupra dixi ſecundum bal.in aut. licentiã.C.de ep̄is ⁊ cle.tamẽ eximũẽ tales aſumpti ad dignitates predictas ab obedientia ſuoꝝ prelatoꝝ dicto.c.iij.xvj.q.i.que oĩa tenemẽti. ¶ Circa vero fratres predicatores dicas tu licet.d.auctor non decidat ꝙ ſunt capaces rerum immobilium ad finem vt vendant.⁊ conuertant ad ſuas neceſſitates glo.eſt in d.c.i.in verbo domũ de reli.domi.in.vj.⁊ voluit archi.in.c.quia ingredientibus.xviiij.q.iij.⁊ ſpecu. in ti.de ſtatu.monacoꝝ ver.iij.querit ⁊c.⁊ lapuſ ⁊ Io. and.in.d.c.i.⁊ dñs anto.in.c.i preſentia extra de probatio. in ver.q̄ntꝰ.cãus ⁊c.⁊ domi.abbas ibidem et Io.caldarinus.in con.xlvj. ſub rub.de teſt.⁊ bal.in. l.cũ queſtõ in fine.C.de lega.⁊ bal.in aucten.niſi rogati in.i.col.C.ad.trebel.vbi dicit ꝙ ita ſeruatur de conſuetudine ⁊ idem voluit Pau.de.caſt.ibideꝫ dicens ꝙ ita vidit conſultum per noſtrũ vetuſtiſſimuꝫ ⁊ approbatiſſimuꝫ collegium bononie. ¶ Plus dico ꝙ fratres predicatores non ſunt ex regula mendicantes quia regula ſancti auguſtini habet ꝓpriuꝫ in comuni.c.non dicatis.xij.q.i.ſed ex ſuis conſtitutiõibꝰ ꝯfirmatiſ a ſede ap̄lica ⁊ iuratiſ ſũt mẽdicãtẽſ ſcḋꝫ ſede.ḋ ſenis i con.xij.incip.fratres predicatores ⁊c. ⁊ bal.in.l.cũ acutiſſimi.C.de fideico.⁊ hoſti.in.d.c.i preſentia extra de proba.⁊ ſpe.i ti.de ſtatu.mona.§.

VNiVERSiDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

pꝛimo ver.iij.⁊.iiij.⁊ docto.in.d.c.i.de relig.domi. li.vi.⁊ bal.in auten.ſi qua mulier in.iij.col.C.de ſacroſan.eccle.vbi poſt multa ita cõcludit.Et idem cõpꝛobat etiã dñs Anto.i.c.nimiſ pꝛaua extra d exceſ. pꝛela.⁊ dñs meus Alex.de imol.in con.lxxxviij.in. iij.col.in.ij.volu.incip.Eximie ⁊ dñe vicarie in cauſa ſer thadei ⁊c.vbi belliſſime moꝛe ſuo loquitur in hac materia aſſerens iſtã eſſe cõem opi.⁊ ita teneas tu.ꝙ pꝛedicti fratres pꝛedicatoꝛes capere poſſunt ex teſtamento ⁊ ab inteſtato ad finem tamẽ ſupꝛa dictũ ❡ Heremitãi aũt ſunt capaces quo ad aquirendũ et retinendum ex pꝛiuilegio Alex.papa.iiij.⁊ hoc i comuni ſed non in particulari ſecundũ Gaſpa. d calda. in ſuo con.i.ſub rubrica de regu.iu.ici.an ſit licitum ⁊c. ❡ Quid aũt i clericiſ.regularibuſ non mendicantibus ⁊ canonicis regularibus dicas ꝙ ſunt capaces in cõi licet non poſſint habere in particulari.c.non dicatis.xij.q̃ōe.pꝛima auten.igreſſi.C.de ſacraſan.ec. ⁊ poſſunt iſti ſuccedere ac ſi eſſent in mundo.l.deo nobis.C.de epis ⁊ cle.⁊ no᷑ at glo.in.§.nullam in auten.de monacis tamen limita pꝛedicta nõ habere locum in monacis ciſterſienſib⁹ qui non poſſunt retinere aliqͩ ⁊ caſu quo aliter facere nõ poſſent debent i elimoſinis diſtribuere tex.ẽ i.c. recolentes extra de ſtatu.monacoꝝ.Quid aũt in ſoꝛoꝛibus ſemis an poſſint ſuccedere dicas ꝙ ſi ſunt ſub regula ſancti auguſtini vel ſancti benedicti ſuccedere poſſunt ſicut diximus in alijs religioſis maſculis per notata in.c.i.extra de religi.domi.⁊ in.c.generali de electione li.vj. ❡ De alijs aũt nõ exiſtentibus ſub illa regula ſ3 pꝛofitentibus regulam mendicantium poſuit Jo.and.i cle.vt pꝛofeſſoꝛes de regul.et lapus in allegatiõe ſua in oꝛdine quarta ⁊ ſcribenteſ.maxime .d.cardi.in.d. cle.vt pꝛofeſſoꝛes in.viij.q̃ōe.que omnia tene menti.

Matheus mathaſelanus

❡ Quintus modus qñ quis eſt legitime exbãnituſ ab impatoꝛe viuente:vel ab eius lege:talis enim cũ ſit effectus hoſtis imperij pꝛiuatus eſt omni beneficio iuriſ ciuiliſ:vnde equipari poteſt de poꝛtato ⁊ videtur eſſe paſſus mediam capitis diminutionem:et ſic iſte caſus poteſt dici ſatis eſſe idem cũ pꝛimo ar. l.iij.§.fi.ff.ad.l.coꝛ.de ſica.⁊.l.quidã.ff.de penis ⁊ d tali banno imperiali loquitur auten. gazaros .C. de hereticis ⁊ auten.item nulla.C.de epiſ ⁊ cle.de quo recurre ad plene not.p Bar.in.q.diſputata p cũ icip. lucane ⁊c.Et tangit in.l. amiſſione.§.qd deficiũt.ff. de cap.dimi.Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

❡ De hoc quinto modo quo quis efficitur incapax ſucceſſionis.ſ.per bannũ imperiale vel latum ab ci⁹ lege dixi ſupꝛa in pꝛimo modo vbi allegaui mlta circa hoc tñ intellige pꝛedicta ſane pꝛocedere inbãnitis vt ſupꝛa ſecus eſt i bannitis hodierni tempoꝛis a ciuitatib⁹ particularibus. Nam bene pꝛiuãtur beneficijs ⁊ comodis illius ciuitatis a qua banniti ſunt.Et a ſucceſſionibus pꝛouenientibus a ſtatutis eiuſd tãtũ mõ ſecus ẽ i beneficijs ⁊ ſucceſſionibus pꝛouenientib⁹ a iure cõi nam non ſunt illis pꝛiuati ſicut banniti ab imperatoꝛe vel.l.imperiali ſunt pꝛiuati tãtũmodo beneficijs vrbis romane ⁊ beneficijs iuris ciuilis nõ aũt pꝛouenientibus a iuregentium que remanent ſibi illeſa ⁊ intacta.d.l.quidã ſunt ſerui de penis ⁊ volunt ſcribentes in locis de quibus ſupꝛa feci mentõ3 in dicto pꝛimo mõ ⁊ maxime dñs meus in con.xxvj.in.i. volu.incip.An bannitus ſit capax ⁊c.⁊ ita itellige dicta p dñm auctoꝛẽ hic ſecũdũ ea que ibi dixi. ❡ Quibus adde nunc quia auctoꝛ dixit ꝙ bannitus equipatur depoꝛtato indiſtincte nam hoc eſt veru3 i bannito cuiuſ bona publicantur q equiperanur depoꝛtato ⁊ non relegato al᷑ non ſcdm glo.in.§.relegati inſti.qui. mo.ius patrie poteſtatiſ ſolu.⁊ glo.i.c.dño guerrã.i ti.hic finitur.l.in vſib⁹ feud.⁊ ſpecu.⁊ Jo.and.in ti. de nſtru.edi.§.cõpendioſe ver.qd de bannito ⁊c.⁊ ſpec.in ti.de arbitris.§.differt ver.qd de bannito ⁊c. ⁊ Dy.in.l.ſi queramus.ff.de teſta.⁊ Jaco.de beluiſo combononienſis in ſua diſputatiõe incip. ſempꝛonius ⁊ titius inimici capitales ⁊c.quam poſuit in.l. ij.C.vt infra certũ tempus ⁊ bal.in.l.coꝛruptõ3 .C.d vſufru.⁊ bal.in.l.ſeruũ .§.publice.ff.de pꝛocur.⁊ bal. in.l.ij.in vltia col.C.ſi pend.appſoe moꝛs inter.⁊.d. lme⁹ Alex.i.cõ.xxv.i.ij.vol.icip.an i crib⁹nali ⁊c.cũ mltis aliiſ de quib⁹ alias dixi in.l.i.C.de here.inſti.

Mathues mathaſelanus

❡ Et idem per omnia dico quando quis eſt legitie exbannit⁹ a papa viuente:vel ab eius conſtitutione talis enim cum ſit effectus hoſtis eccleſie romane d bet intelligi eſſe pꝛiuatus omni comõ iuris poſitiui. ſ.canonici ⁊ ciuilis vt.d.§.q deficiũt ⁊ facit etiã.d. l.quidã ſunt ſerui ⁊ etiã puto tales eſſe pꝛiuatos comodis iuris ciuilis non ſolum ſi ſunt pſone eccleſiaſtice vel laici de terris iuriſdictionis eccleſie vt extra de appel.c.ſi duobus ſed ẽt ſi ſint laici de terris imperij cum exbannitus a papa legitime non debeat receptari vel defendi etiã in terris imperij ⁊ hoc pꝛobat tex.in.c.p hũãi d homicidio li.vi.⁊.c.felicis de penis eodem li.⁊.c.q̃q̃.de vſuris eodẽ li. item qꝛ ſi ex banniti legitime ab imperatoꝛe intelliguntᷣ exbãniti etiam quo ad terras eccleſie multo foꝛtius ide3 dbet dici e3.lxxxvi.di.c.duo ſũt ⁊ d maio.⁊ obe.c. ſolite. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

❡ Concluſio hec dñi auctoꝛiſ de bannito a papa vel eius conſtitutiõe vt ſit pꝛiuatus omni comodo ⁊ ſucceſſione ⁊ hoc ſiue in terris eccleſie ſiue in terris imperij ⁊ econtra de bannito ab imperatore vera eſt tamen intellige ſane pꝛout ſupꝛa dixi in pꝛecedentibus v3 ſi loquimur de beneficijs pꝛocedentibus a iure ciuili vel canonico ſecus autem in beneficiis pꝛouenientibus a iuregentium ⁊ ita loquitur auctoꝛ ſi recte põderentᷣ eiuſ verba hic in ver.oĩ comdo iuriſ poſitiui ſ.canonici ⁊ ciuilis ⁊c.⁊ idem ſenſit apte in.§. pꝛecedenti incip.quintus modus in ver.pꝛiuatuſ eſt omni beneficio iuris ciuilis ⁊c.Et ita expꝛeſſe voluerunt ſcribentes in locis d quibus ſupꝛa feci mentionẽ in pꝛimo modo ſupꝛa tradito quo quis efficitᷣ inabilis ad ſuccedendum ⁊ maxime dominus meus Alex.i. d.con.xxvi.in.ii.col.conſequenti in.i.volu.icip. An bannitus ſit capax ⁊c. ❡ Ex quo infero ꝙ bannitus i perii cum perdat omnia que ſuut de iure ciuili perdit teſtamenti factionem de quo per bar.i.d.q.incip. lucane ciuitatis ſtatuto ⁊c.⁊ Ange.in.d.l. ex facto §.ex facto.ad trebel.⁊ Bal.⁊ Jo.de imol. in.l.ſeruo legato.§.fi.ff.de lega.i.⁊ bal.in.l.i.in .ii.q.C. de here.inſti.⁊ Bal.in.l.fi.C.ſi a nõ cõpe.iudi. ❡ Jdẽ dico vt talis bannitus imperii etiã non ſuccedat de iure comuni pꝛout voluit Bar.in.d.l.amiſſione.§.q deficiunt de capi.dimi.cum aliis ſupꝛa allegatis. ❡ Plus dico ꝙ non poſſet ſuccedere per ſeruũ vel per filiu3 niſi acquiſitio eſſet vtilis rei publice ſcdm Bar.in.l.ſi quis.§.vtrũ.ff.ad ſillanianu3 ⁊ Ange.in l.antiſtius.§.fi.ff.de acqrenda hereditate. ❡ Circa vero concluſionem ſcia3 ꝙ bannitus in terris imperii intelligitur pꝛiuatus beneficiis iuris ciuiliſ in terris eccleſie ⁊ e3 adde tu ſecus eſſe in bannitis ab vna ciuitate ſolũ Nam effectus banni non extenditur vltra territorium illius ciuitatis glo.eſt in.c.i.in ti. hic finitᷣ.l.coradi i vſib⁹ feud.⁊ voluit bal.in.d.l.i.i. iij.col.d here.inſti.⁊ bal.in.l. executore3 in.xij.col. C.de executione rei iudicate.Et ideo dicimus ꝙ cõfiſcatio bonoꝝ i vno loco non extenditᷣ ad bona alibi ſita extra territoriũ ciuitatis confiſcantiſ ſecũdũ bar. in.l.cũctos populos in.x.q.C.de ſumma tri.⁊ bar. in.l.tutores.§ heres.ff.de admini.tuto.⁊ Pau.de caſt.in con.lxxxiiij.incip.cõſilatio gñalis.Ludo.bo.

Matheus mathaſelanus

❡ Sextus modus eſt in filijs vel nepotibus alicui⁹ qui cardinalem ſancte romane eccleſie fuit in ſecut⁹ vel ceperit vel percuſſerit:vel ſotius fuerit facientis aut fieri mandauit vel ratum habuit vel conſilium dedit vel fauoꝛem vel defenſauerit vel receptauerit ſcienter delinquentes in pꝛedictis filij enim vel nepotes talium ipſo iure ſunt pꝛiuati omnibus actis legitimis ideſt omni beneficio vel comodo iuris poſitiui ideſt canonici vel ciuilis ⁊ ſic per conſequens ſequitur ꝙ ab inteſtato ſuccedere non poterunt inſti.d capi.dimi.§.ꝙ aũt facit.l.obuenire.ff.d vebo. ſigni. ⁊ ſic intellige tex.in.c.felicis.§.ꝙ ſi quis de penis. li.vj.ibi ad actus legitios nullus eis pateat adit⁹ ⁊c. Nam ille tex.neceſſario debet intelligi vt ſuccedere non poſſint. Matheus mathaſelanus.leg.doc.illuſt.

Additio Domini Ludouici

❡ Jn hoc ſexto ⁊ vltimo mõ ponitur notabilis concluſio ⁊ menti tenenda ɔ offendẽtes reuerẽdiſſimos dños.d.ſacroſan.romane eccleſie cardinales ⁊ bene merito cũ Dij.in terris ſint ⁊ vltra dicta p dominu3 auctoꝛe3 vide tu Jo.and.in addict.ſpecu.i ti.d lega. §.nunc dicamus ver.ſed queritur vtrũ ⁊c.⁊ plene p omnes in.d.c.felicis de penis li.vj. ❡ Et pꝛo confirmatione adduco illud qđ voluit auctoꝛ ſupꝛa i.ij.mõ quo quis pꝛiuatur ſucceſſione dum voluit ꝙ inſidiãtes ɔ imperatoꝛem vel ſuos conſiliarios incidant in crimen leſe maieſtatis ⁊ coꝝ filij etiã efficiũtur incapaces ſucceſſionum:Ergo multomagis inſidiantes ⁊ filij coꝝ contra cardinales debent pꝛiuari omni comodo ſucceſſionis Nã nulli dubium ꝙ.d.cardinales ſunt maioris pꝛeeminẽtie q̃ conſiliarij imperatoꝛis Nam dicuntur eſſe cardinales illuſtres ⁊ ſuper illuſtres ſecundũ bal.i.l.i.ff.de offõ.pꝛefecti vrbis ⁊ bal.i. l.ad ſimilitudinem.C.de epis ⁊ clericis ⁊ ſpecu. in ti.d iuriſd.oiu3 iud.§.i.ver.maxie ⁊c.⁊ poſuit ludo. ro.in con.cclxxxviiij.incip.vos eſtis lux mondi ⁊c. ⁊ Hoſtiẽ.in.c.cũ ex eo de peni.⁊ remiſ.⁊ Hoſtien. ⁊ Jo.and.in.c.ad liberandũ.extra de iudeis cũmultis ſimilibus que hebreuitatis cauſa obmitto ga ſi de dignitate excellentia ⁊ pꝛeeminentia Reuerendiſſimoꝝ dominoꝝ cardinalium dicere vellẽ ea que dicerem:eſſent minima pꝛo coꝝ que ignorarem ⁊ ante diem clauſo componet veſper olimpo.⁊ ideo ſi alias tempoꝛis oppoꝛtunitas dabitur de ipſis ⁊ coꝝ ſumma pꝛeſtantia aliquid decodante dicemus licet multi pꝛeſtantiſſimi patres de hijs dixerint:⁊ foꝛte alquid vltra habebimus tũc ẽt ad hoc pꝛopoſitum. Ludo. bol.

Matheus mathaſelanus

❡ Vlterius circa omnia pꝛedicta nota ꝙ omnia pꝛedicta debent intelligi qñ deſcendentes aſcendentes vel tranſuerſales agnati vel cognati volunt ſuccedere de iure per beneficium conſtitutionis nouiſſime de here.ab inteſt.vbi vero aliqui vellent repudiare hereditatem de iure tunc eis adhuc ſaluu3 remanet ius ſuccedendi de iure pꝛetoꝛio ar.l.ſuum.C.de iure delib.⁊ ibi per docto.. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

❡ Clarum eſt qđ q poteſt ſuccedere d iure ciuili poteſt repudiare ſucceſſionem eo iure ⁊ venire de iure pꝛetoꝛio pꝛout dicit dominus auctoꝛ ſed tu plus dicas ꝙ poteſt quis etiam repudiare de iure ciuili ex vno capite ⁊ ex alio capite pur de iure ciuili ſuccedere iuxta not.per docto.in.l.potuit.C.de iure delib. ⁊ in.l. quã diu.ff.de acquirẽ.here.de quo ſupꝛa dixi in pꝛimis additionibuſ noſtris huius operis in pꝛi.vbi dixi d capite vnde legitimi ⁊ vnde cognati ⁊ ſimilib⁹.

Mathues mathaſelanus

❡ Et poſſunt occurrere multa itricata dubia circa q̃ vnum ſolum attingo.ſ.vtrum ſi cognatus repudiauerit hereditatẽ de iure ciuili tãtu3 pꝛeferatᷣ ei agnat⁹ pꝛiꝰ vel poſterioꝛiſ graduſ qui nullo mõ repudiauit ⁊ videtᷣ ꝙ ſic inſti.de ſucceſ. cog.in pꝛin.puto tñ ɔriũ eſſe verũ Nam agnati non ſolum hodie poſſunt ſuccedere d iure ciuili ſed etiã agnoſcere bonoꝝ poſſeſſionẽ vnde legitimi.l.ij.§.fi.ff.vnde legitimi ad quã bo.poſſeſſionẽ puto vocari cognatos etiã in decimo gradu conſtitutos per regulam ibi ſcriptã. ❡ Jtem puto talem bo.poſſeſſionẽ habere illum effectũ que3 habet aditio hereditatis de iure ciuili quo ad excludendum poſterioꝛes in gradu vel concurrendi cũ paribus in gradu per.d.l.ij.§.fi.licet vnus dicatur eſſe ſucceſſoꝛ de iure ciuili ⁊ alter de iure pꝛetoꝛio inſti.de bo.poſſeſ.§.quoſ aũt.matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

❡ Hec dubia iudicio meo non ſunt intricata.ſed bene aperta ſi recte captantur pꝛout decet nam quis dubitat ꝙ ſi cognatus repudiauit hereditatem de iure ciuili cum poſſet poſtea capere bo.poſſeſ.infra centum dies vt in.§.i.⁊.ij.inſti.de bo.poſ.nõ poterit interim agnatus exiſtens in gradu vlteriori ſuccedere de iure ci.vel pꝛetoꝛio Na ſiue velet venire d iure ciuili ſiue de iure pꝛetoꝛio Sum ergo in potiori gradu ⁊ donec vel repudiem ex oĩbus capitibus mihi cõpetentibus vel moꝛiar non debet poſſe ſequens i gradu admitti. ❡ Plus dico ꝙ ſi repudiaui ex vno capite puta vnde legitimi poſſu3 ẽt ſuccedere p vnde cognati ⁊ ſic de ſingulis ⁊ donec ſuppetunt mihi remedia opoꝛtuna etiã ſi mille eſſent ⁊ p mille meatus nũquã admittitur ſequens in gradu.d.l.ij.§.fi.ff.vnde legitimi que eſt multum notabiľ in pꝛopoſito. ❡ Tamẽ limita niſi cognatus repudiaſſet de iure ciuili ⁊ de iure pꝛetoꝛio ẽt iuri agnoſcendi bonoꝝ poſ.p vnde legitimi que ſibi hodie competit ⁊ ſolum poſſet agnoſcere bonoꝝ poſ.p vnde cognati Nam hoc caſu donec eſſent cognati vſq3 ad decimũ gradum volentes admitti non poſſet ipſe ſuccedere niſi omnibus illis excluſis vel p rediationẽ3 vel moꝛtẽ vel alijs mõiſ legitimiſ ita voluit dñs auctoꝛ infra in.§.ſequenti incip.ex quibus infertur ⁊c.circa medium. ❡ Ex qui-

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

bus elicio ego vnam concluſionem multum notabilem q̄ licet hodie agnati ⁊ cognati ſuccedant equaliter vſq; ad decimum gradum ſeruata gradus prerogatiua vt in.§.reliquū ⁊ in.§.ſi vero ⁊ in.§. nullā in auten.de heredita.ab inteſt. ⁊ ſupra latius diximus in locis ſuis tamen non ſunt confuſi ordines olim introducti vz vñ liberi vnde legitimi vnde cognati. Nam vnus ordo ſequitur alium ⁊ nō poſſunt ꝑtergari ⁊ ſi bene perſone poſſunt admitti alio ordine puta cognatus per vnde legitimi ⁊ eo modo etiā ꝑferri agnatis prioribus in gradu tamē non pōt venire per vnde cognati preponendo ſe etiam agnatis poſterioribus in gradu. Nam ordo ille per vnde cognati remanet in ſuo loco ⁊ non eſt mutatus terminus ille qḋ bene nota quia prima facie videret̃ q̄ perſona deberet trahere ad ſe gradum tanq̄ viliorem q̄ econtra ſed ſecus eſt vt vides nam poſſumus dicere non ab re illud qḋ dici ſolet poſuiſti terminos quos preteriri non licet ⁊ omnia ſunt equa lanze librata tenementi hec quia faciant tibi honorem in practica ⁊ nō ſunt tacta ab alijs. Louicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Ex quibus infert̃ q̄ ſi dictus cognatus agnoſcat bonoꝝ poſſeſſionem vnde legitimi infra centū dies. ipſe ſuccedit ſimul cum agnatis ⁊ cognatis qui ſunt i pari gradu ⁊ excludūt agnatos ⁊ cognatos q̄ ſunt poſteriores in gradu. Secus aūt dico ſi iſte cognatus repudiaſſet hereditatez de iure ciuili ac ēt bonoꝝ poſſeſſiōz vnde legitimi repudiaſſet expreſſe vel tacite ideſt pmittendo labi centū dies. Nam tunc cū ſibi ſolum remaneret ius agnoſcendi bo.poſ. vñ cognati dicerez.ipſum ad illā vocari nō poſſe niſi poſt omnes cognatos vſq; ad vltimū q̄ ſit in decimo gradu inſti. de ſucceſ.cogna.in.§.i.⁊.l.i.§.quēadmōz .ff.de ſucceſ.edicto itē poſt omnes alios cognatos qui poſſunt ſuccedere de iure ciuili vel per bonoꝝ poſ. vnde liberi eodem modo quo poſſunt cognati vt.d.§. nullam cū.d.tex.inſti.de ſucceſ.cogna.in prin. Matheuſ ma.

Additio Domini Ludouici

¶ De hac doctrina feci tibi ſupra mētionē in additione proxima ꝓcedenti ideo nō inſiſto nunc niſi qḋ ſcias velīz predicta ꝓcedere quando renunciatio eſt facta etiam ſucceſſioni de iure ciuili ꝓut etiaz ſenſit auctor. Nam illa ſucceſſio iuris ciuilis vt ſis durat triginta annis.l.licet.C.de iure deliberan. ⁊ ibi per Bal. ⁊ Pau.de caſt.poſt eum ⁊ in.l.q̄ diu.ff.de acq ren.heredita.de quo dixi ſupra in preludijs vñ ſi cognatus non renūciaſſet vie ſeu remedio iuris ciuilis licet renūciaſſet remedio iuris pretorij adhuc alij vlteriores ſuccedere non poſſent ⁊ deberent ſtare in ſuſpenſo ſaltez per.xxx.annos ⁊ iſte eſt effectus reſultans ex repudiatione facta ſucceſſioni iuris ciuilis

Matheus mathaſelanus

¶ Ubi aūt eſſent plures cognati:q omnes repudiaſſent hereditatez de iure ciuili ac ēt bonoꝝ poſſeſ. vñ legitimi tūc inter eos quo ad bonorum poſſeſſionez vñ cognati prefertur prior in gradu ⁊ tunc admittit̃ ſolum vſq; ad ſextum gradum: de ſeptimo aūt gradu admittunt̃ ſolum quidam q̄ ſunt expreſſi inſti.de ſucceſ.cogna.in.§.ſi. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Placet mihi equidem hec concluſio in ſui prin. ſ.q̄ ſi omnes cognati repudiant hereditatē de iure ciuili ⁊ bonoꝝ poſ.vñ legitimi tunc inter eos quo ad bo.poſ.vñ cognati preferť ille qui eſt i priori gradu. Nam vera eſt hec concluſio vt etiam ſuperiuſ diximus. ¶ Sed ad vnum aliud aduerte dum dominus auctor dixit q̄ admittuntur vſq; ad ſextum gradum ⁊ aliqui vſq; ad ſeptimum ⁊c. Nam hoc mihi non placet ⁊ dico q̄ ſi eſſent duo cognati vnus in nono ⁊ alius in decimo gradu ⁊ ambo repudiaſſent ſucceſſionē de iure ciuili ⁊ bonoꝝ poſ. vñ legitimi admitteretur ad bonoꝝ poſ.vñ cognati ille qui eſt in nono gradu tanquā prior eo quia eſt in decimo gradu ⁊ ſic non admitteretur vſq; ad ſextum vel ſeptimuz gradum ſolum cum hodie agnati ⁊ cognati admittā tur omnes indifferenter vſq; ad decimum gradum vt dixit glo.in.§.ſi.inſti.ḋ ſucceſ.cogna.de quo etiā ſupra dixi poſt auctorem maxime.i.§.⁊ vocatur omnes ⁊c. Et vbicunq; iſti reperirent̃ in eos gradu vſq; ad decimū gradum pariter admitterent̃ ⁊ ab ide vltra extingueret̃ ſucceſſio iſtoꝝ agnatoꝝ ⁊ cognatoꝝ ⁊ eſſet locus alijs de quibus infra dicem⁹ poſt agnatos ⁊ cognatos itaq; dñs auctor in hoc ſuo vltio dicto ḋ vj.vel ſeptio gradu iudicio meo nō recte ſenſit

Mathues mathaſelanus

¶ Et nota circa hec q̄ quantuncunq; aliqs agnatus vel cognatus repudiaret generaliter hereditatez ſibi ab inteſtato delatam ⁊ de iure ciuili ⁊ de iure pretorio tamen ſi poſt eum ſunt aliqui agnati vel cognati poſteriores in gradu qui ſuccedere poſſunt non valet talis repudiatio quo ad bonoꝝ poſ.cum illa adhuc ſibi delata non fuerit ⁊ ſic repudiare nō poterat qḋ probo quia ipſa deferť poſtq̄ ſunt excluſi omnes agnati ⁊ cognati q̄ poſſunt ſucceder̃ de iure ciuili vt predixi ergo anteq̄ illi ſint excluſi repudiari non pōt l.i.§.furioſi.ff.de ſucceſ.edctō.⁊.l.nec.is.§.ſi.ff.ḋ acquiren.here.cum ſimilibus.

Additio Domini Ludouici

¶ Sum eiuſdem propoſiti:quia regulariter iuri ḋ futuro non poteſt renunciari.l.ſi ita ſcriptū.§.ſub conditōe.ff.de lega.ij.⁊ notat glo.⁊ Bar. in.l.i.ff.ḋ cura.bonis dando ⁊ Bar.in.l.q̄ ſeruius in fine.ff.de condict.ob cām ⁊ Bal.in.l.i.⁊ in.l. poſtq̄ liti.C.de pac.⁊ Bal.i addi.ſpecu.i ti.ḋ renū.ver.ſuper iuř ⁊c. ¶ Plus dico q̄ renunciatio facta etiam iuri de futuro intelligitur de eo qḋ habet cām de preſenti ſecunduz glo.⁊ Bar.i.d.l.qḋ ſeruius ⁊ Bar.in.l.poſt mancipa.§.illud.ff.de liber.lega.⁊ Bar.in.l.aurelius.§.gaius eodem ti.⁊ Bar.in.l. emptor.§.lucius. ff.de pac.⁊ in.l.qui cum tutoribus.ff.de trāſac.⁊ bal. in.d.l.poſtq̄ liti.⁊ bal.in.l.pactum.in.xiij.q.C.ḋ colla.cum multis ſimilibus que breuitatiſ cauſa obmitto ne excamus principalem materiam noſtram.

Matheus mathaſelanus

¶ Secundum membrum principale huius tertij articuli eſt de tranſuerſalibus qui omnes ſunt naturales tantū inter quos de mutua ſucceſſione tractať vel quando vnus tranſuerſalis ⁊ legitimus vult ſuccedere alteri non legitimo ⁊ econtra. ¶ Et circa hec diſtinguo ſic aut vterq; predictoꝝ.ſ.defunctus ⁊ ſuccedere volens aut alter tātum natus eſt ex coitu dānato ab aliqua lege temporali ⁊ tunc inuicez nullo mō ſuccedere poſſunt quia non ſunt nominādi fratres vł conſanguinei vel cōſobrini ar.in auten. qui.mo.na. effi.ſui.§.vltimo ⁊ hoc videtur eſſe ḋ mente Dy.in tractatu ſuo ſucceſſionis ab inteſtato in.i.col.item p hoc quia ſublato fundamento corruit edificium.i.q.i.c.cum paulus ⁊.l.penul.in fine.C.de nup. Sed ita eſt q̄ natus ex coitu dānato non eſt nominādus fili⁹ reſpectu patris vel matris nec econtra vt.d.§.ſi. ergo ſequitur ſimiliter qḋ non eſt nominandus frater cōſanguineus vel ſobrinus ⁊ ſic de alijs itez pro hoc in auten.qui.mo.na.effi.ſui colla.vj.ibi neq; naturales vocari neq; participanda eſt, eis vlla clementia facit etiam qui filij ſint legitimi.c.tāta.xv.q.vltima.c.cum multe. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Stat pro certo hec firma concluſio q̄ inter tranſuerſales ex dānato coitu natos ⁊ a lege temporali reprobato non concedit̃ mutua ſucceſſio. ¶ Pro quo facit quia radice infecta ⁊ omni modo maculata non poſſunt pululare rami exinde ꝓuenientes vt in.§.ex diuerſo.in auten.de here.ab inteſt.cū ergo radix paterna ⁊ materna ſint oio dānate non poſſunt exinde ꝓuenientes ſuccedere inuicem ⁊ iudicantur omnino extranei cum non habeant ſtipitem. ¶ Pluſ dico q̄ etiam ſi vellent ex teſtamento ſe inſtituere non poſſent nec obſtat.l.extraneuz.C.de here.inſti.⁊.§.ſi.inſti.eo.ti.vbi extranei poſſunt heredes inſtitui q̄ hij extrānei de qbus nos loquimur ſunt extranei ⁊ et hāt qualitatez annexā ſpurietatis ex qua cauſatur odiuz ex quo tollitur obiectum nec debet inductum in odiuz redundare in fauorem.l.ſi quis ſolidum.ff.de here.inſti.⁊ hec fuit ratō Odofre. Ray ⁊ Cy.in.l.ſi.C.de na.libe.i hac ma ſpurietatis vbi loqtur in cāu minus dubitabili q̄ ſit ille de quo loquimur ⁊ miſtū ad propoſitum noſtrum acomodato vt ſi quis habet nepotem legitimum ⁊ naturalem natuz ex filio ſpurio non poteſt auus relinquere huic nepoti quia ſecūdū eos eſt extraneus reſpectu filij ⁊ reſpectu ſpurietatis ⁊ idem voluit bal.in.l.gallus.§.quidā recte in aň penul.colla.ff.de lib.⁊ poſtu.⁊ idem firmauit dominus meus Alex.in co.lxxv.per totum intercio volu.incip.vtrū nepotes nati ex filio ſpurio ⁊c.⁊ hec adde ad ea que ſupra diximus in primo ⁊.ij.articulo principali in gradu aſcendentium ⁊ deſcendentium natorum ex dānato coitu ⁊ a lege ciuili reprobato.

Mathues mathaſelanus

¶ Sicut ergo natus ex dānato coitu Berte nō pōt ſuccedere filio legitimo ⁊ naturali dicte Berte q̄ ſibi eſt frater vterinus vt ꝓbať in dictis iuribus ita econtra ille legitimus non poterit ſuccedere huic q̄a non debet vocare eum ꝓ fratre item faciat pro hoc.l.i.C.de ſolutionibus.

Additio Domini Ludouici

¶ Labes ergo ſeu vitium in perſona vnius operať qḋ non poſſunt inuicem ſuccedere pro quo faciunt ea que ſupra dixi in proxima precedenti additione que poſſunt hic merito adaptari.

Matheus mathaſelanus

¶ Aut vterq; dictoꝝ tranſuerſalium nat⁹ eſt ex coitu non dānato ab aliqua.l.temporali ⁊ tunc aut qř de cōiunctis ex linea paterna tantū. Aut de hijs qui ſūt coniuncti ex linea materna tantū. Aut de hijs qui ex vtroq; ſunt coniuncti primo cāu dico regulariter aliquem eoꝝ non poſſe ſuccedere alteri vñ ſi pater me⁹ legitimus ⁊ naturalis anq̄ duceret vxorez habuit filium naturalem ex concubina. Ego illi ſuccedere nō potero nec ipſe mihi ⁊ eſt ratio quia nō ſuz illi agnatus nec ipſe mihi cum agnati ſint illi qui ex eodem patre nati ſunt ex legitimo matrimonio vel q̄ per adoptionem vel arrogationem inuicem coniūgūtur inſti.de legi.agna.ſucceſ.§.i.⁊.§.per adoptione ⁊ ibi notat glo.in verbo naturales item non poſſumuſ ſuccedere inuicem tanq̄ cognati cum cognatio ſola nō coniuncta agnationi ſit a matre tātū vt inſti.ḋ ſucceſ. cogna.§.vulgo. Et pro hac opinione eſt caſus i autē. qui.mo.na.effi.ſui.§.filium vero coll.vij.

Additio Domini Ludouici

¶ Concluſio predicta vera eſt fundata iuribus ⁊ rōnibus ḋ quibus ſupra p dominum auctorem ⁊ vltra allegata per eū adducas tu q̄ probatur ex not. in.l. ſi.C.de na.libe.imo.dicit tex.in.d.§.filium vero in verbo nullū eī habere participium ⁊c. ¶ Et ex hoc infertur q̄ multo minuſ ſuccederēt ſi eſſent illegitimi ex coitu dānato. Nam etiam inter eos minor aut nulla cadit agnatio.l.ſi ſpurius.ff.vnde cognat. cū alijſ ſimilibus de quibus ſupra feci mentionem in .i.arti. principali dum poſui quomodo iſti ſuccedant aſcendentibus ⁊ eō ⁊ ad ibi dicta me remitto. Ludo.bol.

Mathens mathaſelanus

¶ Ex predictis infertur q̄ ſi quis habuit vnum filium naturalem ex vna concubina ⁊ iſta defuncta habuit alium ex alia iſti filij adinuicē nullo modo ſuccedant ab inteſtato ⁊ hoc tenet glo.not.in.l.hac parte.ff.vnde cogna.⁊ Dy.in tractatu predicto.

Additio Domini Ludouici

¶ Pro hac concluſione facit illud qḋ ſupra ꝓxime dictū fuit de nato ex concubina q̄ poſtea moritur ⁊ ḋ nato poſtea ex vxore ſeu legitimo matrimonio qui nō poſſunt inuicem ſuccedere vt.ś.ꝓxime concluſuz fuit per iura ⁊ rationes de quibus ibi dixi. Ergo multo magis ꝓhibēť iſti ſuccedere inuicem cum ille qui natus eſt ex vero matrimonio nō admittať ad ſucceſſionem nati ex cōcubina ⁊ multo minus agnaſcuntur iſti inuicem.q̄ illi. ¶ Pro quo facit etiaz q̄ ſuperius concluſum fuit p dominum auctorem in primo articulo principali in ver.ij.cāu qñ queritur an filij naturales tantū ⁊c. vbi dictum fuit q̄ extante filio legitimo tēpore mortis patris non poteſt talis filiuſ natus ex concubina ſuccedere patri ſuo ⁊ ſic aſcendenti cuius aſcendentis bona ſunt magis ei vt filio debita q̄ bona tranſuerſalis cui in nullo agnaſcitur ad hoc enim vt talis ſuccedat patri ⁊ ſolum in duab⁹ vncijs tria debent neceſſario concurrere primo q̄ mater ei⁹ fuerit concubina in domo retenta indubitato affectu ſecūdo q̄ tempore mortis patris non ſuperſit aliqs filius legitimus ⁊ naturalis.tertio q̄ tempore mortis patris non ſit aliqua vxor legitima ꝓut latius dictum fuit i dicto primo articulo principali ergo cum filius natus ex concubina non poſſit ſuccedere patri aſcendenti ⁊ etiam in duabus vncijs niſi ꝑdictis tribus concurrentibus multominus poſſunt iſti trāſuerſales de quibus agimus inuicem ſuccedere. ¶ Ad idem faciat q̄ ſupra dictum fuit in ſecundo articulo principali in.§.ij.cāu qñ queritur de patre vel alijs aſcendentibus ⁊c.vbi concluſum fuit q̄ pater ſimiliter non poteſt ſuccedere filio quando tempore mortis filij pater habebat filios legitimos ⁊ naturales ſ

VNiVERSIDAD DSALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

vxorem legitimā vel ſi illa ex qua natus eſt iſte fili⁹ non fuerit cōcubina indubitato affectu retenta ī domo quibus omnibus concurrentibus admittitur tantū p̄r ī duab⁹ vncijs tātū. Ergo multo min⁹ poſſunt iſti trāſuerſales de qbus nos agimus inuicē ſuccedere.

Matheus mathaſelanus

¶ Iſta tamē regula fallit in natis ex libero ⁊ ſerua vel ſeruo ⁊ libera vel ex ſeruo ⁊ ancilla qui ſe inuicem tractabant vt amaſi ⁊ concubina iſti enī ſi ſunt nati liberi vel poſtea ad libertatem peruenerunt poſſunt ſuccedere fratribus ſuis etiam ex legitimo matrimonio natis vt eſt tex. inſti. de ſeruili cogna. §. i. ibi ſed etiam alterum in alterius ⁊c. Nam intelligo q̄ iſta littera velit q̄ frater poſſit ſucceder̄ fratri ſuo vel filio fratris non tū dico q̄ tales tranſuerſales p̄ferantur patrono ⁊ ſic quo ad hoc tenet opiniōꝫ Jo. p̄ iura que ipſe allegat: Si ergo liber homo ex ancilla ſua concubina habuit filium et illa defuncta accepit aliam ancillam ex qua habuit alium filium et iſta defuncta accepit vxorem ex qua habuit vnum filium legitimum ⁊ naturalem ⁊ poſtea illi duo filij naturales ſunt manumiſſi omnes p̄dicti ſibi poſſunt inuicem ſuccedere ab inteſtato per dictum tex. ſingularem nec mirum quia omnes p̄dicti ſuccedunt pariter ab inteſtato patri vt ibi dicitur.

Additio Domini Ludouici

¶ Aduerte diligenter quia dn̄us auctor in ſua p̄ma concluſione verum dicit q̄ filij nati ī ſeruitute ⁊ poſtea manumiſſi ſuccedunt cum filijs poſtea natis ex legitimo matrimonio ⁊ etiam adinuicem per tex. illum p̄ certo ſingularem in. §. i. de ſeruili cogna. ⁊ id voluit ipſemet auctor ſupra in primo articulo principali in ver. ij. cāu principali qn̄ ſunt nati ex libero ⁊ ancilla ⁊c. vbi ſemper allegat illum tex. in. d. §. i. vbi dicit idem eſſe non ſolum inter ſeipſos ſed q̄ ēt ſuccedunt omnibus parentibus ſuis vꝫ patri auo p̄auo ⁊ deinceps vt ibi per eum aſſignantem rationem diuerſitatis iter iſtoſ ⁊ alios naturalēſ natoſ a p̄cipio ex liberis hominibus. Nam ſerui illi propter metū dn̄oruꝫ ſe abſtinuerūt a matrimonio ⁊ ideo lex eis indulget magis ⁊ cōr filijs ſed cū liberi hōīes poſſint contrahere matrimonium ⁊ non contrahunt lex non indulget ita eis ideo nō ſuccedunt ipſi filijs nec econtra filij parentibuſ nec inter ſe niſi ſecunduꝫ ⁊ p̄ ut dixi ſupra ī. i. ⁊. ij. articulo p̄cipali ¶ Aſt hec rō diuerſitatis mihi non placet Naꝫ de iure ciuili quo ſerui non poterant contrahere matrimonium ⁊ quo iure fuit facta p̄hibitio de naturalibus vt non ſuccedant adinuicem non erat p̄hibitus cōcubinatus imo erat p̄miſſus vt in. l. i. ⁊ p̄ totum. ff. de ꝯcubinis ergo ſi ſerui erant in concubinatu ⁊ poſtea manumiſſi procrearunt filios in caſu oīo a iure p̄miſſo debent illi īuicem ſuccedere ⁊ ſic non videtur curandum de illa ratione dum dicitur q̄ per eos non ſtetit quo minus contraherent matrimonium cum omnino eſſent ī caſu ſeu ſtatu a iure ciuili permiſſo. ſ. cōcubinatus niſi dicamus ſaluando auctorem q̄ cōcubinatus quo ad ſeruos non eſt in conſideratione nec erat cuꝫ quo ad ius ciuile ⁊ quo ad introducta a iure ciuili ſerui pro nullis habebant. l. quo attinet. ff. de regu. iur. iſte ergo concubinatus quo ad ſeruos non erat in conſideratione Nam potius dicebantur eſſe in contubernio l. cū ancilliſ. C. de inceſt. nup. ¶ Stat ergo illa ratio vera que fuit aſſignata per dominuꝫ auctorem q̄ ex quo non ſtetit per eos quo minus contraherent matrimonū ſed metu dominorū non contraxerūt lex indulget eiſ vt ſuccedāt p̄ut ſupra dixi. ¶ Et ex hac ratione elicio tibi vnam nouā concluſionem q̄ ideꝫ dicendum eſſet vbi filij exiſtentes in poteſtate parētum fuiſſent inuicem amaſij vt poſtea ꝯhētes matrimonium cum alijs ſuccederēt ipſi filijs natis ex concubinatu ⁊ filij etiam ſuccederent parentibus ⁊ fratres añ nati ⁊ poſt inuicem cum eadem ratio militet in filijs q̄ in ſeruis. Nam filij metu parentuꝫ poſſent non contrahere matrimonium: ⁊ eo maxime cum de iure ciuili ſine conſenſu paterno non poſſent matrimonium contrahere. l. nuptias la prima ⁊ la ſecunda. ff. de ritu nup. ergo ⁊c. ¶ Nec dicatur mihi amice filij ſaltem poterant cogere parentes vt conſentirent: ſed non ſic erat in ſeruis quia reſpondeo q̄ imo adhuc militat ratio metus Nam filij potuiſſent p̄pter metum ⁊ reuerentiam paternam nō feciſſe hoc ⁊ p̄ conſequens militat eadē ratio ergo ideꝫ iuſ debet eſſe. l. illud. ff. ad. l. aqui. l. a ticio. ff. de. verbo. obli.

¶ Aliam inſuper ex p̄dictis elitio tibi concluſiōꝫ q̄ vbi quis metu alicui⁹ thiranni non auderet ꝯhere matrimoniū cum aliqua muliere ſed ſecrete haberet eam amaſiā ex qua p̄crearet filios ⁊ poſtea duceret aliā vxorē ex q̄ p̄crearet filios q̄ iſti inuiceꝫ ſuccederent ⁊ parentes eis ⁊ ipi parentibus p̄ut ſupra dixi in ſeruis propter eandē rationem metus que omnia tene menti ⁊ adde ad ea que ſupra dixi in primo articulo principali dum tetigi de natis ex libero ⁊ ſerua vel econtra vel ex ſeruis ⁊ hec ſufficiāt quo ad hanc p̄mā concluſionem. ¶ Circa vero aliaꝫ ſecundam concluſionem firmatam per dominum auctorem dum dixit q̄ ſi liber homo ex ancilla ſua concubina habuit filium ⁊ illa defuncta accepit aliaꝫ ancillam in concubinā ex qua habuit alium filium ⁊ iſta defuncta accepit vxorem ex qua habuit filium legitimum ⁊ naturalem ⁊ poſtea illi duo primi filij ſunt manumiſſi omnes p̄dicti inuicem ſuccedunt ⁊c. ¶ Procerto in hoc dn̄s auctor cum reuerentia male locutus eſt Nam dico q̄ nullo modo ſuccedūt dicti filij adinuicem nec ēt parentib⁹ nec parētes eis nam non eſt ſolus ſtatus ſeruilis qui inducat hoc priuilegiū de quo loquimur ſed eſt ratio metus dn̄oꝝ propter quē non fuit contractuꝫ matrimoniū. ¶ Aſt hec ratio ceſſat in exēplo pōito per dn̄m auctorē. Nā dominus qui habebat ancillā ſuā propriam concubinā: potuit ⁊ debuit eam manumittere ⁊ poſtea cum ea matrimoniuꝫ contrahere nec ratio metus dominici militat in eo vnde cū hec nō fecerit nō debꝫ gaudere dicto priuilegio propter ceſſationem rationis l. adigere. §. quis. ff. de iur. patro. c. cum ceſſante extra de appel. ¶ Pro quo adduco quia ſi ſecus diceremus ſequeretur qd̄ melioris cōdictionis eſſet dn̄s tenens ancillā ſuā concubinā q̄ tenens liberā concubinā quo vltimo cāu dixi ſupra q̄ inter hos filios n̄ habet locum ſucceſſio nec etiam parentes eis ſuccedunt nec ipſi parentibus niſi p̄ut ſupra diximus in locis ſuis ſed in primo caſu ſuccederent in totum et per totum. ¶ Qua pp̄ ſententia mea dn̄s auctor defecit in hoc ⁊ multo magis. defecit in alio duꝫ dixit in finalibus verbis q̄ ſuccedunt omnes patri ab inteſtato ⁊c. Nam hoc minime verum eſt cū illi primi naturales non poſſint aliquo modo ſuccedere quando tēpore mortis patris repiatur filius legitimus et naturalis qui eſt de illis tribus quorum vnum impedit ſucceſſionem ipſis naturalibus. ¶ Nec obſtat tex. in. d. §. i. inſti. de ſeruili cogna. quia loquitur ī caſu penitus diuerſo ⁊ diuerſa eſt ratio p̄ut ſupra dixi ſcd̄m ipſuꝫ met auctorē de metu dominico ſed in libero qui tenuit ancillaꝫ ſuā p̄ concubina ex qua habuerit filios ⁊ poſtea contraxit matrimoniuꝫ cū alia muliere libera ex qua p̄creauit filios legitimos et naturales qui extant tempore mortis non poſſumus nec debemuſ dicere q̄ filij ex dicta ancilla ſuccedant patri vel ad inuicem ⁊ dicere hoc eſt de directo contra ea que firmauit ſupra ipſemet auctor ⁊ ego poſt eum in primo ⁊. ij. articulo principali in gradu naturalium tātuꝫ. ¶ Itaqꝫ in hoc exemplo ſeu in hac ſecunda concluſione in ver. ſi ergo liber homo ⁊c. inconſiderate locutus eſt nec ille caſus quē ad hoc facit ita ſingularem ſeruit in propoſito noſtro ſi recte ponderetur a capite vſqꝫ ad finem tene menti quia non repies hec tacta ab aliquo nec ī tuis ſcartafacijs

Matheus mathaſelanus

¶ Secundo caſu quādo queritur de his qui ſunt cōiuncti ex linea materna tātum planuꝫ eſt eos inuicē ſuccedere ſiue omnes ſint naturales tantū ſiue aliqs ſit naturalis tātū aliquis vero natus ex legitio matrimonio vt inſti. de ſucceſ. cogna. §. vlti. ⁊. l. hac parte ⁊. l. ſi ſpurius. ff. vnde cognati. tertio caſu dicendū eſt multo fortius tales inuicem ſuccedere per p̄allegata iura. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Quo ad matrem ⁊ maternaꝫ lineaꝫ non eſt tanta conſideratio ſicut in patre ⁊ in linea paterna vt eſt tex. in. §. nouiſſime inſti. ad orficia. ⁊ in. §. ſi. inſti. de nup. vltra iura per auctorem ſupra allegata. ¶ Sed plus dico q̄ etiā idem p̄cederet ſi mater fuiſſet illuſtris Naꝫ de iure. flor. non erat vis vtruꝫ mater foret illuſtris an non quo ad hoc vt ipſa ſuccederet et omnes alij coniūcti per eius lineam ſed ſuperuenit. l. ſi qua illuſtris. C. ad orficia. que excluſit matrem illuſtrem ⁊ talem filium a ſucceſſione matris ſed de alijs cognatis inuicem ſuccedentibus nihil dixit ergo nec nos dicamus. l. ſi ſeruuꝫ. §. non dixit p̄tor. ff. de acqui. here. l. de precio. ff. de publi. Et eo maxīe qa q̄ non mutatur: cur ſtare p̄hibetur. l. ſancimus. C. de teſta. l. p̄cipimus cum vulga. C. de appel. ¶ Nec obſtat ſi diceretur q̄ infecta radice non poſſunt pullulare rami inde p̄uenientes vt in. §. ex diuerſo ī auten. de hereditate ab inteſtato quia reſpondeo q̄ hec infectio non eſt ita abominabilis ſicut illa de qua ſupra diximꝰ ¶ Preterea maior culpa ē in ipſis parētibus q̄ in alijs preterea iſti licet inter ſe non habeant ius agnationis tamen habent ius cognationis ⁊ p̄ximitatis. d. l. ſi ſpurius. ff. vnde cognati ⁊ in. §. ſi. inſti. de ſucceſ. cogna. ergo poſſunt inuicem ſuccedere. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed circa hanc materiam dubitatur de pluribus ⁊ primo de tali caſu Berta fuit cōcubīa ticij ex quo genuit ſeiū: ⁊ ticio mortuo fuit concubina meuij ex quo genuit Petruꝫ ⁊ Martinū demū moritur iſte martinus ſuperſtite petro ⁊ patre ⁊ matre ⁊ dicto ſeio queritur qualiter ei ſuccedatur reſpondeo q̄ pater naturalis ei ſuccedit in duabus vncijs tantum vt in. §. quibus in auten. qui. mo. na. effi. ſui in reliquis decem vncijs ſuccedent equaliter mater ⁊ petruſ frater vtrinqꝫ coniunctus in autentico. de hereditate ab inteſt. §. ſi vero cum aſcendentib⁹ Nam ille tex pōt intelligi de coniunctis ex patre ⁊ matre etiam ex nō legitimo matrimonio dum tamen non ſit coitus dānatus Seius autē frater vterinus tantū excluditur vt. d. §. reliquuꝫ Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Deciſio huius queſtionis pendet ex ſupra dictis in primo ⁊. ij. articulo principali vbi poſui de aſcēdētibus naturalibus ſuccedentibus deſcendentibus naturalib⁹ tantū ideo nunc non me extendaꝫ in hoc ſꝫ pro nunc habes colligere ex concluſione domini auctoris ampliationeꝫ vnā multū notabilem ad tex. in d. auten. defuncto. C. ad tertul. vt procedat non ſoluꝫ in aſcendentibus ⁊ deſcendentibus legitimis ⁊ naturalis ſed etiam in naturalibus tantum tamen intellige hec p̄cedere ſi loquimur de iure ciuili quo cōcubinatus p̄mittebatur vt ſupra dixi: ſecus eſſet de iure canonico quo iure omnis coitus extra matrimoniū reprobatus eſt. xxxvij. q. iij. c. meretricis ⁊ glo. in cle. ad noſtram. §. vij. de hereticis. Ludo. bolo.

Matheus mathaſelanus

¶ Sꝫ qd̄ ſi in caſu predicto ſuperuiueret ſei⁹ frater vterinus ⁊ pater naturalis. ſ. meuius reſpondeo q̄ quo ad. x. vncias nihilominus frater ille patrem excluderet vt. d. §. quibus ⁊ ſic limitari debent iura nouiſſima. ſ. §. conſequens in auten. de heredita. ab inteſtato. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ In hoc etiam non inſiſto cum ſupra ſatis ſup qꝫ ſatis dictum fuerit in primo ⁊ ſecundo articulo principali vbi poſui de ſucceſſione aſcendentium ⁊ deſcēdentium ⁊ ibi eſt locus p̄prius. Ludouic⁹ bologni.

Matheus mathaſelanus

¶ Tertio quid ſi ſuperuiueret dictus petrus frater vtriqꝫ coniunct⁹ ⁊ dictuſ frater vterin⁹ tantū rn̄deo excluditur frater vterinus licet petrus non ſit ex legitimo matrimonio quia due rationes vincūt vnaꝫ vt in auten. de conſangui. ⁊ vterinis fratribus. §. reliquū. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Nota q̄ duplex funiculus operatur plus q̄ ſimplex non ſolum qn̄ agim⁹ de ſucceſſione tranſuerſaliū legitimorum ⁊ naturalium ſed etiam naturaliū tantū qd̄ multū ampliat materiam auten. itaqꝫ. C. cōia de ſucceſ. de cui⁹ intellectu ſuperi⁹ diximꝰ circa iſtū tertiū articulum principalem ⁊ plus dico q̄ vbicunqꝫ damuſ ſucceſſionē ibi dicimus funiculū duplicem operari ſed in hiſ perſonis in quibuſ omnis ceſſat ⁊ tollitur ſucceſſio vt eſt in ſpurijs ex dānato coitu natis tunc non eſſet opus querere de hoc Nā priuatio p̄ſupponit habitū. l. x. ff. de verbo. obli. c. ad diſſoluenā extra de deſponſa. impub. Ludo. bolo.

¶ Matheus mathaſelanus.

¶ Quarto an filij fratrum ſuccedant ſimul cū fratrib⁹ ⁊ an excludant auūculos defūcte perſone reſpondeo ſic vnde breuiter cōcludo omnia q̄ dicitur ī auten. de heredita. ab inteſt. colla. viij. habere locū ī deſcendentib⁹ ⁊ aſcendēti⁹ ⁊ tranſuerſalib⁹ tantū mō naturaliter ꝯiūctis ar. l. tutelas in ver. ex nouis. ff. de cap. dimi. et facit q̄ ibi p̄ bar. not. Matheus matha.

VNiVERSiDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

Additio Domini Ludouici

¶ Aduerte quia in hoc ꝙ filij fratrum excludant auunculos ſuos videtur prima facie ꝙ non. Nam ō iure ciuili filius fratris mei eſt mihi in tertio gradu ⁊ auunculus meus eſt etiam mihi in tertio gradu vt in. §. tertio gradu inſti. de gradibus ergo deberēt poſſe ſuccedere ſimul ⁊ cōcurrere. ¶ Sʒ dicas tu ꝙ rō eſt quia filius fratris mei ſuccedit in locum patris ſui ⁊ ſic cenſetur eſſe in ſecundo gradu ⁊ ſic in eo attenditur ꝑlatura linee vt probatur in auten. poſt fratres. C. de ſuis ⁊ legitimis in quo tex. fundata eſt rō predicta que ceſſat in auūculis. ¶ Preterea adde aliud ꝙ dicta in auūculis defuncte perſone habent locū etiā i patruis eiuſ q ſimiliter ſunt i tercio gradu vt. d. §. iij. gradu ⁊ excluderēt a filijs fratrū dſūcte pſone ꝙ nota q: non ſunt multi dic. quib⁹ conſiderauit hanc rationem circa vnum ſtatutum in hac materia ſucceſſionū ab inteſtato. Ludo. bolo.

Matheus mathaſelanus

¶ Quod intelligo dūmō duo cōcurrant primo ꝙ ſi ſint coniūcti per aliquē coitū dānatū ſecūdo ꝙ ipſi ſaltem iure cognationis per iura antiqua. ffoꝝ. permiſſi ſint ſuccedere in ſolidū ab inteſtato perſone defuncte Nam materie noue diſtingui ⁊ limitari debent per antiquas in auten. de filijs ante dota. inſtra natis. §. fi. l. non eſt nouū ⁊ l. ſed ⁊ poſteriores. ff. de legibus vnde per dictā auten. non debent corrigi leges antique que filium naturalem tantum non concedūt poſſe ſuccedere patri niſi ſoluʒ in duabus vncijs ⁊ contra patrem filio in auten. qui. mo. na. effi. ſui. §. ſi quis aūt defunctus ⁊. §. quibus. ¶ Item non debent corrigi leges antique que non permittunt filiuʒ naturalem tantū ſuccedere agnatis ⁊ cognatis patris qui ꝑ matrem nullo mō ſunt illi filio coniuncti vt. d. §. filiū vero i auten. qui. mo. na. effi. ſui vt ſupra dixi.

Additio Domini Ludouici

¶ Pro cōfirmatione predictoꝝ facit quia imperator ſeu iura nouiſſima magis abhorrent omnem coitum extra matrimoniū q̄ iura antiqua vt patet in. §. perſpeximus in auten. de nō eligen. ij. nub. ⁊ in. §. ſoluto in auten. de nup. ex quibus iuribus apparet ꝙ fuit intentionis imperatoris ꝙ nati ex dānato coitu ⁊ etiā filij naturales tātū ſtent in finibus ſuis ſuccedendi īmo potius reſtrinxit q̄ ampliauerit eoꝝ ſucceſſiones ſi recte pōderent ꝑdicta iura maxie tex. i. §. nullā in auten. de here. ab inteſt. in ver. inter eos qui ad hereditatē vocāt ⁊c. ¶ Preterea imperator tollit certos defectus qui erant antiquitus ſed non tollit vitium ſimplicis naturalitatis ergo tā ex verbis q̄ ex mente ſtat firma concluſio de natis ex dānato coitu vt nullo mō ſuccedant nec eis ſuccedatur ratōe conſanguinitatis vel affinitatis ſeu parentele: ſed in naturalibus tātū remanent firma ea que ſuperius diximus in locis ſuis. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Tertium articulum principalem huius articuli tercij erat videre de tranſuerſalibus legitimis tantū ſ. an ſibi inuicem ſuccedant an tales ſuccedant legitimis ⁊ naturalibus ⁊ circa hoc diſtinguo aut nos loquimur in adoptiuis aut coniūctis per arrogationeʒ primo caſu aut tales adoptiui non tranſeunt in poteſtatē adoptantis ⁊ planū eſt ꝙ ſuccedere nō poſſunt tranſuerſalib⁹ aliquibus. l. pe. §. ſed vt articuluʒ. C. de adoptionibus. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ In hac prima concluſione dicas ꝙ vera eſt ꝓ cuius confirmatione facit quia ſi pater adoptiuus non ſuccedit ab inteſtato filio adoptiuo ſimplici i. d. l. pe. §. ſi vero pater naturalis ⁊ ſupra dixi in. ij. articulo principali ergo multo minuſ debēt poſſe admitti tranſuerſales ⁊ econtra cum pater qui eſt principaliſ cā excludaſ ⁊ eo maxie cū nihil cōe habeāt iter ſe niſi ꝙ filius adoptiuus ab inteſtato ſuccedit patri ꝓut dixi ſupra in primo articulo principali ⁊ ibi dicta poſſunt merito hic adaptari. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Si vero tranſeunt ꝙ eſt qñ ſunt adoptati ab aliquo de aſcendentibus per lineam paternā vel maternam ⁊ planum eſt ꝙ ipſi poſſunt ſuccedere ex eo capite ꝙ ſunt naturali cōiunctione coniūcti vt in auten. ō here. ab inteſt. in. §. nullā vero. Matheus mathaſe.

Additio Domini Ludouici

¶ Abſqʒ dubio vera ſūt ea que auctor dicit ꝓquo faciunt ea que ſupra diximus in primo ⁊ ſecūdo articulo principali in gradibus ſuis dū tractaui de adoptiuis aſcendentibus ⁊ deſcendentibus tñ intellige ſane ſecūdum ea que dicā ſtatim in ſequenti proxima additione. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed ſi volunt ſuccedere ex capite vel gradu adoptionis poſſunt ſi talis adoptio non fuit diſſoluta per emācipationem agnatis adoptantis nō aūt cognatis l. quoniā. C. de adoptionibus vnde ſi ꝑauus maternus ſibi adoptauit ꝓ nepotem in filium ⁊ ex tali ꝑauo poſt eius mortem ſupereſſent tres filij legitimi ⁊ naturales qui inīcē eēnt ꝯiūcti ex patre tātū quia quilibet eoꝝ ex diuerſa matre natus eſſet ⁊ vnus ex his abinteſtato moriatur ſuccedunt ſibi reliqui duo frēs ⁊ ille ꝓ nepos adoptatus loco filij. l. qui in adoptiōʒ ff. ō adoptio. ⁊ inſti. de leg. agna. ſuccel. §. ꝑ adoptiōʒ l. pe. §. ſi vero pater naturalis. C. de adoptioni. vbi āt nulla adoptio interueniſſet planū eſt ꝙ iſte ꝓnepos excluſus fuiſſet a fratribus defuncte perſone vt not. glo. in autē. poſt frēs la ſcōa. C. de legi. here.

¶ Additio Domini Ludouici.

¶ In exēplo ſuo dñs auctor recte iuditio meo ſenſit q: agnatio eſt inter illos filios legitimos ⁊ naturales ⁊ illum adoptiuū in locū filij ſecus ſi illi duo fratres fuiſſent vtrinqʒ ꝯiūcti qa ꝑfererētur illi adoptiuo Nam eo caſu funiculus duplex plus operaretur ⁊ iō non ſine miniſterio dñs auctor dixit ꝙ erant cōiuncti ex patre tantū Cui tñ adde vnū ꝙ ſi haberemus bona aliqua ꝓuenientia a matribus vel linea aſcendenti materna illoꝝ duoꝝ fratrum vnuſquiſqʒ in illis bonis ꝑfereretur alteri ⁊ multo magis fratri adoptiuo per l. de emācipa. §. exceptis. C. de ſuis ⁊ legitīis qui tex. lʒ loquatur in legitīs ⁊ naturalibus tñ ex eadem rōe ⁊ equitate ꝓcedeſ ⁊ mlto magis i caſu iſto ad excludendū adoptiuū in illis bonis maternis qđ nota quia hec eſt noua conſideratio ad. d. §. exceptis de cuius intellectu ſupra lati⁹ diximus. Ludo. bolo.

Matheus Mathaſelanus.

¶ Item ſi conſtat ꝙ ſi aliquis illoꝝ duoꝝ fratrū ſuperſtitū fuiſſet vtrinqʒ coniunctus excluſiſſet hūc nepotem qui cenſetur eſſe frater defuncte pſone ex patre tātum ratione adoptionis ⁊c. vt dicto. §. reliquuʒ

Additio Domini Ludouici

¶ De hoc ſupra prolixe tibi dixi ideo nō repeto nūc niſi ꝙ habes colligere vnum ꝙ adoptio tātum operatur q̄tuʒ vnam tantum vinculuʒ naturale vt videſ tñ intellige ſi loquimur in adoptione facta ab aſcendētibus ō deſcendentibus ſecuſ eſſet in adoptione facta ab extraneo ⁊ ideo non ſine miniſterio dñs auctor in exemplo ſuo fecit mentionnem de ꝑauo adoptante Nam ſenſit contrarium de extraneo adoptante ⁊ ita intellige dicta per eum. Ludouicuſ bologni.

Matheus mathaſelanus

¶ Ex predictis quoqʒ patet ꝙ licet quelibet capitis diminutio occurrens in perſona adoptati ſoluat adoptionem vt inſti. de legitima agna. tute. §. fi. tamen mors naturalis contingens in perſonā adoptantis adoptionem non ſoluit īmo adhuc durare dicitur inter adoptatum ⁊ agnatos adoptantis vt. d. §. per adoptionem ⁊ ꝓbatur in. l. iij. §. ſi pater alicui⁹ vbi Dy. hoc tenet ⁊ in. l. vtrū. ff. de bonoꝝ poſ. ꝯtra tabu. īmo plus dico ꝙ nulla capitis diminutio occurrens in perſona adoptantis ſoluit adoptionem inſti. de adoptō. §. illud cū ſimilibus Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Circa hoc occurrit mihi dubitatio curtā varie ꝙ nulla capitis diminutio ⁊ etiā mors contingens in ꝑſona adoptantis non ſoluit adoptionē ſed contingenſ in perſona adoptati ſic in quo tu potes dicere lʒ dñs auctor non dicat ꝙ virtus adoptionis principaliter radicata eſt in perſona adoptati q habet facultatem ſuccedendi ab inteſtato patri adoptiuo ſed pater adoptiu⁹ non habet ius ſuccedendi dicto filio nec habet aliquod ius in eo niſi ſit aſcendens vñ nō eſt miruʒ ſi capitis diminutio ſolum conſideraſ in perſona adoptati in quo conſiſtit oīo illud vinculū ciuile qđ ſiſt tollitur per capitis diminutionem inducta a iure ciuili vt. in. d. §. fi. de leg. agna. tute. ⁊ fac. l. nihil tā naturale. ff. de regu. iuris itaqʒ adoptio reſpectu patris non eſt quaſi in conſideratione ſed in filio ſic ideo ibi operatur vbi magis in caleſcit. l. qſ. ff. de ſta. ho.

Matheus mathaſelanus

¶ Secūdo caſu qñ loquimur de arrogato. dico idē eſſe ꝙ ſupra in adoptiuis qui tranſeunt in poteſtate adoptantis Nam illi ſuccedunt ab inteſtato agnatis patris cognatis aūt nō vt. d. l. qui in adoptiōʒ ⁊. l. i. i fine. C. de adoptionibuſ ⁊ ſic patet ꝙ quo ad iſtū paſſum etiā manet differentia inter agnatos ⁊ cognatoſ nec obſtat. §. nullā vero in auten. de hereditate ab inteſt. quia ibi tollit differētiā quo ad coniunctos vinculo naturali. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ In hoc dñs auctor recte loquutuſ eſt de quo etiā ſupra diximus in primo ⁊ ſecūdo articulo principali dum tractaui de legitimis tantum ⁊ iura ⁊ rōes ibi allegate ſuadent hoc de agnatis vt ſuccedant ad inuicem ſed non cognatis nec econtra ⁊ facit etiam ꝙ ſupra diximus circa. iij. articulum in ver. ſi vero trāſeunt ⁊c. Ludouicus bologninus. v. j.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed hinc queri poſſet an ea que ſunt inducta de iure nouiſſimo. ſ. ꝙ fili⁹ fratris premortui ſuccedat ſimul cum fratre item ꝙ excludat patruū ⁊ amitam habeat locum etiaʒ in illis q ſunt coniuncti ſoluʒ vinculo ciuili. ſ. arrogationis ⁊ latis puto ꝙ ſic cum ſit eadē ratio ⁊ hoc ꝓbatur ꝑ rationes politas i. d. §. reliquū in auten. de heredita. ab inteſt. Mathe⁹ mata.

Additio Domini Ludouici

¶ Idem dicas tu in filio adoptiuo dato in adoptionem aſcendentibus Nam abſqʒ dubio excludet patruum ⁊ amitam ⁊ ſuccedet cum fratre Nā in eo militat eadem īmo maior ratio q̄ in arrogato ꝑ ea que ſupra diximus in locis ſuis ⁊ he ſunt notabiles ampliatoeſ ad tex. in. d. §. reliquū ⁊ in auten. poſt fratreſ de ſuis ⁊ legitimis. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Quartum eſt videre de tranſuerſalibus naturalibus tantum legitimatis tñ poſtea ſed iſtuʒ paſſuʒ obmitto ꝓut feci in precedentibus articulis q: hñt materiam ꝓlixam de ꝑſe vt patet in autem qui. mo. na. effi. ſui per totum Dy. tamen tetigit iſtam materiaʒ ⁊ ſi non fallor in pluribus errauit ſed iſtam materiā examinabo de per ſe in repe. c. tanta q filij ſint legiti.

¶ Additio Domini Ludouici.

¶ Sed tu i ho paſſu dicas ꝙ ſuccedūt ſicut legitimi ⁊ naturales dummō legitimatio fiat ad inſtantiam patris vel ita diſponentis in teſtamento ſuo vel ſi fiat legitimatio poſt mortem a principe ſeruatis ſeruandis ꝓut ſupra latius dixi in primo articulo principali vbi poſui ō his ad ſaturitatē ⁊ ponūt coāniſte lati⁹ in. d. c. tanta ⁊ in. c. per venerabileʒ eo. ti. ⁊ gaſp de calda. in ſuo con. incip. legitimatō ſub rubrica qui fili ſint legitimi. Ludouicus bologninus.

¶ Matheus Mathaſelanus

¶ Quartum principale in hac materia eſt videre de ſucceſſione ab inteſtato alioꝝ q̄ aſcendentium ⁊ deſcendentium ⁊ tranſuerſalium agnatoꝝ vel cognatorum vt qñ tractatur an vir ſuccedat vxori vel econtra vel⁹ ecclesia an ſuccedat clerico vel de patrono ⁊ eius agnatis qualiter liberto ſuccedat vel de alijs ō quibus dubitatur. ¶ Et primo examinabo. de viro ⁊ vxore circa ꝙ dico ꝙ regulariter vxor non poteſt ſuccedere viro nec econtra niſi de iure pretorio ꝑ bonoꝝ poſſeſſionem vnde vir ⁊ vxor. l. i. ff. vnde vir ⁊ vxor ⁊. C. eo. ti. l. i. ⁊ admittitur talis vir ⁊ vxor ad ſuccedendum demum qñ deficiunt omnes agnati ⁊ cognati vſqʒ ad. x. graduʒ vt. d. l. i. C. vñ vir ⁊ vxor ⁊ inſti. de ſucceſſ. cogna. ⁊ de heredita. ab inteſt. in. §. nullam. Matheus mathaſelanus.

¶ Additio Domini Ludouici.

¶ Ex pedictis primo ſcdo ⁊ tertio articulo principali ſupereſt nunc in ordine quartus articulus poſt aſcendentes deſcendētes ⁊ agnatos ⁊ cognatos tranſuerſales quibus omnib⁹ ceſſantibuſ ſucceſſio deferſ marito ad bōa vxoriſ ⁊ eꝯ ¶ In quo primo auctor tenet ꝙ ſucceſſio ſolum cōpetit de iure ꝑtorio per bonoꝝ poſ. vn. de vir ⁊ vxor. d. l. i. ff. ⁊. C. vnde vir ⁊ vxor in quo adde tu ꝙ iſte eſt vnus cāus inter alios i quo neceſſaria eſt bonoꝝ poſſeſſio ꝓut voluit glo. ⁊ cōiter ſcribentes in. l. certum. C. vnde legitimi ⁊ effectus eſt quia debebunt infra centum dies agnoſcere bonorum poſ. l. ij. C. quia admitti alīs excluderentur per alios de quibus infra dicemus. ¶ Plus dico ꝙ in tantum pretor limitatiue ⁊ reſtrictiue in hac ſuc

VNiVERSiDAD DSALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ceſſione loquutus eſt q̄ nō concederetur ſponſo vel ſponſe per verba de futuro ſed per verba de preſenti ſic ſecundum bal.in.d.l.certū ⁊ bal.in.d.l.i.C. vnde vir ⁊ vxor p̄ quo facit q̄ voluit ipſemet bal.in.l.do nobis.C.de ep̄is ⁊ cle.vbi dixit q̄ in hoc non requiritur q̄ ſit conſumatū matrimonium ⁊ facit.l.nuptias.ff.de regu.iuris ⁊ in.c.cū initiatur.xxvij.q.ij.cū ſequen.⁊ facit.l.nihil.ff.rerū amotaꝝ cum multis ſimilibus ¶ Nihilominus etiā haberet locū diſpoſitio dicte.l.i.vnde vir ⁊ vxor inter concubinarios ſecūduꝫ glo.ſingularem in.§.conſideremus in auten.de triē. ⁊ ſemiſſe ⁊ ita voluit Ludo.ro.in.d.l.i.C.vnde vir ⁊ vxor vbi multū late arguit ad partes in hoc de quo alīſ ibi legendo dixi ⁊ idem firmaui quia p̄tor conſiderauit matrimonium vt patet in.d.l.i.ff.co.ti.⁊ nō licet addere diſpoſitioni p̄torie. ¶ Sed plus dico q̄ ad hoc vt habeat locū p̄dicta ſucceſſio opus eſt q̄ tempore mortis ſint in matrimonio ſecus ſi diuertiſſent ⁊ ex mala cā ſecundū dn̄m Cy. in.d.l.i. vnde vir ⁊ vxor.Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Preferetur tn̄ vxor quibuſdam collegijs qui admituntur a ſuccedenduꝫ defuncto excluſo fiſco vt notat glo.in.l.i.C.de here.decurio.⁊ bene per illū tex. ⁊ idem in.l.i.C.vnde vir ⁊ vxor licet contrariuꝫ notauerit in.l.i.ff.co.ti.⁊ male ſecundū Dy.ibi.⁊ pet. ⁊ Cy.⁊ Bar.in.d.l.i.allegat Bar.caſuꝫ in.d.l.ſi quis p̄ſbiter.C.de ep̄is ⁊ cle.que lex p̄bat q̄ clerico ab inteſtato defuncto quo ad bona patrimonialia p̄fertur in ſucceſſione vxor eccleſie in qua ille erat beneficiatus ⁊ ſic per illam legem declaratur tex. in.§. ſi quis ep̄us in auten.de eccleſiaſt.titu.⁊.xij.q.v.c.ſi.⁊ pōt hodie iſte cāus occurrere in clericis orientalib⁹ qui poſſunt eſſe coniugati ⁊ eſſe rectores eccl'iaꝝ ⁊ ēt ep̄i extra de clec.c.cuꝫ olim.xxxj.diſtinctione.i.c.in cena. ¶ Item poteſt poni exemplū in clerico coniugato in minoribus conſtituto q̄ ex diſpenſatōe obtiet aliquid ſimplex beneficium in aliqua eccleſia q̄ eſſe poteſt.xij.q.i.c.qui tua ⁊.xxxij.diſtinctōe.c.ſi qui vero ⁊ de clec.c.cum Johānes. ¶ Itē poteſt poni exēplum in coniugato cuius vxor ingreſſa eſt religionē ipſe āt ē p̄motus ad ſacros ordines ⁊ etiā electus ſecularis rector alicuius eccleſie q̄ poteſt eſſe in diuagatis de conuerſione coniugatoꝝ tali eni ab inteſtato defuncto ſucceder quo ad bona patrimonialia deficientibus agnatis ⁊ cognatis potius vxor per quā acquiritur monaſterio.l.ſi.§.hoc ēt.C.de ep̄is ⁊ cle. ſuccedat eccleſia ⁊ per iura p̄dicta ⁊ p.l.aduerſus.C. de crīe expi.here. ¶ Dico igitur q̄ vxor in ſucceſſione viri p̄fertur ſotio iperialis liberalitatis de quo habetur in.l.i.C.ſi liber imperi ſotius li.x.⁊ hoc tenet Dy.in vltia col.tractat⁹ ſucceſſionū ⁊ pet.⁊ Cy. in.l.i.C.vnde vir ⁊ vxor ⁊ bene licet glo.ibi ⁊ in.l. i.ff.co.teneant contrariū ⁊ male. Matheus matha.

Additio Domini Ludouici

¶ Socius imperialis libertatis excluditur ab vxore per iura ⁊ rationes de quibus ſup̄a p dn̄m auctorē vltra queꝫ adde tu q̄ idem voluit Sali. con bononiē. Raphael fulgo.⁊ Ludo.ro.in.d.l.i.p̄ quibus facit tex.in.l.i.C.ſi liberali.imperia.ſocius in ver.ſine hr̄de ⁊c̄.vbi ſocius ita demum admittit ſi ſotius moritur ſine herede ſed ita eſt q̄ ſi moritur ſuperſtite vxore non dicitur ſine herede ergo ⁊c̄. ¶ Nec obſtat q̄ vxor non dicatur p̄prie hr̄s ſed bonoꝝ poſſeſſor.§.quoſ aūt inſti.de bonoꝝ poſ.quia reſpondeo q̄ ſatis dicitur hr̄s quo ad effectum. ¶ Secundo pro confirmatione p̄dictoꝝ facit.d.l.ſi quis p̄ſbiter. C.de ep̄is ⁊ cle.vbi vxor p̄ferret eccl'ie in bonis patrimonialibus ergo multo fortius ſocio imperiali ⁊ ita teneas lꝫ Bal.in.d.l.i.C.vnde vir ⁊ vxor tenuerit cum glo.ibideꝫ de quo alias ibi legendo dixi p̄ quo bal.ſum conſuetus facere hanc conſiderationem naꝫ ius accreſcendi ſeu non decreſcendi q̄ reperitur iter ſocios liberalitatis ip̄ialīſ debet operari qd̄ ſocius p̄feratur vxori in ea re nō diuīſa ¶ Preterea i bonis p̄uenientibus marito ab eccleſia p̄fertur eccleſia vxori.d.l.ſi quis p̄ſbiter.C.de ep̄is ⁊ cle.⁊ ſenſit auctor ſup̄a in.§.p̄xime p̄cedenti ergo ſocius debet p̄ferri ſimiliter vxori in donatione imperiali: ⁊ ſi quis vellet tenere hanc opinio.facile reſponderet ad obiecta in contrariū tamē p̄o nūc cogitabis tu

Matheus mathaſelanus

¶ Predicta tamen regula limitaꝛ hodie quia fallit quando vxor eſt pauper:⁊ ſine aliqua dote maritus aūt eſt diues tunc enim diſtinguiꝛ aut nulli liberi p̄ſunt defuncto nec p̄ſunt aſcendentes:ſed p̄ſunt agnati vl' cognati ⁊ tunc vxor ſuccedit ab inteſtato in quarta parte hereditatis de iure ciuili ⁊ ſic efficitur hr̄s p̄o quarta vt in auten.de exhiben. reis.§. quoniā vero ibi ex hac lege hr̄s extiterit relique vero tres partes deben: ad agnatos vel cognatoſ peruenire.l.i.C.vnde vir ⁊ vxor ⁊ in autē.p̄terea co.ti. ita intelligo voluiſſe.pla.cuius opinio.recitat glo.in d.auten.p̄terea ⁊ hoc ibi tenet Cy.⁊ Bar.⁊ bene: vt euitetur correctio iurium antiquoꝝ q̄to magis fieri poteſt ⁊ p̄o iſta opi.facit tex.in auten.vt nulli iudi.§.ſi.colla.viiij.⁊ in.d.§.quoniā vero ibi ſiue minus filij fuerint exponendo minus ideſt nō.l. illud. §.minus.ff.de tutelis.Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ Pertranſeo in hoc cum dn̄o auctore:ſed plus dico etiā q̄ non ſolum ab inteſtato in cāu p̄dicto debet haberꝭ vxor illaꝫ quartā parteꝫ ſed etiā ex teſtamento ſecundū Bal.Sali.⁊ magis cōiter ſcriben.in.d. auten.p̄terea.C.vnde vir ⁊ vxor ⁊ hoc principaliter per illū tex.in verbo legatuꝫ ⁊c̄.Eſt verū q̄ alias legendo dictā auten.p̄terea adducebam aliqua contra cōem opi.quoꝝ nunc aliqua in medium breuiter afferam ⁊ de vno in vnum reſpondebo pro ſaluāda cōi opi. ¶ Et p̄io agnati ⁊ cognati plus iuris habēt q̄ vxor.l.i.§.i.conſequenti.ff.ſi tab.teſta.nulle exta. ⁊ p̄batur ex his que ſup̄a late diximus in hoc tractatu circa ordinē ſuccedendi ex quo apparet eos eſſe potiores ⁊ priores in ſuccedendo q̄ ſit vxor ⁊ in facto teſtamento agnati non ſuccedunt contra voluntatem diſponentis niſi q̄ turpis perſona eſt inſtituta. l.fratres.C.d i offō.teſta.l.i.⁊.ij.ff.co.ti.ergo multo minus vxor debet poſſe admitti ex teſtamento ad illam quartam contra voluntatem teſtantis. ¶ Sed ad hoc reſpondeo q̄ argumentum p̄cedit p̄ter quā in caſu dicte auten.p̄terea quando alter ex cōiugibus eſt pauper alius vero diues. Nam vxor hoc caſu plus iuris habet q̄ agnati ⁊ q̄ filij q̄ eſt fortius vt ibi p̄batur. ¶ Secundo ad idem adducebam quia illa autē.p̄terea eſt correptoria vt ex ſe patet ergo non debet extendi ⁊ eo maxime cum dicta auten.veniat ad interp̄tationem.l.i.ibi p̄cedentis que lex loquitur tantūmō ab inteſtato ergo diſpoſitio ei derogans vel eam interp̄etans debet intelligi ſecūdū l.interp̄tatam vt in.§.ſi.in auten.de filijs ante dota.īſtit.natis. ¶ Sed ad hoc reſpondeo q̄ licet auten. eſſet correctoria nō poteſt extendi ad caſ teſtati cū ſit eadē ratio ¶ Nec ob. q̄ veniat ad declarationem.d. l.p̄ie.q: non eſt icōueniens q̄ intelligatur etiā vltra eam generaliter ⁊ indiſtincte loquatur.l.de petio.ff. de publici ⁊ hoc maxie cum autē.loquatur expreſſe etiam in cā teſtati vt patet ibi legatum ⁊c̄.⁊ ſic voluit adderꝭ ad legeꝫ antiquā in hoc. ¶ Tertio allegabaꝫ contra cōeꝫ opi.nam beneficium dicte autē.emanauit vt diunx non laboret in opia in obrobriuꝫ ⁊ iniuriam defuncti vnde ſi ipſe fecit teſtamentum ⁊ de ea nihil diſpoſuit non videtur curaſſe de obrobrio ⁊ iniuria ſua ⁊ ideo iniuria non infertur inuolentem. l.cum donationis cū ſi.C.de tranſac.ſed ad hoc reſpondeo q̄ hec non fuit ratio dicte diſpoſitionis. Nā ſi hoc eſſet verum ideꝫ deberet dici ab inteſtato ex quo diunx nihil etiā ſibi reliquit:vnde ratio vera eſt ne cogatur diunx mendicare ⁊ ſic p̄incipaliter propter ſe ⁊ etiam propter honoreꝫ p̄imi matrimonij ſꝫ hoc ſecundario ⁊ facit.l.i.⁊.ij.ff.reꝝ amo.cū ſimilib⁹

Matheus mathaſelanus

¶ Hec vera niſi defunctus vir in bonis habeat vltra quadrigintas libras auri quia tunc vxor non ſuccederet vt hr̄s ī quarta parte bonoꝝ imo ageret conditione ex lege ⁊ petere poſſet ſolum centū libras auri licet hereditas eſſet valoris mille libraꝝ vt in.d. §.quoniā vero ibi ſed omnibus coniuncta.l.ſi.C.de repud.⁊ in auten.de nup.§.ſic iſtam. Matheus ma.

Additio Domini Ludouici

¶ Hec concluſio nequaquaꝫ mihi placet ⁊ ī hoc ſuꝫ contrarij p̄poſiti nam tex.in.d.auten. p̄terea ⁊ in corpore vnde ſūmitur ⁊ tex. in.d.§. quoniā vero in auten.de exiben.reis non faciunt nec conſiderant aliquo pacto hoc imo indiſtincte volunt q̄ de omnibuſ bonis q̄tacūqꝫ ſint debeat vxor habere quartā portōnem vt patet in.dictis iuribus eſt verum q̄ q̄n ſuccedit cum liberis habꝫ tantummō vſumfructuꝫ vbi cū alijs perſonis habet etiam p̄op̄ietatē Et tex.i.d.l. ſi.C.de repu.qui facit mentionem de quadrigintis libris loquitur in cāu valde diuerſo a noſtro.ſ.in caſu quo maritus ſine culpa expulerit vxoreꝫ p̄ut ibi appet ī ver.ſiuero ſine culpa ea reiecerit ⁊c̄. ¶ Itaqꝫ ille tex.nihil habet cōe cū materia noſtra nec ſcribentes in.d.l.i.⁊ in auten.p̄terea cōſiderarunt hoc tamquā non ad p̄opoſitū materie de qua agimus in quaſi daremus q̄ coniunx decedens habuiſſet nedū mille ſed centū mille libras auri ⁊ vxor fuiſſet pauper ⁊ ſine dote haberet eis ſucceſſionē cū agnatis vel cognatis in quarta parte totius illius ſubſtantie ⁊ non centū libraſ auri tātū p̄ut dicebat.d.auctor q̄ ī hoc iudicio meo vehementer cū reuerentia errauit. ¶ Et vltra p̄dicta pondero contra euꝫ tex.in auten.de exhiben.reis in.§.quoniā vero in ver.quartam parteꝫ eius ſubſtantie accipere eam ⁊c̄.⁊ in ver.quartam partem eius ſubſtantie habere mulier eꝫ ⁊c̄.vbi iura loquuntur de tota ſubſtantia non autē de quadrigintiſ libris tantuꝫ ⁊ ex hoc apparet dn̄m auctorem infra ī §.p̄oxime ſequēti in ver.q̄ limito ⁊c̄.⁊ ī ver.aut ſūt ex eadem vxore ⁊c̄.in fine non recte ſenſiſſe dum dixit ſꝑ q̄ extantibus filijs vxor ſuccedit p̄ virili quādo ſunt quattuor vel quinqꝫ dummodo portio nō excedat valorem centum libraꝝ ⁊c̄. Nā dicas tu q̄ hec conſideratio de centum libris non attenditur in propoſito de quo agimus nec obſtat tex.in.§.quia vero lex ⁊ in.§.ſi quis indotatam in auten.vt liceat matri ⁊ auie quia non loquuntur in terminis noſtris q̄n mulier eſt pauper ſed vbicūqꝫ daremus mulierem pauperem ⁊ maritum p̄emortuum locupletem. nūc admittitur ad quartaꝫ partem totius ſubſtantie mariti p̄emortui cū agnatis ⁊ cognatis ⁊ cum filijs in virilem p̄ut dicitur in.d.auten.p̄terea ⁊ in corpore vnde ſumitur ⁊ ita tenenduꝫ puto in hoc paſſu q̄c q̄d in hoc dixerit.d.auctor.Ludouicus bologninus

Matheus mathaſelanus

¶ Aut marito p̄ſunt filij ⁊ tunc aut ſunt nati ex alia vxore ⁊ nūc ſi ſūt tres aut pauciores ſuccedit vt heres iſta vxor in quarta parte ſi autem ſunt plures ſuccedit in virili p̄o numero perſonaꝝ vnde ſi ſunt quinqꝫ filij ipſa ſuccedit in ſexta parte vt in auten.vt liceat matri ⁊ auie.§.q: vero qd̄ limito niſi taliſ portio excederet valoreꝫ centum libraꝝ auri quia tunc poſſet agere ſolum conditione ex.l.ad illas centum libras nec in hoc dictus.§.quoniā eſt correctus per. d.§.quoniā vero q̄ iſtam ſucceſſionē exorbitantē potius reſtrigit q̄ ampliari velit. Matheus mathaſe.

Additio Domini Ludouici

¶ Hec concluſio in filijs ex alia vxore vt ſecunduꝫ numerum p̄dictum admittatur vxor aliquando in quartam ⁊ aliquando in virilem mihi placet ⁊ fundata eſt in.d.auten.p̄terea in ver.in quartā ſi ſunt tres vel pauciores q̄ ſi plures ſunt in virili portiōe ⁊c̄.vbi eſt caſus apertus de hoc ⁊ ita per illum tex. firmant cōiter ſcribentes ibidem ⁊ de hoc nemo dubitat. ¶ Sed alia ſecunda conſideratio quā facit auctor de cētum libris auri quam etiaꝫ ſup̄a fecit necq̄ q̄ mihi placet in terminis de quibus agimus in quibus recte ponderando iura p̄dicta non p̄batur ī eiſ imo vltra ea que dixi in additione p̄cedenti nūc ꝯ dn̄m auctorem pondero tex.in.d.auten.p̄terea circa finem in ver.dn̄io potiatur ⁊c̄.vbi tex.diſponit q̄ in cāu non exiſtentium filioꝝ etiam ex eodem matrimonio vxor ſuccedit in dominium oīuꝫ bonoꝝ ergo de centum libris auri iuriſlator non habuit aliquaꝫ conſiderationem ⁊ q̄ hoc ſit veruꝫ q̄ in terminis de quibus agimus non ſit attendenda iſta conſideratio centum librarum auri vltra ſup̄a dicta allego Ang.in.§.ſi vero in auten.vt liceat matri ⁊ auie vbi cōmemorat omnia iura loquentia de hac materia ſcd̄m tempora ſua diſtinguendo ea oīa multum ſingulariter ⁊ tandem reſidet in hoc q̄ non habeaꝛ reſpectus ad iſtas libras centum auri in terminis de quibus agimus ideſt ſoluto matrimonio per mortē ⁊ vxore exiſtente inope ⁊ ſine dote vel p̄ua ⁊ marito locuplete predefuncto. ¶ Pro quo etiam facit qd̄ infra proxime dicam in.§.ſequenti vbi etiaꝫ dn̄s auctor ſemꝑ fuit ī hac ſua opi.⁊ non bn̄. ¶ Nec obſtat dum dicit q̄ potius voluit.§.quia vero reſtringere ſucceſſionē iſtam quaꝫ ampliare quia reſpōdeo q̄ reſtrictio ſit tantum ex numero filiorum ſed non quo ad libras cētum auri. Nam demus q̄ tota ſubſtātia non valeret trecētas libras auri non ne vxor debet habere quartam vl' virilē ſcd̄m numerum liberoruꝫ certe ſic vt in dictis iuribus p̄batur ergo quātacūqꝫ excedat ſummam mille librarum auri debet habere ratam ſuam totius ſibi contingētē. ¶ Reſtringitur ergo ⁊ āpliatur dicta ſucceſſio habito reſpectu ad nu

VNiVERSIDAD DSALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

merum filiorum nō aūt ad valorē bonorum ⁊ iura facientia mentionem de illis centum libris auri vt ē l.fi.C.de repu.cum ſimilibus loquuntur in alijs ter minis ¶ E vltra iā dicta hoc eſſe veruz probo p cāuz in terminis in.§.ſi quiſ indotatā i auten.vt liceat ma tri ⁊ auie vbi imperator cōmemorans leges anterio res loquentes de illis centum libris auri dicit q ip ſe nunc melius diſponens ſuper predictis decidit q attendatur in diuidenda ſubſtantia paterna numeruſ filiorum vt ibi in ver.vxorem autem ex vtroqz bo ruz caſuum ſiqdem qnqz habuit filios eius vir ſiue ex ea ſiue ex alio marito quartam partem ex ſubſtan tia viri accipere ſin autem amplius fuerint filij cum vtroqz caſu ſimiliter accipere iubemus mulieꝛ quā tū vni cōpetit filioꝝ ⁊c.vbi īpator expreſſe dicit hoc ⁊ puidet etiā in caſu.d.l.fi.C.de repu.q non habeat amplius mulr illas centum libras auri ⁊c.vbi iudi tio meo eſt caſus decidens vtrunqz qōeꝫ noſtram q oīa tene mētī.Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Aut ſunt ex eadem vxore ⁊ tunc iſta vxor non ef ficitur heres viro in aliqua parte ſed ſolum poteſt a gere condictione ex lege ad petendum vſufructum quarte partis bonoꝝ mariti ſi ſunt tres filij vel pau ciores vel vſufructuꝫ virilis partis ſi ſunt plures vt d.§.quia vero nam licet tex.dicat vſum ſolū tamen debet exponi ideſt vſumfructum per id qō ſequitur dñiuꝫ aūt illis ⁊c. ſimilis loquendi modus hr in au ten.de nup.§.ſin aūt inteſtatus ⁊ in auten.de hered. ab inteſt.§.i.⁊.§.ſi vero cum aſcendentibus. Mō li mita ſi nō excedat valor vſufructus.c.libras auri vl eius extiatōm p.d.§.quia vero.Matheus mathaſe

Additio Domini Ludouici

¶ Concluſio hec de vxore admittenda cū filijs cōi bus in vſufructu tantū vel quarte vel virilis ſecun dum numerum filioꝝ mihi placet ⁊ fundata eſt i au ten.preterea ⁊ in corpore vnde ſumitur.C.vnde vir ⁊ vxor.⁊ in hoc nemo ſcribentū ibi diſcrepat. Aſt in eo qō dixit etiam .d.auctor hic de vſufructu dūmō n excedat valorem centū libraꝝ auri ⁊c.⁊ ſic repetit il lam ſuam opinioneꝫ de qua ſupra ēt dixi ⁊ ſp fuit in hac ſua vt ita dixeri fantaſia cum reuerentia male ſentit per iura ⁊ rationes de quibus feci.tibi iam cō memorationem in addi.proxime pcedentibuſ. ¶ Et vltra ibi dicta pondero nunc aliud nam melius eſt p hrdib vt habeat ſp vſufru.vl quarte vel virilis quā vſufructū centum libraꝝ auri quia.lxxij.ducati faci unt primo vnam librā auri vt in.l.quōt.C.de ſuſcep. ⁊ archa.li.x.⁊ voluit glo.in.l.fi.ff. de iniuſ voca.in vebo aureos vnde habebit vſufructuꝫ ſeptem mille ducentoꝝ ducatoꝝ ſed vt dixi iura in terminis de q bus agimus non habuerunt hanc conſiderationē nā etiam.d.l.fi.C.de repu.que loquitur de iſtis centuꝫ libris auri loquitur in alio caſu ⁊ diuerſo ⁊ etiaꝫ de proprietate tantum ⁊ non de vſufructu ⁊ tanto magiſ debemus intelligere hanc fuiſſe mētē legis cuꝫ in pe cunia nō caſitat vſufru.niſi ſeruandis ſeruandis de quibus in.§.i.inſti.de vſufruc.⁊ in.l.i.⁊ per totum. ff.de vſufruc.eaꝝ rerum que vſu.cōſu.de quibus.d. l.fi.non facit mentionem que i caſu ſuo voluit libraſ centum auri in totum ⁊ p totum ptinere ad mulierē ſed de vſufruc.eaꝝ nullā facit mentionem in aliquo caſu nec.d.§.quia vero in auten.liceat matri ⁊ auie cum alijs ſupra allegatis ⁊ minus ſcrib.in.d.auten. preterea conſiderarunt hoc ⁊ maxime Ang.in.d.§. quia vero vbi exordiēdo hec omnia iura de tempo re in tempus reſidet q dicta portio quarta vel viri lis ſecundum numerum liberoꝝ debeaſ mulieri de tota ſubſtantia dio ⁊ idem in vſufructu dicte quarte vel virilis non attento vtrum ſubſtantia excedat q dringentas libras auri vel non cuius contrariuꝫ di cebat.d.auctor qui ſemper fuit in hac ſua opi.⁊ iudi tio meo male.Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed circa hoc dubitatur qō ſi preſunt tres nepo tes ex filio premortuo cōi vtriuqz an vxor ſuccedat ſolum in vſufructu quarte partis videtur q ſic cum ſit eadem ratio contrarium puto quia.d.§.quia ve ro corrigit ibi ius antiquū dicti.§.quia vero vnde in materia correptoria tāq odioſa appſoe filij nepos n cōprehenditur inſti.qui dari tuto.poſſunt.§.fi.⁊ facit q not.Bar.in auten. ex teſtamento.C.de ſecundis nup. ¶ Et per hoc dico q ſi preſunt quinqz nepotes ex quinqz filijs premortuis ⁊ quattuor aſcendentes auus paternus ⁊ maternus auia paterna ⁊ materna nihilominus vxor ſuccedit in quarta parte in legitiā licet glo.cū qua ptranſeunt doctores ſentiant contra rium in.d.auten.preterea.C.vnde vir ⁊ vxor ⁊ ma le quia nō debet fieri extenſio i materia correptoria

Additio Domini Ludouici

¶ Circa hanc concluſionem firmatam per dñm au ctorem q diſpoſitio dicte auten.preterea nō hēat lo cum exiſtentibus nepotibuſ ex filio dico q vehemē ter in hoc admiror de dño auctore nam imo illud q diximus in filijs ⁊ primi ⁊.ij.matrimonij.⁊ de quar ta vel virili portione in omnibus ⁊ per omnia dico in nepotibus vna tantūmō facta differentia inter fi lios ⁊ nepotes.ſ.q tres filij inducunt ſucceſſionem i quarta quattuor vero in virili ⁊ abinde ſupra ſed n ſic in nepotibus. Nam etiaꝫ decem nepotes ex vno filio hñtur p vno vt in.§.cum filius inſti.de hered. ab inteſt. ¶ Et q hoc ſit verum q diſpoſitio dicte auten.preterea habeat locum non ſolum in filijs ſed in omnibus deſcendentibus pondero tex.ibi in ver. cum liberis cōibus ⁊c.⁊ in ver.cū liberis eiuſdē ma trimonij ⁊c. Nam tex.vtitur verbo liberis q eſt ap tū iportare non ſolum filios primi gradus ſed ēt oēs deſcendenteſ in īfinitū.l.liberoꝝ in prin.ff.de verbo. ſigni.cū vul. ¶ Secundo allego caſum formaleꝫ in materia noſtra non ponderatum ab alio in.§.q autē in alenda vxore in autē.vt liceat matri ⁊ auie i ver. deſcendentibuſqz perſonis vtriuſqz nature ⁊c. vbi tex.aperte decidit hanc qōem ſi recte ponderetur. ¶ Nec obſtat q applatōe filij non cōprehendaſ ne pos in materia odioſa quia dico q hec materia non eſt odioſa reſpectu mulieris ſed fauorabilis ⁊ ſi ad mittiſ cum filijs qui ſunt potiores multo magis de bet admitti cum nepotibus ⁊ alijs vlterioribꝰ in gra du ¶ Preterea dato ⁊ non cōceſſo q materia eſſet odioſa quōcūqz ⁊ qualitercūqz tū ex quo lex ita di ſponit vt in iuribus preallegatis loquentibꝰ de alijs deſcendentibus debemus ſtare legi que lex fundata eſt iuditio meo in maxima equitate Nam ſi mulier admittitur cū filijs primi gradus multo magis debꝫ admitti cum alijs vlterioribus. ¶ Minus etiam bñ ſentit dño auctor in finalibus verbis ſuis dum dixit de auo paterno ⁊ materno ⁊ auia paterna ⁊ materna ⁊c. Nam vt ipſe dicit omnes in.d.auten.preterea te nent contrarium eius q ipſe tenet ⁊ ibi alis legendo dixi de hoc poſt dñm meum Alex. de imol.ibidem qui dicit q ita communiter tenetur ⁊ ita non recedas tu a cōi opinione.Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Item circa hec dubitatur qd ſi preſunt filie femi ne an habebit locum hec diſtinctio.d.§.quia vero ⁊ videtur q ſic cum ſit eadem ratio in contrarium fa cit quia tex.ſimpliciter loquitur in maſculino vnde i matera correptoria tāquaꝫ odioſa maſculinum nō cō prehendit femininum.l.i.§.queritur.ff.de ventre in poſ.mit.⁊ patet ex regula quā ponit Bar.in.l.i.ff.de verbo.ſigni.⁊ hoc videtur tucius lꝫ ſit ſatis rigoro ſum nec obſtant verba dicte auten.preterea quia ſūt verba irnerij non autem.imperatoris.Mathēꝰ ma.

Additio Domini Ludouici

¶ In hoc paſſu dicas tu q dominus auctor fallitur Nā imo dicta in filijs maſculis habent locū in femi niſ ⁊ ſiue verba dicte autē.pterea ſint irnerij ſiue ſint ipatoris dico q ſatis eſt q approbāſ ab omnibꝰ ſcri bentibus ibi put iacent. Sed ſi nūq haberemus illū tex.habemus caſum in terminis decidentē vꝫ in.§. q aūt i auten.vt liceat matri ⁊ auie in ver.deſcendē tibus perſonis vtriuſqz nature ⁊c.vbi eſt caſus aper tus in materia noſtra quipropie decidit idem dicē dum in feis qō dicimus in maſculiſ de quo tex.d.au ctor mentionem non facit ⁊ multum ſeruit nobis in hac materia. ¶ Omitto nunc an maſculinuꝫ in ma teria odioſa cōprehēdat femininum quia non ſumuſ propie in materia odioſa ſed ſi vnquaꝫ de ea mate ria contingeret videre hēs de ea per dñm archi.in.c. ſi quis ſuadente.xvij.qōe.iiij.vbi ponit qd incōtracti bus ⁊ per Bal.in.l.ij.in.ij.col.C.de iure emphithe. ⁊ per Jo.de imol.in.c.potuit extra de locato ⁊ in.l.ſi ita ſcriptum.ff.de lega.ij.⁊ in.l.qō dicitur in vltima carta.ff.de verbo.obli.⁊ per pet.de anc.in con.xlj.in prima col.incip.primo de viribuſ ⁊ effu.tituloꝝ ⁊c.⁊ p dñm meum Alex.in con.lxj.in.i. volu.incip.an ſi alicui eſt conceſſa res ⁊c.Ludouicus bologninus

Matheus mathaſelanus

¶ Item queritur qd ſi mulier pauper dedit modicā dotem viro locupleti an ei ſuccedet in dicta portione ſecundum formam predictā ⁊ videtur q non q iſta eſt ſucceſſio noua ⁊ exorbitans ⁊ contra regulas iu ris antiqui ⁊ videtur habere locum ſolum tribus cō currentibus.ſ.q mulier ſit ſine vlla dote item ⁊ in ops item vir defunctus erat locuplex vt.d.§.quoniā vero ver.hec itaqz igitur ⁊.l.ſi vero.§.de viro.ff. ſolu.matri.⁊.c.cum expediat de elec.li.vj. ¶ Sꝫ cō trarium tenet.d.Franciſ.de rampo.in.d. auten.pre terea ⁊ mouebatur ſolum quia eadem eſt ratio ⁊ pa ria ſunt non habere dotem ⁊ habere ſed valde mo dicaꝫ ⁊ hoc mihi placet quia ſit extenſio propter idē titatē rationis quando ratio eſt expreſſa i tex.vt not. glo.in.c.i.de elec.li.vj.⁊ eo.ti.c.i.in cle.⁊ Bar.in.l. liberoꝝ.ff.de verbo.ſigni.⁊ plenius dicam in tracta tu extenſionū ſed ratio eſt expreſſa in.d.§.quoniā ve ro.ſ.nouiſſima viuentis inopia ⁊ ibi eſt inopia piu gis ⁊c.Matheus mathaſelanꝰ.

Additio Domini Ludouici

¶ Hanc ſententiam de dote parua ⁊ dote nulla cō probant expreſſe ſcribentes in.d.auten.preterea per l.quiſ.ff.de condic.⁊ demonſtra.vbi paria ſunt nihil habere vel modicum habere ⁊ facit glo.in.l.fi.C.ad l.fauiā de plagi.que dixit q paria ſunt non hēre ma ritū ⁊ hēre maritū inutilē. ¶ Et lꝫ tex.i.d.autē.pterea dicat abſqz dote ⁊c.⁊ ſimiliter tex.in.§.ſiquis in do tatā in auten.⁊ liceat matri ⁊ auie ⁊ ſic preſupponant nullam extare dotem tamē non eſt incōueniens ideꝫ dicere qñ dotem habet ſed modicam propter idem titatem rationis que militat in vtroqz caſu ergo idē ius debet eſſe. ¶ Preterea p hoc adduco tex.in.§. q aūt in auten.vt liceat matri ⁊ auie in verbo indigē tibus ⁊c.vbi tex.loquitur in terminis noſtris ⁊ conſi derat indigentiā que ita verificatur ita qñ nulla dos data eſt vel ſi data eſt pua eſt. ¶ Plus dico q datō dotis non eſt pcōſideratōe.ſed inopia Nā ponamus mulierem non dediſſe aliquā dotem tū mortuo ma rito vel a patre vel aliunde inſtituta eſt heres vel alio titulo lucratiuo multa bona acqſiuit dicemus ne eam ſuccedere marito iuxta.d.autē. preterea.C. vnde vir ⁊ vxor certe non quia ſi bene eſt ſine dote tamen habet modum viuendi ⁊ ſic ceſſat ratio dicto rum iurium dum dicunt ſuperſtes vero laboret ino pia ⁊c.⁊ in.d.§.qō autem in verbo indigentibus ⁊c. cum alijs ſimilibus ſupra allegatis ergo ⁊c.Ludo.

Matheus mathaſelanus

¶ Item queritur quia ſupra dixi de vxore vtrum omnia predicta habeant locum i marito paupere vo lente vxori ſuccedere Reſpondeo ſic per .d.§. quo niam vero et ſi dicatur q iſte.§.eſt correctus per.d. §.quia vero reſpondeo q ille.§.quia vero iterū cor rigitur per tex. in auten.vt fratrum filij.§.fi.⁊ ita di cit glo.in.d.auten.preterea ¶ Sed hec ſolutio non eſt tuta.quia in.d.§.fi.ſolum loquitur in pena que i ponitur p diuortio ⁊ ideo glo.melius dicit in.d.§. quia vero in glo.magna i ver.tu dic q tantuꝫ ⁊c.ſ q §.quia vero in fine vult corrigere.l.fi.C.de repu.⁊ §.ſit itaqz i auten.de nup.⁊ ſic exponas in talibꝰ caſi bus ideſt tali caſu ⁊ ſimilibus ⁊ hoc eſt equiuſ vt tot correctiones euitentur ⁊ facit p his.l.fi.C.de indi cta viduitate.Matheus mathaſelanuſ.

Additio Domini Ludouici

¶ Sto in hoc cum dño auctore licet Ludo.ro.in.d. auten.preterea teneat contrarium debilibus tū ratō nibus motus ⁊ maxime dum dicebat q ex quo pa ter eſt legitimus adminiſtrator bonorum maternoꝝ ad filios peruentoꝝ habet vſumfructum.l.i.C.de bo nis mater.⁊ ſic non poteſt laborare inopia. Naꝫ hoc eſt falſum primo quia tex.in.d.auten. preterea ⁊ in corpore vnde ſumitur ⁊ in.§.quia vero ⁊ in.§.qō aūt i autē. vt liceat matri ⁊ auie loquuntur tā in patre q in matre. ¶ Nec obſtat rō Ludo.ro. Nam etiā ſi fi lij non haberent bona materna tū tenentur ſemper a lere prēm inopem vt in.l.ſi quis a liberis.§.i.⁊.§.ſi vel parens.ff.de libe.agno.vnde dicta iura non ven dicarent vnq ſibi locum in patre cuius contrariū ex preſſe determinant vt patet in eis ⁊ maxime in.d.§. qō autem in ver.in omnibus aſcendentibus ⁊c.in au ten.vt liceat matri ⁊ auie vbi eſt tex.quadratuſ deci dens hanc queſtionem ⁊ melior in hac materia qui poſſit allegari Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed nunc quero tenendo hanc opi.an.d.§.quoni am vero inquantum loquiſ de viro q ſuccedat vxo

VNiVERSiDAD D SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ri modificari ⁊ corrigi debeat per.d.§.quia vero vƷ vt ſi ſunt plures ꝙ̃ tres filij ſuccedit in virili item ſuc cedit in vſufructu tãtuƷ ⁊ videtur ꝙ non quia correc tio eſt euitanda contrarium tñ puto quia maritus ⁊ vxor ſunt correlatiua ⁊ correctio vel modificatio fa cta in vno videtur facta in alio.l.fi.C.de idic.vidui. l.i.C.de cupreſſis li.xj.⁊.l.fi.ff.de accep.non enī vir ⁊ vxor debent ad imparia iudicari.xxxij.q.i.c.qđ ãt niſi in caſibus ſpecialibus in quibus ius expreſſe di ceret contrariuƷ vt olim fuit in.d.§.quia vero in fine qui tñ cito correptus fuit et ſepe dictuƷ eſt ⁊ hec opi nio videtur eſſe de mente irnerij qui extraxit auten. preterea ⁊ glo.ibidē ſentit.Matheus mathaſelanus

Additi o Domini Ludouici

¶ Pro hac ↄcluſione facit id qđ ſupra dixi in proxia additione precedenti ⁊ omnia ibi dicta poſſunt meri to hic adaptari ⁊ cum hoc pertranſeunt ſcribentes co muniter in.d.auten.preterea ⁊ facit tex.ille ſepius al legatuſ in.§.ꝙ autem in auten.vt liceat matri ⁊ auie vbi tex. nedum diſponit predicta ꝓcedere in patre ⁊ i n matre ſed idem in alijs aſcendentibꝰ. Ludo.bol.

Matheus mathaſelanus

¶ Qualiter autem ⁊ quõ vir ſuccedat vxori ⁊ econ tra in hac quarta parte vel virili qñ decedit condito teſtamento non inſiſto quia propoſui in alio tractatu dicere ⁊ queſo vt ſim excuſatus ſi fui prolixus circa declarationem dicte auten.preterea nam vidi illam practicari bononie in hereditate cuiuſdam vſurarij.

Additio Domini Ludouici

¶ Licet dñs auctor nõ decidat hanc queſtionem di cas tu breuiter ꝙ ſuccedunt tam ab inteſtato ꝙ̃ ex te ſtamento ꝑut ſupra dixi in additione mea incip.per tranſeo.cũ dño autore ⁊c.tñ limita niſi teſtator in te ſtamēto expreſſe prohibuiſſet coniugem ſuccedere: quia tunc non poſſet admitti contra illam expreſſam voluntatem teſtantis ſecundum bal.⁊ ſali.in.d.autē preterea.C.vnde vir ⁊ vxor licet Pau.de ca.⁊Lu- do.ro.ibidem teneant contrarium ⁊ forte melius ꝑ ut alſ ibi legendo dixi circa qđ non me extendo ne i cidam in eandem excuſationem quam facit dñs au ctor ſupra proxime.Ludouicus bologninus.v.j.

Matheus mathaſelanus

¶ Secundo circa hunc articulum reſtat videre de eccleſia qualiter ſuccedat clerico ⁊ nõ inſiſto quia di xi ſupra in proximo membro ⁊ etiam in tertia parte tertij articuli.ſ.ꝙ eccleſia ſuccedit in patrimonialibꝰ deficientibus omnibus agnatis ⁊ cognatis ac etiam poſt vxorem. Matheus mathaſelanus.

Additio Domini Ludouici

¶ De hoc ſuperius diximus poſt dominum aucto reƷ ideo non repeto hic ne fruſtra occupemus mem branas ⁊ iſtud ꝙ dicit auctor de vxore ſupra confir- mauit in.§.preſertur tamen ⁊c.per tex.in.l.ſi quis ꝑ ſbiter.C.de epiſcopis ⁊ cle.cum alijs ibi allegatis vbi poſuit etiam de clericis coniugatis in minori- bus conſtitutis. Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Sed quid ſi quis eſſet beneficiatus in pluribus eccleſijs poteſt dici ꝙ omnes ab inteſtato ſuccedunt c.relatum el ſcđo de teſta.c.fi.de ſucceſ. ab inteſt.

Additio Domini Ludouici

¶ Pro hoc vide glo.not.in.c.fi.de offi.ordi.li.vj. ⁊ in.d.c.relatũ ⁊ in.§.ſi quis autē in ep̃is in auten.de eccleſiaſticis titulis colla.viiij.in auten.preſbiteros C.de ep̃is ⁊ cle.⁊ Bar.in.l.ſi quis filio.§.eius.ff.đ iniuſto teſtamento ⁊ bal.in.l.i.§.is itaqƷ in fine.C. de caduc.tollendis ¶ Plus dico ꝙ eccleſia occupãſ bona clerici defuncti tanꝙ̃ ſua cum non ſint non inci- dit in penam .l. ſi quis in tantam.C.vnde vi ſecun- dum Inno.in.c.cum in officijs extra de teſta.⁊ bal. in auten.licentiam.C.de ep̃is ⁊ cle.Ludouicus bol.

Matheu s mathaſelanus

¶ Item an layco rectori hoſpitalis ſuccedat hoſpita le ab inteſtato ſicut eccleſia clerico puto ꝙ ſic cuƷ ea dē ſit ratio in auten.de eccleſiaſticis titulis in.§. hec autē omnia ꝙ̃ diximus.Matheus mathaſelanus.

¶ Additio Domini Ludouici.

¶ Pro hoc facit tex in.l.omnia.C.de ep̃is ⁊ cle. ⁊ clemen.quia contingit de religi.domibus vbi proba tur ꝙ bona hoſpitalium gaudent eo iure quo bona eccleſie ⁊ voluit Bar.in.d.l.omnia ⁊ bal.in auten. quas actiones.C.de ſacroſan.eccl'ijs ⁊ Pau.de ca. in con.xvj.incip.dubitatur nunqđ hoſpitale ⁊c.⁊ do minus meus in con.viiij.incip.quedam petia' terre ſuppoſita ⁊c.i.i.col.i.ij.vol.⁊ facit ꝙ voluit.d.archi. in.c.diffiniuit.xvij.q.iiij.vbi dixit ꝙ ſicut fugienſ ad eccleſiam non poteſt capi ita fugiens ad hoſpitale tu tus eſt ⁊ voluit bal.in.l.ſi quis.§.in omnibus in.xv. col.C.de ep̃is ⁊ cle. ⁊ voluit dñs meus in con.pre- allegato in ſecunda col.

¶ Matheus mathaſelanus.

¶ Tertio circa hunc articulum reſtat videre de pa- trono ⁊ eius agnatuſ qualiter ſuccedant liberto ſed quia hic paſſus eſt parum vtilis ⁊ raro practicatur ñ inſiſto ſed vide hoc ad.§.multis inſti.de ſucceſ.liber torum ⁊ ad notata iſti.de ſeruili cogna.§.i.Mathꝰ

¶ Additio Domini Ludouici.

¶ Pro hoc vide tu ꝙ not.bal.in.l.i.C.ſiqđ in frau deƷ patroni ⁊ per ſpeculatoreƷ i ti.de teſta.§.iij.ver. eſt ⁊ alia ⁊ i ver.patrono ⁊c.ſpecu.i ti.de rebus eccle ſie non alienandis ver.ceterum cum ſequenti.

¶ Matheus mathaſelanus

¶ Quarto reſtat vider̄ an ſint aliqui qui poſſint ſuc cedere ab inteſtato excluſo fiſco reſpondeo ꝙ quedã ſunt collegia de quibus habetur.C.de here.decurio num per totum Matheus mathaſelanus.

¶ Additio Domini Ludouici

¶ In hoc adde tu ꝙ ſimiliter eccleſia de cuius cor pore eſt clericus excludit fiſcum vt not.in.c.fi.xij.q. vltima ⁊ in.c.i.⁊.ij.de ſucceſ.ab inteſt.⁊ ne errares dicas hoc habere locum in patrimonialibus. Nam ĩ alijs bonis prouenientibus ab eccleſia clarum eſt ꝙ eccleſia vel ſucceſſor excludit fiſcum vt.d.xij.q. vlti ma per totum ⁊ in.c.quia nos de teſta.⁊ in.c.cũ ex of ficij eodem ti.⁊ in.c.preſenti de offi.io ordi.li.vj. ¶ Preterea fiſcus excluditur in caſu auten.omnes pelegrini.C.cõia đ ſucceſ.vbi bõa pelegrioꝝ decedē tium in itinere applicantur ep̃o loci qui habet ea di- ſtribuere in pauperes ⁊ in alias pias cauſas excluſo fiſco.Ludouicus bologninus.

¶ Matheus mathaſelanus.

¶ Affinis vero defficientibus alijs nullo modo ſuc cedit.l.vitrico ⁊.l.affinitatiſ.C.cõia de ſucceſ.

¶ Additio Domini Ludouici

¶ Adde tu in hoc paſſu bar.in.d.l.affinitatiſ ⁊ ideo dicebat bal.ibidem ꝙ affinitas habet principium a viro ⁊ vxore ⁊ ideo ſecundum eum inter filios con iugum ex alio matrimonio poteſt contrahi matri- monium.Ludouicus bologninus.

Matheus mathaſelanus

¶ Similiter hoſpites nunꝙ̃ ſuccedunt peregrinis i eorum hoſpitio defunctis nec valet conſuetudo con traria vt in auten.omnes peregrini.C.cõia de ſucceſ.

Additio Domini Ludouici

¶ Non eſt mirum quia de bonis peregrinoꝝ debet ep̃us loci facere illam diſtributionem quaƷ ſupra ꝑ xime dixi vnde non poteſt ei ſuccedere de quo poſu it bal.in.d.auten.omnes vbi probatur ꝙ hoſpites te nentur aſſignare omnia bona peregrinoꝝ ep̃o loci al as tenenſ pena tripli.⁊ hoc qñ decedunt ab inteſtato ꝙ nota tu qui tenes hoſpitium.Ludouicuſ bolo.

Matheus mathaſelanus

¶ Sciendum tñ eſt ꝙ eſt vna perſona anormala ꝙ̃ ab inteſtato ſuccedit .ſ.concubina Nam ſi ex ea exta rent filij naturales tantum vnus vel plures ſimul cũ filijs ſuccedit in duas vncias que viriliter inter eos diuiduntur ſed vbi ex concubina nullus filius remã ſiſſet ipſa nullo modo ſuccedit ab inteſtato vt in.§.ſi quis autem defunctus in auten.qui.mo.na. effi.ſui. immo Plus dico ꝙ ſi ex concubina ⁊ amaſio ſup ſunt nepotes legitimi ⁊ naturales vel naturales tan tum ex filio naturali premortuo non ſuccedunt ab i teſtato in aliquo illa concubina nec nepotes.l.fi.C. de natura libe.⁊ in.§.de nepotibus i auten. qui.mo. na.effi.ſui. Matheuſ mathaſcla.

Additio Domini Ludouici

¶ De hoc poſuit Ang.in.§.ſed aliud in auten.qui. mo.na.effi.legitimi.¶ Plus dico tibi ꝙ concubia non ſuccedit ſecundum diſpoſitionem auten.preter- ea.C.vnde vir.⁊ vxor ꝑut ſupra dixi vbi cõcluſi idē in ſponſa per verba de futuro ergo ſi in caſu inopie nõ ſuccedit multominuſ poteſt alſ admiti.¶ De ne potibus autem natis ex filio naturali ſuperius dixi in loco ſuo in additione mea incipiente ſtat ꝑ certo hec firma concluſio vbi allegaui dñm meum Alex.i con.lxxv.in.iij.volu.incip.vtrum nepotes nati ex fi lio ſpurio ⁊c.ideo non repeto nunc.ludouicus bolo.

Matheus mathaſelanus

¶ Ex pedita prima parte huius tractatus que eſt quando tractatur de ſucceſ.ab inteſtato eiuſ qui ab i teſtato deceſſit ideo quia nullum condidit teſtamen tum vel condidit ſed in validum a principio vel ex poſt facto Reſtabat videre de.ij.principali parte qñ tractatur de ſucceſ.alicuius contra teſtamentũ.ſ.quã do ipſe deceſſit ↄdito teſtamento valido ꝙ non po- teſt impugnari per bonoꝝ poſſeſſionem cõtra tabulaſ vel per querelam in officio teſtamēti ſed quia hec pars habet multos difficilimosꝰ paſſus quoꝝ maior pars expeditur in.l.filio preterito.ff.de iniuſto teſta mento ⁊ in.l.pater filium.ff.de in offõ. teſtamento ideo obmitto pro nunc ⁊ de ea alias faciã vnum tra ctatum per ſe. Deo gratias Amen.

Additio Domini Ludouici

¶ Explicit ſolennus iſte pro certo ⁊ neceſſarius vti liſqƷ tractatus ſucceſſionis ab inteſtato qui quottidie occurrit i quo dñs mathēꝰ mathaſcla.cõbononiē. au ctor diligentiſſime loquutus eſt ⁊ ad eum in hac ma teria ſemper recurrimus in quo tractatu ſupplendo. declarando ⁊ interpretando in additionibus noſtris ſi quid in epti diximuſ attribues id paruitati ingenij mei homo enim ſum.Si quid autem boni reperies id ſupremo omnium bonoꝝ largitori attribueſ a quo omne bonum ⁊ omne donum ꝓcedit vt a patre lu- minum.Cui laus ⁊ glorioſſiſſime ſemp virgini eiuſ genitrici marie ⁊ beate Caterine cuius feſtum die craſtina celebraſ.Ludo. bolo.v.j.doctor ⁊ eques.

¶ Quia vitio compoſitorum alique littere ⁊ ſillabe male poſite fuerunt ideo ne erres ſcias tu ꝙ in tex. dñi Mathei in.ij.col.i.xi.linea ibi.l.fi.§.ſi vero ⁊c. vult dicere.l.pe.§.ſi vero.
in.iij.col.in.linea.xl.ibi ſin aũt vult dicere ſui ãt ⁊c.
in.iiij.col in linea.xiij.ibi ⁊ ibi caſum vult dicere ⁊ ibi vocantur ⁊ cetera
in cadē col.i linea.xxviiij.ibi partis vult dicere pr̄iſ
in cadē col in linea.xxxi.ibi p ⁊c.vult dicere pe.par.
in eađ col.i lica.lxij.ibi trãſmiſſuƷ vlt dicer̄ trãſmiſſa
in.vij col.i linea.xxxviiij.ibi eē ⁊c.vult dicere ñ eē
in pma.addict.in.xiij.linea ibi.l.cum antiquitati- bus vult dicere antiquioribus.
in eađ col.i lica.xxxviij.ibi ñ extat vlt dicere ñ extat
in.xv.col.in.v.linea ibi paterna ⁊c.vult dicere pater
in eadem.xv.col.in addict.i.xi.linea ibi.c. cum in- ſuncti vult dicere cum in cunctis.
in eadeƷ col.in.xv.li.ibi nec luxuria vult dicere ne.
in ea.col.in.xvi.li.ibi de nõ alie vult dicere đ nõ eli.
in ea.col.in li.xxxviij.ibi ꝙ̃uis vult dicere proprijs.
in ea.col.in.li.xl ibi de non ali vult dicere de nõ eli.
in.xvi.col.i adict.i li.xxxvij.ibi ꝙ cõi vlt dice.ꝑ cõi
in col.xvij.in addict.in linea xiiij.ibi de emancipa- trone vult dicere de emancipatione.
in.xviij.col.i addict.i li.li.ibi dicãt vult dicere dicã
in ea.col.in.lvi.i li.ibi defunctꝰ vult dicere defuncti
in.xviiij.col.in tex. Mathei.ii.in.vij.linea ibi eti- am tamen vult dicere ⁊ tamen.
in.xx.col.in.viiij.li.ibi ⁊ tante vult dicere ex tante.
in xxv.col.in tex.Mathei in.xiiii.linea ibi peterat vult dicere poterat.
in.xxvi.col.in addict.in.iii.linea ibi bonorum filii vult dicere bonorum ſubſtantie vxoriſ.
in.xxx.col.i addi.i lnca.iiij.ibi eſſe vult dicere eſſet
in.xxxi.col.in.i.linea ibi damã; vult dicere damnat
in.xxxi.col.i.tex.ma.i.xi.li.ibi iteſtatꝰ vult.di.iteſtõ
in.xxxiii.i.col. li.xv.ibi hũiſſe vult decere hũiſſet
in.xxxiiii.col.in li.x.ibi ſucceda vult dice. ſuccedat
in ea.col.in tex.mathei in. viii. linea ibi adoptiuo vult dicere adoptio.
in ea.col.in addi.in linea.vii.ex vacat.
in ea.col.in linea.xxii.ibi põt vult dicere non poteſt
in col.xxxviii.i addi.in li.x.ibi nepotem vult di- cere potiores.
in.xxxviiij.col.i adi.i li.xx.ibi nepotiſ vlt di.neptis
in.xl.col.i.li.xxiij.i principio ibi hidē vlt di.ibideƷ
in.xlvi.col.i.i.tex.mathei i li.pe.ibi qđ vult di.pro.
in.xlvij.col.i li.iij.ibi arogatorē vlt dice.arogatiõeƷ
in.xlviiij.col.in.i.linea.ibi alia vult dicere aliam.
in cadē col.i addi.i.li.xiij.ibi vndeꝙ quã vult di. vnꝙ̃

VNiVERSiDAD DSALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

in.l.col.in li.xiiij.ibi ex legato vult dice.l.ex legato
in eadem col.in addi.in linea.xiiij. ſiue vacat.
in.li.col.in addi.in linea pe.ibi lungaz vult di.longā
in.lij.col.in tex.i.mathei in linea viij.ibi plegatam
vult dicere prelegatum.
in.liij.col.in.ij.tex.mathei in li.v.ibi guadum vult
dicere gradum.
in eadem col.in addi.in prima linea ibi q vult di.qđ
i ea.col.ꝛ addi.i li.xiij.ibi agnotaꝝ vult di.agnatoꝝ
in.lv.col.i addi.i li.xij.ibi cōcenſib⁹ vult di.cenſibuſ
in ea.col.i li.xx.ibi verum vult dicere mirum
in.lviij.col.in addi.in .vi.linea ibi ını vult dicere in
in.lxi.col.in li.ſeptima ibi efecuo vult dicere effect⁹
in.lxii.col.in antepenultima li.ibi rediationem vult
dicere repudiationem.
in.lxiii.col.i linea.xx.ibi faciant vult dicere facient
in.lxvi.col.i addi.vltia i li.viii.ibi nati vult di.natiſ
in.lxviii.i addi.cc.fi.col.ibi iteſtaio vult di.iteſtato
in.lxxiiii.col.in linea pria.ibi expedictis abundat.c.
in.lxxv.col.i tex.mathei i.ii.li.ibi a vult dicere ad
in.lxxvii.col.i.vii.linea.ibi petio vult dicere precio
in.lxxx.col.i tex.ma.i.ii.li.ibi vtriqʒ vult di.vtri⁹qʒ
in.lxxxii.col.in linea xiii.ita . vacat.
i.lxxxiii.col.i.i.tex.ma.i vl.li.ibi practicari.c.vacat
in.lxxxiiii.col.in.ii.tex.mathei.in.ii.linea.ibi agna
tus vult dicere agnatis.
in eadem col.in vltima addi.in āpenul.linea ibi pe
legrini ꝛ pelegrinorum vult dicere peregrini ꝛc.

¶ Explicit tabella:qua aliq errores cōpoſitoꝝ circa
litteras ꝛ ſillabas correpti ꝛ emendati fideliter fue-
runt per dñm Ludouicū bologninum.v.i.doctoreſ
celeberrimū qui cuncta diligenter videre voluit:ꝛ in
nullo defecit pro te qui ſtudes laus deo.amen

Finis Primi Tractatus.

¶ Incipit vtilis ꝛ quottidian⁹ Tractatus permuta
tionis bñficioꝝ ſcđm clariſſimū iuris interpretē.D.
Petrum de vbaldis de peruſio fideliter emendat⁹
per inſignē equitē.ꝛ iureconſultū preſtātiſſimū.D.
Ludouicum bologninum in almo Bononie patrie
ſue ſtudio Anno dñi .Mccccl xxxviij.

uia De permu
tatione beneficiorum hic a
gitur ideo videamus que-
dam principaliter. ¶ Pri-
mo qui poſſint adinuicē p
mutare beneficia ꝛ de qui-
bus beneficijs poſſit fieri p
mutatio. ¶ Secundo cui⁹
auctoritate faciēda ſit pmta
tio. ¶ Tertio quorum ꝯſen
ſus requiraẜ i pmutatōe faciēda ¶ Quarto q̄ debeāt i
teruenire vt pmutatō teneat ¶ Quīto eo cāu quo ñ
teneat pmutatio an ſaltē teneat renūciatio precedēs
¶ Sexto qualiter ꝯſuleẜ volētib⁹ pmutare ꝛ ex cau
ſa permutatōis renunciantibus eo caſu quo non tenꝫ
permutatio vel perfici non poteſt. ¶ Septimo ꝛ vl
timo ex quibus cauſis poſſit fieri permutatō ꝛ đ ei⁹
forma. ¶ Quo ad primum qui poſſint beneficia per
mutare ꝛ de quibus poſſit fieri permutatio premitte
tres caſus primo qñ vterqʒ permutantium habet iuſ
in re procedit permutatio vt in.co.ti..c.cum vni-
uerſoꝝ etiā ſi permutantes nō habeant poſſeſſionem
beneficioꝝ quoniā per collatōēʒ precedentem habe-
bant ius in re poſſeſſione non habita vt dicit Inno
centius. de preben.c.inter cetera ꝛ de conſti.c.cum
¶ Secundus caſus quando vterqʒ pmutantiuʒ ha-
bet ius ad rem vel vnuſ hʒ ius in re alter vero ad rē
tunc non ꝓcedit permutatio quia beneficioꝝ adinui
cem ſit permutatio qđ non eſt hic ceſſat ei ratio hu
ius decretal.in habente ius ad rem pʒ exēplū per lit
teras apoſtolicas Expecto beneficium littere enim
mee beneficiales non poterunt ad te tranſire cuʒ ſint
perſonales de offi.dele.c.ex parte niſi pp̄ mediante.
item executor datus apoſtolicus mihi nō poterit
tibi prouidere de beneficio qđ expecto q: nō habuit
id in mandatis ꝛ ſic excederet formam mandati i ꝓ
uidēdo vnō ꝓuiſio ē nlla de reſcrip.c.cū dilecta ꝛ
hoc tenet Jo.an.co.ti.li.vi.qđ ꝓbaẜ per illud.c.dū
dicit ſua dicebat āt ibi abbas ꝙ exiſtentes canonici
auc̄te.pape licet vltra numerum ꝛ expectātes prebē
das vacaturaſ poſſunt canonici.iter ſe permutare vel
cuʒ alijs etiā ad alia beneficia ꝛ hoc auctoritate dio
ceſani nec erunt poſt canonici auctoritate apoſtolica
nec habebunt ius ad vacaturas prebendas ſi autem
non ſint canonici auctoritate apoſtolica ſed expectāt
canonicatus ꝛ prebendas vel alij ſunt expectantes ꝛ
cum decreto tales permutare non poſſunt qđ non ha
bent. ¶ Tertius caſus qñ permutans in re nec ad rē
tale beneficium ad alium non pertinebat nunqđ nūc
permutans acquirit ius cuʒ beneficio qđ ꝯſequiẜ ex
cauſa permutationis ꝛ ſic teneat permutatio reſpon-
deo non ratio quia ſi teneẜtur ſequeretur abſurdum
ꝙ iniuſte obtinens beneficium obtineret aliud ex cā
permutationis itē q: permutatio contrahitur a dño
vel eo qui habetur loco dñi de excepte. venerabil.
ſed qui iniuſte habet beneficium non eſt illius dñs
itē epiſcopus confert iſti beneficium loco illiuſ qđ di
mitit ſed iſte nihil dimittit ex quo nulluʒ ius habe-
bat in beneficio dimiſſo vnde poſito ꝙ alias epūs
potuiſſet iſti ſimpliciter ꝯferre beneficium quia ta-
men non contulit ſimpliciter ſed ex cā permutatiōis
iſte nihil conſequetur nec ſalua conſcientia poterit
tenere beneficium ſibi ex cā permutationis collatuʒ
facit ratio q: ꝯfertur ſibi vt vacans ex cā pmutatio-
nis ꝛ ex illa cauſa vacare non poteſt ex quo permuta
tio nulla ſimile de reſcript.c.ſuſceptuʒ li.vi. Sʒ poſ
ſes reſpōdere ꝙ illud.c.loquitur in reſcrip.q̄ ſunt ſtri
cti iuris ſed ſecus eſſet in collōibus per ordinarium
fcīs:ſʒ tu dic ꝙ idē eſt qñ ordinarius confert habito
reſpectu ad vnum mōʒ collōis qđ.ſ.non valet collatō
ſi alio mō vacat tex.eſt in.c.ex parte de conceſ.ꝓben.
quod plʒ Jo.in co.ti.c.i.li.vi.reprobata opinione di
centium collōem tenere tanq̄ factā de beneficio vacā
te ꝛ ab ordinario collatore ꝛ ſubdentium ꝙ q: per-
mutatio erat iniuſta poterat ille beneficio priuari.
¶ Juxta predicta incidenter dubitatur de pluribus
primo an habens duo beneficia poſſit permutare cuʒ
vno beneficio vel pmutare cum duobus beneficijs
dicit Jo.de excepť. in.c.cum venerabilis ꝙ ſic quia
ſicut iure proprietatis due eccleſie pro vna poſſunt p
mutari ſic ratione tituli iſtud non videtur ꝓcedere
pone enim ꝙ quis habebat duo beneficia curata ex
diſpenſatione pape vult permutare cum vno curato
an poterit hoc fieri dicunt quidam ꝙ cuʒ illo erat di
ſpenſatuʒ ſuper retentione duoꝝ curatoꝝ que obtine
bat ꝛ tunc q: diſpenſatio non extendit ſe ad tertium
curatum non poterit vi.diſpenſationis retinere terci
um curatum ad qđ permutat ſecus ſi diſpenſatio ſe
extendat ad poſſendum obtinere terciuʒ curatum niſi
ſi canonice cōferatur q: tunc tenet permutatio. ¶ Di
cas ꝙ ſi habens duo curata diſpenſatiue vult vnum
ex illis permutare cū habente aliud curatum:poteſt
ſed illud recipiendo vacabit vtrunqʒ qđ habebat di
ſpenſatiue vt in clemē.ſi plures de preben.vbi vero
permutat ſuum curatum cum beneficio ſimplici tunc
poterit retinere illud ſimplex cum altero ex curatis
qđ non permutauit ex diſpenſatione Epi de preben.
c.de multa notādū tñ ꝙ habens duo curata diſpenſa
tiue non poſſʒ ābo illa permutare cū curato vel ſim-
plici quia diſpenſatio que coherebat perſone non trā
ſit in eum cū quo permutat de offi.dele.c.i.li.vi.
¶ Secundo queritur an beneficium poſſit permuta
ri cum hoſpitali vel preſtimonia que ſoleant ꝯferri i
titulum dicit Jo.in co.c.i.li.vi.ꝙ beneficium nō po
teſt permutari cum preſtimonia que non habeẜ i titu
lū vel que cadit in laycuʒ Quid ergo ſi hoſpitale cō
feratur clerico non in beneficium ſed vt bono viro
cōmittatur eius regimen an tunc ꝓcedet permutatio
cum beneficio videtur ꝙ non. ¶ Dicebat ſede.per-
mutationē ꝓcedere quia lʒ hoſpitale non ſit benefi-
cium non eſt titulus totaliter ꝓphan⁹ ſed eccleſiaſti
cus ideo non poteſt vendi ſine vicio ſymonie de ſy-
mo.c.conſulere ꝛ accedunt eis ſpiritualia de preben.
ele.per litteras Ex his infertur ꝙ ſi duo habeant ta
lia hoſpitalia ꝙ poſſint adinuicem permutare ſiue
ſint layci ſiue ſint clerici. ¶ Tertio queritur habēs
beneficium in cōmendā poſſit cum beneficio permu
tare reſpondeo ſic cum titulus cōmende ſit canonic⁹
nec interim vacet eccl̄ia.de elec.c.nemo.li.vi. Et eo
dem mō ſi duo habeant beneficia in comēdam pote
runt adinuicē pmutaẜ Et hoc tenēdum eſt lʒ quidā
dicant pmutationē non procedeẜ cum titulus cōmē-
de non ſit ꝑpetu⁹ſʒ tēporalis vt dicto.c.nemo. ¶ No
tādum tñ ꝙ quando habētes cōmēdaʒ ſi volūt pmu
tare ſiquidē collator confert vt in comēdam ꝛ dura-

VNiVERSiDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

bit collõ p ſemeſtre tempuſ vt dicto.c.nemo. Si aũt conferat vt in titulum eſt collõ plena ¶ Quarto queritur de monacatu an monachus monacatum pmutare poſſit ad eccleſiam curatam dicebat abbas ꝙ ſic obuentiones vero que ſibi tanq̃ monaco debentur p mutare non poteſt quia in eis ius non habet nec poſſunt dici ſuccedit de reſcrip.c.cum dilecta.xij.q.i.c.nolo. ¶ Quinto queritur an habentes manualia beneficia poſſint inuicem permutare cum poſſint pro libito voluntatis a ſuis beneficijs remoueri vt patet de preben.c.cum ſingula.li.vi. Reſpondeo ſic quia ſint reuocabiles interim tamẽ ſunt rectores ſed per eoꝝ mortem vacat beneficiũ de ſuple.negli.pla.cle.i.ſicut enim rectores perpetui pmutant ſic ⁊ iſti quia perpetui eſſe poſſunt de reſcriptis.c.vltra.li.vi. Notandum tñ ꝙ ſi religioſus preferatur beneficio manuali cũ tunc non ſit plene tranſlatus ſꝫ remanet monacus monaſterij de priuil.c.i.li.vi.nõ poterit illud beneficium permutare ſine licentia abbatis ar. de elec.c.ſi religioſus li.vi. que licentia non requiritur in beneficio tanq̃ ppetuo pficiatur cum tunc eximatur ab abbatis obedientia. ¶ Sed queritur ſi habentes beneficia manualia permutãt illa auctoritate pape an poterunt pro libito voluntatis per abbatẽ a beneficijs remoueri videtur ꝙ non quia ex collatõe ppe illa obtinẽt ⁊ ſic videntur obedientiarij pape de elec.c.cum inter.⁊.de preben.c.niſi eſſent de cõfir.vti.c.ij. in contrarium quia papa pmutando ſolum intendit alterũ in locum alterius ſubſtituere pro hoc facit ſtilus curie ſm̃ quẽ adicitur clauſula ꝙ plus non competat permutantibus q̃ prius haberent. ¶ Facit ratõ quia qui in iure ſuccedit alterius eodem iure debet vti ⁊ res ſubrogata alterius loco eodem iure cenſetur extra vt lit.pen.c.eccleſia itẽ papa nõ preſumitur derogare iuri prelatoꝝ niſi hoc exprim at de conſti.c.i.li.vi.de conſue.c.vlt.de preben.cũ in eccl'ia co.li.facit conſtitutio pape benedicti ſub rubrica de monacis regularibus ⁊ ꝙ not.glo.in cle.vnica de ſuplẽ.negli.prela. Non ob.d.c.niſi eſſent quia ibi papa intendebat ex certa ſcia illũ facere ſuum obedientiariũ ⁊ auferre poteſtatem inferiori. ¶ Prima opi.videtur verior quia cum in permutatione interueniat collatio que fiat per papam de regulari ex certa ſcia ergo ille remanet etiã obedientiarius pape Nõ ob.c.ſta de ſtillo curie quia illa ſolũ refert reſpectu iuris qd habebant permutantes permutationis tpe. ¶ Sexto queritur ſi due eccleſie ſint vnite alicui monaſterio viuentibus rectoribus ipſarum qd fieri poteſt vt in cle.ſi vna de rebus eccle.non alie an iſti rectores poterunt adinuicem permutare vel ẽt cum alijs non conſentiente monaſterio cui facta eſt vnio reſpõdeo non quia cum iſte eccleſie per vnionem ſint facte de menſa monaſterij ⁊ amodo vacare non poſſint de ex ceſ.prela.cle.frequens ver.quidam non poteſt interuenire pmutatio na in ea ſit beneficioꝝ vacantiũ collatio.item q: ſi poſſet fieri pmutatio poſſet ipediri vnionis effectus qd eſſe non debet. Nec ob. tex.c.i.eo.ti.⁊ li.vi.nam concedendum eſt ꝙ propter illoſ qui expectant beneficia non poteſt permutatio ipediri q̃ expectant beneficia vt in titulum ſed hic p vnionem expectant beneficia vt in ppetatẽ ⁊ iõ in illis pmutatio ẽ pħibita ¶ Ex quibus concludẽdum ẽ ꝙ bñficia que vacare non poſſunt vt quia ſunt vnita vł extincta ⁊ ſuppreſſa poſt mortem preſidentium illiſ beneficijs vt pꝫ ỏ conſti.c.cũ acceſſiſſent ꝙ talia beneficia non poſſunt pmutari. ¶ Septimo queritur ſi in

eccleſia non ſit canonicorum numerꝰ an canonicus talis eccleſie poſſit illum canonicatum pmutare reſpõdeo non rõ quia p renunciationem canonicatus non vacat ſed extinguitur ius canoie qd erat apud talem canonicum de pben.c.dilecto ⁊ ideo pmutatio pħibita que ſolum fit de bñficijs vacantibꝰ. ¶ Octauo queritur ſi in eccleſia ſit numerus qui poſtmodũ ſit reſtrictus ⁊ iuratus ⁊ ordinatum ꝙ cedentibus vel decedentibus aliquibus de antiquo numero nullus inſtituatur donec ſit deuentum ad numerũ nouiter reſtrictũ an illi qui ſunt vltra hũc numerũ ſic reſtrictum poſſint adinuicem permutare reſpondeo non etiam auctoritate legati quia legatus non poteſt talẽ nũm tolleꝛ de preben.c.p illoꝝ. ¶ Nono queritur ſi permutatio fiat per illos qui ſunt vltra numerũ nouiter reſtrictum ⁊ qui fecerunt ſtatutum iuratũ ſup numero an valeat permutatio reſpondeo ſi dicatur ſtatutũ tacite ſublatũ p illã permutationẽ tenebit pmutatio alr̃ nõ de quo no. Jo.in eo.ti.c.i.li.vi.⁊ ỏ preben.c.dilecto. ¶ Decimo queritur an pmotus ad bñficium curatum qui debet ſe facere pmoueri ad ordines inter annũ ⁊ aliter priuareſ ipſo iure vt pꝫ de elec.c.lꝫ canon.⁊.c.cum ex eo li.vi. poſſit in fine anni illud permutare vr̃ ꝙ nõ q: ille priuandus eſt ex diſpoſitione iuris.dic ꝙ pcedit pmutatio quia titulum habet quo non eſt priuatus niſi elapſo anno ỏ elec.c.cõmiſſa li.vi. ¶ Undecimo queritur an ſola inequalitas beneficioꝝ ſiue ratione redditium vł onerum incũbentium vni beneficioꝝ ⁊ non alteri impediat permutationem reſpondeo non vt dicit Jo.eo.ti.c.i.li.vi. ¶ Sed queritur de tali caſu plat9 regularis auctoritate pape pmutauit prelaturam cum regulari precedente eccleſie vt obediẽciario que eccleſia erat de membris prelature tacito in ipſa permutatione ꝙ vterqꝫ illoꝝ eſſet regularis ⁊ tacito ꝙ vnus eoꝝ eſſet prelatus ⁊ alter ſubditus ⁊ tacito ordine monaſterij ⁊ tacito ꝙ eccleſia ad quam fiebat pmutatio eſſet de mẽbris prelature ⁊ tacito ꝙ ille eſſet obedientiarius queritur an teneat permutatõ ad ſubditum ⁊ ꝙ vterqꝫ eſſet regularis ⁊ quia tacita eſt beneficioꝝ qualitas videlicet ꝙ eſſent regularia ⁊ vnum prelatura ⁊ alterum membꝛum ⁊ quia tacitus eſt ordo que omnia ponderari debent non enim eſt veriſimile ꝙ papa de facili conſenſiſſet ꝙ prelatus cum ſibi ſubdito permutaret ſuſpecta enĩ habetur talis pmutatio de preſump.c.quia veriſimile pmoueret enim platus ỏ maiori ad minus quod iuri repugnat de trãlac.c.ſi.itẽ pmutatio ſit ob vtilitatem eccleſiarum eo.ti.c.ad queſtiones ⁊ eo.ti.c.i.li.vi.ſꝫ ex quo quis ydoneus reputatus ẽ ad prelaturã nulla vtilitas verſari vt poſſit eccle.que eſt ỏ mẽbris nam añ pmutationẽ illi preſidebat vt ſuperior quo ad ius viſitandi ⁊ corrigẽdi de ſtatu.mo.c.cum in ſingulis itẽ ſi vna eccleſia ſit principalis dignitas ⁊ alia membꝛum hoc ponderandum eſt quoniam maior ydoneitas in precedente dignitate q̃ in mẽbro ỏ prebẽ.c.cum in illis.li.vi.itẽ quia pmutantes erant regulares huiuſmodi ergo taciturnitas videtur viciare pmutationẽ ỏ confir.vti.c.porrecta.itẽ taciturnitas ordinis videtur viciare ỏ reſcrip.c.cum ordinẽ itẽ quia taciturnitaſ ꝙ illa beneficia ſolita eſſent regi p regulares de preben.c.cum de bñficio.li.vi. preterea in permutatione interuenerit renunciatio ⁊ demum collõ.eo.ti.c.i.li.vi.Sꝫ gratia in bñficijs vt ambitioſa reſtringenda de preben.c.quis li.vi.in qua exprimende ſunt qualitates que inſunt be

neficijs de preben.c.in illis li.vi.⁊ eo.ti.cle.i. ¶ Ex quibus videtur permutationem non tenere in cõtrarium ꝙ hoꝝ taciturnitas non viciet pmutationem q: iura que ex veritate tacita reddunt gratiam nullam loquuntur de alia taciturnitate.ſ.alioꝝ beneficioꝝ q̃ impetrans obtinebat de reſcriptis.c.cum adeo.c. ad aures ⁊.c.poſtulaſti.c.audientiam ⁊ in.c.in noſtra vel cũ tacet curam imminentẽ beneficio de preben.c. cũ in illis.li.vi.vel ꝙ beneficium eſſet dignitas eo.ti.cle.i. ¶ Sed in caſu predicto nullum horum tacitum eſt nec ex eo ꝙ fuerit tacitũ ꝙ de plato ad ſubditũ ⁊ de principali eccleſia ad mẽbꝛũ facta fuerit permutatio vt dicto.c.quia veriſimile nec ex eo ꝙ ordo i herẽs beneficio fuerit tacitus extra de pbẽ.c.is cui.li.vi.nec etiã ex eo ꝙ pmutãtes eſſent regulares ⁊ ꝙ eccleſie eſſent conſuete regi per regulares tunc enim illa taciturnitas viciaret q̃ impetrans eſſet regularis quo caſu applõe eccleſiarum ⁊ beneficioꝝ non includitur eccleſia conſueta regi per regulares ⁊ hoc īducit qualitas perſone impetrantis quia erat ſecularis quo caſu ſit reſtrictio ⁊ ſolum includitur eccleſia per ſeculares regi de preben.c.cum de beneficio li.vi. Sꝫ ſi impetrans ſit regularis tunc applõe eccleſie includitur eccleſia ſolita regi per regulares licet id nõ exprimatur vt dicto.c.cum de beneficio Non ob.de reſcrip.c.cum ordinẽ quia ibi in reſcrip.iuſtitie vbi oꝫ exprimi de ordine quia illa decretal.priuilegiat ordinem ciſtercienſiũ cõtra ſingularia reſcripta iuſtitie ⁊ certam formam impetrandi vt in reſcripto de ordine fiat mentio Non ob.de confir.vti.c.porrecta q: ibi loquitur in alio caſu.ſ.cum regularis preſidens beneficio manuali impetrat confirmationem a papa vt ſic perpetuꝰ quo caſu oportet exprimi de ordine ſed hic non ſit impetratio vt obedientiarius efficiatur perpetuus item valde refert cum beneficia impetrãtur non ex cauſa permutationis quia tunc ipetratio eſt odioſa ⁊ multa oportet exprimi in tali reſcripto ⁊ ipetratione que ſit ex cauſa permutationis quia ibi taciturnitas que vel alioꝝ de quibus dictũ eſt non viciat permutationem quia in permutatione non additur beneficium beneficio Sed vnum in locum alterius ſubrogatur ⁊ ſic ceſſat ambicio. ¶ Item permutatio ſit ob neceſſitatem vel vtilitatem vt hic ergo fauorabilis ⁊ non odioſa ⁊ ſic extendenda ⁊ non reſtringenda vnde permutans vel beneficium nõ habet exprimere de alijs beneficijs que obtinet vt infra tunc ſatis tangetur. Concludo ergo ꝙ inequalitas beneficiorum non impedit permutationem vt quia vnum ſit curatum vel dignitas alterum vero vel vna prelatura ⁊ altera mẽbꝛũ vel de prelato ad ſubditum de platura ad membꝛum vel de prelato ad ſubditum de prelatura ad mẽbꝛum fiat permutatio ⁊ iſte eſt caſus notabilis qui non eſt alibi de preſump.c.quia veriſimile. ¶ Duodecimo queritur an habens penſionẽ de qua loquitur cle.quia regulares de ſupple.negli.prela.⁊ de preben.c.quis li.vi.poſſit illam permutare cũ beneficio.reſpõdeo.nõ quia talis penſio in ſola tꝑalitate conſiſtit ⁊ prebetur ad vitam recipientis ⁊ dicitur pro aliquo temporali labore alicui vt benemerito puta aduocato vel alicui ſeruitori de bonis eccleſie vel menſe.xvi.q.i.c.poſſeſſiões ⁊ iõ non põt recipere permutationem cum aliquo iure ſpali de ſymo.c.cum eſſet ⁊.c.querelam ⁊.c.veniens de pact.c.cum pridem. ¶ Ex hijs infero ꝙ ordinatus ad titulum ſui patrimonij non poteſt illud patrimoniũ pmutare cum beneficio cũ illud patrimoniũ ſit tempora

le ⁊ non ſpirituale de preben.c.epus ⁊.c.nrũs. ¶ Itẽ ꝙ ſi ordinato ſine titulo epus aſſignet eccleſiam penſionem illam non poterit permutare ad beneficium ⁊ eodem mõ de penſionates ad menſaꝫ prelati facit qd no.doc.in cle.prima de ſuplen.negli.prela.⁊ vide ſupra.eo.ad queſtiones vbi beneficium non põt permutari cum iure decimaꝝ vel re mobili conſecrata. ¶ Ultimo queritur an habens beneficium pingue poſſit permutare cum beneficio tenui vel antiquus prelatus poſſit permutare cum iuuene ſibi conſanguineo videtur ꝙ nõ vt de renunc.c.ij.li.vi.dicas cõtrarium quoniam auctoritate ſuperioris firmatur pmutatio ⁊ ſic dolus adeſſe nõ preſumitur. Nõ ob.d.c.ij. quia ibi illud procedebat a partibus ⁊ non a ſuperiore facit ꝙ no. Jo.an.c.i.eo.ti.li.vi. ¶ Nunc videamus de ſecundo principali.ſ.cuius auctoritate fiat pmutatio beneficioꝝ illud declaro per queſtioneſ.

¶ Primo enim queritur an permutatio facta de beneficijs per papam reſeruatis valeat auctoritate dioceſani ⁊ videtur ꝙ ſic quia per ſpecialem reſeruatõꝫ que fit per executores apoſtolicos ad inſtantiam illoꝝ quibus eſt prouidendum de beneficio vacaturo licet efficiatur prebenda de conceſ.preben.c.ſi caplo non tamen impeditur permutatio.c.i.eo.ti.li.vi.ergo nec generalis reſeruatio impediet ar.de preben.c.dudũ ⁊.c.quis li.vi. ¶ Sed contrarium eſt verũ per declarationem pape benedicti que incipit dudũ ⁊ per extrauagantẽ execrabilis in quibus dicitur ꝙ permutatio facta de beneficijs reſeruatis ſine ſpali mandato ſede apoſtolice non valet. Non ob.c.i.eo.ti.li.vi.quia ſicut littere beneficiales ſunt reſtringẽde de preben.c.quis.li.vi.ſic ⁊ reſeruationes que fiunt per executores gratiaꝝ reſtringi debent ⁊ ſtricte interpretari vt non impediatur equitas illius.c.i.itẽ in dicto.c.i.eo.ti.li.vi.eſt equitas ſcripta in ſpecie in caſu illo tantũ ⁊ rigor ſcriptus in genere in contrariũ vt debeatur expectantibus. Sed equitas ſcripta in ſpẽ derogat rigori ſcripto in genere ſed i caſu noſtre q̃onis nulla equitas repitur ſcripta in ſpẽ ſed rigor ſcriptus i genere vt de reſeruatis inferior ſe intromittat ⁊ iõ rigor ſcriptus in gñe pfertur equitati non ſcripte.C.de indic.l.placuit nec equitas illius.c.extenditur ad ſimilẽ equitatẽ non ſcriptam ſed reſeruatiões q̃ fiunt p papam gñaliter vel ſpaliter ppꝛio motu nõ ſunt odioſe ſꝫ fauorabiles ⁊ pleniſſimam recipiunt īterptationẽ ỏ pben.c.ſi pluribus li.vi.⁊ eo.ti.cle.ſi romanus cum ergo illa dec.eo.ti.li.vi.ponat ſuum caſum ſpalẽ pp equitatẽ reſeruandam ⁊ ibi expectantiũ ſit ambitio non excedat caſum ſuum remaneat ergo firma regula qua cauetur qꝺ inferior non põt ſe intromittere ỏ hijs que ſupior ſibi reſeruat de appl.c. vt noſtrum cum ergo in pmutatione iteruenIat vacatio inductus p renuntiatõꝫ vt ſubſequens collõ nõ poſſit poterit fieri ỏ tali reſeruato ỏ elec.c.ſi poſtq̃ li.vi.īpeditur ergo permutatio auctoritate inferioris a papa ỏ tali reſeruato cuius inferior ỏ illo non poſſit ſe intromittere vt dicto.c.vt noſtrum ⁊ quia illa reſeruatio ligat manuſ ordinarij ỏ elec.c.ſi eo tẽpoꝛ li.vi. itẽ quia paria ſunt bñficia vacaꝛ in curia vel eẽ reſeruata vt no. Jo.ỏ conſue.c.vlt.li.vi.Sꝫ negari nõ põt q̃ i ꝑmutatione interueniat vacatio ⁊ hincinde collõ vt dicit Jo.de reſcrip.c.ſi ppter li.vi.⁊ eo.ti.cle.vnica. Nam beneficium non vacans non poteſt conferri ỏ conceſ pbẽ.c.ij.facit dicta cle.vnica ibi dũ dicit bñficia reſeruata ⁊c.ſi igitur beneficiũ vacãs non põt p inferiorẽ a papa conferri obſtante reſerua

tione non ob.c.dudum ⁊ c.ꝗuis de p̄bẽ.li.vi.quia
ibi nulla fuit reſeruatõ ſ; gñalis poteſtas data alicui
circa collationem beneficioꝝ. ¶ Secundo queritur
papa conceſſit legato ꝙ auctoritate apoſtolica poſſit
recipere reſignatõ; beneficioꝝ a volentibus ea reſi-
gnare ex cã permutationis ⁊ vt ſic reſignata conferat
auctoritate apoſtolica. Modo queritur an benefi-
cia reſeruata pape poſſit legat⁹ permutare reſpõdeo
non quia generalis conceſſio non extendit ſe ad ea q̄
ſedes apoſtolica ſpāliter reſeruauit de offi.lega.c.ꝙ
tranſlationem.iij.q.vi.c.q̄ de cã facit ꝙ no.de p̄eben.
c.ij.li.vi.habeat igitur legatus poteſtatẽ in nõ reſer-
uatis ſi tamen omnia beneficia eſſent reſeruata in ꝓ
uincia decreta legato poterit legatus reſeruata per-
mutare vt apoſtolica conceſſio facta legato ſit aliqd
allatura ar.de p̄uil.c.ſi papa li.vi. ¶ Tertio queri
tur an legatus de conſenſu collegij vel habẽtes inſti
tuere in eccleſia collegiata poſſit recipe renunciatõ;
beneficij collegiati ⁊ ex cauſa permutationis illud
conferre dicunt quidã; ꝙ ſic quia talis collõ que fit
ex cauſa permutationis non eſt ꝓp̄ie vera collatio
ſed neceſſaria in dando ⁊ cui dando co.ti.cle. vnica
non ob.de offi.lega.c.deliberatione.li vi.q: ibi nul
la ꝓhibitio non comp̄ehendit permutationem di-
cas ꝙ cum de eccleſia collegiata non poſſit legatus
ꝓuidere diſponere vel ordinare vt dicto.c.delibera
tione ⁊ pmutandum ordinet ⁊ diſponat de illa ⁊ ei⁹
perſonis ergo tali permutationi auctoritatem impti
ri non poterit. ¶ Quarto queritur an vicarius epi q
poteſt confirmare p̄elatos electos ad eccleſias col-
legiatas de offi.vica.c.vlt.li.vi.poſſit auctorizare p̄-
latis illarum eccleſiarum collegiatarum volentib⁹
permutare rñdeo nõ quia ille põt renunciatõ; recipe
re qui poteſt inſtituere ⁊ deſtituere vt no.glo.in cle.
vnica de renunciatiõe ſed vicarius non habet pote-
ſtatem deſtituendi vt dicto.c.fi.de offi.vica.li.vi. er
go non habet poteſtatem recipiendi renũciatõ; que
requiritur ad validandam permutationem. ¶ Pre
terea in pmutatione interuenit vacatio ⁊ ſequẽs col
latõ ſed vicarius epiſcopi non habet beneficia confer
re vt dicto.c.fi.de offi.vica.li.vi. Sed ſi tale eſſet be
neficium an poſſet renunciari in manibus inferioris
ab epo quia talis inferior haberet poteſtatem inſtitu
endi ⁊ deſtituendi tunc in talibus beneficijs pmutã
dis vicarius epi auctoritatem interpõere poſſet quo
niam haberet eandem ordinariam poteſtatem quã;
⁊ epus de offi.vica.c.i.li.vi. ¶ Quinto queritur an
capitulum ſede vacante poſſit auctorizare pmutatio
ni reſpõdeo ſic cum hoc ſit epalis iuriſdictionis in
quo ſuccedit capitulũ ſedẽ vacã.de maio.⁊ obe.c.hiſ
que ⁊ c.cum olim hec vera niſi beneficia illa vel al
terum illoꝝ ſpectarent ad collationem ſolius epi qa
tunc cum capitulũ non ſuccedat in collatione talium
beneficiorum ne.ſe.va.c.i.li.vi.ergo nec in conſenſu
quem habet p̄eſtare de quo per glo.co.ti.cle.vnica
¶ Sexto dubitatur an capitulum ſede vacante poſ
ſit recipere reſignationes beneficiorum ad collatiõ;
ſolius epi pertinentium ex cã permutationis videt
ꝙ non quia caplm non poteſt no.illa beneficia ne.ſe.
vac.c.i.li.vi.ergo permutationem perficere non põt
¶ In contrarium quia caplm vt gerens vices epi
poteſt beneficiatos p̄iuare ⁊ perconſequens benefi-
ciorũ renũciatõeſ recipeꝛ ſed permutationẽ pficere ñ
poteſt expectet ergo ep̄; qui perficiat pmutatiõ; bñ
ficiorum renunciatorum in manibus capituli ⁊ ſi per
ficere illam nolit p ſuperiorẽ cogeẽ vel redibũt renũ

ciantes ad eorum beneficia ar.de p̄ebẽ.c.ſi benefi-
cia li.vi. ¶ Septimo queritur an inferior epo q ha
bet ius inſtituendi poſſit auctorizare pmutatiões re
ſpondeo non quia cum pmutatio ſit regulariter ꝓhi
bita de p̄eben.c.maioribus ⁊ in caſibus inueniatur
epis conceſſa videtur inferioribus denegata de quo
per glo.co.ti.clemẽ.vnica. ¶ Octauo queritur an in
ferior epo poſſit p̄eſcribere ius auctorizandi pmuta
tioni in eccleſijs ſibi ſubiectis reſpõdeo ſic quia iſtõ
non eſt ordinis ſed dignitatis ⁊ iuriſdictiõis epalis
ideo p̄ſcribere p̄eſcriptibile e de p̄eſcrip.c.auditis fa
cit qḋ no.glo.de re.eccle.nõ alie.cle.ij.⁊ co.ti.cle.vni
ca. ¶ Nono queritur an auctoritas epi in pmutatõe
lic; ad inferiorem p̄elatũ ſpectet ius iſtituendi nun
quid renunciatio debeat fieri in manibuſ epi ⁊ p ep̄;
debeat fieri collatio conſenciente illo qui habet ius
inſtituendi an vero renunciatio debeat fieri in mani
bus habentis inſtituere etiã per eũdem fiat collatio
auctorizante epo permutationi videtur ꝙ renuncia-
tio debeat fieri in manibus habentis inſtituere ⁊ p
eundem fiat collatio epo demum auctorizante pmu
tatõ;.xij.q.ij.c.placuit ⁊ c.abbatibus.xij.q.iiij.c.in
vẽdicõn reſpondeo totum expediri poterit per eṗm
de conſenſu ordinarij collatoris vl habẽtium eligeꝛ
¶ Et ex hoc ſequitur ꝙ eccleſia conſueta reformari
per viam electionis vel p̄eſentationis reformabitur
per viam ſolius collationis ⁊ per eṗm ad quem als
non ptinebat eligere nec p̄eſentare. ¶ Simile vide
mus ꝙ patronus nulla p̄ecedente pñtatione põt re-
cipere eccleſiam a diocſano de iure patro.c.per ve-
ſtras Notandũ; tamẽ eſt ꝙ p illam collationem quã
tunc facit epus non p̄eiudicatur in poſteꝝ hñtibus e
ligere vel p̄eſentare qñ in noua vacatiõe elligãt vel
pñtent argumẽtũ optimũ de fo.ꝯpe.cle.vnica. ¶ Ul
timo queritur an ſubditi diocſano habentes benefi
cia poſſint illa permutare in curia auctoritate dioce-
ſani exiſtentis in curia rñdeo in manibus dioceſani
põt fieri renunciatio quia eſt actus extraiudicialis ⁊
ſic expedibilis dixi extra de p̄ebẽ.c.ſtatutum li.vi.
Sed ipſa collõ non poſſ; fieri p epiſcopum quia cu;
illa bñficia vaccent in curia p renũciatiõ; iferior a pa
pa ſine ſpāli mandato non confert de p̄ebẽ.c.ij.li.vi.
¶ S; queritur cum auctoritate epi debebat fieri p
mutatio quis cenſebitur ꝓp̄ie epus qui habet tale;
auctoritatem imptiri rñdeo ille epus ad quem pti-
net collatio bñficij vel ẽt ꝯfirmatio electi aut inſtitu
tio pñtati co.ti.c.vnico li.vi.co.ti.cle.vnica ⁊ ſi bñfi
ciu; epo ſubiectum ſit in alia dioceſi tunc auctorabi
tur epus in cuius dioceſi eſt bñficium facit ꝙ no.in-
noc.de p̄uil.c.paſtoral. ¶ Quid ſi bñficiu; ſit exẽ
ptum reſpondeo tres ſunt cauſe ¶ Primo quando
bñficium eſt exẽptum ⁊ ſoli pape ſubiectum tunc pa
pa cẽſetur ꝓp̄ie epus dioceſanus quo ad poteſtatẽ;
auctorãdi d̄ p̄uil.c.auctoritate li.vi.facit ꝙ no.glo.
in cle.i.d̄ rebus ec.non alie. Quedã ſunt bñficia exẽ
pta a poteſtate dioceſani que tamẽ ſubſunt p̄lato exẽ
pto cum ſuis mẽbris ipſa tamẽ mẽbra exempta ſub-
ſunt maiori p̄elato totius ordinis ꝓut dicit glo. in
cle.ij.d̄ ſta.mo.⁊ tunc ſimiliter non põt epus aucto-
rari quia ſibi non ſubeſt illud bñficium nec etiã põt
auctorari principalis ⁊ maior p̄elatus ipſius ordi-
nis ex quo non p̄eſidet epiſcopali dignitati quia in
hijs que competunt epo non poſſunt talia expediri
p inferiorem ab ipſo etiam ſi pleno iure tales eccle
ſie ad ipſum inferiorem p̄elatum ptineant d̄ reb⁹
eccleſie non alie.ſi vna d̄ ſta. mo.cle.ne.in agro.§.

ad hec poteſt tñ hoc ius p̄eſcribi p inferiorem ab e
piſcopo vt dicit glo.in.d.§.ad hec iſto ergo caſu au-
ctorabitur papa vel legatus qui ſint iudices exẽpto-
rum vt dicto.c.auctoritate ⁊ d̄ elec.c.ſi abbate li.vi.
¶ Qñ; eccleſia eſt exẽpta a poteſtate dioceſani ſi ñ
eſt exemptus pp̄lus ipſius eccleſie tunc ꝓcedit dubi
um an epiſcopus poſſit auctorari pmutationi taliu;
beneficiorum videtur ꝙ ſic quia rectores talium ec
cleſiarum recipiunt curam ab epo ⁊ ſibi reddunt ra-
tionem pp̄li ⁊ vadant ad conſilium epale ⁊ recipiũt
ibi ſtatuta ſynodi ⁊ reſpondent epo de quarta deciaꝝ
⁊ oblationũ ⁊ mortuarioꝝ ⁊ d̄ alijs que a pp̄lo obue
niunt ⁊ epo p̄eſtant reuerentiã obſequiũ ⁊ honorem
ratione populi ⁊ alia que alij rectores p̄eſtant epo d̄
p̄uil.c.ex ore.facit ꝙ no. Inno.de maio.⁊ obe.c.qḋ
ſuper cura enim animaꝝ nõ debet recipi niſi ab epo
cui ſubẽ eccleſia vel populus.xvi.q.vij.c. nullus de
offi.archi.c.cum ſat.de inſti.c.ex frequentibus licet
enim epiſcopo in tali eccleſia non ꝯpetat ius inſtituẽ
di rectorem nec ẽt examinandi de idoneitate recto-
ris ſed id ꝯpetat abbati cui ſubeſt eccleſia tñ dioceſa
no dicitur talis eccleſia ſubeſſe ratione populi vt di
cit Inno.de verbo.ſigni.i.c.veniẽs li.vi. ¶ Sed q̄-
ritur ſi clericus vni epo ratione ſui beneficij ſubiect⁹
velit permutare cum clerico alterius dioc.⁊ ad bene
ficium alterius dioc.ſubiectum quis coru; auctorita
tem interponet illi permutationi reſpondeo quilib;
ex illis clericis renunciabũt in manibus ſui epi qua
renunciatione facta quilibet ex dioceſanis confert be
neficium ad ſuam collationem pertinens vel alter e
piſcopus alteri epo vtrunq; cõmittet vt dicit glo.co.
ti.c.i.li.vi.vel ſimul conuenient dioceſani ad recipiẽ
dum renunciationem ⁊ faciendum collationem ⁊ au
ctoritatem permutationi p̄eſtandum de ſen. exco.c.
cum illorum de conditio.⁊ demonſtratio.l.cui fun-
d⁹. ¶ Notandum autem eſt ꝙ ſi permutatio fiat ſu
periore non auctorante tunc erit nulla ⁊ permutan-
tes debent eoꝝ beneficijs p̄iuari p ſententiam vt co.
ti.c.cum olĩ qñq; clerici auctoritate ꝓp̄ia pmutũt vt
ad duo canonice habeant p̄ebendas in eadem eccle
ſia qḋ eodem iure cenſetur quas adinuicem pmutãt
de conſenſu tamẽ illius ad cuius inueſtituram ptiet
collõ p̄ebende talis enim p̄ebenda in temporalita-
te conſiſtens non dicitur alienari ex quo permutatur
eccleſiaſtico iure eiuſdem eccleſie.ff.de lega.ij.l.v-
num ex familia ſi tunc p̄ebende cenſeantur diuerſo
iure vt quia onus ſpirituale icumbit vni ⁊ non alte-
ri vt patet de p̄eben.c.ſignificatum vel ſi p̄eben.di
uerſaꝝ eccleſiaꝝ tunc non ꝓcedit permutatio abſq;
auctoritate epiſcopi ſecundum inno. ¶ Sed querit
ſi epiſcopus auctorari velit permutationem infra qḋ
tempus debebit conferre beneficia vacantia ex cauſa
permutationis qñ ad eũ pertinet collõ dicit pau.co.
ti.clemẽ.vnica ꝙ tali ordinario collatori non eſt tem
pus p̄efixum a iure ⁊ ſi talis epiſcopus nollet cõfer
re renunciantibus ex cauſa permutationis poſſet per
ſuperiorem compelli de iure pa.c.nullus Simile vi
demus ꝙ a iure non eſt p̄efixum tempus infra qḋ a
poſtolicus executor conferat beneficium de p̄eben.
cle.pñt.nec etiã tempus interra qḋ fiat imperatoris e
lectio vt patet de elec.c.venerabilem nec etiam tem
pus recipiendi canonicos in eccleſijs vbi non eſt ca-
nonicoꝝ nũerus de elec.c.cum eccleſia de conceſ.p̄e
ben.c.exparte Sed videtur ꝙ beneficia vacantia de
beant conferri infra ſemeſtre tempus de conceſ.p̄e-
ben.c.ij.reſpondeo ibi vacabant beneficia ſimplici-

ter non ex cã permutationis item ibi collator habe-
bat libertatem in conferendo ⁊ in cui dando hic ve
ro neceſſario aſtringitur ad conferendu; illis renun-
ciantib⁹ ex cã permutationiſ co.ti.cle.vnica iſta ratio
poſſet impugnari p id qḋ not. Io.an.de elec.c. publi
co vbi dicit ꝙ ſi publicato ſcrutinio canonici non eli
gunt illum quem inſcrutinio nominarunt ꝙ deuolui
tur ptãs eligendi ad ſuperiorem qui debet eligere
illum nominatum ⁊ habet poteſtatem eligendi iſra
id tempus infra qḋ debebat electio celebrari ab ha-
bentibus poteſtatem eligendi dicas ꝙ vacante be-
neficio ex cauſa permutationis non eſt p̄efixu; a iu
re ordinario collatori tempus infra qḋ conferat ⁊ ſi
conferre nolit per ſuperiorem compelletur qui ſup̄i
or mouebit talem ordinarium collatorẽ vt infra cer
tum tempus conferat ⁊ ſi monitioni non paret tũc ad
ſuperiorem monentem deuoluitur ius cõferendi ar.
de offi.ordi.c.irrefragabili.§.exceſſus ⁊ c.q̄to ⁊ de
ſupple.negli.p̄ela.c.i.li.vi.d̄ iure patro.cle.i.poteſt
etiam dici ꝙ in opiniõe renunciantiũ ex cã permuta
tionis ſit facere cogi ordinarium per collatorem vt
conferat vel redire ad beneficia quibus renunciarũt
ar.de p̄eben.c.ſi beneficia li.vi. ¶ Nunc videamuſ
de tertio principali quoꝝ conſenſus requiritur in per
mutatione beneficiorũ hoc declaro p q̄ones ¶ Pri
mo queritur ſi duo p̄elati eccleſiarum collegiatarũ
voliũt permutare an hoc poſſint faceꝛ inuitis collegijs
reſpondeo ſic ſi permutatio fiat auctoritate pape na;
ex quo papa poteſt tales eccleſias conferre irrequiſitis
collegijs ergo ⁊ permutare idem de epo qui habeſt
de conſuetudine vel p̄iuilegio liberam ordinationẽ
eccleſiarum quia in illo caſu non iure eſt collegioru;
ad pmutationẽ vocari ex quo ad collõm non vocant
remanet ergo dubium quando electio ptinet ad col
legium ⁊ tunc eſt dicendum ꝙ illi quoꝝ eſt electio
vel pñtatio habent conſentire co.ti.c.vnico li.vi.⁊ i
fra co.clem.vnica vbi p glo.ratio quia nec epiſcopuſ
nec legatus poteſt auferre electionem collegio vel p̄
ſentationem patrono de iure patro.c.cum dilectus l;
ſi pmutatio fieret inuito collegio ia; indirecte colle
gium haberet p̄elatu; non p̄ecedente electione col
legij ⁊ ſic p̄iuaretur poteſtate eligendi qḋ eſſe nõ d;
xvi.q.vij.c.decernimus de elec.c.i.licet ergo p̄ela
tus poſſit renunciare etiam non conſenciẽte collegio
tamen ſup̄ior qui habet conferre ex cauſa permuta
tionis non poſſ; conferre niſi primo p̄ecedat electio
que fiat p collegium. ¶ Secundo queritur an ſuffi
ciat maior pars illorum de collegio rñdeo ſic quan
do pp̄ vtilitatem vel neceſſitatem eccleſie ſit pmuta
tio vbi autem fieret pmutatio fauore pſonarum per
mutantium ⁊ ꝓ ipſa expediẽda tunc requiritur con
ſenſus omniũ de collegio vt dicit Io.co.ti.c. vnico
li.vi.⁊ pau.clem.vnica. ¶ Tertio queritur ſi pñtatõ
ptinet ad patronos laycos vt ad ſingulares an in illa
pmutatione omniu; patronorum requiratur conſen
ſus reſpondeo non ſed ſufficit maior pars compatõe
minorum vt not.doc.de iur̄ patro.c.i.⁊.iij.vbi ſi pa
tronatus ptinet ad plures vt ad collegium tunc req
ritur conſenſus maioris ptis collegij d̄ hiſ q̄ fi.a p̄e
la.c.noſcitur. ¶ Quarto q̄ritur ſi epiſcopus non ha
b; confirmatiõm vel collatõm in eccleſia ſ; capitulũ
vel alius p̄elatus an epiſcop⁹ poterit expedir̄ pmu
tatiõm ſine illo reſpondeo non co.ti.clem.vnica vbi
p glo. ¶ Quĩto q̄ritur ſi pmutatio ſit vtilis eccleſijs
⁊ illi ad quos ptinet conferre eligere vel pñtar̄ nolu
it conſentire pmutationi an epiſcopus cum conſenſu

VNiVERSiDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſui capituli poſſit permutationem facere illis inuitis
videtur ꝙ ſic q: poteſt maiora. ſ. vnire de exce. p̃la. c.
ſicut vnire ⁊ eccleſias diuidere de eccle. edi. c. ad au
dientiam contrarium dicas quia non poteſt ep̃us il-
lis tollere poteſtatem conferendi eligendi vel pre-
ſentandi vt dicit glo. in dicta cle. vnica. ¶ Sexto q̃ri
tur an p̄mutatio facta per ep̃m contentis habentibus
conferre eligere vel preſentare ſit nulla ipſo iure an
vero annullanda p ſententiã videt̃ ꝙ nõ ſit nulla ſed
ãnullanda vt not. pau. cle. vnica vbi dicit ꝙ conſenſuſ
habentium conferre eligere vel preſentare poteſt in
teruenire añ preſentationem ⁊ poſt ergo preſentatio
non erat nulla quia ſi fuiſſet nulla non ratificaretur
ſequenti conſenſu de elec. c. audit. pro hoc facit q: ge
ſta aliquo contempto non ſunt nulla ſed ratione con
têptus ceſſant de elec. c. ꝙ ſicut de preben. cum in ec-
cleſijs li. vi. Dicas ꝙ permutatio eſt ipſo iure nulla
ex quo non p̃ceſſit legitima collatio electio vel pre-
ſentatio vt. d. c. cũ dilectus de iure patro. falſa. eſt er
go opinio dicentium ꝙ permutatio non erat nulla aſ
ſignantium hanc rationem quia iſte actus auctoran-
di principaliter dependꝫ ab epiſcopo q̃uis collatõ ad
eum non pertineat non eſt ergo defectus ex p̃te faciẽ
tis licet male faciat contemnere eos quoꝝ intereſt
⁊ tunc agerent de contemptu vſqꝫ ad tempus ſeme-
ſtre de his que fi. a prela. c. ij. Nec obſtant iura que
innuũt collationem nullam quia loquũtur in illo cãu
quo ep̃us non debet requiri ⁊ in quo ep̃us non habꝫ
collatiõꝫ ſed in permutatione ſecuſ nec ob. de offi. de
le. c. cauſam quia actus iudicandi pertinet ad plures
eq̃liter ⁊ ſimpliciter ⁊ ſic vnus ſine altero nihil face
re poteſt ¶ Sed in caſu nr̃o principaliter pertiet ad
ep̃m ⁊ illi quoꝝ intereſt non faciunt permutationeꝫ
ſed facienti conſentiunt reprobata iſta opiniõe dicas
permutationẽ nullam factam contemptis vel contra
dicentibus habentibus conferre eligere vel preſenta
re. xvi. q. vi. c. decernimus de iure patro. c. cum dilec
tus de re iudi. c. cum Bertoldus vbi aũt illi conſen
tiunt tunc permutatio eſt valida. ¶ Septimo queri
tur an conſenſus cum permutare volẽtium requirat
an tales beneficiati poſſint cogi inuiti ad permutan-
dum videtur ꝙ non quia nemo cogitur recipere be-
neficium vel dignitatem eccleſiaſticã vt dicit inno. d
his que fi. a ma. p̃te ca. c. i. ⁊ de elec. c. q̃ ſit ⁊ de pre-
ben. c. ſi tibi abſenti. li. vi. ſed in p̄mutatione recipit
beneficiuꝫ de nouo ⁊ antiquum dimittit ergo non co
gitur inuitus recipere facit ratio quia nemo compel
litur creſcere. lxxxviij. di. c. geſta in cõtrariuꝫ videtur
nam inuitus cogitur quis recipere ordines de eta. ⁊
qua. c. queris. vij. q. i. c. ſcias ꝓ hoc facit hec dec. niſi
deſ ep̃o poteſtas trãſferendi perſonas de loco ad lo-
cum ſi id viderit expedire vnde dicit. ho. ⁊ hoſt. ꝙ
illa eſt permutatio cõmendabilis q̃ñ ad eam inuiti
compellũtur facit ꝙ not. glo. viij. q. i. c. in ſcripturiſ ⁊
Inno. d r̃nũciatio. c. niſi cũ p̃ide. §. pp. maliciã vbi di
cit ꝙ ſi piculũ deſtructionis eccleſie imminet vel ſcã
daluꝫ poteſt prelatus inuitus cogi vt beneficio cedat
vnde debet ſibi prouideri de alio conſimili bñficio.
vij. q. i. c. nunciationes ⁊ c. ſcias ⁊ ſic dicebat intelligi
hanc decretalẽ glo. vij. q. i. c. ep̃us de loco vero dice-
bat ꝙ non poteſt cogi trãſire ad maiorẽ locũ quia ne
mo cogitur creſcere vt. d. c. geſta dicebat pau. in dicta
cle. vnica co. ti. ꝙ ad equale beneficium ſuſcipiendũ
põt inuitus cogi non ad maius ¶ Archidi. in. d. c. ep̃s
dicebat ꝙ inuitus cogitur pp neceſſitatem vel vtili-
tatem eccleſie nec ibi diſtinguit in qualitate benefi-
cij ſed in. c. ſi. pp de reſcrip. li. vi. dicit ꝙ permutatio
quedam eſt voluntaria ⁊ tunc inuitus non cogitur q̃
dam neceſſaria ⁊ inuitus cogitur ¶ Iohan. preciſe
tenet hic inuitum non cogi dicunt quidam ꝙ ex cau
ſa p̃nõ põt cogi inuitus ſed cauſatiue vt dicto. c. queris
de eta. ⁊ quali. quidaꝫ diſtinguit inter profeſſos ⁊ ſe
culares vt p̃feſſi poſſint inuiti cogi ſecus in ſeculari
bus ¶ Fuit quorũdã opinio ꝙ ſi nec p datõꝫ coadiu
toris nec alio mõ põt conſuli neceſſitati eccleſie tunc
inuitus poteſt transferri vt ſic publica vtilitas prefe-
ratur priuate facit ratio quia beneficiatus non domi
nus ſed ꝓcurator vel diſpenſator de donat. c. ij. ep̃us
vero eſt p̃ordinator in cunctis. xxv. di. c. i. ⁊ cura to-
tius dioc. ad eum pertiet. x. q. i. per totũ ⁊ ſic non ob.
regula id ꝙ noſtrum eſt ſine facto noſtro ad alium
transferri non poteſt hinc eſt ꝙ fit vnio ⁊ diminutio
eccleſie rectore inuito de rebus eccle. non alie. de. ſi
vna de eccle. edi. c. ad audientiam ⁊ ꝙ dixi inuitum
poſſe trãſferre qd q̃dem preciſe opꝫ vt de nolente fi
at volens per ſubſtractionẽ ꝓuentuum beneficij ⁊ fi
naliter per priuationem beneficij de eta. ⁊ quali. c. q̃
⁊ facit ꝙ not. Io. d poſtu. prela. c. ſi. ⁊ i regula ꝙ ob
gr̃aꝫ ¶ Dicebat abbas co. ti. c. vnico. li. vi. religioſoſ
inuitos poſſe transferri idem in ſecularibus obtinen
tibus beneficia curata quia ſunt aſtricti iuri publico
propter curam ſi autem habẽt beneficium ſine cura n̄
poſſunt inuiti transferri. ¶ Dicas ꝙ in permutatiõe
que fit pp neceſſitatem vel vtilitatem eccleſie inuiti
coguntur ſi vero permutatio fiat ob fauorẽ perſonaꝝ
preſidentium beneficijs tunc inuiti non compellũtur
¶ Octauo queritur beneficiati tractantes de permu
tatione beneficiorum quam dictis beneficijs ⁊ ſibi
vtilẽ fore credebant ꝓmiſerunt adinuicem fide data
ꝓcurare permutationem fieri per illos qui habent
auctorari ⁊ conſentire Nunc vero alter illoꝝ penitet
huius ꝓmiſſionis ⁊ non vult reſignare ex cauſa pre
dicta an altero inſtante poſſit ad permutandum com
pelli videtur ꝙ non quia in talibus debet ceſſare om
nis pactio vt hic in contrarium quia iſti ſimpliciter
cõuenirunt ⁊ promiſerunt dare operam vt permuta
tio fieret per illos ad quos pertinebat qd non videt̃
ꝓhibitum de preben. c. ſignificatum. ¶ Item fidei
datio ⁊ iuramentum equipollent de fideiuſ. c. ij. iſtd
ergo iuramentum vt non ꝓhibitum ſeruetur quia ſ
uari poteſt ſine interitu ſalutis videtur dicendum ꝙ
iſte qui petit permutationem p̃fici non poſſit petere
iure actionis alterius penitentem compelli ad p̄mu
tandum Nam ⁊ ſi ambo inſtarent ꝓ p̄mutatione fa
cienda non cogeretur ſuperior eam perficere ſed to-
tum pendet ex ſuo arbitrio vt hic licet male faciat ſu
perior ſi non conſentit permutationi cũ eſt neceſſaria
vel vtilis eccle. de iure patro. c. nul⁹. i. q. vij. c. exigit
ſuperior ergo poteſt illum ꝯpellere vt de nolente fi-
at volenſ nam ipſe ꝯtradicere non poteſt ex quo fide
data ꝓmiſit permutationẽ iplere de renũ. c. ꝙ in du
bijs ꝙ me. cã. c. plt. ⁊ ſi omnino nolet poſſet inuitum
illũ transferre facit ratio dec. quid de renũc. ⁊ de ſpõ.
c. requiſiſti nec obſtant iura que ꝓhibent pactionem
quia loquuntur de pactione illicita. ¶ Ultimo que
ritur põc ꝙ vnus ex permutantibus eſt grauatus no
mie eccleſie ſue ⁊ eſt tale debitum ad ꝙ ſoluendum
in eccleſia efficiatur obligata qui vult paciſci cum il
lo cum quo permutat vt ſi cõtigat permutatiõm per
fici ꝙ debita ſoluet an valeat pactum videtur ꝙ ſic
ga ex quo eccleſia eſt obligata debet ſucceſſor debi
tum ſoluere vt. c. i. extra de ſolu. ⁊ ſic in pacto dedu-
citur qd
ciitur qd inerat de elec. c. ſignificaſti item nulla cupi-
ditas ex p̃te ſtipulatoris quia nil ſibi appropriat̃ iteꝫ
nil deperit ꝓmiſſori cum eccleſia ſit obligata. Sed
in contrarium facit cum iſte alias non renunciaret ni
ſi pars altera ſic ꝓmitteret. ¶ Renunciatio aũt debet
eſſe pura nulla precedente pactione de pac. c. ſi. priuꝫ
eſt verius non ob. d. c. ſi. quia ibi loquitur de pactõe
illicita. ſ. vt tẽporale det̃ pro ſpirituali. ¶ Sed in ca
ſu noſtro nil datur item eccleſia in actu permutatõiſ
poſſet dicere rector renuncio eccleſie ex cã permuta
tionis faciende cum ticio ad eccleſiam quaꝫ tici⁹ ha
bet cum omnibus ſuis iuribus ⁊ actionibuſ. ¶ Nũc
videamus principaliter de quarto ſcilicet que dẽant
interuenire vt permutatio valeat reſpondeo plura
requiruntur. ¶ Primo ꝙ renunciet̃ beneficio co.
ti. cle. vnica dum dicit reſignata ⁊c̃. ¶ Secundo ꝙ
interueniat collõ beneficioꝝ vacantium ex cã permu
tationis nec procedit dictum Io. mo. dicentis ꝙ nõ
eſt ibi vacatio ſed quaſi continuatio precedentis ti-
tuli miniſterio ſuperioris nec etiam ꝓcedit dictum
Inno. dicentis de preben. c. inter cetera ꝙ ſtatim ꝙ
interuenit auctoritas ſuperioris habeant permutan
tes ius in beneficijs. ¶ Tertio requiritur ꝙ dioce-
ſan⁹ auctoretur vt hic. co. ti. ⁊ cle. vnica Quarto req
ritur conſenſus habentium conferre eligere vel pre-
ſentare vt dicit glo. co. ti. cle. vnica vltimo requirit̃
conſenſus habentium permutare de quo plene ſupra
dictum eſt. ¶ Sed iuxta predicta incidenter dubita
tur de quibuſdã. ¶ Primo queritur an permutatio
poſſit fieri cum interuallo temporis exẽplũ ego ⁊ tu
habemus beneficia curata in diuerſis dioceſis volu
mus permutare ego renuncio in manibus mei dioce
ſani ⁊ illud tibi confert poſtmodũ ex interuallo tu re
nuncias in manibus tui dioceſani an hoc fieri poſſit
videtur ꝙ non. Nam ſi tu habeas curatũ ⁊ ex cã p̄-
mutationis tibi confertur aliud curatum vacat priuꝫ
ipſo iure de preben. c. de multa igitur non poteſt re-
nunciare primo beneficio quia iam deſit titulus ex-
tare. ¶ In contrarium videtur quia tu recepiſti be
neficium meum ob cãm vt tuo beneficio cedaſ ex cã
permutationis ppca receptio ſecundi beneficij nõ in
ducit vacationem primi niſi dioceſanus ratificet col
lationem ſecundi. vij. q. i. c. ſi qui propterea dicta re-
nunciatio habet in ſe tacitam conditionem ſubintel-
lectam. ſ. ſi permutatio habebit effectum nec per hoc
eſt renunciatio conditionalis vel ſaltem conditio eſt
a iure reprobata. co. ti. l. cum precibus. C. de pac. in-
ter emptor. l. cum te ⁊ ſi permutatio completa non eſ
ſet ⁊ in numero permutantium fuerit culpa quilibet
ad ſuum redibit beneficium de preben. c. ſi. beneficia
li. vi. melius tamen eſt ꝙ omnia fiant in eodem in-
ſtanti vt ambo ep̃i ſint preſentes vel vnus cõmittat
vices ſuas alteri de ſen. ex. c. cum illorum facit quod
no. Io. co. ti. c. vnico li. vi. ¶ Secundo queritur cuꝫ
in permutatione debeat interuenire renunciatio ⁊
collatio an ſufficiat ſi epiſcopus preſentibus permu-
tare volentibus ⁊ petentibus renunciationem admit
ti ⁊ collationẽ hincinde fieri dicat permutationem ſi
bi placere ⁊ permittit illis permutare videtur ꝙ ſic
quaſi per illa verba videatur renunciationem accep
taſſe ⁊ demum contuliſſe. ff. de vulg. ⁊ pup. l. iaꝫ hoc
iure habent eniꝫ permutantes ius in beneficijs per
mutantis ſtatim ꝙ ſuperior auctoritatem ſuam inter
ponit vt dicit Inno. de preben. c. intercetera facit ꝙ
no. Inon. c. eo. extra d hijſ que fi. a ma. p̃te. ca. vbi va
let collatio beneficij facta a ſuperiore preſente illo q
habet beneficium ⁊ ꝙ no. Io. in r̃egula is qui tacet
li. vi. ¶ Tutius tamen eſt ꝙ primo precedat expreſ
ſa renunciatio beneficij ⁊ eamdeꝫ ſequatur eius col
latio. ¶ Tertio queritur ſi permutatio fiat in mani
bus pape de beneficijs reſeruatis a papa tacito de re
ſeruatione an valeat permutatio ad hui⁹ dubij ſolu
tionem videndum eſt an collatio facta per papam de
beneficio reſeruato valeat non facta mentione de re
ſeruatione ¶ Et vis ſic nam papa ſine aliqua reſer-
uatione poteſt preuenire omnes illos ad quos ſpe-
ctat beneficioꝝ collõ de preben. c. ij. li. vi. multo forti⁹
poteſt conferre ex quo preceſſit reſeruatio nam p re
ſeruationem hoc ſolum papa intendit ꝙ ipſe ſolus
conferat ⁊ non ordinarius de preben. c. i. li. vi. Si er
go papa contulit nulla poteſt dici ſurreptio vel circũ
uentio ¶ In contrarium videtur per. c. cum olim d
re iudi. vbi collõ eſt ſubreptitia quia contra ordina-
tionem pape facta fuit item q̃ñ papa reſeruat colatõi
ſue credendum eſt ꝙ certa cauſa mouetur nam ſine
cauſa non impediret iuriſdictionem ordinarij. xij. q.
i. c. peruenit ⁊ ſi de cauſa mouente ad reſeruatiõm
pape papa fuiſſet recordatus forte non contuliſſet de
facili item facit ſtilus curie vbi in reſcripto fit metiõ
de reſeruatione generali vel ſpeciali reſpondeo ſi
reſeruatio erat generalis ⁊ nota in curia ita ꝙ veri-
ſimile eſt papã eũ ſcire ſicut ius ſcriptum valet collõ
non facta mentione de reſeruatione ſimile de conſt.
c. i. li. vi. Si vero erat p̃ticularis ⁊ ſecreta reſeruatõ
de certis ⁊ nominatis beneficijs tunc non valet col-
latio q: non videtur papa fuiſſe recordatus de reſer
uatione ⁊ eius cã ⁊ ſi dicatur non eſt veriſimile ꝙ
papa ignoret ꝓprium factum. l. quiſquis de reſci. vẽ
di. reſpondetur ꝙ veritas in contrarium tollit illaꝫ
veriſimilitudinem de preſump. c. quia non eſt de re
ſcrip. c. ceterum de preſcrip. c. veniens ergo ſi poſſet
conſtare ꝙ papa reſeruauerit ſibi prouiſionem con-
templatione ticij poſtea eidem ticio cõferat valꝫ col
latio etiam non facta mentione de reſeruatione iteꝫ
ſi papa reſeruauit ſibi ꝓuiſioneꝫ beneficioꝝ nõ facta
mentione de reſeruatione quia i vtroqꝫ caſu nõ mo
latur reſeruatio in dubio preſumitur ꝙ ad inſtantiã
alicuius vel motu proprio ex aliqua latenti cã licet
non expreſſa reſeruauerit papa beneficium ar. ff. de
vd. l. qui ſemiſſes. ff. de pigno. act. l. vel. vniuerſoꝝ.
¶ Ad propoſitum redeundo vbi valet collõ non ob
ſtante reſeruatione non valebit permutatio tacito d
ipſa reſeruatione communiter tenet̃ ꝙ vbi reſeruatio
eſt publica ⁊ notoria non debet de illa fieri mentio.
ſecus ſi ſit occulta. ¶ Quarto queritur an in permu
tatione debeat fieri mentio de alijs beneficijs que
obtinent permutantes ¶ Dicunt quidã ꝙ non quan
do permutatio fit auctoritate ordinarij vt in cle. vlt.
de offi. ordi. ¶ Et idem videtur ſi fiat auctoritate le
gati quia in permutatione non additur beneficiũ be
neficio ⁊ ſic ceſſat ambitio item permutatio fit ob ne
ceſſitatem vel vtilitatem eccleſiarum ⁊ ſic fauorabiſ
vt hic item hic non eſt impetratio nec collatio ſimpli
citer facta ſed ob cauſam permutationis in contrariũ
videtur quia maior idonietas requiritur in curato
q̃ in ſimplici de preben. c. cũ in illis. li. vi. pone ergo
ꝙ quis habet duo beneficia ſimplicia permutat vnũ
ex illiſ cum beneficio curato facilius quideꝫ permit
titur vt quis habeat duo ſimplicia q̃ ſimplex cum cu
rato ¶ Quidam diſtingunt inter permutationem q̃
fit fauore perſonarum vt tunc debeat fieri mentio d
alijs beneficijs vbi vero permutatio fit ob vtilitateꝫ

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

vel neceſſitatem eccleſiarum tunc nõ debeat fieri mẽ
tio de alijs beneficijs. ¶ Ex iſta ſolutione infertur
ſolutio alterius queſtionis ꝙ ſunt duo quoꝝ vnus ẽ
preſbiter curatus ⁊ prebendatus in eccleſia collegia
ta ⁊ alter curatus ⁊ beneficiatus clericus in prochia
li eccleſia volentes iſti canonicatum ⁊ clericatum p
mutare eos ſub nomine canonicatuũ ⁊ prebendaruꝫ
reſignant in manibus legati an valeat permutatio ex
quo alter permutantium non erat canonicus ſed cle
ricus ⁊ permutat ſub nomine canonicatus tacito etiã
de cura quam vterqꝫ illoꝝ habebat. ¶ Non videtur
ꝙ valeat permutatio qui permutat vt canonicus cuꝫ
non ſit canonicus ſed clericus nomine autem canoni
ci non venit clericus de priuil.c.per exceptioneꝫ li.vi.
de cã poſ.c.cum eccle.de vita ⁊ ho.cle.c.quoniã. Sꝫ
ꝙ valeat permutatio probatur quia nomen clericoꝝ
generale eſt.xi.q.i.c.de perſona.ergo cõprehendit ca
nonicos de verbo.ſigni.c.cum tibi nec taciturnitaſ cu
re impedit permutationem quia permutatio que fit
preſumitur fieri ob vtilitatem eccleſie ⁊ ideo vt fa
uorabilis extenditur. ¶ Ex hoc inferẽ ſolũ ad qõeꝫ
an in permutatione beneficioꝝ que fit auctoritate pa
pe legati oporteat fieri mentionem de qualitate be
neficioꝝ permutandoꝝ vtrum videlicꝫ ſint ſimplicia
vel curata vel dignitates ⁊ de alijs circunſtantijs q̃
debent exprimĩ in ĩpetratione vt pꝫ in cle.i.de prebẽ.
⁊ patet ꝙ non ſecundum predictam opinionem qñ p
mutatio fit propter vtilitatem vel neceſſitatem ec
cleſiarum ⁊ in hoc reſidet federicus in con. dicebat
abbas co.ti.c.vnico li.vi.ꝙ aut permutatio fit p pa
pam ⁊ proprio motu ⁊ valet ſecus ſi non ꝓprio mo
tu de preben.c.ſi motu proprio li.vi.vbi vero fit per
legatum tunc ſiue fiat ꝓprio motu ſiue non erit per
mutatio nulla propter dictam taciturnitatem facit.c.
ſi romanus de preben.vbi vero fit auctoritate ordi
narij permutatio erit valida non obſtante tali tacitur
nitate vt in cle.vlt.de offi.ordi.opy.ſede. eſt vera.
¶ Nunc videamus de quinto principali videlicꝫ an
eo caſu quo non tenet permutatio teneat ſaltẽ renun
ciatio facta in manibus ſuperioris vt cum habentes
beneficia reſeruata renunciant in manibus dioceſani
⁊ videtur ꝙ renunciatio non teneat quia non inten
debant renunciare niſi vt poſtmodum fieret permuta
tio. ¶ Si ergo impediatur permutatio impeditur
⁊ renunciatio dicas renunciationem tenere quia fuit
libera ⁊ pura ⁊ facta in manibus ſuperioris ⁊ papa p
reſeruationem ſuam ligat manus ordinarij vt nõ poſ
ſit conferre non autem qn poſſit renunciationem reci
pere. ¶ Nunc videamus de ſexto principali quali
ter conſulatur permutantibus cum permutatio non
tenet ex quo tenet ipſa renunciatio. ¶ Dicunt quidã
ꝙ vbi nulla culpa poteſt permutantib⁹ aſcribi q: pro
babiliter ignorabant cauſam quare impediatur per
mutatio tunc poſſunt ad beneficia renunciata redire
de preben.c.ſi beneficia li.vi.ſecus ſi permutare vo
lentibus poſſit aſcribi culpa quia ſciebat beneficia re
ſeruata vel ad alioꝝ collationem electionem vel pre
ſentationem ⁊ illis contentis ſed permutãt. ¶ Que
ritur igitur circa predicta de duobus primo an eo ca
ſu quo dicta permutatio non tenet permutantibus ɋ̃
nulla poteſt aſcribi culpa poſſint permutantes ꝓpria
auctoritate redire ad eorum beneficia an vero indi
geant noua collatiõe dicebat Jo.co.ti.c.vnico li.vi.
de equitate illius.c.ſi beneficia pe prebẽ.li.vi.ꝙ poſ
ſunt ꝓpria auctoritate redire Sed illud.c.hoc non p
bat quia ibi non loquitur in renunciatione expreſſa

ſed in iuris priuatione que effectum non habuit ex
quo nõ tenuit receptio ſecũdi beneficij vel fuit ibi di
miſſio facti ſine expreſſa renũciatiõe que facti dimiſ
ſio nõ habuit vim tacite renũciationis ex quo nõ fuit
cum effectu ſecuta adeptio ſecundi bñficij illa eni fa
cti dimiſſio tunc habet effectuꝫ quãdo tenet receptio
ſecundi. ¶ Preterea cum permutans renunciauerit
libere ⁊ renũciatio tenuit nõ poteſt renũcians ad be
neficium renũciatum redire niſi interueñiat noua col
latio de renũciatio.c.cum inter facit.ff.co.l.cum pre
cibus vbi dicitur ꝙ ſi quis ex altera parte nõ ſit ſequu
ta traditio ille tñ q tradidit dñiuꝫ pdit. ¶ Et ex hoc
ſequitur ꝙ ſi renũcio beneficio ex cauſa permutatio
nis fiende cum ticio ⁊ ille poſtmodum renũciare nõ
vult ſuo beneficio vel moritur ꝙ non poſſum redire
ad beneficium cui renũciaui ſit igitur noua collatio
oportuna. ¶ Prima opinio equior eſt ſalteꝫ vt cui
tetur circuitus facit in rõe ſui.de reſcrip.cle.auditor
¶ Similiter ſi permutatio ſit completa ex vna par
te ſed compleri non poteſt ex altera ⁊ quia alterum
ex beneficijs eſt pape reſeruatum poterit permutans
qui probabiliter errauit ad beneficium redire aucto
ritate ꝓpria licet hec opinio ſit equa. tamen nõ puto
ꝙ auctoritate propria poſſit redire ad primum bñfici
um ſine noua collatione fienda per illum ad quem
ſpectat ratio eſt quia nullus poteſt beneficium obtine
re niſi inſtituatur de inſti.per totum ſed non eſt dubi
um qñ aliquis permutauit cum non hñt titulum re
nũciauit titulo quem habebat in beneficio illo ergo
ſit opus nouo titulo ex quo primus mortuus. Non
ob.d.c.ſi beneficia q: ille caſus eſt ſpecialiter intro
ductus pp reſeruationes papales igitur nõ eſt ad cõ
ſequentiam trahendus hoc ꝓbatur per verbum ſta
tuimus ibi poſitum ergo ante ſecus erat de iure cõi
⁊ ſic nõ extendam ius nouũ antiquũ corrigens niſi i
caſibus expreſſis ⁊ non ad alios etiã eiuſdeꝫ ratiõis
vt notabiliter probatur de regula cõſtitutionẽ ⁊.c.nõ
ſolum li.vi ⁊ in cle.i.de vita ⁊ ho.cle.⁊ p glo.i cle.
i.de ſepul. ¶ Ultimo queritur ſi permutantes cre
dentes pmutationem teneẽ que fuit nulla miniſtrẽt
in beneficijs pmutatis deinde ⁊ nunc apparet ꝙ col
latio facta ex cauſa pmutationis nõ valuit an dicta
beneficia cenſeantur vacare per mortem an vero per
renũciationẽ eſt hoc vtile ſcire pp.c.ſuſceptum de re
ſcrip.li.vi.videtur ꝙ vacent per renunciatiõeꝫ tenuit
enim renũciatio collatio vero ſequens quia fuit nul
la non fecit illos rectores eccleſiarum ⁊ ſic remãſe
runt beneficia in eo ſtatu quo erant poſt renũciatiõeꝫ
non ergo poteſt dici ꝙ vacent per eorum mortem ex
quo titulum nõ habebãt in bñficijſ ſed videtur ꝙ va
cent p mortem quia illa renũciatio fuit ſequuta vel i
pleta ⁊ ſic cum pmutatio nõ fuerit pfecta añ morteꝫ
inde eſt ac ſi nihil factũ fuerit ⁊ hec opi.placꝫ Jo.co.
ti.c.vnico li.vi.dicunt quidam ꝙ aut pmutantibus
nulla poteſt aſcribi culpa ⁊ tunc talia beneficia mor
te dicuntur vacare. Si autem eis poteſt aſcribi quia
ſciebant cõm pmutationis ꝓhibite tũc nec morte nec
renunciatiõe vacãt ſed iuris diſpoſitione p iuris pri
uatiõm.ſ.a iure inducta de preben.c. cum qui li.vi.
Iſta eſt opinio dñi mei nec aliquis doctor ponit iſta
que ipſe hic dicit. ¶ Dicas ꝙ vbi permutantes ad
eoꝝ beneficia redierunt eo caſu quo poterãt tunc qa
nõ titulus redit ad titulum ex diſpoſitione iuris di
cantur beneficia p mortem vacare. ¶ Sed vbi pmu
tãtes ad bñficia nõ potuerũt redire quia eis potuiſſꝫ
culpa aſcribi in permutatione facta tũc talia bñficia

vacẽt renũciatione quia legitima preceſſit renũciatio
non autem morte q: non habent titulũ in eis. ¶ Nũc
videamus de vltimo principali.ſ.ex quibus cauſis
ſit permutatio ⁊ de permutationis forma ⁊ modo re
ſpondeo pp vtilitatem vel neceſſitatem ⁊ eccleſiaꝝ
vt hic ⁊ qñqꝫ fauore perſonaꝝ ⁊ per ipſarum expedi
entia ⁊ ſuperior predictis inſpectis arbitrabiẽ an ad
permutationem ꝓcedendum ſit vel non vt dicit Jo.
co.ti.c.vnico li.vi.eſſet tamen iuſta cã qñ clericus ñ
poſſet ſecure morari in beneficio vel in eo proficere
pp inimicitias vel diuerſitatem linguarũ vt patet in
caſu de offi.ordi.c.inter cetera vel quia vni eſſet vtili
or eccleſia alterius q̃ alteri qui ei preeſt vt hic dicũt
doctores. ¶ Nunc videamus de modo ⁊ forma per
mutationis ⁊ ſciendũ eſt ꝙ pacto precedente benefi
cia permutari non poſſunt vt hic poſſet tamẽ clericus
dicere ſuperiori ꝙ cum non poſſit ſecure morari vel
pficere in tali eccleſia pp inimicitiaꝫ vel aliam iuſtaꝫ
cauſam ꝙ ſuperior dignetur ex illa eccleſia ꝓuideẽ
alteri ⁊ ſi prouideat de alio beneficio poſſet etiã ex
primere ſuperiori in iſta forma tali clerico melius
cõpeteret mea eccleſia q̃ mihi ⁊ mihi magis compe
teret ſua eccleſia q̃ ſibi ita tamen ꝙ inter ſe non paci
ſcãtur nec fiat aliquid ex partiũ pacto vel tractatu ſed
ex officio iuſſione iudicis de pac.c.cum pridẽ.de pre
ben.c.niſi eſſent poteſt etiam inchoari tractatus per
mutationis hoc modo. Talis epũs conſiderans ꝙ ti
cius clericus ⁊ rector eccleſie ſancti angeli vtilius ſe
poſſet habere in eccleſia ſancti martini ⁊ eodem mõ
requiret dictum rectorem ſancti martini ⁊ iõ cum p
mutatio beneficioꝝ facienda ſit volentibus rectori
bus eccleſiaꝝ co.ti.c.vnico li.vi.poſſunt tales recto
res petere ab epõ talem permutationem fieri alẽ de
voluntate ipſoꝝ non poſſet ſtare ⁊ poſſunt exprimeẽ
ꝙ renuncient ex cauſa permutationis ꝙ enim mere
gerũt licet exprimere vt hic. ¶ Sed queritur an ꝓ
cedat permutatio cum beneficium meum tibi renun
cio vt tibi conferatur ⁊ vt tuum beneficium non mi
hi ſed meo nepoti vel conſanguineo dicit Jo.ꝙ non
co.ti.c.vnico li.vi.nec tunc eſſet locus illi decret. qa
iſto caſu beneficium deberetur expectantibus aucto
ritate apoſtolica ⁊ non renunciantibus ex cauſa per
mutatiõis ita talis renunciatio eſſet ſymõia.de offi.
deẽ.c.exte el.primo in glo.ij.contrarium eſt tenen
dum per dictum.c.exte ⁊.c.cum vniuerſoꝝ co.ti.
¶ Ultimo queritur an in prebendis vacantibus ex
cauſa permutationis habeat locum optio de qua i.c.
vlti.de conſue.li.vi.videtur ꝙ ſic quia cum cõſuetu
do diſponat de poteſtate optandi prebendas cum va
cant ergo includitur omnis modus vacationis de re
ſcrip.c.ſuſceptum li.vi.ſed conſtat ex cã permutatõis
prebende vacare cum precedat renunciatio pmutare
volentium de preben.c.inter cetera co.ti.c.cum vni
uerſoꝝ ⁊ infra eo.c.vnico li.vi.item papa per collõꝫ
quam facit vel fieri mandat non vult illam vel aliaꝫ
conſuetudinem tollere de ꝯſue.c.vlt.li.vi.de prebẽ.
c.cum in eccleſia.eo.li.de conſue.cum olim de cõceſ.
preben.c.exte imo nec p conſtitutionem ſuam vult
tollere vel preiudicare rationabilibus ſtatutis ⁊ cõ
ſuetudinibus eccleſiaꝝ de conſti.c.i.li.vi.ergo nec p
collationem que interuenit in ipſa permutatione de
bet preiudicare dicte conſuetudini item ipſa cõſuetu
do arcat pmutare volentes nec tolli poteſt ſolo facto
permutantium ſed tolli debet conſenſu totius capli.
de conſti.c.cum omnes nec ob.de reruꝫ permutati.c.
vnico li.vi.q: ibi permutantes ex toto priuabantur

iure ſuo ſi locus fuiſſet expectantibus Sed in caſu
noſtro prebenda que remanet non optata dabitur p
mutanti. Non ob.cle.vnica.co.ti.que irritat collatõꝫ
de beneficijs reſignatis per volentes pmutari factaſ
alijs quaꝫ permutare volentibus quia licet illa cle.
irritet collationem permutationem tamen non ꝓhi
bet in eccleſia in qua id habet conſuetudo quia nulla
tunc fit collatõ quia antiquoꝝ prebendam optat quã
ſibi conferre non poſſet de inſti.c.ſi.innitens ergo col
lationi ſibi facte de antiqua prebenda conſuetudini
ſine noua collatione vel titulo dimittit antiquã ⁊ op
tatam recipit. ¶ Preterea non cõpetit plus iuris i
beneficio permutare volentibus q̃ competat prouiſo
auctoritate apoſtolica preiudicare vigore conſuetu
dinis vt dicto.c.vltimo de conſue.li.vi.⁊ preiudica
bitur volenti permutare. ¶ Fuerunt quidam qui di
ſtixerunt tres caſus nam qñqꝫ conſtat talem conſue
tudinem extendi ẽt ad vacationem p pmutationem
⁊ tunc ſi illi quibus competit iuſ conſenſerunt ſimpli
citer permutare volentibus ⁊ non eſt locus optiõi
quia per talem conſenſuꝫ iuri optandi renũciaſſe cen
ſentur de trãſac.c.ex litteriſ õ his que ſi.a ma.pte ca.
c.ex ore. ¶ Si autem conſenſerunt non ſimpliciter
ſed ad reſeruationem iuris optandi ſed permutare
volentibus dicte reſeruatio.conſentientibus ⁊ eſt lo
cus optõi quia illa reſeruatio veſtita eſt aduerſarij
conſenſu. Secus ſi permutare nolentes non conſenſe
runt illi reſeruationi vbi autem hñtes ius optandi ñ
conſenſerunt volentibus permutare tunc impeditur
optio qñ in reſcripto ad permutationem directa eſt
cla ab eo qui poteſt adiecta per quam derogatur con
ſue.facit in ratiõe ſui de reſcrip.c.duob⁹ li.vi.dicitur
autem ſuperior papa vl legatuſ qui per claꝫ nõ obſtã
te ꝓteſt derogare predicte conſuetudini vbi vero
non eſt illa in reſcripto tunc ſit locus optõi ſiue per
mutantes ſciuerint ſiue ignorauerint conſuetudineꝫ
q: conſue.non eſt in aliquo derogatũ qñꝫ conſtat illa
conſuetudinem non extendi ad vacationem p pmu
tationem vt q: ſic eſt obtentum tunc non eſt locus op
tioni ratio quia ſicut certus modus vacationiſ expri
mitur ille ⁊ non alius modus includitur de reſcrip.
c.ſuſceptum li.vi.qñꝫ eſt dubium an dicta conſuetu
do extendatur ad vacationem p pmutationem tunc
aut pmutatio fit non proprio motu ſuperioꝝ ⁊ fit fa
uore perſonaꝝ ⁊ non eccleſiaꝝ tunc eſt locus optõi q:
illa permutatio odioſa ⁊ conſuetudo fauorabilis ⁊
ideo debet fieri interptatio ꝓ ꝯſue.⁊ extendi de of
fi.ordi.c.ſi.vbi vero permutatio fit fauore eccleſiarũ
vel fit proprio motu pape tunc non ſit locus optõi fa
cit in ratione ſui de preben.c.ſi pluribus li.vi.⁊.c.cũ
in eccleſia ⁊.c.ſi a ſede vt lit.pen.cle.i.de reſcrip.c.cũ
aliquibus ⁊.c.ſi propter tua debita. ¶ Sed aduertẽ
dum nam dicendo ꝙ predicta conſuetudo non exten
dat ſe ad vacationem ex cã permutatiõis ꝓbari vr̃
p caſũ co.ti.c.vnico li.vi. ¶ Sic dicendo non eſt ple
nior nec fortior diſpoſitio conſuetudinis qua opta
ri poteſt prebenda vacans q̃ ſit virtus apoſtolice gra
tie per quam impetranti confertur prebenda vacans
Nam ſicut per optionem querit ius in re quo ad pre
bendam optatam ſic ⁊ per ꝓuiſionem queritur ius
in re preben.de qua ſit ꝓuiſio de conceſ.prebẽ.c.vl.
li.vi. ¶ Sed per apoſtolicã gratiam non preiudica
tur pmutare volentibus vt co.ti.c.vnico li.vi. ergo
nec preiudicabitur per conſuetudinem. ¶ Secundo
probatur p caſuꝫ co.ti.cle.vnica ĩducendo cã ex ver
bis ipſius ⁊ ex ratione ⁊ ex mente ex verbis quidẽ

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

Nam beneficia vacantia ex cauſa pmutationis non
poſſunt conferri alijs q̄ permutare volentibus ⁊ ſi cō
ferantur nulla eſt collō. Sed ipſa optio de p̄bēda. va
cante loco collationis cedit ſicut enim per colationē
queritur ius in re ſic ⁊ per ipſam optionez facit. ff. de
opti. le. apud filium Si ergo impeditur collō ergo i
pedietur ⁊ optio. ¶ Preterea beneficio iuris cēſen
tur affecta beneficia que vacant ex cā pmutatiōis qḋ
patet quia irritatur collō facta alijs q̄ pmutare vo-
lentibus. Sed quando beneficium eſt affectum con-
ſtat q̄ de illo non poteſt alteri de reſcrip. c. tibi qui. ḋ
prebeн. c. ſi poſtq̄ li. vi. ¶ Secundo probatur ex rōe
illius cle. ne. vz illudatur permutare volentibus vz
iam illuderent ſi locus eſſet optioni nā permutare vo
lentes non conſequerentur beneficia que conſequi ſp
abant ſi locus foret optōi. Preterea. ſi locū eēt op
tioni eſſet dare caſum quo permutans ex toto exclu
deretur pone enim q̄ prebenda non optata eſt ſacer-
dotalis ⁊ permutās nō ſit in ordine ſacerdotali vel ñ
ſit capax illius ordinis nō debebitur illa ſibi de pre-
ben. c. ei cui⁹ li. vi. ¶ Tertio probatur ex mēte illi⁹
cle. cuius intentio eſt q̄ beneficia vacātia ex cā pmu
tationis nedum non conferantur alijs ſed conferātur
ipſis qui ex cā permutationis reſignāt ois ergo mo-
dus ⁊ via p quam permutantes ſuo voto fruſtraren
tur in perpetuū vel ad tempus in toto vel in parte ꝓ
hibetur alās illuderetur eis contra mētem et verba
cle. nō eni renunciauit pmutans vt haberet p̄bendaz
non optatam ſed vt haberet prebendam vacantem
per renunciationem clerici. ¶ Concludendum er-
go videtur q̄ prebenda talis vacans ex cā permuta
tionis nō poſſit optari vigore conſuetudinis vt ſic po
tius ſtemus iuri pmittenti pmutatiōm fieri ⁊ volen
ti vt pmutantes beneficia reſignata ꝯſequāt. Prete
rea ſi haberet locū optio poſſet impediri vtilitas pre
bendaz pone enim q̄ pmutatio fiat cum potentiori
vt defendat bona prebende que iniuſte ab alijs occu
pata ſunt nam ſi tunc talꝰ prebenda poſſet optari impe
diretur vtilitas dicte prebende quia non veniret ad
manus dicti potentioris facit ratio dec. vnice co. ti.
li. vi. ibi dum dicit reſignaſſent pono eni q̄ preben-
da vacans ex cā permutationis ſit maioris reddituſ
q̄ illa quā antiquior canonicus vult relinquere quia
optat pinguiorem non enim eſt veriſimile q̄ quis re
nunciet prebende pinguius ꝑtenui⁹ de renūciatio. c.
ſuper hoc eo. ti. c. vlt. li. vi. Ex hoc eni fraudaret taliſ
renunciās cā pmutationis qḋ eſſe non debet. i. eo. c.
cū oli. ¶ Preterea nō dicit ſic vacare prebē. p mōuz
vacationis ſicut per alios modos cuz interuenit re-
nunciatio nō ex cā permutationis tū iſtud vacatiōm
ineſt p momētaneum ⁊ indiuiſibile ⁊ in eodē inſtāti
vacat ⁊ non vacat naz hoc ipſo q̄ ſuperior prebet auc
toritatē pmutationi hn̄t pmutantes ius cū beneficijs
pmutatis ſecundū Inno. de prebē. c. inter cetera vñ
cum in eodē inſtanti ſit vacatio ⁊ nō vacatio illud ac-
cipiā vt res valeat ⁊ vt permutatio habeat effectum
vt ſit ſignanti prebendā tēpore nō vacaſſe ſimile qḋ
no. Inno. de appel. c. preterea ⁊ Jo. de cōiug. ſ. c. ſi.
Non ob. q̄ pmutans iurauit conſuetudinem qz ex
quo iuramentum eſt gn̄ale non debet extendi ad ca
ſum non cogitatū ⁊ nō veriſimilem de iur. iur. c. veni
ens Preterea talis conſuetudo vr̄ reſtringenda vt
dicit. Archi. in dicto. c. vlt. de conſue. item ſi verum
eſt q̄ dicit Inno. in dicto. c. inter cetera q̄ hn̄t permu
tātes ius in beneficijs ſtatim interpoſita auctoritate
ſuperioris ⁊ ſit aliqua inueſtitura ꝯſtat q̄ tunc nō hz
locum optio qz optio debet fieri de beneficio vacan
te ſed beneficium nō dicitur vacare in quo quiſ habz
ius de conceſ. p̄ben. c. vlt. li. vi. deiū opio Inno. vide
tur poſſe ꝓbari ꝑ. c. ſi tibi ⁊. c. quodā de p̄bēda li. vi.
⁊ pmutans poteſt habere titulū ex quo interuenit au
ctoritas ſuperioris. ¶ Quod aūt dixi in eodē inſtan
ti vacare ⁊ non vacare p̄bendam ꝓbatur ꝑ. c. benefici
um de regula. li. vi. predictis non ob. c. vlt. de conſue.
li. vi. qz ibi mādabaſ ꝓuideri de bn̄ficio nulli alij de
iure debito qz ergo prebē. vacans poterat vigore con
ſuetudinis optari ſi optatur debeſ optanti ergo nō ḋ
betur impetranti qz illa p̄ben. alij q̄ optanti de iure
erat debita ꝓut dicit. glo. in dicto. c. vlt. preterea ibi
mādabatur ꝓuideri de bn̄ficio nō determinato nec ex
preſſo ſed cū fit collō ex cā pmutationis mandatur ꝓ
uideri de beneficio certo determinato ⁊ expreſſo tn̄ē
in expectantibus notaſ ambitio de pre bē. c. quis li.
vi. ideo apoſtolica gr̄a non tollit cōſuetudinem ſed i
pmutantibus nō notaſ ābitio nō ob. q̄ verbū vacatō
nis icludat omnē mōz vacationis qz hoc negaſ quo
ad caſum iſtum vt pz ex iuribuſ p̄alle. nec ēt obſtat q̄
papa p reſcriptū non intendit derogare conſuetudini
qz hoc caſu beneficio iuris ſcripti derogaſ illi ꝯſuetu
dini. ¶ Nec obſtat q̄ ꝯſuetudo arctare videaſ pmu
tare volentes qz imo eos non artat ex quo bn̄ficio iu
ris ſe tuentur cōtra illam conſuetudinem.

¶ Explicit ſolemnus Tractatus de permutatione
beneficiorum. D. Petri de peruſio emendatus p
prefatum. d. Ludo. bolo. Deo Gratias Amen.

¶ Finis Secundi Tractatus.

¶ Incipit ſolemnis ⁊ aureus Tractatus de tranſla
tione ſacri concilij baſilee ad inclitam ciuitatem fe-
rarie ⁊ de viribus ⁊ importantia litteraz eiuſdem: ⁊
de poteſtate Sanct. dn̄i. d. noſtri pape p excell. v. i.
doctorem comitemqz. D. Cataldinum de boncom-
pagnis emendatus fideliter a clariſſimo. v. i. interpe
tre eqte qz inſigni. D. Ludo. de bologninis i vetu-
ſtiſſimo bonoñ. gimāſio. Anno dn̄i. Mcccclxxxviij.

Ei ſub expreſſione

trinitatis nomine inuocato qui in
perſonis eſt trinus ⁊ in ſubſtantia
vnus exiſtit de cōſeſ. diſt. v. c. ſi. ḋ
ſūz. tri. ⁊ fi. ca. c. i. ⁊. ij. qui ſoluſ cu
rare poteſt mee imbecillitatis aīe paſſiones de cōſe.
diſt. i. ois xp̄ianus ⁊ ipſius augere potentias ⁊ virtu
tes de peni. di. ij. c. dū ſanctā qui linguas facit eſſe di
ſertas. iiij. q. iij. in fi. qui magis inſpicit cor q̄ op⁹. xv.
q. vj. c. i. ⁊ in ſe ſperantes non fallit. xxij. q. ij. c. i. qua-
re ad ipſum cum Dauid pſalmo quinquageſſimo
humiliter porrigo preces dicens dn̄e labia mea api
es ⁊ os meum ānunciabit laudem tuam. vij. q. i. §.
hinc etiam

t ſi unam eſſe

chatolicam eccleſiam ſic diſ
finitum in cantico canticoꝝ
xxiiij. q. i. c. loquitur vna eſt
eccleſia vna ſpes ⁊ vnica q̄
tum eſt poſſibile eſſe debz
in cle. i. §. i. de ſen. exco. vni
tas eniz diuiſionem non re
cipit de preben. c. tue ⁊. c. maioribus ⁊. c. dilecto de
reſcrip. c. paſtoralis. §. i. vna eſt enim columba mea.
perfecta mea vna eſt matris ſue electa genitricis ſue
de conſe. di. iiij. c. alium ⁊ dicto. c. loquitur vna eſt ec
cleſia vnus populus vna ſpes nationis noſtre vnus
dn̄s vna fides dicto. c. loquitur eadē cā. ⁊. q. c. ſiſma.
¶ Cumqz in pn̄tiaz vt ita dixerim vigeant ꝓ dolor
duo generalia ꝯcilia quoꝝ vtrūqz ſe aſſerit in ſpū ſcō
legitime congregatum vniuerſalem repreſentare ec
cleſiam ⁊ quodlibet coꝝ eccleſiā ad ſe trahit xp̄i ec-
cleſiam dirrumpendo. viiij. di. c. legim⁹ facit. c. qui ḋ
offi. ordi. ⁊ qḋ not. vij. q. i. c. in apibus ⁊ in. c. cum nō
ignores de preben. Eccleſia enim ſcindi nō debet ſz
tota in vnitate conſiſtit. xvi. q. vltima ſicut dn̄i veſti
mentū ſepeqz mecū al' diſceptaui qḋ ipſoꝝ verum ⁊
legitimū ⁊ catolicuz diceret ſepi⁹ eccl'iā iam orando
¶ Deus qui diuerſitatem gentium in cōfeſſione tui
nominis adiuuaſti da vt vna ſit fides mentiuz ⁊ pie
tas actionum pro hac enim xp̄m ter legimus exoraſ
ſe Jo. xvij. rogo ait vt vnuz ſint ⁊c̄. Meciūqz creber
rime dixeriz verbum illud Tu dn̄e qui noſti corda
omniū oſtende qḋ elegeris ex hijs duobus vnuz ac
tuum primo ad calamum tū manū porrigere non pre
ſumpſi imitatus veſtigia Iheremie. A. A. A. dn̄e
neſcio loqui quia puer ego ſum. viij. q. i. c. in ſcriptu
ris ⁊. c. ſciendum. ¶ Verum quia generoſos animoſ
labor allicit ⁊ inuitat Nec eſt viri timere ſudorem.
Nec eſt ſtrenu⁹ nūcupandus: qui labores fugit: niſi
creſcat ei animus ex ipſaz rez difficultate. ¶ Teſtā
te in epiſtolis ſeneca ad lucilluz ⁊ refert Jo. an. de re
nunciatio. c. niſi cū pridē. §. porro Confiſus tamē de
omnipotentis dei ſubſidio qui dat omnibus affluen
ter ⁊ ñ improperat Jacobi primo. Nam vt dicit apo
ſtolus ad corinth. ij. fides⁹ noſtra non ſit in ſapientia
hoīm ſed in virtute dei vñ ſcriptum eſt omnia quecū
qz facietis in verbo aut opere in nomine patris nr̄i
ihꝰeſu xp̄i facite gratias agentes deo act. xviij. ⁊ ad
corinth. x° in fi. trāſumptiue. xxvi. q. iiij. c. non licet
⁊ eadē cā. q. vij. c. non obſeruetis in fi. iſ enim eſt qui
dixit ad moiſem Ero in ore tuo ⁊ docebo quid loq-
ris. Exo. iiij. ꝓpoſitum mihi eſt non auiditate conſe
quende laudis. ſed ſeminande veritatis. xxxij. q. iiij.
obiciuntur ſcribere que occurrunt. circa ambiguita-
tes ⁊ altercationes varias que nuperrime i dubiū re
uocantur Nam dn̄s per yſay. lviij. nos admonet di
cens. Clama ne ceſſes ⁊ quaſi tuba exalta vocem tu-
am. xliij. di. c. ſit rector ne contingat mihi dicere cum
ꝓpha. ve mihi quia tacui. Et quod dico in tenebris
dicite in lumē ⁊ q̄ in aure auditis predicate ſuper
tecta. mth. x. ¶ Profecto quilibet chatolicus xp̄ian⁹
vt tantis ab vſibus occurratur pro ſalute ſua in ſom
nos ducere noctes debet in aūt. vt diuine iuſſio. ſub-
ſcrip. habeant in prin. coll. ij. de reſti. ſpo. c. frequens
li. vi. ḋ elec. c. eccleſia. ij. in auten. vt iudi. ſine quoqz
ſuffra. in pri. col. ij. duruſ ē attamen hic ſermo ⁊ quis
pōt eum audire. xxiiij. q. i. §. ſed notandum de pe. di.
iiij. c. ſi ex bono corrupta eſt perfecto omnis terra co
ram deo ⁊ repleta eſt iniquitas non eſt veritas non ē
miſericordia non eſt ſciā dei in terra ⁊ propter hec i
firmatur omnis qui habitat in ea Oſee. x. c. vt ⁊ ego
paruulus quidem homūtio deuotus eccleſie dicere
poſſum quod ille princeps clariſſimus magnus omat⁹
filijs ac fratribus mathatias ꝯpatiens rōane eccleſie
atteſtatur ve inquit mihi vt quid natus ſum videre
corruptionem populi mei ⁊ contritionem ciuitatis
ſancte templum eius factum ſicut hō ignobilis oīa
compoſitio eius ablata eſt que erat libera facta eſt ā
cilla ⁊ pulcritudo noſtra ⁊ claritaſ noſtra deſolata eſt
ſz gloriā ⁊ multiplicata ē ignominia eius quid'ergo
iuuat viuere Machab. ſo quaſi dicat melius eſt mo
ri q̄ viuere. ¶ Auferte obſecro patres conciliares a
vobiſipſis malum q̄ ſi inuicem mordetis videte ne
inuicem conſumamini ad Galat. v. c. taz quidem de
lictum eſt in vobis q̄ iudicia habetis adiuicem ad
corinth. vi. iam equidem illud verum eſſe conſcien
tiam legiſpiti ꝯſiliuz dei ſpreuerunt ⁊ in ſemetipſoſ
Luce. vij. c. Et ibi dicit glo. Auguſtini xp̄us in ſciam
legiſpitis ingerit vt de primat coꝝ vanum ſupciliuz
dicētes ſe ſapiētes ꝓfecto ſtulti facti ſunt ad Ro. i. c.
xliij. di. c. hinc ei pp peccata noſtra vt cū ſcriptura cō-
ueniam ⁊ iniquitates patrum noſtroꝝ ihrlm ⁊ popu
lus tuus domine in obprobrio ſunt omnibus per cir
cuitum noſtruz exaudi igitur deus orationem popu
li tui ⁊ preces eius ⁊ oſtende faciem tuam propter te
metipſum deus meus exaudi ⁊ placare dn̄e attende
⁊ fac quia nomen tuum inuocatum eſt ſuper ciuita-
tem ⁊ ſuper populum tuū. ſcribitur Danielis viiij.

hiis pro prelu

dijs iam premiſſis incipiam.
¶ Et videtur in hoc tā eminētiſſi
mo ⁊ formidabili dubio queſtio-
nis probabiliter poſſe dici Baſi-
lieñ. concilium debere catolicum
⁊ legitimum ⁊ ferrarieñ concilia
bulum reputari. Et ſi ꝓſecutio tante qōnis ⁊ cāe red
dat ſpūs timebundos quia geſta ⁊ gerenda in conci
lio iuſtificat ⁊ impugnat ⁊ in hac tam grauiſſima di
ſceptatione mallem alios audire q̄ audiri. vi. q. i. c. q̄

VNiVERSiDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ro in fi.cum cognoſcaʒ nimiuʒ preſumptuoſum ꝛ ſup ſticioſum exiſtere lingua tranſeunte ſuper terram po nere os in celum.xxi. diſt.c.in tantum. Nec cuiuſ piam huiuſmõi conciliorum patribus ſit quõlibet de trahẽdo de reſti.ſpo.c.litteras de pe.di.i.c.hõicidiorum Sunt enim lucerne ardentes que lucent ſuper can delabrum in monte dñi de reli.ꝛ ven.ſcõꝝ.c.vnico. li.vi.Et tanq̃ ſplendor firmamenti per vniuerſuʒ re fulgent ꝛ ad iuſtitiam erudiunt plurimos tanq̃ ſtel le in perpetuas eternitates.c.ſuper ſpecula de magi ſtris In hijs enim preclaris patribus doctoribus et prelatis refulget per maxime ſol ſapientie ꝛ ſcientie plenitudo ꝛ montes reſplẽduerunt ab eis in.c.ſcrip tum de elec.loquar tamen intrepide verba mea Nã vt ait Jeronimus Non ſe putet xp̃ianum qui mori ꝓ xp̃o non habet animum preparatum.❡ Qui eniʒ metu alicuius poteſtatis veritatem occultat dei iraʒ contra ſe prouocat quia magis hominem q̃ deuʒ for midat cauõis verbum eſt.xi.q.iij.c.quiſquis. Nul lo enim modo ꝓpter perſecutionem futuram debẽt doctores tacere quin annuncient veritatem.xliij.di. c.ſit rector ꝛ.c.ore ꝛ.c.ſcimus in glo:quia ꝓditor eſ ſe dicitur veritatis nõ ſolum qui mẽdatium ꝓ veri tate aſſeuerat ſed qui non libere veritatem pronunci at quam pronũciare opʒ.xi.q.iij.c.nolite. Nam meli us eſt pro veritate pati ſuppliciũ q̃ pro adulatõe bñfi ciũ ea cã ꝛ qõe.c.nẽo pitorum. Nã nẽo teneꝰ plꝰ aliũ di ligere q̃ ſeipſum dicit glo.in.c.peticio de iureiuran do ꝛ in.c.i.§.hoc vnguento de ſa.vnci.ꝛ enim ſaluti vniuerſe ꝛ ꝓprie ſuipſiꝰ potius q̃ preſidentibus de ferendum de ſen.exco.c.relatum.Cum ꝛ deus plus punire ꝛ plus benefacere poſſit vt no.in.c.tua de de cimis in glo.ij.❡ Porro non videtur Baſilieñ.cõ ciliuʒ tanta maturitate ꝛ ſollemnitate digeſtuʒ ꝛ vn diqʒ exmũdi partibus congregatum in omnem enim terrã exiuit ſonus eorum Jo.x.de elec.c.fundamẽta li. vi.ꝓ erroribus ꝛ ſiſmatibus extirpandis ꝛ generali reformatione eccleſie tam in capite q̃ in membris ꝑ ſanctiſſimum dñm.d.noſtrũ papam diſſolui ꝛ ad aliũ locum ꝛ ciuitateʒ tranſfuli quõlibet potuiſſe Cuʒ ga id Baſilieñ.ꝯcilium deliberatum ꝛ firmatuʒ ꝛ con clafum ibidem celebrandum in illa ſanctiſſima ſyno do conſtancieñ.ꝑ Martinum quintum cũ totius de ri.cardinalium prelatorum in eodem concilio exiſtenti um in numero copioſo deliberatione conſcilio ꝛ aſ ſenſu. Cuʒ etiam quia id concilium diſſoluendi im pediendi vel mutandi apoſtolico eſt poteſtas omni modo interdicta. Cum etiã q2 quicunqʒ cuiuſcunqʒ ſtatus vel dignitatis ẽt ſi papalis exiſtat qui manda tis ſtatutis ſeu ordinatõibus aut p̃ceptis illius ſacre ſynodi. Baſilieñ.ſuper p̃miſſis ſeu pertinentibus in ea ſynodo factis vel faciendis obedire contumaciter cõtempſerit niſi reſipuerit ꝯdigne penitentie ſubicia tur ꝛ debite puniatur etiã ad alia iura ſubſidia ſi opꝰ fuerit recurrendo Cuʒ etiã q2 õ certo eiuſdem ſacre. Baſilieñ ſynodi eſt ſpecifice diffinitum ꝙ ipſa ſyno dus ꝓ hereſis extirpatione ac morũ generali refor matione eccleſie in capiteꝰ ꝛ in mẽbris. Nec non ꝓ pa ce inter xp̃ianos ꝓcuranda per nullum quãuis aucto ritate ꝛ ſi papali dignitate prefulgeat diſſolui aut ad alium locum trãſferri ſeu ad aliud tempus ꝓrogari non poſſit ſeu debeat in futurum abſqʒ eiuſdem ſino di Baſilieñ.deliberatione ꝛ conſenſu. Cum etiam quia ſi ipſe romanus põtifex ipſum concilium quo quo mõ de facto ĩpedire mutare diſſoluere dederit ꝛ.ĩ.quattuor menſes cum reali ſatiſfactione non reſi

puerit ex tunc Romanus pontifex a papali admini ſtratione ſit ipſo iure ſuſpenſus queqʒdem papalis ad miniſtratio ad illud ſacrum ꝯcilium ipſo iure deuol uatur Et ſi penas predictas poſt duos menſeſ poſt di ctos quattuor menſeſ animo ſubſtinuerit indurato ꝯ ipſum romanum pontificem vſqʒ ad priuationem in cluſiue per generale concilium ꝓcedatur. Cum etiã quia in eadeʒ ſynodo Baſilieñ.aſs aſſentientibus pli mis ſancte romãe eccleſie Cardinalibus fuit ſollem niter decretũ vt illud ſacrũ conciliuʒ qui papaʒ ſiñ ex preſſo conſenſu duarum ptium eiuſdem concilij votis ſingulorum per deputationeſ ꝛ in generali congrega tione ſcrutatis poſtea ſollẽni ſeſſione ſecuti diſſolui non poſſe aut de loco ad locũ tranſmutari.tum etiaʒ quia fuit per aliud decretum eiuſdem concilij decla ratum Omne concilium qð illo durante alibi contin gerit erigi non fore concilium ſed ſciſmaticorum ꝯuen ticulum.❡ Intelligitur autem durare illud concili um iuxta premiſſi decreti ſeriem donec ex conſenſu duarum partium eius fuerit diſſolutum tum etiam q2 i decreto concilij conſtantieñ quod incipit. Frequens per antea fuerat ordinatum vt locus futuri concilij cum ꝯſenſu ipſius concilij ꝯgregati eligi deberet ꝛ ſi concilio diſſoluto locum illum mutari oporteꝛt ex cauſis legitimis tunc alius locus eiuſdem nationis eligi deberent tñ etiam quia decreto eiuſdem ſyno di Baſilieñ ſuper conuentione grecoruʒ ſpecialiter declaratur Concilium in baſilea firmiter eſſe permã ſurũ donec greci ad portũ per illa ſanctã ſinodum eiſ noiand puenerit ꝓut hec late patent i.c.frequenſ edi to in conſtancieñ.ꝯcilio ꝛ in.c.quoniã frequẽs edito in Baſilieñ.concilio.Et in decretis ſynodi Baſili eñ.prefate que incipiunt ambicioſorum ꝛ vt ſacri.ꝛ cuʒ xp̃i eccleſia que oĩa per ſanctiſſimum dñm.d.noſtrũ Eugenium papam in eius adheſione fuerunt corro borata ꝛ ſpecifice ꝯfirmata ꝛ per ſuos oratores preſi dentes ſaltim nominibus ꝓprijs iurata dicuntur.

❡ Amplius idem ſctiſſimus dñs noſter in adheſio ne ſua facta baſilieñ.concilio Cum de reuocatiõe lit terarum incipientium deus nouit mentio haberetur ipſe quicquid per eum aut ſuo nomine in preiudiciũ aut derogationem illius baſilieñ.cõcilij ſacri contra eius auctoritatem factum attemptatum erit caſſauit irritauit ꝛ annullauit nullaqʒ ꝛ irrita fuiſſe ꝛ eſſe de clarauit ꝛ ſe deinceps a nouitatibus grauaminibus ſeu p̃iudicijs inferendis illi ſacro concilio aut ſuppo ſitis eius ꝛ adherentibꝰ eidẽ realiter ꝛ cũ effectu de ſiſtere policitus eſt.❡ Quo ergo pacto ꝛ quo iure il lud concilium baſilieñ.diſſoluere ꝛ ferrariã transfer re ideʒ ſanctiſſimus dñs noſter potuerit non videꝛ Cũ nedũ diſſoluere eidem apoſtolico conciliũ ſit pe nitus decretis huiuſmodi interdictũ ſed in hijs que pertinent ad fidem ꝛ extirpationem ſciſmatis ꝛ ad generale reformationem eccleſie dei in capite ꝛ in membris papam debere concilio obedire magne ſi nodi conſtancieñ.auctoritas aperte declarat in.c.fre quens ꝛ poſtea in vndecima ſeſſione baſilieñ.ſynodi quod incipit quoniam frequens fuit iterum decreta tum Satis enim eſſet bonis moribus interdictum ꝛ ab omni venuſtate remotũ vt papa poſſit ꝓ ſua volũ tate diſſoluere concilia congregata quia per hanc vi am poſſet faciliter euadere declarationem ꝛ deciſio nem concilij celebrati etiam ſi de crimine hereſis in petiretur.❡ Ex hijs videꝛ baſilieñ.concilium diſſol ui ꝛ ad ciuitatẽ Ferarieñ.trãſferri mime potuiſſe ꝛ ꝯſequenter Ferarieñ.concilium non poſſe veꝝ ꝛ le

gitimum nũcupari cum diſſolutio prioriſ concilij fue rit ꝛ ſic dictis decretis dictantibus decretantibus a poſtolico ꝓtinus interdicta illud eniʒ qð impedit fa ciendum reſoluit iam factum.ff.de furtis.l.inter oẽs §.recte conuincta.l. vranius.§.i.ff.de fideiuß. Nõ eni potuit papa nec ſibi licuerit edit ales conſtitutõeſ ꝛ ſanctõeſ illas ſaluberrimas editas tam in concilio conſtãcieñ.q̃ Baſilieñ.euertere vel mutare.xxv.q. i.c.omne ꝛ bonus tex.xxv.q.i.c.ſunt quidam dicen tes ibi dum dicit vbi vero ſancti pr̃es aliquid diffini erunt ibi non nouã legem romanus pontifex dare ſʒ potius qð predictũ eſt vſqʒ ad animam ꝛ ſanguinem confirmare debet dei eni ea deſtruere qð aliu nite retur non ſciam dare ſed magis errare conuinceretur. ❡ Et alibi que ad perpetuam generaliter ordinata ſunt vtilitatem nulla cõmutatione varientur nec ad priuatum trahantur comodum que ad bonũ ſunt cõ mune prefixa ſed manentibus terminis quos conſti tuerunt patres ne iniuſte vſurpet alienum ſed infra terminos ꝓprios atqʒ legitimos ꝓut quiſqʒ value rit in latitudine ſe exerceat caritatis.xxv.q.i.c.q̃ ad ꝑpetuam ꝛ glo.ibi.dicit ꝙ papa non poteſt contra ge nerale ſtatutum eccleſie diſpenſare ꝛ ſi omneſ conſen ciant nõ valeret ſtatutũ ꝑ auctoritatẽ.c.ſunt quidã ꝛ. c.contra vbi dicit littera ꝙ contra ſtatutum patrum condere aliquid vel mutare nec huius ſedis apoſto lice põt auctoritas quecũqʒ nãqʒ ſcã. ſynodꝰ ſtatuit ꝛ decreuit nullis opiniõibꝰ cõtrarijs ſeu retractationi bus ſunt ſubiecta Sed ſimpliciter obſeruanda vt ſa cratiſſimorum imperatorum valentiani ꝛ Marciani ſanxit auctoritas ſuper confirmatione concilij calcedoñ. ꝛ no.lxiij.di.c.valentianus ad idem.xxv.di.c.ſicut in fi.tex.ibi Cũcta que prefata cõcilia reſpuunt:reſpuo que venerantur amplector quia dum vniuerſali ſunt conſenſu ſtatuta conſtituta ſe ꝛ non illa deſtruit quiſ quis preſumpſit abſoluere quoſ ligãt aut ligare quoſ abſoluunt.❡ Amplius papa approbando baſilieñ. conſilium ꝛ geſta eius non poteſt geſta ꝛ gerenda in eo concilio improbare quia quod ſemel approbauit amplius reprobare non poteſt.iiij.di.c.in iſtiſ in glo. viij.q.ij.c.dilectiſſimi.xxxij.q.v.c.horrẽdꝰ.ff.q ſatiſ da.co.l.ab arbitro ꝛ qð ibi no.facit.reg.qð ſemel pla cuit de reg.iur.li.vi.ꝛ.iiij.q.iij.c.ſi.ꝛ qð ibi not. ar chi.de elec.c.cũ victonieñſis ꝛ qð no. Inno.de excep. c.venerabilis ſic ꝛ nõ poſſuʒ reprobare mores quos primo approbaui de filijs preſb.c.veniẽs ꝛ dicto.c. horrẽdus ſufficit eni ſemel cõſentire vt dicit ibi glo. ꝛ pʒ.iiij.di.c.in iſtis ꝛ in dicto.c.dilectiſſimi facit qð not. de ſpon.ĩpube.c.de illis.❡ Ruſus papa nõ po tuit contra geſta ꝛ decretata in concilijs conſtancieñ. ꝛ baſilieñ.diſpenſare vel illa in irrituʒ reuocare ꝛ d ſtruere ꝓut ſoluendo baſilieñ. concilium feciſſe cen ſetur.xv.di.c.ſicut quia orbis maior eſt vrbe. vt ibi in glo.Jo.ſic ꝛ non poteſt deſtruere ſtatum eccleſie. viij.q.i.c.Moyſes Palam eſt enim ꝙ in re dubia ad fidem ꝛ certitudinem eccleſie chatolice valet au ctoritas.xi.di.c.palam quia ex ſola catholica eccleſia veritas conſpicitur.xxiiij.q.i.c.quia ex ſola nam ec cleſia errare non poteſt.xxiiij.q.i.c.hec eſt fides ꝛ.c. a recta fide ꝛ c.pudẽda ꝛ.xix.di.c.ita dñs.❡ Quin nimo traditũ eſt illam eccleſiam que eſt cõtra conci lium generale in hijs que reſpiciunt fidem ꝛ eccle ſie vnionem non eſſe chatholicam i dicto.c.que ad perpetuam in glo.Jo. Nam ſua ꝛ totius eccleſie eſt preferenda romane.xxiiij.q.i.c.qõcunqʒ ꝛ.c.a recta ꝛ.c.pudenda ꝛ glo.io.ſi in aliquo ſibi contradicit ar.

xxxvi.di.c.legimus.Et ibi dicit glo.ꝙ vniuerſaꝛ ec cleſia errare non poteſt quia deus non permittit per dictum.c.a recta fide ꝛ.c.pudenda.❡ Querit auteʒ glo.Jo.in dicto.c.a recta de qua eccleſia intelligatur ꝙ errare non poteſt ꝛ dicit ꝙ nõ de papa q2 ñ eccle ſia dicitur.vij.q.i.c.ſcire debes quia clarum eſt ꝙ pa pa põt errare.xix.di.c.anaſtaſius ꝛ.xl.di.c.ſi ꝑꝑ ſed i telligitur de congregatione fidelium hec en im dicit eccleſia de conſe.di.i.c.eccleſia que quo ad ſingulas generum ſpecies eſt impoſſibile ꝙ poſſit errare pro qua orauit xp̃us vt non deficeret Petrꝰ de hac qui dem apoſtolus pollicebatur ꝙ ſine intermiſſione de ea in orationibus ſuis faceꝛt mentionem vt patet in epiſtola ad romañ.in pri.❡ Minus quippe poteſtas ex quacũqʒ terrena ſua non ſubſiſtit ſed ex illo ver bo quo celi ꝛ terra firmati ſunt.xxij.di.c.i.Et qui ei derogando contra ipſam loquitur hereticus reputaꝛ xxij.di.c.omnis hec valet omnes iudicare ꝛ de ipſa iudicare nemini eſt permiſſum.ix.q.iij.c. cũo.§.ſola xvij.q.iij.c.nemini iſtud eſt tabernaculum illud qð nequaq̃ auferri poteſt nec auferretur planiꝰ eius in ſempiternum ſtare.xxxiij.❡ Porro non videtur diſſolutionem baſilieñ.concilij per apoſtolicuʒ ꝛ ad alium locum illius tranſlationem fieri potuiſſe cum hec ſit eidem apoſtolico per decreta conciliorum conſtã cieñ.ꝛ Baſilieñ.ꝓtinus interdictum quia nec vlli retractationi ſubicitur quod ſancta ſynodus ordiauit xxiiij.q.i.c.maiores noſtri in rubrica. Spiritus eniʒ ſanctus in ſpẽ columbe deſcendit ꝛ manſit ſuper eos luc.iij.in ver.i.de pe.di.ij.c.querendum de ſancta. vn.c.vnam.§.quia vero. Et iterum ſpiritus ſanctus ſuper paſtores proprios deſcendit in ſpẽ columbe et manſit in eis act.iiij.xliij.di.c.ſit rector de conſe.di. i.nocte ꝛ di.ea.omnes quos ꝛ.c.venit.❡ Nec dicat quis ꝙ concilia non poſſunt imponere legem pape d elec.c.ſignificaſti.xvii.di.§.hinc etiam.xxxv.q.ix.c. veniam quia in his que reſpiciunt decorem eccleſie ac etiam vnionem ipſe ſubicitur conciliis nam i his poſſet papa coram concilio accuſari.xl.di.c.ſi papa q2 hec duo principaliter reſpiciunt ꝛ ſpectant ad cõcilia ꝛ in illis concilium eſt ſupra papam facit.xciii.di.c. legimus.❡ Amplius idem apoſtolicus inherendo baſilieñ.cõcilio ꝛ geſta in eo ꝯfirmando decreta eiꝰ deʒ concilii per antea edita intelligitur approbaſſe ꝛ confirmaſſe quia qui auctoritatem rei acomodat ip ſam rem facere videtur.C.de veteri iure enucle.l.i. facit.c.antiqua de priuil.xxvii.di.§.hinc etiaʒ ꝛ con ſequenter decretis illiſ editis inconſtancieñ.ꝛ baſili eñ.ꝯciliis de quibꝰ ſupra ſe ſubmiſiſſe iudicio.ꝛ eorum correctioni videꝛ.xliii.di.c.in ſynodo.ii.q.vii.c.nos ſi incompetenter in quibus eſt ſpecifice diffinitum ꝙ papa põt ſe ſubmittere iudicio aliorum facit.ff.de oĩuʒ iudi.l.eſt receptũ ꝛ quod ibi nota. de re. iudi.c.ii.li. vi.ꝛ maxime iuditio concilii congregati cum con cilia dederint primatum romane eccleſie.iii.q.vi. c.dudum.xvii.di.§.hinc de elec.c. ſignificaſti vnde ſatis conueniens eſt ꝙ ipſi de reformatione eccleſie in capite ꝛ in membris habeant iudicare.xciii.di.c. legimus in verbo maior eſt.

❡ Quid ergo dicemus ꝛ ſi in re tam ardua ſit peri culoſiſſimum diffinire. Tamen quia ſcriptum eſt a recta fide ꝛ apoſtolico tramite propter nullam pſecu tionem futuram nolite recedere ſcientes quoniam iuxta ſententiam ſaluatoris beati ſunt qui perſecutõ nem patiuntur propter iuſtitiam Textualia verba

VNiVERSiDAD D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

ſunt. xxiiii. q. i. c. a recta ¶ Proinde loquar coram hoc ſacratiſſimo cetu intrepide verba illa audite me q ſequimini quod iuſtum eſt ⁊ queritis dum attendite ad petram vnde exciſi eſtis ſcribitur yſaye li. Tu eciā pater beatiſſime ipſe es qui mihi dicis Noli timere effundam ſpiritum meum ſuper ſemen tuum ⁊ benedictionem meam ſuper ſtirpem tuam yſaye. xx. Ego dñs ⁊ non eſt alter formās lucem ⁊ creans tenebras ego dñs faciens omnia yſa. xlv. Et iterum ecce ſeruus meꝰ ſuſcipiam eum ꝯplacuit ſibi in illo aīa mea dedi ſpiritum meum ſuper eum iuditium gentibus ꝓferet in veritate deducet iudicium non erit triſtis neqꝫ turbulentus donec ponat in terra iudicium yſa. xlij. credo. i. ex fide ſentio. C. de iur. caliip. l. ij. ⁊ firmiſſime atteſtor nullatenuſqꝫ dubito de conſe. di. iiij. c. firmiſſime extra de ſūi. c. firmiſſiſſe cōciliū ferarieñ eſſe verum catholicum ⁊ legitimum concilium in quo ꝑeſt ſanctiſſimus dñs noſter eugenius papa quartus verus et indubitatus xp̄i vicarius ſucceſſor petri ⁊ egregius dñici rector director qui potens eſt opere ⁊ ſermone de offi. ordi. intercetera de ſta. mo. c. cum ad monaſterium ver. prior ⁊ non puri hominis ſed dei viui vices gerit i terris vt. c. i. ver. porro de trāſla. c. q̄to cuius poteſtas nō eſt ex homine ſed ex deo iiij. di. §. leges ⁊ ibi archi. ⁊ totius timēdi dñs appellatur de priuil. c. cum de diuers. li. vi. ipſe nāqꝫ ſacerdos maximꝰ ſumus pontifex hebꝫ apoſtolorum primatu Abel. Gubernatu Noe patriarchatu Abraam ordine Melchiſedech dignitate Arō auctoritate moyſes iudicatu Samuel poteſtate Petrus vnctiōe xp̄s ipſe eſt vt bernardi vtar eloquio diligentium pater ſumus ⁊ pnceps omnium timentium cum xp̄ianorum dux ⁊ ordinator omnium paſtor magiſter ſapientium oppreſſorum refugium aduocatus pauperum miſerorum ſpes eccorū oculus mutorum lingua baculus ſenium malorum metus bonorum gloria potentium virga Tirānorum malleus regum dñs moderatorum legum ſal terre orbis lumē vicariꝰ xp̄i ſucceſſor petri. ⁊ mūdi arbiter dñs et magiſter ¶ Summa eſt enim papalis maieſtas qa non eſt ſanctitas que comparetur ei ſuper terrā Job. x. inde dicunt doc. ꝙ magis eſt obediendum pape in adminiſtratione q̄ cuicunqꝫ apl'o reſurgenti in. c. qd ad tranſlationem de offi. de lega. de. . exce. ꝑla. c. ſicut de tiran. c. ſicut ex illo. xxi. di. c. i. xxi. di. §. i. xxij. di. c. ſacro an. ⁊ canon dicit ꝙ deꝰ beato petro eterne vite clauigero terreni ſimul ⁊ celeſtis iura cōmiſit imperij. xxij. di. c. i. ¶ Amplius ꝓfiteor atqꝫ credo baſilieñ. ſynodū debere ſynagogam ſathane quam poſſidet pnceps tenebrorum verius appellari ⁊ cū pace eiuſ dixerim. Non veretur ſe in ſpiritu ſancto legitime congregatā aſſerere contra doctrinam canōis atteſtantis ſpiritumſanctum in ſanctis ⁊ non in reprobis ⁊ diſcolis habitare. xi. q. iij. c. illud ibi dum dicit ſp̄us eiꝫ ſanctus habitans in ſanctis ⁊ de talibus intelligitur illud Jo. qui dicit in epiſtola ſua canonica nolite credere omni ſpiritui ſed probate ſpiritus qui ex deo ſūt ad hec. xlij. di. c. quieſcamus nam ⁊ oculus meus vidit ⁊ auris audiuit illorum patrum funeſtā ⁊ vitam illecebrem ibi enim regnant ſecte contentiones ire rixe diſſentiōes emulationes ſtrepitus tumultuoſe voces ¶ Ex quibus dicit canon cultum ſuum iuſticia pdit quando ſilencia iudicij ob ſtrepitum turba confundit v. a. in. c. in loco benedicionis. Torpent ibidem ingenia deſidioſe iuuentutis nec honeſte rei labore vigilatur ibi virtutum pulcerrimum. i. honor hēx artium alimentum maxime cecidit et ad turpia tranſlatum eſt omne certamen vt ſenece ⁊ ciceronis vtar eloquio Et cicero de oratore li. i. teſtatur plura hodie homines iudicant aut timore aut cupiditate q̄ veritate aut iuris norma ⁊ alibi ſcriptum eſt non eſt qui iudicet vere ſed confidunt homines in nichilo ⁊ loquuntur vanitates ſcribitur. lix. de illis ꝓfecto apoſtolꝰ teſtabatur erūt inquit homines ſeipſos amātes cupidi elati ingrati ſceleſti ſine affectione ſine pace inimatores icōtinētes immites ſine benignitate ꝓtreui tuidi voluptatum amatores magis q̄ dei habentes quidē ſp̄ūꝫ pietatis virtutē āt eius abnegātes ad thimo. i. c. ¶ Contra hoc ꝓfecto dominus exclamabat dū inq̄t O vos ſacerdotes qui fallitis nomen meū offerentes ad altare meum panes pollutos non eſt mihi voluntas in vobis. lxxxi. di. c. apparet. Sūt eniꝫ ſynagoge ſathane. poſſidet princeps tenebrarum. Math. xv. diſſidium namqꝫ in apoſtolica ſede deſiderant vt ab eius auctoritate diuiſi vſurpationes exercēāt dicit canon. lxiiij. di. c. quia per ambicioſam ſane qui xp̄i exempla ⁊ precepta non ſequitur magis diaboli q̄ xp̄i membrū eſſe cōuincitur et potius infidelis eſſe mōſtratur. xxxviij. di. c. nullus multi ꝓfecto rem ambiunt rem agi ꝑfunctorie intendentes contra illud. Auguſtini xl. di. c. ante omnia viii. q. i. qui epiſcopatum unde Ber. ad ſenoñ. epiſcopum ſic ſcripſit inhiantibus onorea blandiūtur ſed honora penſantibus tedio ſūt atqꝫ formidini. Multi vero tāta alacritate ⁊ fiducia currerunt ad honores ſi eſſe ſentiretur ⁊ onera grauare ꝓfecto metuerent ne cum tanto labore ⁊ periculo quamlibet affectarentur i fulas dignitatū ¶ Nunc vero qui accenditur gloria ⁊ non pena putꝫ eſſe in eccleſia clericum ſeqꝫ viles ⁊ inglorios exiſtimāt qui quocūqꝫ eminētiori loco nō fuerint ſublimati refert Jo. an. i. c. i. de offi. lega. li. vi. accedit qd idē ſcribit de elec. c. venerabilem ſuper verbo vſurpare ⁊ de preben. c. genere ſuper verbo rationis. ¶ Heu heu non erribintur ſinodus illa contra verum xp̄i vicarium qui eſt caput ⁊ cardo eccleſie orthodoxe comua erucre vt not. de rapto. c. in glo. circa ſi. de appellatione. c. cum parati. in. glo. ab aquilone ſedē eorum ponere fatagentes iuſſa domini ſui ſua preſūptione dānando. xx iiii. q. iiii. c. ſi is qui Non mediocriter profecto deum offendit qui de vita celeſtis regis et domini ſua preſūptione reſoluit ut dicto. c. ſi iter q ut aduerſus eos apoſtolicus dicere ipſe poſſit illud indib Mines egreſſi ſunt de cauernis et ꝓuoccuerunt nos ad prelium ingnorant patres illi miſerrimi verbuꝫ xp̄i. qui ſcandalizat vnum de puſillis qui in me credit expedit ut ſuſpendatur mola aſinaria in collo eius et demergatur i profunduꝫ Mathi as. xviii. de renunc. niſi cum pridem. §. generi et. c. cum ex iniuncto de no. ope. nunciatio. ¶ Ecce pro dolor ſynodus illa que ſe aſſerit in ſpiritu ſancto cōgregatum ſuis monitorijs litterarum non erubeſcit patrem ⁊ dominum vniuerſi coram papa facere euocari ⁊ ſimul cum eo in papatum miſerabiliter inhiando romanā eccleſiam ſua preſumptione confundere ⁊ turbare anathemate ex excomunicatione prouide ꝑpetua labefacta cō ipſis qui ſi reſurgēt i iuditiō deputetur omnipotentis vni illi contra ſe nam ſenciant et ſanctorum apoſtolorum petri et pauli quorū preſumunt eccleſiam in hac vita confundere furore ſenciant in futurum ſcribitur ad contextum. xxiii. di c. in nomine ¶ Dicant mihi patres illi laude nulla digni ſed argucijs ſubprimendi qua inſtigatiōe diabolica repetitis malleis crebriſqꝫ cōcuſſiōibus aliꝗ

uiꝫ dei viuentis conantur opprimere ⁊ ſūmi piſcatoris nauiculā intumeſcentibus ꝓcellis in naufragij ꝓfunda demergere. xxiij. di. c. in nomine. ¶ Sciere debent patres illi ꝓfecto hoſtes eccleſie qui caritatem vulnerare modis omnibus moliuntur ⁊ eccleſie reſcindere vnionem ⁊ nouum ſcīma in eccleſia gignere ⁊ conſequenter humanum genus euertere ⁊ turbare xvi. q. ij. c. viſis litteris poſt pri. ꝙ ⁊ ſi fluctuet nauicula petri ſubmergi tamen non poteſt. xx. q. i. c. non turbatur de qua ilarius loquebatur ꝓprium eſt inquit eccleſie vt tunc viuat cum leditur tunc intelligat cum arguitur tunc ſecura ſit cum deſeritur tunc optineat cū ſuperata videtur. ¶ Hanc quippe imperator celeſtis inſtituit ⁊ iubente dño ab anthiochia romā tranſlata eſt. xxiiij. q. i. c. rogamus illam ipſe ſolus fundauit ⁊ ipſa ſuo priuilegio fungitur. xxij. di. c. i. imo canōes atteſtantur ꝙ non ab apoſtolis ſed ab ipſo ſaluatore noſtro primatum obtinuit eadem di. c. ſacro ſancta ipſe enim locum elegit eamqꝫ ratione perſecutionis deſerere noluit. Nam petrus perſecutionem fugientem reuocauit dicens ꝙ ꝓpſe velle ibi pati ſcu. ēt crucifigi anteq̄ locum illum deſereret vt extra qui filij ſint legit. c. per venerabilem. §. ſane. iij. q. i. c. nulli in ſi. exēplo illius qui tunicam ſuo cruore defendit. xxiiij. q. i. c. moneo hanc enim romanam eccleſiam Petrus ⁊ Paulus proprio ſanguine eodem die ſub eodem ꝑſecutore dño conſecrarunt. xxi. di. c. q̄uis de elec. c. fundamenta. xxij. di. c. ij. hanc diuinam prouidentiā incōmutabili diſpoſitione legimus alijs preeſſe vt in prohemio li. vi. ⁊ ideo zac. xiiij. de eccleſia loquens ait ſedebit ihrſm ſecura ⁊ merito a ſuperiori mente ſuperari non poteſt ⁊ mōs dñi ꝓparatus in vertice eius yſaye. ij. ⁊ ideo dicit Criſoſtomus eccleſia impugnari poteſt expugnari non poteſt Tela mittūtur ſed eius murus non ꝑforatur Machine ꝑparantur ſed turris dauitica nō eliditur. ¶ Eſt inſuper locus tutꝰ qui ab aliquo flumine non poteſt inundari. i. erroribus ſubmergi ergo nec flāmā obruent eā ⁊ ratio eſt quia vniuerſalis eccleſia errare non poteſt vt dicit Auguſtinus ſuper illo verbo ego prote rogaui petre vt non deficiat fides tua ⁊ Augꝰ. dicit ſuper illo verbo pſ. ſepe expugnauerunt me a iuuentute mea ⁊ eiꝫ nō potuerunt mihi. ¶ In Abel eccleſia incepit ⁊ tūc Cayn eam expugnauit ſed Abel eſt ſaluatus ſola eccleſia in Noe fuit ⁊ deus eum a diluuio liberauit ſola fuit in abraam ⁊ de caldeorum ira eſt ereptus ſola in moyſe ⁊ de manibus pharaonis liberatus eſt dauid ſaule ⁊ golia euaſit deinde in machabeis ⁊ ipſi liberati ſunt poſt. nodū in dño noſtro yheſu xp̄o ⁊ ipſe captus ligatus illuſus ⁊ crucifixus ⁊ mortuus eſt deus eum tertia die ſuſcitauit ⁊ poſt i apoſtolis ⁊ ipſi ꝑſecutiones patientes ad vltim coronari aſcenderunt in celum ſic ergo omni tempore perſecutōis eccleſie xp̄us ordinare per ſuos milites inſtituit vt ſpetracta ꝑmaneat nititur ergo ſynodus illa Baſilieñ. verum vicarium iheſu xp̄i qui non puri hōis ſed dei viui vices gerit in terris ſuis literarum monitorijs infeſtare nauēqꝫ ſubmergere petri nā fluctuat ſed nūq̄ deſinit eſſe ratis cum ſucceſſoris petri poteſtas non ſit ex homine ſed ex deo de iudi. c. nouit. §. i. ſolent lites moneri pp dubium finis. primo regum. xvi. c. ff. de pecu. l. qd debetur ſed hic finis ⁊ victoria certa eſt quia eccleſia xp̄iqꝫ vicarius ſponſus pugilqꝫ eccleſie gloſus cui data eſt poteſtas in omnem tribu ⁊ populum ⁊ longam gentem apoc. xiiij. ⁊ qui habet poteſtatem magnam ⁊ terra illuminata eſt a gl'a eius. apoc. xviij. veritatē ſequitur que ſemper vincit ⁊ ꝑualet eſdre. x. c. ⁊. vij. di. c. conſuetudo ⁊ ſupra petram ſolidam fundata eſt ideo ruere non poteſt. xxiiij. q. i. c. loqtur. xxi. d. c. in nouo dicat mihi ſynodꝰ illa Baſilieñ. que contra ſummuꝫ xp̄i vicarium altare conatur erigere ſcīma fouens. xxiij. q. v. c. nō vos ⁊ idiſcuſſam dei tunicam ⁊ deſuper contextam per fruſtra decerpit ⁊ xp̄i ꝓ poſſe nititur vineā ſupplantare. xxiiij. q. i. c. quoniam vetus ſūmiqꝫ piſcatoris nauiculam in naufragij ꝓfunda demergere. xxiij. di. c. in nomine ¶ Scire nāqꝫ debet ꝙ quicunqꝫ ab vnitate fidei vel ſocietate petri quomolibꝫ ſemetipſos ſegregant tales nec vinculis peccatorum ſolui nec ianuaꝫ poſſe regni celeſtis ingredi dicit tex. xxiiij. q. i. c. quicūqꝫ Quid dicere ſynodus illa poterit niſi verbū illud ſcrutamini ſcripturas ipē ſunt que teſtimonium ꝑhibent de me. Jo. v. hec ſynodus ꝓfecto habens oculum colliſum vicarij iheſu xp̄i dānare ſūmas temere iā preſūpſit math. vij. xxxij. q. vi. mihi prin. veritas quippe a ſe fidelem abiecit ⁊ deo ⁊ de eius vicario extitit infidelis. ij. q. vij. non poteſt. Non enim venit ponere paceꝫ in eccleſia ſed gladium bis acutū. xxiiij. q. i. c. qui cōtra pacem vbi dicit tex. qui contra pacem eccleſie ſūt ſi dignitatem aut cingulum militie habent videntur in eis ſcandalizando xp̄i vicariū ⁊ per ꝯñs ipm deuꝫ xc. di. c. nulla ratiōe ⁊ duobꝰ ca. ſequentibꝰ. viii. q. i. c. qui vos. ¶ Quid dicent patres illi Baſilieñ. ſynodi ſciſſura eccleſie lacrimantis qui prauo ordine machinant malum ⁊ lingua ſeminant incendentes hōines ſeparare a fide prouerbiorum. vi. Quid dicere poterunt niſi illud peruenerunt peccata noſtra vſqꝫ ad celum ⁊ recordatus eſt dñs iniquitatū noſtrarum apoc. xviij. ſequebar turbam ad faciendū mala ⁊ iudicio plurimorum acqeui Exodi. xxij. vnde aduerſum illos patres condigne occurrat dicere canōis verbum illō ꝙ preuaricationem eorum argumentis ſuis ſub quadā iuſtitie ſpetie fucatis quibuſdam exquiſitis adinuentionibꝰ equitatem obruere ſtuduerūt fuerunt ab omni regimine ⁊ dignitate depoſiti ſcribitur ad contextum. xi. q. iij. c. ita corporis nam qui alterius errori conſentit ſciat ſe cum illo ſimili modo culpabileꝫ iudicandum. xi. q. iij. c. qui conſentit. lxxxiij. di. c. quid enim vbi dicit littera quid enim ꝓdeſt illi ſuo errore non polluī qui conſenſum preſtat erranti ideo dicebat Jheroꝰ in epiſtola ad paulinum. c. iiij. ꝙ ſeruitores dei ex vite merito tantum nocent ſi deſtruentibꝰ nō reſiſtunt quia q beſtialiſ viuit beſtialiſ ꝯdēnatur Tribꝰ enim odis quis dicitur conſentire dicit glo. ij. q. i. c. notū primo ſi cooperaſ. i. q. i. ſi quiſ ipſos ſocū non corrigit ex officio quos tenetur. lxxxiii. di. c. i. ſerior Tertio modo cum defendit peccantem vel cū ſua auctoritate deliquit. xi. q. iii. c. qui aliorum peccato non caret ſcrupulo ſocietatis occulte qui manifeſto facinori nō deſinit obuiare. ii. q. vii. c. negligere ⁊ ideo dicit tex. ꝙ non ſolum malitie huiꝰ auctoris vt aliqua preſumptio extimat puniendos ſꝫ facientes ⁊ conſentientes pari pena plectendos catholica dāmnat eccleſia de ſen. exco. c. q̄re de offi. de le. c. i. ij. q. i notum ⁊ alibi dicit tex. qui aliorum errorem defendit multo dānabilior eſt illis qui errant qa non ſolum ille errat ſed etiam alijs offendicula erroris preparat ⁊ cōfirmat. xxiiii. q. iiii. c. q aliorū vnde videt patres illius Baſilieñ. ſynodi ⁊ mente diligenter reuoluite qui temere ⁊ dānabiliter ipſius erroribꝰ conſenſiſtis proinde dicebat vir ille egregius ſup apoc. xi. c. viri eleeti ⁊ ſpirituales ſequeſtrabunt ſe ⁊ ſuos

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

a quibuſcunq; non conſentientibus euangelice veri
tatis. Tandem poſt abiſſum ⁊ aliquos babilonis de
quibus ſupra aliqua memorauimus ad cautelam.ſ.
vt mores illius Baſilien. ſynodi cognoſcantur ⁊ co
gniti euidenter reſtat ne parentheſim faciam longio
rem vt ad proſequutionem illius argumēti an papa po
tuerit illam ſinodum baſilien. diſſoluere non obſtan
tibus ſupra dictis decretis conciliorum conſtancien. et
baſilien. ſoliciti feſtinem⁹. ¶ Et anteq̄ alio ſtilū ver
tam precor ⁊ deprecor auditores pariter ⁊ lectores
vt ſi quid in hoc diſcurſu dixeriꝫ contra Baſilien. ſi
nodum a venuſtate remotum aures acomodent pa-
tienter. vij. q. i. c. ſubgeſtum ſcriptum eſt enim ꝙ non
debemus i vltimū dimitter obprobriū illius qui pro
hra noſtra deleuit extra de iudicis. c. in quibuſdaꝫ aſſ
incipit in nonnullis. §. vltimo bene facit. l. ſed ſi hac.
lege. §. proſtituta. ff. de inius vocan. Nam q̄ facit qḋ
vult abſq; moderamine rationis audiet qḋ non vult
xiij. di. §. quia vero ver. qui. hac. xxxij. q. v. c. iniquū
⁊ alibi qui cuſtodit os ſuum cuſtodit cauſam ſuam ⁊
qui inconſulte loquitur ſentiet mala. v. q. v. §. ſi. ⁊ q̄
delictum eſſe honorem excludere ſcriptum ſit. c. vbi
ſena. ff. cla. l. i. ⁊ l. ſenatoris filia. ff. d ritu nup. xi. q. iii.
c. prius in ⁊ ꝙ no. vi. q. i. c. placuit de hr̄ti. c. ſicut ⁊. c.
ad abolendā in fi. de ſen. exco. ⁊. c. ad audiaꝫ cuꝫ ſy.
imo delictū aggrauat dignitas delinquentis. xxij. q.
v. c. qui vident. xl. di. c. homo xp̄ianus ne. cle. vel. mo.
c. cum quidam. §. diſtricti⁹ cum ſuis cōcor. ⁊ ſi nāq; p
priam iniuriam diſſimulare ⁊ relaxare Criſoſtomo
pium ſit tamē iniuriam xp̄i ⁊ ſucceſſoris eius eſt pe-
nitus improbatum vnde propter hoc clamabat xp̄us
in p̄s. effunde ruinam ⁊ conclude aduerſus eum eos
qui per me ſequūtur longe nāq; grauius eſt diuinaꝫ q̄
temporalem offendere maieſtatem in auten. vt nō lu
xu. contra naturā in prin. col. vi. de hr̄ti. c. vergentis ⁊
ibi no. cum plus punire ⁊ plus benefacere poſſit vn-
de no. in. c. tua de decimis in glo. ſecunda

¶ Reſtat mō vt atingā indaginē propoſite veritatis
an apoſtolicus potuerit baſilien. conciliuꝫ diſſoluere
⁊ transferre ferrariam prout fecit non obſtantibus de-
cretatis in concilijs conſtancien. ⁊ Baſilien. de qui-
bus in ſuperioribus pluriē fecimus mentionem ex q
bus infertur deciſio an concilium ferarien. debeat ca
tholicum ⁊ legitimum reputari ⁊ quia veritas ſepi⁹
ex cogitata magis ſplendeſcit in lucem. xxxv. q. ix. c.
graue Sciendum eſt dum de loco i canonici concilij
pro reductione grecorum in eadem ſynodo baſilien. ſub
clamoſa diſputatione ⁊ diſſentōe plurima tractaretur
ſcrutatis votis in omnibus deputationibus illius ſy
nodi concordarunt maiores partes omni deputacio
nen. de ciuitate auinion. tanq̄ potiori votū ⁊ votorum
mun ita preſidio preualere licꝫ reluctante ⁊ contradi
cēte rōano antiſtite dn̄o meo dn̄o Jo. ti. ſcē Sabin.
p̄sbitero cardinali apoſtolice ſedis legato ⁊ in eadeꝫ
baſilien. ſynodo preſidente quaſi illa ciuitas eſſet eli
gibilis tanq̄ non comprehenſa ſub decreto inito cum
grecis per dictā ſinod baſilien. pluribus patribus et
doctoribus in eadem con eo concordantibus ſnīa de
quorum nūero ego fui qui ſuper huiuſmōi diſceptatiōe
conſilium eidem dn̄o cardinali reddidi copioſuꝫ ve
rum quia imperator romāorum ⁊ conſtantinopolitan.
ep̄us ciuitatem illam auinion. tanq̄ non maritimam
nec in decreto cum eis inito cōprehenſam protinus re
cuſarunt ⁊ ipſis grecis ad illam ciuitatem contradicē
tibus ſe trāſferre claro iure cōpto licuit dn̄o noſtro

pape illud baſilien. conciliuꝫ diſſoluere ex cauſa p̄li
bata ⁊ ad ferrarien. ciuitatem edicere transferenduꝫ
tanq̄ ad locum ſanctitati ſue acōmodum ⁊ propinqu
um locum fertilem ⁊ amenum aptiſſimum ⁊ opulen
tiſſimum prodicto concilio celebrando ⁊ in verbis
decreti huiuſmodi comprehenſum vt idem dn̄s no-
ſter cōmode preeſſet in eo concilio ſimul cum grecis
perſonaliter conuenire nec expediat repreſentatiue per
alium eius legatum in eo concilio intereſſe propter
infirmitates multiplices ⁊ langores aſſiduos quib⁹
pro dolor lacrimabiliter detinetur cum agatur de tā
grandi negotio vnione grece eccleſie ⁊ latine ſepti-
gentorum annorū curriculo p dolor hacten⁹ iaꝫ diuiſe ⁊
de eorum ſciſmatibus ⁊ erroribus extirpādis in quo
concilio nedum papa qui eſt caput ⁊ cardo fidei ⁊ ec
cleſie ortodoxe ſed omnes deo deuoti ac etiā impe
ator romanorum pro eorum ſalute deberent preſentialiter
intereſſe. xcv. di. c. vbi nam legiſtis ⁊ tunc ad fidem
confirmandam non ad potentiam oſtendendaꝫ debꝫ
imperator in huiuſmodi concilio quia de fide agitur
intereſſe ead. di. c. non ad fidem ⁊ fortius ipſe papa q
eſt fidei firmamentum debet in tā grādi ⁊ per maxi
mo negotio perſonaliter intereſſe nam nō niſi ad pa-
pam ſucceſſorem petri qn̄ de fide agitur pertinet diſ
finire tex. aptuſ. xxiiij. q. ij. quotiēſ vbi dicit quotiens
de fide agitur ratio ventilatur arbitror nō niſi ad pe
trum ⁊ ſui nominis ⁊ honoris auctoritatem referre
debere ⁊c̄. ⁊ eo. noie. c. nō turbatur. ver. deniq;. xix.
di. in glo. videtur ergo queſtioneꝫ eaꝫ de fide mo-
tam nulli licer determinare niſi apoſtolice ſedi vt di
cto. c. que ad fidem in glo. aliud eſt ipſam ſine diffi-
nitione ventilare vt ibi dicitur fateor autem ꝙ papa
ſimul cum concilio deberet ⁊ non ſolus queſtionē fi
dei terminare tex. clarus. xij. di. c. preceptis vbi dici
tur ꝙ queſtio fidei pertinet ad eccleſiam ſimul cum
papa diffinire illud notandum ꝙ quantuꝫ ad ſacram
ſcripturam exponendam ſanctorum auctoritas pre-
ualeret ſed quantum ad cās finiendas preualet auc-
toritas romanorum pontificum dicit glo. xx. di. c. de
cretales ⁊ ex his dum eſſeꝫ pro tunc in eodem baſili
en. concilio ⁊ de loco eligendo pro futuro tunc conci
lio eligendo ſub cōtradictione ⁊ votorum ſciſſura p ma
xima tractaretur dicebam ⁊ repeto deuia ceſpitando
iuriſdictionem ⁊ ſuperioritatem in apoſtolicum vē
dicare cum ⁊ ſancte romane eccleſie cardiales ſacer
dotes leuitici generis nūcupatos romane eccleſie
gremium nūcupatur appellantur. xxiij. di. c. in nomi-
ne domini circa medium ibi eligatur autem de iſtis
eccleſijſ gremio mandatis penalibus peniſq; formi-
dabilibus excōis ⁊ priuationis oī beneficiorum ⁊ di
gnitatum ad idem concilium apoſtolicus de impeti
tis riſurus ⁊ cardinales vt illis aſciſterēt cōparere d
berent legitime Nam etiam ipſe papa non conſueuit
nec poſſet ſecundum quoſdam aliquem excardi-
nalibus excomunicare vel aliquod preceptum eis
iniungere ſine aliorum cardinalium conſenſu niſi inci-
deret in aliquaꝫ ſententiam canonis niſi in canone
vel ſnīa de his ſpecialis mentio habeatur vt no. ho
ſty. de cle. nō reſi. c. ij. ⁊ Jo. mo. in. c. i. de ſciſma li. vi.
¶ Unde nimirum ſi ex premiſſis cauſis ⁊ alijs potiſ
ſime quia eadem ſynodus abutebatur poteſtate con
ceſſa id concilium apoſtolicus diſſoluit ⁊ decreuit a-
lio trāſferendum vt dixi. Et quia ſceleratiꝰ delictum
eſt grauius vindicandum. xxiiij. q. i. c. non aſſeram⁹
de elec. c. licet de euitanda cum etiam nil ſit infelici-
us felicitate peccantiū qua penalis nutritur ipunitas

⁊ mala voluntas velut interior hoſtis roboratur di
cit tex. xxiij. q. i. c. paratus in fi.. Ne xp̄i oues non ve
rum paſtorem ſed mercenarium ſequerentur cum il-
la ſynodus eccleſiā funeſtraret Nā mēdatiū profecto ē
xp̄ianuꝫ ſe dicer ⁊ opa xp̄i n̄ facere mēdatiū ē epiſco
pum ſacerdotem vel clericum ſe profiteri ⁊ cōtraria
huic ordini operari dicit tex. xxij. q. iiij. c. cauete. Et
ibi dicit glo. ꝙ factis negamus xp̄ꝫ ſicut ⁊ verbis itē
factis mentimur ſicut ⁊ verbis vnde ſcribitur iacobi
primo ꝙ vir duplex animo inconſtans etiā in omni-
bus vijs ſuis ⁊ iō ve duplicis cordis ⁊ labij eccleſtis
⁊ alibi dicit canon deus duplicitatis aſpnator ſimpli
cem intentionē conſiderat verborum artem aſperna
tur ⁊ odit. xxij. q. iiij. c. qui periūrat cuꝫ non valeat q̄ſq̄
aliquem ledere apud deum. De illis profecto patrib⁹
in baſilien. ſynodo reſidentibuſ xp̄us Math. xxiiij.
loquebatur ve vobis ipocrite triſtes ſimiles eſtis ſe
pulcris dealbatis que a foris apparent ſpecioſa intus
ſunt plena oſſibus mortuorum ⁊ alibi ve vobis qui dici
tis bonum malum ⁊c̄. xi. q. iij. c. ve vobis de iſtis lo
quebatur apoſtolus ad Thimo. vi. habentes ſpēꝫ pi
etatis virtutem eius abnegātes hij ſunt qui ſe traſ-
figurant in angelū lucis. ¶ Plus dico ꝙ peccauiſſet
papa ⁊ grauiter oberraſſet niſi illud concilium diſſol
uiſſet cum in omnem malignitatem prorumperet ⁊ pra
uo corde machinatur malum ⁊ iurgia ſeminat inten-
dēs homines ſeparare a fide prouerb. vi. cū per eius
monitoria litterarum eccleſie perturbatur vel mala a-
lia ſequi poſſent cum debeat futura mala precauere
nō iuuare ex doctrina Inno. de ſen. exco. c. inquiſitio
nis in fi. Nā q̄litercūq; poſſum⁹ debem⁹ vexare malos
vt ceſſent a malo. xxiij. q. vi. c. iā vero vnde ſcriptum
eſt ꝙ ex eo ꝙ nō cito profertur cōtra malos ſnīa abſq;
vllo timore perpetrant filij hominum mala eccliaſt.
ix. item facilitas venie incendium tribuit delinquen
ti. xxiij. q. iiij. c. eſt iniuſta de vita ⁊ ho. cle. c. vt cleri
corum vnde ſcriptum eſt ꝙ reſecande ſunt putride car-
nes ⁊ ſcabioſa ouis ⁊ a caulis expellēda ne tota dom⁹
maſſa corporis ⁊ pecora ardeat corrūpat ⁊ putreſcat
teſtante Jero. xxiij. q. iiij. c. reſecande ⁊ alibi idem
Jeronimus atteſtatur in epiſtola ad paulinuꝫ. c. iiii.
ꝙ ſeruitores dei tantum edificant in eccleſia dei ex
vite merito tantum nocent ſi deſtruentibus non reſi
ſtant quia qui beſtialiter viuit beſtialiter condēpnat
¶ Porro q̄ primū mihi intonuit diſſolutionē per a-
poſtolicum illius Baſilien. concilij factā fore letatus
⁊ ſpeſ amplior reddita eſt mihi cum de eius ſiniſtro
principio monitoriorum emanatorum null⁹ poſſet felix exi
tus ſperari quia ex errore non ſequitur niſi error. l.
ex diuerſo. ff. d rei ven. Qualē ei fructū xp̄ian⁹ populus
de eo concilio poterat ſperari cuius radix cenſetur infe
cta. i. q. i. c. fertur quia corrupta ſūt q̄ ex corrupta radi
ce procedunt. xiiij. q. v. c. neq;. i. q. i. c. principatus illud
prohibitum decantando. Laudate celi ⁊ exultet ter
ra quoniā conſolatus eſt dominus populum ſuū pſa.
x. ⁊ aduerſus illam ſinodum digne occurrunt dicere
verba illa audiui vocem magnam de celo dicentem
alla quia iudicauit de meretrice magna que corrum
pit terram in proſtitutione ſua ⁊ vindicauit ſanguineꝫ
ſeruorum ſuorum de manibus eius ſcribitur apoc. ix. i pri.

¶ Reſtat conſequenter reſpondere ad decreta illa d
conſtancien. ⁊ Baſilien. conciliorum primo loco propo
ſita de quibus ſerioſe feci in ſuperioribus mentionē
ſuper quibus ſinodus illa Baſilien. edificauit pala
tium in arena ſſo ſibi ſubgerens concilium illud per

apoſtolicum diſſolui minime potuiſſe ⁊ transferri ad
aliam ciuitatem ⁊ papam ſubeſſe ⁊ non preeſſe conci
lio ⁊c̄. p iam in dicta ſuperiori diſcurſu que non repe
to ſtudio breuitatiſ ga eſſet potius tranſcribere q̄ ſcri
bere ⁊ ne pp reſponſionis penuriam videar declina
re certamē. xliij. di. c. in mandatis reſpondendum pu
taui cuiꝫ ſigilatim ⁊ apiam in parabolis os meum ⁊
incipio a monitorio ⁊ citatorio illo primo quod inci
pit cum xp̄i eccleſia vbi recitat ſaluberrima inſtituta
quibus peſtis auaricie ſymonie euertunt dignita-
tes ⁊ bn̄ficia eccleſiaſtica collōe gratuita eſſe dignis
⁊ ydoneis paſtoribus conferenda edita in eodem ba
ſilien. concilio ipſum apoſtolicum trāſgreſſiſſe ⁊ de
neglecta eorum obſeruantia impetitur Turbaſſeq; di-
citur electionem pontificum ⁊ prelatorum diuiſiones
ſcandala ⁊ ſciſmata per vniuerſas fere vacantes ec-
cleſias igeſſiſſe ⁊ aduerſus obedientes illius ſynodi
decretis ſententias fulminaſſe ⁊ nullo requiſito do-
minorum cardinalium etiā in rebus grauibus conſilio
impetitur ciuitatemq; peneſtrinā per eiuſ tolerantiā
per ſtipendiarios eccleſie traditam in ruinam oppi-
dumq;. Burrij in predam traditum ⁊ ruinam indul
gentias inſuper plurimas multiplicaſſe ad impedien
dum indulgentias eiuſdem concilij datas p ſubſidio
oportuno pro reductione grecorum Amplius iura
mentuꝫ in aſſumptione ſui apſatus ſuper certis ordi
nationibus preſtitum non ſeruaſſe ex quibus dicta ſi
nodus ex poteſtate ei data in conſtancien. concilio
ac ēt repetita in eodem concilio Baſilien. ſuper om
nes xp̄i fideles etiam ſi papalis dignitatis exiſtat ip
ſa ſynodus edicit ⁊ decernit vt idem dn̄s noſter. i.
ix. dies coram dicta ſynodo per ſe vel aliuꝫ legitimū
reſponſalem debeat comparere huiuſmodi impetitō
nibus reſponſurus quo termino elapſo ⁊ eo vt permit
titur minime comparente vel etiam cōparente ad vl
teriora procedet cognoſcendo ⁊ terminando prout eccle
ſie ſancte dei viderit expedire mandatq; dn̄is cardi
nalibus vt ad illam ſynodum ſe transferrāt ⁊ eidem
aſſiſtant ſaluti eccleſie profuturi. ¶ Iſte eſt breuis epi
logus omni in eo monitorio ⁊ citatorio comprehen
ſorum ſub datiſ pridie Kal. auguſti. Mcccc. xxxij.

¶ Quis furor o patres que tanta licentia audendi
C. vnde. vi. l. ſi quis intātuꝫ. vij. q. i. c. audacter de cē
ſi. c. ij. li. vi. in glo. ij. veſanuꝫ intellectum veſtruꝫ ad
talia facienda deleant profecto de libro viuentium et
cū iuſtis nō ſcribantur. pſalmo. lxxiij. trāſiptic incāu
de pe. di. iiij. §. item ſecundum ſane omne caput i eis
languidum omne cor merens ⁊ a planta pedis vſq;
ad verticem non eſt in illis ſanitas Yſay. i. vi. q. i. §.
verum neſcitis ꝙ phariſei audito hoc ſermone ſcan
dalizati ſunt quia ceci ſunt ⁊ duces cecorum Math. xv.
xi. q. iij. c. inter verba que diabolica ſupplantatio voſ
oppreſſit temere preſumēdo. vicarium yheſu xp̄i pe
tri ſucceſſorem mundi arbitrum ⁊ magiſtrum coraꝫ
vobis in iudicio euocare cum omnis anima ſublimi
oribus poteſtatibus ſubdita eſſe debeat ad roman.
xxij. xi. q. i. c. magnum. xxiij. q. v. c. prodeſt ⁊. iij. c. ois
anima de cēſi. ⁊ qui reſiſtit poteſti ordinatiōi dei ad
roman. xiij. xxij. q. i. §. ſed ſciendum. xxiij. q. i. c. qd
culpatur ⁊. q. iij. c. queſitum nouiſtis enim patres p
ſtea veneration. digniſſimi ꝙ vulgaris fama quorū
daꝫ ⁊ extimatio plurimū non arguunt ipſum papam
⁊ de papa eſt expreſſum ꝙ ſemper bonus preſumit
ēt ſi bonus non eſſet etiaꝫ ſi malum faceret ſemper i
telligitur benefacere ⁊ ad bonū quicquid facit ⁊ om

VNIVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

nia ſunt eius opera recto: quedam tex. clarus conu-
cta glo. xi. di. c. i. abſit preterea vt quidq̃ ſiniſtrum d
hijs arbitremur qui apoſtolico gradu ſuccedunt qui
claues regni celoꝝ habentes ante diem iudicij iudi
cant canonis verbum eſt. xi. q. iiij. c. abſit cum bene d
quolibꝫ ⁊ non male preſumere debeam⁹ dicit glo.
Jo. xxiij. q. iiij. c. q̃ magnum ⁊ ibi concor. Et canon
dicit ꝙ non ſolum ille reus eſt qui falſum ſꝫ etiaꝫ is
qui aurem criminibus citius acomodat. xi. q. iij. c. nō
ſolum ⁊ mala audita nullum moueāt nec paſſiꝫ dic-
ta abſqꝫ certa ꝓbatione quiſquā vnq̃ credat nec pre-
cipitando qcq̃ mali agat tex. xxx. q. vltima. c. nullum
quia omnis ſuſpitio eſt potius repellenda q̃ approbā
da ⁊ recipienda tex. v. q. i. c. ones ⁊ alibi abſit a xp̄ia
norum iudicio vt ea que maledicoꝝ hōim rumorib⁹
conficta credimus ſi qualicunqꝫ modulo ſuſpitionis
adduci quia ⁊ ſacri eloquij teſtimonium tenemus vt
mala maioꝝ cum forſitan dicantur niſi probata cre
di non debeāt ſed citius probata vlciſci. tex. xi. q. iij.
c. in cūctis ⁊ apoſtolus ad romañ. xv. dicit nullum an
te veram iuſtamqꝫ probationem iudicare debemus
xxx. q. vltima nullum ⁊ ſubdit ibi littera mala itaqꝫ
audita nullum moueant nec paſſiꝫ dicta abſqꝫ certa
probatione quiſquā credat nec precipitādo quicq̃ ma
li agat ⁊ ſcribitur pmo Jo. iij. c. omnis qui detrahit
fratri ſuo homicida eſt ⁊ oīs homicida non habet p
tem in regno xp̄i ⁊ dei tranſumptiue poſituꝫ. vi. q. i.
c. ſūma vnde ſanctiſſimus dñs noſter dicere ipſe poſ-
ſet quid enim ſi non nos homines laudant ⁊ conſciē
tia liberos nos demonſtrat. xi. q. iij. c. illaudātium di
cit enim paulus ad corinth. ij. Glia noſtra hec eſt te-
ſtimonium conſcientie noſtre. ⁊ Jo. xv. dicitur ecce
in celo teſtis meus ſi ergo eſt teſtis in celo teſtis in
corde dimittamus ſtultos foris loqui qđ volunt. qd
eniꝫ aliud detrahentes faciunt niſi in puluereꝫ exſuf
flant ⁊ in oculos ſuos terram excitant vt vnde plus
detractionis perflant inde magis nihil veritatis vi-
deant ſcribitur ad contextum. xi. q. i. c. illaudantium.
⁊ Math. xv. dicitur. ¶ Sinite illos ceci ſunt ⁊ du-
ces cecoꝝ. Et ꝙ hic erat caſus in quo non poterat re-
preſentatiue ꝑere p aliū ſed debebat per ſeipſū papa
perſonaliter ⁊ preſentialiter intereſſe vnde ſuadebaꝫ
de eligendo loco ſibi vicino ⁊ cōmodo ⁊ habili ad
quem venire poſſet ⁊ non de loco remoto ⁊ diſtantiſ
ſimo ad quem ſe transferre perſonaliter non valeret
obſtantibus ſanctitatis ſue infirmitatibus cateruatis
ſed fruſtra ſurdo canitur vt aduerſus illā ſynoduꝫ di
gne occurrat dicere canonis verbum illud noluit in
telligere vt bene ageret. xi. q. iij. c. excellentiſſimus
profecto ⁊ cum paulo dicere ipſe poſſuꝫ mundus ſuꝫ
a ſanguine oim vr̄m non eniꝫ ſubterfugi quomin⁹ nū
ciarē eſſe concilium dei vobis actuū. xx. c. clamauiqꝫ
ingiſ cum Ezechiele conuertimini a vijs veſtris peſ
ſimis ſcriptum eſt eniꝫ argue obſecra ⁊ increpa i om
ni pacientia ⁊ doctrina quis igitur ex vobis arguet
me de peccato ſi veritatem dico vobis Jo. xvij. tran
ſumptiue poſituꝫ de hr̄ti. c. cuꝫ ex iuncto in fi. iniqui
tates profecto eorum odio habui ⁊ abhominatus
ſum ſemper xxvij. q. vij. c. affectum de teſta. c. quia
vos per hoſti. vnde digne aduerſus illos patres con
ciliares digne occurrat dicere verbum illud abſit a
me vt iuſtos vos iudicem ⁊ non recedam ab innocē
tia mea Jo. xxvii. tranſumptiue in. c. ſunt nonnulli
xlvi. di. odiui quippe eccleſiam malignantium ⁊ cuꝫ
impiis non ſedebo vt cum pſalmiſta conueniam. To
tius profecto iniuſtitie nulla capitalio: q̃ eoꝝ que cū

maxime fallunt indagunt vt boni viri eſſe videanſ
teſtante Tullio officioꝝ ꝑo refert glo. d hr̄ti. c. ad no
ſtrum in cle. ⁊ ideo dicebat Jo. an. referens Grego-
rii dictū illud ꝙ ſimulata equitaſ duplex eſt iniqui
tas quia malum facit ⁊ abutiſ bono in cle. i. de relig.
domi. in glo. ſua ⁊ alibi dicit tex. ꝙ falſa manſuetu-
do crudelitaſ appellatur. xxiii. q. i. c. ipſa pietaſqꝫ vbi
gubernaculum diſcipline cōtempniſ populus naufra
gatur. c. attendentes in prin. de ſta mo. ¶ Cauete pa
tres conciliares incontextam dei tunicam per fruſtra
decerpere ſatagentes veſtris monitoriis litterarum
mementote ſcriptum eſſe ſapientiam ſapientū ⁊ pru
dentiaꝫ prudentum reprobabo ⁊ ſequitur ſi quis vi
detur inter vos ſapiens eſſe in hoc ſeculo ſtultus fiat
⁊ ſit ſapiens. i. illa ſapiat ⁊ ſciat per q̃ mundus ſtultū
eum reputet vt ſit ſapiens apud deum. ¶ Redeo ad
ꝓpoſitum ne parentheſim faciam longiorem dixi ſu
perius ⁊ repeto papam debere vere ⁊ non repreſen-
tatiue per alium in eo concilio intereſſe vbi de extir
pandis erroribuſ illoꝝ grecoꝝ ⁊ de fide catholica tra
ctabatur ⁊ preterea debuiſſe dum de tranſlatione il-
lius concilii tractaretur ad locum alium eligi locum
cōmodum ipſi pape ad quem propter ſuos langores
⁊ infirmitates potuiſſet cōmode ſe transferre. cuꝫ ex
dñica iuſſione ⁊ concilioꝝ auctoritate ſuam habeat
iuriſdictionem. xi. di. c. conſequens. xvii. di. hic per
archi. ii. di. c. i. ⁊ qđ no. d heř. xi. di. in prin. ⁊ ibi per
archi. ⁊ quia agitur de ſalute animaꝝ ⁊ erroribus ⁊
ſciſmatibuſ extirpandiſ ideo videtur ꝙ papa debeat
pſonaliter intereſſe quia i hijs que reſpiciunt ad ſalu
tem ſi quis deciperetur in talibus ibi non eſſet min⁹
periculum falli ⁊ falleř. xxii. q. iiii. c. innocens in glo.
¶ Ad papam enim ſpectat interpretari ſtatuta vni-
uerſalium concilioꝝ ex quibus grecoꝝ errores ⁊ ſciſ
mata confunduntur de ex ceſ. prelcg. c. dilectiuſ. xvii.
di. c. nec licuit in glo. ⁊ cum vt dixi de fide tractetur
pape eſt preſentia oportuna in huiuſmodi diſceptatō
ne erroꝝ quia concilium non poteſt pape legem im-
ponere de elec. c. ſignificaſti. xxxv. q. ix. c. veniam ad
duco pro hoc ſignanter ho. tex. de. cōſe. di. ij. c. baſili-
cas ibi dum dicit ſatiſqꝫ conueniens ſit vt totum cor
puſ eccleſie in hac ſibimet obſeruatione concordet q̃
illis vigere conſpiciat vbi dñs eccleſie totius poſuit
principatum Math. xvi. c. ad idem facit. xxi. di. c. i.
ibi decretis ergo romanoꝝ pontificum ⁊ ſacris cano
nibus concilioꝝ eccleſiaſtica negotia terminentur ⁊
per hec ego dicebam ⁊ repeto ꝙ non puto ꝙ deciſio
nem huiuſmodi erroꝝ poſſit papa alteri delegare qꝛ
vbi de fide agitur non niſi ad petrum pertinet diffi-
nire ⁊ per conſequens non tranſit in generali manda
to legationis de offi. de lega. c. quo ad tranſlationem
cum hec omnia maiorē diſcuſſionem deſiderent ar.
xxiiii. q. i. c. quotiens. xxvi. q. i. c. frater noſter ergo p
ſe expedire debet vt bene probatur in dicto. c. quoti
ens vbi dicit tex. quotiens fidei ratio ventilaſ non
niſi ad petrum. i. ſui nominis auctoritatem referre.
pōdero illa verba non niſi ad petrum per que datur
intelligi ꝙ non poteſt papa alteri cōmittere vices ſu
as ſunt enim plures caſus qui in legatione non veni
niunt ſed ſedes apoſtolica ſibi tantum inſigni ſpālis
dñij reſeruauit de quibuſ late in ſpec. de offi. lega. §.
nunc oſtendendum inter quos eſt caſus qñ d ſide vel
fidei articulo dubitatur ſecundum eum i ver. xxxv.
vbi dicit ꝙ per papam diffiniri debet allegat d ba
tiſmo. c. maiores in prin. ⁊ de hereti. c. cum xp̄us ⁊ d
ſum. tu. fideli. xxiiij. q. i. c. quotieſ. xij. di. c. preceptiſ ⁊
licet

licet glo. dicat i. c. frater noſter. xvi. q. i. ex illo. c. ar-
guendo ꝙ per legatum ⁊ de legatum tractari poſſit
qđ fidei licet ad petrum tantū ſit referenda ſoluit tñ
ꝙ mediocres cauſas poſſunt tractare epi de hereti. c.
ad abolendam ſed magnas non eo. ti. c. xp̄us in parte
deciſa ⁊ ita etiaꝫ tenet archi. in dicto. c. frater. ¶ Ad
duco ad idem. xvij. di. c. nec licuit ibi dum dicitur ſꝫ
quotiens aliquid de vniuerſali ſynodo aliquibus du
bitatio naſcitur ad recipiendum de eo qđ non intelli
gunt rationem aut ſponte hij qui ſalutem anime ſue
deſiderant ad apoſtolicam ſedem pro ꝑcipienda ratō
ne conueniant vt ſi forte ſiunt de talibus ſcriptum eſt
in ꝓuerb. xviij. c. peccator dum venit in profundum
maloꝝ contēpnit ita qui obſtinati ⁊ ꝯtumaces extite
rint vt doceri non velint eos ab eiſdem apoſtolica
ſede. aut attrahi ad ſalutē quoquomō neceſſe eſt aut
ne alioꝝ perditio eſſe poſſit ſecundum canones per ſe
culares oportet opprimi poteſtates. ¶ Ex premiſſis
igitur relinquitur neceſſario concludendum concilii
illud Baſilieñ. potuiſſe per apoſtolicum optimo iur
ex cā diſſolui ⁊ ad alium locum videlicet ferarie ci-
uitatem trāſferri vbi poſſet cōmodius fidei cā p trac
tari ⁊ errorum grecoꝝ ſciſmata cōfutari ꝓpter preſen
tiam apoſtolice ſanctitatis que illuc tanq̃ ad locum
vicinuꝫ poterat cōmode ſe trāſferre ⁊ ad alia loca re
motiſſima non valebat propter infirmitates eius mľ
tiplices ⁊ langores. Tum quia in eo Baſilieñ. cōci-
lio hec omnia non poterāt ventilari ſub preſentia pa
pe Tum quia ad illud concilium. greci venire ſpeci-
fice denegabant nec in illum locum ⁊ ciuitatem vo
luerunt pacto aliquo conſentire Tum etiā quia ciui-
tas Auinioñ. per illam ſynodum p reductione gre
corum deputata non erat comprehenſa in dicto inui
to cum grecis ac etiam ad illam ciuitatem declinare
greci ſpecifice recuſabant ⁊ ſic erat locus alius eligē
dus de neceſſitate in decreto cōprehenſus grecis acce
ptus ⁊ cōmodus ipſi pape cum ad euꝫ deuolueretur
occaſionibus ſupradictis poteſtas loci concilij trāſfe
rendi. Eſt enim vulgatum ſatis ꝙ qñ prelati in elec
tione diſcordāt recurriſ ad ſuperiorem. i. papam. lxv.
di. c. ſane in glo. ⁊ no. in. c. duobus in glo. ſuper verbo
teneanſ de tranſ. li. vi. ⁊ ibi dicit Jo. an. ꝙ qñ partes
in eligendo diſcordant ſedāur per ſuperiorem item
qñ diſſentiunt epi in aliquo faciendo vno mō ⁊ alij a
lio ad ſuperiorē recurritur vt habetur. xlij. di. c. nec
licuit nec ſtatur ſnīe plurimoꝝ vt dicto. c. ſane. lxv. di.
Nam etiam vnus poteſt cōtradicere maiori parti ſi
iuſtam habeat rationem. xxxi. di. c. nicena ⁊ ibi p ar
chi. item vnus poteſt contradicere toti vniuerſitati ſi
rationabili cauſa mouetur de hijs que fi. a prela. c.
i. quia ſententia vnius poteſt alios trahere ad parteꝫ
ſuam de eo qui mit in poſ. c. cum ſicut in parte deciſa
C. de vet. iure enucle. l. i. §. hijs ⁊ no. glo. in dicto. c.
nicena. ¶ Pro hoc qđ no. arch. xxxij. di. c. placuit p̄-
terea illa dicitur maior pars que maiori nititur rōe
etiam ſi ſit minor. xl. di. c. multi cum ibi no. ⁊ archi.
lxi. di. c. epiſcopum ideo tex. dixit in dicto. c. multi
Multi ſacerdotes ⁊ pauci ſacerdotes. multi nomie
⁊ pauci ope. ¶ Amplius dum de eo Baſilieñ. con
cilio ſacre deputationes denoīatioñ. loci p futuro con
cilio mirabiliter diſſentirent quia gallia ⁊ alij pluri-
mi de germania nomiabāt auinionem alij budā alij
papiam alij florentiam alij vtinuꝫ ⁊ aliqui Gebēnā
in ſabaudia ⁊ vota maioris partis in auinionē cōcur
rerent q̃ ciuitas vt dixi i vnojerat mihi eligibiliſ, tāq̃
non comprehenſa in decreto ⁊ ſuper intellectuꝫ ver

borum illius decreti qđ oriretur certe ad papam et
non ad alium illius decreti interpretatio ſpectabat.
Et ad illum fuerat recurrendum de concel. preben.
c. dilectus ⁊ qđ no. in. c. vltimo de reſcrip. cum ipſe in
terpretetur ⁊ tollat ſtatuta conciliorum ⁊ decreta q̃-
cunqꝫ. iiij. di. c. ſicut. xvij. di. c. nec licuit. xv. di. c. ſicut
⁊ ꝓhr̄ de elec. c. ſtatutū ⁊ in cle. ne romai. §. ſañ. ⁊. c.
conſtitutionē eo. ti. ⁊ de ſen. exco. c. nup nec miruꝫ qꝛ
illa corrigit ⁊ immutat vt dicto. c. ſtatutum de reſcrip.
li. vi. ⁊ no. doc. de elec. c. ſignificaſti ⁊ q̃uis triſte ſit
valde qđ loquimur vt dicit canon. vij. q. i. c. q̃uis tri
ſte prefati patres de illo concilio nil penſum decernē
tes preponebant in omnibus capitaneam ſnīaꝫ veri-
tati opinioni eorum tenaciter inherentes contra illō
canonicū. xxxvij. di. c. relatum ⁊. c. ne initaris de con
ſtitu. concilij nomine abutendo Naꝫ vt dicit tex. xv.
di. c. canonem concilium dictum eſt a cōi intentione
eorum ꝙ in vnum dirigant omnem mentis obtuitū
⁊ ſequitur vnde qui ſibimet diſſentiunt non agunt cō
cilium quia non ſentiunt in vnum. ¶ In eo ꝓfecto
Baſilieñ. concilio quot homines ⁊ quot capita tot
ſnīe. de ꝓſe. di. iiij. c. ſicut i ſacramētis ad fi. di. ⁊ glo.
ibi allegat ad idem. ff. de arbi. l. iteꝫ cogenduꝫ. §. pri
cipaliter. xij. q. i. c. i. in tantū enim in eo concilio pre-
ualebat malignantium ⁊ nil recte ſapientium multi-
tudo ābitiones ⁊ plurie ſimulationes nil pēiuꝫ nil ſan
ctū nil iuſtū agēres vt ñ. reformationiꝫ deformatōi
eccleſie inſudare pſim viderentur ad papatum viꝫ
reprobis inhiantes imēores ꝙ viuente papa eſt cri-
men leſe maieſtatis conuenticulas facere de papatu
dici t bal. i. l. quoniā liberi. C. de teſti. alſat. c. veieſ d
teſti. i nouella ⁊ ēcxpſſū. lxxxix. di. c. ſi qs ꝓꝓ ſupſti
te ābiētes apoſtolice dignitatis apicē in eoſdē qua ſi
verebantur ſe ſpoliatos extitiſſe per tēporum longa
curricula iam decurſa ſed. o. dolor. o. pudor de ſcip-
ſis nimium preſūpſerunt patres illi prout alibi ſcrip
tum eſt non ſequeris turbam ad faciendum mala nec
in iuditio plurimorum acquieſces ſnīe vt a veritate
deuies Exodi. xxiij. Et alibi dicitur non eſt⁹ qui in
uocet iuſtitiam nec qui iudicet vere ſed confidūt ho
mines in nichilo ⁊ loquuntur vanitates. Iſay. lix. c.
⁊ apoſtolus ad Theſſaloni. ij. c. dicit ideo mittit illiſ
deus operationem erroris vt credant mendatio vt
iudicentur omnes qui non crediderunt veritati ſed
conſenſerunt iniquitati ⁊c. Et actuum. v. in fi. dici
tur ſcriptum eſt enim veritatem requiret dñs ⁊ re-
tribuet habundāter facietibus ſuperbiam. iam illud
propheticum eſt impletum pſalmo. x. Quoniam ec
ce peccatores intenderunt parauerunt ſagittas ſu-
as ipharetra vt ſagittent in obſcuro rectos corde et
iterum pſ. lxiiij. quia exacuerunt vt gladium linguaſ
ſuas ecce falſa crimina que dño noſtro impoſuerunt
⁊ ſequitur intenderunt arcum rem amaram ecce inſi
dias ⁊ machinationes quas in occulto fabricabāt ſa
tis amaras ⁊ ſcandaloſas. fidelibus ſed maxime ſu
is dānatiſſimis animabus ⁊ ſequitur effectus vt ſa-
gittent in occultis. i. per fraudes ⁊ mendatia conficta
imaculatū ecce iplerū ē illō apl̄ice ꝓphetie erit inqt
tēp⁹ cū ſanā doctrinā ñ ſuſtinebūt ſꝫ ad ſua deſideria
coaceruabūt ſibi magros prurientes auribus ⁊ a veri
tate quidem auditum auertent ad fabulas autem cō
uertentur apoſtolus ad Thimo. in ſecunda epiſtola
c. iiij. ¶ Dicant ꝓinde mihi patres illi conciliares
⁊ ſynoduſ illa Baſilieñ. que principem principiſſiue
rum ⁊ indubitatum xp̄i vicarium coram ea in iudi-
cio citauerunt occaſione pretenſarū preuaricationuꝫ

de quibus ſ. retulimus ſerioſe vt eorum vitar verbo per eundem ſummũ pontificem vt dicitur patratas veritate eorum que contra eundem ĩpingebãtur ꝑ ꝓbõnes legitime receptas aliter minime patefacta imo qḋ eſt funeſtius non erubuit in eodem monitorio ſubiungere de hijs eidem conſtare per ſummariam informationem licet ex habundanti receptam ĩmemores canonice inſtitutionis ⁊ vt diſcoli in omnibus ambulantes cum ſit ſpeciale in papa ꝙ ſemper ꝓ factis per eum preſumi debeant ꝙ iuſte omnia facta ſint ⁊ legitima cauſa ſuadente etiã ſi non bene facta fuiſſent vt eſt expreſſum. xl. di. c. non nos. Quinimo anteq̃ ad citatorium potuiſſet huiuſmodi emanare hec omnia debuerunt conſtare non dico per ſũmariam informationem ſed etiam per probationes legitime iam receptas vt dictum eſt ſupra ⁊ ſic vbi requiritur probatio non ſufficit informatio quia informatio poteſt ſumi a teſtibus non iuratis vt dixit bal. in x. col. de pace tenenda. c. ſi duo vbi dicit eſſe glo. ſin.

¶ Amplius dicant mihi patres illi Baſilieñ. cur tã pudibunda occaſioñ. pretenſarum preuaricationum ad citatorium huiuſmodi tam deteſtabile prorũperẽ preſumpſerunt nam etiam ſi conſtaret apoſtolicum nedum iſta que narrantur in citatorio ſed etiam homicidium cõmiſiſſe quis peccet tamen de hoc accuſari vel inquiri non poteſt vt dixit glo. Jo. in dicto. c. nõ nos. xl. di. de nullo nãq; mundi crimine poteſt papa preterq̃ d hereſi. ĩpetiri. ij. q. iij. c. preſul. xl. di. c. ſi papa. xix. di. c. anaſtaſius. xxiiij. q. i. c. acatius. xxiiij. q. i. c. qui contra pacem de hereti. c. ad abolendam. § i. ⁊ ij. ix. q. iij. c. nẽo. lxxix. di. c. i. de elec. c. licet per Inno. ⁊ ꝯpo. ⁊ c. vbi maius eo. ti. li. vi. ⁊ ibi dicit archi. ꝙ licet accuſari poſſit de hereſi. non poteſt tamẽ contra eum excipi ⁊ idem Inno. ⁊ hoſti. in. c. licet eo eni ipſo ꝙ papa hereticus eſt minor ẽ quolibet xpiano vt dicto. c. acatius. xij. q. i. c. ſcimus ⁊ ipſo iure eſt apoſtolatu priuatus vt dicto. c. ſi quis penam ⁊. i. q. i. c. ſi quis de eccleſia. xvi. q. vltima. c. ſanc. xxiiij. q. i. c. dicamus ⁊ c. miramur. §. hijs auctoritatibus ⁊ ſeipſꝫ priuat. xxi. di. c. nunc autem vnde fuit ꝓfecto mirandum ꝙ ſynodus illa ꝓrupit ꝑ aſſertis tranſgreſſionibus contra papã ad illud monitorium ⁊ citatorium nam dicit canon quod ſi papa ſue ⁊ fraterne ſalutis immemor negligens reprehendatur inutilis ⁊ remiſſus huius culpam nullus redarguerẽ preſumat mortalium quia cunctos ipſe iudicaturus a nemine eſt iudicandus niſi deprehendatur a fide deuiuſ tex. ad litteram. xl. di. c. ſi papa nec poteſt concilium pro quocunq; crimie vel delicto niſi pro hereſi. vt dicebam papam deicere de papatu quia eiectionem ſummorum pontificum ſibi dñs reſeruauit tex. lxxix. di. c. eiectionem ⁊ alibi dicitur ꝙ nemo iudicabit primã ſedem neq; ab auguſto neq; ab omni clero neq; a regibus neq; a populo iudicabiẽ tex. in terminis. ix. q. iij. c. nemo ⁊ glo. ibi dicit ꝙ concilium non poteſt papam iudicare allegat de elec. c. ſignificaſti ⁊ ſubdit ꝙ ſi totus mundus ſentiret in aliquo contra papam pape ſententie ſtandũ eſt vt xxiiij. q. i. c. hec eſt fides item aliorum hominum cauſas deus voluit per homines terminari ſed ſedis illius preſulem ſuo ſine queſtione reſeruauit arbitrio bonus tex. ix. q. iij. c. aliorum hominum.

¶ Nec habet premiſſe concluſioni obſiſtere ſi dicatur ꝙ ⁊ ſi papa pro quocunq; crimẽ vel delicto niſi pro hereſi. tantum deponi vel priuari non poſſit ⁊ ꝙ concilium non habet poteſtatem contra eũ procedendi niſi pro crimie hereſis vt dicebam tamen cum eſſet idem apoſtolicus delatus ⁊ infamatus de tranſgreſſionibus multiplicibus de quibus ĩ dicto monitorio ⁊ citatorio plenius continetur ſaltim ſi per ſe cum poterat obſtantibus infirmitatibus ⁊ longitudine itineris ad purgandum ſe de impetitis coram dicta ſynodo per ꝓcuratorẽ habentem ſpeciale mandatum debuit comparere quia eſt regſare ꝙ infamatus debet propter ſcandalum populi ſe purgare de pur. ca. c. ij. ⁊ c. inter de offi. ordi. c. ex parte in glo. vltima. ij. q. v. c. habet hoc proprium nam ⁊ ſumus pontifex propter ſcandalum ſine preiuditio aliorum pontificũ ſemet ipſum vt patet de leone papa. ij. q. v. c. auditum ⁊ §. ſequenti ⁊. ij. q. vij. c. nos ſi incompetenter ⁊. §. ſequẽti Et de eodem papa habetur qui purgauit ſe cũ. xij. ẽpis. ij. q. vi. c. omnibus circa ſi. ⁊ Sixtus papa purgauit ſe in concilio. ij. q. v. c. mandaſtis ⁊ damaſenus papa cum. xlij. ẽpis ſe purgauit. ij. q. vij. §. item cum balcam circa ſi. idem fecit ſymacus papa vt ibi idem gregorius. ij. q. vij. §. ſiquis ſuper ⁊ habemus exemplum beati Gregorij inuitantis omnem eum reprehendere volentem. ii. q. vii. c. nos ſi vbi patet quod ſubditi prelatos ſuos poſſunt reprehendere ⁊ accuſare ⁊ de ꝑꝑ ⁊ ſuis deffectibꝰ dãnandis patet. ii. q. iiii. c. preſul non damnatur Quinimo etiã ſi papa argueretur de hereſi. occulta debet ẽpoꝝ concilium conuocare vt patet. xx. di. c. ſicut in ſi. ⁊ eſt expreſſum. ii. q. v. c. mandaſtis quia certe ex quo dicta ſynodus Baſilieñ. in omnibus ordinationibus ⁊ ꝓuiſionibus et collationibus aplicis vt ita dixerim ſe poſuit aduerſantem contra ſedem apoſtolicam poſſetenus fulminando vt. hec omnia ſunt notiſſima toto orbi non tenebatur apoſtolicus coram illa ſynodo ſe in q̃ eſſent contra eum purgatores profecto maliuoli ⁊ ſuſpecti contra no. in. c. inter de purga. cano. quia periculoſũ eſſe deſcribitur coram ſuſpecto iudice litigare in. l. apertiſſimi. C. de iudi. iii. q. v. c. quia ſuſpecti. c. ſi. ⁊ §. ſi. Et quando ſuſpicio eſt notoria non requiritur apꝓo nec eſt recuſatio oportuna ſecũdũ archi. ii. q. vi. c. quomõ faciant que habentur de accuſa. c. veniens ⁊ in cle. paſtolalis de re. iudi. ¶ Quinimo ⁊ ſi virtute huiuſmõi citatorii potuiſſet ꝑ ꝓcuratorẽ habentẽ ſpeciale mandatum purgaturus ſe de obiectis in iuditio comparere qḋ etiam fieri poſſe Inno. atteſtaẽ de purga. cano. c. cũ in iuuẽtute ñ ex quo locꝰ totꝰ ñ erat apoſtolico non tenebatur mittere reſponſalem pretextu monitorii citatorii prelibati quia ad hoc vt locus citato tutus dicatur debet eſſe tutus tam ſibi q̃ procuratori ſuo tex. ꝓut interſit Jo. an. i. c. ex parte ḋ appel. nec ſufficit locum eſſe tutum ꝓcuratori ſed nõ dño vbi cã eſt grauis ſecus ſi eſſet leuis quia tũc ſufficit locum eſſe tutum dño ⁊ non procuratoribus ꝓpter ademptionem facultatis ꝓcuratorẽ conſtituendi vt dicto. c. expte. i. de apel. imo vt dicit ibi glo. debet locus eſſe tutus teſtibus ⁊ aduocato. ⁊ anto. de bu. ibideꝫ proſequendo hoc dubium an citatio arctet citatum ad locum non tutum ⁊ an debeat appellari vẽ opponi de loco non tuto dicebat ꝙ ſi notorie locus ñ eſt tutus ſine aliqua appellatione vel exceptione citatio nõ arctat citatum quia iuḋ. eſt certus vel debet eſſe de ĩpedimento citati quo caſu non valet qḋ agiẽ ſicut qñ detinetur infirmitate. ff. de re. iudi. l. queſitũ de ꝓatr. c. querelam cum ſi. ⁊ hoc planum illud addo ꝙ recuſatur locus non ſolum propter inimicicias ſpeciales ſꝫ ꝑꝑ inimicicias citantis de offi. de lega. c. cũ. R. ¶ Itẽ addo ꝙ ratione ſuſpicionis purgat ſe quis iuramento vt in vſibus feudoꝝ de controuerſia i ueſti. c. i. §. pe. ¶ Nec dicat quiſ ꝙ talis obiectio cõfunditur ꝑ glo. i. c. i. de iudi. vbi dicit ꝙ concilium ñ poteſt recuſari vel allegari ſuſpectũ quia certe dico illud verum qñ preſentialiter in concilio ꝑeſt ꝑꝑ qui eſt caput ⁊ orbis ẽpus ix. q. iii. c. cũcta cuius tanta eẽ conſcientia dicitur ꝙ non mouentur ex ſnia alioꝝ exiſtentium in concilio. c. ad apoſtolicam de conuerſio. coniuga. ⁊ ita dicit anto. de but. in dicto. c. i. ḋ iuḋ inno. tñ tenet ꝙ illi de concilio ſunt coniudices ordinarij. iij. q. iiij. c. ſcitote vñ papa preſidens nil poteſt ſine eum iudicibus ſuis caſus videtur in. l. magĩratuſ ff. ad mũicip. preſidens enim concilio ⁊ coniu dicens faciunt vnum corpus qḋ dicitur concilium ⁊ omnes loco vnius habentẽ vt dicta. l. magiſtratus ẽt de offi. de lega. c. cum p̃ſes li. vi. ꝑſidens tamen tanq̃ caput concilij maiorem auctoritatem habet ipſe eniꝫ habꝫ diffinire ea que in concilio ꝓponũtur de conſilio et conſenſu ceterorum de concilio ſecundum hoſti. i. c. graue de prebẽ. allegat de ẽpi ordi. c. ſi archiepus vbi bene probatur ⁊ probatur etiam. xx. q. iij. c. i. ⁊. ij. ⁊ ꝑ eumdem hoſti. in dicto. c. ſi archiepus idem ergo dicendum eſſet de ſummo pontifice ⁊ maxime non contradicentibus illis de concilio generali idem etiam eſſet ſi totum concilium contradiceret ſententia eniꝫ ſua preualet no. Jo. an. de elec. c. ſignificaſti allegat. iiij. di. c. in iſtis. xv. di. c. ſicut in ſi. cum multis ſi. eſt enim ſupra concilium vt dictis iuribus vt recitat anto. de bu. in dicto. c. i. de iudi.

¶ Sequitur videre de robore litteraꝝ aliarũ Baſilieñ ſynodi ſupradicte incipientium compaciens cũ ſinodus que poſt repertitas aſſertas tranſgreſſiones cõmiſſas per dominum noſtrum repetitis tenoribus decretorum frequens in conſtancieñ. ⁊ quoniam frequens in baſilieñ. concilijs editoꝝ ad diſſolutionem ferarieñ. concilij ſe conuertunt Mandantes cardinalibus patriarchis archiẽpis ⁊ ẽpis ⁊ alijs quibuſcũq; vt ad illam baſilieñ. ſinodum ſtudeant ſe transferre gerenda ia ſuper quecunq; in eodem ferarieñ. concilio impugnando ⁊c. o. dolor. o. pudor. o. patres ꝓloquutores huius veſane legis miniſtri qui cum deberent ⁊ teneantur apoſtolicis decretis cum omni reuerentia obedire de ſeipſis plurimũ q̃ debeant vẽdicantes illa reſoluere attemptarunt non eſt enim diſcipulus ſupra magiſtrum de elec. c. officij. xlviij. di. §. prohibentur. lix. di. c. ordinatos nouiſtis ꝙ inferior legem ſuperioris non tollit de offi. ordi. c. cum ab eccleſia de renuncia. c. cum dilectus ⁊ archi. in. c. ſi. ḋ conſtitu. li. vi. de maio. ⁊ obe. c. cum inferior ⁊. c. ſtatuimuſ. xi. di. c. inferior vbi dicit littera iferior ſedeſ potiorem diſſoluere non poteſt ⁊ ſubdit cuꝫ ſole clarius exhibuerimꝰ ñ poſſe quẽq̃ minoris auctoritatis eſt enim qui maioris poteſtatis eſt iudicijs ſuis adducere aut proprijs diffinitionibus ſubiugare ſcitis patres illi conciliares in canoñ. ſcriptum eſſe. Conſequens eſt vt quod ab huius ſedis apoſtolice rectoribus plena auctoritate ſanatum nulliꝰ conſtitutionis vel cõſuetudinis impediẽte occaſiõe ꝓprias ſequeñ tantum voluntates remoueatur ſcribitur ad contextum. xi. di. c. conſequens. Et iterum nolite oberrare fratres mei doctrinis varijs ⁊ extraneis nolite abduci inſtitutis apoſtoloꝝ ⁊ apoſtolicorum virorum canoneſ quos habetiſ hiis ſeruimini ⁊ ſubdit ſatiſq; indignum eſtꝰ vt quẽq̃ pontificum vel ordinũ ſubſequẽtium hanc regulam refutare quam beati petri ſedem et ſequi viderit ⁊ docere. textualia verba ſunt de conſe. di. i. c. baſilicas ⁊ ibi etiã dicit litera cũq; nos contra ſalutarium regularum reuerẽtiã cupiamus temere nihil dicere ⁊ cum ſedes apoſtolica ſuperior hijs omnibꝰ fauẽte dño que paternis canonibus ſũt preſixa prodeuotoq; ſtudeat tenere propoſito ⁊ ſequtur ſatiſq; conueniens ſit vt totum corpus eccleſie in hac ſibimet obſeruatione concordet quã illic vigere cõſpitiatꝰ vbi dominus totius eccleſie poſuit pricipatum verba ſunt ad literam in dicto. c. baſilicas ⁊ ſic patet ferarieñ. concilium diſſolui non potuit ꝑ decretũ Baſilieñ. concilij de quo ſupra imo ꝯcilium ſe ſubmittit determinationi pape in omnibus coꝝ decretis vt patet. xxiiij. q. i. c. hec ẽ fideſ papa beatiſſime quam in eccleſia catholica didicimus in qua ſi minꝰ perite aut caute aliquid poſitum eſt emendari cupimus a te ⁊ qui petri ⁊ ſedem tenes ⁊ fidem vt de domino noſtro papa poſſiꝫ dicere verbum illud decreuit ⁊ quis poterit infirmare ⁊ manus eius extenta quis auertet eam Iſay. xiiij. quaſi dicat nullus debꝫ namq; ſynodus illa dum fuiſſet inſinuatum eidem diſſolutionem illius ſynodi ⁊ tranſlationem eiuſdẽ ad ferarie ciuitatem dixiſſe potius debuit verba illa tuum eſt deſtruere ⁊ nos erimus tecum confortare ⁊ fac tecum in concilio Tecum in auxilio. Tecũ in preſidio eſdre decimo. ¶ Proinde digne occurrat ſummo pontifici dicere qḋ alibi ſcriptum eſt ſtatui decretum quod ſtudioſe impleri volo eſdre. vi. c. ¶ Concludo ergo in hoc articulo queſtiõis concilium ferarieñ. eſſe verum catholicum ⁊ legitimũ concilium in quo preeſt ſanctiſſimuſ dominus noſter papa nec illud poſſe vel potuiſſe ꝑ baſilieñ. conciliũ perturbari per tex. xxiiij. q. i. c. non turbatur nauis q̃ petrum habꝫ ⁊ ſubdit non ergo turbatur hec nauis ĩ qua prouidentia nauigat abeſt perfidia fides ſupat quõ enim turbare potuit cui preeſt is in quo eccleſie firmamentum eſt illic ergo turbatio vbi modica fides ibi ſecuritas vbi per facta ductio deniq; ⁊ ſi alijſ imperatur vt laxarent recia ſua ſoli tamen petro dicitur duc in altum hoc eſt in profundum diſputationum Textualia verba ſunt in dicto. c. non turbatur xxiiij. q. i. i ſede preterea apoſtolica ſemper eſt catholica ſeruata religio tex. xxiiij. q. i. c. i ſede ⁊ rurſuſ rogamus vos fratres Kariſſimi vt non aliud doceatis neq; ſentiatis q̃ a beato petro accepiſtis ipſe enim eſt caput totius eccleſie cui ait dñs tu es Petrus ⁊ ſuper hanc petram edificabo eccleſiam meam Textualia verba ſunt. xxiiij. q. i. c. rogamꝰ ad idem. c. loquitur eadem cã ⁊ qõne. ¶ Quid p̃ſa cũ illḋ Baſilieñ. conciliũ fuerit ꝑ apoſtolicũ diſſolutũ ⁊ tranſlatũ ad ferarie ciuitatem non poteſt a modo concilium nũcupari cum caput nec preſidentes ꝓ papa non habeat ḋ preſenti. xxiij. di. c. nulla ratione vbi dicit tex. ꝙ que ſub nullius diſciplina ⁊ prouidentia gubernatur tales acephalos ſine capite p̃ſta conſuetudo nũcupauit caueant ꝓfecto in eadẽ Baſilieñ. ſynodo reſidentes ſcriptum eſt enim ſiquis adorauerit beſtiam ⁊ imaginem eius ⁊ accipiet caracterẽ in fronte ſua ⁊ ĩ manu ſua hic bibet de vino ire dei qḋ mixtum eſt mero in calice ipſius ire ⁊ cruciabitur igne ⁊ ſulfure in conſpectu angelorum ſanctorum ⁊ ante conſpectum agni ⁊ fumꝰ tormentorum eiꝰ aſcendet in ſecula ſeculoꝝ ſcribiẽ apoc. xiiij. ¶ Concludo igitur in hoc dubio ꝓpoſite queſtionis concilium olim Baſilieñ. non poſſe ampliꝰ conciliũ appellari ſed poteſt

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

dici acephalum abſq; capite monſtruoſum cōtra re-
gularem naturam conciliorum que conſtant ex mem
bris ⁊ capite vt in alijs inferioribus concilijs.iij.di.
§.porro.xviij.di.c.quoniam ſi epiſcopus metropoli
tanus.c.ſi quis epoꝝ per totum.vij.q.i.c.in apibus de
preſcrip.c.cum non liceat cum.ſi.⁊ ferarien.conciliū
eſſe verum legitimum catholicum concilium ⁊ legi
time inſtitutum in qua ciuitate policia omnis virtu-
tes ciuiū ampliſſime ⁊ ſpectatiſſimoꝝ veneratō plu
rimoꝝ liberalitas ⁊ magnificentia hoſpitalitas in ex
ternos mores venuſti elegantie hōꝝ ⁊ rerum omniū
plenitudo ibi vita iperturbabilis ibi princeps ille e-
ſten̄ marchio imortalitate digniſſimus optimus ſup
bonos cui ſeruire regnare eſt ipſe enim ſuper excellē
tiſſimus pioꝝ piiſſimus preſtantiſſimus ſtabiliſ ⁊ im
mutabilis ſemper agens ⁊ ſemper quietus colligens
⁊ non egens cum nil deſit ſibi is ſecurus ⁊ non for-
midans reddens debita nulli debens donans debita
nihil perdens is profecto virtutum fulgore videtur
omnes mundi principes ſuperare magnus nāq; es
dn̄e ⁊ laudabilis nimis ⁊ magna virtus tua ⁊ ſapien
tie tue non eſt numerus tu ſolus es cui deus omni-
potens latam gloriam reſeruauit tueq; ſerenitatis
excellentia de gentibus in gentes ⁊ de regnis ad po
pulos conuolauit ⁊ cum bonis ac donis multiplicibꝰ
te beauit ipſe deus ſuper omne bonum te felicem fe
liciſſimum faciendo largitus eſt tibi illum filium in
clitum per ſecula celebrandum leonellū ſumme mi
litie ac religionis decus virum catholicum ac de-
uotum ac illuſtrem ⁊ nobilem profecto etatis impa-
rem vt cum pace alioꝝ dixerim ⁊ fidei ardentiorem
quem ſaluare ⁊ dies ſuos in pace cuſtodire dignetur
ille qui cūcta poteſt dominus ſabaoth vnde dicuntur
profecto parentes qui tam glorioſiſſimum ⁊ inclitū
dn̄m genuerunt Benedicatur patria que te aluit
O felicia regna tua omnes igitur exultemus illōq;
virgilij in tanti hercle magnificentiſſimi filij laudeꝫ
proferamus que te tam leta tulerunt ſecula qui tāti ta
lem genuere parentes tu profecto mundi iubar ⁊ de
cus ,tu quippe ſolus es vite noſtre ſapientiſſimus
dux ⁊ rector ⁊ ſpeculum fidei orthodoxe virtutum
indagator expulſorq; vitiorum Tu orbem quaſi no
uiter peperiſti ⁊ diſſipatos homines in ſocietatem
vite collocaſti ⁊ vndiq; populos laceſſitos tu repe-
rator legum tu morum magiſter ⁊ diſciplie fuiſti ad
te omnes confugiunt atq; opem petunt iuxta ſententi
am ciceronis de tuſculanis queſtionibus li.vi.tu glo
ria ihrl̄m tu leticia iſrael tu honorificentia quia feci
ſti viriliter ⁊ confortatum eſt cor tuum iudith.xv.
Beati viri tui populi noſtri beati ſerui tui q aſſiſtunt
coram te ſemper ⁊ audiunt ſapientiam tuam.iij.Re
gum .decimo.c.Proinde ſapientiā eius narrent pſt
⁊ laudem eius pronunciet eccleſia eccleſi.xliiij.Be
nedictus dn̄s qui hodie nomen tuum ita magnifica
uit vt non recedat laus tua ab ore viuentiū iudith.
iij.Quid eſt hic laudemus cum fecit enim mirabi-
lia in vita ſua.eccle.xxxi.profecto nuſq̄ quiſq; tam
vni homini carus fuit quantum hic ſuis ſubditis et
cum cognoſcentibus vniuerſis ⁊ vt eius retro geſta
teſtantur animus ſuus nunq̄ his anguſtijs quas nā
nobis adiuuandū dedit contentꝰ fuit ſed ſemper im
mortalitatis amore flagrauit non habebat vitā arbi
tratus que corpore ⁊ ſpū continetur ſed illam inq̄ vi
taꝫ que vigebat mēoria ſeculoꝝ omniūq; poſteritas
alet quem ipſa eternitas ſemper intuebitur vt tulit
ad ceſarē in oratione ꝓ marcello vtar verbis vt hu-
ic principi glorioſo dicere ipſe poſſit qd̄ cicero de lau
de ceſaris teſtabatur quis eſt enim ille aut nobilita-
te aut probitate aut optimaꝝ artium ſtudio aut inno
centia aut vllo laudis genere preſtantior nulla nem
pe ſcribendi aut dicendi tanta vis tātaq; copia q̄rum
dicam exornare ſed enarrareſ res geſtas ſuaſ poſſit qs
laudes tuas enumeret ꝓfecto nemo hic princeps ma
gnificentiſſimus de plenitudine enim ſua omnes ac
cipiunt diui clementis eiuſq; magnificentie ⁊ veſti-
gia imitatuſ eſt nihil q̄nq̄ liberale pretermiſit Qui
nimo elapſa illa die qua liberalitate non fungeretur
quaſi cum quodam lacrimabili merore ſolitum dice
re Narrat eutropius hodie diem perdidi ⁊ vt breui
ter ipſe dicam de eo eiuſq; ꝓſapia per os pſalmiſte
dominꝰ loquebatur ⁊ deceriſſimus dn̄ſ noſter veriſ
ſime dicere ipſe poſuit poſui adiutorium in potente
⁊ exaltamus electum de plebe mea inueni Dauid ſ
uum meum oleo ſancto meo vnxi cum manus mea
auxiliabitur ei ⁊ brachium meum confortabit eū Ni
hil ꝓficiet inimicus in eo ⁊ filius iniquitatis nō ap
ponet nocere ei.Et concidam a facie ipſius inimicos
eiꝰ ⁊ odientes eū in fugam conuertam ⁊ veritas mea
⁊ miſericordia mea cū ipſo ⁊ in nomine meo exalta
bitur cornu eius.Et ponam in mari manū eiꝰ ⁊ in flu
minibuſ dexteram eiuſ ipſe inuocabit me pater meꝰ
es tu ⁊ ſuſceptor ſalutis mee.Et ego primogenitū po
nam illū excelſū pre regibꝰ terre ineternū ſeruabo il
li miſericordiam meam ⁊ teſtamentū meū fidele ip
ſi ⁊ ponam in ſeculū ſecl̄i ſemen eiꝰ ⁊ tronū eiꝰ ſicut
dies celi.

¶ Poſtremo reſtat videre de robore efficatia im
portantia effectu capſoꝝ frequens in cōſtācien̄.⁊ quo
niam freq̄ns,in Baſilien̄.concilijs hactenus editoꝝ
ſuper quibꝰ baſilien̄.ſinodꝰ de trangreſſionibus mul
tiplicibus contra dominū noſtrū facit omnimodū fū
damētū ea potiſſima ratione q: ſanctitas ſua in adhe
ſion̄.quā fecit illi ſynodi baſilien̄.decretū illius capi
tuli quoniam frequens per autea contra romanū pon
tificem dicitur confirmaſſe.Et q: omnia ad id referū
tur vnde vim formam ⁊ originem.ff.ad fal.l.iratōe
§.ſi.filio ver.ōt omnes opeſ patris.Et cauſa ſecūda
tantū operaſ q̄tū a prima ſibi influiſ ⁊ non vltra de
lega.ij.l.peto.§.prediū idcirco vt ꝓſequutio huius
dubij clarior relinq̄ſ aduertendū eſt ⁊ plenius conſi
derandū q̄ hec duo capitula ⁊ decreta edita in con-
ſtancien̄.⁊ baſilien̄.concilijs facta fuerūt per dicta cō
cilia non preſidente papa preſentaliter in altero pre
dictoꝝ licet in baſilen̄.concilio legatus eius nomine
prefuiſſet q: inter hec facto magnam differentiam qr
qn̄ papa perſonaliter preeſt cōcilio nō poſſet decreta cō
cilij ſimul cum eo ⁊ eius conſenſu ⁊ auctoritate edi
ta irritare ſecus ſi prefuiſſet ꝑlegatum eius nomine
deputatum q: in hac legatione non veniret vt poſſet
conſentire decretis fiendis qbus confunderetur pa-
palis iuriſdictio ⁊ q̄ papa concilio obedire teneatur
captata cauſa q: ea decreta reſpiciunt reformatiōne
eccle. in capite vel i membris q: in quocūq; genera
li ⁊ ſpeciali mandato ſemper intelligiſ excepta per-
ſona loquentis ⁊ vt auctoritas ⁊ dignitas conſtituen
tis confundi vel ſubprimi non poſſit per ipſum con-
ſtitutum vt latius infra dicetur Et incipio ab ea par
te.c.frequens in conſtancien̄ concilio decretati vt ni
hil remaneat in hoc prato ſpinoſum.C.de vet.iur.
enuc.l.i.§.hec etiā vt demus lectoribus hac in portū
de preben.c.deus qui.§.apoſtoli cuius verba hec ſūt

ipſa ſynodus i ſpūſancto legitime cōgregata eccleſiā
repreſentans poteſtatem ⁊ xp̄o immediate habet
cui quilibet cuiuſcūq; vel dignitatis etiā ſi papalis
exiſtat obedire tenetur in his que reſpiciunt ad fi-
dem ⁊ extirpationem predicti ſciſmatis ⁊ ad genera
lem reformationem eccleſie dei in capite ⁊ in mem-
bris item declarat q̄ quicunq; cuiuſcunq; ſtatus ēt
ſi papalis exiſtat qui mandatis ſtatutis ſeu ordinatō
nibus huius ſancte ſynodi ⁊ cuiuſlibet alterius legi
time congregate ſeu pertinentibus ad ea factis ⁊ fie-
dis contumaciter obedire contempſerit niſi reſipuerit
condigne penitentie ſubiciatur ⁊ debite puniatur ēt
ad alia iuris ſubſidia recurrendo.¶ Hoc idem ali
quibus tamen additis in vndecima ſeſſione Baſili
eū.ſynodus declarauit cuius decreti verba hec ſunt
Quoniā generalium concilioꝝ celebratio frequēs agri
dn̄ici precipua cultura vniuerſalē ſtatum eccleſie
concernit ideo ſumma cum diligentia intendendum
eſt vt cūctis obſtaculis que tam ſalubrem inſtitutiōē
impedire poſſent accurate obuietur inherens ergo
hec ſancta ſinodus ordinationi concilij conſtancien̄.
que incipit frequens cupienſq; ne ſcandala que pro
dolor diebus noſtris contigerunt futuris temporibꝰ
in pniciem eccleſie repululent ſtatuit ⁊ decernit vt
romanus pontifex qui primus in vinea domini labo
rare ⁊ alios ſuo exemplo ad laborandum trahere te
netur per ſe vel legatum de latere aut legatos eligē
dum vel eligendos de conſilio ⁊ aſſenſu nō anuicula
ri ouarum partium cardinalium in concilijs genera
libus debeat intereſſe necnon omnes ⁊ ſingulariter
perſone eccleſie que de iure vel conſuetudine in ge-
neralibus concilijs adeſſe debent deinceps ad ipſa
generalia concilia cum vigore ipſius conſtitutionis
frequens in dicta q̄ huius ſacri concilij baſilien̄.indi
cenda aut alterius futuri legitime congregati aucto
ritate inducenda ſine alia vocatione venire perſona
liter aſtringantur niſi legitimo detineantur impedi-
mento quo caſu perſonas idoneaſ cū ſufficienti mā
dato deſtinare teneantur Quod ſi ipſe romanus pō
tifex ⁊ alie predicte perſone hec facere neglexerint
aut ipſuꝫ concilium quoquomō de facto impedire
mutare ꝓrogare diſſoluere operam dederint ⁊ infra
quattuor menſeſ cum reali ſatiſfactione non re-
ſipuerint.Ex tunc romanus pontifex a papali ⁊ pre-
dicte perſone a ſuaꝝ dignitatuꝫ adminiſtratione ſint
ipſo iure ſuſpenſe quequidem papalis adminiſtratō
ad ſacrum concilium ipſo iure deuoluatur Quod ſi
penas predictas per duos menſes poſt dictos quat-
tuor animo ſuſtinuerint iudicato contra romanū pō
tificem ac perſonas predictas vſq; ad priuationem i
cluſiue per concilium generale ꝓcedatur.

¶ Viſis ergo tenoribus decretorum ſupraſcriptorū
vt apponatur in omnibus que nuperrime ꝑreuocātur
in dubium gladius ad radicem de pluribus eſt vidē
dum.¶ Et primo de robore ⁊ effectu dictorum ca
pitulorum frequens ⁊ quoniam frequens an ⁊ quo
caſu habeant papam ligare ⁊ an dictorum capituloꝝ
decreta abſq; ſpecialiſſima approbatione apoſtolica
ipſum ligent ⁊ debeant valida reputari.¶ Pro cu
ius onbij explanatione vlteriori premittenda ſunt
aliqua i materia cōciliorum que forte non omnibus
ſunt nota.Et primo dico q̄ adeſſe concilij eſt q̄ ſit ca
nonice inſtitutum ⁊ canonice congregatum ⁊ q̄ agē
da ſint de primis veritatibus.xxv.q.i.c.que ad per-
petuā.Et nūc dicit legitime celebratū qn̄ ſit de mā

dato pape ſummi pontificis ipſo interueniente vel a
lio de eius ſpeciali mandato iuxta id quod legitur ⁊
no.in.§.porro.iij.di.⁊.xvi.di.c.ſexta ſynodus circa
prin.⁊.xvij.di.c.i.⁊.ij.Et clarius inter geſta ſyma-
chi in libro conciliorū.c.ix.¶ Item ſciendum qd̄ i
congregatione conciliorum ſemper interfuerunt im-
peratores,priſcis temporibus vt patet in.c.canones
xv.di.vt enim ibi habetur prima ſynodus conſtanti
no auguſtero imperante pacta eſt.¶ Secunda ſub
Theodoſio ſeniore ¶ Tertia ſub iūiori theodoſio
¶ Quarta ſub marciano principe patet hoc etiam in
concilio congregato ad mandatum regis theodorici
vt iudicaret de his que pape Simaco dicebantur
ipingi.xvij.di.§.hinc etiam.¶ Quinimo in mirabi
lia inueniuntur antiquitus per imperatores concilia
conuocata vt patet in trāſcurſu tripartite hiſtorie et
martiniā.cronice ⁊ in li.conciliorum ad hec.xvij.
di.c.habeo librum conſe.vſq; ad fi.di. Nec alia ra-
tione imperatores antiquitus concilia congregabāt
niſi quia eccleſia tunc non erat in poteſtate ſua diuer
ſitates patiebatur nec audebat congregare vt pꝫ in
primo.c.concilij affricani.xv.di.c.i.vnō ſtatim eē ec
cleſia potuit hec corrigere non per principes ſed per
ſe concilia conuocauit Et aliquando per imperatoreſ
precipiente eccleſia aliquando ipſa rogante ⁊ poſtea
ipſa auctorante aliquando ipſa ratificante vt patet.
xvij.di.per totum ⁊ maxime in.§.hinc etiā ⁊ aliquā
do conſultu imperatoris ⁊ preſentia vt in prin.calce-
don̄.concilij Sic ⁊ aurbiocenum congregatum fu
it in geſtis aurbio.concilij capitulo primo et in ge-
ſtis Siluestri pape.c.ſecundo cum ſi.¶ Item ſciē
dum q̄ papa negligente ⁊ nolente concilium conuo
care ad locum idoneum pro aliqua cauſa ardua imi
nenti poteſtas congregandi concilium ſpectat primo
ad dominos cardinales qui poſt papam ſunt maiores
clerici alijs quibuſcunq; ar.eiꝰ qd̄ legitur ⁊ no.in.c.
i.de maio.⁊ obe.per Inno.⁊ quia cenſetur vnuꝫ cor
pus cum eo.ar.vi.q.i.c.quiſquis cum militibus qua
ſi ſede vacan̄.videtur ad eos talis poteſtas ſpectare
de maio.⁊ obe.c.cum olim cum ſi.¶ Secundo ad
conſtantinopolitanum patriarcham quia eccleſia cō
ſtantinopolitana poſt romanam optinet primam ſe-
dem de priuil.c.antiqua.xxij.di.c.ij.⁊.c.de conſtan-
tinopolitan̄.⁊.xvij.di.c.nec licuit ⁊.c.ſe.iuncta ſupra
ſcriptione vel dici poteſt ſpectare ad imperatorē ar.
xxi.di.c.nunc autem ⁊.xv.diſtinct.capitulo .i.⁊.ca
pitulo ſancta romana ⁊.xvi.di.c.ſexta ſinodꝰ vel ad
reges.ar.lxiij.di.c.adrianus ⁊.xvij.di.§.hinc etiā
vel ad principes.xxiij.q.iiij.c.ſicut excellentiam et
facit eadem cā ⁊ queſtione.c.non inuenitur ⁊.c.ſi is
qui ⁊.ij.q.v.c.princeps ⁊ qd̄ legitur ⁊ no.i c.de.vnica
de baptiſmo.¶ Et predicta omnia intelligo papa ex
iſtente catholico negligente ⁊ nolente tamen pro ali
qua cauſa ardua imminenti concilium congregare
Nam licet ad papam ſpectet concilium conuocare cu
ius auctoritate conciliorum ſtatus firmantur.xvij.
di.c.multis ⁊ per totā illam diſtinc.⁊.c.generalia ⁊
c.de concilijs ⁊ no.in ſpecu.de legato §.ſupereſt vi-
dere ver.ſed nunquid legatus cum remiſſionibus ⁊
in.c.grē.de preben.Sꝫ eo negligēte ⁊ nolente ꝑ ali
qua cauſa ardua imīente cōcilium cōgregari tūc vt
dixi poteſtas cōgregandi cōcilium primo ſpectat ad
dn̄os cardinales ſecūdo ad cōſtātinopolitan̄.patriar
cham tertio ad imperatorem quarto ad reges quin-
to ad alios principes ar.iurium predictorum in ne-
gligentiam enim vnius deuoluitur poteſtas ad aliū

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

gradatim ar.c.cum in cunctis ad fi.de elec.⁊ de ꝓ̄ceſ.
ꝓben.c.ij.c.cuꝫ ſimus ⁊ de ſupple. negli. ꝓla.c.i. vel
forte prius deuoluitur poteſtas ad quēlibet ex patri
archis q̄ ad imperatorem vel alios predictos per id
quod legitur ⁊ no.in decre.antiqua de priuil.ℭ Ut
dicamus ꝙ due partes concilij poterunt in aliquo lo
co idoneo congregari ⁊ illi vocabunt alios iuxta no.
per Inno.in.c.ij.de no.ope.nunc.i glo.magna ⁊ hoc
videtur eſſe veriſſimum per ibi no.ℭ Si aūt due p
tes non reperiant congregate tunc ꝓcedit qꝺ ſuperi
us dixi. ℭ Ubi autem papa eſſet hereticus vel de
hereſi ſuſpectus non videtur ad eum primo loco ſpe
ctare poteſtas concilij conuocandi.xl.di.c. ſi papa et
ij.q.vij.c.ſi.ſacerdotibus primo ⁊ qꝺ ibi no.Tuncqꝫ
deuoluitur poteſtas concilij conuocandi ordine ſu-
praſcripto non repeto.ℭ Iuuat hunc articulum du
bitationis tetigiſſe quia forte poſſet in futurum con-
tingere vt cogitent peramplius illi patres ⁊ domini
qui erunt in cauſa ius dicturi. ℭ Rurſus ſciendum
ſuper quo mecum al' diſceptaui an ſolum epiſcopi ſu
periores an vero abbates vel alij ſint ad concilium
conuocandi ⁊ videtur primo dicendum ꝙ ſolum e-
piſcopi intereſſe debeant ⁊ ſint vocandi per id quod
habetur.xvij.di.c.i. ⁊.ij.xv.di.c.i.xvi.di. in.c. ſexta
ſynodus.⁊.c.ſe.xxiij.q.iiij.c.ſicut excellentia ibi con
cilium vero catholicoꝝ epoꝝ admoneri precipue ⁊c̄.
⁊.c.guilſarius ibi ſed cum epis quos congregare po
tui ⁊c̄.ℭ Secundo videtur ꝙ etiaꝫ abbates ſint vo
candi per id qꝺ habetur.lxiij.di.c.adrianus ibi reli
gioſis epis ⁊ abbatibus ⁊c̄.ℭ Tertio videtur ꝙ et
ſacerdotes per id qꝺ habetur xxv.di.c.i.in ver.quar
ta ſinodus.xvi.di.c.vltimo.⁊.§. hinc etiam. ea. di.
item etiam omnes prelati vt in.c.fi.de maio.⁊ obe.
item videtur ꝙ etiam imperator ſit vocandus per
id qꝺ habetur in preallegato.c. adrianus ⁊ dicto.c.
ſexta ſynodus ⁊.xxi.di.c.nunc autem ⁊.ij.q.v.c. mā
daſtis.Quid dicemus videtur in hoc articulo di
cendum eſſe ꝙ ſolū epi ⁊ ſuperiores neceſſario ſint
vocandi vt no. Inno.⁊ Io.an.in.c.gratie de preben.
faciat.xviij.di.c.epus non debet ⁊.c. propter ⁊.c.nō
oportet cum capitulis ſequē.⁊ qꝺ habetur quaſi per
totam illaꝫ diſtinc. Nec obſtat iura ſuperius allega
ta quia fateor ꝙ in poteſtate pape congregantis con
cilium eſt congregare etiam abbates ⁊ alios predic
tos ſi vult per iura predicta ſed non eſt neceſſitas ſi
nō vult per iura primo allegata ⁊ per id qꝺ ſuperius
dixi poſſet etiam dici ꝙ q̄uis iura illa dicāt de ſacer
dotibus intelliguntur de epis ar.c.ij.de pecu.cle.⁊ ſic
exponit glo.in.c.vltimo.xvij.di.item certum eſt ꝙ
hodie non tenetur neceſſario vocare principes vel i
peratorem per dictum.§.hinc etiam.xvij.di.⁊ per il
lud qꝺ legitur ⁊ no.xxiij.di.§.verum poteſt tñ ſi vult
⁊ videat expediens eſſe ad ſcandala vitanda per iu
ra ſuperius allegata ⁊.lxiij.di.§.verum principibus
⁊.c.ſe.ℭ Occurrit vlterius excitandum an papa tene
atur neceſſario omnes epos orbis ⁊ ſuperiores con
uocare intelligendo de catholicis per id qꝺ habetur
in.c.cum quibus.xxiiij.q.iii.Et per id qꝺ ſuperius
dixi videt ꝙ ſic per id qꝺ habetur .xvi.di.c.i. circa
prin.ibi ſub hec etiam ſancti patres in concilio nice-
no de omni orbe terrarum conuenientes ⁊c̄.⁊ quia i
concilio ꝓuinciali omnes epiſcopi ꝓuincie ſunt vo
candi vt ꝓbr̄ in.c.i.⁊.c.pp.el primo.⁊ ſecūdo.xviii.
di.⁊ quaſi per totam diſtinc. faciat decre. ſicut olim
de accuſa.ergo eodem modo in concilio generali
omnes epi orbis catholici ſunt vocandi quia ipſe pa
pa dicitur archiepus orbis.xxi.di.in fi.⁊ ꝓuincia e
ius dicitur vniuerſitas orbis de decimis.c.tua nos.
Et hoc ſatis videtur iuſtum p̄ſertim vbi agitur de
maximo preiudicio ⁊ de re ardua facit qꝺ legitur ⁊
no.xix.di.c.anaſtaſius ⁊.xxi.di.c.nunc antē ⁊.xvii.
di.in ſumma hoc etiam ſatis videtur de mente glo.
i.c.ſicut.xv.di.in verbo preſumunt dum dixit ꝙ or-
bis maior eſt vrbe intelligit enim per orbem epos
orbis vt patere poteſt recte intuenti ad ideꝫ qꝺ no.
xx.q.iij.nemo.ℭ Quid dicendum dubito malo eni
ſic loqui q̄ alterum incōſulte ⁊ temerarie affirma-
re.vi.q.i.c.quero in fi. Nam inuenio concilia gene-
ralia in diſpari numero dudum facta ⁊ celebrata vt
patet.xv.di.c.i.vbi patet ꝙ q̄nqꝫ i numero.cccxviii.
epoꝝ quandoqꝫ in numero.cl.q̄nꝫ in numero.cc.q̄nꝫ
i numero.ccl.faciat.xvi.di.c.ſexta ſynodus ⁊ ſic vi-
detur ꝙ non neceſſario omnes epi orbis ſint vocan-
di poſſet forte dici ꝙ fuerunt omnes conuocati tamē
nō omnes interfuerunt vel quia nō fuerunt catholici
quos neceſſe non eſt vocari vel non potuerunt veni
re impediti ar.xviii.di.c.non oportet ⁊.c. quoniam
quidem ⁊.c.epus ad ſynodum.ℭ Satis videtur ꝙ
vbi non agetur de fide nec de facto pape poſſet nu-
merus relinqui arbitrio ſummi pontificis nam conci
lium generale videtur illud qꝺ pape mandato con-
gregatur ipſo intereſſente vel alio eius nomine de e
ius ſpeciali mandato iuxta id qꝺ legitur ⁊ no. in.§
porro.iii.di.⁊.xvi.di.c.ſexta ſinod' circa pri.⁊ .xvi
di.c.i.⁊.ii.⁊ in ſumma Nec curandum videtur ꝺ di
minuto numero prelatorum per illud verbum xp̄i d'i
ſcipulis ſuis dictum vbi duo vel tres in nomie meo
fuerunt congregati ego in medio ſum.i.q.i.c.cuꝫ ſcri
ptura.xxiiii.q.i.c.alienus .ℭ Oſtendendo nō multi
tudini de precantium non multum plurimum tribui
ſi duo inquit ex vobis conuener int in terra ⁊c̄. dn̄s
enī de eccleſia ſua loquitur ad ⁊ hos qui ſunt in ec-
cleſia loquitur vt ſi ipſi concordes fuerint ſecundum
ꝙ mandauit aut monuit duo aut tres collecti vnani
miter orauerint licet duo aut tres ſint impetrare poſ
ſunt de dei maieſtate qꝺ poſtulant vbicunqꝫ duo aut
tres collecti in nomine meo ego inquit cum eis
ſum cum ſimplicibus atqꝫ paratis cum deum timen
tibus ⁊ dei precepta ſeruantibus cum hiis licet duo
bus vel tribus eſſe ſe dixit quomodo cum tribus pu
eris in camino ignis fuit Et quia in deum ſimplices
atqꝫ inter ſe vnanimes permanebant flāmis ambian
tibus medios ſpū roris animauit ℭ Duo apoſto
lis duobus in cuſtodia clauſis quia ſimplices ⁊ quia
vnanimes erant ipſe affuit quoniam ergo in precep-
tis ſuis ponit ⁊ dicit vbi fuerint duo vel tres collec
ti in nomine meo ego cum eis ſum Non homines
ab eccleſia diuidit qui inſtituit ⁊ fecit eccleſiam ſed
exprobans diſcordiam pacem ſuam voce commen-
dans pluſqꝫ ipetrari poſſe paucorum concordi pce q̄
diſcordioſa oratione multoꝝ verba fuerunt ad litte
ram beati cipriani ad nouatianum epiſtola ſua.viii.
De iure autem ꝙ epi faciant conciliuꝫ habetur.xv.
q.vii.c.i.⁊ ꝺ elec.c.i.de poſtulat.ꝓla.c.ii.ℭ Itē quo
tempore concilia inceperunt dic ꝙ tempore melchiſ
ſedech.xiii.q.i.c.placuit per archi.itē quāto ipe debe
at ſtare concilium ⁊ in loco morari habetur.xviii.
di.c.pp eccleſiaſticas illud pretermiō nō eſt ꝙ ſi om
nes epi vocati non veniant male faciunt ⁊ peccāt vo
cati ſi iuſto impedimento ceſſante non veniūt.xviii.
di.c.non oportet ⁊.c.epus ad ſinodum ⁊.c.placuit ⁊
c.ſi quis autem cum duobus capitulis ſe.Quinimo
penam excōis incurrunt.xi.q.iij.c.incertum ⁊ ſi ad-
ſit impedimentum mittere tenetur excuſatorem ali
quem vt dicto.c.epus non debet et.c.placuit videtur
tamen ꝙ concilium reſideat penes vocato venien
tes ar.eius qꝺ habetur.xxij.q.iiij.c.guilſarius ibi cū
epiſcopis quos potui ⁊.c. ⁊ eius qꝺ legitur ⁊ no.in
ſe.de elec.c.quia propter ⁊ co.ti.c.cū nobis oli ad pri.
ibi qui ad electionem faciendam accedere noluerūt
alienos ſe feciſſe videntur ⁊c̄.facit qꝺ habetur in pre
alle.c.epus ad ſynodum cum ſe.ℭ Sane ⁊ ſi plus i
petrari poſſit a dn̄o paucorum concordi pce q̄ diſcor
dioſe ratione multoꝝ auctoritas verborum domini
atteſtatur ſi duo vel tres congregati fuerint vt dixi i
ſuperioribus tamen quando de fide agetur ⁊ ſciſma
tibus extirpandis quia cauſa eſt cōis omnibus xp̄i
deuotis ⁊ oēs tangit ab omnibus epis orbis catholi
cis tractari ⁊ terminari deberet ⁊ ipſos debere ad cō
ciliuꝫ conuocari quia qꝺ omnes tigit ⁊c̄.l.vi.di.c.
i.de hiis que fiunt a ma.par.ca.c. vltimo reſidebit tñ
concilium penes vocatos venientes vt dixi ⁊ ſalteꝫ
ſi inter ſunt due partes omnium epoꝝ ⁊ ſuperiorum
orbis per id qꝺ legitur ⁊ no.in.c.i.de hiis que fi. a
ma.par.ca.per Io.an.ff.ꝙ cuiuſqꝫ vni no.l.nulli ⁊.l.
plañ.⁊ per Inno.i.c.cum nobis olim in glo.mag.cē
fi.de elec.vel forte videretur ſufficere ſi maior pars
interſit ꝑ no.ꝑ compo.in decre.c.quia propter in ver
bo vt maior de elec.⁊ ar.ff.ad municip.l.qꝺ maior
⁊ eius qꝺ no.glo.in.c.fi.de maio.⁊ obe.in glo.ar.ꝙ
preſentes ver.idem credo vel forte videretur ſuffice
re ſi interſint.d.epi per id qꝺ legitur ⁊ no.xv.di.c.i.
ver.ſancta ſynodus in hoc articulo queſtionis aliter
nō.ſi ergo fides ſed dico ſimpliciter cogitandum cē
alioꝝ determinationi peritiori me ſubmittens ⁊ ve-
lud agnus coram tondē te non aperiam os meum de
pe.di.ij.c.ſi eſt inquit ad fi.cum paratus ſim etiam
ab āniculo edoceri.xxiiij.q.i.c.i.

ℭ Redeo igitur ad thema noſtre prepoſite queſtio
nis . Ne parentheſim faciam longiorem ⁊ videtur
probabiliter poſſe dici ſanctiſſimum dn̄m noſtruꝫ po
tuiſſe licite impetiri ⁊ contra eum ꝓcedi ꝑ dicta baſi
lieñ.ſinodum ꝓ tranſgreſſionibus ſerioſius recita
tis in factis monitoriis ⁊ citationibus contra eum
⁊ diſſolutionem illius concilii ſubſecutā ⁊ illius tran
ſlationem factam per eundem dn̄m noſtrum ad fera
rie ciuitatē tñ quia in reſpicientibus reformationē
eccleſie in capite ⁊ in menbris ipſe apoſtolicus conci
lio obedire tenetur ⁊ ſic vt traſgreſſor decretoꝝ edito
rum per illam ſinodum generalem cum non reſipue
rit infra terminum aſſignatum puniri poterat per il-
lud concilium etiam ad alia iuris remedia recurren
do eſt enim notum ſatis ꝙ traſgreſſor canonū ſi hoc
fecerit in contemptuꝫ ⁊ illoruꝫ obſeruantiam poſter
gauerit quia ſic ſibi placuerit ē merito deponēd' vbi
autem illa decreta ⁊ canones tranſgreſſus eſſet cre-
dens ſacra illa concilia conſtancieñ.⁊ baſilieñ. vni-
uerſalem eccleſiam repreſentantia non habere pote
ſtatem illa decreta ⁊ canones que fecerunt cōdendi
vt hereticus eſt ſplectendus vt plene leguntur ⁊ ꝓ-
bantur de elec.c.generali li.vi.in glo.contrafaciens
cum remiſſionibus ibi poſitis ⁊.iiii.di.§.fi.xix.di.
nulli fas.faciat qꝺ no.ꝺ treu.⁊ pace.i.i.Et forti' puni
nitur tranſgreſſor ꝓmiſſionis iurate.xxiiii.q.i.c. non
afferamus de iureiurando.c.debitores tum etiaꝫ qr
non licuit pape concilium diſſoluere vel mutare et
ad aliū locum tranſferre citra penas de quibus i.c.
quoniam frequens vbi de ſuſpenſione a pontificali
adminiſtratione ad concilium deuoluenda ⁊ de pri
uatione ſpecifice continetur caſus eſt in terminis in.
c.frequens ⁊.c.quoniam frequens ſuperius allegatis
in quibus hec omnia ſunt clariſſime diffinita quorū
capituloꝝ diſpoſitioni ⁊ obſeruantie per expreſſum
eſt apoſtolicus obligatus ⁊ obedire tenetur ac etiaꝫ
in ſpectantibus ad generalem reformationem eccle
ſie in capite ⁊ in membris vt in dictis capitulis eſt
expreſſum que decreta ⁊ capitula in adheſioñ quā fe
cit baſilieñ concilio ipſe apoſtolicus nedum confir-
maſſe ſed feciſſe videtur ar.l.i.C.ꝺ vet.iure enucle.
vbi qui auctoritatem rei acomodat ipſam rem feciſ-
ſe videtur ⁊ videt expreſſum .xvij.di.§.hinc etiā fa
cit de priuil.c.antiqua roborantur enim auctoritate
pape huiuſmodi perantea ſtatuta concilij ex quo cō
cilio inheſit ⁊ per conſequens approuauit.xvij.di.c.
concilia quia approbando concilium non poteſt a mō
geſta in concilio inprobare vt in Re.c. qꝺ ſemel li.vi.
⁊.iiij.q.ij.c.ſi.⁊ qꝺ ibi no.archi.de elec.c.cuꝫ victo
riñ.⁊ qꝺ.no. Inno.de except.c.veñ.facit.viij.q.ij.c.
dilectiſſimi per archi.xx.q.ij.c.ꝓcliuus.ff.de aqua
plu.arcē.l.in omnem quorum lega.l.i.§.ꝓdeſt.C.ꝺ
actio.⁊ obli.l.ſicut Sic ⁊ non poſſum reprobare mo
res quos primo approbaui de fil.preſbi.c. veniens.
v.q.v.c.horrendus ⁊ papa approbando concilium ⁊
ei in herendo ꝙ qui totum qꝺ in eo factum erat ac ē
faciendum approbaſſe videtur tex.ſin.ff. de manu-
miſſio.l.gaius facit.ff.C.cer pe.l.cuꝫ fundus.§.ſeruū
tuum ipſudens.ff.de pac.l.ſin autem ⁊ glo.ſin.C.de
pac.l.iij.in glo.fi.in fi.confirmatio. nanqꝫ concilij ⁊
inheſio illi facta ꝑ papam operatur vt geſta ⁊ geren
da in concilio valeant que alias eſſent nulla.xvi.q.i.
c.placuit pro hoc qꝺ ſcribit bal. in.lege.adoptio non
iure facta .ff.de adoptionibus ⁊ in. lege illam.C.
de teſta.mañ.⁊.C.de rerum pmu.l.ex placito item
confirmatio opatur vt non poſſit de cetero actus in
dubiuꝫ reuocari iuxta no.in.l.cirografis.ff.ꝺ admi.
tuto.⁊ in.c.ſi.de fi.inſtru.Et confirmando conciliuꝫ
⁊ ei inherendo videtur i illud traſferre omnē pleni-
tudinem poteſtatis ⁊ ipſe per illud concilium decre
tata facere dicetur quia dat videtur qui confirmat
iuxta no.ꝑ bal.ff.ꝺ iuriſdictō.iudi.l.more ⁊ ibi dici
tur ꝙ confirmatio trahitur retro Et idem dixit in.l.
ius ciuile.ff.de inſti.⁊ iure ⁊ in.l.de quibus.ff.de le
gibus ⁊ in dicta.l.ex placito.C.de rerum permu.
ℭ Item quando papa confirmat videtur defectum
ſupple ex certa ſcia faciendo Inno.de religio.do.c.
conſtitutus de tran.c.veniens in glo.i.de confirma.
vti.c.i.de preben.c.apoſtolice li.vi.ſuper verbo no-
ſcatur in glo.maxime q̄ñ in forma preuilegij taliſ cō
firmatio facta eſſet vt dictis iuribus ℭ Quinimo cō
cilium auctoritate apoſtolica confirmatuꝫ habet ſta
tim auctoritatem ⁊ poteſtatem adminiſtrandi ſpiri-
tualia pleno iure ſecundum hoſti.⁊ Inno.i.c.ex traſ-
miſſa de elec.ℭ Amplius concilia dederunt ꝓpria
tum eccleſie.iij.q.vi.c.dudū.xvij.di.§.hinc de elec.
c.ſignificaſti ⁊ per ipſum concilium vniuerſalis rep̄
ſentatur eccleſia que nil aliud eſt q̄ congregatio fide
lium de conſe.di.i.c.eccleſia.Et cum ipſa errare non
poſſit vt dicit aug.ſuper illo verbo.Ego oraui pro te
o Petre vt non deficat fides tua ⁊ no.xxiiij.q.i.c.
a recta.xv.di.⁊ notandum decretis hui'mōi conci-
liorum eſt firmiter inherendum Nam quecunqꝫ ſy
nodus ſancta ſtatuit ⁊ decreuit nullus opinionibus
contrarijs ſeu retractionib' ſunt ſubiecta ſed ſimpli

UNIVERSIDAD DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

citẽr ſunt ſeruanda vt ſanctiſſimoꝝ imperatoꝝ valen
tiani ⁊ martiani ſanxit auctoritas ſuper confirmatõe
concilij calcedoñ.lxiij.di.c.valentianus ⁊ in dubijs
eſt ſemper ad vniuerſalem eccleſiam recurrendũ.xi.
di.c.palam que eſſe dicitur vbicunqꝫ ſunt boni.xxi.
di.c.quis licet in ea ſint minus idonei.xxiij.di.c.i.⁊
per archi.de elec.c.vbi periculũ.§.ceterũ verbo ido
nee li.vi.Integrum eſt enim iudicium qḋ plurimoꝝ
ſententijs comprobatur dixit tex.in.c.prudentiã de
offi.de lega.⁊ per ampliores homines perfecta veri
tas reuelatur dixit tex.C.de fideiuſ.l.fi.ad fi.lxiiij.
di.c.extra eam ſententiam conſilium enim vniuerſa
lem eccleſiam repreſentans eſt illa ſedes que non hꝫ
maculam neque rugam.xxi.di.c.quis ⁊ ſpeculum
omnibus eſſe debet que tanq̃ magiſtra in omnibus eſt
ſequenda.xi.di.c.ſiquis in fi.xij.di.c.i.⁊.ij.xxij.di.
c.omnes conciliorum nãqꝫ poteſtas ex quacũqꝫ ter-
rena ſnĩa ñ cõſiſtit ſed ex illo.verbo quo celi ⁊ terra
firmati ſunt.xxij.di.c.i.⁊ qui ei de rogando in cõtra
rium loquitur hereticus reputatur.xxij.di.c.omnis
habet enim plenitudinem poteſtatis.iij.di.c.nullum
⁊ valet omnes iudicare ⁊ ð ipſa vniuerſali eccleſia
nemĩ eſt permiſſum.ix.q.iij.c.cũo.§.ſola.xvij.q.iiij.
c.nemini ⁊ ſic ſuper ſtatutis ⁊ conciliorum decretis
non licet alicui in contrarium diſputare ar.ad hoc.ff.
de iur.o.iudi.l.ſiquis id qḋ vex.ꝙ ſi dum ꝓponitur
⁊ eſt ratio quia vniuerſalis eccleſia ſemper cum ma
turitate agit.C.di.c.cõis vnde que non docet ſequen
da ſequi non cogitur de conſe.di.i.c.baſilicas.iij.di.
c.noſce.Nec vlli retractationi ſubicitur quod ſemel
ſancta ſinodus iudicauit.xxiiij.q.i.c.maiores noſtri
in rubro ⁊ ſic videtur ꝓbabiliter concludendũ apo
ſtolicum obligatum eſſe ad obſeruantiam dictoꝝ de
cretorum in concilijs conſtancieñ.⁊ baſilieñ editoꝝ
⁊ vt tranſgreſſor puniri poſſe penis in eiſdem ſpecifi
ce declaratis cum ⁊ eadem decreta decernant ipſũ
obedire debere concilio tam in hijs que cauſam fi-
dei reſpiciunt tam in languentibus ad reformationẽ
vniuerſalis eccleſie in capite ⁊ in membris ⁊ ſic vt
trãſgreſſor decretoꝝ editorum penis ſubiaceat de
quibus in eiſdem continetur capitulis ⁊ decretis qui
bus etiam iuſticia canonis ſuadente erat per ipſum
etiam obediendum per tex.ad hoc nobilem.x.di.c.
certum vbi tex.ad litteram ſic dicit.Certum eſt hoc
rebus veſtris eſſe ſalutarem vt cuꝫ de cauſa dei agit
iuxta ipſius dei conſtitutionem regiam voluntatem
ſacerdotibus xp̃i ſtudeatis ſubdere potius q̃ prefer-
re ⁊ ſacroſanc.per eorum preſides potius diſcere q̃
docere eccleſiaſticam formam ſequi non hinc huma
niter obſequendo iura preficere neqꝫ eius ſanctioni
bus velle dominari quibus deus voluit clementie
tue pie deuocatõis colla ſubmittere nedum menſura
celeſtis diſpenſationis exceditur eatur in contu-
meliam diſponentis ſic ⁊ imperator non intendit
de rebus ſpiritualibus que decorẽ eccleſie reſpiciant
aliquid differre in epiſtola iter claras de ſum.tri.xx-
vi.di.c.cum ad verum ⁊ in.c.eccleſia ſicut mõ de cõ
ſti.¶ Nec videtur poſſe apoſtolicum ex quo inheſit
concilio ⁊ per conſequens decreta illa per prius edi
ta confirmauit poſſe contra diſpoſitionem dictorum
decretorum modo aliquo attemptare tã in non volẽ
do ſeruare conſtitutiones ⁊ canones in eodem conci
lio ꝓmulgatos reſpicientes reformationem eccleſie
in capite ⁊ in membris q̃ etiam in diffinitione illius
concilij facta ⁊ ad alium locum traſlatioñ ſequuta q̃
vt dixi inherendo concilio decreta eiuſdẽ maxime

per antea edita ante adheſionem factam confirmaſſe
videtur ⁊ ſe ſubieciſſe mandatis illius concilij qui-
bus ex tenore decretoꝝ p̃ſcõꝝ apoſtolicus obedire te
netur tam in reſpicientibus fidem q̃ in reſpicientibꝰ
reformationem eccleſie in capite ⁊ in membris eſt.n.
notum ſatis ꝙ papa poteſt ſe ſubicere iudicio alioꝝ
vt patet.ij.q.vij.c.nos ſi incompetenter in tex.⁊ glo.
lxiij.di.c.in ſynodo.xl.di.c.ſi papa in glo.ix.q.iij.c.
nemo in tex.⁊ glo.

¶ Sed premiſſis nequaq̃ obſtantibus teneo ⁊ ꝓ ve
ritate aſſeuero ſanctiſſimum dominum noſtrum pro
trãſgreſſionibus eidem impoſitis nec etiam pro diſ
ſolutione illius baſilieñ.concilij impetiri ⁊ puniri
poſſe penis in ipſis decretis latius comprehenſis.
¶ Et pro huius dubii deciſione clariori aduertendũ
⁊ premittendum eſt ꝙ papa concilio dicitur eſſe ma
ior.xv.di.c.ſicut.xxiiii.q.i.c.qḋcunqꝫ ſtatuta enĩꝫ cõ
ciliorũ iterpretatur ⁊ tollit.xv.di.c.ſicut.xvii.di.c.nec
licuit de elec.c.ſtatutuꝫ.li.vi.de reſcrip.c.ſtatutũ.co.
li.⁊ in cle.ne rõani.§.ſane de elec.⁊.c.conſtitutioneꝫ
⁊.c.ſtatutum de ſen.exco.¶ Nec mirũ quia concilia
corrigit ⁊ inmutat vt dicto.c.ſtatutuꝫ ⁊ per doc.de e
lec.c.ſignificaſti vbi dicit Io.an.ſuper verbo robur
ꝙ pape ſententie ſtandum eſt ſi contradicat eccleſie
vel concilio.iiii.di.c.in iſtis.xv.di.c.ſicut in fi.
xix.di.c.pe.ix.q.iii.c.neo ⁊ ibi etiam dicit ideꝫ Io.
an.ꝙ ſolus papa ſine concilio vel eius parte poteſt i
terpretare ſtatuta concilii ad idem.xvii.di.c.nec li-
cuit nec mirum quia vt dixi illa immutat ⁊ corrigit
vt dicto.c.ſtatutum de reſcrip.ipſe enim ſolus habet
plenitudinem potãtis.xi.di.c.ii.ii.q.vii.c.qui ſe ſcit
de aucto.⁊ vſu.pal.c.ad honorem.i.q.vii.c.decreto.
⁊.c.qui ſe ſcit nec licet de papa alicui diſputare vł ab
eo appllare.xvii.q.iiii.c.ſi quis.ix.q.iii.c.cuncta nec
de ſedis apoſtolice iudicio alicui iudicare permiſſuꝫ
eſt aut illius ſententiam retractare propter rõane ec
cleſie primatum a criſto in beato petro diuinitus
collatum tex.xvii.q.iiii.c.nemini ⁊ cum pape au-
ctoritate conciliorum ſtatuta roborentur.xvii.di.c.
concilia poteſt illa reſoluere ⁊ abſoluere quod conci
lium male damnauit.ix.q.iii.c.cuncta per mundum
el primo vbi dicit litera ſed nec illa preterimus ꝙ
apoſtolica ſedes ſine vlla ſynodo precedente abſol-
uere quos ſynodus iniqua damnauit ⁊ damnãdi nul
la exiſtente ſinodo quos oportuit habuerit facultatẽ
Et hec mirum pro ſuo principatu quem beatus Pe
trus apoſtolus dñi voce ⁊ tenuit ſemper ⁊ retinebit q̃
canon editus fuit in concilio gelaſii pape quartus
capitulis ſequentibus¶ Eſt enim ſuper omne con-
cilium ⁊ ſuper omne ſtatutum vt dicto.c.ſignificaſti
de elec.⁊ ipſe eſt qui ſuperiorem non habet co.ti.c.
licet item facta pape excuſantur etiam ſi videantur
iniuſta.xl.di.c.i.Et licet papa faciat qḋ nobis videat
iniuſtum nihilominus eſt iuſtum.xxiiii.q.iiii.c.de
theriis papa preterea concilia congregat ⁊ congrega
ta diſiungit ⁊ diſiuncta congregat.xxv.q.ii.§.ſi ergo
ipſe enim ſolus poteſt de nihilo aliquid facere ⁊ de
aliquo aliud ar.de cõſe.di.ii.c.re vera ar.C.de rei
vx.acti.l.vna circa prin.no.glo.de tran.c.veniẽs alio
rum preterea cauſas deus hominibus tractandas cõ
miſit papã vero ſuo iudicio reſeruauit tex.ix.q.iii.
c.aliorum.lxxix.di.c.electionem.xxi.di.c.tantum.
¶ Amplius dicit tex.ꝙ nemo iudicabit primam
ſedem neqꝫ ab auguſto neqꝫ ab omni clero nec a re-
gibus neqꝫ a populo iudicabitur.ix.q.iii.c.nemo et

glo.ibi dicit ꝙ cõcilium papam iudicare non poteſt et
ſi totus mundus ſentiret in aliquo contra papam pa
pe ſentẽie eſt ſtãdum allegat de elec.c.ſignificaſti ⁊
xxiiij.q.i.c.hec eſt fides.¶ Nec dicat quis ꝙ conci
lium ſit iudex in cã pape vt no.ij.q.vij.§.item ſima-
cus ſub.§.item balabam ⁊.xvij.di.§.hinc etiam ver.
ad hec sereniſſimus.xl.di.c.ſi papa de re iudi.c.ij.li.
vi.in verbo concilium ⁊ per Io.an.poſt.archi.in.c.i
fidei fauorem de hereti.li.vi.ĩ nouella.q: illḋ veruꝫ
eo caſu quo priuata perſona eſt ſtatim enim qḋ ipſe
in hereſim incidit eſt omni dignitate exutus ⁊ conci
lium eſt iudex competens eo cãu.xvij.di.§.hinc eti
am ver.ad hec.ij.q.vij.c.ſimacus alias eſt.§.item ſi
macus alias eſt ſub.§.item ſi balabam in fi.quia or
bis maior eſt vrbe.xv.di.c.ſicut.⁊.c.nemo.xi.q.iij.
qḋ dicit ꝙ nemo iudicabit primam ſedem intelligit
de papa catholico ⁊ fideli.⁊ hoc habet pro indubita
to de papa viuente ſed ſi papa defunctus ð hereſi ac
cuſatur ſucceſſor eius eſt iudex competens nec expe
dit concilium conuocari vt patet ex his q̃ no.xxiiii.
q.i.c.i.¶ An autem de hrẽſi poſſit poſt mortem quis
perpetuo accuſari refert Io.an.poſt.Io.mo.in.c.ij.
de preſcriptio.li.vi.⁊ no.de hrẽti.c.accuſatus.§.i eos
li.vi.plus dicit Io.an.in dicto.c.in fidei fauorẽ quoſ
dam tenere ꝙ quis in concilio probetur contra papã
tale crimẽ hereſis non tñ papa damnabitur per con-
concilium ſed ipſe damnabit ſeipſum.xxi.di.c.nunc
autem ſed archi.quem ipſe ſequitur tenet contrariuꝫ
ꝙ concilium damnare poterit per dictuꝫ.c.ſi papa.xl.
di.ad fi.Et hꝫ hoc vt dixi pro indubitato de papa vi
uente q: ſicut veritas ipſius eſt ſalus hominũ ſic et
punitas ipſius cedit in damnationem innumera-
bilium perſonarum vt dicto.c.ſi.papa exiſtente ergo
papa catholico ipſe ſolus habꝫ plenitudinem poteſta
tis.xi.di.c.ij.cum ipſe ſolus ſit dei vicarius Math.
xvi.de re iudi.c.ad apoſtolice li.vi.Et ex premiſſis
ſcit liquido comptum concilium baſilieñ.non ha-
bere iuriſdictionem ⁊ poteſtatem contra papam ⁊ ip
ſius monitoria ñ officere eidẽ in ſui apoſtolatus iu
ditio in aliqua ſui parte.

¶ Nec habẽt premiſſe deciſioni obſiſtere dicta de-
creta conſtantieñ.⁊ baſilieñ.conciliorꝫ ꝙ in reſpicien
tibus reformationem generaleꝫ vniuerſalis eccleſie
⁊ cã fidei.papa debeat obedire mandatis concilijs ⁊
quia traſgreſſiones plurimas feciſſe dicatur circa ob
ſeruantiam decretorum iuriſtorum ꝑ illam ſynodũ
que reformationem eccleſie tangere videntur in ca-
pite ⁊ in membris ⁊ ſic vt trãſgreſſor canonuꝫ ⁊ de-
cretorum predictorum in contemptum dicti concilij
veniat deponendus per no.in.c.generali in glo.con
traſaciens li.vi.cum ꝯor.ſuperius ĩ hoc diſcuſſu ple
nius allegatis quia certe omnia iura loquentia ð pe
na tranſgreſſoribus canonum infligenda loquitur in
īferioribus nõ autem in papa qui licet peccet cãones
trãſgrediendo niſi fidem reſpiciant ex quibus poſſit
hereticus reputari tamen non deponitur ⁊ ſic debet
intelligi quod no.in dicto.c.generali ⁊.iiij.di.§.vlti
mo.¶ Plus videtur ꝙ licet papa non faciat ex cõ-
temptu tamen tranſgrediens.canones precepti.
qui reformationem eccleſie reſpicerent in capite
⁊ in membris diceretur peccare ⁊ ſic poteſt intelligi
quod habetur i.c.ij.de maio.⁊ obe.⁊ qḋ no.xi.diſtin
ctine capitulo quis autem ⁊ quod notat.archi.lx-
xxi.di.c.quicunqꝫ ⁊ ꝙ tangitur in.§.vltio.xxvi.di.
inquantum ſentit ꝙ veniens contra canonem precep

ti peccat licet non faciat in contemptum facit etiaꝫ qḋ
legitur ⁊ no.per glo.⁊ Io.an.⁊ Io.cal.in.c.i.ð treu.
⁊ pace.¶ Sed aduerte quia hoc eſſet verum quan-
do illi canones emanaſſent a ſuperiore qui haberent
poteſtatem ſecus ſi a concilio qḋ imponere legeꝫ pa
pe non poteſt vt eſt expreſſum.xvij.di.§.hinc etiam
⁊ ſi enim concilium habeat poteſtatem immediate
a xp̃o vt conciliorum conſtancieñ.⁊ baſilieñ.ſanxit
auctoritas hec tamen puto ſalua determinatione ro
mane eccleſie ⁊ dñi noſtri pape cui me ſubicio verũ
eſſe niſi quãdo apoſtolica ſedes vacaret ſicut fuit tẽ-
pore conſtancieñ.concilij in quo fuerat papa depoſi-
tus quia tunc caput concilij eſt xp̃us redemptor no-
ſter qui eſt caput corporis eccleſie ad colloceñ.primo
ſed papa catholico in eccleſia preſidente forte poſſet
aliud ſuaderi quia ipſe ⁊ nullus alius dicitur eſſe ca
put eccleſie quem dedit deus ſuper omnem eccleſiaꝫ
ad Ephe.c.i.i.q.i.c.cũ paulus.xxiiij.q.i.c.loquitur
ꝓ hoc quod no.glo.in.c.i.de ſciſma.li.vi.papa ergo
viuente ⁊ exiſtẽte catholico ſub dubio forte loquor
concilia videntur habere poteſtateꝫ ab ipſo papa me
diatam ⁊ ſolus papa habet immediatam a xp̃o quia
pape auctoritate conciliorum ſtatuta roborant.xvii.
di.c.concilia ſed papa ſolus habuit poteſtatem im
mediatam a deo ⁊ nõ a conciliis.xxi.di.c.quis.xxii.
di.c.omnes licet vario habuerit a conciliis vt dicit
glo.xvii.di.§.hinc etiam.¶ Amplius ⁊ ſi concilia
dediſſent primatum eccleſie romane iuxta no.iii.q.
vi.c.dudum ⁊ dicto.§.hinc etiam de elec.c.ſignifica
ſti ergo non poſſent illuꝫ primatum reſoluere vel a-
liter limitare ⁊ modificare quia quod ſemel placuit
de reg.iur.li.vi.⁊ in re.mutare ⁊ in re.decet li.vi.pa
pa namqꝫ Vrb.archiep̃us appellatur.xxi.di.in fi.⁊ ꝓ
uincia eius dicitur vniuerſitas orbis de decio.c.tua
nos item dicitur caput ⁊ cp̃us orbis.ix.q.iii.c.cunc-
ta ⁊ ipſe ſolus eſt dei vicarius math.xvi.de re.iud.
c.ad apoſtolice li.vi.¶ Quid plura ⁊ ſi ꝯcilia conſta
tieñ.⁊ baſilieñ.habeant poteſtateꝫ immediatẽ ⁊ for
cius ipſe papa qui dei viui vices gerit in terris vt ec
cleſia benefi.c.i.ver.porro de traſla.c.q̃to cui ⁊ deus
terreni ſimul ⁊ celeſtis iura commiſit imperii.xxii.
di.c.i.is enim apoſtolicus ab ipſo domino ſaluatoꝛ
noſtro obtinuit principatum dixit tex.xxii.di.c.ſacro
ſancta ⁊ patet ex verbo illo per dominum dicto pe-
tro tu es petrus ⁊ ſuper hanc petram edificabo eccle
ſiam meam vt dicitur in dicto.c.ſacroſanc.xxii.q.i.c.
rogamus bonus tex.xxi.di.c.in nouo ſibi enim in ꝑ
ſona petri dominus ligandi ⁊ ſoluendi tradidit po-
teſtatem eo.cã.⁊ ſe.c.quodcunqꝫ ligaueris ⁊ ſic vi-
detur papam conciliorum decretis ⁊ legibus non a-
ſtringi quia vt dixi a criſto ⁊ papa ⁊ concilium habe
ant poteſtatem vni de ipſius pape poteſtas decretis
conciliorum ſupprimi non potuit vel confundi quia
par In.parem non habꝫ imperium.l.nam magiſtra-
tus.ff.de iniur.vi.q.iiii.c.i.de elec.c.innotuit licet ĩ
veritate vt dixi concilium non poſſit.imponere legẽ
pape vt patet in.§.hinc etiam.xvii.di.⁊ papa eſt ma
ior concilio ⁊ cõciliorꝫ ſtatuta corrigit ⁊ imutat ⁊ fir
mat Io.an.i.c.ſignificaſti de elec.⁊ latius ſupra di-
xi.¶ Ideo ſtatutis in concilio ad eorum obſer-
uantiam non ligatur quia ipſe ſupra omne conciliuꝫ
⁊ ſupra omnia ſtatuta conciliorum ⁊ illa corrigit ⁊ ĩ
mutat ſecundum Io.an.in dicto.c.ſignificaſti ⁊ lati
us ſupra dixi Ideo verius eſt dicendum papam nõ
peccare ſi illorum ꝯciliorum canones noluerit obſer
uare q: ipſius ſnĩe ſtandum eſt ẽt ſi ꝯtradicat eccle-

ſie vel concilio ſecundum Jo.an.in dicto.c. ſignifica
ſti ſuper verbo robur ⁊ patet in.c.ſtatutum ꝺ reſcrip.
nec ſuperiorem habet in terra vt in.c.licet de elec. et
eius facta excuſātur etiā ſi videantur iniuſta.xl.di.
c.i.⁊ latius eſt in ſuperioribus replicatum. ¶ Et ex
his patet reſponſio ad.c.quoniam frequēs ſuper quo
ſynodus baſilieñ.fundauit ruinoſum palatium in a
rena quia certe ⁊ ſi tenor illius.c.ibibeat concilij diſ
ſolutionem ⁊ ad alium locum trāſlationem per apo
ſtolicum faciendam ⁊ penas imponat vſqꝫ ad priua
tionem ipſius dico ipſum apoſtolicuꝫ ex decreto hu
iuſmodi non ligari quo minuſ poſſit maxie ex legiti
ma cauſa illud diſſoluere ⁊ transferre ad alium locū
tum quia nullis conciliorum decretis ſeu legibus
apoſtolic⁹ eſt ſubiecitus vt patet.xvij.di.§.hinc etiā
⁊ firmat explicite Jo.an.in dicto.c.ſignificaſti ſepi⁹
allegato vbi concludit ꝙ papa ē ſupra conciliuꝫ ⁊ tꝫ
bal.in.l.reſcripta.C.de preci.impa.offe. ¶ Unde ſi ē
ſupra concilium ergo illud deſtruere poteſt pro pla
cito volantatis maxime legitima ⁊ neceſſaria cauſa
ſuadente vt infra dicetur. Nam quod principi placuit
legis habet vigorem.ff.de conſti.prin.l.i.in ver.prin
ceps ibi ſollemnitas ois.C.de teſta.l.omniuꝫ ⁊ vbi
ipſe eſt non dicitur quicꝗ dolo vel machinatōe ſini-
ſtra factū eſſe vt.l.probatoriaſ.C.de diuer.reſcrip.li.
xij.ergo vt ſuperior potuit claro iure concilium diſ-
ſoluere quia ſuperior dignoſcitur omnis qui inſtitu
endi ⁊ deſtituendi ius habet in auten.de deſen.ciui
ta.§.interiꝫ ⁊ no.bal.in ꝓhemio.ffoꝝ habet eni papa
vt ibi refert bal.claues dei ⁊ mundi claritatem iō ni
miꝝ ſi eſt maior concilio ſecundum cum item in pa-
pa eſt ſumma poteſtas nullis circūſpectis limitibus
ſecundum eum ⁊ ſubdit ꝙ habet plenitudinem pote
ſtatis ⁊ eſt totum continens auctoritate poteſtate ⁊
ordinatione ⁊ dicitur princeps eccleſie ⁊ primum lo
cum tenens de elec.c.cupientes ⁊ alios regit ⁊ a ne-
mine regitur conſilio tñ prudentum ſe regit ⁊ guber
nat.C.de legi.l.humanum ⁊ directe poſſidet iuriſdi
ctōnem in ſingulis generum ſecundum eum ibidem
item ſedes apoſtolica cunctis in orbe terrarum pre-
fertur eccleſijs.xi.di.c.quis ⁊ canon dicit.xix.di.c.
nulli fas eſt vel velle vel poſſe trāſgredi apoſtolice
ſedis decreta.plus dicit idem bal.in dicta.l.reſcripta
de preci.imp.offe.vbi ponit de poteſtate pape ꝺ qua
per inno.in.c.quod ſuper de voto.ꝙ cum papa tene-
at locum principis apoſtoloꝝ.xij.q.ij.c. videntes ꝙ
maior eſt pape auctoritas ꝗ ſanctorū.xx.di.c.ꝺ libeſ.
⁊.c.i.quod ipſe papa confirmat nemo infirmat.x.di.
c.ſi.⁊ nedum ꝙ poſſit concilium reſoluere ⁊ illud di
uideſ ⁊ ad aliuꝫ locum trāſferre ſed diuidit duces
mundi.x.di.c.lege ⁊ obſeruande ſunt leges ei⁹ ſicut
leges dei.x.di.c.palā iteꝫ papali approbationi eſt ſtā
dum.xix.di.c.ſi romanorum ⁊ vbi papa ibi vniuer-
ſalis ſynodus.xix.di.c.anaſtaſius.xviij.di.c.nec licu
it ⁊ profecto papa ꝑſumitur.xl.di.non vos ipſe eſt vi
carius yheſu xp̄i.lxxviiij.di.c.ſiquis ⁊ habet a deo
plenitudinē poteſtatis.lxxxij.di.c.ꝓpoſuiſti tum ēt
ꝙ papa nō potuiſſet ſe ſubicere iudici aliēo vt poſſit
eum deponere licet poſſit ſe ſubmittere reprehenſio
nibus aliorum non tamē vt ipſum deponere poſſint.
ij.q.vij.c.nos ſi in competenter per glo.⁊ per archi.⁊
no. Jo.an.de conſue.c.ad noſtram ⁊ patet explicite.
xxi.di.c.nec aūt vbi tex.ad hoc valde not.⁊ ſic debꝫ
intelligi qꝺ no.glo.xxi.di.c.i nouo ⁊.xl.di.c.ſi papa
in glo.⁊.ix.q.iij.c.nemo ⁊ fuit de mente bal.in.l.eſt
receptum de iur.o.iudi.vbi dicit ꝙ papa non poteſt

ſe ſubicere inferiori niſi in foro penitentie allēgat ꝗ
filij ſint legit.c.p vene.§.qꝺ not. ⁊.l. hn̄ azenoñ.de
quadri.preſcrip.⁊ eſt rō hꝫ cum quia poteſt in ꝓpria
cā ius dicere ⁊ ſubmittendo ſe facit non ſolum cōtra
ſuam iuriſdictionem qꝺ non poteſt in derogationeꝫ
ſue iuriſdictionis quod non poteſt facere ar.ff.de ar
bi.l.ſed.ſi in ſeruum.§.ſiquis iudex hꝫ odo. ¶ For
tificatur hec deciſio ratione quia dignitas papa-
lis eſt a deo inſtituta vnde per ipſum etiā met papā
ſupremi non poſſet.xxi.di.c.in nouo ⁊ cum dicta ſub
miſſio non fuerit in omnibus ſed quo ad quid in re-
ſpicientibus fidem ⁊ tangentibus reformationem ec
cleſie talis ſubmiſſio non valeret quia papatus eſt in
diuiſibilis ⁊ indiuiſibile ens trahit ad ſe non ens.l.
ſi is qui duos de libera.lega.de ſta.ho.l. impſ.cl.ij.
⁊ ſic dignitas papatus diuerſo iure ꝓcederet ⁊ ſe ha
beret contra no.in.c.cum in tua ꝺ decimis ⁊.xij.q.ij.
c.cum ergo videſ ne in contradictorium incidamus
vt papa quo ad quid ſit ſupra concilium ⁊ quo ad qd
teneatur concilio obedire ſic ⁊ non poteſt eſſe quis
ſanctus ⁊ peccator.i.q.i.c.ſicut xp̄us dign⁹ ⁊ idign⁹
lxxiij.di.c.ij. legitimus ⁊ illegitimus de cla.de-
ſpon.c.ſi.liber ⁊ ſeruus.ff.de libera cā.l.duobus ſic
dicit lex ridiculum eſt eandem feminam vt nuptam
⁊ non nuptam admitti.ff.de condi.⁊ demō.l.filia Et
ſic mutata eſſet ⁊ mutaretur forma que eſt vt.eccle-
ſia p vnum regatur facit.l.ij.§.nouiſſime de ori.iur.
non enim poſſet ꝑp abdicare a ſe poteſtatem ꝑplem
contra officij ſui debitum minuendo honorem ꝑplis
maieſtatis ⁊ ſe mandatis ſubicere concilij obſequen
tem ar.in auten.de here.⁊ fal.§.i.Cum etiam ꝙ ꝺ
cretum frequens ⁊ decretum quoniam frequens ꝺ
cretum frequens non valent niſi fuiſſent ſpecifice p a
poſtolicum ꝯfirmata ⁊ ſpeciali decreto approbata
tex.xix.di.c.ſi romanorum ibi dum dicit tex.ita. vt
quod vere ſedes apoſtolica ꝓbauit hodie teneatur
ꝓbatum ⁊ acceptum ⁊ quod illa repulit hactenus in
efficax habeatur ⁊ tex.dicit huic ſedi ꝯceſſa nlluſ oc
cupare ſine eius conſultu ꝑſumat.xvij.di.c.huic ſe-
di ⁊ illud clarum ꝙ p adheſionem factam concilio
nuſꝗ intelligetur apoſtolicus confirmaſſe decreta
que facta fuiſſent in ſupprimendo eius ꝑplem aucto
ritatem ⁊ dignitatem ⁊ ꝙ obedire concilio teneatur
in concernentibus reformationem eccleſie in capite
vel in membris allego ꝓ hoc dictum Cy.in.l.inqui
ſitio veritatis.C.ꝺ ſolutō.vbi dicit ꝙ ſi ꝓmitto te iu
uare contra quoſcūqꝫ homines ⁊ acomodare vel ti-
bi armare currum meum contra omnem ꝑſonam ꝙ
non videor ꝓmittere contra me p dictam.l.inquiſitio
ꝓ hoc.ff.de ſena.l.i.⁊.l. adminiſtratores.§.ſi de ex
cu.tu.⁊ de condi.inde.l.frater frē ad idē.c.i generali
de reg.iur.li.vi.⁊.c.contractus co.ti. in mercu.⁊ de
iur.iur.c. petitio in glo. ¶ Eſt ꝑterea vulgati ſatis
ꝙ in genērali ſmōe non contineťur ꝑſona loquentiſ
xxiij.q.v.c.non licet in glo.or.ſic in generali ſermo
ne non intelligitur perſona accipientis.ff. man-
dati.l.ſi mandato tibi vt p me.§.ſi cui ſic.in gene-
rali obligione non veniunt ea ꝗ quis non eſſet veriſ
ſimiliter obligaturus vt.l.obigione.ff.de.pigno.ver
ba ꝑterea ꝗticūqꝫ generalia reſtringuntur ne cōticat
id quod incipit eſſe iniquuꝫ.l.ex facto de vul.⁊ pu.
⁊.c.ſubgeſtum de decimis item nec cōprehendant
caſum captioſum ſimiliter reſtringuntur.l.ij.ff.de
ferijs.l.cum aquiliana.ff.de tran.vbi dicit tex.ꝙ in
terꝑtatio prudentum hāc captioſam liberalitatem
fregit ſimiliter reſtringuntur verba vt conceſſum in

genere ius concedentis non ledat vt.ff.de ſerui.vr
ba.ꝑdi.l.ſi domus Nec eſt preterea alicui cū iactura ꝓ
pria conſulendum.xxij.q.ij.c.primum circa mediuꝫ
xiiij.q.v.forte vnde quecunqꝫ generalis confirmatō
facta fuiſſet per apoſtolicum decretorum editorum
vel edendorum per baſilieñ.concilium non compre-
henderet caſuꝫ i quo poteſtas apoſtolica ⁊ eius iuriſ
dictio ſuper oēs diuereē cū papa ſuperiorē non habe
at vt in.c.licet de elec per dicta decreta quōlibet im-
pediretur reſtringetur ⁊ modificaretur quoniā ver
ba non ſunt amare interpretanda ſed ciuili modo in
telligenda.ff.de ſerui.l.ſi cui.ff.de teſti.l.i.extra.co.
ti.c.licet.n.⁊.c. ſignificauerunt.xxxvij.di.c. de qui-
buſdam de cle.nō reſi.c.exṗte nec ſunt ad extraneuꝫ
ſenſum trahenda vbi res ſalua eſſe poteſt de verbo.
ſigni.c.intelligentia ⁊.c.propterea ymo ciuili modo
generalia verba intelliguntur de reſcrip.c.ad aures
⁊.c.cum in noſtra Nam in penitentibus dicitur non
tibi dico vt te tradam de pe.di.ij.§.hijs auctoritati-
bus quando autem quis debeat contra ſe confiteri ⁊
ſe ꝓdere not.glo.l.di.c.ex penitentibus ⁊ ſic ex his
videtur recto iure concludi quod apoſtolicus inhe
rendo baſilieñ.concilio ⁊ illius decreta facta appro-
bando ⁊ confirmando illa intelligitur approbaſſe dū
mō iuriſdictionem papalem non ſupprimant vel of-
fendāt ac honori ⁊ ꝑēinētie ſedis apoſtolice nōledat
que vt dixi ſuperiorem nullū recognoſcit de elec.c.lꝫ
Nec dicat quis ꝙ ex quo legatus vel legati apoſto
lice ſedis ꝓ eo tempore facti huiuſmodi decreti in
eodem concilio prefuerunt ſatis eſt quia proinde eſt
ac ſi apoſtolicus illorum decretorum notitiam hūiſ-
ſet ⁊ per conſequens inherendo illi concilio ipſa de
creta ꝓut ⁊ ſicut ad litteram facta fuerūt dicatur ſpe
cifice confirmaſſe ⁊ ſic non poſſet illa reſoluere vel
contra eorum diſpoſitionem quomodolibet attem
ptare quia decreto propter preſentiam cuiuſcūqꝫ le-
gati apoſtolici ⁊ preſidentiam in eo concilio tempo
re facti huiuſmodi decreti ⁊ diminutionis apoſtoli-
ce poteſtatis id decretum vt premittitur decretatuꝫ
non valuit quia in quacūqꝫ legatione per apoſtolicū
alteri commiſſa non venit vt ea infringere poſſit que
ſibi ſedes apoſtolica in ſignuꝫ ſpecialis dñij reſerua
uit vt in.c.qꝺ ad tranſlationem de offi.de lega.cū eiꝫ
decretatum fuerit debere apoſtolicum mandatis cō
cilij obedire in reſpicientibus reformationem eccle
ſie in capite vel in membris conſequenter decretatū
videtur in illis apoſtolicum ſubeſſe concilio non pre
eſſe ar.ff.de procu.l.ponīp.§.ſed ⁊ is ⁊ maxime cum
id decretum ad eius obſeruantiam papam aſtrigit
vſqꝫ ad priuationem incluſiue. ¶ Simile dicimus
ꝙ in quocunqꝫ generali mandato non venit ꝓ ꝙ ꝓ
curator poſſit facere dñm in penam incidere.ff.de cō
di.ide.l.ſi ꝓcurator ⁊.l.iij.§.ſi ꝓcurator.ff.ſiquis iuſ
di.non ob tempera.⁊ quod in eis legitur ⁊ not. vn-
de non poſſet legatus iuriſdictionem generalem re-
mittere ⁊ concilio dare ar.ff.de tran.l.cum hij.§.ſi ꝑ
tor idem in preſide ꝓuincie ⁊ curatore rei publice q
non poſſunt concedere que fiſci ſunt.ff.qꝺ vi.aut claꝫ
l.prohibere.§.plane tum etiam quia papa non poteſt
ligare ſemetipſum etiam ſi id decretum per conciliū
editum ſpecifice confirmaſſet quominus illud vale-
at reuocare vt patet aperte in.c.vltimo ꝺ reſcrip.li.
vi.⁊ not.in.c.vltimo de conce.ꝑbē.eo.li.⁊ p Jo.mo.
in.c.primo de conſti.li.vi. ¶ Amplius licet illa de-
creta ſpecifice apoſtolicus confirmaſſet poteſt tamē
illa reſoluere per tex.apertū.xxv.q.i.§.hijs ita vbi

dicit littera oportet ergo primam ſedem obſeruare
ea que decernendo mandauit nō neceſſitate obſequē
di ſi auctoritate imperandi licet que ſibi contra gene
ralia decreta ſpecialia priuilegia indulgere ⁊ ſpecia
li beneficio concedere qꝺ generali prohibetur decre
to ad idem bonus tex.xxv.q.ij.c.poſtꝗ.§.hijs ita vbi
dicit littera ſua auctoritate congregata valet diſiun-
gere ⁊ diſiuncta congregare ratōis tñ equitate con-
ſiderata vnde vel pietatis vel neceſſitatis intuitu ſe
mel a ſe conceſſa valet in totum vel in partem cōmu
tare pro neceſſitate namqꝫ corrigendoꝝ vicioruꝫ pri
uilegia multarum eccleſiarum vel minuuntur vl̄ pe
nitus immutareſ ſiue particulariter ſiue generaliter
iuxta illud priuilegium meretur amittere qui cōceſ
ſa ſibi abutitur poteſtate textualia verba ſunt ibidē
¶ Plus dico ꝙ etiam ſi per viam contractus di-
ctorum decretorum papa obſeruantiōe ꝓmiſiſſet nō
obligatur papa ad obſeruantiam ꝓmiſſoꝝ quando ta
lis contractus cum ſubditis celebratus exiſteret vt
dixit ſingulariter ius in.c.in noſtra de iiurijs ⁊ dāp.
da.⁊ bal.dicit.ff.de conſti.prin.l.i.ꝙ princeps poteſt
contractum cum eo inituꝫ ⁊ conceſſioñ.per eum fac-
tam reuocare in.l.i.ff.de conſti.prin.poteſt enim pa-
pa de plenitudine poteſtatis omnia licet videantur
iiuſta ſm̄ Inno.in.c.ꝗto de iur.iur.⁊ no.bal.in.l.cuꝫ
te ſpōſe.C.de dona.ante nup.⁊ qꝺ erat validum ā
nullare ⁊ nullum validare.xvi.q.i.c.i.⁊ de his que
fiunt a ꝑla.c.cum apoſtolica ⁊ no.de fal.c.veniens ⁊
de accuſa.c.ad petitionem poteſt enim facere de ni-
hil o aliquid ⁊ de aliquo aliud ar.de ꝯſe.di.ij.c.re
vera ⁊.c.de re.vx.acti.circa prin.⁊ no.glo.in dicto.c.
veniens. ¶ Eſt preterea regulare ꝙ papa non ligaſ
legibus poſitiuis ⁊ ſi aliter faceret ꝗ ꝓmiſerit tenet
actus.ix.q.iij.c.ſola cum.§.ſe.ad.ſi.xi.di.c.ſi papa ⁊
qꝺ ibi no.i.q.vij.§.niſi rigor.xij.q.ij.c.non liceat pa
pe de conceſ.ꝑben.c.ꝓpoſuit vnde dicimus ꝙ inſtar
ſacrilegij optinet diſputare an ſit dignus quem prin
ceps elegit.xvii.q.iiii.§.ſacrilegium Cum etiam ꝙ
⁊ ſi decretum baſilieñ.concilii inhibeat ad conciliū
diſſolui vel mutari ad alium locum p apoſtolicum
transferri ſub pēis formidabilibus vſqꝫ ad penam ꝺ
poſitionis incluſiue vt littera.c. quoniam frequens
ſpecifice atteſtatur attenta tamē noua cauſa ſup vēiē
te de electione loci idonei ⁊ comōi ipi pape i quo po
ſſit faciliter conuenire ꝓ extirpandis hereſibus ⁊ gꝛ
eorum erroribus quia aliter in eo preſentialiter
non exiſtente ⁊ nō iterꝑtatiue eā fidei nō poterat vē
tilari vt late ꝓbatum ⁊ deductum eſt i ſuperioribus.
¶ Attento inſup abuſibus illius baſilieñ.ſynodi ⁊
decretis funeſtis in dñm noſtrum lacrimabiliter at-
tentatis optime potuit id concilium diſſolui ⁊ conti
nuandum transferri ad ferarie ciuitatem decreto hu
iuſmōi nō obſtante. Nam non debet reꝑhenſibile iu
dicari ſi ſecundum varietatem temporum ſtatuta
quādoqꝫ mutentur humana ꝑſertim cum vrgens vl̄
euidens vtilitas id expoſtſ dicit tex.i.c.nō ōbet de
conſan.⁊ affi.xix.di.c.ſciendum.iiii.di.c.erit autem
xxii.q.iiii.c.qꝺ ignoret ꝓ hoc bonus tex.xxiiii.di.
c.vltimo vbi dicit littera ꝙ ſicut quedam ſunt que
nulla poſſunt ratione diuelli Ita multa ſunt que aut
neceſſitate temporuꝫ aut p conſideratiōe etatū opor
teat tēpari illa ſemp conſideratōe ſeruata vt in his ꝗ
vel dubia fuerint vel obſcura id nouerimus ſequen
dum qꝺ nec decretis apoſtolicis inueniatur aduer-
ſum. ¶ Ex quo tex.datur clare intelligi ꝙ ſuaden
te eā neceſſaria id conciliuꝫ Baſilieñ.diſſolui potu

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

it ⁊ ad alium locum continuandum tráſferri. ¶ Adduco ꝓ hoc tex. optimum qui bene ꝓbat. xxv. q. ii. c. poſtq̄ ver. his ita ſuperius allegatis attenta potiſſime infirmitate domini noſtri ⁊ eius etate ſenili vt tantum bonum vnionis eccleſie latine ⁊ grece effectum deſideratiſſimum cóſequatur vt ꝓbat ibi tex. Excuſat enim cum infirmitas quia ad illum locum eſſ; quaſi amó impoſſibile ſe transferre. ff. de re iud. l. queſitú. C. qui morbo ſe excuſent. l. podagre li. x. Item excuſat cum iuſtum impedimentum. C. ó an. excep. l. i. de elec. c. ſi ꝑ defectu ⁊ c. cupientes. §. fi. li. vi. de priuil. c. cum perſone. §. i. eo. li. Itez excuſat ſenectus. ff. de teſti. l. inuiti. ⁊ ó decurio. l. i. §. fi. lxxxvi. di. tanta in verbo ſenex ꝑ archi. Eſt enim ſenect9 ꝓpinqua cauſa mortiſ ideo ſenex mortu9 preſumitur ex ſenectute decedere. l. ſi vt certo. §. nunc videndum. ff. cómo. Quinimo ſenex ſp dicitur eſſe in piculo mortis. l. mortis cá capio. ff. de dona. cá mor. et alibi dicitur ꝙ ſenectus deffectus eſt atq; canitie q̄ vix labores ⁊ dolores ſuos tollerare poſſunt vt habetur de voto. c. magne ver. verum Qui autem dicantur ſenes habetur. C. de his qui non iple. ſtipé. l. ii. li. x. ⁊. ff. ó iure imu. l. ſemper per Io. an. in. c. quoniam ſuper verbo ſenex vt lit. non conteſt.

¶ Sane quia ſunt nóvelli contra quos doctor gentium exclamauit de conſe. di. iiij. c. nec queq̄ circa fi. q vbi nox occurrit non igneam claritatem apponere curarunt ignota per ignoti9 aliter q̄ debeant exponentes cótra illud hieronimi vino inhebriantur qui ſcripturas aliter intelligunt q̄ ſe habeat veritas. xxxvij. di. c. vino iuuat ad intelligentiam illorum capitulorum frequens ⁊ quoniam frequens ſcripſiſſe in ſuperioribus recitata quia dicit canon ꝙ ex ſcripturis ſenſú extraneum querere non debemus ſed ſenſu; capere veritatis ita tamé vt vbi qs falſa didicerit falſa ⁊ ſimulata declinet. xxxvij. di. c. relatum. Et vt totu; ſub exiguo comprehendatur pro veritate aſſeuero concludens baſilieñ concilium citra penas in eiſdem decretis appoſitas diſſolui ⁊ ad alium locum transferri ꝑ apoſtolicum potuiſſe ea vrgentiſſima ⁊ potiſſima ratione cui non eſt dare reſponſum quia dicta decreta poteſtatiſ apoſtolice reſtrictiua ac etiá ipſiuſ priuatiua edita per illa concilia abſq; apoſtolice ſedis ſpecifica notione fuerunt ipſo iure nulla ⁊ viribus non ſubſiſtunt vt patet aperte in concilio gelaſij pape. ix. q. iij. c. cuncta per mundum in parte deciſa ibi dum dicit q̄ propter ſatis conſtat acatium nullum habuiſſe pontificium poteſtatem ⁊ ſententiam ſedis apoſtolice ſine vlla eius notione ſoluendi qua certe ſinodo hec ille preſumpſit quod nec ſi abſq; apoſtolica ſede fas quidem haberet efficere poſſet. ¶ Adduco ad idem ꝙ papa potuerit huiuſmodi decreta ánullare pre que ſedes apoſtolica ligata cenſetur bonum tex. qui hec ꝓbat in terminis ſatis clare in dicto. c. cuncta in prin. vbi dicit littera cúcta ꝑ mundum nouit eccleſia quoniaz quorumlibet ſententijs ligata pontificum ſedes beati Petri apoſtoli iuſ habeat reſoluendi vt pote q̄ de omni eccleſia ius habeat iudicare Neq; cuiq̄ liceat de eius iudicare iudicio iſta ſunt formalia verba illius tex. que apponút gladium ad radicem hui9 modi decretorum dicta decreta ét per apoſtolicú ſpecifice confirmata potuiſſe per eunde; reſoluere ⁊ in melius cómutare. ¶ Tum quia papa illa nuſq̄ intelligitur confirmaſſe que poteſtatem apoſtolicam confunderent vel aliter modificarent vel impedirentur quia ſic eſſet in poteſtate concilij diſſoluere omnem iuriſdictionem papalé decreta quecunq; faciédo ſub ꝓtextu quia reſpicerent reformationem vniuerſalis eccleſie in capite ⁊ in membris ⁊ ſi aliter diceremuſ patet in conueniens manifeſtum quia ſub hoc conficto colore iuriſdictio ⁊ poteſtas papalis confunderet ex toto vt latius ſupra dixi. ¶ Tum etiam quia etiá ſpecifica confirmatio per apoſtolicum facta illiuſmodi decreti quoniam frequens non ligat ipſum apoſtolicum confirmantem quo minus poſſit illud reſoluere ⁊ in melius commutare per tex. apertum in. c. vltimo de reſcrip. li. vi. ⁊ per tex. nóbilem. xxv. q. i. §. his ita iu ver. oportet ergo. ¶ Habet preterea illa confirmatio ⁊ iuramentum preſtitum ſuper illa tacitam conditionem ſubintellectam a iure rebus in eo ſtatu manétibus vt in. c. quéadmodum de iure iurando de reſcrip. c. ex parte ꝯuétus ⁊. ff. qui ſatiſda. co. l. fi. item ſedes apoſtolica conciliorum ſtatuta ſecundu; euentum temporú in. totum vel in partem corrigit ⁊ immutat vt in. c. ſtatutum de reſcrip. li. vi. ⁊. c. ſtatutú de elec. eo. li. ne qó ꝓ cói vtilitate fuerat ſtatutu; ad nocá tendere videatur. lxiiij. di. §. ver. xxxv. q. i. c. i. de ſen. exco. c. vltimo in prin. Nam ⁊ reuocatur priuilegium cú tendit ad noxa; de decimis. c. ſuggeſtum de priuil. c. i. ⁊. c. auctoritate ite; ſedes apoſtolica ſententias tam ſuas q̄ alioru; reuocat qñq; mutat í melius. xxxv. q. ix. c. ſententiam ⁊. c. ſe. de reſcrip. c. vltimo li. vi. Sicut ⁊ auguſtinú legimus iá feciſſe. xij. q. ij. c. ére cú eſſet ocaſſio licitum fuit id mutare concilium ⁊ decretum editum reuocare. lxiij. di. §. ver de ꝯſan. ⁊ affi. c. nó debet. ff. de vul. ⁊ pu. l. ex facto. cl piculo dicit enim tex. ꝙ deteſtatur iniquorum peruerſitas abſtinere neſciens a vetitis nec debito mó gaudere conceſſis digne plerúq; effectum excitat preſidétis ad ea que iuſte fuerát conſiderationé conceſſa cu; in abuſum ea vergere circúſpicit diſtrictione preuia reuocandi in. c. deteſtáda de cóceſ. prebé. li. vi. xxxv. q. ix. c. veniam de in ite. reſti. c. cú ex litteris. ¶ Quinimo ⁊ ipſe deus quandoq; mutat ſuam ſniá;. xxij. q. iiij. c. incómutabilis ⁊ auguſtinus mutat ꝓpoſitu; xx. q. ij. c. ego ſum qui ſtatueram ⁊ imperator dicit Non piget noſtras emendare leges in auten. vt fratrum filij ⁊ no. de accu. c. qualiter ⁊ qñ ⁊. c. ad petitionem ⁊ canon dicit ſic ſumme ſedis pontifices canonibus a ſe ſeu ab alijs ſua auctoritate conditis reuerétiá exibent ⁊ eis ſe húiliádo ipſos cuſtodiút nó niſi vero ſeu iubédo ſeu diffiniédo ſeu decernédo ſeu aliter agendo ſe decretorum dños eſſe oñdút illud ex toto certiſſimum ꝙ pro tranſgreſſione ⁊ neglecta obſeruantia huiuſmodi decretorum concilium non potuit apoſtolicum pene ſubicere priuatiue tum quia concilium non poteſt imponere legem pape. xvij. di. §. hic etiam ⁊ not. per Io. an. in. c. ſignificaſti de elec. nec. ipſum ꝓ huiuſmodi tranſgreſſionibus ipetire tex. clarus. xvij. di. §. hinc etiam vbi dicit littera epi. nó in ſinodo reſidentes congregata auctoritate eiuſdem ſymaci dixerunt ſymache papa ſedis apoſtolice preſul. ab huiuſmodi opoſitionibus impetitus quantum ad homines reſpicit ſit imunis ⁊ liber cuius cauſam totam dei iudicio reſeruamus.

¶ Hec eſt igitur tandem fides ⁊ mea ſentétia pater beatiſſime vt cánonis verbo vtar quá ſemper tenui in qua ſi minus rite aut parum caute aliquid poſitum é a te cupio emendari qui petri fidem ⁊ ſedem tenes Si aút mea ſententia apoſtolatus tui iudicio cóprobatur quicúq; me culpare voluerit ſe imperitum vel maliuolum ⁊ non catholicú cóprobabit ſcribitur ad contextum. xxiiij. q. i. c. hec eſt fides Negare tamen nequeo quin aliqua ſint inſita in hoc meo opuſculo que iuſto iuditio valét forte temeritate calcari vt aſſerit auguſtinus in canone negare. ix. di. cum nil tam perfectum in humanis adinuentionibus repertur quin ex aliqua ſui parte defectum aliquem patiatur vt dicit legiſlator. C. de vet. iur. enucle. l. ij. §. ſed quia cum concor. xxiij. q. v. c. de occidédis ideo í omnibus ſcriptis meis periciori iudicio in omnibuſ me ſubmitto in conſulti veſtigia imitatus infra. l. claudius felix. ff. qui. po. in pi. ha. peritior prim ſententie non reſiſtens ſed velud agnus coram tódente non aperiam de cetero os meum de pe. di. ij. c. ſi. eſt inquit ad ſi. cú paratus ſim etiá ab anniculo edoceri. xxiiij. q. i. c. i. Tibiq; ſoliſ ſanctiſſime pater patrum ⁊ dñe ſancte parens corpus ⁊ animá meam inclinato capite ⁊ poplite genu flexo ac manibus cancellatis humiliter recómitto periodum faciens in dicendis veniam poſtulando ſi ſtili longe pertractum fuit officiú dicá enim cum Hieronimo ad paulinum vbi de Eſdra loquitur exceſſi modum epiſtole non tamé impleui qó volui ⁊ licet ſciam dixiſſe valeriú ꝙ multa ⁊ magna breuibus ſunt dicenda id tñ teſtante Hieronimo ſuper Iſay. li. xi. ó illa breuitate debet itelligi per quá intelligentie non fit damnum teſtor deum in ſermonum folijs non exulto cum in illis quis non debeat gloriari. i. q. i. c. marchion ⁊ baſilides. xxij. q. v. c. humane diſceptationes tamé ardue ⁊ nodoſe nequeunt oportune verbis breuibus explicari quia qui ſuperflua remouere intendit vel plurimú neceſſaria ⁊ vtilia reſecat vt patet de voto. c. qó ſuper his. §. rurſus ⁊ ſe. pri. reſpóſo. Ad laudé eiuſ per que; omnia facta ſunt Qui viuit ⁊ regnat in ſecula benedictus.

¶ Deo Gratias Amen.

¶ Explicit ſolempnis ⁊ aureus tractatus de tranſlatione ſacri concilij Baſilee ad inclitam ciuitatem ferarie ⁊ de viribus ⁊ importantia litterarum eiuſdem ⁊ ó poteſtate Sanctiſſimi domini. d. noſtri pape per excellentiſſimum vtriuſq;. i. doctorem comiteq;. D. Cataldinum de boncipagnis emédatus fideliter a clariſſimo. v. i. interprete equiteq; inſigni. D. Lud. de bologniniſ í vetuſtiſſimo bonoieñ. gimnaſio Anno dñi. Mcccclxxxviij.

Additio Domini Ludouici

¶ Luculenter ꝑfecto ⁊ copioſe per dñm auctoré dictum eſt de poteſtate ſanctiſſimi dñi. d. nŕi pontificis maxi ſeu ſedis apoſtolice nec nó Reuerédiſſimorum dñorum dñorum cardinaliú ſacroſcé róane eccleſie ⁊ toti9 orbis pódus ſuſtinentiú adeo vt ſi vltra núc ego aliqd dicere vellé ſole; querer facib9 Illuſtrare dici ñ imerito poſſem cú plenitudo adiectione nó egeat iuxta tex. in. c. ſi omnia. vi. q. i. ⁊. c. bene qdé. lxxxvi. di. cum ſimilibus ⁊ eſſet rei demóſtrate demóſtratió; facere vt i. l. i. in fi. ff. de acti. empti. ⁊ i. l. i. in fi. ff. de dote plega. vt in. c. certificari de reg. iur. li. vi. ¶ Idcirco in pmiſſis nó multú inſiſtam ⁊ eo maxie cú de ſuprema corum omniu; facultate alias latius dixeri í libello nŕo intitulato de ꝑſtantia cardinaliú vbi ⁊ de ſedis apoſtolice ⁊ eorúdé Reuerédorum dñorum imésa poteſtate diximus ⁊ etiá cú ea q̄ nunc dicere eſſent mia pars eorum que ignorarem. ¶ Tamé ꝓ nunc ne ſic illotis vt ita dixerun manibus pertráſcam9 iuxta. l. i. ff. de origine iuris breuiter ſuperaddá í ꝑdictis p. d. auctorem vnú verbu; ad honoré tante ſedis ⁊ preſertiz ſanctiſſimi dñi. d. noſtri Innocentij himerito pontificis maximi octaui cui ſatis ſuperq; ſatis ⁊ in minoribus ⁊ in maioribus conſtituto debeo atq; iterum debeo. ¶ Primo igitur dico ꝙ papa dicitur a pape que eſt dictio admiratiua quaſi admirabilis in terris cú dei vices ſubſtineat ita dixit illuſtriſ doctor cóbonienſis Io. an. in ſua glo. in. §. hoc ſane in ꝓhémio clemé. in verbo ſane q dixit ꝙ papa dr ſtupor múdi quia nec deus eſt nec homo ſed eſt iter vtrúq; ⁊ ſubdit ꝙ ethimologia huius nominis eſt pater patrum Et de alijs cognóminibus etiá ⁊ titulis eius poſuit archi. in. c. i. de conſtitu. li. vi. ¶ Preterea papa habet poteſtatem ligandi ⁊ ſoluendi quicqd vult. c. manet xxiiij. q. i. ⁊. c. cóſiderandú. l. di. ⁊. c. in nouo. xxi. di. ⁊ habetur mathei. xvij. c. ¶ Hinc eſt ꝙ papa eſt iudex omnium etiam nó recognoſcentium ſuperioré ⁊ regum ⁊ imperatoris róne peccati vel iniuſtitie vt eſt glo. multum ſingularis in. c. ex tranſmiſſa extra de foro cópe. ⁊ voluit Inno. i. c. licet eo. ti. ⁊ poteſtas vtriuſq; gladij fuit originaliter apud papam ſecúdú glo. ⁊ ſcriben. i. c. nouit de iudi ⁊ no. in. d. c. licet. Et ſimiliter dicebat Iac. but. cóbónienſis in ꝓhemio. C. ꝙ iuriſdictio tpaliſ péder ab eccĺia qa eccĺia. reſeruata ſibi ſubſtantia remiſit imperatori exercitiú tpalib9 ⁊ voluit. d. meuſ Alex. de. imo. in con. ij. in primo vol. incip. an legitimatus ⁊c. in vi. col. ⁊ in vlti. Preterea conſuetudo obſeruat ꝙ papa ad petitionem clerici poteſt cómittere contra laicu; omnem cá; indiſtincte ſm ſpe. in. ti. de comp iudi. adi. §. i. ver. xxx. cum ſeq. ⁊ archi. in. c. iudicatú. lxxxvi. di. c. do. anto. in. c. ſi clericus de fo. cópe. ⁊ voluit. d. meus Alex. in con. lxxxx. in. iiij. col. in primo vol. incip. qs ſit iudex ⁊c. ¶ Et ét ſolus papa poteſt ꝯgregare concilium mundi ſcóm bal. in ſuo tractatu ſciſmatiſ i. xv. col. ¶ Preterea ſolus papa poteſt concedere licenciam celebrádi officia diuina in eccleſia interdicta ſecundú glo. in. c. ad hec extra de appel. quá approbant ſcrib. ibi ꝙ epús facere non poteſt vt ibi ꝑ glo. non poteſt tñ papa dare licentiá excóicato vel interdicto celebrandi diuina officia ſecundum Inno. in. c. preterea eo. ti. ⁊ ratio eſt quia nó entis nulle ſunt partes ſed excóicatus vel interdictus reputatur ꝓ non ente ⁊ ſit pro nullo vnde ſicut mortuo nó poſſet concedere licentiá celebrandi officia diuina ita nec poteſt dare interdicto vel excóicato. ¶ Vlterius papa regit totú orbem tex. eſt in. c. duo ſunt genera. lxxxxvi. di. ⁊ ét hab; plenitudiné poteſtatis ex ſola electione. c. ego. lxiij. di. ⁊ c. in nomine. xxiij. di. ⁊ voluit glo. in. c. licet extra de elec. ⁊ voluit bal. in ꝑdicto tractatu ſciſmatis in. xiij. col. ¶ Inſuper non poteſt papa iudicari ab imperatore tex. eſt in. c. inſcripturis. lxxxxvi. di. nec etiam a quocúq; alio cum ipſe non habeat ſuperiorem. c. aliorum ⁊ ꝑ totam illam queſtionem. viiij. q. iij. ⁊ voluit glo in. c. nemo cade; cauſa ⁊ queſtione q̄ dicit hoc eſſe verum niſi in cauſa hereſis. ¶ Similiter ſolus papa etiam ſine concilio poteſt deponere iperatore; ſcóm glo. in. c. ad apoſtolice ó re iudi. li. vi. ⁊ Bar. ⁊ Bal. in. l. ſi. C. de legibus ⁊ i. l. reſcripta. C. de pci. ipa. offe. ¶ Denuo pót papa eſſe iudex in oibuſ cáiſ ꝓprijs ⁊ non ſolum ꝑ ſeipſu; ſ; ét delegando ſeu ó

VNiVERSiDAD DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

legatũ cõſtituẽdo ſcdm bar. in. l. eſt receptũ. ff. de iu
ri. oĩu ʒ iudi. vbi al'legendo dixi ⁊ Bal. in. l. cũ anti
quioribus. C. de iur. delib. Et ꝙ plus eſt eius ſentẽ
tie nõ poſſunt retractari. viiij. q. iij. ꝑ totũ. ¶ Inſup
tanta eſt ei⁹ auctoritas ꝙ poteſt ſolo verbo abſolue
re ſcdm ſpecu. i ti. de cita. §. qnto ver. quid ſi iudex ⁊c.
iuxta illud quodcũqʒ ſolueris ſuper terras ⁊c. ¶ Pre
terea ius tantũ de eo confidit ꝙ eius ſtatuta ſoluſ de
us corrigit ita dixit bal. in dicto tractatu ſciſmatis in
iij. col. ⁊ non põt ẽt recuſari vt ſuſpectus in cãis etiaʒ
ſi eſſʒ coniunctus vni ex litigantibus. c. i. in fi. cũ glo.
ſua de ꝯceſ. p̃bẽ. li. vi. ⁊ voluit. d. canon. i. c. poſtrẽo de ap
pel. ⁊ in. c. querela extra de elec. Et de poteſtate ſua
ſua abſoluta poteſt impartiri officium ſuum etiã nõ
petenti ſecus eſt de ordinaria ſecundũ. d. abba. in. c.
ca que extra de re iudi. ⁊ in tantum. lex. etiã de eo cõ
fidit ꝙ ſi ad eum appellatur põt cognoſcere de cã
principali obmiſſo articulo appellationis etiam inui
to appellante de cõſenſu ſolius appellati tex. eſt in. c.
cordi extra de appel. li. vi. ⁊ voluit Inno. ⁊ Io. an. i
bideʒ ⁊ Inno. in. i. c. extra de elec. eo. li. ⁊. d. abbas ⁊
alij ſcribentes in. c. vt debitus de appel. in antiquis.
¶ Inſuper iudicat papa ſecundum conſciẽtiam ſuaʒ
⁊ non allegata ⁊ probata ſcdm. bar. in. l. vnica in fine
C. vt que deſunt aduo par. licet alij iudices iudicent
ſcdʒ allegata ⁊ probata. l. illicitas. §. veritas. ff. de offi
preſidis ⁊ ratio eſt ſecundum bar. vbi ſupra quia pa
pa eſt iudex ſupra legem ideo dictuʒ eius habetur ꝓ
lege ⁊ pp hoc debet iudicare ſecundum cõſcientiam
aliter peccaret ſcdm bar. referentem theologos ita
tenere. ¶ Preterea papa nõ dicitur cõmitteꝛ ſymo
niam ſi confert beneficia vel dignitates accepta pecu
nia ſecundum bar. in. l. barbarius in. ij. col. ff. de offi.
pꝛeto in repe. vbi dixit ꝙ ratio eſt quia papatus eſt a
poſtolatus ⁊ aut ſanctum facit aut ſanctum recipit ꝙ
bene nota contra lacerantes ſeu latrantes indebite ꝯ
ſedem apoſtolicam Nam non eſt licitum apponere
os in celum ⁊ licitum eſt pape equare quadrata ro
tundis. c. cuncta per mundum ⁊. c. principalem viiij.
q. vltima. ¶ Succeſſiue ſi papa participaret cum ex
cõicato non incurrit excõicationem glo. eſt in. c. ſtatui
mus de ſen. exco. li. vi. ⁊ in. c. ſi aliquem eo. ti. in an
tiquis ⁊ dixit. glo. in. c. nulli eo. ti. ꝙ non ligatur lege
vel conſtitutione ſua vel canone ⁊ facit. l. princeps. ff.
de legibus. ⁊. l. digna vox C. eo. ti. ¶ Poteſt etiam
papa diſpenſare cum baſtardis aſſumendis ad curaʒ
animarum ⁊ ad ordines ſacros ſecundũ Bal. i rub.
C. de pcci. impe. offe. ⁊ bal. in addi. ſpe. in ti. de diſ
pen. ver. cum illegitime ⁊c. plus dico ꝙ ſi ꝓmoueret
ſpuriuʒ ad epatum videtur cum eo diſpenſaſſe ſcdm
bal. in. l. imperialis. §. i. C. de nup. cum multis alijs
ſimilibus que breuitatis cã obmitto Naʒ ſi enarraꝛ
velleʒ facultatem dignitatem ⁊ preeminentiam tan
te ſedis ante diem clauſo compõet veſp olimpo. nec
mihi ſi centuʒ lingue ſint oraqʒ centũ ferrea vox ⁊c.
minimam earum parteʒ attingere poſſem. Et ideo
ꝓ nunc hijs paucis contentus ero cum alias longior
fuerim circa hec in libello noſtro de preſtantia cardi
nalium edito vbi eſt locus propri⁹ ⁊ ad ibi dicta me
remitto. ¶ Circa vero preſtantiã Reuerendiſſimo
rum dñoꝝ. d. meorum cardinalium dñus auctor ſu
pra incidenter aliquid etiam tetigit circa quod etiaʒ
non itendo in preſentia longius exordiri cum alias
hec ennarauerimʒ i predicto libello noſtro principali
ter edito de eorũdem preſtantia ⁊ immenſa auctori
tate niſi ꝙ pro nunc vnum verbum in medium affe

raʒ. ¶ Paſo enĩ. Reuerendiſſimi dñi cardinales vi
ces apoſtolorum tenent Nam apoſtoli poſſunt conſi
derari tripliciter primo qñ xp̄o principaliter aſtite
runt ante eius aſcenſioneʒ quo quidem in ſtatu om
nes pares fuere nec petrus alijs preerat ſed omnes
erant ſimplices ſacerdotes tex. eſt in. §. econtra ⁊ i. §.
quem penitet de peni. di. i. xp̄us enim viuens inter
homines ſolus habuit i eccleſia premiſſaʒ poteſtatẽ
vt in. c. legatur. xxiij. q. i. ⁊ fuit prior ſacerdotum tri
geſimatertia queſtiõe. viij. c. cum a iudeis ⁊ ipſe ve
rus ⁊ ſolus tunc paſtor ouium ⁊ pontifex fuit. c. ſan
cta romana. xv. di. c. dñs noſter. lvi. di. ¶ Secundo
poſſunt conſiderari apoſtoli qñ aſſiſterunt Petro tanq̃
primo paſtori in quoquidem ſtatu petrus pꝛefuit om
nibus ipſiuſqʒ principio in eccleſia xp̄i pontificatus
eſt traditus. c. in nouo. xxi. di. vbi eſt caſus multum
notandus ⁊ in hoc duplici ſtatu Reuerendiſſimi dñi
cardinales vere repreſentant apoſtolos ⁊ aſſiſtunt pa
pe q eſt vicarius xp̄i ⁊ petri ſucceſſor ¶ Ultio poſſũt
apoſtoli conſiderari tanq̃ poſtea ex precepto xp̄i ſe
perati a petro ⁊ tanq̃ diuiſi euntes predicando per
mundum ⁊ in hoc ſtatu vices apoſtolorum dicuntur
gerere etiam epi tex. eſt in dicto. c. in nouo ⁊ in. c. vi
dentes. xij. q. i. ⁊ in. c. quorum vices. lxviij. di. ⁊ in.
c. manus de conſe. di. v. ⁊ hoc eſt ꝙ voluit dicere vaſ
electionis paulus duʒ dixit alios dedit apoſtolos a
lios paſtores alios doctores alios ꝓhetas ⁊c. q̃ ver
ba habentur tranſſũctiue in. c. cum ex in iuncto extra
de heret. fuerunt enim omnes apoſtoli epi vt ꝓbat
in dicto. c. in nouo ⁊ in. c. loquitur. xxvij. q. i. ¶ Et ex
his incidenter infero Reuerendiſſimos dños cardi
naleſ fuiſſe tempore xp̄i quicqd dixerit aliqui qui vo
luerunt eos habuiſſe initium tempore pontiani pa
pe ⁊ marcelli qui fuit anno. cciij. ⁊ nõ bene eſt ve
rũ ꝙ in nouo teſtamẽto priuſquã hoc nomine nuncu
peretur vʒ cardinales reperio eos apoſtolatos conſi
liarios ita probatur i. c. eccleſiaſticis. xij. q. ij. vbi gre
gorius papa appellat theodoricum conſiliarium id
ꝓbatur in. c. in pochia. xvi. q. i. vbi pelagius papa ſi
militer appellat eos cõſiliarios ⁊ i. c. cõuenientibus
i. q. vii. ¶ Poſtea appellati ſũt cardinaleſ q: hec di
gnitas ſolũ repiꝛ i rõana eccl'ia q̃ eſt caput ⁊ cardo ali
ar' vt in. §. i. xxi. q. i. ⁊ i. c. ſacroſcã. xxii. di. ſicut ei ho
ſtiũ regiꝛ p cardinẽ ita eccl'ia p iſtos ita hẽtur p glo.
i. c. ii. extra de offi. archi. ¶ Et nõ ab re oẽs alij gra
dus ⁊ dignitateſ vniuerſalis eccleſie huic cedũt ⁊ ce
dere debẽt q: dicebat hoſti. ⁊ Io. an. in. c. dilectus el
pꝛio de preben. nullã ſoꝛ dignitatẽ eccleſiaſticã poſt
papatum maiorẽ cardinalatu ipi ei dicũꝛ pe corpis
pape. vi. q. i. c. ſiq̃ſ cũ militib⁹. l. q̃ſq̃ſ. C. ad. l. iuliã ma
ie. ⁊ not. glo. i. c. excõicatis. extra de offi. lega. ⁊ ado
dicũꝛ pe corpis pape ꝙ papa nõ exigit iuramẽtũ obe
diẽtie ab eis q: diceret exigere iuramẽtũ aſe ipo i tã
tuʒ reputãtur pe ei⁹ corpis ſeu mẽbra ita voluit ho
ſti. ⁊ Io. an. i. c. antiq̃ extra de priuil. iſup ipſi cardia
les papã eligũt. c. vbi periculũ de elec. li. vi. ⁊ hec ele
ctio fit oio de gremio ipſoꝝ. c. oportebit ⁊. c. nullus.
lxxviiii. di. ⁊ pſunt rõane curie vniuerſalis eccleſie vt
ẽ tex. i. c. bone extra de poſtu. p̃la. epiſcopi vero ⁊ alii i
loco particulari huic cuꝛ pſũt. c. mulier. xxxiii. q. v. c.
accuſat. i. q. vii. c. in noua. xxv. di. qbus nõ ab re dice
re poſſimus illud qđ habetur in. l. hñ a zenone. C. de
quadri pſcrip. ⁊ i. c. i. de offi. lega. li. vi. vt q die noc
teqʒ quotidianis curis ꝓ toto terraꝝ orbe laborant
dignam habeant ſue ꝓrogatiue fortunã ⁊c. Et qui
bus etiam non ab re dicere poſſimus vos eſtis lux

mundi ⁊c. Cetera de eorũdem immẽſa auctoritate
preſtantia ⁊ excellentia dixi in dicto libello no
ſtro ⁊ de eorũdem ꝓrogatiuis poſuit ẽt glo in. d. c. v
bi periculum de elec. li. vi. ⁊ glo. in. c. i. de ſciſma eo.
li. ⁊ hoſti. ⁊ Io. an. in. c. ad liberãdum extra de iude
is ⁊ hoſti. in. c. cũ ex eo de peni. ⁊ remiſ. ⁊ ang. in cõ.
cxxxij. incip. vtruʒ qui aſſerit ſe ⁊c. ⁊ Io. cal. conbo
nonicñ. in con. i. incip. an ſi epiſcopus ⁊c. ſub rub. de
tranſla. epi. ⁊ oldra. in con. xlviij. incip. ius cõe pro re
ſidẽtibus ⁊c. ⁊ Ludo. Roma. in ſuo con. vltimo inci
pi. vos iſtis lux mundi ⁊c. ⁊. d. meus Alex. de imo.
in rubrica. ff. de iurid. oĩuʒ iudi. in. iij. col. ⁊ in. l. i. in a
poſtillis. ff. de offi. p̃fect. pꝛeto. Ludo. bolo. de bono
nia. v. i. doctor ⁊ eques.

¶ Incipit ſolemnis diſputatio preclariſſimi monar
ce dñi ſignorelli de homodeis de mediolano de pre
cedentia doctoris vel militis cum additionibus dñi
Ludouici de bologninis de bononia. v. i. doctoris p̃
ſtantiſſimi equitiſqʒ aurati digniſſimi i vetuſtiſſimo
Bononie ſtudio Anno dñi. Mcccclxxxviij. in quib⁹
additionibus miro ordine introducit nouũ duellum
inter illuſtrem ac excellentiſſimum in toto terraꝝ or
be iureconſultũ dñm fraciſcum de acoltis de arctio ꝓ
pte doctorꝝ tuẽda loq̃ntẽ ⁊ iucundiſſimuʒ ac iuſtiſſimuʒ
principem armorũqʒ ducẽ ⁊ totius italie capitaneum
benemeritum dñm Federicum vrbini dñm ⁊c. ꝓ p
te militum defenſañ loquẽtẽ ⁊ vltimo loco ꝓ oĩuʒ
concordia introducit dñʒ Alexandruʒ tartagnũ imo
len. preceptorem eius vnicum cuiuſ ſententie omneſ
acquieuiſſe atteſtatur.

Ueſtio diſputata p me ſignorelũʒ
de homodeis de mediolano legũ
doctoreʒ. Mccccl. de menſe maij
tunc temporis eminẽtis i lectura
ordinaria. ¶ Que talis eſt vtruʒ
doctor iſignis honoriſ ⁊ p̃cellẽtie
debeat precedere militeʒ vel eco
uerſo. ¶ Et qđ doctor debeat pre
cedere militeʒ ꝓbant infra ſcripta argumenta. ¶ Et
primo ꝓbatur ſic verſans ſe circa meliora eſt p̃ponẽ
dus ante omnes ex quo arguitur ſic. ¶ Unus quiſqʒ
dicitur melior ⁊ nobilior qui preeſt melioribuſ ⁊ no
bilioribus vt in auten. de defenſo. ciuit. §. deinð. col
la. iij. ⁊. l. iij. ff. ſiquis in ius vocatus ñ ierit ⁊ ꝓbatur
in. l. ſeruus in prio de lega. iij. ⁊ in. l. vrbana de ver
bo. ſigni. ⁊. l. ſiquid. §. fi. de edict. edic. ⁊. l. ſimiliꝛ. C.
de inceſ. nupt. ¶ Sʒ ita eſt qđ doctor verſatur circa
meliora ⁊ nobiliora vʒ circa leges ⁊ oio lex eſt inuẽ
tio ⁊ omnium rerum princeps vt. l. ij. ff. de legi. ergo
verſatus circa leges debet eſſe omnium princeps p
argumẽta ſupra facta ¶ Preterea hoc probatur ſic
conſecutionis iplemẽto diſpoſitio ẽ p̃ponẽda Ex quo
arguiꝛ ſic. executio alicuius rei minus eſt nobilis q̃
illud cuius eſt exequutio hoc ꝓbatur in. l. iuſticia cũ
glo. ſua. ff. de iuſtit. ⁊ iuꝛ. ⁊. l. ſi vt ꝓponis ⁊. l. execu
tio. C. de re iud. ¶ Sed militare miniſteriuʒ eſt ex
ecutio legalis. l. qui reſtituere. ff. de rei ven. ⁊. l. iij.
ne viſ fi. ei. ⁊. l. i. C. de offõ. p̃fec. ⁊. l. ſiquis in hoc ge
nus. C. de epis ⁊ cle. ⁊. l. ij. C. de his qui latro. occi.
ergo ⁊c. ¶ Ex quo inſurgit alđ diſponens eſt nobi
lius q̃ illđ qđ implet diſpoſitum cuʒ ex eo implemẽ
to dicatur aliquis effectus oriri. l. cum enim etiã. l. ſi
ita de nouat. ſed lex diſpõit omnes res diuinas ⁊ hu

manas vt. lege. i. C. de vet. iur. enucle. ergo eius mi
niſt. quia queadmodũ in miniſtrio eccleſie qui repu
tatur ipſa eccleſia. ita in miniſtro legis ipſa lex debe
ret reputari. l. annua. §. a ticia de annuis legatis ſed
arma ſunt implementa legũ vt. d. l. qui reſtitueꝛ ꝯſi.
⁊. C. de inſti C. ꝯfir. in prin. ibi dum dicitur lex ar
morum pedi. ⁊c. ¶ Preterea hoc ꝓbatur ſic regens
recto eſt preferendus oio ex quo arguitur ſic. Nobi
lius eſt id qđ regit ⁊ de eo prius eſt habenda ratio q̃
de eo qđ regitur vt. l. in conditionibus i prin. de ꝯdi.
⁊ demo. ⁊. l. cum multa. C. de bo. qʒ. lib. ⁊. l. queris
C. de nata. reſti. ⁊. l. iubem⁹ in. fi. C. de epis ⁊ cle. ⁊.
l. ij. §. ſi p̃ceſ. quis, ordo i ho. pol. ð Sʒ ita ẽ ꝙ miſte
rium legale regit miniſteriuʒ militare vt. l. legeſ. C.
de legi. l. ij. ff. eo. ti. autẽ. habita. C. ne. fi. ꝓ pr̃e ergo
⁊c. ¶ Preterea hoc probatur ſic indoctorali ꝯſecra
tiõe ſigna adhibita ſũt p̃latiõʒ ſignificãtia ꝑ que ap
paret qđ doctor debet precedere militem. ¶ Priuʒ
ex libri traditione que adhibetur i eius ꝯſecratiõe
Ex quo ſic arguitur ille qui eſt conſtitutus iuſtitie
ꝓprietarius debet eius ratio ante haberi q̃ eius qui
non eſt conſtitutus ꝓprietarius ⁊ q̃ illius qui illius
iuris habet exercitium ¶ De primo ꝓbatur in. l. in
bello. §. ſiquis ſeruũ de capti. ⁊. l. ſed ſi vnuſ. §. ſi ſer
uus de in ite. reſti. ⁊. l. qui vſumfructuʒ. ff. queãdmo.
vſufruc. pe. ⁊. l. ſi ventri. §. i. ff. de priuil. credi. ¶ De
ſecundo ꝓbatur in. l. in cañe. §. fi. ꝯiungendo cã cum
his que no. in. l. i. §. fi. de offõ eius cui man. eſt iuriſ
dictõ ſed ita eſt qđ doctor ex iuſtitie libri traditiõe ẽ
illius effectus poſſeſſor ⁊ ꝓprietarius. l. i. C. de cuic.
l. clauibus de contrahen. emp. in. l. qua rõne. §. item ſi
quis de acqr. rex. do. ⁊. l. mortis. §. ticia de dona. cã
mor. ⁊. l. q cirographiſ ꝯſy. de lega. iij. Sʒ miles nõ ẽ
illius ꝓprietarius conſtitutus per aliquod ſignuʒ ꝙ
in eius conſecratione tradatur que ſigna ſunt cõnu
merata in auten. de man. principũ. §. fi. col. iij. ⁊ in. l.
ex co' de milita. teſta. ⁊ in. l. pe. qui. ex cauſ. maio. ſʒ
exercitatõeʒ ſolum habet vt ꝓbatur in. l. in nomine
dñi ver. hec aũt non ſolum. C. de offõ. prefec. preto.
¶ Secundo apparet ex annuli impoſitione qui doc
toris digito inſeritur quia annulus p̃latõem demon
ſtrat vt. l. cuʒ pat. §. pat. de lega. ij. ¶ Tertio capiti.
doctori imponitur diadema qđ eſt ſignum gratie vel
victorie vt. l. i. C. de atletis li. x. ⁊ eſt ſignũ ſacerdo
tale cuius ꝓprium eſt preeſſe in auten. quo opʒ ep̃os
circa prin. col. i. ⁊ ꝓbatur in epiſtola inter claras ⁊ i
epiſtola victor. C. de ſumma trinit. q̃ omnia ceſſant i
milite ergo ⁊c. ¶ Preterea probatur ſic in vno ð
paribus adhibita prelatio eſt obſeruanda in reliquo
Ex quo arguitur ſic. ¶ Quando duo pibus paſſib⁹
ambulant qđ obſeruatur in vno debet in alio obſer
uari vt. l. cum empto. ff. de reſcin. ven. ⁊. l. i. C. de di
uerſ. reſcrip. ⁊. l. ij. C. de priuil. fiſ. ⁊ ſic arguit glo. in
l. aſſiduis. C. qui potiores in pigno. hab. ¶ Sed ita
eſt qđ miles ⁊ aduocatus equiperantur vt. l. i. de bo
norum poſſeſſio. ex teſta. militiſ ⁊. l. aduocati. C. de
aduocatis diuerſ. iudic. ⁊. l. ꝓximos. C. de ꝓxi. ſacro
ſcrinioꝝ li. xi. ⁊ no. in. l. ex eo de milit. teſtõ ⁊ i. l. mi
les de re iudi. ¶ Sed non eſt dubium qđ doctor p̃
cedit aduocatum ſimplicem vt ꝓbatur. C. de inſti.
C. cõpo. iuerſ. theofilus ſupra ac ab ordine eccleſie
ergo debet precedere militem ¶ Preter ea hoc p
batur inherens dignitati preferendus eſt non inherẽ
ti. ¶ Ex quo arguo ſic ille qui inheret dignitati pre
ferendus eſt non inherenti vt. l. maiorem. ff. de pact.
⁊. l. fi. de fid. inſtru. ⁊. l. i. de ſenatoribus ⁊. l. i. de of

VNiVERSiDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

fi.rect.ꝓuin.⁊.l.fi.ō ordi.iudi.⁊.l.ij.vt dignitatũ or
do ſeruetur Sȝ ita eſt ꝙ ſi doctor docuit.xx.ãnis eſ
ficitur dux ⁊ comes.l.i.C.de profeſ.qui in vrbe con
ſtanti libro.xij.ergo efficitur ſpectabilis ergo ante
erat indignitate inferiori ⁊ ſic per conſequens in cla
riſſima dignitate vt.l.vt gradatim de mu.⁊ bo.⁊.l.ꝗ
vtilit.in prin.de nego.geſ.Sed miles ſimpliciter in
nulla eſt dignitate .l.fi.C.q.mili.nõ poſ.li.xij.⁊ no.
in.lege.pria.C.de equeſtri dignitate libro.xij.⁊ ꝓ
batur in.l.fi.C.qui.mili.non poſ.co.li.⁊ in.l.fi.C.ō
iur.omnium iud.⁊.l.ſiquis cohartalibus.C.de.offi.
rect.ꝓuincie.¶ Ad hoc etiam veniat illud qđ dici
poſſet ille magis meretur cui imperator magis pol-
licetur vt probatur in diffinitione iuſticie in.l.iuſti-
cia.ff.de iuſtitia ⁊ iure ⁊ in.l.in nomine dñi.§.vnde
C.de offi.prefect.pretorio.affri.Sed imperator plu
ra pollicetur doctori.ſ.ſiꝗñ doctoratu perſeuerauerit
vſqȝ ad.xx.annos vt.d.l.i.C.de profeſ.qui i vrbe cõ
ſtanti ergo.⁊c̃.¶ Preterea ꝓbatur ſic ſibi tantum
merenti equali merito preferendus eſt merens ne ſe
⁊ alio Ex quo arguitur ſic exercitiuȝ legũ et armo-
rum equiperatur vt.l.aduocati.C.de aduoca.diuer.
iudi.¶Ex quo ſic infertur ille qui bonum operatur
in ſe ⁊ in alio magis meretur ꝗ ille qui in ſe tantum
operatur vt.l.nup.C.de natu.libe.hoc probatur ſimi
liter in eo qui deliquit in ſe ⁊ in alio qui plus deli-
quit quã ille qui i ſe in tantum deliquit vt lege. at
letas.C.ait pretor de his qui no.lege.quicunqȝ.§.
fi.C.de hereticis Sed doctor tali miniſterio vtitur
in ſe ⁊ in alio ergo plus meretur ꝗ miles qui9 tantuȝ
in ſe.¶ Preterea probatur ſic eſt poſitiuũ ſumma
qualitas poſitiui ex quo arguitur ſic omne ſuperlati
uum terminum imponit hinc eſt ꝙ vltra ſuplatiuuȝ
non eſt dare aliquid vltra qđ plus perciperet de qua
litate poſitiui vt probatur in.l.vbi.autem non appet
ff.de verbo.obli.⁊ in probemio.ffoꝝ.in.§.diſcipuli
⁊ not.in.l.certum.ff.ſi cer.peta.Sed ita eſt ꝙ ſcien-
tia facit hominem nobiliſſimum vt.l.prouidendum
C.de poſtu.¶ Item dicit lex ꝙ doctores maximuȝ
decus dicuntur ſequi vt in probemio ffoꝝ circa fi.er
go ⁊c̃.¶ Preterea probatur in extimabili qualita-
tis in genere ꝓrogantia ſcientie ſumme ⁊ ſic arguit
illud qđ in extimabile cenſetur honorabiliuſ ꝗ id qđ
eſt extimabile vt.l.ſacra in fi.de rerum diu.l.ſi pcu
rator in fi.ff.rem.ra.ha.l.ex hac ſi qua pauper feciſ.
dicatur.⁊.l.non eſt ſingulis de regu.iur.Sed ita eſt
ꝙ ciuilis ſapientia nullo precio extiari poteſt.l.i.§.
ꝓinde de varijs ⁊ extor.cogi.Sȝ militia bene poteſt
extimari vt.l.fideicõmiſſa.§.ſeruo.ff.de lega.iij.⁊ in
l.omimō.§.fi.C.ō in offõſo teſta.⁊.l.fi.C.de pigno.
ergo ⁊c̃.¶ Preterea probatur ſic gradus vlterior
prior eſt nobilior ex quo arguitur ſic locus vlterior
cenſetur nobilior ꝗ prior.l.vt gradatim.§.i.de mu.⁊
ho.ſed ita eſt ꝙ imperator primo ſe habet exercere
circa arma ⁊ poſtea circa leges.C.de iuſti.C.confir.
ergo exercitiuȝ legale eſt nobili9 ꝗ armoꝝ.¶ Pre
terea ꝓbatur ſic probationis occaſio extitit ſpecialis
dilectio ex quo arguitur ſic ille debet preferri quem
princeps dilexit ſpeciali dilectione vt no.in auten.
de hẽ.⁊ fal.§.ſiquis non implens colla.i. ⁊ ꝓbatur i
l.ſi fuerit in prin.ff.de re.dub.⁊ in.l.ſi ſeru9 plurimũ
in fine.ff.de lega.primo ⁊ in.l.ſiquis.§.ij.⁊ in.l.ſi ita
ff.de lega.ij.ſed ita eſt ꝙ ſcolares legum ꝓfeſſores a
principio diliguntur ab imperatore ſpeciali dilectiõe
vt in auten.habita.C.ne filius pro patre ⁊ in.l.ſcola
rium noſtrorum in prin.C.de offi.magri ergo ⁊c̃.

¶ Preterea probatur ſic prerogatio magno benefi
cio eſt nominis impoſitio ex quo arguitur ſic nomi-
nis impoſitio non importat paruam dilectionem nec
paruuȝ beneficium.l.prima.C.de fide catho.ſed in
ſtituamus in ſignum prerogatiue nomen ſuum attri
buit illis qui incipiunt ſtudere leges vt in probemio
ffoꝝ.in.§.diſcipuli ꝗto magis huiuſmodi debent pre
poni illi qui ſunt ineſſe perfecto vel ſaltem pari mõ
ar.l.i.i prin.de car.edit.⁊.l.i.i prin.de ven.ipoſ.mit.
⁊ ar.l.qui mittunt.§.fi.ex qui.cauſ.maio.¶ Ad ꝙ
accedat illud quid ſolet dici dependentia ad ter-
minum non debet plus operari ꝗ ipſe terminus vt.l.
iul.de condict.inde.imo neqȝ terminus datur vt.l.ex
eo de teſta.mi.confy.⁊ huiuſmodi prerogatiua ⁊ hu
iuſmodi dilectio ꝗ princeps oſtendit ⁊c̃ verſantes in
legibus in milite nõ reperitur ⁊c̃.¶ Preterea ꝓba
tur ſic informatus ab alio illius eſt ſequela oio . Ex
quo arguitur ſic informans trahit ad ſe informatum
⁊ informandum penitus imitaſ vt ꝓbatur in.l.ſed ſi
ex meis de acqr.rex do. ⁊.l.i rem.§.i.⁊.l.ſi frumen
tuȝ de rei.ven. ⁊.l.ana.de lega.iij.⁊ ar.eoꝝ que no.i
l.iuriſgenti.§.quinimo.ff.de pac.¶ Sȝ ita eſt qđ vi-
ta hominum ſubiectoꝝ imperiali maieſtati nedum
militum informantur per legum profeſſores.d.autẽ.
habita ergo ⁊c̃.¶ Preterea pluralitas periculi in
ducit maiorem remunerationẽ beneficij Ex quo ar-
guitur ſic pericula ſunt remuneranda hinc eſt qđ il-
le qui preeſt maioribus periculis ⁊ perſonabilibus
debet magiſ remunerari vt.l.ſemper.§.negotiatoreſ
de iuſ imimitat.⁊ ꝓbatur in.l.milites cum ibi nota
tis.C.de mili.teſta.⁊ in.l.lucius ⁊.l.diuuſ.ff.co9 ſȝ
legum profeſſor plurib9 periculis ſe exponit ⁊ effici
tur eſul.⁊ de diuite pauper vt.d.auten.habita ergo
⁊c.¶ Preterea probatur ſic prior priore multoma
gis eſt poſteriore ex quo arguiſ ſic qui prior ẽ prior
milto magis ẽ poſterior vt.l.de acceſſionibus de di
uerſ.⁊ temp.preſcrip9ſed ita eſt qđ militia celeſtis ẽ
magis honoranda ꝗ terrena ⁊ ſecularuȝ eccleſiarum
ꝓbaſ in.l.quiſqs.C.de epis ⁊ cle.qđ no.i.l.miles in
prin.de re iud.Sed quod doctori maior adhibetur
reuerentia ꝗ clico.vt.l.nec honore.C.de epis ⁊ cle.
ꝯiungendo id qđ no.in.l.ad perſonas de iure iuſ.er
go maior ꝗ militi.per rationeȝ.ē.factã ¶ Preterea
arguiſ ſic pluralitas laboꝝ ducit pluralitatẽ ſeu ma
gnam prerogatiuam beneficiorum ¶ Ex quo argui
tur ſic ille debet alijs ꝑponi qui alium ſuperat i ope
ra ſua ratione laborum vt.l.vnicuiqȝ in prin.C.de ꝓ
xi.ſacro.ſcri.li.xj.⁊.l.ij.C.de offi.magri offõꝝ ⁊.l.i
nomine dñi.§.iurid.C. de offi.prefec.ꝑ.afr.⁊.l.i.C.
ō agen. in rebuſ ⁊ ar.l.ſcie.ff.de admi.tuto.Sȝ ita ẽ
quod laborioſus eſt verſare homines circa leges ꝗ
circa arma vt.l.i.§.cum itaqȝ ⁊ in.§.res.C.de vet.iu
ris enucle.⁊.l.i.de offi aſſeſſoꝝ ⁊ iuſtic.in probemio
in fi.ibi cum dicitur ſummo itaqȝ opere ⁊c.¶ Pre
terea ꝓbatur ſic pluralitas immunitatis inducit pre
rogatiuam benemeritis ex quo arguitur ſic ſignum
eſt qđ ille magis meretur cui plures a.l.tribuũtur i-
munitates nam vnicuiqȝ attribuitur ſecundum meri
tuȝ ſuum magnum vel paruum vt not.in.l.iuſticia ō
iuſtic ⁊ iure ⁊ ꝓbatur in.l.ſcia in prin.de an.leg.ſimi
le eſt in contrario vbiẽ. maior pena ſignum qđ ibi ẽ
maius delictum vt.l.qđ ad ſtatum.ff.de penis ⁊.l.q
cuȝ maior.§.i.ff.de ho.libertoꝝ ⁊.l.ſi quenꝗ in pri.
C.de epis ⁊ cle.⁊.l.reſcriptum de his qui vt i digniſ
ſed ita eſt qđ plures immunitates tribuuntur docto-
ribus ꝗ militibus.l.munerum.§. patrimoniorum ō

vacat.mu.coniungendo.l.medicos.C.de ꝓfeſ.⁊ me
dic. li.x.ergo ⁊c.¶ Preterea ſic probatur miniſtrã
tes ſacra ſunt penitus preferendi.Ex quo arguiſ ſic
ſacerdotis eſt cũctis preeſſe vt ꝓbatum eſt ſupra in
iiij argumento ſed doctor poteſt dici ſacerdos quia
ſacra miſtrat vt l.i.i prin.de iuſti.⁊ iure ergo¶ Pre
terea probatur in fi.prerogatiuam in eo habendam
cuius eſt concludendum ex quo arguitur ſic cuius fi
nis prelationem ⁊ habet ipſum quoqȝ habere debet
ꝙ apparet vnaqueqȝ res denominatur a fine.l.reȝ ñ
nouam.C.de iudic.⁊.l.cuius effectus de reg.iur. ⁊.
l.metus ex qui.cauſ.maio.⁊ qđ not.in.l.iij.de fi.ca.
ſed finis militie eſt qđ ꝓuincie vendicantur Naȝ ad
hoc ſunt reperti milites vt in l.in nomine dñi.§.vnđ
C.de offi.ꝑfect.preto.africe ⁊ finis doctoruȝ eſt qđ
prouincie conſeruentur Nam ad hoc ſunt repti doc-
tores ⁊ legum ꝓfeſſores vt vias diſcipulis aperiãt
legumqȝ doctrinam deiqȝ gubernationem tradũt ex
qua gubernatione efficiuntur rei publice gubernato
res vt in ꝓhemio inſti.in fi.⁊ in ꝓhemio ffoꝝ.§.inci
pit ⁊ hic finis habet prelationem alternam maius ꝑ
mium valentum conſeruare ꝗ acquirere iuxta illud
non minor virtus eſt querere ꝗ pta tueri caſus ieſt
illis hic erit artis opus.l.fi.C.de codicillis.l.prima
in prin.de iuſti.C.confir.ibi cuȝ dicitur premio ſer-
uando ⁊c.⁊.l.fi.§.ſi vero creditores de iure delib.
ergo ⁊c.¶ Preterea ꝓbatur honoratus a principe
eſt honorandus ab vno quoqȝ iuxta illud ille hono
rabitur quem rex voluerit honorari eccle.ix.ex quo
ſic arguitur ille ab omnibus eſt honorandus quem ꝑ
ceteris imperator honorat.l. reſtituende.§.fi.C.de
aduo.diuer.iudi.⁊.l.i.in fine de albo.ſcriben.⁊ quod
no.in.l.i.C.de dome.⁊ ꝓtec.li.xi.ſed ꝑceteris impa
tor honorat doctores vocãdo eos anteceſſores vt ꝑȝ
in probemio ffoꝝ in prin.⁊ in fine dicti probemij ⁊ i.
l.ij.§.tanta.C.de vet.iur.enucle.ergo ⁊c.¶ Prete-
rea probatur a nominis vi que argumentatio eſt in
iure valida ⁊ ꝓbatio ex quo arguitur ſic argumen-
tatio a nomine eſt valida.l.ij.§.appellata.ff.ſi cer.pe
ta.l.i.de noua.ꝯſy.ſed aduocatus dicitur primas vt.
l.reſtituende ⁊.l.iubemus.C.ō aduo.diuerſo. iudi.
⁊ primas eſt ille qui nullum habet ante ſe vt in pro-
hemio ffoꝝ.§.diſcipuli ⁊ probatur in.l.qui duos in
prin.de re.dub.ergo ⁊c.¶ Preterea ꝓbatur ſic ex-
cellentiora ſunt iudicanda in quibus pluralitaſ anno
rum eſt exigenda ex quo arguitur ꝗto gradus eſt ex
cellentior tanto maior annoꝝ pluralitas exigitur vt
probatur in auten.preſbiterum ⁊.l.nec vllam.C. de
epiſcopis ⁊ cle.ſed impubes poteſt eſſe miles.l.ſed ſi
miles.§.iam autem de excuſa.tu.⁊.l.fi.de teſta.mi-
li.ſed doctor legum non vt.l.impubes de iuſ.⁊ fac.
igno.ergo concluditur ꝙ gradus doctoris eſt excellẽ
tior ꝑ ſupra allegata.¶ Preterea ⁊ vltimo ſic ꝓba
tur in omni enim re obſeruandi eſt ꝓponẽda ex quo
arguitur ſic res que ſunt cariores ratõ eſt prehaben-
da .l.ſi vt certo.§.qđ vero cũ ibi not.como.l.quicqđ
§.cũ partes de acquiren.reruȝ do.Sed doctoreſ ſũt
cariſſimi quia doctor eſt philoſofuſ ſcia noſtra leguȝ
appellctur philoſophia.l.pe.ad ſill.⁊ philiſofi ſunt ra
ri vt.l.de philoſofis in prin.de excuſa.tuto.ergo pre
ceſſores ſunt quia omne rarum eſt clarum vt not.in
auten.de conſulibus.§.ſi vero colla.vi.¶ Ex quibuſ
omnibus pro hac parte videtur concludendum doc-
torem preferendum militi ſiue militibus ſiue prece
dere militem.¶ In oppoſitum videtur ꝙ miles de
beat precedere doctorem ⁊ hoc ſic probatur ꝑ infra-

ſcripta argumẽta ⁊ rationes primo eni ꝓbaſ ratio an
tiqui eſt preferenda iuniori ex quo arguitur ſic quod
altero eſt antiquius alteri debet preferri vt in.§.ſin
gulorum inſti.de rerum diuiſ.⁊ in.l.fi.de fide iſtru.
⁊ in.l.ſemper de iure imunitatiſ ſed ita eſt qđ miles
eſt antiquior ꝗ doctor quod apparet quia tẽpore quo
regimen rei publice erat in manibus regum erãt mi
lites magni militum.l.ij.§.in vno de origine iuris
ſed illo tempore populi regebant ⁊ ſic illo tempore
in ciuitatibus non poterãt eſſe legum doctores ſecun
dum quod ꝓbatur in.l.ij.de origine iuris ergo ⁊c.
¶ Preterea probatur ſic militi nũcupatõ eſt attribu
ta pricipe romano ex quo arguitur ſic ordo militum
poſt principem inter ceteros videtur eſſe nobilior qđ
ſic apparet omnnes alij ordines indigni ſunt principe
vt not.in.l.qui idignis.ff.de ſenato.ſed ordo militis
non eſt indignus ⁊ hic eſt ꝙ imperator ſe militeȝ ap
pellat vt.l.i.ff.de teſta.mili. ergo ⁊c. ¶ Preterea
hoc probatur res ſpernens viliora eſt inter nobiliora
cenſenda ex quo arguitur ſic quanto res eſt nobilior
tanto plus viliora ſibi ſubiecta ſpernit vt.l.nobilio-
ra.C.de comer.⁊ mercato.⁊.l.humilem.C.de inceſ.
nup.l.honoꝛe.§.hijs qui.ff.de decu.ſed ita eſt mili-
tia armata ſpernit magis viliora ſiue vilioris homi
nes quam militia inermis ⁊ legalis vt.l.iiij.C.qui
mili.non poſ.li.xi.⁊.l.prima.C.de nego . mili.con-
iungendo.l.nequis.C.de aduoca.diuerſo iudi.item
colonus nõ poteſt eſſe miles.l.circa qui.mili.nõ poſ.
⁊ tamen doctor legum ⁊ iuris conſultus eſſe poteſt.
lege. prima.de conſu.ergo apparet ꝙ milites ſunt
nobiliores doctoribus ergo preferendi.¶ Preter-
ea hoc probatur ſic de armis ad iura eſt tranſlatio in
hibẽda ex quo arguitur ſic ſi enim verſari circa le-
ges eſſet maiusquam circa militiaȝ tunc ſequeretur
poſſe vocari ad legum exercitium et conſequen-
tia ſic probatur de minori ad maius ſemper aduoca
tio eſt permiſſa.l.cõtra de re iudi.l.vt gradatim ⁊.l.
honoſ.§.gerendoruȝ de mu.⁊ ho.⁊.l.que vtili.ff.ō
neg.geſ.Sed hoc abſurdũ eſt quia non poſſunt a mi
litia ad leges milites.l.fi.circa pri.C.ōmili.teſta.er
go ⁊c̃.¶ Preterea confirmatus poteſtate maiori ō
bet omnino preferri ex quo arguitur ſic ille debet ꝑ-
ferri qui maiori poteſtate cõfirmatus eſt ar.l.i.in fi.
de al.ſcri.⁊ ar.l.reſtituẽde in fi.C.de aduo.di.iudi.
ſed aliqui in numero militum non ponuntur abſqȝ
ſacra ꝓbatoria principis vt.l.neminem.l.contra ō re
milit.li.xi. ⁊ no.in.l.i.C.qui.mili.non poſ.li.xi.⁊
in.l.milites de offi.mr̃i militis ſed in doctoribus ſe
cus ar.l.nemini.C.de aduo.di.iud.ergo ⁊c̃.¶ Pre
terea duciſ appel.eſt militi tributa ⁊ non doctori.ex
quo arguo ſic ducis appe.attribuitur militi.l.i.§.mi
les.ff.de re.mili.qđ ñ repitur in doctore niſi poſtꝗ
docuerit per.xx.annoſ.l.i.C.ō ꝓfeſ.qui in vrbe ꝯſtãt
bene apparet ergo quod miles eſt nobilior ꝗ doctor
ante quam docuerit per.xx.annos cum nomẽ ducis
ſit nomen excelſius ⁊ excellentie maioris vt in deci
ma col.q dicaſ dux vel marchio vel comes.¶ Pre
terea res perficiens diſpoſita eſt inter nobiliora cen-
ſenda ex quo ſic arguitur ille qui eſt nobilior altero
exequitur quia ad finẽ ducit per aliuȝ diſpoſita vt ꝓ
batur in.l.adiuo pio ō re iudi.⁊ huius eſt ratio quia
omnis virtus ⁊ perfectio ex fine deſcendit vt.l.his
qui.§.quedam.ff.ad.l.fal.ſed miles eſt huiuſmodi
quia miles per alium diſpoſita ⁊ exequitur ⁊ execu
tioni mandat ea vt.l.qui reſtituere de reiven.⁊.l.iij.
i prin.ne ius fiat ei ⁊.l.ſiquis in hoc.genus ꝯſy.C.ō

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

cp̄is ⁊ cle. ergo ⁊c. ¶ Preterea pͥncipalia exēplap ſub
ditos eſt adhibenda ſequela ex quo arguitur ſic exē
plum principis eius ſubditi debent imitari vt. l. nēo.
C. de ep̄ali aud. ⁊ l. maximum vitium. C. de lib. p̄te
ritis. ⁊ l. veteribus. ff. de pac. ſed ita eſt ꝙ per pͥn-
cipem primo fuit adhibita ratio rei militaris q̄ ſcien
tie legalis vt. C. de inſti. C. confir. ergo ⁊ vos simili
ter illius rationem prehibere debemus in preponen
do ergo ⁊c. ¶ Preterea eſt poſtponenda viliſſima
doctorum nūcupatio ex quo arguitur ſic ſcriptorꝫ opa
eſt res viliſſima vt probatur in. l. in rē. §. i. de rei ven.
⁊ l. qua ratione. §. de acqren. rerum do. ⁊ l. ij. §. omni
bus. C. de vet. iur. enucleando ſed doctores legum
appellantur ſcriptores ⁊ p cōſequens ſunt viliſſimi. l.
i. de offi. pfec. pretorio. ergo ⁊c. ¶ Preterea ma-
ioritas laborum maiorem inducit remunerationem
beneficiorum ex quo arguitur ſic ille debet preponi
qui maioribus laboribus occupatur ⁊ alium ſuperat
vt. l. ij. cū ſꝑ. C. de offi. magi. ſed quod appellati ſunt
milites p excellētiā a malo ⁊ a duricia q̄ ſubſtinēt ꝓ
re publica. l. i. §. pe. de teſta. mili. ergo ⁊c. ¶ Prete-
rea probatur ex affectiōe domeſtica ⁊ amicitia prop
terq̄ eſt prelatō iducenda ex quo arguit ſic ex dome
ſticitate inducitur affectio vt probatur in. l. etiā. C. de
teſti. ⁊ in. l. teſtes. ff. e. ex affectione ⁊ amicitia indu-
citur prelatio vt ꝓbatur in. l. ſeruus plurium. §. i. de
leg. i. ⁊ in. l. ſi fuerit de re. dub. ⁊ in. l. in tempus de
hēr. inſti. ſed miles eſt domeſticus īperatoris vt no.
ſuper rubrica. C. de dome. ⁊ part. li. xij. ⁊ in. l. fi. co.
ti. item ſimplicitas que maxime viget in militibus
vt. l. i. de re. mili. eſt principis amica inſti. de fideicō.
liberta. §. ſed quia ⁊ l. i. in prin. ff. de dolo. ergo circa
militiam eſt adhibenda prelatio per iura ſupra alle-
gata. ¶ Preterea primatus primo eſt preferendus
ſecundo premiato ex quo arguitur ſic miles fuit ante
premiatus q̄ doctor vt. l. fi. C. de in offi. teſta. coniun
gendo quandam glo. que eſt in. l. ij. in prin. ff. ſi ſeruit
ven. ergo ante meruit ⁊ preferri debet quia iuxta fi-
nes meriti imponitur meritum ar. eorum que not. in
l. iuſti. de inſti. ⁊ iure ar. l. ſcia in prin. de an. leg. ergo
debet anteponi in. l. fi. in fi. C. qui po. in pig. ha. l. i.
C. de conſul. ⁊ l. fi. de offi. p̄fe. preto. ⁊ l. i. C. de pre-
poſitis ſacroſcri. ⁊ l. iiij. C. de agen. in rebus li. xij.
¶ Preterea probatur ſic in eccleſijs eſt prelatio ad
hibenda que eſt in ceteris deneganda ex quo arguit
ſic neceſſarior ratio eſt prehabenda. l. iperator. ff. de
pact. l. impuberibus de ſuſpectis tuto. ſed ita ē ꝙ mi
les eſt magis neceſſarius mundo q̄ doctor nam ſine
doctore viuere poſſumus ꝙ ſic oſtendo per doctoreꝫ
mundus illuminatur vt in auten. habita. C. ne filius
pro patre ſed viuer̄ poſſumus edibus oſuſcatis ⁊ ſic
mundo oſuſcato vt. l. ſi his qui edes. ff. de vſufruc. ⁊
l. binas de ſeruitutibus vr. predi. ergo ⁊c. ¶ Prete
rea probatur ſic ſcripture ordo eſt ſeruandus oio ex
quo arguitur ſic ordo ſcripture eſt ſeruandus. l. q ſol
uendo. ff. de hēr. inſti. l. generaliter. §. quis ergo. ff. de
fideico. liber. l. quotiens in prin. de vſufruc. ſed ita ē
ꝙ iuxta ordinem littere miles p̄fertur ꝓfeſſoribus
legum vt. l. his honoribus. ff. de vaca. mune. ergo ⁊c.
¶ Preterea probatur ſic in vno debito paribus ad
hibita prelatio in reliquo eſt obſeruanda ex quo ar
guitur ſic legum doctores qui ſunt in conſilio princi
pis maiorem immunitatē ꝯſequunt̄ q̄ ſimplices do
ctores vt probatur inſtitu. de excu. tuto. §. item qui ro
me cum ibi not. l. iuris peritos. ff. eo. item qui ſūt ab
ſentes rei publice cauſa conſequuntur tantā immuni

tatem q̄tam illi qui ſunt doctores ⁊ circa latus prin-
cipis. l. verum. §. ex facto. ff. de mino. ⁊ in. §. item mi
les inſti. de excuſa. tuto. ergo maiorem q̄ ſimplices
doctores ſed milites ſunt huiuſmodi ⁊ ſemper cēſent
abſentes cae rei publice. l. milites. ff. ex qui. cau. ma.
ergo ⁊c. ¶ Preterea probatur ſic vniuerſalia prīcu
laribus ſunt penitus preferenda ex quo arguitur ſic
ille debet p̄ferri cuius exercitium eſt cōius ⁊ vniuer
ſalius quia cōiora ⁊ vniuerſaliora p̄ponuntur vt. l. nā
ad ea de legibus. l. cius. §. militia de re mili. ⁊ i au
ten. de non alie. §. quia vero. colla. iij. ⁊ probatur in. l.
i. ff. ſi cer. peta. ⁊ ꝙ not. in rubrica de in integrū reſti
tu. ſed ita eſt ꝙ miles habet exercitium cōius ⁊ vni
uerſalius q̄ doctor ꝙ apparet in eo quia miles p to
tuꝫ orbem poteſt exercere militiam vt. l. milites ⁊.
l. p armeniam. C. de offi. magi. mili. ⁊ in. l. in nomine
dn̄i. §. q̄toſ. C. d offi. p̄fecti p̄to. ⁊ i. l. i. C. d come. ⁊ in
l. tribuni. C. de re mili. ⁊ in. l. iubemus. C. d ero. mi
li. anno. ſed in doctoribus ſecus quia non habent ex
ercitium niſi in regalibus ciuitatibuſ. l. philoſofie. §.
legum doctores. ff. de excuſa. tuto. ⁊ in ꝓhemio ffoꝝ
⁊ ex hoc inſurgit alia ratio illud debet p̄ferri ꝙ vni
uerſalius iminet publice vtilitati. l. milites. C. de pri
pil. li. xij. ⁊ l. vnica. §. fi. C. de cadu. tol. ¶ Sed ita
eſt in propoſito per iura ſupra allegata ¶ Preterea
probatur ſic prerogatiua eſt donanda ei cuius contē
platione res extitit geſta ex quo arguitur ſic omnis
effectus legum debet attribui armis qd̄ ſic ꝓbat̄ qñ
cunqꝫ aliquid attribuitur alteri contemplatione alte
rius magis videtur attribui illi cuius contemplatōe
illud eſt factum. l. additio. ff. de acquiren. here. l. an-
nua. §. a ticia. ff. de ānuiſ lega. ⁊ l. ſi filio. ff. de condi.
⁊ de mon. ſed ita eſt ꝙ ꝯtemplatōe armorum leges
ſunt ſeruate vt. C. de iuſti. C. confir. ergo omnis effe
ctus legum debet attribui armis ipſis ⁊ per conſeq̄nſ
militibus armis victricibꝰ ⁊ per hoc debet potiſſime
oſtendi ꝙ doctoris effectus nullius poteſt reputari
circa qd̄ eſt ſciendum quod quidam verſantur circa
iura tāq̄ redemptores ⁊ de talibus loquitur. l. ſecun
da. §. poſt originē de origine iur̄. interdū aliqui ver
ſantur circa iura tāq̄ condentes iura ⁊ de talibus loq
tur. C. de iuſti. C. confir. §. i. ⁊ l. ij. §. tanta. C. de vet.
iur. enucle. interdum aliqui verſantur circa iura tāq̄
exequentes iura ⁊ de talibus loquitur. l. qui reſtitue
re cum ſimilibus. ff. de rei ven. interduꝫ aliqui ver
ſantur circa iura tamq̄ alijs declarātes iura ⁊ iſti ſūt
doctores vt in prohemio ffoꝝ in. §. incipit ⁊ iſtorum
nullus eſt effectus ꝙ ſic probatur quia qui declarat
nihil facit vt. l. heredes palam. §. i. ff. d teſta. ⁊ l. adeo
§. cum quis. ff. de acquir. re. domi. ⁊ ꝙ not. i. l. manu.
ff. de iuſti. ⁊ iu ad quod veniat. l. aſſe. ff. de here. inſti
⁊ l. ſi ita ſcripſero. ff. de condi. ⁊ demo. ſed ita eſt i ꝓ
poſito ergo ⁊c. ¶ Ex hoc inſurgit aliud dubiū libri
legales non debent p̄miare vel adimere retinentes
vel declarantes adimentes vel declarantes vt. l. ad
ꝓbationem. C. de ꝓba. ſed ita eſt i ꝓpoſito ergo ⁊c.
¶ Preterea ꝓbatur ſic pluribus virtutibus cōmen
dati ſunt ceteris p̄ponendi ex quo arguitur ſic iuſti-
cia eſt omnium perfectiſſima virtuſ vt i auten. vt om
nes obe. iudi. colla. vi. ⁊ milites ab ea cōendātur ꝙ
ſic probatur milites ab ea comendantur fortitudine
vt. l. fortiſſimi. C. de erro. mili. anno. ergo ⁊ iuſticia
quia non eſt fortitudo ſine iuſticia vt in auten. ſupra
allegato Item milites obedientes comēdātur fide
litate. l. i. ff. de teſta. mili. cur ergo non debeat miles
precedere doctorem nulla videtur eſſe ratio ar. §. or

dinationem in auten. de mona. colla. i. ¶ Preterea
ꝓbatur ſic p̄ferenda eſt vni ratio duplicis bōi ex quo
arguitur ſic verſatus circa duo bona debet preferri il
li qui verſatur circa vnum bonum tantum vt in au-
ten. de conſan. ⁊ vteri. frater. §. i. colla. vij. ⁊ l. vnica
§. ſi vero. C. de cadu. tol. ⁊ l. recomendati. ff. de leg.
iij. ſed ita ē ꝙ miles verſatur circa duo bona pͥo cir
ca arma vt. l. milites. C. loca. cū ſꝑ. Item verſatur cir
ca leges Nam per arma mitunt executioni volunta-
tem legum vt. l. qui reſtituere. ff. de rei. ven. cum ſꝑ.
¶ Deo Gratias amen.

Additio Domini Ludouici

¶ Illuſtriſſimus ac excellentiſſimus pnceps ⁊ dn̄s
d. Federicus vrbini ⁊c. nec nō dn̄s auctor Signoro
lus de mediolano iuris eminentiſſimꝰ vt vides huc
vſqꝫ argumētati ſūt huic inō ad ptes militū ſolēniter
⁊ copioſe i hac famoſa ⁊ notabili ⁊ vt ita dixeriꝫ ce
ſarea deciſione merito digna queſtione q̄ habet vtrū
doctor inſignis honoris ⁊ precellentie debeat p̄fer-
re militi vel econtra ⁊ tandem poſt multa concluſe-
runt militem idiſtincte precedere doctorem quoruꝫ
ſententia maxima militum turba ibi aſtante compro
bata eſt ⁊ duces ⁊ milites omnes videntes non ſo-
lum prefatum capitaneum dominum Fedricum iu
dicem ꝑfecto iuſtiſſimum ſed etiā dictuꝫ dn̄m ſigno
rolum doctorem preclariſſimum ita tenentes alta vo
ce eorum ſententiam roborarunt dicentes cedant ar
mis toge. ¶ Aſt ego ſemper contrarie extitiꝰ ſenten
tie vel ſaltem ꝙ hec procedant cum modificationi-
bus de quibus infra ⁊ dum mecum ipſe reuoluerem
iura ⁊ rationes ſupra ꝓ parte militari deductas qbꝰ
poſſe reſponderi mecum ipſe ⁊ faciliter cogitabam.
¶ Et ecce ſurrexit in magna doctorum ⁊ militum
corona illuſtris ille dominus Franciſcus de acoltis
de arctio iuris monarca ⁊ qui omnia ꝓ certo in ſcri-
nio pectoris habebat ⁊ multum copioſe exordiendo
pro parte doctorū defenſanda multa relatu digna
maxima cum ellegantia dicere cepit ⁊ omnes ſtati
quiecere ad eius ſonitum verborum. ¶ Primo
igitur ꝙ omnino cedant arma toge ⁊ cum reuerētia
ſemper militaris ordinis debeat doctor preferri mili
ti aducebat quia doctor ſecundum cum appellatur pr̄
ab ipſo ſereniſſimo imperatore tex. eſt in. l. i. in prin.
in verbo patres ꝯſcripti. ⁊c. C. de cadu. tol. ꝙ non re
peritur dictum in milite nec cum imperator tali ven̄
ratur honore Nam quid poſſet dignius elargiri doc
tori ab ipſo inuectiſſimo imperatore q̄ appellare euꝫ
patrem. Sed miles potius eſt ſeruus imperatoris vt
probatur in ti. de mi. vaſ. q ꝯtu. eſt ⁊ in ti. de mi. vaſ.
qui arma hel depo. ¶ Secundo principaliter ad-
duxit quia nūcupatio doctoris non attribuitur niſi ꝓ
feſſoribus ſcientiarum ⁊ maxime ſcientie legalis ſꝫ
militie nomen conuenit non ſolum militibus veris
ſed etiam priuatis ⁊ viliſſimis pſoniſ vt preconibus
⁊ nūtijs publicis qui appellātur etiā milites tex. ē i. l.
diuus. ff. de cuſto. reorum in ver. neqꝫ militibus ⁊c.
⁊ i. l. i. C. vbi quis d curi. vel coar. ¶ Preterea ⁊ ter
tio loco facit quia doctor dicitur perſona illuſtris et
ab ipſomet imperatore ita appellatur ita probatur in
rubrica. ff. in ver. viris illuſtribus ⁊ anteceſſoribus
⁊c. Sed hoc nunq̄ conuenit militi ergo ⁊c. ¶ Plus
dicebat ꝙ doctor q legit per. xx. annos efficitur. dux
⁊ comes. l. i. C. de profe. qui in vrbe conſtan. li. xij. ⁊
infra etiam dicemus. ¶ Accedat ſecundum cum qa
doctor dicitur conſtitutus in dignitate ⁊ ſic doctora

tus eſt dignitas. c. quāto extra de magi. ⁊ voluit bar.
in. l. fi. C. de iudeis ⁊ bar. in. l. ex eo. ff. de teſta. mi. ⁊
bar. in prohemio. C. ⁊ i. l. omnes. C. de decu. li. x. ⁊ d.
abbas in. c. propoſuiſti extra de proba. circa finem ⁊
eſt tex. apertus de hoc in. d. c. quāto queꝫ allegat bar.
in dicto prohemio. C. in. iij. col. i ver. quero circa hoc
vtrum doctoratus ſit dignitas ⁊c. ⁊ idem comproba
uit ibi ang. in. §. ideo in prin. ⁊ ſali. et omnes alle-
gant ſemper ad hoc caſum illum in dicto. c. quāto.
¶ Pro quo faciat quia doctor habet iuriſdictionē
ordinariam in ſcolares vt in auten. habita. C. ne filiꝰ
ꝓ patre ⁊ in. §. fi. in prima ꝯſti. ffoꝝ ⁊ declarat Bar.
in. l. ij. ff. d opti. lega. vbi dixit ꝙ fuit ei vniuerſaliter
conceſſa ſed habere iſtam talem iuriſdictionem eſt
dignitas ꝙ patet quia ab illa iuriſdictione vniuerſa
li repellitur infamis. l. cum pretor. §. non. autē. ff. de
iudicijs ergo ⁊cete. ¶ Preterea ꝙ ſit dignitas pro
batur quia infames non poſſunt doctorari. l. ij. C. de i
fa. li. xij. ⁊ in regu. infamibus de regu. iur. li. vi. ⁊ in
terminiſ voluit bar. in. d. conſti. C. vbi loquitur de in
fame ⁊ ſimilibus qui non poſſunt doctorari. ¶ Pre
terea excōicatus etiam non poteſt doctorari ſecundū
Iaco. butriga. ⁊ ſali. in dicta prima conſti. C. mouen
tur quia eſt dignitas ⁊ excōicati repelluntur a digni
tatibus ergo ⁊c. ¶ Preterea ꝙ ſit dignitas probat̄
quia ſpurij non poſſunt doctorari. l. honor. §. de hono
ribus. ff. de mune ⁊ hono. ⁊ ita tenent doctores in
cle. ij. extra de magi. Et ideo dicimus etiam ꝙ doc
tor non poteſt exercere officia ſeu miniſteria vilia in
vilipendiū gradus ⁊ dignitatis ſue. l. nequis ex cor-
pore. C. de aduo. diuer. iudi. ⁊ ex hoc elicitur conclu
ſio ꝙ doctor non poteſt exercere officium tabeliona
tus vt voluit bar. in. l. vniuerſas. C. d decuri. li. x.
¶ Et ſimiliter non poſſꝫ exercere offitium ꝓcuratō
nis quia eſt officiuꝫ vile vt in. §. fi. in fine inſti. de ex
cep. ⁊ in. l. ſi quis ꝓcurationis. C. de decu. li. x. ⁊ ibi
bar. qui dixit ꝙ forte nō malefaciunt peruſini qui no
lūt ꝙ aduocatuſ habeat officium prioratus vel came
re. ¶ Sed militia non eſt dignitas ſed eſt munuſ ni
ſi eſſemus in militibus vrbis rome. l. i. C. d queſtri
digni. cum glo. li. xij. ⁊ in. l. iij. C. de digni. codeꝫ li.
⁊ in. l. penul. ⁊ fi. C. qui militari non poſſunt ⁊ in. l. fi.
C. de iurid. omniuꝫ iudi. ⁊ in. l. ſi quis coartalibus.
C. de offi. recto. ꝓuincie ⁊ voluit Bar. in dicta. l. ex
eo de teſta. mili. ⁊ Bar. in. l. i. in. xiiij. col. in ver. iiij.
infertur ex predictis ⁊c. C. de digni. li. xij. vbi dixit
ꝙ militia non eſt dignitas vel nobilitas niſi in mili
tibus romanis ergo ex hoc capite preferri debet do
ctor militi cum doctor habeat dignitatem in ſe-
miles autem non. ¶ Vlterius ⁊ principaliter conſi
derabat aliud ad oſtendendum ꝙ doctor preferatur
militi Nam omnia priuilegia conceſſa militibus abſ
qꝫ dubio conceduntur etiam doctoribus ſed non ſic
eſt econtra Nam videmus ꝙ ſicut teſtamentum mi
litis ratione preteritionis contra tabulari non poteſt
ita nec teſtamentum doctoris vt eſt glo. multum no
tabilis in. l. i. in ver. eſt ⁊ alius ⁊c. in verbo ceteri. ff.
ſi quis a paren. fu. manu. quam glo. ſequitur ibi bar.
¶ Preterea ſicut miles torqueri non poteſt. l. mili
tes. C. de. q. ⁊ l. deſertores. §. i. ff. de re mi. ita nec do
ctores ꝓut late dicam in tractatu tormentoꝝ ⁊ exp̄ſ
ſe voluit Cy. i dicta. l. milites vbi dixit ꝙ doctoreſ n̄
poſſunt puniri etiaꝫ penis cōuenientibus ſolum ple
beiſ ⁊ ideo non poſſunt fuſtigari nec ſuſpendi nec vi
ui comburi ⁊ ſimilibus penis affici. l. moris. §. iſte.
ff. de penis cum alijs allegatis per glo. in dicta. l. mi

VNIVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

lites in verbo penis Sed ne ſtemus i enumeratione
predictorum ⁊ equiperatione ⁊ priuilegijs eorum ꝙ
omnia priuilegia conceſſa militibus extendantur ad
doctores niſi eſſent priuilegia conceſſa propter igno
rantiā aperte voluit Cy. ⁊ ſali. con bonon. in. l. i. i. v. q.
C. de iu. ⁊ fac. igno. ex hoc inferebat probabiliter ꝙ
doctor eſt omnino maioris preminentie Nam quic-
quid habet miles priuilegij habet doctor ⁊ ſi quid
in doctore deeſt ꝙ plus habeat miles non eſt hoc ob
eminentiaꝫ ſeu virtute i militis ſed propter eiꝰ igno
rantiam in qua fundantur q̄ plura eius priuilegia. l.
fi. in prin. C. de iure delibe. ¶ Sed pro dolor quid
eſt ignorantia deterius que reputatur quedam peſtis
vt in. §. vltimo. xxxvij. di. ⁊ in. c. de his. xxx. q. i. ⁊ fa
ciat illud delicta ignorantie mee ne memineris ⁊c.
¶ Et ideo multum luculenter dicebat bal. in. d. ru-
brica ffor in fine poſt glo. in verbo anteceſſoribus ꝙ
doctor debet preferri militi quia doctor ſua virtute
pollet allegat. l. ſiquis bello. ff. de capti. ⁊ ſubdit ꝙ
noſtri bononieñ. ſemper faciunt egregios doctores
precedere quoſcūqꝫ milites propter eorum virtutes
valde ergo diſciplinati ſunt honoribus extollendi. l.
ſed reprobari. §. valde tamen diſciplinati. ff. de excu.
tuto. ⁊ idem voluit etiam in terminis bal. in. l. ꝙ cō
ſtitutum. ff. de teſta. mili. ⁊ Pet. de anca. in. l. aduo-
cati. C. de aduo. di. iudi. ⁊ Ludo. ro. in. l. ſi cum dice
per illum tex. in ver. quid. tamen. ff. de arbitris ⁊ in.
l. ſi vero. §. de viro i. liij. ſalentia. ff. ſolu. ma. ¶ Pro
qua opinione corroboranda vltra predicta adducebat
quia ⁊ ſi in milite verſetur cā rei publice vtilitatis
l. mili. ⁊ l. fi. C. loca. ⁊ l. fi. C. de reiti. militeſ. ⁊ etiā i
doctore verſatur vtilitas publica tex. eſt in dicta. l. ad
uocati ⁊ voluit glo. in. l. i. in fine. C. de ſtudijs libe.
vr. ro. li. xij. ⁊ bar. ⁊ cōiter alij ſcri. in. l. i. in fine. ff.
ſolu. matri. m̄ cauſa priuilegij militis inter alia fun
datur in eius ignorantia ſed in doctore non in quo ꝓ
pria virtus inducit eius priuilegia ⁊ qui doctor i ſua
ꝓpria virtute pollet. d. l. ſiquis bello de capti. ⁊ volu
it bal. in. d. ꝓhemio ffor in fine. ¶ Preterea ad idē
adducebat ꝓ oſtendendo amplitudinem ⁊ preſtantiā
doctoris vltra militem ⁊ vt eum p̄cedat. Naꝫ ianua
principis debet ſemper patere doctoribus tex. eſt in
l. fi. C. de offi. diuer. iudi. in ver. conſiſtorium noſtruꝫ
ingrediendi facultas p̄beatur ⁊c. ¶ Demum pro hoc
faciat quia doctor appellatur parens imperatoris ab
ipſomet imperatore ita nuncupante cuꝫ ore ſuo tex. ē
in. l. ex diui pij. C. loca. in ver. parentem meum ⁊c.
cum glo. que dixit ſcientia ⁊ etate vbi imperator ap-
pellat dn̄ꝫ vulpianum parentem ſuum ⁊c. ¶ Alibi
etiam imperator ſacratiſſimus appellat eundem vul
pianum amicum ſuum vt eſt tex. multum ſingularis
⁊ l. ſecundum reſponſum. C. de cōtra ⁊ comi. ſtipu. i
ver. vulpia. iur. conſul. amici mei ⁊c. ¶ Preterea
facit tex. in. l. ij. C. de offi. diuer. iudi. vbi imperator
mandat officialibus ſuis vt non appellent doctores
fratres ſed patres. Plus dico ꝙ doctor ⁊ nullus ali
us poteſt vti vehiculo in ciuitate in qua eſt princeps
l. i. C. de onera vehicu. li. xi. per quem tex. cum glo.
dixit ibi bar. ꝙ doctor non habet ſemper neceſſe vti.
inſignijs doctoratus etiam vbi eſt perſona principis
que non reperies in milite. Sed plura poſſent in me
dium afferre de priuilegijs doctoris ſed quia hec nō
eſt proprie materia noſtra cum propoſiti noſtri ſit at-
tingere quis preferatur an doctor vel miles ſed ſi cō
tigeret videre de eius priuilegijs recurre ad go-
fredum ⁊ hoſti. in ſumma de magi. ⁊ per ſcribentes

in. c. q̄to codeꝫ ti. ⁊ per bar. in. d. l. ſed ⁊ reprobari. §.
amplius. ff. de ex excu. tuto. per illum tex. ⁊ per bar.
in prima conſti. C. §. hec quoqꝫ ⁊ bar. in. l. i. §. pueri-
tiam. ff. de poſtu. ⁊ bar. in. l. medicos. C. de profeſ. ⁊
medi. l. x. vbi dixit ꝙ doctor nō tenetur ad collectas
nec poteſt capi perſonaliter ⁊ ꝙ familia non poteſt
cum perquirere pro armis ⁊ per bar. in. l. Alexandri
nis. C. de decu. li. x. ⁊ per bal. in. d. §. amplius vbi di
xit vnum notabile verbum ꝙ doctor inſignis ſciētie
vbicunqꝫ legat debet habere immunitatem etiam i
patria propria cum ſit decus patrie vbicunqꝫ reperia
tur ⁊ per bal. in auten. habita in. v. col. C. ne filius ꝓ
patre ⁊ per bal. in. l. ſolemnibus. C. de fide. inſtru. ⁊
bal. in. l. i. §. publi. ff. de inſti. ⁊ iur. ⁊ per Pau. de ca.
in. l. nulla. ff. de legibus cum multis alijs que breui-
tatis cauſa obmitto vno ſolum non pretermiſſo vꝫ ꝙ
doctor dicitur illūinare totūmūdū ad obediendū do
caſus eſt perpetuo menti tenendus in. d. auten. habi-
ta circa principium de quo tex. infra faciam mentiōꝫ
dum reſpondebimus ad ea obiecta que adducuntur
per iuſtiſſimuꝫ pricipem Federicum nec non per. d.
auctorem contra concluſionem per me firmatā vna
cum auctoritatē tantorum patrū de quibus ſupra di
xi tenentium ꝙ doctor preferatur militi ꝓ quibus ad
duximus aliqua de nouo ꝓ hac opinione confirman
da vt ſupra vidiſti quam etiam veram eſſe probabi-
mus in reſponſiōe dctōꝝ infra ſcriptorum obiectorū
vbi per ſolutionem per me ad ea ſigillatim ⁊ particu
lariter de vno in vnum danda magis ac magis ō ve
ritate ⁊ firmitate huius concluſiōis appebit. ¶ Nūc
igitur opere precium eſt adducere in medium ea q̄
per ſereniſſimū pricipeꝫ ⁊ per dn̄m autorem allegan
tur in contrarium ⁊ vt videbis faciunt. xx. fūdamen
ta ꝓ hoc que vere non obſtant ſi recte ponderentur.
¶ Et prio exordiendo a primo non obſtat dum dice
batur per eos ꝙ ratione antiquitatis debet miles p̄
ferri doctori Nam miles eſt antiquior q̄ doctor quia
tempore quo regimen rei publice erat in manibus re
gum erant milites magiſtri militum. l. ij. §. i vno. ff.
de origi. iu. ſed illo tēpore populi regebant ⁊ ſic in ci
uitatibus non poterant eſſe legum doctores. Quia ad
hoc reſpondeo dupliciter primo ꝙ in. d. l. ij non ne-
gatur quin eſſent legum doctores etiam eadem tem
peſtate imo probatur contrarium maxime circa prin
cipiuꝫ. d. legis. ¶ Vel ſecundo poſito ⁊ ñ conceſſo ꝙ
miles fuiſſet antiquior doctore tamen non ſequitur
ꝙ precedere debeat pp accidentia que ſunt maioris
ponderis ⁊ ex quibus doctor dignior eſt milite ꝙ ꝓ
batur etiaꝫ i conuincibiliter Nam videmus ꝙ doc-
tor antiquus regulariter prefertur iuniori iuxta. l.
ſemper. ff. de iu. mu. ⁊ in. §. comodius inſti. de reruꝫ
diui. ⁊ c. antiqua extra de priuil. ⁊ volūt in terminiſ
doctores in. l. cum quid. ff. ſi cer. peta tamen hoc eſt
verum niſi in doctore iuuene cōcurrerent accidentia
maioris ponderis puta maior ſcientia quia tunc ipſe
preferreretur antiquiori tex. eſt notandꝰ in. §. ordina
tus in auten. de mona. ⁊ ibi glo. in verbo tempus col
ligit argumentum ꝓ doctoribus iuuenibus vt prefe
rantur antiquioribus qn̄ iuuenes ſunt excellētiores
⁊ illam glo. ſequitur ibi Ange. ⁊ Ludo. ro. ⁊ domi-
nus meus Alex. de imo. in. d. l. cum quid vbi alias
legendo i almo ferarie ſtudio dixi ⁊ ita tenui ⁊ Lu.
ro. in dicta l. ſi vero. §. de viro in. liij. ſalen. ⁊ facit
tex. in. c. eꝑorum. lxxiij. di. ⁊ in. l. vnicuiqꝫ. C. de pro
ſacro. ſcri. li. xi. ¶ Ad idem facit tex. i. l. ꝓuidenduꝫ
C. de poſtu. per quem tex. ita decidit ibi Saly. con-

bononieñ. ꝙ doctor iunior magis excellens pre ferē
antiquiori. ¶ Pro confirmatiōe etiam facit bonus
tex. in. c. ſtatuimus extra de maio. ⁊ obe. vbi iunior
habens dignitatem prefertur antiquiori non haben
ti. Et ita in propoſito noſtro dicamus ꝙ dato ⁊ nō cō
ceſſo ꝙ miles ſeu militia fuerit antiquior q̄ doctor
vel doctoratus tñ ratione aliorum accidentium que
concurrunt in doctore pluſq̄ in milite d quibus ſupra
diximus ⁊ in proceſſu dicemus debꝫ doctor militi p̄
ferri. ¶ Secundo principaliter non obſtat dum dice
batur per eos quod militis nūcupatio eſt attributa
principi romano ⁊ ordo militaris conuenit imperato
ri qui appellat ſe militē vt. in. l. i. ff. de teſta. mili. ⁊c.
quia ad hoc reſpondeo ꝙ licet ordo militariſ attribu
atur romano principi non ſequitur quin. dignitas do
ctoralis poſſet etiam ⁊ merito ei attribui ſi doctora-
tus fuiſſet princeps ſicut miles factus eſt ⁊ ſi doctor
fuiſſet profecto ſe doctorem ⁊ libentiuſ appellaſſetꝰ ⁊
hec dignitas eſt ⁊ erat apta nata attribui ei ſi in ea ſci
entia ꝓfeciſſet itaqꝫ lꝫ imperator appellet ſe militeꝫ
hoc ideo eſt quia miles factus fuit ⁊ artem illam ex
ercuit ⁊ faciliꝰ q̄ noſtram. ¶ Sed ſi exercuiſſet no
ſtram potuiſſet doctor fieri ⁊ appellaſſet ſe doctorem
vnde hoc pceſſitpotius ex facti contigētia q̄ ex iuris
miniſterio ſed ꝙ plus eſt ipſemet imperator in ꝓhe
mio inſti. in prin. atteſtatur ꝙ maieſtas imperialis ñ
ſolum debet eſſe armis decorata ſed etiam legibus
ornata ⁊ loquitur per verbum denotans neceſſitatem
vꝫ oportet pōitꝰ ibi in tex. i prin. ¶ Tertio principa
liter non obſtat dum dicebatur per eoſdeꝫ ꝙ q̄to res
eſt nobilior tanto plus ſpernit ſubiecta viliora. l. no-
biliora. C. de comer. ⁊ mer. l. humilem. C. de incep.
nup. l. honores. §. his qui. ff. d decu. ſed ita eſt ꝙ mi
litia ſpernit magis viliores homines q̄ ſcientia lega
lis. l. iiij. C. qui mili. non poſ. li. xi. l. i. C. de nego. mi
li. iuncta. l. nequis. C. de aduo. diuer. iudi. item colo
nus non poteſt eſſe miles. l. circa. C. qui. mili. nō po. ⁊
tñ doctor legum eſſe poteſt. l. i. de conſul. ergo mili-
tes ſunt nobiliores doctoribus ⁊ ſic preferendi ⁊c.
Quia ad hoc reſpondeo ꝙ hoc eſt falſum Nam ve-
rum eſt ꝙ colonus ꝓhibetur eſſe miles ſi vult vaca
re ⁊ etiaꝫ i cōhere glebe ſed ſi deſerit arteꝫ ruſticalē
bene poſſꝫ effici mileſ nec aliter diſponit. d. l. circa cū
alijs ſupra allegatis ⁊ hoc eſſe verum ꝓbatur in. l.
milites ⁊ in. l. curiales ⁊ in. l. fi. C. loca. vbi milites
debent ſe abſtinere ab omnibus priuatis negotijs ne
retrahantur ab armis ſed plus dico ꝙ dignitas doc-
toralis abhorret plures perſonaſ q̄ militia patꝫ in ex
cōicato ⁊ in alijs de quibus infra dicemus ⁊ etiam
ſupra diximus itaqꝫ ex hoc capite doctor dignior eſt
q̄ miles. ¶ Quarto non obſtat dum allegabatur
ꝙ de armis ad iura tranſlatio eſt inhibēda ⁊ ſi verſa
ri circa leges eſſet maius q̄ circa militiam ſequeretē
poſſe aduocare militem ad legum exercitiuꝫ ſed hoc
non eſt quia non poſſunt milites a militia ad leges
auocari. l. fi. circa pri. C. d re mili ⁊c. Quia ad hoc fa
cile reſpondeo ꝙ ideo non poſſunt milites aduocari
ad legum exercitium non ex eo ꝙ leges non ſint di-
gniores ⁊ earum exercitium etiam dignius ſed quia
vnuſquiſqꝫ debet officio ſuo vacaſ ⁊ cum poſſit cōſu
li ⁊ ꝓuideri optime p doctores exercitio ſuo ⁊ p mi
lites ſuo ideo inhibetur tranſlatio ſed ſi daremus ꝙ
aliter legibus ꝓuideri non poſſet q̄ per aduocationē
militum bene aduocarentur ſed non eſt opus in hoc
militibus qui habent vacare armis ſuis ⁊ ex hoc. ꝓ
hibita eſt tranſlatio. ¶ Quinto non obſtat dum dice

batur qui ille p̄ferri debet qui confirmatus eſt maio
ri poteſtate. l. i. in. fi. de or. ſcri. ⁊. l. reſtituende in fine
C. de aduo. diuer. iudi. ſed quis non pōitur in nūero
militum ſine ſacra ꝓbatoria principis. l. neminem ⁊.
l. contra de re mili. li. xij. ⁊ not. in. l. i. C. qui. mili. nō
poſ. li. xi. ⁊ l. milites de offi. magi. mili. ſed in docto
ribus eſt ſecus. l. nemini. C. de aduo. diuer. iudi. ⁊c.
Quia ad hoc reſpondeo ꝙ ex hoc nō ſequitur ꝙ mi
les ſit dignior Nam aprobatio que ſit de doctore ſe
cundum formam. d. l. nemini dicitur fieri etiam ab ip
ſomet principe qui ita diſpoſuit ⁊ ordinauit fieri iux
ta illud ꝙ ipſemet imperator atteſtatur in. l. ij. §. ſed
cum omnia. C. de vet. iur. enucle. vbi omnia noſtra
facimus quibus officium noſtrum impartimur Vel
ſecundo reſpondeo ꝙ ideo ꝓbatoria principis inter
uenit in creatione militis quia in ea arte pnceps ipe
habet indicium ⁊ eam ſit ⁊ nouit iudicare ⁊ idem ēt
feciſſet in doctore ſi id intellexiſſet imo plus dico ꝙ
ex hoc colligitur maior dignitas doctoris q̄ militis
Nam doctoribus dedit facultatem creandi doctores
⁊ de eis ⁊ perſonis eorum cōfidit ſine ꝓbatoria ſua
vt. d. l. nemini ſed nō ſic conceſſit militibus creaſ mi
lites ⁊ ſic de eis non eſt ita confiſus ergo ex hoc ca-
pite doctores ſunt digniores cum eorum fidem ⁊ au
ctoritatem ⁊ iudicium magiſ aprobauerit imperator
quam militum. ¶ Sexto non obſtat dum dicebatur
ꝙ appellatio ducis attribuitur militi vt. l. i. §. miles.
ff. de re mili. ſed non reperitur attributa doctori niſi
poſtq̄ legerit per. xx. annos. l. i. C. de ꝓfeſ. qui in vr-
be conſtan. li. xij. Ergo cum nomen ducis ſit excelſi-
us ⁊ maioris excellentie vt in ti. quis dicatur dux vl
marchio vel comes ergo miles eſt dignior ⁊c. q2 ad
hoc reſpondeo ꝙ miles non conſequitur nomen du-
cis niſi alio concurrente ꝙ efficiatur dux belli a po
pulo ꝓut dicit valerius li. x. d mili. diſcipli. ⁊ ſic ex
accidenti conceditur nomen hoc militi ⁊ idem eſt in
doctore q ex accidenti illud etiā conſequi poteſt legē
do per ſupradictum tempus Plus dico ꝙ in hoc do
ctor eſt dignior quia poteſt ſibiipſi ex ſe ſolo ⁊ ſine
electione populi propter virtutem acquireſ illud no
men ſed non eſt ſic in milite qui ab alijs hoc cōſequi
tur ⁊ nulli dubium eſt ꝙ maior eſt virtus procedēs
a ſeipſo quam ab alio. ¶ Septimo non obſtat dum
dicebatur ꝙ perficienſ diſpoſita ē nobilior quaſi exe
quēs finem ⁊ pfectō ex fine deſcendit. l. his qui. §.
quedam. ff. ad. l. fal. ſed miles eſt huiuſmōi quia exe
quitur ⁊ mandat executioni diſpoſita per alium. l. q
reſtituere. ff. de rei ven. ⁊ l. iij. in pri. ff. ne vis fiat ei
⁊ l. ſi quis in hoc genus. C. de epiſ ⁊ cle. quia ad hoc
reſpondeo ꝙ imo iſtud argumentum facit in contra
rium. ¶ Nam leges diſponunt ⁊ doctor earum
vigore precipit ⁊ mandat ⁊ poſtea miles exequitur
quaſi ⁊ fine quaſi ſit ſequela ad diſpoſitionem prece
dentem ſicut dominus diſponit ⁊ mandat famulus
vero exequitur ⁊ miles eſt miniſter legis ⁊ pro hoc
facit. l. ſicut preponis ⁊. l. exequutio. C. d re iudi.
¶ Octauo non habet obſtare dum dicebatur ꝙ exē
pluꝫ principis ſubditi eius debēt imitari. l. nemo. C.
de epi. audi. ⁊. l. maximum vitium. C. de libe. pre. ⁊
l. veteribus. ff. pac. ſed ita eſt ꝙ per pricipem primo
fuit adhibita ratō rei militaris quam ſcientie lega-
lis vt. C. de iuſti. C. confir. ergo ⁊ nos ſimiliter de-
bemus p̄hibere rationem illius i ipſum p̄ponēdo ⁊c.
Quia ad hoc reſpondeo ꝙ non ſequitur ꝙ quid fuit
prius vel etiam antiquius ergo dignius ꝓut ſupra
dixi ad primum argumentum dum dixi ꝙ ex alijs

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

lites in verbo penis Sed ne ſtemus i enumeratione
predictorum ⁊ equiperatione ⁊ priuilegijs eorum ꝙ
omnia priuilegia conceſſa militibus extendantur ad
doctores niſi eſſent priuilegia conceſſa propter igno
rantiā aperte voluit Cy. ⁊ ſali. con bonoñ. in. l. i. i. v. q.
C. de iu. ⁊ fac. igno. ex hoc inferebat probabiliter ꝙ
doctor eſt omnino maioris preminentie Nam quic⸗
quid habet miles priuilegij habet doctor ⁊ ſi quid
in doctore deeſt ꝙ plus habeat miles non eſt hoc ob
eminentiā ſeu virtute i militia ſed propter eiꝰ igno
rantiam in qua fundantur q̄ plura eius priuilegia. l.
fi. in prin. C. de iure delibe. ¶ Sed pro dolor quid
eſt ignorantia deterius que reputatur quedam peſtiſ
vt in. §. vltimo. xxxvij. di. ⁊ in. c. de his. xxx. q. i. ⁊ fa
ciat illud delicta ignorantie mee ne memineris ⁊c.
¶ Et ideo multum luculenter dicebat bal. in. d. ru⸗
brica ffor in fine poſt glo. in verbo anteceſſoribus ꝙ
doctor debet preferri militi quia doctor ſua virtute
pollet allegat. l. ſiquis bello. ff. de capti. ⁊ ſubdit ꝙ
noſtri bononieñ. ſemper faciunt egregios doctores
precedere quoſcūq; milites propter eorum virtutes
valde ergo diſciplinati ſunt honoribus extollendi. l.
ſed reprobari. §. valde tamen diſciplinati. ff. de excu.
tuto. ⁊ idem voluit etiam in terminis bal. in. l. ꝙ cō
ſtitutum. ff. de teſta. mili. ⁊ Pet. de anca. in. l. aduo⸗
cati. C. de aduo. di. iudi. ⁊ Ludo. ro. in. l. ſi cum dico
per illum tex. in ver. quid. tamen. ff. de arbitris ⁊ in.
l. ſi vero. §. de viro i. liij. ſalentia. ff. ſolu. ma. ¶ Pro
qua opinione corroboranda vltra predicta adducebat
quia ⁊ ſi in milite verſetur cā rei publice vtilitatis
l. mili. ⁊ l. fi. C. loca. ⁊ l. fi. C. de reiti. militeſ. ⁊ etiā i
doctore verſatur vtilitas publica tex. eſt in dicta. l. ad
uocati ⁊ voluit glo. in. l. i. in fine. C. de ſtudijs libe.
vr. ro. li. xij. ⁊ bar. ⁊ cōiter alij ſcri. in. l. i. in fine. ff.
ſolu. matri. tñ cauſa priuilegij militis inter alia fun
datur in eius ignorantia ſed in doctore non in quo ꝓ
pria virtus inducit eius priuilegia ⁊ qui doctor i ſua
ꝓpria virtute pollet. d. l. ſiquis bello de capti. ⁊ volu
it bal. in. d. ꝓhemio ffor in fine. ¶ Preterea ad idē
adducebat ꝓ oſtendendo amplitudinem ⁊ preſtantiā
doctoris vltra militem ⁊ vt cum p̄cedat. Naꝫ ianua
principis debet ſemper patere doctoribus tex. eſt in
l. fi. C. de offi. diuer. iudi. in ver. conſiſtorium noſtruꝫ
ingrediendi facultas p̄beatur ⁊c. ¶ Demum pro hoc
faciat quia doctor appellatur parens imperatoris ab
ipſomet imperatore ita nuncupante cuꝫ ore ſuo tex. ē
in. l. ex diui pij. C. loca. in ver. parentem meum ⁊c.
cum glo. que dicit ſcientia ⁊ etate vbi imperator ap⸗
pellat dñs vulpianum parentem ſuum ⁊c. ¶ Alibi
etiam imperator ſacratiſſimus appellat eundem vul
pianum amicum ſuum vt eſt tex. multum ſingularis
⁊ l. ſecundum reſponſum. C. de cotra ⁊ comi. ſtipu. i
ver. vulpia. iur. conſul. amici mei ⁊c. ¶ Preterea
facit tex. in. l. ij. C. de offi. diuer. iudi. vbi imperator
mandat officialibus ſuis vt non appellent doctores
fratres ſed patres. Plus dico ꝙ doctor ⁊ nullus ali
us poteſt vti vehiculo in ciuitate in qua eſt princeps
l. i. C. de onera vehicu. li. xi. per quem tex. cum glo.
dicit ibi bar. ꝙ doctor non habet ſemper neceſſe vti.
inſignijſ doctoratus etiam vbi eſt perſona principis
que non reperies in milite. Sed plura poſſent in me
dium afferre de priuilegijs doctoris ſed quia hec nō
eſt proprie materia noſtra cum prepoſiti noſtri ſit at⸗
tingere quis preferatur an doctor vel miles ſed ſi cō
tigeret videre de eius priuilegijs recurre ad go⸗
fredum ⁊ hoſti. in ſumma de magi. ⁊ per ſcribentes

in. c. q̄to codeꝫ ti. ⁊ per bar. in. d. l. ſed ⁊ reprobari. §.
amplius. ff. de ex excu. tuto. per illum tex. ⁊ per bar.
in prima conſti. C. §. hec quoq; ⁊ bar. in. l. i. §. pueri⸗
tiam. ff. de poſtu. ⁊ bar. in. l. medicos. C. de profeſ. ⁊
medi. l. x. vbi dixit ꝙ doctor nō tenetur ad collectas
nec poteſt capi perſonaliter ⁊ ꝙ familia non poteſt
eum perquirere pro armis ⁊ per bar. in. l. Alexandri
nis. C. de occu. li. x. ⁊ per bal. in. d. §. amplius vbi di
xit vnum notabile verbum ꝙ doctor inſignis ſciētie
vbicunq; legat debet habere immunitatem etiam i
patria propria cum ſit decus patrie vbicunq; reperia
tur ⁊ per bal. in auten. habita in. v. col. C. ne filius ꝓ
patre ⁊ per bal. in. l. ſolemnibus. C. de fide. inſtru. ⁊
bal. in. l. i. §. publi. ff. de inſti. ⁊ iur. ⁊ per Pau. de ca.
in. l. nulla. ff. de legibus cum multis alijs que breui⸗
tatis cauſa obmitto vno ſolum non pretermiſſo vꝫ ꝙ
doctor dicitur illūinare totūmūdū ad obediendū do
caſus eſt perpetuo menti tenendus in. d. auten. habi⸗
ta circa principium de quo tex. infra faciam mentiōꝫ
dum reſpondebimus ad ea obiecta que adducuntur
per iuſtiſſimuꝫ pricipem Fedricum nec non per. d.
auctorem contra concluſionem per me firmatā vna
cum auctoritatē tantorum patrū de quibus ſupra di
xi tenentium ꝙ doctor prefertur militi ꝓ quibus ad
duximus aliqua de nouo ꝓ hac opinione confirman
da vt ſupra vidiſti quam etiam veram eſſe probabi⸗
mus in reſponſiōe doctoꝝ infra ſcriptorum obiectorū
vbi per ſolutionem per me ad ea ſigillatim ⁊ particu
lariter de vno in vnum danda magis ac magis d̄ ve
ritate ⁊ firmitate huius concluſiōis appebit. ¶ Nūc
igitur opere precium eſt adducere in medium ea q̄
per ſereniſſimū pricipeꝫ ⁊ per dñm autorem allegan
tur in contrarium ⁊ vt videbis faciunt. xx. fūdamen
ta ꝓ hoc que vere non obſtant ſi recte ponderentur.
¶ Et prio exordiendo a primo non obſtat dum dice
batur per eos ꝙ ratione antiquitatiſ debet miles p̄
ferri doctor Nam miles eſt antiquior q̄ doctor quia
tempore quo regimen rei publice erat in manibuſ re
gum erant milites magiſtri militum. l. ij. §. i vno. ff.
de origi. iu. ſed illo tēpore populi regebant ⁊ ſic in ci
uitatibuſ non poterant eſſe legum doctoreſ. Quia ad
hoc reſpondeo dupliciter primo ꝙ in. d. l. ij non ne⸗
gatur quin eſſent legum doctores etiam eadem tem
peſtate imo probatur contrarium maxime circa prin
cipiuꝫ. d. legis. ¶ Uel ſecundo poſito ⁊ ñ conceſſo ꝙ
miles fuiſſet antiquior doctore tamen non ſequitur
ꝙ precedere debeat pp accidentia que ſunt maioris
ponderis ⁊ ex quibus doctor dignior eſt milite ꝙ ꝓ
batur etiaꝫ i conuincibiliter Nam videmus ꝙ doc⸗
tor antiquus regulariter prefertur iuniori iuxta. l.
ſemper. ff. de iu. mu. ⁊ in. §. comodius inſti. de reruꝫ
diui. ⁊ c. antiqua extra de priuil. ⁊ volūt in terminiſ
doctores in. l. cum quid. ff. ſi cer. peta tamen hoc eſt
verum niſi in doctore iuuene cōcurrerent accidentia
maioris ponderis puta maior ſcientia quia tunc ipſe
preferreretur antiquiori tex. eſt notandꝰ in. §. ordina
tus in auten. de mona. ⁊ ibi glo. in verbo tempus col
ligit argumentum ꝓ doctoribus iuuenibus vt prefe
rantur antiquioribus qñ iuuenes ſunt excellētiores
⁊ illam glo. ſequitur ibi Ange. ⁊ Ludo. ro. ⁊ domi⸗
nus meus Alex. de imo. in. d. l. cum quid vbi alias
legendo i almo ferarie ſtudio dixi ⁊ ita tenui ⁊ Lu.
ro. in dicta. l. ſi vero. §. de viro in. liij. ſalen. ⁊ facit
tex. in. c. epōrum. lxxiij. di. ⁊ in. l. vnicuiq;. C. de pro
ſacro. ſcri. li. xi. ¶ Ad idem facit tex. i. l. ꝓuidenduꝫ
C. de poſtu. per quem tex. ita decidit ibi Saly. con⸗

bononieñ. ꝙ doctor iunior magis excellens pre ferſ
antigori. ¶ Pro confirmatōne etiam facit bonus
tex. in. c. ſtatuimus extra de maio. ⁊ obe. vbi iunior
habens dignitatem prefertur antiquiori non haben
ti. Et ita iu propoſito noſtro dicamus ꝙ dato ⁊ nō cō
ceſſo ꝙ miles ſeu militia fuerit antiquior q̄ doctor
vel doctoratus tñ ratione aliorum accidentium que
concurrunt in doctore pluſq̄ in milite d̄ quibus ſupra
diximus ⁊ in proceſſu dicemus debꝫ doctor militi p̄
ferri. ¶ Secundo principaliter non obſtat dum dice
batur per eos quod militis nūcupatio eſt attributa
principi romano ⁊ ordo militaris conuenit imperato
ri qui appellat ſe militē vt. in. l. i. ff. de teſta. mili. ⁊c.
quia ad hoc reſpondeo ꝙ licet ordo militariſ attribu
atur romano principi non ſequitur quin. dignitas do
ctoralis poſſet etiam ⁊ merito ei attribui ſi doctora⸗
tus fuiſſet princeps ſicut miles factus eſt ⁊ ſi doctor
fuiſſet profecto ſe doctorem ⁊ libentiuſ appellaſſet ⁊
hec dignitas eſt ⁊ erat apta nata attribui ei ſi in ea ſci
entia ꝓfeciſſet itaq; lꝫ imperator appellet ſe militeꝫ
hoc ideo eſt quia miles factus fuit ⁊ artem illam ex
ercuit ⁊ facilius q̄ noſtram. ¶ Sed ſi exercuiſſet no
ſtram potuiſſet doctor fieri ⁊ appellaſſet ſe doctorem
vnde hoc ꝓceſſit potius ex facti contigētia q̄ ex iuris
miniſterio ſed ꝙ plus eſt ipſemet imperator iu ꝓhe
mio inſti. in prin. atteſtatur ꝙ maieſtas imperialis ñ
ſolum debet eſſe armis decorata ſed etiam legibus
ornata ⁊ loquitur per verbum denotans neceſſitatem
vꝫ oportet pōitꝫ ibi in tex. i prin. ¶ Tertio principa
liter non obſtat dum dicebatur per eoſdeꝫ ꝙ q̄to res
eſt nobilior tanto plus ſpernit ſubiecta viliora. l. no⸗
biliora. C. de comer. ⁊ mer. l. humilem. C. de incep.
nup. l. honores. §. his qui. ff. d̄ decu. ſed ita eſt ꝙ mi
litia ſpernit magis viliores homines q̄ ſcientia lega
lis. l. iiij. C. qui mili. non poſ. li. xi. l. i. C. de nego. mi
li. iuncta. l. nequis. C. de aduo. diuer. iudi. item colo
nus non poteſt eſſe miles. l. circa. C. qui. mili. nō po. ⁊
tñ doctor legum eſſe poteſt. l. i. de conſul. ergo mili⸗
tes ſunt nobiliores doctoribus ⁊ ſic preferendi ⁊c.
Quia ad hoc reſpondeo ꝙ hoc eſt falſum Nam ve⸗
rum eſt ꝙ colonus ꝓhibetur eſſe miles ſi vult vaca
re ⁊ etiaꝫ i cōhere glebe ſed ſi deſerit arteꝫ ruſticalē
bene poſſꝫ effici mileſ nec aliter diſponit. d. l. circa cū
alijs ſupra allegatis ⁊ hoc eſſe verum ꝓbatur in. l.
milites ⁊ in. l. curiales ⁊ in. l. fi. C. loca. vbi milites
debent ſe abſtinere ab omnibus priuatis negotijs ne
retrahantur ab armis ſed plus dico ꝙ dignitas doc⸗
toralis abhorret plures perſonaſ q̄ militia patꝫ in ex
cōicato ⁊ in alijs de quibus infra dicemus ⁊ etiam
ſupra diximus itaq; ex hoc capite doctor dignior eſt
q̄ miles. ¶ Quarto non obſtat dum allegabatur
ꝙ de armis ad iura tranſlatio eſt inhibēda ⁊ ſi verſa
ri circa leges eſſet maius q̄ circa militiam ſequereſ
poſſe aduocare militem ad legum exercitiuꝫ ſed hoc
non eſt quia non poſſunt milites a militia ad leges
auocari. l. fi. circa pri. C. d̄ re mili ⁊c. Quia ad hoc fa
cile reſpondeo ꝙ ideo non poſſunt milites aduocari
ad legum exercitium non ex eo ꝙ leges non ſint di⸗
gniores ⁊ earum exercitium etiam dignius ſed quia
vnuſquiſq; debet officio ſuo vacaſ ⁊ cum poſſit cōſu
li ⁊ ꝓuideri optime p doctores exercitio ſuo ⁊ p mi
lites ſuo ideo inhibetur tranſlatio ſed ſi darcmus ꝙ
aliter legibus ꝓuideri non poſſet q̄ per aduocationē
militum bene aduocarentur ſed non eſt opus in hoc
militibus qui habent vacare armis ſuis ⁊ ex hoc. ꝓ
hibita eſt tranſlatio. ¶ Quinto non obſtat dum dice

batur qui ille p̄ferri debet qui confirmatus eſt maio
ri poteſtate. l. i. in. fi. de or. ſcri. ⁊ l. reſtituende in fine
C. de aduo. diuer. iudi. ſed quis non pōitur in nūero
militum ſine ſacra ꝓbatoria principis. l. neminem ⁊.
l. contra de re mili. li. xij. ⁊ not. in. l. i. C. qui. mili. nō
poſ. li. xi. ⁊ l. milites de offi. magi. mili. ſed in docto
ribus eſt ſecus. l. nemini. C. de aduo. diuer. iudi. ⁊c.
Quia ad hoc reſpondeo ꝙ ex hoc nō ſequitur ꝙ mi
les ſit dignior Nam aprobatio que ſit de doctore ſe
cundum formam. d. l. nemini dicitur fieri etiam abip
ſomet principe qui ita diſpoſuit ⁊ ordinauit fieri iux
ta illud ꝙ ipſemet imperator atteſtatur in. l. ij. §. ſed
cum omnia. C. de vet. iur. enucle. vbi omnia noſtra
facimus quibus officium noſtrum impartimur Uel
ſecundo reſpondeo ꝙ ideo ꝓbatoria principis inter
uenit in creatione militis quia in ea arte priceps ipſe
habet iudicium ⁊ eam ſit ⁊ nouit iudicare ⁊ idem ēt
feciſſet in doctore ſi id intellexiſſet imo plus dico ꝙ
ex hoc colligitur maior dignitas doctoris q̄ militis
Nam doctoribus dedit facultatem creandi doctores
⁊ de eis ⁊ perſonis eorum cōfidit ſine ꝓbatoria ſua
vt. d. l. nemini ſed nō ſic conceſſit militibus creaſ mi
lites ⁊ ſic de eis non eſt ita confiſus ergo ex hoc ca⸗
pite doctores ſunt digniores cum eorum fidem ⁊ au
ctoritatem ⁊ iudicium magiſ aprobauerit imperator
quam militum. ¶ Sexto non obſtat dum dicebatur
ꝙ appellatio ducis attribuitur militi vt. l. i. §. miles.
ff. de re mili. ſed non reperitur attributa doctori niſi
poſtq̄ legerit per. xx. annos. l. i. C. de ꝓfeſ. qui in vr⸗
be conſtan. li. xij. Ergo cum nomen ducis ſit excelſi⸗
us ⁊ maioris excellentie vt in ti. quis dicatur dux vl̄
marchio vel comes ergo miles eſt dignior ⁊c. q̄ ad
hoc reſpondeo ꝙ miles non conſequitur nomen du⸗
cis niſi alio concurrente ꝙ efficiatur dux belli a po
pulo ꝓut dicit valerius li. x. d̄ mili. diſcipli. ⁊ ſic ex
accidenti conceditur nomen hoc militi ⁊ idem eſt in
doctore q ex accidenti illud etiā conſequi poteſt legē
do per ſupradictum tempus Plus dico ꝙ in hoc do
ctor eſt dignior quia poteſt ſibiipſi ex ſe ſolo ⁊ ſine
electione populi propter virtutem acquireſ illud no
men ſed non eſt ſic in milite qui ab alijs hoc cōſequi
tur ⁊ nulli dubium eſt ꝙ maior eſt virtus procedēs
a ſeipſo quam ab alio. ¶ Septimo non obſtat dum
dicebatur ꝙ perficienſ diſpoſita ē nobilior quaſi exe
quēs finem ⁊ pfectō ex fine deſcendit. l. his qui. §.
quedam. ff. ad. l. fal. ſed miles eſt huiuſmōi quia exe
quitur ⁊ mandat executioni diſpoſita per alium. l. q
reſtituere. ff. de rei ven. ⁊ l. iij. in pri. ff. ne uis fiat ei
⁊ l. ſi quis in hoc genus. C. de epiſ ⁊ cle. quia ad hoc
reſpondeo ꝙ imo iſtud argumentum facit in contra
rium. ¶ Nam leges diſponunt ⁊ doctor earum
vigore precipit ⁊ mandat ⁊ poſtea miles exequitur
quaſi ⁊ ſine quaſi ſit ſequela ad diſpoſitionem prece
dentem ſicut dominus diſponit ⁊ mandat famulus
vero exequitur ⁊ miles eſt miniſter legis ⁊ pro hoc
facit. l. ſicut preponis ⁊ l. exequutio. C. d̄ re iudi.
¶ Octauo non habet obſtare dum dicebatur ꝙ exē
pluꝫ principis ſubditi eius debēt imitari. l. nemo. C.
de epi. audi. ⁊ l. maximum vitium. C. de libe. pte. ⁊
l. veteribus. ff. pac. ſed ita eſt ꝙ per pricipem primo
fuit adhibita ratō rei militaris quam ſcientie lega⸗
lis vt. C. de iuſti. C. confir. ergo ⁊ nos ſimiliter de⸗
bemus p̄hibere rationem illius i ipſum p̄ponēdo ⁊c.
Quia ad hoc reſpondeo ꝙ non ſequitur ꝙ quid fuit
prius vel etiam antiquius ergo dignius ꝓut ſupra
dixi ad primum argumentum dum dixi ꝙ ex alijs

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

acidentibus rēs indicatur dignioꝛ ꝓut ibi dixi ideo
nō repeto nunc. ¶ Nono non obſtat dum dicebaꝰ
ꝙ ſcriptorum opera eſt res viliſſima.l.in rem.§.pꝛio
ff.de re vendicatione ⁊ .l.qua ratione.§.littere.ff.de
acqui.rerum dñijo.⁊.l.ij.§.omnibus.C.de vet.iur.
enucle.ſed doctores legum appellantur ſcriptores et
per conſequens ſunt viliſſimi.l.i.ff.de offi.pfec.pre-
to.Quia ad hoc reſpondeo ꝙ longa eſt differentia
inter ſcriptores nam aliqui ſcribunt vt nudi miniſtri
⁊ hoc eſt bene officium vile aliqui vero ſcribunt vt
comentatores ⁊ nodos iuris ſoluentes ⁊ hij nequa-
q̄ʒ viles ſunt imo digniſſimi ⁊ comēdandi ꝙ pꝛobaꝰ
per illummet tex.in dicta.l.i.quem retorqueo in con
trarium contra dn̄m auctorem vbi iuriſlatoꝛ remitit
ſe ad dicta ſcriptorum antiquorum ⁊ ꝓprie circa ma
teriaʒ militie quid ſancitum fuerit de ea ⁊ de magi-
ſtro militum ex quo tex.ꝑ certo elicitur ⁊ aperte de
monſtratur maxima pꝛeminentia doctoris qui ſcrip
ſit circa militiam ⁊ eius dictis iuriſlatoꝛ atteſtatur
ſtandum eſſe ⁊ hoc ꝓceſſit de ſcientia imo mādato i
peratoꝛis qui mandauit iura ꝯponi per doctores eti
am vt patet in pꝛohemio inſtitu. ¶ Decimo non ob
ſtat aliud dum dicebatur ꝑ eoſdem ꝙ maioꝛitas la-
boꝛum inducit maioꝛem remunerationem beneficio
rum ⁊ ſic ille debet ꝓponi qui maioꝛibus laboꝛibo̅ʒ
hus occupatur ⁊ alium ſuperat vt.l.ij.C.de offi.ma
giſtri ſed miles eſt huiuſmodi vt pꝛobatur in.l.mili
tes.C.de re.mili.hinc eſt ꝙ appellati ſunt milites ꝑ
excellentiam a malo ⁊ a durina quaʒ ſubſtinent pꝛo
re publica.l.i.§.pe.ff.de teſta.mili.Quia ad hoc reſ
pondeo pꝛimo ꝙ licet maioꝛitas laboꝛis eſſet in mi
lite q̄ in doctore tamen verum eſſet ꝙ ex hoc debet
maioꝛ remuneratio fieri ſed non ſequitur ꝙ ꝑꝑ hoc
remuneratus ſic dignioꝛ vt de ſe patet. ¶ Preterea
dignitas non menſuratur cum laboꝛe Nam ſi hoc eſ
ſet verum pꝛeponeremus poꝛtatores etiam viliſſi-
mos ponderum ⁊ menſuratores ⁊ alios ſubſtinentes
intollerabiles laboꝛes perſonis dignis ꝙ ꝑfecto eſ
ſet abſurdum vel ⁊ tertio dicamus ꝙ ꝓpoſito ꝙ i
laboꝛis maioꝛitate conſtiteret maioꝛ ꝑminentia illō
eſſet magis in doctore q̄ in milite cum miles coꝛpo
re magis laboꝛet ſed doctoꝛ coꝛpoꝛe ⁊ ingenio vt ꝓ
batur in.d.auten.habita ne filius ꝓ patre. ¶ Unde-
cimo nō obſtat aliud qđ dicebaꝰ ꝙ ex affectione ⁊ a
micitia pꝛelatio eſt inducenda.l.ſeruus ſpuriuʒ.§.fi.
ff.de lega.i.l.ſi fuerit.ff.de rebus dubijs.l.in tempuſ
ff.de hꝛ.inſti.ſed miles eſt domeſticus imperatoꝛis
vt not.ſuper rubric.C.de dome.pꝛote.libꝛo.xij.⁊.l.
fi.eodem ti.item ſimplicitas que maxime viget i mi
litibus.l.i.ff.de teſta.militari eſt pꝛincipis amica in
ſtitu.de fidei liber.§.ſed quia ⁊.l.i.in pꝛin.ff.d dolo
Quia ad hoc reſpondeo ꝙ ex amicitia vel affectiōe
ſi indicatur pꝛelatio imo familiaritas nimia parit cō
temptum.l.obſeruandum.ff.de offi.p̄ſi.nec iura allega
ta ni contrarium ꝓbant. Nam loquuntur in terminis
valde diuerſis vʒ in materia legatoꝛum in quibus i
dubio caritas ⁊ affectio ⁊ coniunctio inducit pꝛelatō
nem ſed non maioꝛem dignitatem Nam aliquando
videmus pꝛincipem affici erga vnum tendentem ad
votum ſuum ⁊ in voluptates ſuas ꝓclium magisq̄
in virum ꝓbatiſſimum magne ſcientie ⁊ dignitatis
Uel aliter reſpondeo ꝙ ſi volumus ex amicitia in
duci pꝛelationem hoc argumentum poteſt retorque
ri contra dominū auctorem Naʒ doctoꝛ dicitur ami
cis imperatoꝛis.d.l.ſecundum reſponſum.C.de con
tra ⁊ comi.ſtipu.⁊ nedum dicitur amicus ſed parens

vt in.d.l.ex diui pij.C.loca ex quibus ꝓbatur nedū
amicitia ⁊ affectio ſed honoꝛ quem imperatoꝛ ipſe-
met exhibet doctori ꝙ non reperitur feciſſe in mili-
te vnde ⁊ nos honorare magis debemus doctorem
q̄ militem ⁊ hoc bene notabis quia multum facit ꝓ
hac opinione ⁊ ex hoc etiam tollitur illud ꝙ diceba
tur de ſimplicitate que eſt amica ⁊c̄. Nam doctoꝛ ē
eſt amicus ⁊ ꝙ plus eſt appellatus pater ⁊ parens ab
ipſomet imperatore vt in iuribus pꝛoxime allegatis
¶ Duodecimo non obſtat aliud dum dicebatur ꝙ
pꝛimo pꝛemiatus eſt pꝛeferendus ſecundo pꝛemiato
ſed miles fuit ante pꝛemiatus q̄ doctoꝛ.l.fi.C.de in
offi.teſta.coniuncta quadam glo.in.l.ij.ff.ſi ſerui vē
di..ergo debet ꝓferri quia iuxta fines meriti imponi
tur meritum ar.l.ſcia in pꝛin.ff.de ānuis lega.Quia
adhoc reſpondeo pꝛio negando ꝙ miles fuerit pꝛio
pꝛemiatus nec pꝛobatur hoc vt ſupꝛa vel ſecundo di
camus ꝙ ad hoc vt argumentum ꝓcedat opus eſſet
ꝙ daremus duos eodē tempoꝛe laboꝛantes ⁊ ꝙ pꝛe
mium daretur pꝛimo vni q̄ alteri ſed hoc non datur
in caſu noſtro imo auctoꝛ ſupꝛa dixit ꝙ pꝛius fuerūt
milites ⁊ coꝛ ratio pꝛius fuit habita ergo non cōcur
rit cum doctore ⁊ per conſequens ceſſat argumentuʒ
Uel ⁊ tertio reſpondeo ꝙ dato ⁊ non conceſſo ꝙ pꝛe
dicta eēnt vera non ſequitur ꝙ pꝛimo pꝛemiatus ſit
dignioꝛ ſed ille eſt dignioꝛ qui maioꝛi ꝑmio dōatur
ſed doctoꝛ maioꝛi ꝑmio donatur vt ex ſupꝛadictis cū
maxime imperatoꝛ plus erga eum ſe exhibeat ergo
⁊c̄. ¶ Decimotertio non obſtat duʒ dicebatur ꝙ ne
ceſſarioꝛum ratio eſt ꝑhabenda.l.imperatoꝛ.ff.đ pac.
l.impube.ff.de ſuſpe.tuto.ſed miles eſt magis neceſ
ſarius mundoq̄ doctoꝛ Nam ſine doctore viuere poſ
ſumus ꝙ pꝛobatur quia per doctorem mūduſ illumi
natur vt in auten.habita.C.ne filiꝰ pꝛo patre ſed abſ
q̄ʒ dubio viuere poſſumus edibus ofuſcatis ⁊ ſic mū
do offuſcato vt.l.ſiiſ qui edes.ff.đ vſufruc.⁊.l.binas
ff.de ſerui.vrba.pꝛedi.Quia ad hoc reſpondeo ꝙ ſa
tis ſuperqʒ ſatis in hoc argumento miroꝛ de dño au
ctore cui pōt dici heu patioꝛ tellis vulnera facta me
is. Nam verum eſt ꝙ viuere poſſumus edibus of-
fuſcatis ⁊ ſine lumine ſed magna eſt differētia inter
lumina. Nam deffectus luminis coꝛpoꝛalis non fa-
cit quin viuere poſſumus licet tamen male ſed abſqʒ
lumine intellectus ⁊ veritatis ⁊ recte viuendi noꝛma
minime viuere niſi vt fere beſtie poſſumus a quibꝰ
differt homo ſolum ex ſupꝛadictis ⁊ ideo ex hoc
infero ꝙ cum ꝑ doctores illuminetur mundus vt in
d.auten.habita in ver.quoꝛum ſcientia mundus illu
minatur ⁊c̄.ꝙ iſtud eſt vnum potiſſimum argumen-
tum pꝛo pꝛeferendo doctore militi.Ex quo tex. infe
ro aliud ꝙ hoc lumen radiens a doctore eſt ad obe-
diendum deo ⁊ hoc eſt verum lumen ꝙ lucet in tene
bꝛis ⁊ tenebꝛe id non compꝛehenderūt ⁊ ſine quo ne
quaq̄ viuere poſſemus ſed non.reperitur ꝙ impera
toꝛ vtatur hoc ampliſſimo ⁊ eminentiſſimo mō loq̄
di erga milites quo loquutus eſt erga doctoreſ ꝙ te
ne menti qua hoc multū facit pꝛo hac opinione.
¶ Decimoquarto non obſtat dum dicebatur ꝙ oꝛ-
do ſcripture eſt ſeruandus.l.qui ſoluendo.ff.de he-
re.inſti.⁊.l.generaliter.§.quod ergo.ff.de fidei.lib.
⁊.l.quotiens inpꝛin.ff de vſufruc.ſed ita eſt ꝙ iuxta
oꝛdinem littere miles pꝛefertur pꝛofeſſoꝛibus leguʒ
l.his honoꝛibus.ff.de vaca.mune.quia ad hoc reſpō
deo pꝛimo ꝙ illa pꝛelatio de qua in illo tex. ſit quo
ad remiſſioneʒ ⁊ humaniatem non autem quo ad a
lia.Uel ſecundo reſpondeo ꝙ ex quo conſtat de oꝛ

dine intellectus quo inſpecto imperatoꝛ pꝛetulit do
ctorem militi vt ſupꝛa diuerſimode pꝛobaui non at-
tenditur oꝛdo littere vel ſcripture.l.cuʒ pater.§.fidei
ff.de lega.ij.⁊ voluit Bart.in terminis noſtris in.§.
quibus in pꝛima cōſti.C.⁊ bar.in.l.ſceuola ⁊ in.l.ita
tamen.§.qui ſuſpectam.ff.ad trebel. cum ſimilibus.
Uel ⁊ tertio reſpondeo ꝙ aliquando poſtpoſita in li
teris ſeu ſcripturis ſunt dignioꝛa ⁊ ꝓbatur in rubꝛi-
ca.ff.vbi ponantur nomina ⁊ cognomina ⁊ pꝛeminē
tie iperatoꝛis ⁊ dignioꝛa poſtponuntur. ¶ Decimo
quinto non obſtat dum dicebatur ꝙ doctores qui ſūt
in conſilio pꝛincipis maioꝛem conſequūtur immunita
tē q̄ ſimplices doctores vt pꝛobatur inſti.de excu.tu.
§.item qui rome.l.iuriſperitos.ff.eo.ti.item illi qui
ſunt abſentes rei publice cā tantā imminitatem conſe-
quūtur quātam illi qui ſunt doctores ⁊ circa latuſ pꝛi
cipis.l.verum.§.ex facto.ff.de mino.⁊ in.§.item mi
les inſti.de excu.tuto.ergo maioꝛem habent immu-
nitatem q̄ ſimplices doctores ſed milites ſunt huiuſ
modi ⁊ ſemper cenſentur abſentes rei publice cā.l.
mili.ff.ex qui.cau.maio.Quia ad hoc reſpondeo pꝛi
mo fatendo verum eſſe plus immunitatis habere
exiſtentes ad latus pꝛincipis ⁊ etiam abſentes rei pu
blice cā q̄ ſimplices doctores pꝛout etiam inferiꝰ di
cam circa finem huius tractatus ſed nego.milites ſp
cenſeri abſentes rei publice cā nec.l. milites hoc di
cit ſi bene ponderetur nam bene dicit milites dici ab
eſſe rei publice cā q̄ñ a ſignis ſine periculo recedere
non poſſunt ſed demus militem non exiſtentem i ex
peditione vel inſignis certe non dicetur abſens cā rei
publice ⁊ per conſequens non militat argumentuʒ ⁊
facit.l.diuus traianus.ff.de teſta mili.⁊.l.milites.C.
eo.ti.⁊ ſi diceres ergo ſimiles eſt in expeditione pꝛe
fertur doctori dico ꝙ in illo actu pꝛefertur ⁊ do-
ctoꝛ etiam in actu ſuo pꝛeferreret ſed de hoc non eſt
pꝛincipalis dubitatio noſtra ſed nos loquimur extra
expeditiones ⁊ in actibus neutralibus ꝓut dicam in
fra circa finem. ¶ Decimoſexto non obſtat dum di
cebatur ꝙ vniuerſalia ſunt ꝑferenda particularibus
⁊ ille debet ꝑferri cuius exercitiū eſt cōius ⁊ vniuer
ſalius quia cōioꝛa ⁊ vniuerſalioꝛa pꝛeponuntur vt.l.
Nam ad ea de legibus ⁊.l.eius.§.militia det eſt mi
lit. ⁊ in auten.de non alie.§.quia.vero.colla.ij.⁊ pꝛo
batur i.l.i.ff.ſi cer.peta.⁊ ꝙ not.in rubꝛica de inte.
reſti.ſʒ ita ē ꝙ miles habet exercitiū cōius ⁊ vniuer-
ſalius q̄ doctoꝛ ꝙ apparet ex eo quia miles per totū
oꝛbem poteſt exercere militiam vt.l.miles ⁊.l.per
armeniam de offi.magi.mili ⁊ in.l.in nomine dñi
§.eos de offi.pꝛefe.pꝛeto.afri.⁊ in.l.i.C.de. come.⁊
l.l.tribū.C.de re militari ⁊ in.l.iubemꝰ.C.đ eroga.
militaris anone ſed in doctoribus ſecus quia nō
habent exercitium niſi in regalibus ciuitatibus
l.philoſofis .§.legum doctores.ff.de excu.tuto.⁊ in
pꝛohemio.ff.Quia ad hec reſpondeo pꝛimo negan-
do ꝙ quid dicatur dignius quando eſt vniuſaliuſ ⁊
cōius Nam quelibet ars mecanica ⁊ quantūcunqʒ vi
liſſima poteſt exerceri per totum oꝛbem ⁊ eſt cōis ⁊
tamen non eſt dignioꝛ ceteris imo ex hoc argumen
to ꝓbo concluſionem ꝙ doctoꝛ ſit dignioꝛ milite cū
doctoris exercitium non poſſit fieri ita paſſim ſed ſo
lum in certis locis eminentiſſimis ⁊ non obſcuris ⁊
patet in.d.pꝛohemio.ffoꝛ.in.§.hec autē ⁊ in.§.illud
autem ⁊ in alijs locis ex ſpeciali pꝛiuilegio imperia
li ſdultis vt eſt in hac noſtra floꝛentiſſima ⁊ vetuſti-
ſſima Bononie patria cui a theodoſio licentia hec cū
ceſſa fuit.Uel ⁊ tertio dicamus ꝙ ſatis dicitur vni-

uerſale ⁊ cōe exercitium doctoris ⁊ vniuerſalius ex
ercitio militis cum legendo in vno.loco operet plus
quam decem vel centum milites militantes in decē
m vel centum locis. Nam illuminat totum mun
dum vt eſt tex.in.d.auten.habita ne filius pꝛo patre
vnde inſpecto effectu eſt magis vniuerſale q̄ exerci
tium militis. ¶ Decimoſeptimo non obſtat aliđ ꝙ
dicebatur ꝙ iminet publice vtilitati vniuerſalius vt
l.mili.C.de pꝛimipillo .li.xij.⁊.l.i.§.fi.C.de cadu.
tol.Quia ad hoc reſpondeo ꝓut ſupꝛa dixi i ſolucio
argumenti pꝛecedentis. Naʒ imo exercitiū doctoriſ
iminet vniuerſalius publice vtilitati ⁊ ꝙ plus ē vti
lius ⁊ hoc non ſolum reſpectu vtilitatis publice hūa
ne ſed etiam diuine ⁊ ad bonum ſalutis tendentis vt
pꝛobatur in dicta auten.habita in ver.illuminaꝰ mū
dus ad obediendum deo ⁊c̄.cum anima cunctis ſit ꝑ
ferenda.l.ſancimꝰ.C.đ ſacroſan.eccleſijs cū ſimilibꝰ
¶ Decimo octauo non obſtat aliud dum dicebatur
ꝙ maioꝛ pꝛerogatiua eſt donanda ei cuius contem-
platione res extitit geſta nam omnis effectus legum
debet attribui armis cum contemplatione armoꝛuʒ
l.ſeruentur vt.C.de inſti.C.confir.⁊ per cōſequens
miles maioꝛis eſt pꝛerogatiue ⁊ debet pꝛeferri quia
ad hoc reſpōdeo ꝙ iſte effectus omnino reſultat ex
diſpoſitione earumdēmet legum vt patet in dicta.
l.qui reſtitue de rei vē.Uel ⁊ aliter reſpōdeo ꝙ iſte
effectus diſponitur a lege que ita mandat vt regina
⁊ domina etiam ipſis imperatoꝛibus qui licet ſoluti
ſint legibibus tamen pꝛofitentur ſe velle viuere ſecū
dum leges.l.digna vox.C.de legibus.l. pꝛinceps.ff.
eo.ti.vel tercio dicāus ꝙ nō ſeqꝰ quid ſeruaꝰ ꝑꝑ te
ergo tu es dignioꝛ ſeruato Nam pone dño ſerua-
tur ⁊ cuſtoditur pꝛopter famulos ⁊ famuloꝝ dilligē
tia ⁊ cuſtodiam dicemus ne eos digniores dño cer
te non. ¶ Decimo nono non obſtat dum dicebatur
ꝙ comēdati in pluribus virtutibus ſunt ceteris pꝛe
ponendi ergo milites qui comēdantur foꝛtitudine vt
l.foꝛtiſſimi.C.de erro.mili.ano.⁊ per conſequens i
iuſticia qa foꝛtitudo non eſt ſine iuſticia vt in auten.
vt omnes obe.iudi.colla.vi.⁊ etiam cōmendantur fi
delitate.l.i.ff.de teſta.mili.debēt pꝛecedere doctorē
quia ad hoc facile reſpondeo ꝙ ſi voluiꝰ fūdare nos
i cōmēdatiōibꝰ pꝛes repiemur ſine cōꝑtione in docto
re q̄ in milite. Nam inter alia dicit tex.in.c.fi.de ma
gi.ꝙ doctores ſunt ſtelle in perpetuas eternitates et
lucerne ardentes ſuper candelabꝛum dñi.c.pꝛimo ex
tra de reli.⁊ vene ſancto ⁊ a quibus.montes reſplen
dent.c.ſcrip.extra de elec.⁊ dicuntur amici ⁊ ꝙ plus
eſt parentes ⁊ patres imperatoꝛis ⁊ alijs comenda-
tionibus pꝛeſtant de quibus ſuperius diximus ante
reſponſionem argumentoꝛum ⁊ inter alias non ob-
mito de ea de qua in dicta auten.habita ꝙ illuminat
totum mundum ad obediendum deo o comendatio
ſupꝛema ⁊ omni laude digniſſima que omnes alias
antecedit ⁊ non eſt inuenta ꝯmendatio ſimilis illi q̄
ſola plus ꝑponderat q̄ foꝛtitudō iuſticia ⁊ fidelitas
militis. Nam docere obedire deo iſtud eſt ſupꝛa foꝛ
titudinem iuſticiam ⁊ fidelitatē ⁊ ſi miles eſt fide
lis omni ſeu etiam toto mūdo doctoꝛ docet eſſe fide
lem ſupꝛēo deo cui obedire melius eſt q̄ ſacrificaꝛ
pꝛio regū.xv.c.⁊ eccle.iiij.c.⁊ facit tex.i.c.illō extra
de maio.⁊ obe. ¶ Uigeſimo ⁊ vltimo nō obſtat dū
dicebatur ꝙ miles verſatur circa duo bona pꝛio cir
ca arma vt.l.milites.C.loca.⁊ verſatur circa leges.
cū per arma mittat executioni voluntatem legum vt
dicta.l.qui reſtituere de rei ven.debet pꝛeferri illi q

UNIVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

acidentibus res indicatur dignioꝛ ꝓut ibi dixi ideo
nõ repeto nunc. ¶ Nono non obſtat dum dicebaṫ
ꝙ ſcriptorum opera eſt res viliſſima.l.in rem.§.prio
ff.de re vendicatione ⁊ .l.qua ratione.§.littere.ff.de
acqui.rerum dñijo.⁊.l.ij.§.omnibus.C.de vet.iur.
enucle.ſed doctores legum appellantur ſcriptores et
per conſequens ſunt viliſſimi.l.i.ff.de offi.pfec.pre/
to.Quia ad hoc reſpondeo ꝙ longa eſt differentia
inter ſcriptores nam aliqui ſcribunt vt nudi miniſtri
⁊ hoc eſt bene officium vile aliqui vero ſcribunt vt
comentatores ⁊ nodos iuris ſoluentes ⁊ hij nequa/
q̃ viles ſunt imo digniſſimi ⁊ comẽdandi ꝙ probaṫ
per illummet tex.in dicta.l.i.quem retorqueo in con
trarium contra dñm auctorem vbi iuriſtatoꝛ remitit
ſe ad dicta ſcriptorum antiquorum ⁊ ꝓprie circa ma
teriaꝫ militie quid ſancitum fuerit de ea ⁊ de magi/
ſtro militum ex quo tex.ꝓ certo elicitur ⁊ aperte de
monſtratur maxima preminentia doctoris qui ſcrip
ſit circa militiam ⁊ eius dictis iuriſtatoꝛ atteſtatur
ſtandum eſſe ⁊ hoc pceſſit de ſcientia imo mãdato i
peratoris qui mandauit iura ꝯponi per doctores eti
am vt patet in prohemio inſtitu. ¶ Decimo non ob
ſtat aliud dum dicebatur ꝑ eoſdem ꝙ maioritas la/
borum inducit maiorem remunerationem beneficio
rum ⁊ ſic ille debet ꝑponi qui maioribus laboribo
bus occupatur ⁊ alium ſuperat vt.l.ij.C.de offi.ma
giſtri ſed miles eſt huiuſmodi vt probatur in.l.mili
tes.C.de re.mili.hinc eſt ꝙ appellati ſunt milites ꝑ
excellentiam a malo ⁊ a duritia quaꝫ ſubſtinent pro
re publica.l.i.§.pe.ff.de teſta.mili.Quia ad hoc reſ
pondeo primo ꝙ licet maioritas laboris eſſet in mi
lite q̃ in doctore tamen verum eſſet ꝙ ex hoc debet
maioꝛ remuneratio fieri ſed non ſequitur ꝙ pp hoc
remuneratus ſit dignioꝛ vt de ſe patet. ¶ Preterea
dignitas non menſuratur cum labore Nam ſi hoc eſ
ſet verum preponeremus portatores etiam viliſſi/
mos ponderum ⁊ menſuratores ⁊ alios ſubſtinentes
in tollerabiles labores perſonis dignis ꝙ ꝑfecto eſ
ſet abſurdum vel ⁊ tertio dicamus ꝙ propoſito ꝙ i
laboris maioritate conſiſteret maioꝛ ꝑminentia iſtõ
eſſet magis in doctore q̃ in milite cum miles corpo
re magis laboret ſed doctoꝛ corpore ⁊ ingenio vt ꝓ
batur in.d.auten.habita ne filius ꝓ patre. ¶ Unde/
cimo nõ obſtat aliud qđ dicebaṫ ꝙ ex affectione ⁊ a
micitia prelatio eſt inducenda.l.ſeruus ſpuriuꝫ.§.fi.
ff.de lega.i.l.ſi fuerit.ff.de rebus dubijs.l.in tempuſ
ff.de hẽ.inſti.ſed miles eſt domeſticus imperatoris
vt not.ſuper rubric.C.de dome.prote.libro.xij.⁊.l.
fi.eodem ti.item ſimplicitas que maxime viget i mi
litibus.l.i.ff.de teſta.militari eſt principis amica in
ſtitu.de fidei liber.§.ſed quia ⁊.l.i.in prin.ff.đ dolo
Quia ad hoc reſpondeo ꝙ ex amicitia vel affectiõe
ſi iudicatur prelatio imo familiaritas nimia parit cõ
temptum.l.obſeruandum.ff.de offi.pſi.nec iura allega
ta ni contrarium ꝓbant. Nam loquuntur in terminis
valde diuerſis vꝫ in materia legatorum in quibus i
dubio caritas ⁊ affectio ⁊ coniunctio inducit prelatõ
nem ſed non maiorem dignitatem Nam aliquando
videmus principem affici erga vnum tendentem ad
votum ſuum ⁊ in voluptates ſuas ꝓclium magis q̃
in virum ꝓbatiſſimum magne ſcientie ⁊ dignitatis
Uel aliter reſpondeo ꝙ ſi volumus ex amicitia in
duci prelationem hoc argumentum poteſt retorque
ri contra dominũ auctorem Naꝫ doctoꝛ dicitur ami
cus imperatoris.d.l.ſecundum reſponſum.C.de con
tra ⁊ comi.ſtipu.⁊ nedum dicitur amicus ſed parens

vt in.d.l.ex diui pij.C.loca ex quibus ꝓbatur nedũ
amicitia ⁊ affectio ſed honoꝛ quem imperatoꝛ ipſe/
met exhibet doctori ꝙ non reperitur feciſſe in mili/
te vnde ⁊ nos honorare magis debemus doctorem
q̃ militem ⁊ hoc bene notabis quia multum facit ꝓ
hac opinione ⁊ ex hoc etiam tollitur illud ꝙ dicеba
tur de ſimplicitate que eſt amica ⁊c. Nam doctoꝛ ẽt
eſt amicus ⁊ ꝙ plus eſt appellatus pater ⁊ parens ab
ipſomet imperatore vt in iuribus proxime allegatis
¶ Duodecimo non obſtat aliud dum dicebatur ꝙ
primo premiatus eſt preferendus ſecundo premiato
ſed miles fuit ante premiatus q̃ doctoꝛ.l.fi.C.de in
offi.teſta.coniuncta quadam glo.in.l.ij.ff.ſi ſerui vẽ
di..ergo debet ꝑferri quia iuxta fines meriti imponi
tur meritum ar.l.ſcia in prin.ff.de ãnuis lega.Quia
ad hoc reſpondeo prio negando ꝙ miles fuerit prio
premiatus nec probatur hoc vt ſupra vel ſecundo di
camus ꝙ ad hoc vt argumentum ꝓcedat opus eſſet
ꝙ daremus duos eodẽ tempore laborantes ⁊ ꝙ pre
mium daretur primo vni q̃ alteri ſed hoc non datur
in caſu noſtro imo auctoꝛ ſupra dixit ꝙ prius fuerũt
milites ⁊ coꝝ ratio prius fuit habita ergo non cõcur
rit cum doctore ⁊ per conſequens ceſſat argumentuꝫ
Uel ⁊ tertio reſpondeo ꝙ dato ⁊ non conceſſo ꝙ pre
dicta eẽnt vera non ſequitur ꝙ primo premiatus ſit
dignioꝛ ſed ille eſt dignioꝛ qui maiori ꝑmio dõatur
ſed doctoꝛ maiori ꝑmio donatur vt ex ſupradictis cũ
maxime imperator plus erga eum ſe exhibeat ergo
⁊c. ¶ Decimotertio non obſtat duꝫ dicebatur ꝙ ne
ceſſariorum ratio eſt ꝑhabenda.l.imperatoꝛ.ff.đ pac.
l.impube.ff.de ſuſpe.tuto.ſed miles eſt magis neceſ
ſarius mundo q̃ doctoꝛ Nam ſine doctore viueṙ poſ
ſumus ꝙ probatur quia per doctorem mũduſ illumi
natur vt in auten.habita.C.ne fili⁹ pro patre ſed abſ
q̃ dubio viuere poſſumus edibus oſuſcatis ⁊ ſic mũ
do offuſcato vt.l.ſiiſ qui edes.ff.đ vſufruc.⁊.l.binas
ff.de ſerui.vrba.predi.Quia ad hoc reſpondeo ꝙ ſa
tis ſuperqꝫ ſatis in hoc argumento miroꝛ de dño au
ctore cui pot dici heu patioꝛ tellis vulnera facta me
is. Nam verum eſt ꝙ viuere poſſumus edibus of/
fuſcatis ⁊ ſine lumine ſed magna eſt differẽtia inter
lumina. Nam deffectus luminis corporalis non fa/
cit quin viuere poſſumus licet tamen male ſed abſqꝫ
lumine intellectus ⁊ veritatiſ ⁊ recte viuendi norma
minime viuere niſi vt fere beſtie poſſumus a quib⁹
differt homo ſolum ex ſupradictis ⁊ ideo ex hoc
infero ꝙ cum ꝑ doctores illuminetur mundus vt in
d.auten.habita in ver.quorum ſcientia mundus illu
minatur ⁊c.ꝙ iſtud eſt vnum potiſſimum argumen/
tum pro preferendo doctore militi.Ex quo tex. infe
ro aliud ꝙ hoc lumen radiens a doctore eſt ad obe/
diendum deo ⁊ hoc eſt verum lumen ꝙ lucet in tene
bris ⁊ tenebre id non comprehenderũt ⁊ ſine quo ne
quaq̃ viuere poſſemus ſed non.reperitur ꝙ impera
toꝛ vtatur hoc ampliſſimo ⁊ eminentiſſimo mõ loq̃
di erga milites quo loquutus eſt erga doctoreſ ꝙ te
ne menti quia hoc multũ facit pro hac opinione.
¶ Decimoquarto non obſtat dum dicebatur ꝙ oꝛ/
do ſcripture eſt ſeruandus.l.qui ſoluendo.ff.de he/
re.inſti.⁊.l.generaliter.§.quod ergo.ff.de fidei.lib.
⁊.l.quotiens in prin.ff de vſufruc.ſed ita eſt ꝙ iuxta
ordinem littere miles prefertur profeſſoribus leguꝫ
l.his honoribus.ff.de vaca.munc.quia ad hoc reſpõ
deo primo ꝙ illa prelatio de qua in illo tex. ſit quo
ad remiſſioneꝫ ⁊ humanitatem non autem quo ad a
lia.Uel ſecundo reſpondeo ꝙ ex quo conſtat de oꝛ

dine intellectus quo inſpecto imperatoꝛ pretulit do
ctorem militi vt ſupra diuerſimode probaui non at/
tenditur ordo littere vel ſcripture.l.cuꝫ pater.§.fidei
ff.de lega.ij.⁊ voluit Bart.in terminis noſtris in.§.
quibus in prima cõſti.C.⁊ bar.in.l.ſceuola ⁊ in.l.ita
tamen.§.qui ſuſpectam.ff.ad trebel. cum ſimilibus.
Uel ⁊ tertio reſpondeo ꝙ aliquando poſtpoſita in li
teris ſeu ſcripturis ſunt digniora ⁊ ꝓbatur in rubri/
ca.ffꝫ.vbi ponuntur nomina ⁊ cognomina ⁊ preminẽ
tie iperatoris ⁊ digniora poſtponuntur. ¶ Decimo
quinto non obſtat dum dicebatur ꝙ doctores qui ſũt
in conſilio principis maiorem conſequũtur immunita
tẽ q̃ ſimplices doctores vt probatur inſti.de excu.tu.
§.item qui rome.l.iuriſperitos.ff.eo.ti.item illi qui
ſunt abſetes rei publice cã tantã imminitatem conſe/
quũtur quãtam illi qui ſunt doctores ⁊ circa latuſ pri
cipis.l.verum.§.ex facto.ff.de mino.⁊ in.§.item mi
les inſti.de excu.tuto.ergo maiorem habent immu/
nitatem q̃ ſimplices doctores ſed milites ſunt huiuſ
modi ⁊ ſemper cenſentur abſentes rei publice cã.l.
mili.ff.ex qui.cau.maio.Quia ad hoc reſpondeo pri
mo fatendo verum eſſe plus immunitatis habere
exiſtentes ad latus principis ⁊ etiam abſentes rei pu
blice cã q̃ ſimplices doctores prout etiam inferi⁹ di
cam circa finem huius tractatus ſed nego.milites ſẽ
cenſeri abſentes rei publice cã nec.l. milites hoc di
cit ſi bene ponderetur nam bene dicit milites dici ab
eſſe rei publice cã qñ a ſignis ſine periculo recedere
non poſſunt ſed demus militem non exiſtentem i ex
peditione vel inſignis certe non dicetur abſens cã rei
publice ⁊ per conſequens non militat argumentuꝫ ⁊
facit.l.diuus traianus.ff.de teſta mili.⁊.l.milites.C.
eo.ti.⁊ ſi diceres ergo ſimiles eſt in expeditione pre
fertur doctori dico ꝙ in illo actu prefertur ⁊ do/
ctoꝛ etiam in actu ſuo preferreret ſed de hoc non eſt
principalis dubitatio noſtra ſed nos loquimur extra
expeditiones ⁊ in actibus neutralibus ꝓut dicam in
fra circa finem. ¶ Decimoſexto non obſtat dum di
cebatur ꝙ vniuerſalia ſunt ꝑferenda particularibus
⁊ ille debet ꝑferri cuius exercitiũ eſt cõius ⁊ vniuer
ſalius quia cõiora ⁊ vniuerſaliora preponuntur vt.l.
Nam ad ea de legibus ⁊.l.eius.§.militia det eſt mi
lit. ⁊ in auten.de non alie.§.quia.vero.colla.ij.⁊ pro
batur i.l.i.ff.ſi cer.peta.⁊ ꝙ not.in rubrica de tiniẽ.
reſti.ſꝫ ita ẽ ꝙ miles habet exercitiũ cõius ⁊ vniuer/
ſalius q̃ doctoꝛ ꝙ apparet ex eo quia miles per totũ
orbem poteſt exercere militiam vt.l.miles ⁊.l.per
armeniam de offi.magi.mili ⁊ in.l.in nomine dñi
§.eos de offi.prefe.preto.afri.⁊ in.l.i.C.de. come.⁊
l.l.tribũ.C.de re militari ⁊ in.l.iubem⁹.C.đ eroga.
militaris anone ſed in doctoribus ſecus quia nõ
habent exercitium niſi in regalibus ciuitatibus
l.philoſofis .§.legum doctores.ff.de excu.tuto.⁊ in
prohemio.ff.Quia ad hec reſpondeo primo negan/
do ꝙ quid dicatur dignius quando eſt vniuerſaliuſ ⁊
cõius Nam quelibet ars mecanica ⁊ quantũcunqꝫ vi
liſſima poteſt exerceri per totum orbem ⁊ eſt cõis ⁊
tamen non eſt dignioꝛ ceteris imo ex hoc argumen
to ꝓbo concluſionem ꝙ doctoꝛ ſit dignioꝛ milite cũ
doctoris exercitium non poſſit fieri ita paſſim ſed ſo
lum in certis locis eminentiſſimis ⁊ non obſcuris ⁊
patet in.d.prohemio.ffoꝝ.in.§.hec autẽ ⁊ in.§.illud
autem ⁊ in alijs locis ex ſpeciali priuilegio imperia
li i dultis vt eſt in hac noſtra florentiſſima ⁊ vetuſti/
ſſima Bononie patria cui a theodoſio licentia hec cõ
ceſſa fuit.Uel ⁊ tertio dicamus ꝙ ſatis dicitur vni/

uerſale ⁊ cõe exercitium doctoris ⁊ vniuerſalius ex
ercitio militis cum legendo in vno.loco opereṫ plus
quam decem vel centum milites militantes in decẽ
m vel centum locis. Nam illuminat totum mun
dum vt eſt tex.in.d.auten.habita ne filius pro patre
vnde inſpecto effectu eſt magis vniuerſale q̃ exerci
tium militis. ¶ Decimoſeptimo non obſtat aliđ ꝙ
dicebatur ꝙ iminet publice vtilitati vniuerſalius vt
l.mili.C.de primipillo .li.xij.⁊.l.i.§.fi.C.de cadu.
tol.Quia ad hoc reſpondeo ꝓut ſupra dixi i ſolucio
argumenti precedentis. Naꝫ imo exercitiũ doctoriſ
iminet vniuerſalius publice vtilitati ⁊ ꝙ plus ẽ vti
lius ⁊ hoc non ſolum reſpectu vtilitatis publice hũa
ne ſed etiam diuine ⁊ ad bonum ſalutis tendentis vt
probatur in dicta auten.habita in ver.illuminaṫ mũ
dus ad obediendum deo ⁊c.cum anima cunctis ſit ꝑ
ferenda.l.ſancim⁹.C.đ ſacroſan.eccleſijs cũ ſimilib⁹
¶ Decimo octauo non obſtat aliud dum dicebatur
ꝙ maioꝛ prerogatiua eſt donanda ei cuius contem/
platione res extitit geſta nam omnis effectus legum
debet attribui armis cum contemplatione armoruꝫ
l.ſeruentur vt.C.de inſti.C.confir.⁊ per conſequens
miles maioris eſt prerogatiue ⁊ debet preferri quia
ad hoc reſpõdeo ꝙ iſte effectus omnino reſultat ex
diſpoſitione earumdẽmet legum vt patet in dicta.
l.qui reſtituẽ de rei vẽ.Uel ⁊ aliter reſpõdeo ꝙ iſte
effectus diſponitur a lege que ita mandat vt regina
⁊ domina etiam ipſis imperatoribus qui licet ſoluti
ſint legibibus tamen profitentur ſe velle viuere ſecũ
dum leges.l.digna vox.C.de legibus.l. princeps.ff.
eo.ti.vel tercio dicius ꝙ nõ ſeqẽ quid ſeruaṫ pp te
ergo tu es dignioꝛ ſeruato Nam pone dño ſerua/
tur ⁊ cuſtoditur propter famulos ⁊ famuloꝝ dilligẽ
tia ⁊ cuſtodiam dicemus ne eos digniores dño cer
te non. ¶ Decimo nono non obſtat dum dicebatur
ꝙ comẽdati in pluribus virtutibus ſunt ceteris pre
ponendi ergo milites qui comẽdantur fortitudine vt
l.fortiſſimi.C.de erro.mili.ano.⁊ per conſequens i
iuſticia qa fortitudo non eſt ſine iuſticia vt in auten.
vt omnes obe.iudi.colla.vi.⁊ etiam cõmendantur fi
delitate.l.i.ff.de teſta.mili.debẽt precedere doctorẽ
quia ad hoc facile reſpondeo ꝙ ſi volui⁹ fũdare nos
i cõmẽdatiõib⁹ pſes repiemur ſine cõpitoe in docto
re q̃ in milite. Nam inter alia dicit tex.in.c.fi.de ma
gi.ꝙ doctores ſunt ſtelle in perpetuas eternitates et
lucerne ardentes ſuper candelabrum dñi.c.primo ex
tra de reli.⁊ vene ſancto ⁊ a quibus.montes reſplen
dent.c.ſcrip.extra de elec.⁊ dicuntur amici ⁊ ꝙ plus
eſt parentes ⁊ patres imperatoris ⁊ alijs comenda/
tionibus preſtant de quibus ſuperius diximus ante
reſponſionem argumentorum ⁊ inter alias non ob/
mito de ea de qua in dicta auten.habita ꝙ illuminat
totum mundum ad obediendum deo o comendatio
ſuprema ⁊ omni laude digniſſima que omnes alias
antecedit ⁊ non eſt inuenta ꝯmendatio ſimilis illi q̃
ſola plus ꝑponderat q̃ fortitudõ iuſticia ⁊ fidelitas
militis. Nam docere obedire deo iſtud eſt ſupra for
titudinem iuſticiam ⁊ fidelitatẽ ⁊ ſi miles eſt fide
lis omni ſeu etiam toto mũdo doctoꝛ docet eſſe fide
lem ſupremo deo cui obedire melius eſt q̃ ſacrificaṙ
prio regũ.xv.c.⁊ eccle.iiij.c.⁊ facit tex.i.c.illõ extra
de maio.⁊ obe. ¶ Uigeſſimo ⁊ vltimo nõ obſtat dũ
dicebatur ꝙ miles verſatur circa duo bona prio cir
ca arma vt.l.milites.C.loca.⁊ verſatur circa leges.
cũ per arma mittat executioni voluntatem legum vt
dicta.l.qui reſtituere de rei ven.debet preferri illi q

VNiVERSiDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

circa vnum bonū tantūmō versatur.l.i.§.ſi vero.C.
de cadu.tol.⁊ in auten.de conſan.⁊ vter.fra.§.i.col/
la.vij.Quia ad hoc respondeo q̄ imo doctor verſat
circa plura bona.ſ.circa leges ⁊ etiam circa philoſo
fiā vt in.l.i.in prin.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ etiam verſatur
circa illud q̄ omnibus bonis p̄ponderat quia illumi
nat totum orbem ad obediendum deo.d.auten.habi
ta ⁊ ſupra dixi maxime in proximo precedēti argu/
mento tollendo ¶ Ex quibus omnibus ſoluta ha/
bes.xx.argumenta facta p excellentiſſimum dominū
Ducem ⁊ per.d.auctorē ex qb⁹ ſolutōib⁹ appet nunc
q̄ doctor debet precedere militem. ¶ Dixerant p̄ce
fati domini vtriuſq; ordinis iura tuentes ⁊ vnuſ/
quiſque partes ſuas ſubtiliter et copioſe defen/
ſauerat ⁊ tunc maxima hincinde caterua ⁊ doctorū
⁊ militū alta voce clamabat cedāt arma toge ⁊ cō ce
dant armis toge adeo vt omnia clāorib⁹ plena ſona
rent ⁊ viſum eſt mihi nos fore inter ſyllam.⁊ carib
dim deductos ⁊ ecce tunc ſurrexit diuus alexander
tartagnus imolenſis.d.meus vnicus in quē oiū ſta
ti ora ꝯuerſa ſunt ⁊ oculi oiū i eum ſperabāt ⁊ oēſ q
eſentes cū maxia hūanitate grāq; verba ꝓferentē
audiebāt.Qui ait patres mei colēdiſſimi ⁊ fratres
optimi iudicio meo qualecunq; ſit per complemēto
⁊ conſonantia oium predictorum vt dici poſſe q̄ in
actib⁹ doctoreis ſine dubio doctor p̄ferāt militi ⁊ e/
cōtra i actib⁹ militaribus miles p̄ferāt doctori.l.ciui
libus.C.de offi.vicarij ſed i actib⁹ ꝑmiſcuiſ ſeu neu
tralib⁹ prio p̄ferantur doctores exiſtentes ad lat⁹ pri
cipis ⁊ hij habent primū locū ſcōm vero locū tenēt
milites q militant ad latus pricipis vel q ſunt equi/
tes romani tertium vero locum hīt doctores excel
lentes q nos ſunt ad latus principis.quartū vero lo
cum hīt ſimplices milites quintum vero ⁊ vltimū
locū tenēt doctoreli ⁊ ita dixit ſe aſ tēniſſe i lectura i
l.centario in.ij.col.ff.de vulga.⁊ pupi.in ver.puto q̄
in actibus militaribus ⁊cetera. ⁊ cum me ex oppo/
ſito ſedentē in fine ſermonis ſui cōſpiceret ſubdidit
⁊ tu bolognine filij mi dilectiſſime qd ais in hoc ar
ticulo ita diſputabili ad cui⁹ verba ſubito magna cū
reuerētia ſurrexi ⁊ vox faucib⁹ herebat in cetu tātor
⁊ taliū totius orbis p̄ſtātiſſimor virorū in paucis hijſ
me abſolui dicens poſtq̄ mihi iuſſa capeſſere fas ē
pertranſeo cū ꝯcordia tua p̄ceptor mihi ⁊ pater colen
diſſime prout ſemper in omnibus feci duobus ſu/
p additis tāti cū licentia primo dū dictiſ q̄nto loco
eſſe doctorelos ⁊c.ergo appello hos doloſes vt vtar
verbis ang.i.l.i.§.pueritiā.ff.de poſtu.i.ij.col. ¶ Scōo
intelligo oia p̄dicta ſi damus verum militē factū ſer
natis ſeruandis de qbus hētur p glo.valde notabilē
in.l.pe.ff.ex qbus cauſis maio.lʒ ſi loqmur i militi/
bus noſtri tēporis qui vadūt quottidie per plateas
teneo q̄ poſt ponūtur oibus doctoribus ⁊ etiaʒ doc
torelis q: iſti milites nō gaudēt priuilegijs militū.l.
ſiqs ꝯtortiū.C.de fabri.li.xi.l.gnalr.C.ð epi.⁊ cle.
l.nolatōes.C.de appel. ¶ Preterea miles q non eſt
matriculatus ꝓut nō ſūt milites hodierni tpris repu
tatur priuatus ⁊ tāq̄ paganus glo.eſt notabil'i.l.cos
inglo.i.i fine.C.de offi.magi.mili.quā glo.p nota/
bili allegat ⁊ ſequitur bal.i.l.nō ignorat.C.q accu.n
poſ.i.viij.col.⁊ bal.i.l.petitōʒ.C.de aduo.di.iudi.⁊
bal.i.l.ſcriniarios.C.ð teſta.mili. ¶ Ad idē facit q̄a
milites nrī tpris vacāt negotiationibus ⁊ mercātijs
ergo non dicuntur militare.l.C.nego ne mili.li.xij.
ꝓ eadē ſententia facit q: miles in aſumptione mili/
tie debet cīgi enſe ⁊ ſtigna eius brachijs imponi et
ſcribi in numero aliorum militū ⁊ examinari ⁊ iu/
rare non aufugere mortē propter rem publicam ſecū
dum glo.in.l.pe.ff.ex qui.cau.maio.⁊ inſti.de teſta.
mili.in prin.⁊ in.§.fi.in auten.de māda.pri.vbi glo.
in terminis in verbo ſi quidem dixit q̄ milites hec
non ſeruantes non gaudent priuilegijs militaribus
cum ergo milites noſtri temporis in eorum creatōe
hec oia nō ſeruēt nō debent haberi ꝓ veris milit ib⁹
d.l.nominatiōes.C.de appella. ¶ Plus dico q̄ da
to ⁊ non conceſſo qđ in aſumptione militie hec oia
ſolemnia interuenirent tn̄ ſi militari arti non incum
bunt debent carere militaribus priuilegijs.l.fi.C.ð
teſti.mili.in ver.is ſolis qui in expeditiōibus occu/
pati ſunt ⁊c.⁊ in ver.citra expeditionis neceſſitatem
in alijs locis vel in ſuis edibus degunt minime eos
ad vendicanda memorata priuilegia ⁊c.cum Ergo
hec ſolemnia non interueniant hodie in aſumptione
militum noſtri tēporis nec etiam dent operam arti
militari non gaudent priuilegijs eorum ⁊ ita inter/
minis noſtris reperio voluiſſe Specu.⁊ Jo.an.i ti.
de procu.§.pri.ver.item q̄ eſt miles ⁊c.⁊ in .ti.de
accu.§.i.ver.item excipitur q̄ eſt miles ⁊c.⁊ hoſti.⁊
Jo.an.in.c.cum deſideres de ſen.exco.⁊.d.Anto.⁊
Jo.de imo.in.c.rainatiuſ in materia ſubſtitutōis re
ciprocehe extra de teſtamē.⁊ dn̄i cano.in.d.c.cum de
ſideres ⁊ Jaco.de arena Cy.Bar.Bal.⁊ Sal.con
bonomeñ.in.l.prima.C.de iu.⁊ facti igno.⁊ Jaco.
de bel.cōbonomeñ.in dicto.§.fi.de man.prin.⁊ Hu
lecimus de cu.Bar.Bal.⁊ Angel.in.d.l.filiuſfa/
milias.§.veterani ⁊ Bar.in.d.l.militem de procu.
⁊ Bar.in.l.fi.C.de iurid.oiū iudi.⁊ Bar.i ſuo tra
ctatu de queſtionibuſ circa finē ⁊ bal.i.l.militeſ.C.
ex quibus cauſis maiores ⁊ Bal.in.l.i teſtamento
la prima circa finem.C.de teſta.mili.⁊ Bal.in.l.i.i
fine.C.q.bonis cedere poſ.⁊ Sali.in.l.non ꝓhiben
tur.C.q.accu.non poſ.⁊ Jo.fabri.inſti.de teſta.mili
tari in prin.⁊ Pau.de caſt.l.licet C.de pac.Et ex
hoc infero q̄ tales milites poſſunt torqueri ſecundū
bar.in.l.milites.C.de queſtionibus ⁊ Bar.i ſuo tra
ctatu de queſtionib⁹ ⁊ Guido de ſugeria in ſuo trac
tatu tormētorum in vltima col.in ver.an milites no
ſtri temporis ⁊c.cum quo aliquid dicam de hoc poſt
eum ꝓut policitus ſum licet in hoc vltimo Sal.i.d.
lege.prima.de iur.⁊ facti igno.tenuerit contrarium
¶ His breuiter dictis aquieui ⁊ ſtatim doctrinam
domini mei ſupra relatam cum hac breui additione
mea omnes hincinde aſtantes tam doctores q̄ mili/
lites in maxima corona vnanimiter pari voto ⁊ ꝯſen
ſu ⁊ nemine diſcrepante cōprobarunt laudantes eius
īgenij ſubtilitatem ⁊ facundiam ⁊ breuis ſermonis
tantam vim ⁊ ſubſtantiā omnes q; alta voce dixerūt
hic eſt ille pater toto memorandus in orbe.Cui ce/
dunt leges militie q; duces ⁊c. Laus Deo amen

¶ Explicit ſolemnis diſputatio p̄clariſſimi monar/
ce dn̄i ſignoreli de hōdeis de mediolāo de p̄cedētia
doctoris ⁊ militis cū additōib⁹ dn̄i Ludouici de bo
logninis de bononia.v.i.celeberrimi eq̄tiſq; aurati
inueſtiſſimo bononie ſtudio Anno dn̄i Mcccclxxx/
viij. ¶ In quib⁹ additōib⁹ miro ordie itroduxit no
uū duellū iter illuſtrē ac excellentiſſimū i toto terrar
orbe iurꝯſultū.d.franciſcū de acoltis de aretio p p̄te
doctor tuenda loquētē ⁊ inuictiſſimū ac iuſtiſſimū
pricipē armor q; ducē ⁊ toti⁹ italie capitaneū hūme
ritū.d.federicū vrbini dn̄m ⁊c.p p̄te militari defen
dēda loquētē. ¶ Et vltio loco ꝓpriū ꝯcordia itrodu
cit diuū alexādrū tartagnū imoleñ.p̄ceptorē ei⁹ vni.
cū cuiuſ ſnīe oēs aquieuiſſe atteſtat ⁊c. Laus Deo

¶ Incipit putilis ⁊ quottidian⁹ tractatus de tormē
tis p p̄ſtantiſſimū ac eminētiſſimū ea etate doctorē
dn̄m Guidonē de ſuzaria mantuanum cū additioni/
b⁹.d.Ludouici ð bologniſ.ð bonōia vtri⁹q; iuriſ do
ctoris clariſſimi eq̄tiſq; digniſſimi i almo boñ ſtudio
Anno dn̄i.Mcccclxxxviij.Ad magnificos dn̄os.d.
p̄tores ⁊ eorundē aſſeſſores ac iudices ad maleficia
deputatos.

¶ Guido de ſuzaria

¶ De qōibus plenius tractaturus videndū eſt qd
ſit q̄ſtio. ¶ Que perſone poſſint torqueri ⁊ que non
¶ Et quā debeat inquiſitio ſeu qō fieri ſeu quo mo
deramine ⁊ quo ordine ſint habēda tormenta ſeu ho
mines torquendi. ¶ Ex quibus cāuis ⁊ que opor/
teat p̄cedere qōem ⁊ quis ſit effectus qōnis deinde
formabo quaſdaʒ vtiles ⁊ quotridianas qōnes ſuper
predictis ⁊ vt iudicibus in modice ſcuientibus ali/
qua tempories imponatur vt.C.de cuſto.reo.l.ij.pre
notabis quinq; magiſtralia ad hunc tractatū primū
q̄ iudices qui de aliquo habere qōnem intendūt añ
oia iuris ⁊ humanitatis conſiderationē hēat vt non
facile ad tormenta ꝓcedāt nec repetent q̄tuncūq; ad
ſint veriſimilia argumēta ſi aliqua alia leuiori via
pōt obiecti cris pri⁹ veritas reperiri.ff.de q̄ſti.l.diu⁹
i.⁊.ij.reſponſo.l.edictū.C.eod.l.quotiens.ff.de rei
ven.⁊.l.ſi poſſeſſor ⁊ not.ff.ꝓ ſocio.l.ſi iter §.idē re
ſpondit in glo.ordinaria Scōʒ eſt notandū q̄ ex qua
libʒ leui cā nec pro quolibet crie nec indifferenter de
qualibet pſona hēda eſt qō.d.l.edictū tertiū notādū
eſt q̄ nō quelibet indicia ſunt ſufficientia ad tormen
ta hēda tunc eni torquendus eſt reus cum ſuſpectus
eſt ⁊ inditia preceſſerint vel ſimilia ⁊ talia q̄ ſola q̄
ſi torquendi confeſſio dicere videaſ.l.i.primo ⁊ ſe/
cundo reſponſo.ff.de queſti. ¶ Quarto notandū eſt
q̄ in queſtione non eſt aliquis torquendus niſi duo
concurrant q̄ noua ſuperuenerit indicia ⁊ q̄ tortus i
fortitudine corporis animiq; durauerit vt.ff.de que
ſti.l.vnius.§.i. ¶ Quinto notandum eſt q̄ iudices
hoc temperamentū teneāt vt tormenta non ſumāt de
aliquo in immenſū nec q̄ta poſtulauerit accuſator ſed
ꝓut moderate rationis tēperamenta deſiderāt adeo
q̄ tortus ſaluus innocentie vl ſuplicio cōſeruetur vt
ff.de queſti.l.i.§.queſtōis ibi teneri cū ⁊c. ¶ Quid
eſt queſtio.qō eſt inquiſitio que fit ad eruendā veri/
tatē p tormēta ⁊ corporis dolorē nuda igiſ interroga
tio vel leuis territio nō ptinet ad hoc edictū vt.ff.de
iniurijs.l.apud labeonē.§.adiciſ ver.queſtōm ⁊.ff.
ad ſilalia.l.i.§.queſtionē.

¶ Additio Domini Ludouici.

¶ Circa hanc quottidianā ⁊ vtilē materiā tormento
rū nō dico vtilē tn̄ ꝓ torquēdis ſʒ potius quo ad coſ
horrendā ⁊ inutilem lʒ multū praticabilē vt vides
dn̄s auctor fecit qnq; pricipales dubitatōes in quib⁹
vis tota eius conſiſtit cū declarationibus interptatio
nibus ⁊ limitationibus p me in vno quoq; paſſu in/
ferius ſubiciendis. ¶ Et primo circa hoc primū q̄ q̄
ſtio fit ad eruendā veritatē p tormēta ⁊ corporis do/
lorē ⁊c.dicaſ q̄ hoc verū ē ſʒ iuditō meo q̄ dr̄ fieri p
tormētū quaſi torquens mētē a torqueo torques ita
reperio dixiſſe dn̄ʒ abbatē in.c.cū in contēplatōne i.i.
col.in prin.in ver.⁊ p intellectu materie ⁊c.extra de
regu.iur. ¶ Plus dico q̄ etiā denegatio victus di/
citur ſpecies torture tex.eſt in.d.§.queſtōʒ ⁊ ibi glo.
⁊ ideo male facit iudex denegans alimēta carcerato
q non poſſit torqueri ſcōm bar.in.l.i.§.diuus.ff.de q̄
ſti.⁊.d.ang.are.in ſuo libello maleficiorum in verbo
fama publica p̄cedente in.ij.col.⁊ adeo regritur cor
poris vel mētis dolor q̄ ſi iudex fecit quē ſpoliaſ vt
torture eū p̄beret ſi ꝯfiteaſ crimē non dicitur confeſ/
ſio eſſe extorta metu tormentor ſecundum nicho.de
neapo.i.l.nouiſſime.ff.q̄ ſal.iu.au.lʒ ſaly.i hoc vltio ꝯ̄
niū teneat in.l.ij.C.de cuſto.reo.⁊ forte melius.Na
ſi denegatio victus inducit ſpeciē torture idē i ſubie
cto torture ⁊ iaʒ ſpoliato vt torqueaſ.Naʒ ineſſe vi
detur.l.lecta ver.diceba.ff.ſi.cer.peta.⁊ facit.l.pe.ff.
de teſta.mili.ꝓ quo facitq̄ȝ ferrula dicit ēt ſpecies
torture in pueris.l.i.§.impuberes.ff.ad ſil.⁊ eſt glo.
quaʒ cōmendat ibi bal.in.l.fi.C.ad.ſila.⁊ Bar.in.l.
ex libero.§.de minore.ff.de queſti.Ad idē faciat q̄a
ſi filius torqueſ ꝓut torqueri dʒ ante p̄rem coraʒ pa
tre p̄r dicitur quaſi tortus.l.ſed veteres.ff.de nora.
⁊ infra dicemuſ poſt auctorē in.§.quo ordine ⁊c.⁊ tn̄
corpus eius non tangitur p̄terea ductus ſolum ad lo
cū torture ſi ꝯfiteſ.dicitur ꝯfeſſus in tormentis.l.ij.
C.de quor.apel in ver.fortitudine tormētor ⁊ diceſ
infra p⁹ auctorē in ver.quero q̄ dicitur confeſſio ⁊c.
itaq; oibus iſtis modis dr̄ qō habita.Ludo.bolo.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Que aūt pſone poſſunt torqueri ⁊ que nō ⁊ certe
torqueri poſſunt tā liberi q̄ ſerui ⁊ liberti ⁊ ſtatulibe
ri.l.edictū de queſti.l.ex libero ⁊.l.diuus ⁊ tā maſcu
li q̄ femine.niſi ſint pregnātes vt.l.pregnātis.ff.ð pe
⁊ q̄q̄ contra dixerint dic indubitanter liberos homi
nes tam in ſe principaliter q̄ in alios poſſe torqueri.
ff.de qōnibus.l.ex libero in prin.l.vnius.§.teſtes ⁊.
C.ad legē cor.de fal.l.ſicut ⁊.l.ſiquis decurio ⁊.ff.ð
re mili.l.ꝓditores ⁊ in auten.vt iud.ſine quoq; ſu
fra.§.oportet colla.ij.⁊.C.de queſti.l.milites vbi in
diſtincte loquiſ quo ad crimina ⁊ quo ad pſonas cu
iuſcūq; conditionis excepto q̄ i dignitate poſitos tor
queri ꝑmittit vt.C.de infa.l.nullam vbi de hoc ⁊.
C.ð aſſeſſo.l.nullus ad finē oia ſupradicta iura loqu
untur de qōnibus hēdis ð liberis hominibus.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Circa hanc ſcōaʒ concluſionē de pſonis torquēdiſ
ſeu que torqueri poſſūt adde q̄ dcū i liberis ipſemet
auctor ꝯfirmat infra ver.ſed nunquid liber homo ⁊c.
Et idē dicenō eſt ēt in ſtatuliberis tex.eſt in.l.ſtatu
liberū.ff.de queſti.⁊ ſtatuliber.dr̄ ille cui libertas ē
relicta in certū tp̄s vel certa ꝯditione interim.l.i.⁊ p
totū.ff.de ſtatu libe.Et ita in terminis voluit.d.abbas
in.c.cūin contēplatiōe in vl.col.circa finē in ver.ſi ve
ro ſūt ſtatu liberi ⁊c.extra de regu.iur.⁊ voluit bar.
in.l.diuus pius.ff.de qōnibus ⁊ āg.are.in ſuo tracta
tu maleficior in ver.fama publica p̄cedente in ver.
ſexto quero q̄ pſone ⁊c.vbi dat reglā generaleʒ p oēſ
poſſunt torqueri niſi ſint excepti a iure. ¶ De ſeruis
aūt dicas tu clarius q̄ aut volumus torqueſ ꝯ̄ extra
neū ⁊ indiſtincte poſſunt aut ꝯ̄ dn̄m ⁊ non poſſunt ni
ſi in ſubſidiū niſi ſit ſuper facto cōi dn̄i ⁊ ſerui.l.q
cunq;.C.de ſeruis fugit ⁊ niſi in criminibus excep
tis vt leſe maieſtatis ⁊ ſimilibus ita voluit.d.abbaſ
vbi.ſ.i vlti.verbis lʒ.d.āge.vbi.ſ.ſimpliciter dicat
ſeruos torquendos.

¶ Guido de Suzaria.

¶ Excipiūtur quedam pſone quae ius torq̄ri n̄ ſinit
ſ.quedā pp etatem vt minores.xiiij.annis nā torq̄ri
nō poſſunt tn̄ poſſunt ferrula cedi vel terreri corrigia
ad eruēdā veritatē vt.ff.ad ſila.l.i.§.impubes ⁊.l.ex
cipiuntur.ff.de queſti.⁊.l.de minore.primo reſpon
ſo ⁊.l.ex libero.§.ð minore.

¶ Additio domini Ludouici

VNiVERSIDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

¶ De hoc ſupra dixi in.i.c.iõ non rẽpeto hic. ¶ Sʒ nota nunc vnũ q ferrula qua torquent iſti minores. xiiij. annis daƚ ſolũ vt veritas ſciatur nõ aũt vt ↄdẽnetur ſcõm bar.in.d.l.ex libero.§.de mino.ꝛ bal.i.l.fi. C.ad ſila.vbi dixit limitando p̄dicta vnuʒ notabile verbũ qδ hoc p̄cedit in minore maiore tñ infante ſecus auteʒ ininfante ſecundum eum ibidem.

¶ Guido de Suzaria.

¶ Itẽ etati decrepite ſubuenit ꝛ nõ torq̃t ſʒ q̃ d᷑ q̃l la etas decrepita cui debeat ſubueniri reſpondeo vt ff.ad ſila.l.iij.§.ignoſcitur.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ In hoc de decrepito adde tu q idẽ voluit ange.i d.ſuo tractatu maleficiorum i verbo fama publica p̄cedẽte ꝛc̃.in ver.ſexto q̃ro q̃ pſone ꝛc̃.vbi limitat p̄ter q̃ in crĩe leſe maieſtatis ꝛ hẽſis ꝛ ſilib᷒ Nã cũ i iſtis caſibus doctor ꝛ miles ꝛ oẽs excepꞇuati poſſint torqueri put.ĩ.dicemus in locis ſuis idẽ ꝛ multomagiſ dicendũ eſt in decrepito v nõ excuſeƚ qn torq̃aƚ quo vero ad etatẽ decrepitã q̃ dicaƚ vltra tex.i.d.§.ignoſciƚ dicas put hẽtur in.c.vl.lxxx.di.ꝛ p Io.an.in p̄o hẽio.vi.li.ꝛ hẽtur in hoc verſu infans ide puer adoleſcẽs poſt iuuenis vir d᷑ ide ſenex poſtea decrepit᷒

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Itẽ in dignitate põiti nõ torquẽtur vt eminẽtiſſimi iudices ꝛ milites ꝛ decuriões ꝛ filij ꝛ nepotes p̄dictorum ne in eis aliqua pudoris macula aſpergaƚ vt. l.milites ꝛ.l.diuo.marco.ꝛ.l.decuriões.C.de q̃ſti.ꝛ l.fi.ff.de decu.ſʒ in qbuſdã cãib᷒ dignitas nec minor etas p̄bʒ excuſatõʒ qn torq̃aƚ vt i crĩe leſe maieſtatiſ ꝛ i ꝓditorib᷒ ꝛ qbuſdã alijs vt.l.ð minore p̄io rñſo ꝛ.l.ex libero.§.i.de q̃ſti.ꝛ.l.deſertor.ff.de re mili.ꝛ l.hijs ꝛ.l.ꝓditores itẽ decuriões i alio cãu torqueƚ cũ ip̄e decuriõat᷒ q̃rit de fide inſtru.qδ añ decuriõatũ ↄcecerãt vt.l.ſi qs decurio.C.ad.l.cor.de fal.itẽ mulieres quouſqʒ ſũt p̄gnãtes torq̃ri ñ poſſũt.l.p̄gnãtis ff.ð p enis.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Circa has pſonas p̄uilegiataſ adde tu q idẽ voluit.d.abbas i.c.cũ in ↄtẽplatõe in.i.col.in ver.ꝛ q̃ro hoies ꝛc̃.ꝛ ang.in.d.ſuo tractatu in ver.vi.q̃ro ꝛc̃.dicẽs q ſiqs torq̃ret aliquẽ de priorib᷒ vel de ancianis q ſũt loco decurionũ puniret pena capitis niſi eſſẽt᷒ in crĩbus exceptis allegat tex.in.l.fallaciter.C.de abolı.ꝛ bal.in.l.qõcs.C.de decu. ¶ Plus dico q ↄſuetudo inducẽs q pſone p̄uilegiate torq̃anƚ nõ valet tex.ẽ in.l.oẽs iudices p quẽ tex.ita determiat ibi bar.C.de decu.li.x. ¶ Preterea ſcias q vltra pſonas enũeratas p auctorẽ idẽ dicendũ eſt in clericis ſecandũ quoſdã quos refert.d.abbas in.d.c.cũ in ↄtẽplatõe vbi tñ ipſe poſtea decidet ↄ̃trariũ ꝛ pl᷒ dicit q etiã ſi eſſent p̄biteri poſſũt torq̃ri ſubdit tñ q clerici i vno ſunt p̄uilegiati q tortura nõ dʒ eſſe ita ſeuera i eis ſicut in laicis vñ nõ debẽt ſupponi aculeis vel funiculis ſʒ virgis ſeu corrigeatis allegat tex.in. c.primo in fine.xxiij.q.iij.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Qualiter inq̃ſitio ſeu queſtio fieri debeat ꝛ cum quo moderamine ſint hñda tormẽta dic non eſſe in immẽſuʒ tormenta hñda nec quãta poſtulauerũt accuſator ſʒ vt moderate rõis ꝛc̃.l.de minore.§.tormenta de q̃ſti.circa hoc nõ põt certã tradi doctrina ſʒ iudex ↄſideret torquendũ cuius ſit fortitudinis vel debilitatis cuius valitudinis cuius etatis ꝛ ſcõm veritatẽ pſone varietatẽ criminis ſeu alterius negocij q̃litateʒ q̃nqʒ ſupioribus q̃nqʒ minorib᷒ tormentis vtaƚ q hec ſint ↄſideranda ꝓbatur p iura.ff.de re mili.l. iij.§.fi.ff.ad ſila.l.ſiqs in graui in p̄in.ſic ergo torqueat vt innocentie vel ſupplitio ſeruet incolumeʒ vt l. queſtionis modus.ff.de queſti.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Circa mõm ſeu moderamẽ tormentorum.d.auctor recte loquutus eſt cuius dictis adde q ideʒ voluit. d.abbas in.d.c.cũ in ↄtẽplatõe in.i.col.i ver.iij.quero qualis dʒ eſſe ꝛc̃.ꝛ idẽ voluit Dy.in ſuo tractatu maleficiorum i verbo fama publica p̄cedente ꝛc̃.in ver. vij.quero cũ quo moderaĩne ꝛc̃.vbi ſubdit q hoc reſidet in pectore boni iudicis q conſiderabit oĩa p̄dicta adeo q ſi indicia p̄cedant ꝛ in actis appeat de eiſ ſi iudex quẽ torqueat ꝛ tortus moriaƚ nõ teneƚ.l.ſed an vltro.ff.de nego.geſtis ꝛ voluit Cy.bal.ꝛ ſaly.in. l.gracuſ.C.de adul.ꝛ bar.in.l.qõis.ff.de q̃ſti.ꝛ ang. in.l.iij.C.de adul.ꝛ.d.auctor.ĩ.in.ver.an ſi iudex in tormentando ꝛc.in qbus locis ſubdunt p̄fati ſcribentes q hoc eſt verũ dũmõ iudex non fuerit egreſſus terminos torture ꝛ ĩdubio nõ p̄ſũmiƚ egreſſum fuiſſe vñ dicenti ↄ̃trariũ incõbit onus ꝓbandi q dicit etiã nota dignũ ang.vbi ſupra de quo vide etiã p.d.gãd. in ſuo tractatu maleficiorum in rubrica de q̃ſti.i qõe.q̃ ↄfeſſio dicaƚ facta metu ꝛc.ꝛ ang.i.l.in lege de vi publi.ꝛ bal.in.c.iudices i ti.de pace iura fir.i vſib᷒ feudorum ꝛ bal.i rubrica.C.de pena iudicis q male iudi. ꝛ dominus gaſp.calda.i.c.i.extra de depoſito.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Quo ordine ſint hñda tormenta põito q a pluribus ſint hñda rñdeo ſagax iudex ↄſiderabit a quo facili᷒ erui poſſit veritas et ab illo qõʒ incipiat a tĩdiori a magis ſuſpecto a debiliori ꝛ nõ a fortiori vt.l.i. §.i.ꝛ.l.vnius.§.i.de q̃ſti.itẽ ſi torquendi ſũt p̄r ꝛ filius a filio incipiendõ eſt i p̄rĩs ↄſpectu q p hoc dicet citius p̄r cũ ipſe magis torq̃aƚ vt.ff.q metus cã.l.iſti qõ i fi.ꝛ.l.ſʒ veteres de noxa.itẽ fẽia prius q̃ hõ torq̃aƚ q hõ tãq̃ maioris ↄſcie tardius ↄfiteƚ ꝛ mlr citius mõcutaneũ ꝛ iſtabile cor hʒ.l.filia.in orbitate.C.de ioffi.teſta.c.forũƚ extra ð ver ſi.l.ðferƚ.i p̄i.ð iu.fi.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Circa ordinẽ torq̃ndi.d.auctor recte loquutus eſt cuius dictis adõ q iõ voluit Dy.in ſuo tractatu de q̃ſti.i ver.quo ordie ꝛc.ꝛ bar.in.l.i.ff.de q̃ſti.ꝛ ange. are.vbi.ð.ꝓxĩe i ver.fama publica p̄cedente i.ver. nñc videamus ꝛc.vbi alſaƚ ang.i.l.fi.C.de q̃ſti.ꝛ dũ loqƚ de fẽia que prius torq̃nda eſt q̃ maſculus alſaƚ ipſe aliã rõʒ q fẽia eſt debilior alſaƚ tex.i.l.filia.C. de ioffi.teſta.ſʒ tñ ↄ̃ hoc facit glo.i.l.nihil.de adul. q̃ dixit q fẽia ſubſtinet grauiora vulnera q̃ maſcul᷒ vnde dicas q tutior eſt ratio domini auctoris quia femina habet cor momentaneum ꝛ inſtabile de qua materia vide per bar.in.l.i.ff.de offi. p̄fe.vigi.vbi dixit q.d.rei furate prius torq̃ri dʒ ꝛ bar.i.l.dm᷒ §.reor.ff.loca.ꝛ bar.i.l.ſi ita.ff.de fun.iſtru.ꝛ bal.i. l.i.C.loca.vbi dicũt q vicinius ꝓpior dʒ prius torq̃ri ꝛ bar.i.l.quotiens.C.ð naufra.li.x.vbi dixit q ille dʒ torq̃ri q prius nouit veritatẽ ꝛ facit.l.i.i p̄in.ꝛ l.ex libero.§.i.ð q̃ſti.vbi ꝓhƚ q prius torq̃ndus ẽ iuueniƚ q̃ ſenex tãq̃ minuſ ſtabiliſ.p̄terea ſciaƚ circa iſtũ ordineʒ tormentorum q iudex dʒ cauere vt nõ interroget iculpatũ an pcuſſerit gaiũ in brachio cũ enſe tali die ꝛ tali loco quoniã iſtõ eſſet inſtrueƚ ipſʒ ꝛ p ſuggeſtioneʒ iduceƚ eũ ad ſic ↄfitendõ vt eſt tex.i.l.i.§.q qõneʒ.ff.de q̃ſti.ꝛ ibi hoc voluit bar.dʒ ergo iterrogaƚ eũ i gn̄e ſi cũ aliquo fecit aliquã rixã ꝛ poſtea deſcendendo ad ſpecies ſi cũ gaio ꝛ poſtea ſi gaiũ vulnerauerit nõ aũt magis in ſpẽ inclinet vel rectiuſ faciet iudex ſi ſolũ interroget ſi aliqd maleficiũ ↄmiſerit nec vlterius interroget alſs forte ille doct᷒ diceret metu tormentorum q nũq̃ ſi ſciret diceƚ nec dicere potuiſſet ita voluit.d.ang.are.in.d.tractatu ſuo in verbo fama publica in ver.iij.ſit bene cautus iudex ꝛc.

¶ Guido de ſuzaria

¶ Ex qb᷒ cãuis torq̃anƚ hoies rñdeo ex ciuili ꝛ criminali ꝛ tñc cũ veritas hẽri nõ põt vt.ff.de q̃ſti.l.diuus ꝛ.l.ex libero ꝛ.l.quotiens.C.eo.ti.ꝛ not.azo.in ſumma eodem ti.in.§.torquentur.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Circa cãs qõiſ hñde optie loquut᷒ ẽ.d.auctor cui᷒ dictis adde.d.abbatẽ in.d.c.cũ in ↄtẽplatõe in.i.col. extra de regu.iur tñ ſcias q in cãis ciuilibus regulariter tortura nõ p̄mittiƚ.d.l.diuus ꝛ.l.et ꝛ ibi bar.de q̃ſti.ꝛ ãg.are.i.d.verbo fama niſi ꝓdelicto ciuiliter ↄueniaƚ ſecundũ bal.in.c.dilectus extra de apel.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Non tñ ex oĩ cã qs torquẽdus nec q̃libʒ pſona indifferenter cũ oporteat p̄cedere qõʒ indicia ſufficientia ꝛ veriſſimilia nec a tormentis ẽ incipiẽdũ.l.i.p̄io reſponſo.ff.de q̃ſti.Nã ſine inditijs vel ſine p̄ſũptõibus qs torq̃ndus nõ eſt vt.l.vnius.§.in ca.ff.ð qõib᷒ ꝛ.l.maritus ꝛ.l.fi.C.de fal.l.ſicut i fi.ꝛ certe a rectoribus eſt valde cõſiderandũ ꝛ põderoſe nũqd p̄cedẽtia inditia ſint veriſimilia ꝛ ſufficiẽtia ad hñdũ torturã cũ ad talia reſtõ vel applõ ſubſequẽs ꝓdeſſe nõ poſſit nã p̄ces dũ torqueƚ perimeƚ ſolet.l.aut dãna.§. i.ff.ð pẽiſ ꝛ q torturã p̄cedeƚ ðbeãt iditia ꝓhƚ p alia iura i.l.milites ꝛ in.l.cũ cognitõ nãlis.C.ð qõibus

¶ Additio domini Ludouici

¶ In hoc q inditia oĩo p̄cedẽ debeat torturã idẽ reperio voluiſſe.d.abba.i.c.cũ in cõtẽplatõe i.i.col.ꝛc̃. p̄iu.extra de re.iuƚ.ꝛ ang.are.in ſuo libello maleficiorum in ver nñc videamus ꝛc̃.ꝛ in hoc neo diſcrepat ſʒ plus dicas q in tãtũ debẽt p̄cedere indita ad torturã ꝛ etiã ſufficiẽtia ꝛ legiĩa q̃ q̃lia ſint ifra dica q cõfeſſõ aliter facta ẽt ex p᷒ratificeƚ ẽt ſi extra tormẽta ñ valet nec põt ex illa ↄfeſſiõe ↄdẽnari caſus ẽ not.i.l. qõis hʒ vnã lec.glo.aprobata.ff.de q̃ſti ꝛ.d.gand. in tractatu maleficiorum i rubrica icip.q̃.oñiqd ↄfeſſus in tormẽtis nõ p̄cedẽtibus ꝛc̃.ꝛ ang.pau.de caſt.ꝛ Io. imo.in.l.qn aliena.§.celſus.ff.de acq.here.ꝛ fali.in. l.ij.in vlĩa col.C.de cuſto.reo ꝛ pet.de anc. in cle.i. extra ð homi.ꝛ in con.xxij.incip.in xp̄i noie viſa iq̃ſitiõe formata in philipũ ꝛc.ꝛ.d.me᷒alex.in con.v.in i.col.incip.i cã inq̃ſitõis formate ↄ̃ valeriũ ꝛc.i.i.vo. ꝛ in con.lij.in.iij.volu.p totum incip.viſo thẽate ꝛc ꝛ in con.clij.in.ij.col.in.ij.volu.incip.an ille q prius fuerat iniuſte tortuſ ꝛc.q hʒ cũ poſtq̃ ſemel fuit indebite tortus p̄ſũiƚ ſp ſubeſſe eadẽ cã iuſti tioris ꝛ iõ ñ valet talis ↄfeſſio niſi p̄cedãt indicia ſufficientia ꝛ legiĩa ꝛ iõ voluit auctor.ĩ.in ver.ſʒ qd ſi aliqs tortuſ ẽ nu llis ꝛc.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Que ꝛ q̃lia inditia req̃rãƚ vt qs poſſit põi ad torturã rñdeo ñ poſſũt dici vel oñdi vel de eis certa de ſcriptõ vel doctrina dari ſʒ hoc cõmiƚ arbitrio iudicãtis vt.ff.de teſtibus.l.iij.in p̄in.ibi tu magis ſcire potes ꝛ ſicut dicimus de acceſſiõe ꝛ mora vt.ff.de diu. ꝛ tem.p̄ſcri.l.de acceſſiõibus ꝛ.ff.de vſuris.l.mora ꝛ gñaliter oẽ q ñ deteriaƚ a iure relinq̃ƚ arbitrio iudicãtis vt ẽ videƚ in pẽis a iure ñ determiatus vt.l.hodie ꝛ.l.ſanctio.ff de penis ꝛ.ff.de efrac.l.i.§ qbus nulla ſic de ip̄e dicimus q in determiate ꝓferƚ vt.ff.de iur. deli.l.i.cũ ſy.poſſumus tñ in gn̄e talẽ doctrinã tradeƚ qδ aſtut᷒ iudex dʒ ſolẽniter inſtare ad indagãda indicia ↄ̃ dclatũ ex aliquo crĩe nã indicia ſunt alijs ꝓbatõibus ꝓxia ꝛ dicũƚ q̃ſi demõſtratĩa veritatis ꝛ ꝓbationũ adminicula vt.C.de ꝓba.l.inſtru ꝛ.l.fi.ſũt.n. indicia ps ꝓbatõis clare.vt.C.q teſta.fa.poſ.l.hac cõſultiſſima.§.deiñ ibi indicia ꝛc.Nã inditiũ d᷑ ab indicãdo vñ inditia ideſt adminicula demõſtratiua ad indicãduʒ veritatẽ vt.C.ð adul.l.ſiqs adulterij ꝛ.l. ſolẽt.ff.de p̄ſcrip.verbis Querat iudex ꝛ inſtãter indaget cũ qbus ꝛ p q̃ loca ↄuerſabaƚ dclatus quẽ torq̃ri intẽdit quoniã mala ↄuerſatio ẽ male opĩois indiciũ vt.ff.de admini.tu.l.plures.§.aſſidue nã ex mala ↄuerſatione qs ẽt bonus efficiƚ vicioſuſ vt.ff.ð edic. edic.l.edilẽ.§.ꝓdius ibi allecator fore vel vincãriuſ ad idẽ dictũ philoſofi q̃lis q̃qʒ eſt tali cũ ſocio delectaƚ itẽ ↄſideret loca in.qbus ↄuerſabaƚ q hʒ locorum varietatẽ varie colliguƚ cõiectuƚ vt.C.ſi mã ſue alie l.fi.ff.de penis.l.aut facta.§.euenit itẽ inſtet q̃reƚ ſi erat inimicus offenſi vel ſi aliq̃ offenſio interuenerat inter eos q tñc eſt preſumptio q inimicus de inimico maluʒ cogitatur facere ꝛ facile a iuƚ p̄ſũitur vt.ff. qbus vt iudi.l.ſi inimic.ff.de adi.lega.l.iij.§.fi.ꝛ ð qõibus.l.i.§.qõi.itẽ ſtudeat inueniƚ cuius extiatõis ꝛ fame ſit q̃lis etiã fuerit fama ꝛ opinio cuiuſcũqʒ in ciuitate taleʒ eũ eſſe p̄ſumimus.l.de minore.§.tormẽta ibi vel cuius extimatõis ꝛc.de qõibus ꝛ.l.ſi a bone fidei p̄io reſponſo de rei ven.in auct.de teſta. §.ſancimus colla.vij. ¶ Iteʒ poterit iudex indicia ſumere ex ↄſtãtia vel ex trepidatiõe vocis vel mẽbrorum vel palore vt.d.§.tormẽta loquutio vel ↄſtãtia vel trepidatas vel extimatio cuiuſqʒ iõ admittenda eſt ꝛ indaganda quoniã multũ ↄferũt ad illuminãdũ veritateʒ ꝛ in luceʒ emergẽtia vt.d.§.tormeta ¶ Itẽ indaget cuius p̄io vite fuit ꝛ an talia ꝛ ſimilia de qb᷒ ad p̄ñs inculpaƚ facere ↄſueuit nã ð vno quoqʒ bonũ vel malũ p̄ſumimus ↄſideratis primo actatis ab illo vt.ff.de remili.l.deſertoreʒ.§.ijs q el ðo ibi inſpecto vite ei᷒ p̄cedẽti actu ꝛc.ꝛ.l.ñ oĩs.§.a barbariſ eo.ti.ꝛ.ff.de ſuſ.tu.l.tutor quoqʒ.§.queri põt ex geſtis eiʒ p̄terite vite p̄ñia metimur vt.C.de ag̃en. in re.l.pe.§.fi.li.xij.iteʒ an fuerit ei minatus quoniaʒ erit iudicium q ipſe opibus a impleuerit illõ q verbis ꝓfudit cũ ex dictis hominũ facta penſemus vt.C. ſi impr.ma.dix.l.i.ꝛ.ff.de ſupe.lega.l.labeo ¶ Itẽ ↄſiderandũ eſt an ſit talis q ↄſueuerit ꝛ poſſe habuit talia committendi vt.ff.ad.l.iu.ma.l.famoſi ibi an potuerit facẽ ꝛ an quid ſimile fecerit iteʒ ſi aufugit eſt indiciũ ↄ̃ eũ vel ſi ſtatĩʒ ſe abſentauerit poſt ꝑpetratũ maleficiũ de voce publica ꝛ fama cũ citra ꝓbata quo adiuuant indiciũ ad tormenta vt.ff.de teſtibus.l.iij.ꝛ.ff.de ſentoribus.l.i.Ex multis alijs poterit curioſus iudex inditia ſumere ad firmãdũ ↄſcientiam pro eruenda veritate delicti

¶ Additio domini Ludouici

¶ Circa hãc mteriã q̃liter ꝛ q̃ño ſũanƚ inditia ꝛ q̃lia req̃rãƚ vt qs poſſit torqueri dñs auctor vt video multipliciter exẽplificauit ꝛ finaliter ↄcludit hec dependere ex iudicis arbitrio ꝛ iõ poſſumus dicere in hoc certã doctrinã dari non poſſe inq̃ materia primo reperio dñm abbateʒ in.c.cũ in ↄtemplatioe in.i.col. in ver.ꝛ que inditia ſufficiãt ꝛc.vbi ↄcludit q ñ poteſt dare certa doctrina ſʒ relinquẽdũ eſt iudicis arbitrio ꝛ ideʒ voluit bal.in.l.i.in vltima col.in p̄in.C. cõia de lega.ꝛ bal.in.l.ea qδ.C.de accuſationibus ꝛ bal.in rubrica.C.de ꝓba.in.ij.col.ꝛ in.l.ſeruoſ.C.ð teſti.ꝛ in.l.ii.C.quorum adpellationes ꝛ dñs ang.are.

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

in ſuo libello maleficioꝝ in verbo fama publica ꝑce
dente in.v.col.in ver.q̄ro an vnum indiciū ꝛc. vbi
ponit fere oīa exēpla de qb⁹ hic p.d.auctorē ꝛ vltra
ca ſubdit q̄ ſi res fura repitur penes aliquē ꝛ ſi in⸗
uenis ꝛ̄pit in domo pulcre puelle vł repit̄ exire de
domo illi⁹ p̄ſūit̄ ſuppoſuiſſe allat bar.p⁹ iac.butriga.
i.l.fi.ff.ō hī.inſti.vel ſi qs reptus eſt cū cultello eua
ginato prope mortuū nā iſtud ē inditiū ſufficiēs imo
māifeſtū ſcdꝫ bar.in.l.fur.māifeſtus.ff.de furt.ꝛ idē
ſiqs viſ fuit cū cultello ſanguinolēto exire de domo
cū facie palida ꝛ reptus ſit intus hō mortu⁹ allat io.
an.i addi.ſpecu.in ti.de ꝓba.§.i. ver.xiij. referentē
d.thomā.de pipata cōbon.ita tenentē ꝛ plus dicentē
q̄ hoc vltimū ē inditiū ad ↄdēnat.de quo latius po
ſuit.d.ang.vbi.ſ̄.ꝓxie ¶ Cui⁹ dictis adde ēt in hac
materia indicioꝝ ꝛ prio dū dixit q̄ ſi res fuit ſubtra
cta ēt ꝛ̄pit̄ penes aliquē p̄ſūit̄ ab eo ſubtracta nā hoc ē
verū dūmō ꝓbet̄ illū ſolitū eē talia ppetrare alſ n̄
reddit̄ ſuſpect⁹ ex eo ſolo ita voluit.d.meus alex.in
con.v.in.ij.col.in.i.vol.incip.in cā inq̄ſitōis formate
ↄ valeriū ꝛc. ¶ Preterea in eo q̄ dictū fuit q̄ ma⸗
la fama alicui⁹ de p̄terito facit p̄ſūi de p̄ſti .d.l.non
oēs.§.abarbaris de re mili ꝛ.l.ſi cui.§.iſō.ff.de acu.
Nā hoc ꝓcedit in coſ̄ qui ſūt mali alias āt nō ſcdꝫ iaco.ō
raua.ꝛ bar.in.l.caſſius.ff.de ſena.ꝛ bar.in.l.ſi pupil
lus.§.ſꝫ ſiqs p̄to.in.vij.q.de no.ope.nū. ꝛ bal.ꝛ io.ō
imo.in.l.fi.de hī.inſti.ꝛ.d.me⁹ in.d.con.v.i.iij.col.
vbi multū ſingulariter more ſuo loquut⁹ ē in hac ma
teria indicioꝝ ꝛ torture ꝛ i con.xlij.in.ij.vol.incip.
an tortus ꝛc.ꝛ in con.lxv.in.vij.ꝛ.viij.col.in.i.vol.
incip.ſi u ꝛcecedentibus indicijs ꝛc.in ver. q̄ autem
indicia fuiſſent ſuſicientia vbi pōit de teſte deponēte
d viſu ꝛ de fuga illius q dicebat̄ pticeps eiuſ ō delicti
ꝛ in con.lxxvij.in.ij.ꝛ iij.col.in coſ̄ prio vol.incip.
in cā accuſatōis de crie falſi ꝛc.vbi dat vnā doctrinā
multū magr̄alē ꝛ declarantē totā hāc materiā q̄ i de
lictis que occulte cōmittūt̄ vt eſt adulteriū venenare
aliquē falſificare monetā ꝛ ſilia iudex dbet eē faci
lior ꝛ promtior ad torturam allegat bal.l.iij.C. de
epi.audi.q dicit hoc eē menti tenendum de q̄ mate
ria ēt poſuit iō.d.meus in con.xli.p totū in.i.vol.inc.
ſi p̄cedentibus indicijs ꝛ in con.i.in.iii.volu.incip.i
cā inq̄ſitōis formate ↄ anthoniū franciſci de fontana
ꝛc. ¶ Similiter il ō q̄ dictū ē ō inimico vt p̄ſūat ab
inimico offenſus p.l.iii.§.fi.ō a⁹imen.lega.ꝛc. dicat̄
q̄ idē voluit ſpecu.in ti.de p̄ſumi.§.i.ꝛ facit tex.in.l.
i.§.hoc ſ̄criptū.ff.ad ſila.in ver in ſuſpitōꝫ cedis ꝛc.
tū intellige hoc eē verū loq̄ndo ↄ inico capitali vel ſal
tē cū quo erat lex de maiori pte bonoꝝ ita voluit ſpe
cu.in.d.§.i.ꝛ bar.in.d.l.iii.§.fi.ꝛ ang.are.i ſuo libel
lo maleficioꝝ in verbo fama publica p̄cedente i ver.
q̄ro qd ſi reperiat̄ qdā occiſus ar.glo.in.l.lꝫ de arbi
tris vbi pōit ēt de eo q reptus eſt mortu⁹ ꝓpe domū
ticii an p̄ſūat̄ mortuus a ticio ꝛ ↄcludit q̄ ſic ſi ticiuſ
erat ſolitus cōmittere homicidia p glo.i.l. ciuilē.C.
de furtis ꝛ bar.in.l.fi.ff.de via publica ꝛ ſimiliter ſi
qs repit̄ mortuus in ſtrata p̄ſūit̄ mortuus ab illo qui
freq̄ntabat in illa ſcdꝫ bar.in.l.iuſte.ff.de vſuca.in prin.
tū intellige ſi erat maluſ hō alia⁹ nō ſcdꝫ.d.ang. vbi.ſ̄.
ꝓxie iu ver.qd āt ſiqs in ſtrata ꝛc.vbi ponit ēt qd ſi
q̄nqꝫ repiūt̄ i vna domo quoꝝ vnuſ repit̄ mortuus an
p̄ſūat̄ mortuus ab illis de dō poſt multa ↄcludit q̄ ſi
poſſunt oēs p̄dicti p̄ūiri ſꝫ hī poſſūt torq̄ri allegat io.
an.i addi.ſpecu in ti.de hōicidio.§.i.ver.ſꝫ pōe quat⸗
tuor ꝛc. ¶ Siliter dū dixit.d.auctor dominis p̄cedē
tibus vt faciat indiciū ꝛ ēt ↄſuetudo talia ppetrandi

ꝛc.dicas q̄ idē voluit bal.in.l.fi.ff.de hī.inſti.ꝛ.d.ab
bas in.c.iii.loco in.vi.col.ↄſeq̄nti extra de ꝓba.ꝛ cy.
in.l.i.C.ſiqs ipatori ꝛ Cy.ꝛ bal.in.l.metū.C.q̄ me
tus cā ꝛ ſalȳ.in.d.l.i.ſiquiſ ipatori ꝛ ang.ꝛ io.ō imo.
in.d.l.fi.de hī inſti.tū intellige ſane ſcdꝫ q̄litatē pſone
minātis ſcdꝫ ſali.vbi.ſ̄.ꝓxie itē illō q̄ dictū eſt de fu⸗
ga intellige ſane ſi fuga ſeq̄t̄ vel p̄cedat iquiſitōnem
vel accuſatōꝫ in cāis nō capitalib⁹ ſꝫ i capitalib⁹ poſt
iq̄ſitōꝫ vel accuſatōꝫ ex fuga vel ſi reus ſtat caute in
domo vel alibi ne capiat̄ n̄ ē p̄ſūptio vł idiciū q̄ iuſte
timet ꝛ ſic iuſte facit ſcdꝫ bar.in.l.iff..de is q ſibi mor
tē conſi. idem dicas vbi fugiens pp terrorē familie ꝛ
poſtea citatus cōpeat q̄ tūc ex fuga nō inducit̄ indici
uꝫ ↄ cū ſcdꝫ bar.in.l.qui ſit fugitiuus.§.i.ff.ō edi.edi.
iō vbi quiſ aufugeret de carcer̄ q̄ aptū iuenit ſcdꝫ bal.
in.l.ſuccurrit̄.ff.ex qui.cau.ma. ¶ Siliter indiciū re
ſultat qñ.d.loquutus eſt ad aures famuli vel in ſecre
to ꝛ poſtea famulus delinq̄t ſcdꝫ bar. in.l.ſi ventri.§.
fi.ff.de primi credi.ꝛ bal.i.l.i.C.ō ſer.fugi.iō dico ſi
dñs diceret apte famulo hec verba vel ſimilia nō re
deas domū niſi ſenſero aliquid nouū de tali re ſcdm
bar.in.l. ſi quis mihi bona.§.ſꝫ ſi mandauerit.ff.de
acqui.here.ꝛ pau.de caſt.in.l.i.in.ii.col.C.ō hiſ qui
vt indi.ꝛ in con.cdx.incip.in x̄pi noie vē q̄ p p̄dicta
ꝛc. ¶ Similiter fama publica orta a perſonis fide⸗
dignis facit idiciū ad torturā ſcdꝫ bar.in.l.de minore
§.plurimū.ff.de q̄ſt.ꝛ ſimiliter fama cū fuga ſcdꝫ bal.i
l.voluntatis i vł.col.C.de fideicom. ſimiliter con⸗
feſſio etiā in tortura iūcta cū fama publica vel cū alio
indicio ſcdꝫ bal.in.l.fi.C.de ꝓba. ¶ Similiter cōfeſ⸗
ſio ſocij criſ ſcdꝫ cy.i.l.fi.C.de accu.ꝛ ang.i.l.ꝛ ſi cer
tus.ff.ad ſilla.ꝛ pau.de caſt.i con.cxvii.incip.notādū
eſt q̄ adulteriū eſt graue ꝛc.ꝛ i con.dxxxv. incipi.
hec ē q̄dā iq̄ſitio ꝛc Siłr ↄfeſſio iudicialis vel ēt extra
iudicialis ſcdꝫ glo.ꝛ bar.i.l.capite quto.ff.ō adul.q̄ oīa
tene mēti cū his q̄ inferius dicemus i ꝓgreſſu vbi po
nemus q̄ dicāt̄ indicia indubitata Ludouicus bolo⁹

¶ Guido de Suzaria.

¶ Denuo videt̄ reſtat quis ſit q̄ōis effectuſ ꝛ ſi qui
dem abſqꝫ formidine tormentoꝝ vltro quis crimen
confiteat̄ dixerūt antiqui ꝛ moderni quidā p̄ceptoreſ
eū non eē ſtati dānādū ſꝫ dꝫ iudex ſtare p diē vel p
aliud tp̄s ſcdꝫ q̄litatē cris ꝛ pſone ↄditiōꝫ ꝛ iterū face
re corā ſe p̄ſtari ꝛ interroget an velit pſeuerare incō
feſſione an ↄdicere vel reuocar̄ ꝛ hoc iō dicūt ipſi q̄
ↄfeſſio rei ſtati in cā criali nō p̄iudicat nec ſtatiꝫ facit
plenā ꝓbatōꝫ vt expſſe dicit.l.C.de cuſto.ꝛ exhi. ro
l.ij.ꝛ ita intelligūt illā.l.q̄ nō diſtinguit an formidie
tormētoꝝ vel ſpōte fuerit hita ↄfeſſio ꝛ ita intelligūt
l.ff.de q̄ſti.l.i.§.diuus ibi nec ſtati hr̄e ꝓ exporatis
facinoribus ꝛ.§.ſiqs vltro ꝛ ſic dicebāt ipſi itē i ↄfeſ
ſione hita in ciuilib⁹ ꝛ hita in crialib⁹ hoc īterēit q̄
in ciuilib⁹ nō eſt opus pſeuerātia p dicta iura nec mi
ruꝫ dicebāt ipſi ſi magis pōderate ꝛ ſolertius i criali
b⁹ q̄ in ciu l.b⁹ ꝓcedit̄ nā vbi maius vertit̄ piculū ꝛc.
l.vbi.C.de falſis ꝛ melius.C.de penis.l.q̄ ſenten⸗
tiā nec mirū ſi tā varie q̄a crialia iura cū ciuilib⁹ nil
q̄i ſimile hāt vt inſti.de pa.iudi.i pri. tū dicꝫ ↄ ꝛ hec
eſt cōis opinio q̄ ſiqō qs in ſe ↄfitet̄ ſpōte crien ſtati
incarcerandus eſt ꝛ illico ſtatiꝫ abſqꝫ alia pſeueratō
ne dānādus eſt vt.C.de cuſto.reo.l.dieꝫ prio reſpon
ſo ꝛ.C.de penis.l.cū reis ꝛ ita intellige.l.ij.ō cuſto.
ꝛexhi.reo ſcdꝫ veriorē intellectū ꝛ lecturā vt pꝫ in fine
legis ibi vt ſic iudicibus in modice ſeuientibus ꝛc.
Sin āt in tormētis vel formidine tormētoꝝ fiat con
feſſio tunc nō ſtat̄ nec debet hēri p exporatis facino

ribus vt.d.§.diuus ꝛ.C.quoꝝ ape.nō reci.l.ij.ꝛ eſt
rō vt.ff.de q̄ſti.l.ij.§.quoniā ibi,q̄ quō eſt res fragil̄
ꝛ pacioſa ꝛ vt plurimū veritate ꝛc.ꝛ tunc hꝫ locū.l.
ij.C.de cuſto.reo.vt iudex faciat criminoſū ad ſe re⸗
dire ꝛ q̄rat vtrū velit in ſua ↄfeſſione pſeuerar̄ an re
tractare vel contrariuꝫ dicere ꝛ ſi pſeuerauerit tūc cō
feſſio alias nō vt dicit.§.ſiqs vltro ꝛ.d.l.ij.C. quoꝝ
ape.nō reci. ¶ Additio domini Ludouici.

¶ Dis auctor vt video circa effectū q̄ōis multū no
tabiliter loquutus eſt faciēdo differentiā inter ↄfeſſio
nē ſpontaneā ꝛ factā in tormentis vel formidine tor
mentoꝝ vt p̄iā nō req̄rat reiteratōꝫ ſꝫ ha ſic. ¶ At
tu in hoc paſſu dicas q̄ imo in puncto iuris verior ē
opinio q̄ req̄rat̄ ratificatio ſeu reiteratio ↄfeſſōis vt ē
caſus nō cauillando in.d.l.ij.in ver.atqꝫ ita poſt mo
dū ductus ꝛc.quē tex.pondero in ſuo prin.in ver. de
prehenſus ꝛc.ꝛ in ver.cū de admiſſo ↄſtiterit crie ꝛc.
que oīa oſtendūt confeſſioneꝫ ſponte factā ꝛ maxie
cū lex illa ſit poſita ſub ti.de cuſto.reoꝝ ꝛ nō ſub ti.
de q̄ōnibus. ¶ Preterea ꝓ hoc conſidero rōneꝫ il⸗
lius tex.in fine nam.militat.non ſoluꝫ in cōfeſſio ſpon
te ſꝫ etiam in coacto ꝛ eō ſi enim non ratificat̄ ↄfeſſio
nimis ſeuiret iudex in delinquentes ad idē ponde⸗
ro tex in.l.fi.eo.ti. in prin.in ver.velox pena ſubdu
cat iuncta glo.in verbo ſubducat nam lꝫ tex.dicat de
linquentē cito debeꝛ puniri ſed dicit glo.ſeruata for
ma.d.l.ij.ꝛ ſic ratificata cōfeſſionē que tū nō diceba
tur prius facta p tormenta. ¶ Nec obſtat q̄ iſtud re
quiratur qñ cōfeſſio fuit facta in tormentis vt.d.§.di
uus ꝛ.l.ij.§.tū ſi q̄ reſpondeo q̄ non negat ille tex.
q̄ idem nō debeat fieri in alia ↄfeſſione ēt ſponte fa
cta ¶ Nō ob. ēt.d.l.ij.C.quoꝝ appellat nō re q̄a nō
probat hoc in mille annis nam dicitur ibi aperte q̄
cōuictus de crimine nō pōt appellare nō tū dicit̄ q̄n
confeſſio ēt ſpōte facta non debeat ratificari itaqꝫ il⸗
le tex nō facit ¶ Nō ob.ꝛ.l.cū reis.C.de penis q̄ il
le tex.nō loq̄tur prio in terminis nr̄is p̄terea tollit fa
cultātē ſupplicādi ꝛ aliaſ artes ad differendum ſentē
tiā ſꝫ q̄ nō debeat confeſſio facta ratificari nō negat
ille tex. ꝛ iſta ratificatio non tendit ad opugnādū ſꝫ
potius ad cōfirmandū ſentētiaꝫ poſtea ferendā itaqꝫ
illa iura ſi recte ponderentur nō ꝓbāt opinionē dñi
auctoris imo in cōtrariū allego caſuꝫ in.l.i.§.ſiqs vl
tro.ff.de q̄ſti.vbi tex.diſponit nō eē fideꝫ adhibēdā
ēt confeſſinoni facte vltro ſeu ſpōte bene verū eſt q̄
vbi ↄfeſſio eſt facta ſponte pōt reiterari etiā incōtinē
ti ad modicū tēp⁹ ſꝫ ↄfeſſio facta in tormentis debet
poſtea ratificari ex interuallo ꝛ ſaltē dꝫ q̄ſcere p vnā
dieꝫ naturalē añq̄ ducat̄ ad ratificandū pp metū tor
mentoꝝ ſcdꝫ bar.in.d.§.diuus ꝛ iaco.but.in.l.ij.C.
de cuſto.ꝛ exi.re.ꝛ dñs auctori infra in ver.itē quero
q̄ñ tp̄s ꝛc.cū quo ibi dicaꝫ de hoc ꝛ ideꝫ voluit ang.
are.in ſuo tractatu maleficioꝝ in verbo fama publi⸗
ca p̄cedente ꝛc.in pe.ꝛ vl.col.in ver.ij.nota ꝛc.ꝛ licꝫ
ipſe ibi dicat q̄ vbi qs ſponte ↄfeſſus eſt nō req̄rat̄
alia ratificatio ꝛ ſic tranſeat cū opinione dñi auctoriſ
ſupra relata tū ſubdit q̄ iudex cautuſ ſp faciat ↄfeſſio
nē reiterare ēt ſpōte factā ꝛ ſic videtur etiā inclinare
in hoc ꝛ inditio meo hoc eſt tutius ꝛ melius nec iu⸗
ra ↄdicunt imo req̄runt ſi hñ ponderent vt ex ſupra
dictis appet que oīa tene menti q̄ ſunt noua in hac
materia ꝛ vltra p̄dicta vltio loco adduco q̄ ēt ſpon
te ↄfeſſo nō eſt denegāda defenſio.d.l.i.§.ſiqs vltro
ergo dꝫ fieri ratificatio q̄ multū eneruabit defenſio
nes poſtea futuras ꝛ ſic citiuſ ca expediet̄ ꝛ p ↄñſ ceſ
ſat ratio.d.l.cū reis.C.de penis qō nota de quo etiaꝫ

poſuit etiā dy.in ſuo tractatu maleficioꝝ i ver.reſtat
videre quid ſit ↄfeſſioniſ ꝛc.ꝛ bar.in.d.§.diu⁹ꝛ bar.
in.l.i.in fine.ff.de cuſto. reo.ꝛ ſali.in.l.ij.C.eoō ti.
vbi multū notabiliter loquutus eſt Ludouicus bo.

¶ Guido de ſuzaria

¶ Sed qd de queſtōne occurrenti aliquis ſubicit̄
q̄ōni confitet̄ ↄ aliuꝫ nunqd ſtat̄ dicto ſuo diſtingue
aut torq̄tur in alios vt in ſocios ꝛ nō in ſe ꝛ tūc ꝓce⸗
di pōt vt.C.de aſſeſſo.l.nullus in fine ꝛ de q̄ſti.l. edi
ctū ꝛ.l.i.§.q q̄ſtionē ibi eſſicaciſſimas cās ad req̄rēdā
veritatē ꝛc. Ad ideꝫ tulius in topicis Nā tormentis
verberibus igne fatigati q̄ dicūt veritaſ ipſa videt̄ di
cere ſaluo ſi dixerit de inimico q̄ tunc facile creden
dū nō eſt ſꝫ nec oīo fides detraēda ſꝫ cā cognita erit
fides adhibenda vel nō vt.l.i.§.p̄terea ꝛ argu.ff.de
teſti.l.iij.in prin.aut torquet̄ in ſe ꝛ in alioſ ꝛ ſi nihil
de ſe ↄfiteat̄ hēt locū proxie dicta Si confiteat̄ ō ſe
ꝛ de alijs tunc ſecundū acur.cuius opinio p̄ualet eſt
inuenire regulā ꝛ inſtantias a regula regulariter de
prio ſcelere ↄfeſſus ſuper cōſcia non ſcrutet̄ aliena
ꝛ ſic regula eſt q̄ tortus de ſe ↄfeſſus non dꝫ interro
gari de alijs ꝛ maxie ō conſocijs vt.ff.de q̄ſti.l.q de
ſe ꝛ.C.eoō.l.ſicuti in prin.ꝛ.C.de accu.l.fi.ꝛ ſi ō fa
cto interrogat̄ vel ſine interrogatione dicat de facto
alioꝝ non ſtatur dicto eius fallit in caſibus iu quib⁹
quis de ſe confeſſus torquet̄ ꝛ interrogatur de alijs
ſi tū ↄ illos alios p̄cedant indicia primus eſt in q̄buſ
liber latronibus ꝛ maxie aſſaſinis q de ſe cōfeſſi tor
quendi ſunt ꝛ interrogandi de conſocijs ꝛ mandato
ribus ꝛ de receptatoribus vt.ff.de cuſto.re.l.diuus
adrianus ꝛ.C.de ferijs.l.pe. ¶ Secundus.C.ō fal.
mo.l.i.Tertius ad exhiben.l.fi.Quartus.C.de ma
le.ꝛ mate.l.fi.Quintus de nece.dñi in ſe confeſſo vt
torqueat̄ ꝛ interroget̄ quo mādato ꝛc.vt.ff.ad ſila.
l.quo prius ꝛ.l.ſi peuſſor ꝛ ē ibi ſpeciale vt ſentit ibi
apatus vt.ff.de queſti.l.is qui ſunt. ¶ Sextus ad.l.
a qui.l.inde neratius.§.ſed ꝛ ſi ſeruus ꝛ hñ dixi ſi a
liqua p̄cedant indicia quia alias non debet interro⸗
gari de alijs vt.C.de queſti.l.i.iteꝫ eius reſponſio nō
erit plena probatio cōtra illos quos inculpauerit ſed ali
qua preſumptio vt in apparatu.d.l.fi.C.de accu.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Licꝫ .d.auctor n̄ dicat hec fuit formaliſ doctrīa.d.
gandini in ſuo tractatu maleficioꝝ i ti.de queſti.ꝛ tor
mentis ver.reſtat formare cica hūc tractatū ꝛc.ꝛ dy.i
ſuo tractatu queſtionū i ver.nunc qd per talē p̄ſūtionē
ꝛc.ꝛ glo.ꝛ cōiter ſcrib.i.d.l.fi.ō accu.maxie per bal.
ibidē ꝛ bar.in.l.reperi.de queſtionib⁹ ꝛ glo.Inno.ꝛ
dñs abbas i.c.i.extra de cōfeſſis glo.in.c.iii.extra ō
teſti.ꝛ glo.in.c.fi.xv q.iii.ꝛ dñſ ang.are.in ſuo tracta
tu maleficioꝝ i verbo fama publica precedenti.viii.
col.in ver.quero an pticepſ criminis ꝛc.vbi ponit ali
quos caſus in q̄bus poteſt qs torqueri contra alioſ ꝛ
interrogari de alijs vltra ſupra nūcratos vꝫ in crimi
ne leſe maieſtatis ꝛ in criminibus que non cōmittūt̄ ſi
ne ſocijs ꝛ idē voluit ipſemet in ver.x.quero an icul
patio ꝛc.vbi dicit q̄ in caſibus in q̄bus quiſ poteſt in
terrogari de ſocijs talis iculpatio ē ſufficiens ad ponē
dū inculpatuꝫ ad torturam allegat tex.in.l.edictū ꝛ in
l.i.§.cū qui latrones.ff.de queſti.ſed tu intellige hoc
ſane ſi aliq̄ idicia p̄cedāt ꝛ dñſ me⁹ i con.lxxxviiii.in
iii.volu.icip.an aſſertio ſocij ꝛc.prout dixit dñſ au⸗
ctor q i hoc rectiuſ iudicio meo locutus eſt Nā dñs⁹
ang.nimiſ larga verba effudit ꝛ dixit contra tex.i.d.
l.i.C.de queſti. ¶ Guido de ſuzaria.

¶ Sed nunqd per iſtaꝫ preſumptionem poterunt iſti

VNiVERSiDAD D SALAMANCA BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

iculpati a torto ſeu a tormentato ad tormenta poni reſpondeo ſic in dictis ſex caſibus exceptuatis ar. prelegate. l. null⁹ ⁊. l. edictū. ff. ō q̄ſti. ⁊ argu. l. illis co. ti.

¶ Additio domini Ludouici

¶ Intellige p̄dictā concluſionē cū modificatōe quā ſupra proxie dixi in fine p̄cedentis additionis. ſ. dū nō precedant aliq̄ indicia ɔ̄ inculpatos nā ſola iculpatio facta a tormētato de ſocijs et i dictis caſibus exceptuatis non eſt ſufficiens ad torturā ⁊ ſic diceres amice quid ſpecialitatis erit in dictis caſibus exceptuatis cū in oib⁹ alijs caſibus inditia p̄cedentia ſint ſufficientia ad torquēdū rn̄deo ꝙ hec indicia in caſibus ſpecialibus nō requirunt ita legitia ſicut in alijs caſib⁹ n̄ exceptis vbi requirunt indicia ſufficientia ꝓ quo adduco notabilē doctrinā dn̄i auctoris in. §. proxie ſequenti incip. ſed quid ſi pſona ⁊c̄ vbi dixit ꝙ in dictis caſibus exceptiſ vbicūqꝫ iculpatus a tormentato ē male fame ⁊ conuerſationis poterit torqueri ſꝫ in alijs caſibus nō exceptuatis ſecus in quib⁹ ſcōm cū debent precedere indicia ſufficientia.

¶ Guido de Suzaria.

¶ Sed qd ſi pſona inculpata ſit male fame ⁊ conuerſatōis nūquid in alijs caſibus q̄ ſupradictis ſex exceptuatis poterit torqueri ⁊ ſubici qōni dic ꝙ nō ſi n̄ p̄ceſſerunt indicia ſufficientia nec inculpatio facta de eo a tormētato inducit idiciū cū interrogari nō debuerit vt. C. ō accu. l. fi. ⁊. ff. eo ō ti. l. hijs cui ergo ꝙ inde ſequitur. l. ꝓhiben. non valet vt. l. nō dubiū. C. de legibus tn̄ de ɔſuetudie vidi torq̄ri ad qō facit tex. in. l. §. i. diu⁹ adrian⁹. ff. de queſti.

¶ Additio domini Ludouici

¶ De hac deciſione. ō. feci tibi mētionē iō n̄ repeto nūc ne idē ſepe dicamus

Guido de ſuzaria.

¶ Sed qd de qōne quottidie occurrenti accuſat qs de furto indicijs p̄cedentib⁹ ad illud furtū torq̄tur ⁊ ɔfitef illud furtū nunqd dꝫ ꝓcedi i tortura ſiue repeti. vt idicet ⁊ confiteatur ō alijs furtis a ſe comiſſis ad que nulla hn̄tur indicia dic de iuris ſolemnitate non argu. eoꝝ que infra dicenf in proxia qōne pro ſecunda pte ⁊ q: q̄tū ad iſta furta de quibus in ſpecie vel i genere aut quare nulla p̄cedūt indicia ⁊ ſine idicijs nemo torquēdus eſt vt. C. de fal. l. ſicut ⁊. ff. de queſti. l. i. in pri. ⁊. l. maritus ſꝫ de generali ɔſuetudie ita ſic quottidie ſeruamus ɔtꝛꝫ ⁊ ſpāliter in furtis que magis frequentanf que cōſuetudo pōt adiuuari p. l. n̄ oēſ. §. a barbaris. ff. ō re mili. ⁊ ō offi. pſi. l. ɔgruit.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ In hoc paſſu adde tu dn̄m ang. arc. in ſuo libello maleficioꝝ in verbo fama publica p̄cedente in vltis verbis vbi hoc idē ɔfirmauit ⁊ dixit idē eſſe in oib⁹ alijſ delictiſ allegat tex. in. d. l. nō oēs. §. a barbaris ⁊ in. d. l. cōgruit ⁊ ita dicit ſeruari de conſuetudine.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Sed pone ꝙ fuit ō aliquo ſemel hita qō forte q: nil dixit vult iudex de nouo repetere queſtionē ſine aliquo nouo indicio accidenti nūqd poteſt videt ꝙ ſic vt. ff. de queſti. l. repeti. ⁊. l. vnius. §. i. que indiſtincte dicūt queſtionem repeti poſſe ⁊ vbi lex nō diſtinguit nec nos. l. de pretio cū ſimilib⁹ tu dic ꝙ nō ſine nouis indicijs vt q: tortus dixit nullū ibi illa nocte iacuiſſe vbi maleficiū fuerat cōmiſſuꝫ poſtea inuentū eſt per teſtes ꝙ ibi aliqs iacuit certe hoc cāu repetetur qō p illd indiciū vel aliud ſimile ⁊ hec ē cōis opinio non tn̄ allegaf aliqua lex tu allega. ff. de verbo. ſigni. l. ſocius ꝓ filia. §. nec ſi poſſeſſor. ¶ Aſſeſſores aūt honoris auidi hoc non ſeruant imo qōnes repetunt ſine nouis indicijs quouſqꝫ de obiectis criminibus auriāt veritatē quoꝝ opinio pōt defenſari p. §. oportet i auten. vt indi. ſine quo. ſuffra. ibi torquebūt fures ⁊ nō priuſ qeſcent ⁊c̄. ɔſideret aūt bonus iudex i qōne rpetenda quō tortus in animi ⁊ corporis fortitudine durauerit. l. vnius. §. reus. ff. de queſti.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Licet dn̄s auctor non dicat hec ſunt formalir verba dy. in ſuo tractatu qōnū in ver. qd ſi aliqs fuit ſemel tortus ⁊c. ⁊ refert ⁊ ſeqf ang. arc. in ſuo tractatu maleficioꝝ in verbo fama publica p̄cedente ⁊c̄. i ver. iij. quero an ſemel tortus ⁊c̄. vbi dixit ꝙ de quacūqꝫ tortura quā facit iudex dolo malo ⁊ ſine cā capite punit p argu. l. decurio. ⁊ ibi hoc voluit bal. C. de q̄ſti. ⁊ bal. in. l. i. C. de priua. carce. ⁊ licet ꝓ mala ɔſuetudine aſſeſſoꝝ repentiū qōnes ſine nouis indicijs allegef ille tex. in auten. vt iudi. ſine quobꝫ ſuffragio in §. opꝫ tn̄ nūq̄ placuit mihi hoc ⁊ dico ꝙ ille tex. nō facit ad ꝓpoſitū ſi recte ponderet nā ille tex. loqf de adminiſtratorib⁹ bonoꝝ fiſcaliuꝫ ⁊ dicit ꝙ ſi aliqō furtū cōmittaf dictis boniſ ꝙ iudices torq̄būt ⁊ non prius qeſcāt donec reddant furta ipſi aut in hoc ſi mā ſerit in maximis conſtitutis furtiſ ⁊c̄. nā ille tex. vult ꝙ iſti officiales ſint ſoliciti in ꝑquiſitione dictoꝝ bonoꝝ nō tn̄ permittit fures repeti poſſe ſine nouis indicijs ⁊ ſic arbitriū conceſſuꝫ eis intelligit conceſſū nō in̄ extra limites iuris ⁊ potius ille tex. denotat facultatē in torquēdo plures q̄ i repetendo queſtionē contra vnū ⁊ vt ipſi ſint diligentes vult ibi tex. ꝙ ſi non repericnt dicta furta teneātur ipſi tāq̄ illi q forte non fuerunt diligentes in cuſtodia dictoꝝ bonoꝝ ex quo etiā infero ꝙ iperator non voluit ꝙ tortura nec rpetitio eiuſd. debeat fieri niſi legitie cū eis ipſe perdere non poſſit Nā iudices remanent obligati ⁊ potius credendū eſt ipatorē ibi voluiſſe iudices ꝓcedere ſeruatis ſeruandis q̄ aliter Nā p̄ſumptio eſt ꝙ iudices videntes ſe remanere obligatos torq̄rent ⁊ repeterēt quomodocūqꝫ ⁊ q̄litercūqꝫ itaqꝫ ille tex. nihil mihi facit pro ſaluatione aſſeſſoꝝ repetentiū queſtionē ſine nouis indicijs a qua iudicio meo cauere debent ſicut ab igne ⁊ maxie cū communiſ theorica doctoꝝ ſit in contrariū ꝓut ſupra dixi ⁊ vltra p̄dicta ita i terminis voluit bal. in. l. ij. C. quoꝝ appel. ⁊ bal. i. l. milites. C. de queſti. ⁊. d. abbas. in. c. cū in contēplatione in. ij. col. in ver. vij. queritur extra de regu. iur.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Quid ſi dū aliquis eſt i tormētis dicit tormētetis me q̄tū vultiſ q: ſi ſtarē vſqꝫ ad. x. ānos nil dicerē q: nil ſcio vel i nihilo ſuꝫ polut⁹ obiecti crimiſ ⁊ ſic omnia diſitef nunqd ſtatim eſt dimittendus ⁊ deponēdus de tormentis ⁊ libere relaxandus ire vias ſuas ⁊ certe non ſed ꝓcedaf in tortura ſed cū tēperie vel aſpere ſecūdū ɔditionē criminoſi ⁊ hꝫ criminiſ qualitatē ⁊ ſi ɔfiteaf bene qō ſin aūt non ɔfiteaf dꝫ eū iudex in carcerib⁹ detinere ⁊ ſi noua adherūt inditia q̄ſtionē repetet ſin aūt noua indicia non adherūt tunc ſtatuet accuſatori dilationē ɔpetētē ad ꝓbanō ⁊ ſi poterit ɔuinci ɔdēnabif alias non. ff. de queſti. l. i. §. preterea ⁊. l. vnius. §. in ea co. ti.

¶ Additio domini Ludouici

¶ In hoc dn̄s auctor recte loquutus eſt nec eſt op⁹ additione niſi dū dicit de nouis indicijs Nā noua indicia ea dicunf que differunt a p̄cedentibus ſpecie vl ſubſtantia vt puta prima indicia erant de mala fama rei vel ꝙ erat inimicus ⁊c̄. ſuperuenit poſtea vnus teſtis q dicit ſe vidiſſe reū ꝑcutere vel dicit ꝙ vidit eū cū gladio euaginato ⁊c̄. ſecus ſi primo habuiſſes indicium ex fama per aliquos teſtes licꝫ poſtea habeas alios teſtes ſup fama nō dicunf noua indicia ſꝫ dr̄ noua ꝓbatio primi indicij nec poſſet quis repeti i tormentis ita voluit ang. in tractatu maleficioꝝ i verbo fama publica in ver. quero q̄ dicāf noua idicia ⁊c.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Sed quid q̄ſtiōe de facto occurrenti criminis indicia p̄cedant p que iudex informatus vult ꝓceder̄ ad tormenta dicit reus iudici dn̄e detis mihi defenſiōꝫ anteq̄ ponatis me ad tormenta q: paratus ſuꝫ incōtinenti arguere ɔ̄ inditia ɔ̄ me recepta nūqd audiend⁹ eſt reus ⁊ ſibi defenſio danda ante q̄ torqueaf videf ꝙ nō p. l. ij. in ver. neqꝫ ante ꝓbationes iniurias patiant ⁊c̄. C. vbi ſena. vel clari. cū in illis pſonis in dignitate poſitis ſit ſpeciale videf i ceteris contrariū eſſe ius cōe argu. l. i. ff. de municipa. ¶ Preterea primo actor probat ⁊ fundata intentione ſua reus opponit defenſiones ⁊ exceptiones ſuas vt. C. de excep. l. ſiqō ⁊. l. exceptionē de ꝓba. igif prio totaliter debet fundari intentio actoris p teſtes vel per cōfeſſiōꝫ rei anteq̄ audiaf i ſua exceptione ſiue defenſione reus. ¶ Tu dic ɔ̄. ſ. ꝙ prio ſit danda defenſio anteq̄ torqueaf maxie qn̄ tale quid allegaf quo ꝓbato non deberet ad tormenta procedi ⁊ hoc illa rōe q: ab interloquutione facta a iudice ꝙ aliqs torqueaf appellaf l. ij. ff. de appel. reci. ⁊ eſt rō conſideranda q: a tali interlocutoria eſt pmiſſū appellare q: ſi defenſio differref poſt torturā nūq̄ poſtea poſſet recuperare dtrimētū mēbroꝝ vt. d. l. ij. ergo eadē rō ſibi locū vēdicat in ꝓpoſito nō ei appellaref vel defenſio peteref ſi prio torqueref Nā qīqꝫ ſolent deficere in qōne. l. aut dāna. §. i. ff. de penis. ¶ Preterea ēt ɔfeſſo defeſio ſue inocētie daf. C. de cuſto. reo. l. ij. multomagis hec defenſio n̄ denegaf. ¶ Preterea ēt videm⁹ ꝙ iā dānato ex ɔfeſſione ſua facta in tormentis pſeueratōne facta princeps venit ēt poſt ſentētiā defenſionē ſue innocentie concedendo ⁊ ſniāꝫ retractādo ſi conſtiterit de innocentia ɔdēnati vt. l. i. §. ſiquis vltro. ff. de queſti. ſi eni iā ɔfeſſo ⁊ iā cōdēnato ɔcedif defenſionis facultas tanto ⁊ multo fortius an̄ tormenta denegari n̄ debet cui ei ꝙ eſt plus ɔcedif non debet dnegari qō eſt minus vt dicit regula iuris cui qō plus eſt ⁊c̄. qd plura in iure legif expſſe ꝙ quocūqꝫ tēpore iudicij reo petente defenſio danda eſt. l. vnius. §. cognitio ff. de queſti. ibi quocūqꝫ tēpore reo poſtulante ⁊c.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ In hoc paſſu multū quottidiano lꝫ dn̄s auctor nō dicat reperio paulū de eliaza. in ɔmēto. c. grauis i vi. col. in ver. qd ſi torquendus q̄rit ⁊c. extra de depoſit. ⁊ gandi. in ſuo tractatu maleficioꝝ in ver. nūqd torq̄ndus ſit audiendus ⁊c. vbi formaliter ⁊ de verbo ad verbuꝫ argumentati fuerunt ad ptes ꝓut fecit dn̄s auctor in hac qōne ⁊ finaliter cōcludūt defenſionē nō eſſe reo denegandā ⁊ ꝙ copia indicioꝝ ei danda eſt ⁊ plus dicunt ꝙ q̄ncūqꝫ iudex haberet arbitriuꝫ ex forma ſtatuti i talibus nō tn̄ poteſt denegari defenſio ⁊ idē voluit gandi. vbi ſupra proxie in ver. itē quero nunqd poteſtas qui hꝫ arbitriū ⁊c. ⁊ ideꝫ in terminis n̄ris reperio conſuluiſſe dn̄m meū alex. in con. lxvi. i. i. ⁊. ij. col. i. i. vol. incip. ſi p̄cedentib⁹ indicijſ vbi tn̄ limitat multū ſingulariter niſi reus ſimpliciter peteret copiā indicioꝝ cū termino ad ꝓbādū nec diceret q̄lē defenſionē haberet ſed ſolū diceret indicia illa non eſſe vera ſꝫ falſa Nā tūc eū ad hoc vt ɔcedaf defenſio ⁊ differaf tortura opus eſt ꝙ allegef talis defenſio qua ꝓbata tortura ceſſaret ſꝫ in cāu ꝓpōito ſi teſtes dpoſuiſſent ⁊ affirmaſſent inditia non eſſe vera ſꝫ falſa n̄ releuarent tāq̄ deponētes ſuper mera negatiua ergo ⁊c. ⁊ idē videf fuiſſe de mente pauli de eliaza. in. d. c. grauis. ¶ Secūdo limitat dn̄s meus in con. p̄allegato alio mō multū ſingulariter qn̄ dn̄s ptās denegaret defenſionē cū conſilio dn̄i iudicis maleficioꝝ naꝫ pōt ⁊ non tenebif in ſindicatu p doctrinā Bal. in rubrica. C. de pena iudi. in ver. quero nunqd ptās ⁊c. ⁊ ſali. in. l. ſi. co. ti. ꝙ nota ꝓ te qui vadis p officia vt ſi non intelligis ſp facias de conſilio iudicū q ſint tn̄ doctores hn̄tes inſtrumentū ſue aprobationis in ſtudijs gn̄alibus vel ꝙ talis iudex ſit tibi dat⁹ p ſuperioreꝫ Nā eris excuſatus faciendo cū tali conſilio ſcōꝫ ſali. in. d. ſi. ⁊ dn̄m meū in. d. con. lxvi. i. ij. col. qō conſiliū eſt repetitū de verbo ad verbū in. ij. vol. in ordine ibi. xli. incip. vt ſupra dixi.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Sed quid de qōne quā ſepe de facto videmus teſtis fuit tortus ⁊ in tortura cōfeſſus nunc an̄ ſniāꝫ dicit ſe erraſſe nūqd poterit reuocare erroreꝫ ſuuꝫ reſpondeo aut eſt error iuris aut facti ſi error facti poteſt vſqꝫ ad ſniā ⁊ eſt rō q: n̄ videf fateri qui in facto errat. l. ij. in prin. ff. de confe. item talis error non pōt vſqꝫ ad ſententiā obeſſe. l. error. C. ō iur. ⁊ facti igno. ⁊ facit. C. quoꝝ appellat. n̄ recip. l. ij. nā ɔdēnato ex cōfeſſione in tormentis facta ⁊ pſeuerata ſubuenif ei p⁹ ſniāꝫ errorē ſuū ſiue innocentiā ſuā docē volenti ⁊ ſi oſtenderit abſoluet vt. ff. de qōnibus. l. i. § ſiqs vltro multo fortius dꝫ audiri iſte errorē ſuū ꝓbare volens itē iſte non pſeuerauit in confeſſione ex quo nō expectauit ſentētiā itē ɔfeſſus formidine tormentoꝝ audif appellanſ vt. C. quoꝝ appel. nō reci. l. ij. Sin āt ē error iuris tūc nō poterit vei̇̄r ɔ̄ ɔfeſſiōꝫ vt. d. l. error.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Circa reuocatōꝫ erroris ſeu ɔfeſſiōis erronee vt video dn̄s auctor facit differentiā inter errorē iuris vel facti vt hic p eū. Cuius dictis adde tu gandi. i tractatu maleficioꝝ in ti. de q̄ſti. in ver. ſi ɔfeſſus dicat ſe erraſſe ⁊c̄. vbi idem formaliter tenet Nā ſecūdū eū qui dicit ēt hoc eſſe bn̄ notandū nemini eſt denegāda facultas defenſionis ante ipoſitionē pene allegat. d. l. vnius. §. fi. in ver. quocūqꝫ tēpore poſtulāte eo ⁊c̄ de queſti. ⁊. C. de iure fiſci. l. facultaſ. li. x. ⁊. C. ō bo. va. l. ſi in ver. data copia ⁊c̄. Et plus ſubdit ꝙ ēt ſponte confeſſo nō eſt deneganda defenſio ad ꝓbandū de iure ſuo ⁊ innocētia ſua allegat tex. in. l. i. §. ſi qs vltro ff. de queſt. ⁊ q: defenſio ⁊ ꝓbatio poſſunt fieri vſqꝫ ad ſententiā. l. ſi quis iur. iur. C. de re credi. l. inditia C. de proba. ⁊. l. i. §. ſi ad dieꝫ. ff. de re mili. de quo ēt vide p bal. i. l. i bonefidei i. iij. col. C. ō re credi. ⁊ bal. in. l. fi. in. i. col. C. de ꝓba. ⁊ p dn̄m pet. de anc. in con. xxij. in. iii. col. incip. verū ɔfeſſio ɔ̄ iniuſtū ⁊c. vbi dicit ſe de facto obtinuiſſe ꝙ qſ pōt reuocare ɔfeſſionē ſuā lꝫ ſecūdū eū iudices in hoc ſe difficiles ⁊ rigoroſos exhibeant credentes vileſcere in ɔſpectu hominū p abſolutionē ɔ̄. l. abſentem. ff. de penis.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Sed pone ꝙ aliquis ɔfeſſus eſt in tormentis ⁊ n̄ pſeuerauit in confeſſiōe nūqd talis ɔfeſſio aliqd operetur videf ꝙ ſic. ſ. ſemiplenā ꝓbationē vt. C. de cuſto. reo. l. ii. ⁊. ff. de queſti. l. i. §. diuus vel dic ⁊ forte verius ꝙ niſi pſeuerauerit talis confeſſio non plenā vl ſemiplenā ꝓbationē inducit quoniā nullo mō ɔfiteri vel cōfiteri ſine pſeueratiōe paribus paſſibus ambulāt. C. quoꝝ appellationeſ non reci. l. ii.

¶ Additio domini Ludouici

¶ Lȝ dñs auctor in hoc loquaṫ sub dubio forte dicas tu ꝙ sine dubio forte dicta ꝯfessio facta metu tormentoꝝ sine pseuerātōe nō ꝑiudicat cāus est in.d.l.i.§.diuus ⁊ ibi bar. ⁊ idē voluit iaco.but.in.l.ij.de custo.reo. ⁊ ang. ⁊ sali.ibidē ⁊ sali.in.l.fi.in.i.col.C.de questi. ⁊ dñs abbas i.c.cū incōtēplatōe in.ij.col.i ver.vi.quero de re.iur.vbi dicit ꝙ talis pseuerātio ⁊ ratificatio debȝ fieri extra locū tormētoꝝ ꝙ dicit faceṙ ꝯ iudices q incōtinēti in loco vbi est tormentū faciūt ratificare ꝯfessiōȝ ⁊ male ⁊ id voluit ang.arc.in suo tractatu maleficioꝝ in penul.col.in verbo fama publica ꝑcedente in ver.ho nota vbi dixit ꝙ tortus dȝ quiescere saltē p vnā diē naturalē anteq̄ ducaṫ ad tribunal.ad ratificādū de quo vltimo superius diximus.

¶ Guido de Suzaria.

¶ Sed qd si aliquis tortus est nullis vel nō legitīs īdicijs ꝑcedētib⁹ nūqd valebit eius ꝯfessio dic ꝙ nō ēt si. ⁊ q̄tiēcūqȝ in ea pseuerauerit vt est argumētū in l.ij. ⁊.iij. ⁊.iiij.C.si ex fal.istru. ⁊ est casuṡ in.l.marit⁹ ⁊ in.l.pe.hȝ vnā lect.ff.de q̄sti. ⁊ tex.in.l.diuus ver.ex qb⁹ co.ti. ¶ Preterea hoc est de substantialib⁹ q̄onis hīc de ꝙ legīa ꝑcedant idicia alias qs torq̄ri ñ pōt cū a tormētis nō sit incipiēdū.l.i.ff.de q̄sti. ⁊.l.marit⁹ ⁊.C.co.ti.l.cū cognitōnale ⁊.l.milites quo deficiēte qcq̄d seqṫ ipso iure nō valet.l.nō dubiū.C.de legib⁹ ⁊ de fi.instru. ⁊ vi. ast.fis.li.x.l.i. ⁊.l.diuus de in inte.resti. ⁊.C.de appel.l.nominatones.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Pro hac ꝯclusiōe ē tex.cū glo.singulari ⁊ ibi bar.in.d.l.pe.ff.de q̄sti.quē cū glo.p singulari ad hoc allegauit ⁊ sequut⁹ ē ang.arc i suo tractatu maleficioꝝ in.viij.col.in verbo fama publica ꝑcedēte in ver.aduertas tñ vbi dicit secus esse in ꝯfessione sponte facta q: tūc ēt nō ꝑcedētib⁹ īdicijs valet adeo ꝙ ex ea ꝯfessione pōt qs ꝯdēnari allegat tex.in.c.i.de accusatōnib⁹li.vi. ⁊ dicit idē tenere pet.de anc.in cle.i.de homicidio ꝙ est singulariter menti tenenō hīn cū ibi de q̄ materia supra latius diximus id nō repeto nunc vbi allegaui dñm meū in suo con.v.in.i.volu.

¶ Guido de suzaria.

¶ Quero q̄ dicaṫ ꝯfessio facta in tormētis rñdeo cōfessio in ipsis tormētis id est si ad pedē ipsius torturē ducīṫ ⁊ ligāṫ manus ⁊ terror incutīṫ a iudice dicente ꝙ si nō incōtinēti ꝯfiteaṫ subiciet eū q̄oni certe nō tenet talis ꝯfessio nisi in ea fuerit pseuerātū q: lex exigit ꝯfessionē factā in ipsis tormentis ⁊ ex tortura ⁊ formidine tormētoꝝ vt est tex.C.quoꝝ appe nō reci.l.ij.ibi aut formidine tormētoꝝ ⁊c. ⁊ nota ꝙ ibi dicit formidīe nō aūt dicit tormentiṡ ⁊ id ibi sentit glo. ⁊ arqu.ff.de iniurijs.l.itē ap̄ labeonē.§.adiciṫ ver.q̄on.ȝ ibi vel leuis territio ergo a ꝯrio sensu non leuis territio habeṫ p ipsa tortura ⁊ accedat ꝙ legitur sufficit terror armoꝝ ⁊ siqs eis vsus nō sit.ff.de vi. ⁊ vi.ar.l.i.deȝ est.§.si armati ⁊.C.ad.l.cor.de sica.pariā sunt hōīeȝ gladio percutere vel stringendo minari vt.ff.ad.l.cor.de sic.l.i.§.diuus ⁊ facit.ff.ex q.cau.maio.l.iij. ⁊.C.ꝙ metus cau.l.metum.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Dñs auctor verū dicit in hoc ⁊ vltra allegata per eū dicas tu ꝙ idē voluit bar.in.l.i.§.diuus.ff.de questi. ⁊ bar.i.l.ij.i.iij.col.in fine.C.ꝙ metus ca ⁊ bal.i.l.vnica in.viij.col.C.de confes. ⁊ bal.in.l.nouissime ff.de excu.tuto.vbi dixit ꝙ ꝯfessio q̄ fit ap̄ tormenta dēr fcā i tormētis p illū tex.quē dicit ad hoc singlarē ⁊ idē de ꝯfessione facta in tormentis vel formidine tormētoꝝ vt a pari ꝓcedāt voluit ēt.d.abbas in.c.fi.in.v.col.extra de ꝯfes. ⁊ abbas in.c.cū in contēplatōe extra de reg.iur. ⁊ alex.de neuo.patauin⁹ in suo con.xlvij.in.ij.col.in.iiij.volu.inter conscilia dñi mei in cip.i cā p̄dcā ⁊c. ⁊ facit ea q̄ iferiuṡ dicem⁹ imediate

¶ Guido de suzaria.

¶ Sed qd in q̄ōe de facto ꝯtineṫ in statuto ciuitatis ꝙ aliqs nō possit torqueri nisi in certis caibus p̄tās honoris auid⁹ extra illos cāus ꝯcessos p statutū vult eruere veritatē criminis non tñ vult ponere ad torturā ne incidat in penā statuti sed qd facit ꝑcipit cū teneri in turri vel in alio loco denegando ei alimenta donec ꝯfiteaṫ vel in hieme facit cū stare nudū nūqd videaṫ ponere q̄oni vt dicamus cū incidere in penā statuti ⁊ dic ꝙ sic vt.ff.de iurijs.l.itē ap̄ labeonē.§.q̄oiṡ ibi malā mānsionē ⁊c. Additio dñi Ludo.

¶ Pro decisione dñi auctoris adducas tu doctrinā bar.in.l.prima.§.diuus.ff.de q̄stio.vbi ponit de eo q retineṫ in carceribus vt fame vel siti moriaṫ nā dicit tortus adeo ꝙ si ꝯfiteṫ virtute talis sitis nō valet ꝯfessio tāq̄ facta i tormentiṡ ⁊ id voluit.d.ang.arc.in suo tractatu maleficioꝝ in verbo fama publica ꝑcedēte in ver.q̄ro qd si est tale delictū ⁊c.vbi arguit contra iudices ignorātes ⁊ crudeles q qñ nō possunt torq̄re dant carnes valde salatas ad cōedenō malefactori ⁊ non bibere Nā hȝ eū dicunṫ torq̄re ⁊ teneṫ in sindicatu de quo vide ēt p.d.abbatē in.c.fi.in.v.col.extra de ꝯfes. ⁊ facit illud ꝙ etiam inferius dicemus.

¶ Guido de suzaria.

¶ Sed qd si extra locū torture vel circa tribunal.iudicis vbi ius redditur iudex exāīnās dixit dlato ex crimen aut ꝯfitearis aut ducā ad tormenta ⁊ torq̄bo te nūq̄d dicaṫ tūc ꝯfessio facta formidine tormentoꝝ dic ꝙ nō q: leuis territio ⁊c.vt.d.l.iteȝ ap̄ labeoneȝ §.q̄oneȝ ⁊.C.ꝙ metus cā.l.metū ibi nō iactationib⁹ ⁊c.Terroreȝ āt q̄onis ꝓbabileȝ vere torture ꝯpanō accipere debemus p̄ñteȝ ⁊ instanteȝ torture sicut de metu instantis seruciat⁹ vt.ff.ꝙ metus cā.l.metū primo responso ⁊.ff.ex q.cau.ma.l.iij.in sue leuis ei territio ⁊ extra locū torturē facta elusoria est ar.ff.si cui plusquā per.l.fal.l.ex satisdatio.

¶ Additio domini Ludouici

¶ Sto in hoc cū.d.auctore cū modificatōe tñ nisi iudex q diceret reo.aut ꝯfitearis aut ducā te ad tormēta ⁊ torquebo te esset hō terribilis vultu ⁊ solitus talia dicere ⁊ mādare executioni q: tūc dicerem sec⁹ esse ⁊ ꝯfessiōȝ esse factā metu tormentoꝝ iuxta not.p bar.i.l.de pupillo.§.siqṡ ipsi ꝑtori.cū se.ff.de noui.ope.nuncij idem dicerem quando reus esset persona multum timida puta mulier esset vel complexionis trepide q: tūc dicā illa verba iducere sufficienteȝ tormentoꝝ formidineȝ p quo facit ꝙ dixit.d.auctor infra in.§.iteȝ q̄ro q̄tū tps ⁊c. vbi ponit de q̄litate p sonarum consideranda in hac materia.

Guido de suzaria.

¶ In quo sit reus ducendus ad pseuerandū in ꝯfessione respondeo ap̄ acta vel alio publico loco extra ꝯspectū torture ⁊ ita videmus expertos assessores in p seuerantia ꝯuocare testes ⁊ sub publico testio scribi faciunt talis tali die pseuerauit ⁊ ꝯfirmauit ⁊c.in p̄sentia taliū testiomū ⁊c. ⁊ hī faciunt per.l.ij.C.de custo.re.ibi sub publico testimonio ⁊c.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ De loco ratificationis ꝯfessionis.d.auctor recte loquutus est ⁊ idem voluit bar.in.l.pria.§.diuus ⁊ ff.de questi. ⁊ bal.in.l.ij.C.quoꝝ appella. ⁊ bal.in.l.ij.C.de custo.reo. ⁊ ideȝ voluit dñs abbas in.c.cū in ꝯtēplatione in.ij.col.in ver.vi.q̄ro infine extra de re.iur. ⁊.d.abbas in.c.fi.in.v.col.in fine extra de ꝯfes. ⁊ facit ꝙ notat bal.in.l.ij.in.iij.col.in fine.ff.ꝙ me.cā ⁊ bal.in.l.i.in.vij.col.C.de confes.Ludouicus bolo.

¶ Guido de suzaria.

¶ Itē q̄ro q̄tū tps iter mediū a die ꝯfessionis ad dieȝ redactionis ad pseuerānō esse debeat rñdeo hoc lege aliq̄ nō determinaṫ vt.d.l.ij.de custo.reo.ibi p⁹ modicū nō tñ dicit qd sit illd modicū dic ꝙ sit in arbitrio iudicis ꝯsiderata q̄litate psonaꝝ ⁊ enormitate vel leuitate criminis cū ei tps vel qd aliō a iuṙ.nō p̄finiṫ remittiṫ iudicis arbitrio.ff.de iur.deli.l.i.l.hodie.ff.de penis.l.i.de effracto. ¶ Additio dñi Ludo.

¶ Hec est vera conclusio de tp̄e inter medio inter ꝯfessionē ⁊ ratificatōȝ remittēdo in arbitrio iudicis i quo adde tu iac.butri.in.l.ij.C.de custo reo. ⁊ ang ⁊ sali.ibidē ⁊.d.ang.arc.i libello suo maleficioꝝ i verbo fama i pe.col.in ver.ij.notaꝙ si ꝯfessio ⁊c. ⁊ ēt.s.de hoc dixi ¶ Guido de suzaria.

¶ Quero q dēnt q̄oni interesse rñdeo vt.ff.de adul.l.si postulauerit.§.q̄oni in secreto aūt iudex recipiet dictū eius tortus ei hȝ similitudinē testis vt in sūma de q̄onib⁹.§.sȝ habeṫ ⁊.ff.co.ti.l.i.§.imperator.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Circa hāc materiā de dicto rei recipiendo in secretis vide tu ꝙ notat bar in.d.l.si postulauerit.§.q̄oni.ff.de adul.vbi multū notabiliter loqṫ in materia testis torq̄ndi an aduocatus possit esse p̄sens ⁊ ꝯcludit ꝙ nō in examinatōe sȝ indelatione iuramenti sic.

Guido de suzaria.

¶ Sed nūqd liber hō possit torq̄ri vṙ ꝙ nō q: q̄ totus titulus de q̄onib⁹.C. ⁊.ff.de tortura huoꝝ intelligeṙ vṙ alij dicūt ꝙ liber hō torq̄ṫ in casib⁹.l.qñ in testimonio vacillat ⁊ p̄ns fuit facto vt.ff.de q̄sti.l.ex libero ⁊.l.testes Et in crīe falsi vt.C.de fal.l.siqs decurio.ar.C.de ꝓba.l.iubemus ⁊.C.de testib⁹.l.nullū ⁊ in alio cāu spāli.C.de male. ⁊ mate.l.si excepta ⁊ notaṫ in apparatu ⁊.C.de q̄onibus.l.decuriones Si ergo est spāle in ꝯ est ius cōe.l.ius singulare.ff.de legibus sic ⁊ milites regulariter nō torq̄nṫ vt ar.C.de q̄onibus.l.milites sic nec decuriōes.C.ex q.cau.inf.irro.l.decuriones.C.de q̄onibus.l.diuo. ⁊.C.de penis.l.dcuriōeṡ ⁊.l.dcurionū ⁊.l.nīe.ad.l.iul.maie.l.nullus.ff.de penis.l.mortis.§.iste.ff.de decu.l.ij.§.in decurionib⁹ ⁊.l.fi.cū cōcor.tu dic ꝙ liber hō pōt torq̄ri nō solū in alios vt.ff.de q̄ōibus.l.ex.libero primo responso ⁊.l.vnius.§.testes.C.de aboli.l.falacitēr.§.ꝙ si ingenuoꝝ.C.de asses.l.nullus ad fi.ff.de custo.reo.l.diuus adrianus sȝ etiā in seipsuȝ q̄ñciqȝ defeṙ ex aliquo crīe.C.de q̄onibus.l.si cognitioꝝ.C.ex q.cau.inf.irro.l.nullā ⁊ ibi de hoc.C.de fals.l.sicut.ff.de re mili.l.ꝓditores Denuo.ꝙ liber hō torq̄ri pōt inconuincibiliter arguiṫ p.l.si qṡ decurio.C.de falsis vbi decurio torq̄tur imo melius.ff.de q̄onibus l.fi.vbi vṙ casus ꝙ liber hō torq̄ri possit vt.C.de accu.l.fi.vt.C.de asses.l.nullus qd not. ⁊ alius q̄ liber hō nō pōt esse decurio vt.ff.de decu.l.seuerus ⁊ ita hīat ḡnalis ꝯsuetudo ⁊.d.azo.insū de q̄onibus.§.torqueri ⁊.§.torquentur.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ De libero hōīe vt possit torq̄ri iudicio meo ñ est dubitandū lȝ dñs auctor ad hoc ꝓbandū multū laboret ꝓut vides nā ego hēo hoc p absoluto ⁊ licet de hoc dixi in prin.huius opis tñ nunc p ꝯfirmatione dico vnū verbū vltra oēs nā si liber hō torq̄ri ñ possȝ ꝓfecto ex mille delictiṡ nō pūieṫ vnūȝ.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aql.nā i delictiṡ nō semp sunt p̄ñtes testes īmo q male agit cōtter odit lucē vñ ex hac rōe ꝓbo dȝ posse liber hō absqȝ dubito torq̄ri ⁊ ꝯ se ⁊ ꝯ alios

¶ Guido de suzaria

¶ Itē pucrilis tñ q̄stio est nūq̄d ista principalis psona debeat poni vel subici tormentis ad veritatē eruēdam vṙ ꝙ non q: totus tractatus de q̄stionibus.C. ⁊ ff. vṙ ꝯsiteṙ ⁊c seruos torq̄ndos ⁊ liberos hōīes vacillantes sed tu dic ꝙ ipse principales psone sunt q̄stioni subiciende vt.C.de q̄stionibus.l.iij. ⁊.ff.co.ti.l.i.§.diuus ⁊.§.siqs vltro ⁊.l.vnius ⁊.ff.de re mili.l.ꝓditor ꝑcedere tñ debēt inditia verisiṙ ex qbus obiecti criminis reus ex ꝑmitione culpe indicijs animus informeṫ vt.C.de q̄stionibus.l.cū cognitionaliter ⁊.l.milites.§.os ⁊.C.de falsis.l.sicut.

¶ Additio domini Ludouici

¶ Prout attestaṫ ipsemet auctor hec q̄stio pucrilis ē ⁊ ꝓbatur ex his q̄ s dicta sūt in additione ꝑria ꝑcedenti ⁊ p dñm auctorē in.§.ꝑrime precedenti incip.sȝ nūq̄d liber homo ⁊c. Guido de suzaria.

¶ An si iudex adeo tormētando moduȝ excesserit ita ꝙ tortus i q̄stiōe decederit vel mēbꝝ debilitauerit teneaṫ ⁊ quo iure ⁊ ꝙ teneaṫ dicit lex expsse.ff.de iniurijs.l.itē ap̄ labeonē.§.q̄stiōis ibi teneri,cū ⁊c.si ei torq̄ndus est re⁹ vt innocentie vel iuditio saluus reddatur vt.l.q̄stionis.§.modus.ff.de q̄sti.certe si iudex non seruauit teneṫ ⁊ facit.ff.solu.ma.l.si ꝯstante.§.si maritus ⁊ insti.q sunt sui vel alie iu.§.ij. ⁊.§.dñoꝝ ⁊ melius.ff.ad.l.acqui.l.sed q̄cūqȝ.§.si magr ⁊.ff.de ver.signi.l.locū.§.fi. ⁊.ff.de pigno.acti.l.eleganter.§.plane nec prodest sibi ꝙ iudex tātū hoc fecit eū deliq̄rit nā oē maleficiū prauo ꝑsumitur acū vt.C.de iniur.l.non si non ꝯuicij ⁊.C.de sica.l.i. ¶ Preterea si ꝓpinquus in corrigendo ꝓpinquū modū excessit teneṫ vt.C.de emen.ꝓpin.l.i.nec iudicē excusat officiū q: sicut priuatis ita ⁊ magistratibus ꝓhibitū est aliqd illicitū facere.l.nec magistratus.ff.de iniurijs cꝯ vṙ ꝙ non teneaṫ q: iudex cā veritatis eruende hoc fecit suū exequēdo officiū ⁊ non aīo deficiendi vel debilitandi igitur non dȝ teneri nemo ei videṫ delinq̄re nisi aiuȝ malignū ad hoc habuit.ff.de verbo.sig.l.sepe ad finē voluntas ei ⁊ ꝓpositū distingunt maleficia vt.ff.de fur.l.q iniurie in prin ⁊ facit.ff.de acquiren.pos.l.q iure. ⁊ alibi scriptū ē tūc crimē ꝯhiṫ cū voluntas nocendi interuenit non alias.l.i.C.ad.l.cor.de sic ⁊ facit.ff.de lib.hoīe exi.l.iij.§.i.presumiṫ ei bonū de officialibus nisi ꝓbeṫ ꝯriū manifeste vt.ff.de offi.ꝑfec.ꝑto.l.i.ad finē nā creditor rē obligatā offerendo non ꝑsumiṫ deliquisse q: notabilis est ꝑsumptio vt.ff.de furt.l.cū creditor sic ⁊ a simili iudex in ꝓposito cā sui officij exequēdi ꝑsumitur id fecisse non nocendi consilio vt.ff.de iniurijs.l.iniuriaꝝ.§.i. ⁊ si aliquā culpā in excedendo modū in torquēdo adhibuit non tñ teneṫ.l.cor de sica.q: indelictis lata culpa non exaperaṫ dolo.ff.de penis.l.aut facta.§.cā iteȝ officij necessitas suadet remanere ipūituȝ tñ qd alias cohercerī deberet vt.ff.de his q vt indi.l.post legatū.§.aduocatū ⁊.l.tutorē nā in dubio si non appet ꝑsūiṫ potius ꝙ ex zelu iusticie ⁊ ex vigore consilij q̄ malo cōsilio id fecisse.l.minus instructus de acq.pos.ff.p socio.l.merito. Accedit ad idē ⁊ aliō validi⁹ ar.sūptū.C.q.acu.ñ pos.l.ij.ad fi.vbi tutor ex offi.suo accusans de falso ꝓducētem istrā ꝯ pupillū si ñ ꝓbat ñ ꝑsūiṫ calūniādi aīo accusatōȝ istituisse nisi euidēter ꝓbeṫ ⁊ tñ r̄gulr q ñ ꝓbat calūiari ꝑsūiṫ eo ipso ꝙ ñ ꝓbat.l.i.C.de aduo.d.iudi. Solo distinguūt qdā si hoc appȝ ꝙ fecerit ex volūtate dolo teneṫ sȝ cau abs

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

q₃ culpa nullo mõ tñr. ſin át cũ aliq̃ culpa ĩ excedẽdo modũ non puto teneri ꝑ.l.i.C.de emẽ.ſeruoꝝ ⁊ bona eſt argumentatio de ptãte dñica ad ptãtẽ rectoris vt.ff.de verbo.ſigni.l.ptãtis ¶ Additio dñi Ludo.

¶ Paſſus iſte de mortuo vel debilitato ĩ tortura an iudex teneaẽ vl'ne eſt multũ iuditio meo ꝯſiderãd⁹ ⁊ apiẽnde ſunt aurea ꝓ dñis iudicãtib⁹ in quo paſſu dñs auctor ꝯcludit ꝙ ĩ vno cãu ſolũ tñr iudex q̃ñ ap p₃ de dolo alſ aũt nõ q̃ñ caſu vel ẽt q̃ñ culpa excẽſſit mõ₃ in torquendo ꝑ.d.l.i.de emẽ. ſeruoꝝ ¶ Aſt ego ſentio q̃ñ culpa exceſſit mõ₃ ĩ torquẽdo nã eo ipſo ꝙ excedit mõ₃ fungẽ.priuatuſ hõ ⁊ nõ iudex ergo d₃ teneri ſicut dicim⁹ ĩ tutorẽ nõ bñ admĩſtrãte bõa pupilli nã nõ fungẽ.tutor ſ₃ tñr tãq̃ q̃libȝ vt.ff.de furtis.l.interdũ.§.q tutelã ⁊.ff.ꝑ ẽpto.l.q fundũ.§.ſi tutor et ar.C.de ẽptis ⁊ ele.l.gñaliter p̃terea videẽ eſſe caſus de hoc ĩ.l.itẽ apud labeonẽ.§.q̃ois ad finẽ.ff.de iniurijs ibi ſ₃ ſi iuſſu dñi ĩ qs q̃õnẽ h̃eat mõ₃ tñ exceſſerit teneri eũ debeẽ labeo ait ⁊c̃.⁊ hoc ẽt reperio voluiſſe ex.bal.⁊ ſali.in.l.graccus.C.ð adul.⁊ ang.in.l.iij.co.ti.vbi dicunt ꝙ ſi tortus deficit in tortura iudex ñ teneẽ dũmõ indicia p̃cedãt ⁊ in actis de indicijs appeat ⁊ ẽt iudex nõ fuerit egreſſus termios torture ⁊ ſic ſentiũt apte ꝙ teneẽ iudex de exceſſu ⁊ ſic de culpa in excedẽdo veri ẽ ꝙ in dubio ñ p̃ſũit egreſſus mõ₃ rõe officij.l.hereni⁹.§.gai.ff.de euicti.vñ ci q dicit ꝯriũ incõbit on⁹ ꝓbandi ſ₃ ang.in.d.l.iij.qd eſt nota dignũ ſ₃ ang.arc.in ſuo tractatu maleficioꝝ in verbo fama ĩ ver.viij.q̃ro qd ſi tort⁹ ⁊c̃. ¶ Guido ð ſuza.

¶ S₃ qd ſi ꝓbatũ ẽ maleficiũ ꝑ vnũ teſtẽ de veritate tãtũ nũq̃d erit ſufficiens introitus ad tormẽta hñda vr ꝙ nõ vt.ff.de q̃ſti.l.marit⁹ vbi ꝑ dictũ hui⁹ teſtis nõ fuit ad q̃õnẽ ꝓceſſũ. ¶ Preterea dictũ vnius teſtis nõ inducit inditiũ ſine ꝯſũptõe vt.ff.de dote p̃le.l.teopõpus ⁊.ff.quẽ ad teſ.ape.l.i.§.ſ₃ vni⁹ ⁊ iura oĩa tractãtia de indicijs q̃ reqrũẽ ad q̃õnẽ hñdã locũtur ĩ plurali.ſ.indicia p̃cedeẽ debeẽ nõ ãt dicũt idiciũ l.i.ð riſo.ff.ð q̃ſti.ibi ⁊ alijs argumẽtis ⁊.l.vni⁹.§.in ca.cã ⁊.l.fi.co.ti.⁊.C.de co.ti.l.cũ cognitiõaliter ⁊.l.milites ⁊.C.de fal.l.ſicut ⁊ pluralis locutio ſingulari nũero nõ q̃eſcit.ff.de manu.teſta.l.libertas q̃ §.vl.ſ₃ his nõ ob.dic vnũ teſtẽ de veritate ſufficeẽ ad hñdã torturã vt ĩ ſũma de q̃ſti.§.indiciũ aũt ⁊.C.ad l.iu.maie.l.ſi qs in apatu Nõ ob.l.marit⁹ q: ibi ñ fuit tortus pp dictũ vnius teſtis q: ille q ꝓhibuit teſtimoniũ erat familiaris ꝓducentis ⁊ iõ dictũ ſuũ non fuit tãti effectus ꝙ faceret indiciũ. Nõ obſtãt alia iura ĩ ꝯriũ allegata in q̃bus de pluribus ĩdicijs hẽt mẽtio quia illa pluralitas inſpecto cõi vſu loquẽdi ĩ ſingularitatẽ reſoluit vt.ff.de verbo.ſigni.l.nõ ẽ ſine liberis ⁊.ff.de nego.ge.l.ait p̃tor.§.i.⁊.ff.de ori.iu.l.ij.§.exactis ⁊.ff.de condi.⁊ demon.l.demonſtratio falſa.§.fi.⁊.l.q ꝯcubinã.§.ſiſtic⁹. ¶ Additio.d.Lu.

¶ Dñs auctor ꝯcludit ꝙ põt qs torqueri ꝑ vnũ teſtẽ deponẽtẽ de veritate ⁊ iõ voluit ĩ ſemet ĩ.§.ꝓxĩe ſequẽti ĩ pri.dũ tractat de fama ĩ quo adde tu glo.ſingu.de hoc ĩ.c.at ſi clerici extra de iudicijs q̃ ꝓ ſingu.allegauit ⁊ ſecutus ẽ dñs abbas ibi in.vij.col.⁊ glo.⁊ ibi bar ĩ.l.iij.C.ad.l.iul.maie.⁊ bar.ĩ.l.fi.ff.de q̃ſti.⁊ in.d.l.maritus ⁊ in.l.pe.co.ti.⁊ bal.in.l.ij.C.quo.apel ⁊ bal.in.l.milites.C.de q̃ſti.⁊.d.meus alex.ĩ cõ lxv.in pe.col.in.i.vol.incip.ſi p̃cedẽtibus ⁊c̃.⁊.d.ãg.arc.in ſuo tractatu maleficioꝝ ĩ verbo.fama in ver.q̃ro an vnũ indiciũ vbi limitat p̃dicta ꝓcedere ſi ẽ vn⁹ teſtis integer q: ĩfamis vel vilis non faceret indiciu₃ ad torturã.l.i.§.itẽ cornelio ⁊ ibi bar de q̃ſti.⁊ voluit.d.meuſ in con.de quo ð ꝓxĩe feci mentionẽ Secũdo limita p̃dictã ꝯclu.q̃ñ teſtis deponit recte ſuper maleficio ſecuſ ſi deponeret ſup inditio ad maleficiũ ꝓbãdo ita voluit glo.q̃ ſeqẽ ibi bar.⁊ bal.in.l.fi.C.fami.hir.⁊ bar.in.l.fi.añ finẽ de q̃ſti.⁊.d.abbas in.c.i.in.i.col.extra de ꝯfeſ.⁊ in.c.ſuper eo el ſcðo ĩ.ij.col.extra de teſti ¶ Tertio limita p̃dictã ꝯclu.ꝓcedeẽ niſi alie circõſtãtie reſiſterent q: tũc vnius teſtis ð viſu nõ facit inditiũ ſm bal.in.d.l.ij.C.quoꝝ ape.referẽs io.an.ita tenentẽ ꝙ eſt notãdũ ſ₃ cũ ⁊ idẽ voluit.d.abbas in.c.iij.loco in.v.col.de ꝓba.⁊ in.c.cũ incõtẽplatione extra de re.iur.ꝓ quo adduco q: q̃ñ aliq̃ ſũt ĩdicia ꝓ reo excuſãtia tũc idicia ꝯ cũ debẽt eẽ mĩ₃ vrgẽtia vt ſupẽt illa q̃ faciũt ꝓ excuſatõe rei ita hẽnt in.l.i.§.i.ff.de queſti.⁊ voluit ang.arc.in ſuo tractatu maleficioꝝ in verbo fama in ver.⁊ p̃dicta ꝓcedũt ⁊c̃.

¶ Guido de Suzaria.

¶ Quid ſi maleficiũ ꝓbatũ ẽ ꝑ famã tãtũ poterit ne ad tormenta ꝓcedi vr ꝙ ſic q: ꝓbatio fame exeqraẽ ꝓbationi vnius teſtis.ff.de teſti.l.iij.§.eiuſð ⁊ ibi in apatu ⁊ ð ꝓxĩa q̃õne dictũ eſt indiciũ vnius teſtis ſufficere ad q̃ſtionẽ hñdã S₃ dic ꝙ non q: fama ꝑ ſe ñ ꝓbat ſ₃ inducit aliq̃ð indiciũ ad ꝯfirmãdaſ ſeu coadiuãdas ſeu ꝯꝓbandas alias ꝓbationes vt.d.§.eiuſdẽ ibi ꝯfirmat re₃ de q̃ agiẽ ⁊c̃.i.ſimul firmat non tñ pſe facit validũ indiciũ eſt ei fama res fragilis ⁊ pniſtioſa vt plurimũ ꝑ clientales voces artificioſe tranſmiſſa ab ipſis q deſiderant de hoc famã eſſe vt.ff.de here inſti.l.pacumenius ⁊ ar.C.de penis.l.decurionũ ⁊.C.de offi.recto.ꝓuin.l.iuſtiſſimos ibi nec ad libidinẽ non ei q̃lib₃ indicia ſũt ſufficientia ad torturã vt ð dixi ĩ prin.notabiliũ ¶ Additio dñi Ludouici.

¶ De fama non ſufficiente ꝓ indicio ad torturã.d.auctor recte locutus eſt cuius dictis adde ꝙ iõ voluit bar.in.l.de mino.§.tormenta de queſti.⁊ bal.in.l.mili.C.co.ti.⁊ ſali.conhoñ.in.l.ea q̃õ in materia fame.C.de accu.tñ limita niſi fama eſſet orta a ꝑſonis fidedignis vel eſſet iũcta cũ fuga ꝑut ð dixi in additione mea incip.circa hanc materiam q̃liter ⁊ q̃ñ ſumãtur inditia circa finẽ ad que me remitto.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ S₃ ſi p̃ter famã eſſet aliq̃ð indiciũ puta dictũ vnius teſtis ꝙ q̃õ facit inditiu₃ vt.d.l.teoponpus vel ſi ꝯſtiterit accuſatũ eſſe inimicũ interfecti vel alias offenſi ð inimico ꝑſumit ei.l.malũ vt.ff.de queſti.l.ij.§.preterea ⁊.ff.de teſti.l.iij.ĩ prin.itẽ ſi ſe iactaſſet de latus de maleficio comitendo nã talis iactatio iducit inditiũ ꝯ iactãtẽ ꝙ maleficiũ poſtea comiſſerit cõſiderata q̃litate perſone ar.C.ꝙ me.cã.l.metũ ⁊.ff.ex q.cau.maio.l.iij. Tu allega meliora iura.ff.ad.l.iul.maie.l.ſãoſi ver.tñ ibi ⁊ añ qd fecerit ⁊c̃.⁊.C.ſiquis ipa.ma.dix.l.vnica ibi ex dictis hoium facta penſemus ⁊.ff.ð ſup.lega.l.labeo.ibi neminẽ ꝓdicere ⁊c̃.ite₃ ſi accuſatus viſus eſt fugere de loco maleficij nã fuga accuſat fugientem vt in auten.ð exi.re.§.ſi vero ⁊ in auten.de ſanct.epi.§.ſiquis ad ordinatione₃ ite₃ ſi ꝯſiliarius depoſito offi.ſe abſentat pro ꝯfeſſo hr ꝙ male fecerit.C.ð aſſeſ.l.ꝯſiliarios.ff.de ſuſ.tu.l.i pluribus ad fi.ite₃ ſi his ꝯ quo₃ fama laborat prauę ſit extõis ⁊ homo qui ſimilia facere conſueuit.ff.de q̃ſtionibuſ.l.de minore.§.tormenta.ff.de accuſa.l.hiſ cui.§ hiſdẽ iõ ſi foret aliõ indiciũ q̃õ quilibet curioſus poteſt ꝑpenderẽ ſm criminũ q̃litate₃ ⁊ ꝑſonaꝝ varietate₃ tunc cũ adeſt aliq̃ð de p̃dictis indicijs vel alijs ſimilibus ⁊ fama ꝓbeẽ poterit ad tormenta ꝓcedi q: fama ꝓbata ſimul cũ alio inditio facit legitimũ ⁊ ſufficiens indiciũ ad hñdam torturam q̃uis fama ꝑ ſe non ſufficiat.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Quodlibet ex p̃dictis ĩdicijs vna cum fama ſufficit ad torturã ꝑut concludit dñs auctor Sed tu dicas ꝙ multa ex predictis indicijs etiã ſine fama ſufficiũt ſola ad torturam ꝑut ſupra dixi circa prin in. addi.incip.circa hanc materia₃ qualiter ⁊ quomodo ſumatur indicia ⁊c̃.que nõ repeto ſed vide que ibi dixi vbi poſui de inimico ⁊ de fuga ⁊ alijs ſimilib⁹ Sed vnum ꝓ nũc nõ obmitto an vnius teſtis vna cum fama ſint indicia ſufficientia ad condẽnationem habes glo.in.c.veniens el primo extra de teſtibus ⁊ poſuit bar.in.d.l.de minore.§.tormenta in vltia col.de q̃õnibus

¶ Guido de ſuzaria.

¶ S₃ quid ſi poteſtas habet arbitrium ꝙ nil aliud ẽ dicere niſi ꝙ bona fide ꝓcedat ſm ꝙ ei ꝯſcientia dictauerit an poſſit ſuplere defectũ ꝓbationis indicij vigore arbitrij dic ꝙ ñ quia ñ videẽ eſſe cõmiſſum arbitrio ſuo ꝙ legitima indicia non debeant p̃cedere q: iuris auctoritas ſed facti non eſt in poteſtate iudicu₃ l.ordines.§.i.ff.ad munici.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Pro concluſione dñi auctoris ꝙ vigore arbitrij iudici conceſſi a lege vel a ſtatuto nõ poſſit ſuplere defectũ indicioꝝ adduco primo.l.ſia milite.§.edictũ.ff.de teſt.mili.vbi ꝑ libertatẽ arbitrij nõ intelligitur cõceſſu₃ q̃õ non ꝯuenit bonis moribus ⁊ ſecundũ bonoſ mores eſt interdictũ ſed eſt contra bonos mores torquere aliquẽ ſine ſufficientibus inditijs ergo non poteſt in hoc ſuplere iudex vigore arbitrij ſui ⁊ ita ĩ terminis reperio Pau.de elia₃.in cõmento.c.grauiſ extra de depo.in vlt.col.⁊ gandinus in ſuo tractatu maleficioꝝ in ver.item quero nunq̃d ptãs ⁊c̃. ¶ Pro q̃bus facit nã hoc eſſet tollere defenſiones ⁊ iura tercij que non poteſt quis auferre vigore alicuius arbitrij etiã liberi ⁊ abſoluti vt in cle.ſepe cũ glo.in verbo ð fenſiones extra de verbo.ſigni.⁊ in cle.paſtoralis.§.pe.extra de re iudi.⁊ voluit bar.in.l.filiuſſa.ff.de donat.⁊ bar.in.l.i.ff.de teſt.mili.⁊ ĩ extra ad rep.in verbo videbiẽ ⁊ in verbo figura ⁊ do.anto.⁊ Jo.ð imol.in.c.ꝑio extra de conſtit.⁊ pet.de anc.in con.clxij.incip.viſis dilligenter ⁊c̃. ¶ Unum tamen tene menti ꝙ vigore talis arbitrij poterit iudex torquere aliquẽ ꝑ dictũ vnius teſtis de viſu etiam ſi non ſit oĩ exceptõe maior ita ſingulariter voluit dñs gãdinus vbi ſupra proxime in.d.ver.item quero nunq̃d poteſtaſ ⁊c̃.⁊ voluit dñs meus Alex.in con.lxv.in pe.col.in.i.volu.incip.ſi p̃cedentibus inditijs ⁊c̃.vbi ẽ pluſ dixit ꝙ etiam ſi ille teſtis fuiſſet receptus pte non citata põt torquere vigoꝛ illius teſtificatõis dũmõ ſtillus ſit ꝙ ñ citetur pars ĩ examinatione teſtiũ in ea materia q̃õ ꝑpetuo tene mẽti ꝓ ꝯfirmatiõe coꝝ que dixit dñs auctor hic circa arbitrium cõceſſu₃ iudici in torquendo.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Sed quid ſi continetur ĩ ſtatuto ciuitatis bononie ꝙ non poſſit aliquis poni ad torturã niſi contra cũ fuerint habite violẽte preſumptiões reſpondeo requirũtur magna indicia que ſint aliquo minus indubitatis ⁊ plus indicijs ſimplicibus ex quibus ꝓcediẽ ad torturam vt dictum eſt Nam ⁊ illa videntur manifeſta argumenta.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Pro domino auctore facit circa hoc de violentis preſumptionibus illud q̃õ habetur in.c.afferte extra ð preſumptionibus ⁊ ibi ꝑ dñm abbatẽ in.iiij.col.⁊ per bal.in.l.fi.in prima col.⁊ in.l.neq₃ natales in.i.col.C.de ꝓba.hinc eſt ꝙ dicimus ꝙ preſumptio iuris diciẽ violenta ſm Pau.de caſt.in con.ij.incip.acta iudiciaria ⁊c̃. Adeo ꝙ preſũptio iuris opaẽ ꝙ põt ferri ſententiã ꝓ actore ſm eundẽ pau.de caſt.in ſuo con.lxxxxv.incip.ſi dico me ⁊c̃.⁊ plus dico ꝙ preſũptio violẽta ſufficit ad ꝯdẽnãdũ in criminibus occultis vt puta in crimine adulterij.l.ſiquis adulterij.C.de adul.idẽ dico in omnibus caſibus a iure expreſſis ſm bar.in.l.ꝙ nerua in.v.col.ff.de põiti de qua materia poſuit aliq̃d ang.arc.in ſuo tractatu maleficioꝝ in verbo fama in.ij.col.conſequẽti.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Sed quid ſi ꝯtinetur in ſtatuto ꝙ nemo poſſit torqueri niſi indicia indubitata preceſſerint vt exemplũ de indicijs indubitatis ecce enim camera habẽs vnũ aditum ⁊ exitum non plures de dicta camera exiuit quis palidus trepidans cum cultello nudo ſanguinolento in manu ſtatim poſt eius exiuĩ reperitur homo recenter occiſus in dicta camera certe iſta ſunt idicia ad ꝓbationem maleficii indubitata ex quibus non ſolum ad tormenta ſed etiam ad cõdemnationẽ ⁊ pene impoſitionem põt ꝓcedi ⁊ ita intelligitur.l.ſciant C.de ꝓba.ibi vel indicijs ad probationem indubitatis ⁊ nota diſiunctiuã vel Nam paliditas vel trepidatio eſt vnum inditium contra ipſum vt.ff.de queſti.l.de mino.§.tormenta item delatio gladii preſertĩ₃ nudi eſt aliõ indiciũ Nã de portantibus arma lex male preſumit vt.C.vt armoꝝ vſus.l.vna ⁊ĩ auctẽ.ð man.prin.§.vltimo col.iii.item ꝙ gladius erat ſanguinolentus erat aliud indicium homine ei occiſo gladius ſolet eſſe ſanguinolentus Nam ex qualitate facti accipitur cõiectura ſic ⁊ alias diciẽ.ff.de dona.inter viru₃ ⁊ vxo.l.virum raro tamẽ contingunt talia indicia.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ In hoc primo exemplo dñs auctor recte loquutus eſt in quo exemplo concordat gandi.in tractatu ſuo maleficioꝝ in rubrica de indic.⁊ preſum.⁊ bar.in.l.ii.ff.de fur.⁊ Jo.an.in addiẽt.ſpecu.in ti.de ꝓba.§.iii.ver.xiii.⁊ dñs ang.arc.in ſuo tractatu maleficiorum in verbo fama publica precedente.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Eſt aliud indicium ad ꝓbationem indubitatu₃ ⁊ iſtud ſepius contingere poteſt cum occidiẽ ticius in aliqua vinea vel fundo ⁊ de hoc accuſaẽ ſeius ſed de viſu nulli teſtes deponunt ꝙ viderint ſeium hoc homicidium cõmittere ſed probantur iſta contra ſeium primo ꝙ ipſe ſeius erat inimicus ticii item ꝓbant teſtes ꝙ viderunt ſeium admenãtem gladium cõtra ticium item ꝓbatur ꝑ teſtes ꝙ ſeiuſ aufugit tempore ꝑpetrati maleficii item ꝓbatur per famã ⁊ vocem publicã ꝙ ſeius dictum ticium interfecit certe iſta quattuor ſimul iuncta q̃uis ſingula per ſe non ſufficerent ſunt ſufficientia indicia indubitata non ſolum ad torturã ſed ẽt ad ꝯdemnatiõ₃ ⁊ ſic poteſt ĩtelligi.d.l.ſciãt

¶ Additio domini Ludouici

¶ In hoc ſo exemplo dñs auctor etiam recte loqutus eſt ⁊ cum eo concordat gandi.in tractatu maleficiorum in rubrica de indi.⁊ preſump.⁊ ang.arc in ſuo tractatu etiam maleficiorum in verbo fama ⁊ poſuit dominus abbas in.c.iii.loco extra de ꝓba.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Eſt videre aliud exemplum de preſumpti oĩbus indubitatis defertur ſeius ꝙ ticium fecit occidi nõ ſũt teſtes qui dicant hoc ſe vidiſſe tñ ꝓbantur iſta indicia primo ꝙ ſeius erat inimicus ticii item ꝙ dictus ſei⁹

VNiVERSIDAD
DSALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA

ꝑpetrato homicidio receptauit homicidã itẽ ꝙ homi cida erat domeſticus ⁊ familiaris ſcij item ꝙ fama ẽ ꝙ ſcius fecit occidi ticiũ item ꝙ ſcius ſe iactauit ꝙ fe cerat occidi.ticiũ ⁊ eſt homo de quo eſt veriſimile ꝙ talia faceret item ꝙ olim alique offenſiones interue nerunt inter eos ita ꝙ indicia iſta ſimul iuncta viden tur nedũ ad tormẽta ſed ẽt ad ꝯdẽnationẽ ſufficere idu bitata indicia ⁊ ita põt exẽplificari.d.l.ſciant nec mi ſi ex pluribus ſimul iunctis quoꝝ qꝫlibet per ſe non ſufficit ad indiciũ indubitatũ vel ad plene ꝓbandũ ſit indubitatũ indicium vel plena fides Nam hoc iure habetur expreſſum vt in auten.ꝺ inſtru.cau.⁊ fide.§. ſi vero nullus hoꝝ colla.vi.duo enim vel plura imp fecta conſtituũt vnũ pfectũ.l.cum ſcimus in prin.C.de agri.⁊ cenſi li.xi.⁊ q nõ pſunt ſingula multa iuuant vt.c.preterea extra de teſti.l.ſancimus ad finẽ.C.de teſta.⁊ vide de hoc p azo.in.l.ij.in fine primi reſpõſi ꝺ excu.tu. ¶ Quid plura reperitur in iure cautum ꝙ ip ſa cã pꝛicipalis criminalis p argumẽta ⁊ pſumptiones cognoſcitur ⁊ terminatur qq̃ de liquido delicto ꝓba ri non poſſit vt.l.nõ oẽs.§.a barbaris ibi ⁊ ſi hoc liq de ꝓbari non poſſit argumẽtis tñ cognoſcẽdum eſt ⁊ tñ in capitali cã agit vt.l.deſer.§.his q de q̃ſti.⁊ fa cit in auten.vt liceat ma.⁊ auie.§.illud Curioſus aũt lectoꝛ multa alia poterit inuenire exempla de indicijs ad ꝓbationẽ indubitatis

¶ Additio domini Ludouici

¶ In hoc tertio exẽplo etiã dñs auctoꝛ recte ſenſit ꝺ qua materia indicioꝝ indubitatoꝝ etiã ad ꝯdẽnationẽ non ſolũ ad torturã poſuit bal.i.d.l.ſciant ⁊ in.l.neqꝫ natales in.i.col.⁊ in.l.ſiue i.ij.col.de ꝓba.⁊ bal.in.l. quicũqꝫ.C.de ſer.fug.⁊ bal.⁊ Io.de imo.in.l.fi.ff.de here.inſti.⁊ bal.i.l.fi.ff.ꝺ offi.ꝓconſulis ⁊ bal.i addi. ſpecu.in ti.de ſententijs circa finẽ ⁊ Io.calda.in.c.vrã extra de cohabi.cle.⁊ muli.⁊ dñs abbas in.c.iij.loco ꝺ ꝓba.⁊ gandi.in tractatu maleficioꝝ in rubrica de in di.⁊ pſum.⁊ ang.are.in.d.verbo fama.in ver. quero an vnũ indiciũ ⁊ Pau.de ca.in con.clxxxvi.incip.vi ſa inq̃ſitione ⁊c̃.vbi dicit vnũ notabile verbũ ꝙ in ca ſibꝰ in quibus quis põt ꝯdemnari ex indicijs indubi tatis põt ꝯdẽnari ad penã pecuniariã nõ aũt coꝛporalẽ de qua materia poſuit etiã dñs.meus alex.in con.xv. in.v.col.in.i.volu.incip.qñ plures ⁊c̃.⁊ in con.xxiiij. i.xiiij.col.in.ij.vol.incip an ſigs ⁊c̃.in.ij.vol.vbi di xit ꝙ in criminalibus non iunguntꝰ ꝓbationes diuer ſi generis ad cõdẽnandũ vt ibi p eũ multum notabili ter loquentẽ in hac materia ⁊ ibi ponit qd in malefi cijs cõmiſſꝭ de nocte vel q̃ alias difficile poſſunt ꝓba ri q̃ ꝓbatiões admittunt ⁊ in con.liij.in.i.col.⁊ p totũ in co.ij.volu.incip.qñ ꝓbari dꝫ ⁊ i con.vltĩo i.iij.col. in.iii.vol. ¶ Circa vero illud ꝙ incidenter dixit dñs auctoꝛ ꝙ due vel plures ꝓbationes impfecte iungun tur ad faciendũ vnã plenã ꝓbationẽ ⁊c̃.de hoc non di cã tibi nunc qa eſt extra materiam de qua agimꝰ ſꝫ ſi de hoc videre contingeret remitto te ad dñm meum Alex.in con.xviiij.in.ij.col.in.i.volu.incip.vtrũ ſi pꝰ factã ⁊c̃.⁊ in con.lxv.in vltia col.i eodẽ.i.volu.incip. ſi ꝓcedentibus ⁊ in con.xiii.in.xiii.col.i co.pꝛĩo vol. incip.an pmiſſo ⁊c̃.⁊ in con.xxxiii.in vltima col.i eo dẽ pꝛĩo volu.incip.viſo puncto ⁊c̃.⁊ i con.liiii.in eo dẽ pꝛĩo volu.incip.in cã veritate vbi dicit ẽt ꝙ in cri minalibus puenitꝰ ad diffinitiuã p preſumptiones tã legis q̃ hominis.

¶ Guido de Suzaria.

¶ An milites noſtri tẽpoꝛis poſſint ſubici q̃ñi dic ꝙ ſic cum nec in aſſumptiõe militie nec in vita interue niatꝰ in eis nec obſeruent ea q̃ veros milites decet ob ſeruare ⁊ obſeruari expediunt vnde militaribus pri uilegijs gaudere non debent vt in auten. de manda. pꝛin.§.fi.colla.iii.⁊ ibi i apparatu de hoc ibi ⁊ talibꝰ militibus ⁊c̃. Nam ſiquis nõ ſeruaris ſolennitatibꝰ fabricenſis efficiatꝰ hẽtur p nõ fabricenſi ⁊ ſibi fabri cenſia priuilegia denegantꝰ vt.l.ſi qs cõſoꝛtiũ.C.ꝺ fa bri.li.xi.⁊.C.de epi.⁊ cle.l.gñaliter ver. eos tñ vbi clericis nõ ſeruantibꝰ ſolẽnia clericalia priuilegia de negantꝰ ſeu beneficia clericalia ⁊ facit.l. nominatões. C.de apc. Nam etiã milites in q̃buſdã ẽt criminibus torquentꝰ ⁊ hñt quo ad hoc p nõ militibꝰ de re mili. l.proditores.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Alias pmiſi tibi examinare an milites nr̃i tẽpoꝛis poſſint torqueri in tractatu de ꝓcedẽtia doctoꝛis ⁊ mi litis circa finẽ in addi.meis ibidẽ. Nunc igitꝰ ſcias ve lim ꝙ milites noſtri tempoꝛis euntes quotidie p pla teas nõ gaudẽt priuilegijs militũ put dixi tibi i loco ſ allegato ⁊ poſſũt torqueri ſicut alij priuati ita voluit bar.i ſuo tractatu de queſtionibꝰ licet iudicio meo il le tractatus ñ fuerit bar.vt videre poteris ex ſtillo e ius tñ attribuitꝰ bar.ſed vltra bar.dicas ꝙ idem volu it Cy.in.l.i.C.de iu.⁊ fac.igno.tñ reperio eundẽ bal. i.l.i.i fine.C.qui.bo.ce.poſſunt dicentẽ ꝙ milites nr̃i tẽpoꝛis nõ poſſunt carcerari p debito contractus vel vltime voluntatis qa hm eũ veri milites ſunt nõ ſalſo vocabulo vterentꝰ ⁊ licet nõ hẽant inſignia antique obſeruantie tñ hñt inſignia noue obſeruantie que lo co veri ſucceſſerũt ⁊ idem ꝓbauit Io.de lignano i.c.q̃rto i penul.col.extra de magi.Sed tu nõ recedas i pꝛia opione qa imo iſti nõ ſunt veri milites put vo luit expſſe dñs abbas i.d.c.q̃rto p quibus facit. Nam iſignia ſola eſſe vera nõ ſũt illa que faciũt militeſ gau dere priuilegijs ſuis ſed exercitiuꝫ ita pꝛobatꝰ i.l.pe. C.de teſta.mili.vbi dicitꝰ ꝙ miles nõ militans non gaudet priuilegijs militum ergo multominꝰ debẽt gaudere milites nr̃i tẽpoꝛis q non habent nec habue rũt ea iſignia nec ẽt exercẽt militia ſeu ñ militãt. Ad idem facit ꝙ dixit bal.p illũ tex.i.d.l.pe.⁊ bal.i.l.offi ciales.C.de epi.⁊ cle.⁊ idem Io.de lignano i cle.cuꝫ ex eo de ſnia excõmunicationis ⁊ ang.i con.clxxx vii.incip.i dei nomine viſa narratõe ⁊ dñi cano.i.c. ho.extra ꝺ fo.compe.vbi dixerunt ꝙ milites ſeu fra tres gaudentes nõ gaudẽt priuilegijs clericoꝝ. Ergo i ꝓpoſito noſtro milites noſtri tempoꝛis non debent etiam gaudere priuilegio veri militis ⁊ i terminis vo luit Dy.i ſuo tractatu de queſtionibus i ver.que per ſone poſſunt torqueri ⁊c̃.⁊ i ver.modo dictũ eſt ⁊ Cy. ⁊ Ang.i.l.milites.C.de queſtõnibꝰ ⁊ Cy.i.l.in.C.ad le.iu.maie.⁊ i terminis etiam voluit ang.are.i tractatu maleficioꝝ i verbo fama i ver.vi.quero q̃ pſone ⁊c̃.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Quid de militibus celeſtibuſ dic ꝙ preſbiteri non torquentur clerici autem ſic de iure ciuili.C.de epi.⁊ cle.l.preſbiteri ⁊ i apparatu.l.falaciter.C.de aboli.ta men de iure nouiſſimo ſecus p auten.federici ad de cus ⁊ honorem.§.ſtatuimus ¶ Preterea ſi militi bꝰ terreſtribꝰ ꝯceſſa eſt imunitas vt nõ torqueãtꝰ mlto magis celeſtibꝰ argu.l.ſacroſan.C.de epi.⁊ cle.

¶ Additio domini Ludouici

¶ De clericis ⁊ preſbiteris dixi ſupꝛa i additione in cip.circa has perſonas priuilegiatas ⁊c̃.vbi allegaui dñm abbatem i.c.cum i contemplatõne i pꝛia col.i fi ne extra de regu.iur.⁊ vltra ibi dicta vide glo.xv.q. vi.i ſumma ⁊ glo.iii.q.v.⁊ Inno i dicto.c.cum i con templatione ⁊ dñs ang.are.in ſuo tractatu maleficio rum in verbo fama in ver.vi.quero que pſone ⁊c̃.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ Quid de iudicibus ſiue aduocatis nũquid poſſint torqueri videtur ꝙ non ſicut veri milites nam mili tant patroni cãꝝ vt.C.de aduo.diuer.iudi.l. aduo cati Preterea ſicut militibus conceſſum eſt priuile gium vt.condemnati non exigantur niſi inquãtũ fa cere poſſunt ita et patroni cauſaꝝ.l.miles pꝛimo re ſponſo de re iudi.in apparatu econtra videtur qa nul la lege cauetꝰ ꝙ iudices ſiue aduocati ſint imũeſ a toꝛ tura ſolutio dic ꝙ de iuris ſubtilitate ſiue ſolemnita te non debent torqueri vt.d.l.aduocati ſed de conſue tudine que eſt optima legum iterpꝛes ſeruatꝰ ꝯtrariũ.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Sum pꝛopõiti ꝙ nec de iure nec de conſuetudine poſſint aduocati torqueri Nam de iure habeo hoc p expedito put concluſit ipſemet auctoꝛ p quo faciunt ea que dixi ſupꝛa in additionibus meis de precceden tia doctoꝛis ⁊ militis Nam argumenta ibi facta mãi feſte concludunt ꝙ aduocati multominus poſſunt de iure torqueri q̃ milites. ¶ De conſuetudine etiaꝫ nõ poſſunt torqueri nam ꝯſuetudo inducens ꝙ pſone pri uilegiate torqueãtur non valet tex.eſt i.l.oẽs iudices ⁊ hoc ibi voluit bar.C.ꝺ decu.li.x.⁊ ꝺ ẽt aliqd dixi circa pꝛicipiũ i ver.circa has pſonas priuilegiatas ⁊c̃.

¶ Guido de ſuzaria.

¶ An cõſiliarij ciuitatũ noſtri tempoꝛis poſſint torq̃ ri dic ꝙ de iuris ſolẽnitate non debent torqueri quia cuiuſcunqꝫ ciuitatis conſiliarij decuriones ſunt vt.ff. ꝙ cuius vni.no.l.nulli ⁊.ff.de verbo.ſigni.l.pupillus §.decuriones de generali aũt conſuetudine q̃ eſt opti ma legũ interpꝛes ꝯtrariũ ſemp vidi ſuari ⁊ ꝯſului.

¶ Additio domini Ludouici.

¶ Circa conſiliarios non torquendos ſum dĩo cum dño auctoꝛe nam cõſiliarij ſucceſſerunt loco decurio num hm bar in.l.i.ff.de offi.aſſeſſo.⁊ not.i rubrica.C. de decu.li.x. ¶ Plus dico ꝙ iudex torquens eos ca pite punitꝰ hm bal.in.l.decuriones.C.de q̃ſti ⁊.d.ang. are.in ſuo tractatu maleficioꝝ in verbo fama in ver. vi.quero que perſone ⁊c̃.vbi dixit hoc non habetꝰ lo cum in crimine leſe maieſtatis ⁊ p ditiõis populi al legat tex.in.l.fallaciter.C.de aboli.que omnia tene menti qa hec materia toꝛmentoꝝ ſepe numero occur rit ⁊ licet dñs auctoꝛ in ea multũ ſingulariter ⁊ copio ſe loquutus fuerit nihilominus in aliquibus defecit put ex ſupꝛa dictis apparet in q̃bus addendo declarã do ⁊ aliquãdo coꝛrigendo vbi opus fuit ſi qd in epti diximus id putari ingenij mei attribuendũ eſt ſi qd vero boni id ſupꝛẽo deo oiũ bonoꝝ largitoꝛi a quo omne bonum ⁊ omne donũ pfectum ꝓcedit vt a patre luminũ attribues. Ludouicus bologninus.v.i.doctoꝛ clariſſimus ⁊ eques inſignis.

¶ Explicit putilis ⁊ quotidianus tractatus de toꝛmẽ tis per preſtantiſſimum ac eminentiſſimum ea etate doctoꝛem dñm Guidonem de ſuzaria mantuanũ cuꝫ additionibus.D.ludouici de bologninis de bononia vtriuſqꝫ iuris doctoris clariſſimi eq̃tiſqꝫ digniſſimi ĩ almo Bononie ſtudio Anno dñi.Mcccclxxviij ad magnificos dños.d.pꝛetoꝛes ⁊ corundem aſſeſſoꝛes ac iudices ad maleficia deputatoſ. Emendatiſſime ⁊ diligentiſſime viſa in regia ac excella ciuitate Bo nonie ⁊ impenſis Ugonis rugerij ⁊ bñdicti ectoꝛis libꝛoꝝ mercatoris fidelis. Et induſtria non leui eiuſ dẽ Ugonis de rugerijs impꝛeſſoꝛis bononienſis fide liter ipſſa. Anno a ſalute chriſtiana. Mcccclxxxviiij. die xviij. Februarij.

a.b.c.d.e.f.g.h.i. Tuti ſono terni excepto.a. quader no ⁊ .i.vno foglio.

i i

VNIVERSIDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTÓRICA

VNiVERSiDAD
D SALAMANCA
BIBLIOTECA GENERAL HISTORICA